

I

27.282

Bc

The background of the entire page is a marbled paper pattern. It features a complex, organic design with swirling, cell-like shapes in shades of brown, tan, and cream, outlined by thin veins of blue and green. The overall effect is reminiscent of biological tissue or a traditional marbling technique.

8115/164

Kristusovo življenje in smert

v
premišljevanjih in molitvah.

Poleg Gašparja Erharda
za Slovence predelal
Štefan Kociančič,
profesor bogoslovja v Gorici.

Na svetlo dala
družba sv. Mohora v Celoveu.
Z dovoljenjem visokočastitega kerškega knezoškofijstva.
II. del: I. snopšč.

1873.

Natisnila tiskarnica družbe sv. Mohora.

Kristusovo življenje in smert

v

premišljevanjih in molitvah.

Poleg Gašparja Erharda

za Slovence predelal

Štefan Kociančič,

profesor bogoslovja v Gorici.

Na svetlo dala

Družba sv. Mohora.

Z dovoljenjem visokočastitega kerškega knezoškofijstva.

Drugi del.

I. snopič. (5. snopič)

J. Vrhovnik

V Celovcu 1873. — 1874.

Natisnila tiskarnica družbe sv. Mohora.

II 28282 Bc

(25.4.35)

03 0003525

Drugi del.

Od britkega terpljenja našega Odrešenika Jezusa Kristusa.

Pervo poglavje.

Koliko preganjanja je Kristus prestal.

Pervi odstavek.

Branje in premišljevanje Kristusovega terpljenja je dokaj koristno.

Naj se bere perve dni posta.

„Spomni se moje ubožnosti in pregrehe, pelina in žolca.“ (Žal. pes. 3, 19.)

Pobožna duša! s temi besedami te opominja Kristus, tvoj Odrešenik, da pomisliš kakšenkrat, in premisliš njegovo ubožnost in revo, njegovo obilno ljubezen v britkem terpljenji v zadostenje za naše grehe, pelin in žole, to je, vso grenkost njegovega groznega terpljenja.

1. Premišljuj, da je Gospod Bogu premišljevanje njegovega svetega terpljenja dokaj dopadljivo.

Kristus sam se je enkrat poln ran prikazal enemu svojih zvestih služabnikov in mu je rekel: „Vedi, da mi ne morejo ljudje nič bolj dopadljivega storiti, kakor če imajo vedno v serci in v mislih moje britko terpljenje in moje rane.“ In sveti Bonaventura pravi: da je ni Bogu dopadljiviše daritve za žive in za mertve, in da je ni reči, ktera bi delala več veselje angeljem in večo čast presveti Trojici, kakor, ako se vsak dan Kristusovo terpljenje premišljuje. Ravno to je tudi Kristus sam razodel sveti Jederti, rekoč: „Ako je kdo tudi mlačen v po-

božnosti, vendar bi Bog milostljivo nanj gledal, ako ne opusti premišljevatí Kristusovega terpljenja.“

2. Premišljuj, da je premišljevanje Kristusovega terpljenja dokaj zaslužno.

Bogaboječi Tavler pripoveduje, da je Kristus enkrat nekemu svojih zvestih služabnikov, ki ga je vprašal, kaj si tisti zasluži, kateri njegovo terpljenje pobožno premišljuje, takó-le odgovoril: „Pervič si zasluži, da se s takim premišljevanjem od svojih grehov očisti. Drugič, vse, kar je zamudil po nemarnosti, nadomestijo zasluge mojega terpljenja. Tretjič, zadobi moč proti svojim sovražnikom, da ga ne morejo takó lahko premagati. Četrtič, kolikor krat misli s kesanim srcem na moje terpljenje, tolikokrat se ponovi v njem moja milost. Petič, nobene prošnje mu ne odrečem, da le pametno in resno za kaj prosi. Šestič, pred njegovo smertjo mu dodelim milost, da se zamore dobro na smert pripraviti. Sedmič, na smertno uro mu bom na strani stal, in ga bom branil pred sovražniki, in peljal ga bom v večno zveličanje.“

Zato pravi tudi sveti Albert Véliki, in ž njim vred več družih, da tisti kristjan, kateri tudi le kratek čas resno premišljuje Kristusovo terpljenje, s tem več zasluži, kakor če bi se do krvi bičal, ali o samem kruhu in vodi postil, ali pa vseh 150 psalmov molil.

Ravno to je tudi Kristus sveti Jederti takó-le povedal: „Če kdo premišljuje ali molitev ali branje od britkega terpljenja, ima večo zaslugo, kakor če kaj drugega počne. Kakor je namreč nemogoče, da ne bi se od moke oprášil, kdor ima z moko opraviti; ravno tako je nemogoče, da ne bi kakega sadú zajel iz svojega premišljevanja, kdor premišljuje, če tudi mlačno, Kristusovo terpljenje. Kadar kdo kaj bere od britkega terpljenja, stori saj to, da je njegova duša pripravna, kak dober sad iz tega zadobiti; in sicer tako, da je namen tistega človeka, kateri večkrat na Kristusovo terpljenje misli, veliko zdatniši, kakor veliko namenov tistih, kateri druge reči

premišljujejo, in ne mislijo na britko terpljenje.“ — Tako je on govoril sveti Jederti.

3. Premišluj, da je posebno dobro za vse grešnike, da premišljujejo Kristusovo terpljenje.

Poslušaj le, in vtisni si v serce sledečo zgodbo, koja je v razodevanji svete Brigite obširno popisana. Vboga duša, ki je bila na tem svetu velika grešnica, se je prikazala sveti Brigiti v strašni podobi. „Jaz sem na poti Božjega usmiljenja.“ Kadar se mi je namreč bližal konec mojega življenja, mislila sem na Kristusovo terpljenje, da je namreč bilo njegovo terpljenje veliko večje, kakor moje, in da jaz po pravici terpim, ker sem veliko grešila. S to mislijo sem zadobila spoznanje in žalost, da je Bog mene tolikanj ljubil, jaz pa njega tako malo. Govorila sem tedaj: „Usmili se me, o j Sin prečiste Device! zavoljo svojega britkega terpljenja; saj rada bi sedaj poboljšala svoje življenje, ako bi čas za to imela.“ In v tem trenutku se je vnela v mojem serci iskrica ljubezni Božje, tako se mi je Kristusovo terpljenje bolj britko zdelo, kakor moja lastna smert. S to mislijo sem umerla in hudiči so mojo dušo postavili pred Božjo sodbo. Ko so tedaj hudiči vpili, da imam biti obsojena v pekel, je sodnik rekel: Jaz vidim iskrico Božje ljubezni v njenem serci, koja ima ugasniti; tedaj jo v vice obsodim, da se popolnoma očisti.“

Vžgi, o Gospod! vžgi tudi v mojem serci eno iskrico Božje ljubezni, da zamorem tvoje britko terpljenje prav pobožno premišljevati. Amen.

4. Premišluj, da imamo pri premišljevanji Kristusovega terpljenja tudi na Marijino sočutje gledati, in ob enem premišljevati.

To je namreč Bogu prav dopadljivo, in za nas koristno, če Marijine žalosti pogostoma pobožno premišljujemo, kakor nas uči sledeča čudna prigodba, ki je tudi v razodenji svete Brigite obširno zapopadena.

Velik posveten gospod, kteri se že dolgo ni spovedal, je nevarno obolel; sveti Brigiti se je usmilil in

zato je zanj molila. Na to se ji je Kristus prikazal, in ji rekel: „Reci svojemu spovedniku, naj bolnika obišče, in ga spové. Ko je spovednik prišel k bolniku, mu je bolnik rekel, da mu ni treba opraviti spovedi, ker je že večkrat se spovedal. Drugi dan po tem je Kristus spovedniku zopet ukazal, naj zopet tje gre; ko je pa tje prišel, dobil je ravno tisti odgovor. Tretji dan je prišel zopet spovednik k bolniku, kakor mu je bilo od Kristusa zapovedano, ki se je bil sveti Brigiti rozodel, in mu je rekel: Kristus, Sin živega Boga, ti sporoči: da imaš v sebi sedem hudičev, kateri ti branijo, da se svojih grehov ne spoveš; delaj tedaj hitro pokoro, ker ti hoče Bog še milostljiv biti. Bolnik mu odgovori: Kako me moraš tolažiti, da še lahko upam, se zveličati, ker sem tolikanj grehov očitno storil? Spovednik odverne: S prisego te zagotovim, da zadobiš Božjo milost s kesanjem in s pokoro, če si tudi še veliko večje grehe storil. Bolnik je na to se razjokal, in djal: Nisem več upal, da svojo dušo zveličam, ker sem hudiču služil, in celih šestdeset let se nisem nobenkrat spovedal, in nobenkrat k svetemu obhajilu pristopil. Tedaj se je spovedal, in drugi dan po spovedi je prejel sveto obhajilo, in šesti dan potem je umerl. Tedaj je rekel Kristus sveti Brigiti: Ta človek je služil ubijavcu, to je, hudiču, čegar služabnik je bil; ali pobegnil je proč od njega zavoljo kesa in žalosti čez svoje grehe; in sedaj je prišel k očiščenji. Ti bi morebiti vprašal; Kakó je zaslužil ta človek, da je mogel obžalovati svoje grehe, ker je bil vendar v takó velike grehe zapleten? In jaz ti odgovarjam: To je storila prvič moja ljubezen in moje usmiljenje, ki sem do poslednjega trenutka čakal na spreobrnjenje tega grešnika. Drugič je storila zasluga moje Matere; ako ravno ta človek je ni serčno ljubil, vendar se mu je vselej usmilila, kolikor krat je na njene serčne bolečine mislil; zato je še v poslednjih dneh svojega življenja pot zveličanja našel.

Ali ni to dokaj čudna prigodba, da je grešnik, kateri je

šestdeset let hudiču služil, se vendar spreobernal in zveličal, ker je imel sočutje z žalostno Materjo Božjo? Zato, ubogi grešnik! oserči se in ne obupaj, temveč misli pogostoma na Jezusovo in Marijino terpljenje. Beri večkrat v teh bukvah, prizadevaj si občutiti v svojem serci sočutje, kes in žalost čez svoje grehe, in bodi zagotovljen, da tudi ti pri Bogu usmiljenje zadobiš, ako ga zares iščeš. Ako je pa tvoje serce takó terdo, da ne more imeti sočutja, prosi saj Boga, naj ti serce omeči, kar Kristusu tudi dokaj dopade, kakor je blaženemu Susonu razodel: „Če ne moreš s solznimi očmi mojega terpljenja premissljevati, premissljud ga z veselim srcem zavoljo velike koristi, ki jo imaš od takega premissljevanja. Ako pa tega ne moreš storiti ne vesel ne žalosten, stori k moji časti to tudi s suhim srcem; s tem mi boš namreč ravno tako služil, kakor da bi bil solze prelival.“

Iz vsega tega lahko spoznaš, kakó je Bogu dopadljivo, in tvoji duši koristno, ako večkrat Kristusovo terpljenje premissljuješ ali bereš ali pa poslušáš. Zato te prosim, beri sledeča poglavja ne le v postu, ampak tudi o drugih časih, posebno ob nedeljah in praznikih. Tudi ne bodi zadovoljen s tim, da poglavja od britkega terpljenja enkrat bereš, temveč prebiraj večkrat; dobro boš celo svoje življenje Kristusovo terpljenje premissljeval. Akoravno namreč dobro veš, kaj je Kristus terpel, se vendar v novič spomniš nanj; in tako se omeči tvoje serce k sočutju in pobožnosti. Zraven tega zmoliš kako pobožno molitev, in daruješ Kristusu njegovo britko terpljenje, da se zbrišejo tvoji grehi, in da poplačaš svoje dolge! Zato sem k vsaki skrivnosti primerno molitev pridjal, zato da ti te bukve služijo ne samo za branje, ampak tudi kot molitvene bukve. Jaz se nadjam, da boš te molitve bolj pobožno molil, ko se je tvoje serce poprej z branjem zbralo, omečilo, k pobožnosti vnelo, in tako se bolj k molitvi pripravilo; kar se ne zgodi, ako z nezbranim duhom koj moliti začneš. Zato opominja sveto pismo vsakega človeka: „Pred molitvijo pripravi

svojo dušo, in ne bodi, kakor človek, kateri Boga skuša.“¹⁾ Sedaj pa moli:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svoje britko terpljenje na vekomaj! Amen.

O najdobrotljiviši Jezus! jaz hočem misliti na tvoje reve in nadloge in na britkost tvojega terpljenja. Zato dodeli mi pomoč svoje Božje milosti, da bom tvoje grozne bolečine s serčnim sočutjem, z dobrimi sklepi in nameni premišljeval in prav pobožno častil. Spodbadaš me in krepčaj me, da z ozirom na tvoje sveto terpljenje na poti čednosti ne opešam, temveč da se zoper greh do kervi borim, in v tvoji ljubezni do konca stanoviten ostanem. Amen.

Drugi odstavek.

Kristus terpi preganjanje, zaničevanje in krivice.

Za peto nedeljo v postu, pa tudi za god in praznik svetih aposteljnov Šimona in Juda.

„Ker so mene preganjali, bodo tudi vas preganjali.“ (Jan. 15, 20.)

1. Premišljuj, kako je bilo celo Kristusovo življenje skoraj vedno terpljenje.

Svoje prihodno terpljenje je imel Jezus vedno pred svojimi očmi. Zato je rekel Jezus enkrat, kakor od žalosti zavzet, med učenjem te le besede: „Škerstom imam kerščen biti, in kakó mi je britko, dokler se ne dopolni!“²⁾ Terpeti je začel že v svoji otročji starosti, ko ga je hotel Herodež umoriti. Kadar je pa že očitno učil, preganjali so ga ne samo terdovratni oblastniki, ampak tudi duhovni, pred vsim pa farizeji. Preganjali pa so ga zato, ker niso mogli terpeti, da ga ljudstvo hvali in ljubi, tedaj da ljudje njih zapuščajo in za Jezusom hodijo. Bili so vsi polni samoljubja in zavida.

¹⁾ Sir. 18, 23. ²⁾ Luk. 12, 50.

2. Premišljuj, kakó so farizeji na skrivnem Jezusa obrekovali.

Sovraštvo farizejev do Jezusa je bilo dan za dnevom večje, tako da so na zadnje kakor obnoreli, in so si vse mogoče poti izmišljevali, kako bi ljudi zopet od Kristusa odvernili in je za se zadobili. Bilo jih je farizejev čez šest tisoč, in stanovali so skoraj po vseh mestih in tergih; zato so pazili na vse njegove besede in dela, in prežili so na skrivnem na vse njegovo djanje in nehanje, da bi mogli kaj nad njim grajati. Začeli so ljudstvo od njegovega nauka odvrčati in so pravili: Zakaj hodite za takó revnim človekom? Od njega si ne morete nič posebnega pričakovati; on ima revne, uboge stariše; njegov oče je tesar; sam se ni nikjer učil, in njegovi tovarši, ki ž njim hodijo, so neučeni, revni, ubogi, malovredni ljudje, ktere je on s sladkimi besedami zapeljal, da so popustili ženo in otroke, ker se jim zdi bolje, brez dela okoli se potepati in od miloščine živeti. Ta reč ne bo dolgo terpela, in ne bo dobrega konca imela; ti lenuhi bodo kmali v svojo lastno škodo svoje oči odprli.

Te in enake besede so farizeji govorili, in so skušali priproste ljudi od Kristusa tako odvrčati. Ker so pa s tem malo opravili, in ker je vsak dan več ljudi za Kristusom hodilo, zato so ti hudobni ljudje dobrega Jezusa tako sovražili, da ni mogoče dopovedati. Povsod so od njega zaničljivo govorili, njegov nauk grajali, njegove čudeže zasmehovali, njegovo življenje zaničevali, in njegovo svetost černili. In ker so ljudje začeli, Kristusa za Mesija imeti, zato so ga pri vélikih duhovnih in starašinah v Jeruzalemu tožili in govorili: Ta reč ne more dobrega konca imeti, ljudje se bodo spuntali; oni jim ne bodo več pokorni biti hotli, temveč bodo tega človeka si na zadnje za kralja izvolili; takó bodo Rimljane proti sebi našuntali, in Rimljani bodo potem deželo razdjali. — S takim govorjenjem so farizeji vedeli duhovne in posvetne oblasti za se pridobiti, da so bili zoper Kristusa. To sovraštvo

farizejev je Kristusa takó v serce bolelo, da se je čez to potožil pri zadnji večerji, rekoč: „Ako vas svet sovraži, vedite, da je mene poprej sovražil, ko vas. Oni so videli moja dobra dela, in vendar sovražijo mene in mojega Očeta. Pa da se dopolni govorjenje, ktero je v njih postavi zapisano: Zastonj so me sovražili.“¹⁾

3. Premišljuj, kako so farizeji Kristusa tudi očitno obrekovali.

Jezusa je dokaj bolelo, ko so mu na skrivnem njegovo dobro ime jemali; pa še bolj ga je bolelo, ko so ga očitno pred vsem ljudstvom zaničevali, zasramovali in obrekovali. Ko so namreč hudobni farizeji videli, da njihovo skrivno obrekovanje nič ne zda, so se tako vjezili, da so začeli očitno ga zaničevati in zasramovati. Tako beremo pri svetem Matevži: „Oni so rekli: Ta preklinja.“²⁾ In pri svetem Lukeži: „Pravili so: Glejte človeka požrešnika in pijanca, prijatelja cestnarjev in grešnikov!“³⁾ In pri svetem Marku: „Oni so se nad njim pohujšali, rekoč: Ali ni ta tesar, sin Marije? Od kod ima to modrost?“⁴⁾ In sveti Janez pravi: „Rekli so nekteri zmed farizejev: Ta človek ni od Boga, ker sabote ne posvečuje.“⁵⁾ In sveti Marka pravi zopet: „Rekli so: Obnorel je in šli so ga prijet. Rekli so: Belzebuba in z višim hudičev izganja hudiče.“⁶⁾ Oh, strašno bogokletstvo! grozno sramotenje! Kaj meniš, kako so dobrotljivega Jezusa take besede v serce bolele! Gotovo mu je serce kervavelo, kadar so mu hudobneži čast in dobro ime pri priprostitih ljudeh jemali, in toliko slabega od njega govorili!

S tem pa niso še zadovoljni, da so takó ga obrekovali, temveč so tudi vse mogoče delali, zato da so ga žalili. Ko je v tempeljnu učil, pretergali so mu besedo, očitno ga sramotili, in prederzno mu rekli: To ni res, kar govoriš! In kadarkoli je ljudi učil, prežili so na vse njegove besede, da bi kaj dobili, da bi mogli ga tožiti.

¹⁾ Jan. 15, 18, 24. 25. ²⁾ Mat. 9, 3. ³⁾ Luk. 7, 34. ⁴⁾ Mark. 6, 2. 3. ⁵⁾ Jan. 9, 16. ⁶⁾ Mark. 3, 21, 22.

Kakšenkrat so k njemu poslali osebe, ki so ga to pa uno vprašali, da bi ga v besedi vlovili. Te in enake reči so delali; in takó se je kak človek nad njim pohujšal in odpadel od njega. Ravno takó se godi tudi pobožnim učenikom pri nevernih, in mnogokrat tudi med kristjani, kateri bolj temo ljubijo, kakor luč, bolj laž, kakor resnico ljubijo.

4. Premišljuj, kako so duhovni in posvetni, tudi imenitni in priprosti ljudje Kristusa Gospoda našega preganjali in obrekovali.

Izgled hudobnih farizejev je storil, da so tudi izmed nizkega ljudstva nekteri se prederznili, Kristusu naravnost zopergovoriti, in ga zaničevati. Tako daleč so farizeji to reč pripravili, da so veliko ljudi od Kristusa odvernil, kateri so potem ga preganjali, kakor piše sveti Janez: „Med ljudmi je bilo veliko govorjenja zavoljo njega. Nekteri namreč so rekli: Dober je; nekteri pa so rekli: Ni takó, temveč ljudi zapeljuje.“¹⁾ Ker so tedaj ga imeli za zapeljivca, niso ga nič spoštovali, temveč so mu na poti in v tempeljnu nasproti govorili. Rekli so mu v zobe, da nič ne vé, rekoč: „Kakó umé on pisma, ker se ni učil?“²⁾ Imeli so ga za obnorelega, rekoč: „Ob um mu gre, kaj ga poslušate?“³⁾ Hotli so mu skazati, da laže, ker so mu očitali: „Ti sam od sebe pričuješ; tvoje pričevanje ni resnično.“⁴⁾ Govorili so od njega, kakor od obupanega človeka, ki hoče sam sebe umoriti, ker so govorili: „Ali bo morda sam sebe umoril?“⁵⁾ Rekli so mu, da je obseden od hudiča: „Sedaj smo spoznali, da imaš hudiča!“⁶⁾ In ravno tako: „Ali ne govorimo mi prav, da si Samarijan, in da imaš hudiča?“⁷⁾ Z eno besedo: toliko gerdega so mu na zobé govorili, takó so ga zaničevali, da se ne more vse povedati.

Ljudstvo je bilo na zadnje takó prederzno, da ni samo Kristusa obrekovalo in zasramovalo, temuč ga je

¹⁾ Jan. 7, 12. ²⁾ Jan. 7 15. ³⁾ Jan. 10, 20. ⁴⁾ Jan. 8, 13. ⁵⁾ Jan. 8, 22. ⁶⁾ Jan. 8, 52. ⁷⁾ Jan. 8. 48.

tudi iskalo umoriti. Poslušaj, pobožna duša! in omilovaj iz serca svojega ljubeznjivega gospoda. Sveti Marka pravi, da ko je enkrat Kristus hudiča izgnal, so hudobni ljudje k njemu prišli, prijet ga, ter so govorili: „Obnoredel je.“¹⁾ „Kaj ga poslušate?“²⁾ Oj, grozna kletvina! tedaj Božja modrost da je obnorela? Ali je najkrotkejši Jagnje ob um prišlo? Kdo je kedaj slišal kaj enakega, da iz zgolj hudičeve jeze in zavida najmodrejšega Jezusa kot obnorelega zgrabijo?

Ali to še ni bilo zadosti; oni so bili zoper Jezusa takó razserdeni da so mu smert prisegli, ako bi ga v svojo oblast dobili. Zato se jim je Jezus ogibal, kakor piše sveti Janez: „Potem je Jezus šel v Galilejo; po Judeji namreč ni hotel hoditi, ker so ga Judje iskali umoriti.“³⁾ Ogibal pa se jih je, da bi nad njim huje ne grešili. Na zadnje pa, ker je skerbela za zveličanje duš, „šel je tudi on tje, ne očitno, ampak nekako na skrivnem.“⁴⁾ O najkrotkejši Jagnje! tedaj so stvari že tako daleč prišle, da se ne smeš več očitno pokazati? Toda poslušaj, kakó se mu je godilo. Ko je v tempelj prišel, in je ljudi učil, vjezili so se Judje tako, da so kamenje pobirali, da bi ga očitno v tempeljnu kamnjali. In gotovo bi ga bili kamnjali, pa Jezus jim je všel. Ravno to se mu je kmali potem zopet prigodilo. Ko je namreč rekel: „Jaz in Oče sva eno,“⁵⁾ so zopet kamenje pobirali in Jezus je všel, in je šel iz mesta. Sveti evangelist pristavlja, da se jim je ognil, zato „ker še njegov čas“, to je, čas našega odrešenja po njegovi smerti, „ni prišel.“

Zato moramo mi kristjani posnemati ne Judov, in Jezusa od sebe odganjati, ali njegov nauk zaničevati; temveč Samuela in govoriti: „Govôri, Gospod! ker tvoj hlapec posluša.“⁶⁾ In vsakdo naj z Davidom terdno sklene, da hoče Kristusa vedno hvaliti, rekoč:

¹⁾ Mark. 3, 21. ²⁾ Jan. 10, 20. ³⁾ Jan. 7, 1. ⁴⁾ Jan. 7, 10. ⁵⁾ Jan. 10, 30.

⁶⁾ Kralj. 3, 10.

Hvali, moja duša! in vse, kar je v meni, njegovo sveto ime. Hvali, moja duša! Gospoda, in nikar ne pozabi vseh njegovih dobrot,“ ¹⁾ ki ti odpušča vse pregrehe, ki ti ozdravlja vse slabosti; ki oteva pogina tvoje življenje, ki te venča z milostjo in usmiljenjem. Hvalil bom Gospoda vsaki čas; njegova hvala bodi vedno v mojih ustih. V Gospodu naj se hvali moja duša; naj poslušajo pohlevni, in naj se veselé. Poveljučite z mano Gospoda, in povišujmo skupej njegovo imé, časno in večno. ²⁾ Z eno besedo: Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse prestano preganjanje in krivice na vekomaj! Amen.

Tretji odstavek.

Kaj je Kristus v svojem serci terpel in čutil, ko je bil tako preganjan.

Za nedeljo Kvinkvagesimo, ali za zadnje pustne dni.

„Vedi, da zavoljo tebe terpim zasramovanje.“ (Jer. 15, 15.)

1. Premišljuj, kako so vse zaničevalne in obrekovalne besede presveto Jezusovo serce zbadale, ker so ga ljudi zaničevali.

Kolikor je človek viši in imenitniši, za toliko teže je in večje njegovo zaničevanje. Ako bi velikega kneza ali kakega kralja priprosti ljudje očitno zaničevali in zasramovali, bila bi zanj veliko večja sramota, in veliko bolj bi ga bolelo, kakor če bi kaj takega terpel človek nizkega stanú. Zato je našega Zveličarja vsako tako zaničevanje in osramotenje neskončno bolj bolelo, kakor bi nas bolelo, ako bi bili takó, kakor on, očitno zaničevani in zasmehovani; On je namreč neskončno viši kakor najimenitniši človek tega sveta. Jezus je bil kakor Bog, in kakor človek najsvetejši; in sicer ne samo zato,

¹⁾ Ps. 102, 1, 2. ²⁾ Ps. 33, 2—4.

ker ni imel nobenega greha, ampak tudi zato, ker je bil popoln v vsaki čednosti. Jezus sam je mogel svojim sovražnikom reči: „Kdo zmed vas me bo greha prepričal?“ ¹⁾ On ni nikoli tudi najmanjšega greha storil. On ni nobenemu nobene krivice storil, in nobenega navlašč razžalil. On je sicer farizeje in pismarje zavoljo njih velikih pregreh večkrat hudó kregal; tega pa ni delal iz sovraštva, temveč iz zgolj ljubezni, da bi svoje grehe spoznali in se poboljšali. Sicer ni mogel reči noben človek, da ga je Jezus kedaj neprijazno ogovoril ali da ga je hudo pokaral. Pač je vsem ljudem dobrote skazoval, bolnike ozdravljaj, žalostne tolažil, grešnike spreobračal, nevedne učil, in nikdar ni nobenega brez tolažbe od sebe pustil.

Pomisli tedaj, kakó je moralo Jezusa boleti, da so vendar ljudje večkrat tako ga sramotili in zaničevali. Ti veš dobro, kakó te boli, ako te krivično tožijo, in kaznujejo, ako si ravno nedolžen; ali pa, ako ti krivico delajo tisti, kterim si le dobro storil. Ti zdihuješ: Nikoli ne bi bil mislil, da mi bodo moji prijatelji moje dobre s tako krivico vračali. Ako bi bil komu kako krivico storil, lože bi preterpel; ali tu sem popolnoma nedolžen, in vendar me tožijo in sodijo kot hudodelnika. — Če kaj tacega tebe boli, pomisli, kolikanj bolj je našega ljubeznjivega Zveličarja bolelo, ki je bil ves nedolžen, in ki ni nikdar najmanjše pregrehe storil. Zato so bile vse sramotilne besede, kakor da bi ga bil kdo toliko kratov s sulico v serce zbodel. Zato zamore Jezus vsakemu zmed nas govoriti: „Vedi in spoznaj, da sem zavoljo tebe sramoto in krivico terpel.“

2. Premišljuj, da so tako gerde, sramotilne besede **s t r a š n o ž a l i l e** Kristusovo neskončno svetost.

Odkar je namreč začel čudeže delati, začeli so skoraj vsi ljudje spoštovati ga za svetega možá, za novega preroka, za družega Elija, za pozemeljskega angelja, in tudi

¹⁾ Jan. 8, 48.

za pravega mesija, ktereга jim je bil Bog pred toliko tisoč leti obljubil. Tedaj pomisli, kakó je Jezusa bolelo, kadar mu je bilo vzeto njegovo dobro imé, ko so ga imenovali zapeljivca in takó več ljudi mu ni več verovalo. On je bil ne od ljudi, ampak od samega Boga postavljen za kralja celega kristjanstva. On je bil pravi, od Boga obljubljeni in poslani mesija in Zveličar svetá, ki je imel najimenitniše delo človeškega odrešenja opraviti. Zato je bila njegova oseba tako visoke časti vredna, da so se hudiči pred njim tresli, in da so sveti angelji pred njim poklekovali.

Kakó je tedaj Jezusa bolelo, da je od svojih lastnih podložnih kot največi hudodelnik razglašen, kot najzaničljiviši človek zasmehovan, kot največi neumnež osramoten, in na zadnje kot največi hudobnež zaničevan? Bolelo ga je, pravim, ne zavoljo njega samega, ampak zavoljo ljudi, kateri so s tem grešili, in zavoljo tega jih je bilo veliko, da niso nanj verovali.

3. Premišljuj, da po sramotenji Jezusovem je bilo zaničevano njegovo božestvo ali Božje bitje.

Kristus ni bil samo najsvetejši človek, temveč je bil tudi pravi sin Boga Očeta, je bil Bog. Ker je bil Bog, bil je tudi v resnici Stvarnik, Vladar in Ohranivec nebes in zemlje in pravičen sodnik vseh živih in mrtvih. Ker je bil Bog, šla mu je tudi največa čast in največe spoštovanje, in vse stvari so bile dolžne, spoznati ga za svojega Gospoda in Boga, in ga na kolenih ponižno moliti. Ker je bil Bog, zato so bile vse njemu storjene krivice razžaljenje in zaničevanje Božje. Ker je velikost tega greha sam Bog in človek popolnoma poznal: pomisli, kolikanj ga je bolelo to razžaljenje Božje.

4. Premišljuj, kaj je čutilo Jezusovo serce med takim zasramovanjem in zaničevanjem.

Vsaka sramotilna in zasmehovalna beseda je Jezusovo serce globoko ranila zavoljo sočutja, ker so se mu smilili ubogi ljudje; zakaj ker so krivo od njega mislili,

niso sprejeli njegovega nauka, niso sprejeli prave vere, in se niso zveličali. Kolikor duš se je od njega proč obernilo, da so tako zapeljane na vekomaj se pogubile; toliko smertnih ran je dobilo njegovo presveto serce. In kolikor velikih grehov je bilo storjenih s timi krivimi sodbami ljudi, toliko kelihov polnih strupa in žolca je imela njegova sveta duša izpiti. — Oh! spoznaj, o kristjan! koliko sramote, krivic, britkosti in žalosti je Jezus zavoljo nas prestajal.

5. Premišljuj, kako so mnogoverstne zasramovalne besede Kristusovo sveto serce tudi za to prebadale, ker so tudi deviško serce njegove ljube Matere Marije prebadale, in enako ostrim mečem ranile, kakor bomo v sledečem odstavku premišljevali. Sedaj pa moli tako-le:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse zaničevanje in sramotenje, na vekomaj! Amen.

O preljubeznjivi Jezus! Jaz te hvalim in častim, ker si zavoljo nas toliko sramote, krivic in zaničevanja poterpežljivo prenašal; in te prosim po vsi tvoji žalosti in usmiljenji do tvojih sovražnikov in preganjavcev: daj mi v resnici poterpežljivo, krotko in nedolžno serce, da bom svoje sovražnike serčno ljubil, sam pri sebi zgovarjal, dobro za hudo vračal, in tako v tvoji ljubezni popoln postal in tebe v stanovitni poterpežljivosti posnemal. Amen.

Četerti odstavek.

Od Marijine žalosti zavoljo Kristusovega preganjanja.

Za čas britkosti in preganjanja.

„Imenujte me Maro, to je, grenko, ker me je Vsegamogočni silno napolnil s grenkostjo. (Rut. 1, 20.)

1. Premišljuj, kako so sramotilne besede in zaničevanje, ki ga je Kristus prestajal, tudi Marijino materno serce zadevale.

Noben človek ne more si tudi najmanjšega dela te materne žalosti misliti, ker presega skoraj vsak človeški um. Ako bi vedel, kako serčno je Jezusa ljubila, in kako je bil Jezus njene ljubezni vreden; tedaj bi si mogel nekoliko misliti to njeno žalost. Ker pa tega ne veš, ne moreš tudi njene žalosti zapopasti.

Velikost žalosti deviške Matere Božje je angelj sveti Brigiti razlagal rekoč: „Toliko kratov se je meč žalosti z vso britkostjo v Marijini duši zasukal, kolikor sramotilnih besed so njenemu Sinu govorili.“ Oh! koliko je terpelo njeno materno serce! Poslušaj, kaj je ona sama od tega razodela s sledečimi besedami: „Kolikorkrat sem slišala zaničevalne besede zoper svojega Sinu, in kako so ga ljudje obrekovali, toliko kratov sem čutila toliko žalost v svojem serci, da sem komaj živa ostala.“ Oj! kako je le moglo ranjeno žalostno serce Marije Device tako dolgo živeti, ki je skoraj vsak dan toliko smertnih ran dobivalo? Ker je namreč ona bolje, kakor vsak drugi človek, spoznala, da je njeni Sin Jezus Sin pravega živega Boga, kateremu gre vsa čast, vse spoštovanje; zato jo je tudi neskončno bolelo, ko je videla in slišala, da mu ne ne dajejo ljudje dolžne časti in spoštovanja, temveč da ga tako zaničljivo sprejemajo, tako zasmehujejo, tako grozno zasramujejo, in iščejo tako krivično ga umoriti, kakor da bi bil najzaničljiviši človek na svetu. To je Mariji toliko solz iz oči, in toliko zdihljejev iz serca sililo, da se ne dajo šteti.

Poslušaj, kaj pravi od tega angelj v omenjenem razodenju: „Kakor so dušne moči, s kterimi čuti dobro in hudo, močnejše in občutljiviše, kakor telesne moči: ravno tako je Marijina duša večje bolečine čutila, predno je njeni Sin terpel, kakor jih je kedaj ktera mati prenašala, predno je svoje dete porodila. In ako ne bi bil njeni ljubeznjivi Sin otroškega sočutja ž njo imel, ter njenih bolečin s pogostimi radostmi tolažil, ona jih ne bi bila mogla prenašati do Kristusove smerti.“ Ali slišiš pobožna duša! kako je Mati Božja posebno zadnja tri leta

Jezusovega življenja terpela? kako je skoraj vsak dan zavoljo svojega sočutja s svojim preljubim Sinom huje bolečine prestajala, kakor jih terpijo žene na porodu? Gotovo, ona bi bila umerla, še predno je prišel čas njegovega terpljenja, ako ne bi je bil Jezus tolažil in krepil. Imej tedaj tudi ti serčno sočutje s to žalostno Materjo, in reci:

O najusmiljenejša Devica Marija! moje pregrešno serce želi te pozdraviti, in ti tvoje britke bolečine nekako polajšati. Želim namreč ne le nekaj tvojih bolečin občutiti, temveč vse tvoje bolečine v svojem serci imeti. Ker pa nisem vreden te velike milosti, daj mi okušati saj nekaj tvojih bolečin, toliko, kolikor mi je mogoče prenašati. O materno serce Marije Device! vsliši mojo prošnjo, in dodeli, da moja dušo tisti meč rani, kateri je prebodel tvojo nedolžno dušo. Ne terjam biti brez žalosti, ker vidim tebe, ljubeznjiva moja Mati! v toliki žalosti; in posebno zato, ker so moji grehi največi vzrok te tvoje žalosti. O ranjeno serce Marije Device! napolni s sočutjem moje serce. O prebodeno žalostno serce Marije Device! rani, prebodi in napolni tudi moje serce z britkostjo in grenkostjo, z žalostjo in kesom čez moje grehe, da bom s tabo in s tvojim Sinom pobožno žaloval, vajnega terpljenja se vdeležil, spokorno živel, in nikoli nečimernega veselja v svoje serce pustil. Amen.

2. Premišluj, kako je Marija vedno terpela.

Njeno deviško serce je dobivalo skoraj vsak dan novih ran, zavoljo vsakdanjih krivic, ki so se njenemu ljubemu Sinu delale. Ali posebno veliko serčno bolečino je prestala takrat, ko so hotli Nazarečani njenega preljubega Sinu z visoke gore doli vreči. Ko je namreč Jezus v Nazaretu v Sinagogi učil, in jim dokazoval, kako srečni so, da so doživeli srečni čas Mesijevega prihoda, so se vsi razjezili, na noge skočili, iz mesta ga zagnali, in so ga peljali verh gore, na kateri je stalo njih mesto, da bi ga doli pahnili. Oj hudobija!

kdo je kedaj kaj takega slišal, da ljudje takega vsega spoštovanja vrednega moža, ki je nedolžen, iz zgol hudobnosti iz mesta zapodijo, in da ga hočejo umoriti? Kaj si je pač Jezus pri tem mislil, ko so mu to sramoto v njegovi domačiji njegovi lastni rojaki naredili? On je bil v sredi med temi obnorelimi kakor krotko jagnje med derečimi volkovi, in je ves ponižen svoje oči k tlam pobesil. Derhal pa ga je tako suvala, da mu je bilo večkrat telebiti na tla. Eni so ga namreč suvali, drugi so ga vlečili in na vse gerlo vpili: Poberi se, zapeljivec ljudi! ti nisi vreden, da te zemlja nosi! — Tako so peljali krotko jagnje z največim zasramovanjem do največje stermine, da bi ga ondi doli prekucnili. „In ko so ga hotli doli vreči, zginil jim je spred oči.“¹⁾

Pomisli, kaj je Mati Božja med tem terpela, ko je slišala grozne sramotilne besede, in ko je s svojimi očmi videla, kako njenega nedolžnega Sinú kakor hudodelnika iz mesta peljajo, da bi ga tako neusmiljeno umorili. Oh! kaj je takrat njeno materno serce čutilo? Na celem životu se je tresla, od strahú je vsa obledela, in je za svojim Božjim Sinom hitela do verh gore, kjer so ga hotli doli pahniti, in ona je obnemogla. Še se vidi ondi mirišče stare cerkve, ktero je dala sèzidati sveta Helena, mati cesarja Konstantina na tistem mestu, kjer se je to zgodilo.

3. Premišluj, kako moramo mi kristjani Kristusu ne množiti njegovega zasramovanja in terpljenja, ampak popravljati, ter z dolžno hvalo in s krepostnim djanjem povračati.

Tako je delala posebno sveta Jedert. Ko je namreč slišala iz svetega evangelija, da so Judje Jezusu rekli: „Ti imaš hudiča!“ se je vsa zgrozila nad tem, ter je molila: „Bodi mi pozdravljen, svetli dragi kamen Božjega veličastva! Bodi mi pozdravljen nevenljiva cvetljica človeške vrednosti, preljubeznjivi Jezus! ti moje

¹⁾ Luk. 4, 16—30.

najviše in edino zveličanje!“ Na to ji je Jezus dokaj prijazno rekel: „Jaz, tvoj Stvarnik, Odrešenik in ženin, sem s smertno britkostjo tebe si pridobil.“ In je pristavil: „Kdor me bo za krivice, ktere so se mi na zemlji delale, s tako ljubeznijo pozdravljal, kakor ti, njemu se bom pri ostri sodbi, ko ga bodo hudiči tolažili, tako prijaznega kazal, da bodo vsi njegovi sovražniki od strahu vbežali.“ Ta zgled posnemaj, pobožna duša! in misli, da ti Kristus svoje zaničevanje in zasramovanje tako-le toži:

Moj Sin! pomisli dobro, kaj sem terpel in še terpim; poslušaj, kako me zasramujejo. Kako me je v serce bolela hudobnost ljudi, tega si še misliti ne moreš. Vendar sem vse poterpežljivo prenašal, ker bi bil lahko mignil, in vsi moji zasramovalci in morilci bi se bili na dno pekla pogreznili. Glej, to sem zavoljo tebe terpel; kaj pa ti zavoljo mene terpiš? Ali si, kar si živ, eno samo zaničljivo besedo poterpežljivo prenesel? Ali meniš, da je to prav, da imam biti jaz sam zaničevan in zasramovan, ker ti nočeš od nobenega nobene zoperne besede slišati? — Uči se tedaj, mi moje terpljenje s krepostnim djanjem povračati. Navadi se po zgledu moje ljube Matere me hvaliti, ko me drugi zaničujejo in zasramujejo. Navadi se, iz ljubezni do mene in k moji časti zasluženno karanje, pa tudi kadar te po nedolžnem sramotijo in zaničujejo, poterpežljivo sprejemati in radovoljno prenašati. Ljubi svoje sovražnike, povračaj hudo z dobrim, in moli za tiste, ki te kolnejo, kakor sem jaz molil za svoje neprijatlje.

O Gospod! tvoja volja naj se zgodi! daj mi le k temu svojo Božjo pomoč in milost. Amen.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse prestano zaničevanje in terpljenje, in češčno bodi njegovo krotko serce na vekomaj! Amen.

O Marija, prežalostna Mati! jaz te spominjam na vse bolečine, ktere so tvoje materno serce na-

polnile, oh! prosi svojega ljubega Sina po svoji žalosti, in po njegovi preveliki poterpežljivosti, da naj mi mojo jezo, mojo nepoterpežljivost, in vse moje grehe odpusti, in mi dodeli tudi krotko, poterpežljivo in ponižno serce v vsakem preganjanji in v vseh zopernostih. Amen.

Peti odstavek.

Preganjanci se dvakrat posvetvajo zoper Kristusa.

Za nedeljo Kvinkvagesimo.

„Oni so rekli: Kaj hočemo storiti, ker ta človek veliko čudežev dela?“ (Jan. 11, 47.)

V svetem evangelji se sicer bere, da so judovski gospodje in Kristusovi preganjalci večkrat se sošli, da so se zastran Jezusa posvetovali, kaj jim je storiti; ali mi hočemo, da ne bo predolgo, samo od dveh takih shodov govoriti.

1. Premišljuj njih prvi krivični shod, pol leta pred njegovo smertjo, namreč ob podšotorni obletnici.

Skoraj vse je hodilo za Jezusom; imeli so ga ne samo za svetega moža, ampak tudi za Mesija. Judje pa so se bali, da ne bi se to zvedelo v Rimu, in da ne bi Rimljani jih imeli za sovražnike in za puntarje; mislili so si namreč Mesija kot posvetnega kralja, kateri bi jih izpod Rimske oblasti rešil. Sošli so se tedaj, in se posvetovali, kaj bi bilo v tej reči početi. Tu si lahko misliš, kako so govorili, in kako so ubozega Kristusa vsi krivo sodili. Vsakteri namreč je vedel kaj od njega povedati, in vse njegovo djanje in nehanje so hudobno reševali. Mili Jezus ni bil sicer telesno med njimi, ali kakor Bog je bil vpričo; zato je slišal in videl vse misli in naklepe svojih preganjalcev. Na zadnje so sklenili, da se ima oklicati ljudstvu: da se nima nobeden prederzniti,

verovati, da je on Mesija, kakor piše sveti Janez: „Judje so sklenili, da če kdo reče, da je on Kristus, naj bo od shodnice odločen.“¹⁾

Glej, o kristjan! in pomisli, kako krivičen sklep so o Jezusu storili. Nebeški Oče je na prošnje svetih svojega Sina za Mesija pomazilil, in ga je iz svojega neskončnega usmiljenja na svet poslal. Kdo ne bi tedaj mislil, da bodo vsi ljudje tega dolgo zaželenega Zveličarja z veseljem sprejeli, in mu največo čast skazovali? Toda žalibog! namesti tega sklenejo najvišji judovski sodniki, da se ne sme nobeden prederzniti, ga spoznati za Mesija. In so tudi koj ta sklep napisali in vsemu ljudstvu oklicati dali, menda tako le: Mi viši duhovni, svetovalci in starašini ljudstva dajemo vsem skupaj in vsakemu posebej na znanje, da smo vse djanje in nehanje Jezusa iz Nazareta dobro pretehtali in spoznali, da je hudoben zapeljivec ljudi, in se tega dela, kakor da bi bil on obljubljeni Mesija; iz tega zamore celi deželi velika nesreča priti. Zato zapovedujemo in ukazujemo, da ga nima nobeden več za Mesija imeti, ne za takega spoznati. Kdor pa bo to našo zapoved zaničeval, in ji nasproti delal, naj ve, da bo od shodnice odločen.

Oj, pač je bil ta sklep krivičen, nad katerim so se angelji v nebesih zgrozili! O nebeški Oče! glej, kako sprejemajo tvojega Sina! Svet hoče biti modrejši kakor ti; Njega, ki si ga ti za Mesija pomazilil, svet noče spoznati, ker pravi, da ni za to pripraven, in ga hoče proč odpraviti, noče zanj nič vedeti.

Pomisli, o kristjan! kako je bil tvoj Odrešenik s tim zasramovan. Očitno pred vsem ljudstvom je bil oklican kot goljuf in zapeljivec. Po celi deželi se je to oklicevalo, in po vseh mestih, terjih in vaseh so veliko slabega govorili od njega. Njegovi sovražniki in preganjalci so sedaj govorili in se veselili rekoč: Ali nismo prav rekli, da je ta človek goljuf? Glejte, tudi velika sodnija

---

¹⁾ Jan. 9, 22.

v Jeruzalemu ga je spoznala za goljufa. Zavaljo tega se jih je več nād njim pohujšalo, in so se ga ogibali, ker so se bali, da ne bi bili zaničevani, ali da ne bi kake škode terpeli. Tisti pa, ki niso popolnoma od njega odpadli, so se bali očitno ž njim vkup biti.

Pomisli, pobožna duša! dobro vse to, in omilovaj Kristusa, da ga je velika sodnija za lažnjivega Mesija oklicala.

2. Premišljuj drugi zbor, ki je bil osem dni pred cvetno nedeljo, drugi dan po tem, ko je bil Jezus Lazarja od mrtvih obudil.

Ko je bil Kristus ta veliki čudež storil, ker je merliča, četrty dan po smerti iz groba obudil, se je to koj po celi deželi razglasilo, in vsi so se dokaj čudili; zato jih je bilo več, kateri so bili poprej iz strahu pred Judi od Kristusa odpadli, sedaj pa so mu zopet verovali, in so ga očitno Mesija spoznali. Ko je to Kajfež slišal, je sklical hitro vse svetovalce, ne v Jeruzalem ampak, čertert ure zunaj mesta na poti v Betlehem v posamezno poslopje, katero se neki še dan današnji kaže, in se imenuje hiša hudobnega svēta. Sošli so se pa ti modri gospodje zato zunaj mesta, da jih ni nobeden motil, ali pa zato, da bi cela reč skrita ostala. Poslušaj, kaj se je pri tem shodu sklenilo, ki ga sveti Janez tako le popisuje: „Vélikí duhovni in farizeji so zbor poklicali in rekli: Kaj hočemo storiti, ker ta človek veliko čudežev dela? Ako ga tako pustimo, bodo vsi vanj verovali, in bodo prišli Rimljani, in vzeli našo deželo in naš narod.“¹⁾

Zares hudoben zbor in svēt! Prašajo, ali imajo Boga pustiti živega ali pa ga umoriti? Kdo more pokojno kaj takega poslušati? Pri tem zboru je bilo gotovo več angeljev z nebes vpričo, da so slišali, kaj se bo o njih Gospodu sklenilo. Vpričo je bilo gotovo tudi veliko hudíčov iz pekla, kateri so judovskim gospodom serce raz-

¹⁾ Jan. 11, 47. 48.

grevali in um temnili. Svetovalcev bilo je okoli sedemdeset, in eden za drugim je bil vprašan: „Kaj nam je storiti, ker ta človek veliko čudežev dela?“ Štiridnevne merliče obuja, vse bolnike ozdravlja in izganja hudiče iz obsedenih.

Kdo ne bi rekel, da je vsak zmed njih govoril: Ker ta človek take čudeže dela, mora gotovo Mesija biti. Ali žalibog! vse drugače se je zgodilo. Potem ko so vsi rekli, kaj menijo, akoravno so nekteri za Kristusa govorili, vendar jih je bilo več, da so govorili zoper njega. Zato se je véliki duhoven zopet na svoj stol vsedel, in je izrekel obsodbo o Kristusu. Poslušajte nebesa! in poslušaj zemlja! kako se vajni Stvarnik obsojuje. Sveti evangelist govori tako: „Eden zmed njih, Kajfež po imenu, ki je bil tisto leto veliki duhoven, jim je rekel: Vi nič ne veste in ne pomislite, da je bolje za vas, da umerje en človek za ljudstvo, in da ves narod ni pokončan.“¹⁾ To obsodbo je sicer Kajfež s hudobnim namenom izgovoril, ali Bog Oče sam, in Bog Sin in Sveti Duh so iz prevelike ljubezni in milosti do nas jo odobrili: da je namreč bolje, da Jezus umerje, kakor da se ves človeški rod pogubi. Saj evangelist sam spričuje to rekoč: „Tega pa ni Kajfež sam iz sebe rekel; temveč, ker je bil tisto leto veliki duhoven, je prerokoval, da ima Jezus umreti za narod.“²⁾ — O nezapopadljiva ljubezen in milost Kristusova! hotel on sam rajši umreti, kakor pustiti, da bi mi poginili!

3. Premišluj, žalost Jezusa Kristusa in Marije, njegove ljube Matere.

Sveti Janez govori na dalej tako le: „Od tistega dne tedaj so se posvetovali, da bi ga umorili. Jezus tedaj ni več očitno hodil med Judi.“³⁾ Ubogi Jezus se ni smel več med Judi kazati, ker so ga njegovi sovražniki proklicali, in kdor hoče, sme ga umoriti. On hodi okoli kakor jagnje, ki ima biti zaklano, in vsak, kdor hoče,

¹⁾ Jan. 11, 49. 50. ²⁾ Jan. 11, 51. ³⁾ Jan. 11, 53. 54.

sme ga zaklati. Veliki duhovni in farizeji so napisali, kakor je verjetno, ta sklep na velik papir, in so ga na velika tempeljnova vrata nabili, zato da zvejo vsi, da je Jezus od više sodnije k smerti obsojen ter so ukazali, „da, ako kdo zve, kje da je, naj pové, da ga primejo.“¹⁾

Tu pomisli, pobožni kristjan! kako veliko sramoto so tvojemu Odrešeniku s to obsodbo storili, in kako so si ljudje svoje jezike nad njim brusili. S tem namreč ni bil samo v celi deželi ob svoje dobro ime djan, ampak tudi v sosednih deželah, ker ni bil samo lažnjivi mesija imenovan, temveč tudi od celega zbora v smert obsojen. To je storilo, da jih je zopet več od njega odpadlo, in so ga imeli za hudodelnika, k smerti obsojenega. O, koliko žalost je delalo to mehkemu Jezusovemu sercu! O kako je silno žalovala njegova nedolžna duša, ker so mu tako hudobno njegovo čast vzeli!

In oh! kako je še le žalovala njegova Mati, Marija Devica, ko je to strašno novico slišala! Verjetno je, kar pravijo nekteri stari pisatelji, da je namreč sveti Nikodem Magdaleni pisal, in jo je prosil, naj Jezusu reče, da naj naglo pobegne; če ne, ga bodo koj drugi dan vjeli, ker je ves zbor sklenil, ga umoriti. O Bog! kako so v Betaniji žalovali! Magdalena je namreč to pismo kazala vsem, ki so bili v hiši, namreč Jezusu in Mariji, apostelnom in pobožnim ženam, ki so Jezusa spremljevale. Ne samo njegova Mati, pobožne žene in aposteljni so obledeli in se zavzeli, ko so zvedeli to novico, ampak tudi Jezus kot človek se je zavzel. Tako so plakali in žalovali, da bi se terdemu kamnu smilili. Ker so namreč vsi Kristusa neizrečeno ljubili, zato jih je vse ta nagla novica neizrečeno žalostila. Pomisli, kaj bi delala mati, kateri se naznani, da bodo njenega ljubega otroka, ki je nedolžen, vjeli in neusmiljeno umorili. Ali ne bi ta uboga mati se nad to novico zavzela, do smerti žalovala, plakala in jokala? Še veliko

¹⁾ Jan. 11, 56.

bolj pa se je prestrašila Marija z vsemi pričujočimi nad to nepričakano novico, ker so imeli tako zgubiti Jezusa Kristusa.

4. Premišluj, kaj je Kristus na to storil.

Akoravno je vse vedel, hotel je vendar v takih okolnostih tako se obnašati, kakor bi se obnašal vsak drugi človek. Zato se je na to oznanilo tako prestrašil, da mu je začelo serce bolj na glas biti. Akoravno je bil namreč duh voljan umreti, bilo je vendar njegovo meso slabo; posebno ker je vedel, kako strašna smert ga čaka, in pa ker je vedel, kako zavoljo njega žalujejo njegova ljuba mati in prijatli. On ni hotel več v Betaniji ostati, temveč, kakor da bi bil zgolj človek, ki se ne more drugači rešiti, hotel je ogniti se svojim sovražnikom. Sveta Magdalena je posebno vanj silila, in vsi pričujoči, najbolj pa njegova žalostna mati; Ona ga je prosila, naj vboga Nikodemov svet, in naj se nekaj časa skriva. Jezus zapusti tedaj svojo žalostno, plakajočo mater, in gre koj za Betanijo v puščavo, ki se tam začenja, in se pet ur na dolgo do Jerihe steguje. Celo to pot je bil milostljivi Jezus ves žalosten, in tudi njegovi učenci so bili žalostni; ker so se vsako uro bali, da ne bi judje za njimi prišli in Jezusa vjeli. Konec te puščave na levo roko je stalo mestice Efrem. Tú sem se je Jezus podal, in nekaj dni ondi ostal.¹⁾

Drugi dan pride res velika truma vojakov v Betanijo. Siloma priderejo v Martino hišo, ki je bila malo zunaj Betanije, in prašajo po Kristusu rekoč: Kje je izdajavec, lažnjivi prerok? Vda naj se; naša gospôda je vkazala, da ga imamo v Jeruzalem pripeljati. — Pomisli, o kristjan! kako se je tu prestrašilo Marijino materno serce! ne bi bilo čudo, ako je omedlela. Hudobni vojaki so namreč po celi hiši tekali, vse kote preiskavali, vse duri odpirali; pa vendar niso ga našli. Tedaj so bili jezni, in so prestrašeni Mariji Devici rekli: Če

¹⁾ Jan. 11, 54.

ga tudi nismo sedaj dobili, vendar ne uide našim pestem. V kratkem se bo slišalo, da bo zavoljo svojih hudobij na križ pribit. — Oh, kako se je Mati Božja zopet teh besed vstrašila! pač je njeno materno serce neizrečeno terpelo!

5. Premišluj, kako je Jezus želel terpeti.

Ko je nekaj dni bil v Efreemu, in se je sabota bližala, obernil se je zopet proti Jeruzalemu, kakor pravi sveti Lukež: „Jezus je vzel dvanajstere k sebi, in jim je rekel: Glejte! gremo gori v Jeruzalem, in vse se bo dopolnilo, kar je pisano od Sinú človekovega po prerokih. Izdan bo namreč nevernikom, in bo zasramovan in bičan in zapljuvan; in potem ga bodo bičali, ga bodo umorili.“ ¹⁾ Kristus je sicer že večkrat svojim učencem rekel, da ima terpeti, ali nobenkrat jim ni tako razločno govoril, kakor sedaj; saj je bil čas že tu, da se je imelo vse to spolniti. Rekel jim je to vesel, ker je šel voljno v terpljenje. Zato je tudi urno hodil, tako da so učenci komaj mogli za njim, kakor pravi sveti Marka: „Bili so na poti, in so šli v Jeruzalem; in Jezus je šel pred njimi, in so se čudili in so s strahom za njim šli.“ ²⁾ To kaže, kako rad je šel Kristus v svoje terpljenje, in kako veliko željo je imel nas odrešiti. To željo je imel koj od začetka svojega spočetja; in kakor se je njegovo terpljenje bolj bližalo, tako je ta njegova želja bolj rastla. Njegova želja nas odrešiti je bila tako silna, da bi bil med tisuče golih mečev se podal, tudi eno samo dušo hudobnemu sovražniku iz rok vzet. Spoznaj tedaj to veliko dobroto, in glej, da boš za njo hvalen. In ker se evangelij od poslednje Kristusove poti v Jeruzalem zadnjo pustno nedeljo bere, prizadeni si, to nedeljo premišljevati veliko Kristusovo ljubezen, ker mu to posebno dopade, in On tako skazovanje ljubezni ta dan z večim dopadenjem sprejema, kakor je On sam sveti Mehtildi razodel, in od nje terjal: „Naj ne-

¹⁾ Luk. 18, 31. 33. ²⁾ Mark. 10, 32.

koliko zadostuje za tolikanj grehov, s katerimi ga posvetni ljudje o tem času žalijo. Zato moli:

Hvaljen bodi Jezus Kristus, za svojo ljubezen in milost do svojih sovražnikov in preganjalcev, na vekomaj. Amen.

O preljubeznjivi Jezus! jaz te molim, častim, ljubim in hvalim kot svojega pravega Boga, Gospoda in najdobrotljivišega Odrešenika sveta, in te pohlevno prosim, odreši mene in vse grešnike od naših grehov in zlegov, tukaj s svojo mogočno milostjo, in tamkaj s svojo osrečivno slavo. Amen.

Šesti odstavek.

Kristusov slovesni vhod v Jeruzalem.

Za cvetno nedeljo.

„Povejte hčeri Sionski: Glej! tvoj kralj pride k tebi krotak.“
(Mat. 21, 5.)

1. Premišluj, kako in zakaj je hotel nebeški Oče ta slovesni vhod imeti in Kristus ga opraviti.

To je nebeški Oče posebno zato tako obernil, da je njegov ljubi Sin, ki je že toliko zasramovanja prestopal od svojih sovražnikov, in ga je imel še prestopati, tudi na zemlji že za to nekaj časti zadobil. Potem ko je tedaj Jezus zvečer zopet prišel v Betanijo, bil je od Simona na gostje povabljen, in pri tej priložnosti ga je Magdalena z dragim mazilom oblila; pa je pri Marti čez noč ostal, celo noč je le molil, in še le proti dnevu je malo zaspal, kakor je sam sveti Mehtildi razodel. Ko je zjutraj vstal, bil je ves vesel, in je rekel svoji materi in drugim prijateljem: Ljubi moji prijatelji! dolgo že ste veliko z mano terpeli, ali pojdite danes z mano v mesto, in bote gotovo veseli. Ne bojte se Judov, ker mi ne bodo nič žalega storili. Tedaj je z vsemi svojimi vstal in se podal na pot proti Jeruzalemu, in je šel do

vasice Betfage, ki je zdolaj pod oljsko goro, od ondod je poslal dva svojih učencev do bližnje vasi, naj mu pripeljeta oslico in njeno žebe, ki sta bila ondi nekje privezana. Učenca sta živinčeti pripeljala, svoja oblačila na nju položila, in Kristus se je na nju vsedel. Tako je čez oljsko goro jezdaril do Jeruzalema, in njegovi učenci so šli nekaj spred, nekaj za njim.

Tu pomisli, pobožni kristjan! kako ponižno je Jezus jezdil. Tukaj je sedel najviši kralj nebes in zemlje brez konjske odeje in brez sedla, brez krone in brez kraljeve palice, brez stražnikov in dvorjanov. Ni jezdil na lepem konji, ampak na revni oslici gologlav in bos, s ponižnim vedenjem in pohlevnim obličjem, v sredi med svojimi priprostim učenci. Nad tem so se čudili ne samo njegovi učenci, ampak tudi sveti angelji, kateri so stermé gledali ta ponižni slovesni vhod Kristusov.

Ko je tedaj Kristus do verha oljske gore dojezdaril, vtergal je si zeleno vejo od ene oljke. Pravijo, da ta oljka še stoji, in da jo romarjem kažejo. Ko so njegovi učenci to videli, vtergali so tudi oni si vej od tega in drugih dreves, ter so jih v rokah nosili, in navdahnjeni od svetega Duha so začeli na glas vpiti in peti: „Hosana Davidovemu Sinu! hvaljen bodi, kateri pride v Gospodovem imenu; hosana na visokosti!“ ¹⁾ Oh, ako bi bil tudi jaz pričujoč, na ves glas bi bil tudi jaz z aposteljni vred veselo pel in ljubeznjivega Jezusa hvalil!

2. Premišljuj, kakošna čast se je še Jezusu zgodila.

Sveti Janez pravi: „Drugi dan pa, ko je veliko ljudi, kateri so bili prišli na praznik, slišalo, da pride Jezus v Jeruzalem; so palmove veje vzeli, in mu naproti šli ter vpili: Hosana! hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem, kralj Izraelski!“ ²⁾ Od Božjega duha ganjeni so tekli ljudje trumoma proti oljski gori, in so prišli Kristusu naproti, svoja oblačila slačili, in po poti razgrinjali, da je Kristus po njih jezdil. Nekteri so na

---

¹⁾ Mat. 21, 9. ²⁾ Jan. 12, 12. 13.

drevesa zlezli, palmove in oljčine veje lomili in po poti trosili; drugi so palmove veje v rokah držali, pred in za Jezusom hodili, in na glas prepevali: „Hvaljen bodi kralj, ki pride v imenu Gospodovem! hvaljeno bodi kraljestvo našega očeta Davida, katero sedaj pride! Mir v nebesih in slava na visokosti, hosana!“

Iz tega spoznaj čast, ki jo je to pobožno ljudstvo Jezusu skazalo, pa tudi skrivnosti pod temi zunajnimi obredi. Nikjer ne beremo v svetem pismu, da bi bili Judje kedaj naproti šli kakemu svojih kraljev s palmovimi in oljčnimi vejami, ali da bi bili svoja oblačila mu pod noge razgrinjali. Ta obred namreč se je samo Bogu na čast opravljal. Bog je bil namreč vokal, da si imajo na podšotorno obletnico zelene šotore napraviti, in tempelj z zelenimi vejami okinčati. In Judje niso samo tega delali, temveč so tudi k večji časti Božji in v znamenje svojega znotrajnega veselja zelene veje v rokah držali, in so ž njimi kot jagnjeta veselo poskakovali, kakor se bere v bukvah Ester, kakor je v kaldejskem: „Judje so si rezali veje od palm in od cedrov, in so si Hosana napravili, ter so molili, peli in poskakovali, kakor kozlički in so se veselili.“ Tako so pobožni ljudje tudi Kristusu storili, ktere ga so za svojega mesija spoznali, in so mu s tim obredom Božjo čast skazali. Oni so bili polni duhovnega veselja, tako da niso vedeli, kako bi ga zadosti na znanje dajali. Verovali so namreč terdno, da je Kristus zares od Boga obljubljeni in poslani mesija, kateri jih bo rešil iz terde Rimske sužnosti in iz sužnosti pekla. Imeli so za gotovo, da je ta njih kralj, ki bo sedel na Davidovem tronu, in ljudstvo pravično in krotko vladal. Zato so veselo prepevali: „Hosana Davidovemu Sinu! hvaljen, kateri pride v imenu Gospodovem! hosana na visokosti!“ Bližej mesta so prijahali, več ljudi jim je prišlo naproti in bolj glasno so vpili: „Hosana! hosana!“ Nekteri zmed njih so na glas vpili z Zaharijem prerokom: „Močno se veseli hči Sionska! raduj se hči Jeruzalemska! Glej, tvoj kralj pride k

tebi, pravičen je in rešenik; on je reven, in sedi na oslici, in sicer¹⁾ na mladem osličinem žebetu.“¹⁾ Te in enake besede je ljudstvo vpilo, in hvalilo Boga za vse čudeže, ki jih je Kristusa delati videlo. Od tega poje katoliška cerkev na cvetno nedeljo: „Ta pobožna množica ljudi je že tistikrat umela, kaj ta slovesni vhod pomeni; da bo namreč naš Odrešenik za zveličanje človeškega rodu z vodjem smerti se boril, in njega in smert s svojo smertjo premagal. Zato so mu prišli s palmovimi vejami naproti, in so svoja oblačila po poti razgrinjali, da bi ga kot zmagovalnega Odrešenika sveta vredno sprejeli.“

To čast, ki je bila Kristusu skazovana pri tej priložnosti, je še pomnožil čudež, ki se je zgodil. Ker je bilo namreč med ljudstvom tudi več žen, ki so otroke imele v naročji, je bilo pač čudo, da so ti otročiči, ki so še sèsali, in ki niso še nič govorili, začeli na glas vpiti: „Hosana! hosana!“ In teh otrok je bilo lepo število, ki so tako vpili. Kaj meniš, kako so se vsi ljudje čudili? Kaj so si mislile matere, ko so slišale svoje otročiče naenkrat tako peti? Oh, kako so se pobožni ljudje čudili temu čudežu! Marsikteri zmed njih je od samega veselja se jokal. Spoznali so namreč iz tega, da je Kristus pravi mesija in obljubljeni Zveličar. Ta čudež je je bil tem večji, ker otroci niso le malo tako peli, temveč so v enomer brez prenehanja kričali, dokler je prišel Kristus v tempelj. In še celo potem, ko je bil že v tempeljnu, so začeli zopet Kristusa hvaliti in častiti.

Zato ker je Kristus vedel, da je to volja nebeškega Očeta, je vse to rad pripustil, akoravno je sicer se ogibal svoji hvali. Veličastno je na oslu sedel, kakor kralj Salomon na svojem tronu, je svoje oči in svojo dušo proti nebu obračal, in daroval svojemu ljubeznjivemu Očetu pobožnost tega ljudstva, in hvalil ga za čast, katero mu je pripravil. Svojo oljčino vejo je držal v svoji desnici,

¹⁾ Zah. 9, 9.

v znamenje, da je usmiljen in milostljiv kralj. In tako je jezdari dol z oljske gore in skozi mestne ulice do tempelja v sredi med ljudstvom, ki je prepevalo in se veselilo.

3. Premišljuj Kristusovo sočutje s svojimi preganjalcem in z vsimi grešniki.

Ko je dobrotljivi Jezus blizu mesta prišel, povzdignil je svoje milostljive oči, in je mesto Jeruzalem mlo pogledal. Videl je namreč mnogo zlegov, ki so imeli priti čez to mesto zavoljo njih grehov; mlo se mu je storilo in začel se je jokati, in solzi so mu teklo po njegovih licih. Kdor ga je pogledal, čudil se mu je, ker ni vedel, kaj to pomeni, da ta sveti mož vsredi vselega ljudstva bitko solze toči.

Na zadnje je globoko zdihnil in rekel: „Da bi bilo spoznalo tudi ti (mesto Jeruzalem), in zlasti ta tvoj dan, kar je v tvoj mir!“ ¹⁾ to je: Oh, Jeruzalem! da bi ti spoznalo milost, ktero ti želim skazati, in milost, ktero ti sedaj ponujam; gotovo, ti bi z mano vred svoje grehe objokovalo. Sedaj pa je (vse to) skrito pred tvojimi očmi.“ Ker nočeš namreč svojih grehov popustiti, ker se nočeš k meni obrniti in poslušati moje nauke, zato bo hudo zlo nad te prišlo. „Ker prišli bodo dnevi nad te, in tvoji sovražniki te bodo obdali z zasipom, in te bodo oblegli in stiskali od vseh strani; in bodo v tla poman-drjali tebe in tvoje otroke v tebi, in ne bodo pustili v tebi kamna na kamnu, zato ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja.“ ²⁾ Te strašne besede bi bile imele vsem prebivalcem mesta Jeruzalema globoko v serce seči, ki so iz ust tega resničnega preroka prišle. Ali oni niso nič za nje marali.

4. Premišljuj, kako so se zlata vrata Kristusu odperla.

Potem ko je Kristus nekaj časa objokoval nesrečo tega mesta, jezdari je naprej dol v Jozafatovo dolino,

¹⁾ Luk. 19, 42. ²⁾ Luk. 19, 43. 44.

in potem iz te doline zopet gori po stermi poti do zlatih vrat; klicala so se ta vrata tako, ker so bila vsa pozlačena. Ta vrata so bila na gori Morija, koj za tempeljnomo proti solnčnemu izhodu, skozi ktera se je iz tempeljna po najkrajši poti prišlo na oljsko goro. Ker so bila ta vrata koj za tempeljnomo, zato so je imeli bolj za tempeljnova kakor za mestna vrata.*) Kedar je hotel Kristus ondi noter iti, so bila zaperta, ker so se pozno in počasi odpirala.

Ljudstvo, ki je bilo pred Kristusom, se je pred zapertimi vrati ustavilo, ko se je pa Kristus na oslu sedeč približal, so se vrata odperla, in tako je mesija brez zamude v mesto priti mogel. Pravijo, da je neka nevidna moč vrata odperla. In tu je bilo celo ljudstvo po koncu, kakor pravi sveti Matevž, in vsi so tekli Jezusu naproti in so prašali: „Kdo je ta?“ to je: Tak mož ni še nikoli tako v naše mesto prišel! gotovo mora biti velik svetnik. Ljudje pa, ki so bili s Kristusom, so odgovarjali: „Ta je Jezus, prerok iz Nazareta na Galilejskem,“¹⁾ to je: ta je dolgo zaželeni mesija, naš pravi kralj, kateri bo Davidovo kraljestvo zopet vpeljal.

Akoravno je prišel Jezus skozi zlata vrata v mesto, to je, koj za tempeljnomo, vendar ni šel koj v tempelj, temveč je okoli tempeljna po celem mestu jezdil, da so ga lahko vsi videli in slišali. Ljudje so od vseh strani se stekali, da so ga videli. Tudi strehe hiš, kjer je Jezus memo šel, so bile polne ljudi in vsi so vpili: „Hosana Sinu Davidovemu! hosana mesiju! Hvala bodi Bogu v nebesih, da nam je dolgo obljubljenega mesija poslal. Čast bodi Bogu na višavi, in mir na zemlji našemu novemu kralju in celemu njegovemu kraljestvu!“ — Tako se je veselilo priprosto ljudstvo, in veliko jih je gotovo bilo med njimi, ki so menili, da bo ta njih mesija posvetno kraljestvo prevzel.

* Ustno sporočilo pravi, da imajo enkrat kristjani skozi ta vrata zopet v Jeruzalem priti in se mesta polastiti; zato so Turki ta vrata zazidali.
¹⁾ Mat. 21, 10. 11.

Zato pa je bil gotov čudež, da je Pilat s svojimi vojaki vse to pripustil. Slišali so, da ljudstvo Kristusa za svojega kralja časti, in so k temu molčali. Videli so, da vsi za njim grejo in so roke križem držali, in jim tega niso branili; godilo se je to, ker ni hotel Bog, da bi kaj motilo ta slovesni Kristusov vhod v mesto; s tem je Bog tudi na znanje dal, da so vsa serca v njegovi oblasti.

5. Premišluj, kaj je zavid; kaj so namreč farizeji in pismarji, starašini med duhovni in drugi Kristusovi sovražniki pri teh čudežih si mislili in govorili.

Čast, katero so ljudje skazovali Kristusu, jim je bila tern v očéh, ali pa meč v njihovo serce. Pred tremi meseci so bili očitno povsod oklicali, da ga nima nobeden spoznati za mesija; sedaj pa so videli in slišali, da ga celo ljudstvo kot svojega mesija časti. Pred osem dnevi so bili zopet oklicali, da, če kdo zve, kje da je, naj naznani, da ga bodo vjeli; sedaj so ga videli s svojimi lastnimi očmi, kako slovesno po mestu jezdari, in si ne upajo mu kaj storiti. Hotli so sicer ljudem ubraniti, da ne bi ga tako častili, toda zastonj; ljudstvo je le naprej svojo gnalo Kristusu prepevaje. Farizeji so tedaj rekli med sabo: Vidite, da nič ne opravimo! „Glejte, ves svet dere za njim!“¹⁾

Ker tedaj ti zavidni ljudje niso z ljudstvom nič opravili, hotli so Kristusa napraviti, da bi jim on ukazal molčati. Zato so mu nekteri farizeji iz množice rekli: „Učenik! posvari svoje učence.“²⁾ Hotli so reči: Ti si vselej pravil, da si krotak in ponižnega serca; kako je tedaj, da terpiš, da te tako hvalijo? Kako moreš pripustiti, da te pozdravljajo kot svojega mesija? Dobrotljivi Jezus pa je hotel njih zavidno serce razodeti in kaznovati, zato jim je rekel: „Povem vam, da, če ti molčeš, bodo kamni vpili.“³⁾ Zavoljo tega odgovora so

¹⁾ Jan. 15, 19. ²⁾ Luk. 19, 39. ³⁾ Luk. 19, 40.

bili še bolj jezni in so premišljevali, kako bi ga umorili. — Iz tega se vidi, kako zavid človeka na duši in na telesu kvari in od Jezusa odvrča.

6. Premišluj, kako je Kristus gorel za čast svojega nebeškega Očeta in kako ga je Oče za to počastil.

Ko je Jezus do tempeljna prišel, ukazal je oslico in njeno žebe nazaj peljati. On pa je šel z vsim ljudstvom kot pravi mesija v tempelj, da je od ljudstva prejel očitno obljubo udanosti, ne časne, ampak duhovne. Ako bi bil hotel, ljudstvo bi mu bilo tudi udanost in zvestobo obljubilo kot svojemu posvetnemu kralju; saj so ga že ene krati hotli za svojega kralja oklicati. Ko je v spredni dvor tempeljna stopil, in je videl kupčevalce in prodajalce, zagorel je od Božje jeze in je vse zapodil: zvernil je tudi mize menjalcem in stole tistim, kateri so golobe prodajali, in jim je rekel: „Moja hiša je hiša molitve; vi pa ste jo storili jamo razbojnikov.“¹⁾

To je bilo zopet delo njegove Božje vsegamogočnosti, s katerim nas uči, da imamo v cerkvi moliti, ne pa duhu lakomnosti in enakim morilcem duše prostora dajati. To namreč, kar se je tu prodajalo, so bile ovce, teleta, krave, voli, golobi in druge enake živali, ki so se v tempeljni klale in darovale in so bile večidel duhovniško blago. Ker so pa te živali iz zgolj lakomnosti v tempeljni prodajali in ne na očitnem tergu, zato je bil njih greh še večji. Tudi to je čudno, da se ni noben pričujočih duhovnov mu nasproti postavil; ker je namreč, kakor govori sveti Hieronim, neka Božja svetloba iz njegovega obličja šla, ki je vse kupce in prodajalce tako splasila, da so pred Kristusovim obličjem kakor pred bliskom bežali. In sveti Avguštin pravi: „Če je Kristus tiste iz tempeljna zagnal, ki so Bogu posvečene reči prodajali; kaj bi bil še le storil, ako bi bil našel take, ki bi nespodobne reči delali?“

¹⁾ Mat. 21, 13.

Potem ko je Kristus prodajalce iz tempeljna spodil, je šel v drugi tempeljn dvor, da bi začel učiti. Ali ljudi je bilo tako vse natlačeno, da ni mogel učiti. Pač je več slepih in kruljevih k njemu pristopilo, in On jih je vse ozdravil; tako je bilo ljudstvo še bolj v svoji veri vterjeno, da je Kristus pravi mesija. Zato je ljudstvo začelo v novič vpiti in mali otroci ž njimi: „Hosana Sinu Davidovemu!“ ¹⁾

Pomisli, pobožni kristjan! kako lepo prijetno je bilo, ko so ljubi otročiči s svojim tanjkim glasom tako lepo peli, da se je v celem tempelju slišalo. Z ljubimi otročiči so vpili tudi možje in žene, tako da so ti debelejši glasovi z unimi tanjšimi združeni se lepo vjemali, da so bili vsi veseli, ki so to vpitje slišali. Duhovni pa, farizeji in drugi Kristusovi sovražniki so se zavoljo tega silno jezili. Sveti Matevž pravi o njih tako-le: „Ko so pa videli veliki duhovni in pismarji čudeže, ktere je delal in otroke, kteri so v tempelju vpili, rekoč: Hosana Sinu Davidovemu! razjezili so se in so mu rekli: Slišiš, kaj ti pravijo? Jezus pa jim reče: Kaj pa da. Ali niste nikoli brali: Iz ust otrok in sèsajočih si hvalo si napravil?“ ²⁾

K vsem tem čudežem je nebeški Oče še enega pristavil, iz kterega bi imeli vsi ljudje spoznati, da je Kristus pravi mesija. Ko je Jezus v tempelju stojé svoje oči k svojemu nebeškemu Očetu obrnil, na glas molil in med drugim rekel: „Oče! povelčaj svoje ime!“ prišel je glas z neba, enak gromenju, ki je razločno in vsem umevno rekel: „Sem povelčal in bom zopet povelčal.“ Ljudstvo ta glas slišati, se je silno prestrašilo; nekteri so rekli: Zagromelo je. Drugi pa so rekli: Angelj je ž njim govoril. Jezus pa je odgovoril in rekel: „Ne zavoljo mene, ampak zavoljo vas je ta glas prišel.“ ³⁾ Tako je povelčal nebeški Oče na ta sveti dan svojega ljubega Sinú, in je dal Judom in nevernikom na znanje, da je

¹⁾ Mat. 21, 15. ²⁾ Mat. 21, 15, 16. ³⁾ Jan. 12, 28—30.

On tako dolgo obljubljeni Mesija ali Odrešenik sveta. Zato veseli se s Kristusom na današnji dan, pobožna duša! in združi svoj glas z glasom tistih otročičev, ki so Jezusu hvalo peli. Da, časti in hvali z vsemi angelji in ljudmi Njega, ki pride v imenu Gospodovem.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo ljubezen in dobrotljivost do vseh svojih sovražnikov in preganjalcev! Amen.

Hvala in čast bodi Tebi, Gospod Jezus Kristus! Tebi, ki si naš kralj in Odrešenik, kteremu so danes otročiči pobožno hosana prepevali. Jaz Te spoznavam, hvalim in častim, Tebe molim in spoštujem kot pravega Mesija, Zveličarja in Odrešenika človeškega rodu in Ti pojem s pobožnim ljudstvom: Hosana! hvaljen bodi, kateri pride v imenu Gospodovem; hosana na višavah! Jaz te prosim, pripelji me v zveličanje, da bom tudi v nebeškem Jeruzalemu z nebeščani hosana in aleluja Tebi peti mogel na vse veke. Amen.

Sedmi odstavek.

Kaj je Kristus še na cvetno nedeljo, potlej v ponedeljek in v torek delal.

„Ko je vse ogledal, in je že večer bil, šel je s dvanajsterimi v Betanijo.“ (Mat. 11, 11.)

1. Premišljuj, kako malo ljudi Gospoda Boga z besedo in djanjem vedno hvali in časti.

Potem ko je Kristus celi dan ljudstvo v tempeljnu neutrudno učil, ogledoval se je zvečer, ali ga bo kdo povabil na večerjo, ali mu bo dal kdo prenočišče; toda nobenega ni bilo v mestu, da bi ga bil pod svojo streho

vzel, ali na večerjo povabil. Res da jih je bilo veliko med nižjim ljudstvom, kateri bi ga bili iz serca radi v svojo hišo vzeli, ali smeli niso; mestno poglavarstvo je namreč oklicalo, da ne sme nobeden ga sprejeti. Tako je bil tedaj dobrotljivi Jezus prisiljen, lačen in žejen iz mesta iti. Ko so ga judovski poglavarji tako samega videli iti po mestnih ulicah, so s persti nanj kazali in govorili: Glejte! tukaj gre naš nasprotnik, kateri ljudi zapeljuje; sedaj nima toliko derhali in vpitja okoli sebe, kakor davi. Njegova slava bo kmali imela konec, še prej, kakor sam misli. Nekteri izmed pobožnih ljudi, katerim se je Jezus smilil, so zdihovali: Oh! sveti prerok, ki je danes celi dan pridigal in učil, mora sedaj lačen in žejen iz mesta iti. Bog odpusti grehe našim poglavarjem, kateri so prepovedali, da mu ne sme nobeden ničesar dati; če ne, mi bi mu iz serca radi jesti in piti dali.

Tako je tedaj šel Božji učenik s svojimi učenci in s svojo deviško Materjo čez oljsko goro v Betanijo, kamor je pozno prišel. Sveta Marta jim je večerjo napravila, in jih je pogostila, kolikor ji je bilo mogoče. Po večerji je šel Gospod s svojimi učenci na oljsko goro, in je ondi celo noč molil, kakor pravi sveti Lukež. — Tu pomisli, o grešnik! kako ostro spokorno je tvoj Zveličar živel, ki je celi dan učil in se postil, in po noči si ni dal miru. Kako boš ti pred Bogom obstal, ki cele dni nič ne storiš in cele noči prespavaš?

2. Premišljuj, da Bog ni zadovoljen s samimi besedami in s samim branjem.

Ko se je dan storil, bilo je v ponedlek, je Kristus zgodaj vstal, in je z oljske gore doli šel s svojimi učenci v mesto. Po poti gredè vidi blizo poti figovo drevo, in ker je bil lačen, je šel k drevesu, da bi videl, ali bi kako figo dobil. Ker pa ni nič dobil, je drevo preklel, in rekel: „Nikdar se ne rodi na tebi sad vekomaj!“¹⁾ In figovo drevo je precej vsahnilo. — Tukaj je treba per-

¹⁾ Mat. 21, 19.

vič pomisliti, da sveti Matevž pravi, da je bil Kristus zjutraj lačen. Iz tega se vidi, da je poprejšni večer malo vžil in da je celo noč prečul in molil. In akoravno je bil že tako zgodaj lačen, vendar ni dobil celi dan do noči nič jesti. Glej, o človek! kako ostro je tvoj Odrešenik živel, in kako je svoje mehko telo s postom, čuvanjem in molitvijo vedno krotil. Drugič je treba pomisliti, zakaj je figovo drevo preklel, akoravno še ni bil čas, da bi bile fige zrele, kakor pristavlja sveti Marka. Pokazati nam je hotel, kako se bo nam godilo, ako ne delamo dobrega sadja, to je, dobrih del; ker ni zadosti, da greha ne delamo, temveč moramo tudi dobro sadje nositi, to je, dobra dela; če ne, smo nerodovitno drevje, ktero svojemu gospodarju nobene koristi ne donša. Pomisli tedaj o kristjan! ali nisi ti tako nerodovitno drevo, ki ni morebiti še nikoli dobrega sadu rodilo.

Ko je Kristus v tempelj prišel, so vsi ljudje okoli njega se zbrali. On jih je učil in jim je kazal pravo pot do zveličanja. Duhovni pa, in pismarji in starašini niso mogli tega terpeti; zato so stopili k njemu, in so ga vprašali: S ktero oblastjo delaš to? in kdo ti je dal to oblast, da v tempeljnu učiš? Jezus pa jim je odgovoril in rekel: Vas bom tudi prašal eno besedo; če mi jo poveste, bom tudi jaz vam povedal, s ktero oblastjo to delam. „Kerst Janezov od kod je bil? z nebes, ali od ljudi?“ Oni pa so odgovorili in rekli: Ne vemo. Tedaj jim reče: „Vam pa tudi jaz ne povem, s ktero oblastjo to delam.“¹⁾ Kaka prederznost! ljudje vprašajo Boga, kdo mu je dal oblast učiti. Hudobni so bili, zato niso iz njegovih del spoznati hotli, da je v resnici Bog. Bog bi bil lahko jim svoje veličastvo pokazal in jih osramotil: vendar pa tega ni hotel storiti, temveč jim je tako pohlevno in krotko odgovoril.

Na to je rekel Kristus: „Kaj se vam zdi? Neki človek je imel dva sina in je stopil k prvemu in rekel:

¹⁾ Mat. 21, 23—27.

Sin! pojdi, delaj danes v mojem vinogradu. On pa je odgovoril in rekel: Nočem. Potem pa se je skesal in je šel. In stopi k drugemu, in je ravno tako rekel. Ta je rekel: grem, Gospod! pa ni šel. Kteri teh dveh je spolnil Očetovo voljo? Mu rečejo: Pervi, Jezus jim reče: Resnično vam povem, da cestninarji pojdejo pred vami v Božje kraljestvo. Oni so se namreč na Janezove besede spreobrnili, vi pa ne. In rekel na dalej: „Poslušajte drugo priliko: Bil je hišen gospodar, kateri je zasadil vinograd in ga je s plotom ogradil in skopal v njem tlačilnico in postavil tabor; in ga je dal kmetom obdelovati. Ko se je pa čas sadu približal, poslal je svoje hlapce do kmetov, da bi prejeli njegov sad. In kmetje so zgrabili njegove hlapce in so enega stepili, drugega ubili, tretjega pa kamnjali. Poslal je zopet drugih hlapcev še več kakor popred in so jim ravno tako storili. Zadnjič pa je poslal do njih svojega sina rekoč: Mojega sina bodo spoštovali. Kmetje pa, ko so sina videli, so rekli med sabo: Ta je dedič: dejte! ubimo ga, in bomo imeli njegovo dedšino. In so ga zgrabili, in vergli iz vinograda in ubili. Kaj menite, kaj bo gospod storil tem kmetom?“ ¹⁾ S to priliko je pokazal Kristus velikim duhovnim, kako so se proti Bogu pregrešili, da so preroke ubili in sedaj hočejo tudi Božjega Sinu umoriti. In ker so veliki duhovni in farizeji dobro spoznali, da s to priliko na nje meri, zato so iskali ga vjeti. Ali bali so se ljudstva in so šli jezni proč.

Ko so tedaj odšli, imel je Kristus lepo priložnost ljudi učiti, kar je tudi storil, in ostal je celi dan v tempeljnu in ni nič jedel ne pil. Zvečer je šel iz mesta v Betanijo, in potem ko je malo povečerjal, je šel zopet na oljsko goro, kakor spričuje sveti Lukež rekoč: „Po dnevu učil je v tempeljnu; po noči je pa hodil, in ostajal na oljski gori.“ ²⁾ Pomisli tukaj zopet, pobožni kristjan! kako ostro je Zveličar živel in kako malo ga ti posnemaš.

¹⁾ Mat. 21. 28—40. ²⁾ Luk. 21, 27.

3. Premišljuje, kaj je Kristus vtorek storil.

Ko je v torek zjutraj zopet v mesto se vračal, so videli učenci figovo drevo suho in so mu rekli: „Učenik! glej, kako je drevo vsahnilo!“ Potem je prišel v tempelj in vse polno ljudi se je zbralo k njemu. In ker je bil ta dan poslednji, na katerem je hotel ljudi učiti, zato je ostal zopet celi dan v tempelju, od jutra do večera in je mnogo učil. Pervič je povedal priliko od kralja, ki je svojemu sinu ženitvanje napravil in je ukazal v unanjo temo vreči tistega med svati, ki ni imel svatovskega oblačila. Potlej je osramotil farizeje, ki so ga vprašali, ali se sme davek cesarju plačevati. Tretjič je osramotil saduceje, kateri niso verovali na vstajenje mesa. Četrtič je odgovoril pismarju, ki ga je vprašal, ktera je največa zapoved v postavi. Petič je farizeje vprašal, kaj mislijo od Kristusa, čegav sin da ima biti? Šestič je karal pred vsem ljudstvom svetohlinstvo pismarjev in farizejev in jim je silno žugal s prihodno kaznijo.¹⁾

In ko je imel na zadnje skleniti svoje nauke, je milo zavpil: „Jeruzalem, Jeruzalem! ki moriš preroke in jih kamnjaš, kateri so tebi poslani; kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor koklja zbira svoja piščeta pod perute, in nisi hotel. Glejte! vaša hiša vam bo pusta puščena.“²⁾ to je, vaš tempelj in vaše mesto bosta razdjana. S temi besedami je skerbno opominjal terdovratne Jude in ko dober oče je žaloval o njih poginu. Ko je tedaj imel ven iti, vsedel se je cerkveni pušici nasproti, in je pohvalil ubogo vdovo, ktera je samo dva vinarja vanjo vergla.³⁾ In ko je iz tempelja šel, rekel mu je eden njegovih učencev: „Učenik! poglej, kakošni kamni in kakošno zidanje! On pa je odgovoril: Resnično vam povem, tukaj ne bo puščen kamen na kamenu, da ne bi bil razvaljen.“ In tako je šel s svojimi učenci iz mesta na oljsko goro, tam se je vsedel in je svojim učen-

¹⁾ Mat. 22, 1—46. in 23, 2—30. ²⁾ Mat. 23, 37. 38. ³⁾ Mark. 12, 41—44.

cem prerokoval, kako jih bodo po njegovi smerti preganjali. Potem jim je govoril od razdjanja Jeruzalema in od sodnjega dneva.¹⁾ Na zadnje jim je povedal priliko od pet pametnih in od pet nespametnih devic; potem tudi priliko od gospoda, kateri je dal enemu hlapcu pet talentov, enemu dva in enemu samo en talent.²⁾ — Tako je dobrotljivi Gospod celi dan učil.

4. Premišljuj, kako je Kristus svoje terpljenje zopet svojim učencem prav očitno prerokoval.

Po tako dolgem učenji hotel je še h koncu govoriti od svojega britkega terpljenja. Zato jim je z milim glasom rekel: „Ljubi moji! vi veste, da bo čez dva dni velika noč.“ Oh ljubi moji! vsako leto smo se velike noči veselili; ali sedaj bomo imeli žalostno veliko noč, ker bo Sin človekov izdan, da bo križan.“³⁾ O žalostno prerokovanje! strašne besede! Pri drugi priložnosti je enkrat rekel: „Sin človekov bo izdan nevernikom, bo zasramovan, zapljuvan in bičan; in potem ko ga bodo bičali, bodo ga umorili.“ Ali sedaj od same žalosti ni mogel več reči, kakor samo to: „Sin človekov bo izdan, da bo križan.“ Kaj strašnejšega bi bil mogel tudi reči, kakor to, da bo Sin Božji križan? Kaj meniš, kako so te besede dobrim učencem serce prebodle!

Med tem, ko je Jezus s svojimi učenci na oljski gori sedel, se je stemnilo, tako da ni o navadni uri v Betanijo prišel. Njegova mati je tedaj silno žalostna postala, bojé se, da se mu je morebiti kaj žalega prigodilo. Zato je večkrat pogledavala po poti, ki pelje iz Jeruzalema v Betanijo. Ko ga pa ni nikjer videla, je rekla Magdaleni: Jaz se bojim, da se nič kaj prav ne godi mojemu ljubemu Sinu. Morebiti ni mogel več svojim sovražnikom uiti.

In ko je bila že tema, rekla je žalostna Mati: Ljuba moja Magdalena! jaz nimam nobenega mirú; zato te prosim, pojdi z mano, da zveve, kje da je. In tako je šla

¹⁾ Mat. 24. ²⁾ Mat. 25. ³⁾ Mat. 26, 1. 2.

Magdalena in druge žene ž njo in so žalostne pol ure poti storile. Ko so do oljske gore prišle, šel jim je Jezus nasproti, ki je dobro vedel, da so žalostne, in je rekel: Ljuba moja Mati! zakaj ste tako žalostni? Nič žalega se mi ni še zgodilo. Šli so tedaj vsi skupej v Betanijo in pobožna Marta jim je večerjo napravila; zakaj Jezus ni ne jedel ne pil cel ljubi dan.

Med večerjo je videla Mati Božja, da so učenci žalostni, in da se komaj joka zderžijo, ko Jezusa pogledajo; zato je bila zopet dokaj žalostna, ker se je bala, da ne bi že to noč sovražniki Jezusa vjeli.

Ker je bila tedaj v takih skerbéh, je svetega Janeza na stran vzela in ga prašala, zakaj so vsi tako žalostni. Janez ji je odgovoril: Vedi, da je nocoj tvoj Sin rekel, da ne ostane več dolgo z nami; vendar bodi gotova, da ti bo vse razodel, predno se loči od tebe. — Tu misli pobožna duša! kako so te besede njeno materno serce presunile in koliko solz je na to prelila.

Ko je šel tedaj njeni ljubi Sin o navadni uri na oljsko goro, šla je njegova Mati v svojo stanico, je pokleknila, svoje roke in oči proti nebu obrnila, britko se jokala in molila: O najdobrotljiviši nebeški Oče! ti si mi dal, da sem z velikim veseljem tvojega Sina spočela in rodila; glej! čas je blizo, da ga imam v svojo preveliko žalost zgubiti. O preljubi Oče nebeški! usmili se mene in podpiraj moje slabo serce; saj moje zgolj človeške moči niso v stanu tega križa prenašati. Jaz ti priporočim svojega ljubega Sina in svojo žalostno dušo in udam se popolnoma v tvojo sveto voljo.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus in češčena bodi njegova žalostna Mati Marija na vekomaj! Amen.

O najdobrotljiviši Jezus! jaz te častim in se ti zahvaljujem za vse, kar si na cvetno nedeljo, in po-

tem ponedelek in vtorek storil, govoril in učil; in te prosim, uči in krepčaj tudi mene, da v nobenem preganjanji čednosti ne pustim, temveč v tvoji službi do konca stanoviten ostanem. Amen.

Osmi odstavek.

Kristus v sredo svojim sovražnikom prodan.

Za veliko sredo.

„Oni so mu privolili trideset srebernikov.“ (Mat. 26, 15.)

1. Premišljuj, kdo je Kristusa izdal, namreč hudobni in lakomni Judež.

Akoravno je Bog v postavi zapovedal: „Ako se najde človek, ki zalezuje svojega brata zmed Izraelovih otrok, in ga proda in plačilo zanj prejme, naj se umori;“ ¹⁾ so vendar Judež in veliki duhovni se prederznili to hudodelstvo storiti in sicer tako-le:

V sredo zarano je prišel Jezus z oljske gore v Betanijo in je ostal celi dan pri svoji Materi in pri svojih prijateljih. Ker ga tedaj Judje niso v mestu videli, je povabil veliki duhoven Kajfež vse svetovalce v svojo hišo na gori Sion in jim je tožil, da so vsi njih naklepi zastonj. Mi smo sicer, pristavlja, sklenili, Nazarenčana umoriti; ali on se zanaša na ljudi, ki za njim hodijo; zato ne mara nič za naše ukaze in prepovedi. Kaj nam je početi? Na zadnje bo tako daleč prišlo, da nas bo ljudstvo zaničevalo in mi ostanemo v sramoti.

Hudobni zbor je odgovoril: da sicer ne ve, kaj bi bilo početi, vendar pa bi utegnilo naj bolje biti, ako ga na skrivnem vjamejo. Ako bi ga namreč očitno vjeli, ljudstvo bi gotovo se zanj potegnilo in jim ga iz rok izpulilo. Nekteri so rekli: Dobro bi bilo, da se na skrivnem vlovi; vendar treba počakati konec praznikov. Sedaj je veliko tisoč ljudi v mestu, kako lahko bi se

¹⁾ 5. Mojz. 24, 7.

sicer punt vnel? — Tako se je hudobni zbor dolgo posvetoval in ni vedel, kako bi nedolžno jagnje v mesnico spravil.

Kristus pa je imel med svojimi dvanajstimi aposteljni enega, kteremu je bilo ime Judež, iz vasi Iškarjot. Izbral ga je bil za svojega aposteljna, ko je bil še pobožen in dober, kakor se sploh meni. Njemu je Jezus izročil oskerbništvo, to je, on je sprejemal denar, ki so ga pobožni in usmiljeni ljudje Kristusu za miloščino dajali, da je on s svojimi aposteljni živeti mogel; Judež je ta denar hranil in za potrebe izdajal. S to priložnostjo se je Judež navadil krasti, ter je, kakor mislijo nekteri, od vsega denarja, ki ga je prejemal, deseti del za se obderžal. Ko je sveta Magdalena Kristusa v saboto pred cvetno nedeljo mazilila in drago mazilo, ki je bilo gotovo več ko tristo denarjev (to je čez šestdeset goldinarjev) vredno, čez njegovo glavo izlila, se je bil Judež razjezil nad Jezusom in nad Magdaleno.¹⁾ Zato pravi sveti Lukež, da je šel satan v Judeža, kateri mu je to misel vdahnil, da naj svojega učenika izda.²⁾ Judež bi bil lahko se vperl tej skušnjavi; ker pa tega ni storil, temveč je v to misel privolil, je največje hudodelstvo storil. Skazal se je tudi nehvaležnega: Kristus si ga je izvolil za aposteljna; dal mu je oblast, hudiče izganjati; izročil mu je oskerbništvo, in ga je k vsemu dobremu napeljeval in učil. Vendar ga je ta hudohnež njegovim najhujšim sovražnikom in preganjalcem za majhen denar prodal. Svojo vest, ki ga je začela grizti, tolažil je s tem, da jim bo Jezus že zopet iz rok všel. On ni hotel njegove smerti, ampak le denar. Sicer mu je dober angelj večkrat očital njegovo lakomnost; ali, ker ni poslušal njegovega znotranjega glasú, je v kratkem oterpnel v svojem grehu; hudič je dobival zmirom večo oblast čez njega, tako da ga je vsak dan bolj in huje skušal in mu ni dal mirú, dokler ni svoje hudobne misli v

¹⁾ Mat. 26, 6—13. ²⁾ Luk. 22, 3.

djanji izpeljal. Zato je nesrečni Judež vedno premišljal, kako bi priložnost našel, svojega Božjega učenika izdati. Na cvetno nedeljo, ponedelek in vtorek ni našel nobene priložnosti, ker je bil s Kristusom celi čas v tempelju. V sredo pa, ko je Kristus zjutraj z oljske gore šel v Betanijo in je rekel, da hoče ta dan v Betaniji ostati, se je ta nesrečni človek zgodaj na skrivnem od njih ločil, kakor da bi imel v mestu kaj opraviti in je hotel čez oljsko goro v mesto, da bi svoj hudobni namen izpeljal.

Kaj je pač dobrotljivi Jezus takrat mislil, ko je v duhu videl, kako oterpnjeni Judež, od hudiča gnan, v mesto hiti, da ga izda? Oj, kako ga je bolelo, da mu je satan to ovčico ukradel. Gotovo je sam pri sebi govoril: O Judež! kaj misliš storiti? Ali hočeš svojega dobrega učenika za nečimern denar prodati? Ali hočeš svojega najboljega prijatelja njegovim najhujim sovražnikom izdati? Oj, ti nesrečni človek! kako da si se dal od hudobnega duha tako zapeljati? Tako je Jezus sam pri sebi govoril in je objokoval pogin nesrečnega izdajalca.

2. Premišluj, kako in za koliko je Judež Kristusa prodal.

Ko je v mesto prišel in zvedel, da so svetovalci na gori Sion zbrani, tekel je hitro do vrat Kajfeževe hiše in je naznanil, da jim bo povedal, kako morejo Kristusa v oblast dobiti. Na to so ga hitro noter pustili in so ga z veseljem sprejeli, ker so se nadjali, da jim bo vedel povedati, kako naj Jezusa vjamejo.

Vprašali so ga, zakaj je zapustil svojega učenika in k njim prišel? Hudobni Judež je tu začel svojega učenika hudo opravljati in je govoril tako-le: Moj učenik je tako nepošten, da me je sram še na dalej pri njem ostati. Žal mi je, da sem k njemu prišel. On ni vreden, da ga zemlja nosi. — Ko so tedaj Judje slišali, kako Kristusa zaničuje in da misli Kristusa jim prodati, so se prav serčno veselili in so vse mogoče zlo od Je-

zusa govorili, da bi ga še bolj vterdili v njegovi hudobnosti. Ko so tedaj videli, da je Judež stanoviten v svojem namenu in da je pripravljen, Kristusa jim izročiti, so mu rekli: Zdi se nam, da bi bilo bolje počakati, da minejo prazniki, zato da ne vstane kak punt med ljudstvom! ¹⁾ Zvijalni Judež pa jim je rekel: „Recite, koliko mi bote dali,“ ²⁾ in jaz vam ga spravim v vaše roke. In oni ga vprašajo: koliko terja on? Judež pa pravi? „Kaj mi hočete dati?“ to je, sodite sami koliko je tak človek vreden. Aj, ti hudobni človek! ti vprašaš, koliko ti hočejo dati? Ali ti ni Kristus draži kakor malo srebernikov, ki ti jih hočejo dati?

In veliki duhoven mu reče: Ako si mož beseda in nam ga izročiš, hočemo ti dati trideset srebernikov. — Vedi, da sreberniki so bili blizo to, kar je naš goldinar. Trideset srebernikov tedaj je bilo okoli trideset goldinarjev. Trideset srebernikov se je navadno plačalo za enega sužnika. Poglejte hudobne Jude! Jezusa Kristusa, kralja nebes in zemlje, pravega Boga, ne obrajtajo več, kakor najslabšega sužnjega; ali dobili so tudi oni svojo plačilo. Dve in štirideset let potem so Rimljani pri razdjanji mesta Jeruzalema sedem in devetdeset tisoč Judov vjeli in vse, ki so imeli manj kot sedemnajst let, na prodaj postavili in so za vsakih trideset terjali en srebernik!

Ko so se Judje z Judežem pogajali, bil je Kristus kot Bog pričujoč, on je slišal vse njih besede, videl je vse, kar so delali in kar so mislili. Kaj meniš, kako ga je bolelo, da toliko hudega od njega govorijo, in da ga za malo srebernikov prodajajo, kakor neumno žival? — O vi zaslepljeni ljudje! vi ne čislate Kristusa više, kakor revnega sužnjega; in Kristus čisla vaše duše vendar više, kakor svoje lastno življenje!

3. Premišljuj nesrečni stan Judeža Iškarjota, in vsacega terdovratnega grešnika.

---

¹⁾ Mat. 26, 5. ²⁾ Mat. 26, 15.

Ko so se zavoljo denarja pogodili, so Judežu priporočevali, naj bo mož beseda in naj jim pove, kdaj bo najbolj priložno ga vjeti. Tedaj je šel hudobni Judež vesel od njih, in si je mislil, da je svojo reč prav dobro opravil. In ko je h Kristusu prišel, je prav prijaznega se delal, kakor da bi bil njegov največi prijatelj. Jezus pa je bil ves žalosten, vendar pa poln ljubezni do njega; da bi ga spreobernal, je prav prijazno ž njim govoril in bolj lepo ž njim ravnal, kakor druge krate.

Pomisli, o človek! veliko dobrotljivost svojega Odrešenika. Svojemu najhujšemu sovražniku skazuje prijaznost. On mu ne očita, da ga je pri Judih tako krivo zatožil in tako zaničljivo prodal. On ga ne zatoži pri drugih učencih in ga terpi v svoji tovaršiji. V svojem serci nima nobenega sovraštva in ne misli na maščevanje, temveč se obnaša proti njemu, kakor da bi bil njegov najljubši učenec, najzvestejši prijatelj. Se celo omiluje ga iz celega serca, da je v tako velik greh padel in kolikorkrat ga pogleda, vzdihla zavoljo njegovega prihodnjega pogubljenja.

Nekteri mislijo, da, ko je Judež iz mesta prišel, je žalostna Mati Božja k njemu stopila in ga vprašala, kaj se v mestu od Jezusa govori? Judež pa je resnico prikrival in je rekel, da ni nič posebnega slišati. Niže ljudstvo, pravi, se veseli, da je Jezus tukaj. Magdalena pa mu je rekla, da je drugače slišala; da so se namreč veliki duhovni zbrali posvetovat se, kako bi Jezusa umorili. Judež pa ji je vkljubljivo odgovoril: Jaz nisem nič od tega slišal. Tu ga je žalostna Mati prav lepo prosila: Ljubi moj Judež! ker ti najbolj med ljudi prideš, te lepo prosim, da nam vse na tanjko poveš, kedar kaj zveš.

Med tem je hodil Judež okoli kakor terdovraten grešnik, in je le na to mislil, kako bi svoj hudobni naklep v djanji izpeljal. Zmirom je bil zamišljen in videlo se mu je, da je na pol obupan. Niso ga mogle omečiti ne prijazne Kristusove besede, ne britke Marijine solze.

Kaj stori pač hudobnost, kedar je človeku serce oterpnilo! Če tudi ni Judež več veroval, da je Kristus Sin Božji; vendar, ko je videl, da je tako dober človek, ki nobenemu nič žalega ne stori, bi bil imel si misliti: da je velik greh tako ljubeznjivega moža sovražnikom izdati. Pobožni kristjan! kaj mišliš ti od tega? Ali se ne jeziš na hudobnega Judeža, da je svojega ljubega učenika iz ljubezni do denarja in iz lakomnosti prodal in izdal? Toda pomisli, ali ne bi bilo bolj prav, da bi se sam na se jezil, ki si Kristusa večkrat in za veliko manjšo ceno prodal, kakor Judež. Zato zamore Kristus tožiti o tebi: O zaslepljeni grešnik! kaj počenjaš? Ali me tudi prodajaš, kakor Judež? Ali ne veš, da se je Judež s svojo kupčijo pogubil? Prodal me je za trideset srebernikov; ti pa za en sam goldinar koj krivo prisežeš in se pridušuješ, ali pa bližnjega goljufaš; tako me prodáš za en sam goldinar in na vso večnost ne boš nobenega deleža na meni imel, ako se ne spokoriš. In še za manj, kakor za en srebernik, postavim, za kos mesa, ki ga ješ na posten dan; za en požirk vina, ki ga čez mero piješ; za kratko meseno slast v mislih, željah, besedah ali djanji, ti me prodáš in ne boš na vso večnost nobenega deleža na meni imel, ako se ne spokoriš. O zaslepljeni grešnik! ali sem ti tako malo vreden? Ali nisem jaz tvoj Zveličar, tvoj Odrešenik, tvoja največa dobrota in tvoje zveličanje? Ali nisem neskončno več vreden, kakor vse blago, vse slasti in vse veselje tega sveta? Zato, o grešnik! žaluj nad svojimi grehi in moli s kesanim srcem:

Hvaljen, češčen in ljubljén bodi Jezus Kristus nad vse, od vseh, vselej in na vso večnost! Amen.

Najljubeznjiviši Jezus! jaz te čislam in ljubim čez vse; hvalim tvojo neskončno dobroto velikega zaničevanja in krivice, ki se ti je zgodila, kedar te je tvoj lastni učenec za trideset srebernikov tvojim so-

vražnikom prodal. Oh, da bi tako ne! spoznati moram, da sem večkrat bil hudobniši, kakor Judež; saj on te je en samkrat za trideset srebernikov prodal; jaz pa sem te veliko sto-, in tudi tisočkrat za dokaj malovredne reči, za kratko meseno slast, za majhen dobiček, ali za prazno čast prodal, zaničeval in žalil. Zato se obtožim in spoznam skesano svojo nespamet in te prosim, o največa dobrota! po tvoji nezmerni milosti: razsvetli moj um in omeči moje serce, da tako pregrešno nespamet spoznam, iz serca obžalujem in v prihodnje zares opustim. Amen.

Drugo poglavje.

Kristusovo pripravljane k terpljenju.

Pervi odstavek.

Kristus je zopet svoji Materi svoje terpljenje razodel.

Za postne nedelje.

„In meč bo tvojo dušo presunil.“ (Luk. 2, 35.)

1. **P**remišluj, zakaj ni Kristus v sredo v Jeruzalem šel in kaj je celi dan v Betaniji delal.

Sveti Bonaventura in več drugih starih razlagalcev svetega pisma pravijo, da je v sredo Marija svojega Sina Jezusa k sebi v stanico vzela, da mu je tožila svojo serčno žalost. Ko sta sama bila, mu je žalostna Mati govorila: O moj ljubeznjivi Sin! ako ravno nisem vredna s tabo, svojim Gospodom in Bogom govoriti, vendar, ker si tudi moj pravi sin, se prederznem nekaj od tebe terjati, kar mi nimaš odreči. — Kristus ji pravi: Ljuba moja Mati! ti veš, da sem tebe vselej ljubil in spoštoval, kakor se spodobi; zato reci mi, kaj želiš.

Marija govori: Jaz vem dobro, da si od Boga Očeta poslan, svet rešit, kar se po prerokih mora zgoditi s tvojim terpljenjem in s tvojo smertjo; ali jaz ne vem prav za čas, kdaj se ima to zgoditi. Ker pa sedaj vidim in slišim, da so Judje bolj kot nikdar poprej na te jezni, za to se bojim, da te utegnejo morebiti enkrat neprevidoma zgrabiti in te mi vzeti, predno jaz zvem. — Kristus odgovori: Ne boj se, ljuba mati! jaz ne začnem terpeti predno tebi tega ne razodenem. — Tega sicer ne morem upati, pravi Marija na to; ali to se bojim, da mi nočeš tega reči, da mi žalosti ne storiš. — Kristus ji reče: To se ve, da bi ti rad skrival, zato da ne bi žalovala tolikanj. Ali ker se ima volja nebeškega Očeta zgoditi, zato ti hočem povedati, kolikor ti je potrebno in koristno vedeti. — Tu reče Marija: Ljubi Sin! akoravno ne more to se zgoditi brez velike žalosti, vendar te prosim, da mi vse poveš; mislim, da je to koristno za me, zato da se z Božjo pomočjo morem na prihodno terpljenje pripraviti.

Tu je začel Kristus ji razodevati, rekoč: Preljuba moja Mati! vedi, da ne ostanem dalej pri tebi, kakor še jutre. Jutre zvečer bom slovo vzel. Po noči bom od Judov vjet, da vse ljudi odrešim; bili me bodo, povezali in z velikim hrupom gnali od enega sodnika do drugega. Z biči me bodo neusmiljeno pretepli, glavo s ternjem kronali, pa z veliko sramoto na goro Kalvarijo peljali, tam med dvema razbojnikoma križali in tako kakor največega hudodelnika umorili.

O ti moj Bog! kako globoko so šle te besede Mariji v materno serce! Vsaka beseda bila ji je kakor oster meč skoz persi in je njeno materno serce z neizrečeno žalostjo presunila. Nje slabo telo ni moglo te dušne britkosti in žalosti skoraj več prenašati, in malo da ni obnemogla in na tla se zgrudila; od prevelike žalosti ni kar besedice več spregovoriti mogla.

2. Premišljuj tri prošnje žalostne Matere, kakor nekteri stari razlagalci pišejo in premišljujejo.

Ko je Kristus videl, da je njegova Mati tako grozno žalostna, ji je govoril: Ljuba Mati! zakaj si tako žalostna? Ali nočeš, da izpijem kelih, kterega mi je moj nebeški Oče podal? Udaj se v voljo Božjo in terpi poterpežljivo, kar bo meni in tebi naložil terpeti.

In žalostna Mati mu je odgovorila: O preljubi Sin! akoravno sem z voljo Božjo zadovoljna, sem vendar tudi tvoja mati; maternemu sercu pa je nemogoče, da ne bi se zgrozilo nad terpljenjem svojega otroka. O gorje meni ubogi materi, kako bom mogla tako grozno terpljenje svojega ljubega Sinú gledati in prestati!

Ti in enake žalostne besede so Jezusa tako ganile, da se je začel jokati in da je nekaj časa žalosten in tih zraven nje stal. Na zadnje se zbrihta ter pravi: Ljuba moja Mati! ne plakaj tako; zakaj s tim mi moje serce s žalostjo napolnuješ in tvoje solze mi množijo moje terpljenje. — Marija pa pravi: Preljubeznjivi Sin! žal mi je, da ti tvoj križ množim; ali mogoče mi ni, solz vderžati. Saj veš, kako prišerčno te ljubim! tedaj, ako ni zoper Božjo voljo, prosim te: Odloži na drug čas svoje terpljenje, da bova še kaj časa v sveti ljubezni in radosti v blagor človeškega rodú vkupaj živela. — Na to prošnjo jí Kristus odgovori: Ljuba Mati! Akoravno bi svojo smert lahko odložil na drug čas, vendar je moj nebeški Oče od vekomaj odločil, da imam umreti v najboljših letih, kedar se človeška natora najbolj smerti boji, zato da tim grenkejšo smert terpim in tako človeški rod od večne smerti rešim.

Ko je Marija te besede slišala, je rekla: Sin moj! ker mi ne moreš te prošnje spolniti, naj se zgodi volja tvojega nebeškega Očeta. Toda, ker moreš sedaj terpeti in umreti, izberi si drugačno smert; smert na križi je pregrozna, prestrašna in le za največe hudodelnike. Oh! daj, da ta grenki kelih od tebe prejde. Vendar ne moja, ampak tvoja Božja volja naj se zgodi!

Ko je Kristus to drugo prošnjo svoje Matere slišal, odgovoril ji je: Preljuba moja Mati! Božja pravica terja,

da imam najgrenkejšo smert terpeti, zato da se za Adamov greh in grehe vseh ljudi popolnoma zadostuje. Kakor so namreč grešniki mojemu nebeškemu Očetu največo nečast storili, tako moram tudi jaz največo nečast prestati. Kakor so grešniki z vsemi svojimi udi grešili, tako moram tudi jaz na vseh svojih udih mučen biti. Kakor so grešniki večno in grozno smert zaslužili, tako moram tudi jaz najgrenkejšo smert prestati, zato da jih od večne smerti odrešim. To so že davno preroki prerokovali, kakor si večkrat brala in premišljevala. Zato da se spolni prerokovanje, hoče moj Oče, da ne z eno samo kapljo, ampak s prelitjem vse kervi do zadnje kapljice za grehe vseh ljudi zadostim.

Tu pomisli o kristjan! kaj je materno serce čutilo, ko je slišala, da je njeni nedolžni Sin od svojega Očeta k najgroznejši smerti obsojen. Zato je na svoja kolena padla in z žalostnim srcem na dalej govorila: O preljubeznivi Sin! Ker me bo terpljenje, ki ga moraš terpeti, veliko bolj bolelo, kakor da bi ga sama imela terpeti, zato si ne morem ničesar bolj želeti, kakor to, da bi namesti tebe terpela. Ker pa vem, da to ne more biti, zato te prosim, daj mi milost, da prej umerjem, da ne bom videla tvojega britkega terpljenja. Na te žalostne besede Matere Božje je Jezus s solznimi očmi odgovoril: Preljuba moja Mati! solze ki jih prelivam, pričajo, da mi tvoje terpljenje moje serce stiska. Ako bi se imela zgoditi moja volja, umerla bi pred mano; ali moj Oče v nebesih je drugače sklenil. Ker bodo namreč pri mojem terpljenji skoraj vsi ljudi vero na me zgubili in jih veliko bo, da se jim bom le usmilil kot človek; zato hoče nebeški Oče, da me imaš ti s tako popolno vero pomilovati, kakor popolnoma spoznaš, da sem v resnici Bog in človek. Zakaj bi hotla ti poprej umreti in meni to edino tolažbo vzeti, sama sebi pa veliko zaslug? Zato tedaj, draga moja Mati! udaj se v voljo Božjo in terpiva sedaj; to naju bo na vekomaj največ tolažilo.

Kakor si privolila v moje človečenje, tako privoli tudi v moje terpljenje.

3. Premišljuj, kako se je žalostna Mati Marija v Božjo voljo udala.

Tu naj pomisli usmiljeno serce, kako je bilo Materi Božji pri serci, ko ji je Kristus vse tri prošnje odrekel. Ona ni vedela, kam bi se obernila. Volji Božji ni hotla in ni mogla se zoperstaviti; ali zguba njenega Sina ji je bila tako strašna, da je mislila, da ji mora serce počiti. Sklenila je roke in ni mogla besedice spregovoriti, temveč je le plakala. Na zadnje, ko so se ji solze ustavile, rekla je z žalostnim glasom: O jaz prežalostna Mati! o jaz uboga žena! kam se bom obernila, kakor k tebi, o dobrotljivi Oče nebeški? Poglej moje veliko terpljenje, in usmili se svojega ljubega Sina in njegove žalostne Matere. Pomagaj nama v najinem terpljenji! Tvoja volja, ne moja naj se zgodi. Tu ti dam svojega Sina, ki je tudi tvoj Sin, v bitko terpljenje, in v najgrenkejšo smert in te zopet prosim: usmili se svojega ljubega Sinu in tudi mene, ki sem njegova Mati in potem vseh ljudi zavoljo najnega terpljenja. — Te in enake besede je žalostna Mati govorila in se je tako jokala, da jo je njen Sin Jezus lepo prosil, naj tako bitko ne joče. Vderžala je tedaj solze in svoje oči si z ruto obrisala.

To priprosto premišljevanje nekterih starih razlagalcev velja toliko, kolikor postavim stare nepopolne malarije; vendar utegne nekaj resničnega obsegati. Mi pa moramo dobro zapomniti pri vsem tem, da je Marija tista močna žena, od ktere govori Salomon,¹⁾ in da je tedaj veliko bolj popolnoma se vedla, kakor pravi to premišljevanje in s svojim Sinom, tim možem bolečin,²⁾ govorila. Mi risamo in pišemo, premišljujemo in razlagamo nepopisljive bolečine in nezapopadljive skrivnosti Jezusove in Marijine tako, kakor ravno zamoremo in vemo dobro, da imenuje David take skrivnosti ne-

¹⁾ Prigov. 31, 10. ²⁾ Isa. 53, 3.

znane skrivnosti; ¹⁾ ker človeški um v teh rečéh ne more nikdar vsega gotovo in popolnoma pretehtati in doseči, še manj pa zapopasti in umeti. Blagor človeku, kateri žalostne skrivnosti premišljuje tako, kakor mu pripuščajo njegove moči in se ne loči od resnice; blagor človeku, kateri se na to terpljenje večkrat spomni in omiluje Jezusa in Marijo v njunem terpljenji. Zato tedaj, pobožni kristjan! beri večkrat pobožno te bukve in prizadevaj si, milovati Jezusa in Marijo; nadejaje se, da zadobiš odpuščenje grehov, kakor so ga že večkrat veliki grešniki dosegli, kateri so premišljevali Kristusovo in Marijino terpljenje.

Molitev.

Češčeno bodi Jezusovo terpljenje in češčena bodi žalostna Mati Božja, na vekomaj! Amen.

O žalostna Devica in Mati Marija! jaz te prosim po ostrem meči bolečine, ki je presunil tvojo dušo in tvoje serce, ko ti je tvoj preljubeznjivi Sin svoje britko terpljenje obširno razodel; oh! sprosi mi od Jezusa njegovo Božjo milost, da bom zamogel njegovo terpljenje in tvoje žalosti v svojem serci prav premišljati, občutiti in častiti. O prežalostni Jezus! kako si serce svoje žalostne Matere ranil! O žalostna Mati! kako si serce svojega Sinú ranila? O Sin in Mati! kako sta si eden drugemu serce ranila! O sinovsko serce Jezusovo! jaz te iz serca omilujem. O materno serce Marijino! jaz te iz serca omilujem. O sinovsko in materno serce! moje serce je dokaj žalostno in ranjeno; saj sem jaz tisti ubogi otrok, ki sem vama toliko solz in bolečin napravil. Zato vaju prosim po vajnih bolečinah, ovarovajte me pred več-

¹⁾ Ps. 50, 8.

nim terpljenjem in vajine solze naj me ovarujejo večnega joka. Amen.

Drugi odstavek.

Kako je Kristus od svoje Matere slovó jemal.

Za saboto v postu.

„Kam je šel tvoj ljubi, o prelepa med ženami? Kam se je obrnil tvoj ljubi? mé ga bomo s tabo iskale.“ (Vis. pes. 5, 17.)

1. Premišljuj, kaj je Kristus delal v četrtek po noči, in tudi tisti predvečer.

Ko sta bila Jezus in Marija v sredo do večerje skupaj, ter sta se zopet k svojim žalostnim tovaršem podala, lahko si mislimo, kako so ti nju ljubi prijatli žalostni postali. Akoravno sta namreč Sin in Mati na vso moč svojo žalost skrivala, vendar nista je mogla tako zakriti, da ne bi je bili vsi spoznali. Po večerji je šel Jezus s svojimi učenci na oljsko goro in Marija v svojo stanico. Kako sta pa oba to noč prestala, to si zamoreš sam misliti. Oj, pač sta imela žalostno noč! Kdo zamore njene solze šteti in povedati, kolikorkrat sta to noč iz globočine svojega serca zdihnili?

Jezus je dobro vedel, da je poslednja noč pred njegovim terpljenjem. On je vedel, da bo prihodnjo noč ravno na tem mestu kervavi pot potil. On je vedel, kako žalostna je bila takrat njegova ljuba Mati; zato je bilo njegovo serce tako polno britkosti, kakoršne si ne more misliti nobeno človeško serce. Svoje oči je proti nebu obrnil in svojega Očeta prosil, naj bi mu dal potrebne moči. Ravno tako je sedela tudi uboga zapuščena Mati v svoji stanici žalosti polna, ko je mislila o tem, kar ji je Jezus od svojega terpljenja povedal. Zato je bila njena tolažba jok in zdihovanje in njeno edino pribežališče, da je nebeškega Očeta za pomoč prosila. Tako sta oba, Sin in Mati, to dolgo noč v nezapopadljivi žalosti in britkosti prebila.

V četrtek zjutraj je prišel žalostni Sin Marije Device zopet v Betanijo in je hotel poslednji dan svojega pozemeljskega življenja pred svojim terpljenjem s svojimi najljubšimi prijatelji preživeti. Pomisli, ako bi dober hišni gospodar za gotovo vedel, da bo drugi dan ob glavo djan, kako bi preživel zadnji dan svojega življenja s svojo drago gospodinjo in s svojimi otroci? Ali bi mogel ti to revo gledati s suhim očesom? Oh! ubogi mož in zapuščena žena in ubogi otroci bi tako žalovali, da bi kamnito serce omečili. — Sedaj pomisli, kakošno žalovanje je bilo v Betaniji celi četrtek v Martini hiši? Ljubeznjivi Jezus je bil tako prijazen, se je ž njimi tako prijazno pogovarjal in jih je tako tolažil, kakor je le mogel; toda, bolj prijazno je ž njimi kremljal, bolj so žalostni postajali; in dalje je ž njimi govoril, bolj je žalost njih serca tergala. Oh! tako so si mislili: to so njegove zadnje besede. Zakaj vsem se je britkejše zdelo, kakor smert, ločiti se od tako zvestega, ljubeznjivega prijatelja, učenika in očeta; in kolikokrat so ga pogledali, tolikokrat je presunil meč žalosti njihovo serce.

2. Premišljuj, kako je Kristus v Betaniji slovó vzel.

To žalostno prigodbo si zamoremo s svetim Bonaventurom tako le premišljati: Ko je bilo v četrtek popoldne treba Jezusu slovó vzeti, je vstal in je vsem pričujočim rekel: Ljubi moji prijatelji! čas je tu, da voljo svojega Očeta spolnim; zato moram od vas slovó vzeti. Hvala vam za vso ljubezen in zvestobo, ki ste jo skazovali meni in mojim učencem; moj nebeški Oče vas bo plačal in vse, kar ste nam storili, obilno povernil. Hvala tudi vam, pobožne žene! ki ste me ves čas, ko sem očitno učil, zvesto spremljevale in meni in mojim ubogim učencem s svojim premoženjem stregle. In tudi vama, ljube sestre, Magdalena in Marta! se iz serca zahvaljujem, da ste mene in moje učence tolikokrat pod streho vzele in hranile.

Tu pomisli, ljubi moj kristjan! kako so te in enake besede vsem pričujočim globoko v serce segale in kako

so začeli vsi v hiši žalovati. Aposteljni so žalovali po svojem učniku, učenci po svojem Gospodu, sorodniki po svojem sorodniku; Magdalena je obžalovala svojega najljubšega prijatlja, žalostna Mati svojega edinega Sinú; z eno besedo, nič drugega se ni slišalo, kakor zdiho-
vanje in jok. Ta jok in stok je milega Jezusa ganil. Rad bi bil svoje ljube prijatlje tolažil, ali žalost mu ni dala govoriti. Ko je pa iz hiše šel, podal je svoji Materi roko in ji rekel: Preljuba moja Mati! ura je tu! z Bogom, Mati! — In Marija je rekla: O prelubeznjivi moj Sin! tedaj sem doživela uro, da imam tebe v britko terpljenje spremljati, ki te bolj ljubim kakor svoje lastno življenje!

3. Premišljuj, kako je žalostna Mati Jezusa spremljala.

Tako je šel dobrotljivi Jezus iz hiše in njegova prežalostna Mati zraven njega, sveta Magdalena pa s svojo sestro Marto in njegovi učenci in drugi prijatlji so šli žalostni za njim.

Tu sem pridi, pobožna duša! in glej to prežalostno spremstvo. Ako si kedaj videl dva zvesta prijatlja vsak-sebi iti, ali se poslednjikrat spremljati, gotovo misliš le pomilovaje na to prigodbo. Toda, kaj je tisto spremljevanje v primeri s tim? Tukaj namreč spremljajo najboljšega človeka, najzvestejšega prijatlja in sicer v najbritkejšo smert. O žalostno spremljanje, pri katerem nebesa žalujejo! Ljubezen, s katero so se ta serca ljubila, je neizrekljiva; zato je bila tudi njih žalost neizrekljivo velika. Poslušaj, kaj je Kristus enkrat od teh svojih ljubih prijatljev govoril: „Kakor je Oče mene ljubil, sem tudi jaz vas ljubil“ ¹⁾ O čudovite, tolažbe polne besede! ako Jezus svoje prijatlje tako ljubi, kakor nebeški Oče njega ljubi, mora Njegova ljubezen do prijatljev biti neskončna, ker je Očetova ljubezen do Njega tudi neskončna. Je pa ljubezen neskončna, tedaj je tudi žalost neskončna.

¹⁾ Jan. 15, 9.

Uboga Mati je bila tako žalostna, kakor da bi v smert šla, polna britkosti in grenkosti; Magdalena, Marta in vsi drugi, ki so ga spremljali, so bili taki, da se je človeku milo storilo, ko jih je pogledal. Aposteljni so bili tudi silno žalostni. Usmiljeni Jezus pa se je kazal stanovitnega in ni kazal od zunaj svoje serčne britkosti. Tako je šla ta cela družba, nobeden ni govoril, le jokali so se, plakali pa zdihovali. Akoravno so šli počasi in žalostni, vendar se jim je zdela pot prekratka, ker so se bali ločiti se saksebi. Kervoželjni Judež pa je bil čmeren in je vedno silil, naj bolj urno stopajo, ker bi sicer prepozno do mesta prišli. On ni imel miru, dokler ni nedolžnega jagnjeta v mesnico spravil.

4. Premišljuj, kako je Kristus od Marije in od cele družbe, ki ga je spremljala poslednje slovó vzela.

Ko so prišli do mesta, ker jim je bilo vsaksebi iti, postal je Kristus in se je k svoji Materi obrnil, ki se je na celem životu tresla, ker se je imela sedaj ločiti od Gospoda, ktereга je bolj ljubila, kakor svoje lastno življenje. Dobrotljivi Jezus jim reče: Ljubi moji prijatelji! tukaj je mesto in ura, da se moram ločiti. — Tu naj pomisli pobožno serce, kako so se vsi pričujoči teh besed vstrašili. Vsi so začeli zopet se jokati. Med vsemi pa se je najbolj Magdalena jokala. Jokale so se tudi Marta, Marija Kleofova, Salome, Joana, Suzana in pa vsi aposteljni. Jokanje je Jezusa tako ganilo, da ni mogel govoriti. Ko se je pa malo zbrihtal, obrnil je solzne oči proti nebu in rekel: O moj nebeški Oče! poglej na žalost in jok mojih ljubih prijateljev. Tebi jih vse priporočim, da jih tolažiš v njih žalosti in da jih vsega zlega varuješ. Potem jim je rekel: Ljubi moji prijatelji! vaše solze mi grejo k sercu. Samo to vas prosim, da pomislite, da se bo vaša žalost kmali v veselje spremenila. — In na to je k vsakemu posebej stopil in mu je dal svoj sveti blagoslov.

Ko je pa k Mariji Magdaleni prišel, pokleknila je ona na svoja kolena, njegove svete noge poljubila in

bitko se jokala. Od prevelike žalosti ni mogla nobene besedice spregovoriti in je namesti z jezikom s srcem mu govorila: O Jezus, moj Gospod in moj Bog! ali nas hočeš zapustiti in proč od nas iti? O Jezus, moje vse! jaz te ne pustim od sebe, temveč grem za tabo do smerti; bolje mi je z tabo umreti, kakor brez tebe živeti. — To žalovanje Marije Magdalene je Juzusovo serce bolj ganilo, kakor si more človek misliti, kakor je On sam neki pobožni duši razodel rekoč: Kaj meniš ljuba duša! kaj sem občutil zavoljo velike žalosti svoje ljube in pobožne Marije Magdalene! Jaz ti rečem, da ne ti, ne nobena stvar ne more tega popolnoma zapopasti, nekaj zavoljo moje popolnosti, nekaj zavoljo njene ljubezni in pobožnosti. Kakor se ne najde namreč noben tak učenik, kakor sem jaz; tako tudi se ne najde nobena taka učenka, kakor je bila Magdalena. Zato ostane resnica, da po moji Materi je ni bilo duše, ktera bi bila bolj žalovala nad mojim terpljenjem in nad mojo smertjo, kakor Magdalena; in kakor je nezmerno ljubila, tako je tudi nezmerno žalovala, kar sem pa jaz sam spoznal in vedel.

Iz teh Kristusovih besed zamoreš spoznati, kako žalost je občutil, ko se je od Magdalene ločil, in jo je v toliki žalosti zapustil. Kakor je bila njena ljubezen nezmerna, ravno tako nezmerna je bila njena žalost. Zato tudi ne morem nič več od tega govoriti, temveč moram pustiti, naj vsaka pobožna duša si sama to nezmerno žalost domišljeje.

Na zadnje pride Kristus k svoji Materi, in hoče tudi od nje slovo vzeti. Kdor je kedaj videl mater in sina, ki se serčno ljubita, slovó jemati, ta si zamore nekoliko to slovojemanje misliti. Nikdar pa noben sin ni svoje matere tako ljubil in nobena mati ni nikoli svojega Sinú tako ljubila, kakor sta se ljubila Jezus in Marija. Zato pa tudi ni bilo nikdar tako žalostnega slovojemanja, kakor pri Jezusu in Mariji. Marija se je sicer pri tem slovojemanju popolnoma spodobno zadržala; vendar pa se ji je videla taka žalost, da bi se bila

kamnu smilila. Uboga Mati je stala namreč tako žalostna pred svojim Sinom, da so vsi se bali, da obnemore. Tako blede je bila, da se je zdela bolj mrtva, kakor živa. Solze so ji iz oči tekle, zdihovala je in v svoji serčni britkosti je govorila: Oh! tedaj moram se jaz, uboga mati, ločiti od njega, ktereга sem pod svojim srcem nosila! Oj gorje mojemu ubogemu sercu! O moj Sin Jezus! o Jezus, moj Sin! vzemi me sabo, naj s tabo umerjem. Ali, ker mora že tako biti, te ponižno prosim za tvoj Božji blagoslov, da dobim moč, veliko terpljenje stanovitno prenašati. In ko je to rekla, je pokleknila, svojo glavo nizko priklonila in britke solze prelivala. — Jezus pa je svoje solzne oči proti nebu povzdignil, in pol na glas rekel: O nebeški Oče! poglej na žalost moje drage Matere in usmili se njene velike britkosti; daj ji moč v tem velikem terpljenji; tvoj sveti Duh ohrani jo stanovitno in tvoji sveti angelji naj jo tolažijo in varujejo. Amen.

Ko ji je dal svoj sveti blagoslov, poljubila mu je ponižno njegove svete noge, pa je s pomočjo pričujočih žen zopet vstala, roko mu podala in žalostno mu rekla: O moj preljubeznjivi Sin! ker se morava ločiti, tedaj naj bo; pojdi in odreši svet. Bog, nebeški Oče naj te krepí, da svoje terpljenje stanovitno preneseš.

O Bog! kdo zamore izreči, kaj sta Jezus in Marija tukaj terpela!

Še enkrat si roke podasta, pa se ločita. Kristus gre s prežalostnim srcem naprej, in Marija hodi skoraj obnemogla za njim. Oh, kako žalostno je bilo to slovo-jemanje!

Tukaj domišljuj si pobožna duša! da ti Kristus tako le govori: Poglej o kristjan! in vtisni si v serce: zato da sem tebe odrešil, sem svojo ljubo Mater zapustil. Ti veš, da nisem nobene stvari bolj ljubil, kakor svojo Mater; vendar sem jo zavoljo tebe s toliko žalostjo zapustil. Tako tebe jaz ljubim; kako ljubiš pa ti mene? Najljubše, kar sem na svetu imel, sem zapustil zavoljo

tebe; kaj zapustiš pa ti iz ljubezni do mene? Ali si kedaj tudi en kosček kruha ali en požirk vode zavoljo mene pustil ali vbogajme dal? Ali si kedaj eno prazno besedo, ali kratkočasno govorjenje zavoljo mene opustil? — Odgovori svojemu Odrešeniku tako-le: O preljubeznjivi Jezus! kako velika je tvoja ljubezen do mene, da si zavoljo mene svojo ljubo Mater zapustil. O neizrečena ljubezen! O Jezus, moj zvesti ljubej! jaz ljubim tebe in hočem, zato da tebe najdem, posedem in ljubim, rad vse zapustiti, kar mi brani, tvoje zapovedi zvesto spoštovati. Posvetnega veselja in hudobnega govorjenja svojih prijateljev hočem se ogibati v zahvalo za to, ker si se ti iz ljubezni do mene od svoje ljube Matere ločil. Odpusti mi, o Jezus! da nisem tvoje ljubezni do sedaj bolje spoznal in ti je povernil. Zahvaljujem se ti za tvojo veliko ljubezen in ti darujem tvojo žalost in žalost tvoje Matere za vse posvetno veselje in za vse nečimernosti, ki sem jih kedaj zoper tvojo voljo iskal. Amen.

5. Premišljuj, da je Marija z drugimi svetimi ženami v posebno stanico se podala, kakor ji je bil Kristus rekel, in je ondi prebivala. Potem ko se je zopet malo oddahnila, je hotla spolniti Jezusovo željo; ona je začela svoje tovaršice tolažiti in podučevati, naj pri Jezusovem terpljenju sicer žalujejo, vendar pa v veri stanovitne ostanejo; naj se ne dajo v veri motiti, ko bodo videle, da Jezusa bičajo, pretepavajo, s ternjem kronajo in križajo. Tukaj moremo opomniti, da akoravno je ženska natora slabeja kakor možka, so vendar one ostale bolj stanovitne in bolj močne ves čas Kristusovega terpljenja, kakor mnogi učenci in aposteljni. Med temi ženami je bila najmočnejša in najbolja Marija Magdalena; njena goreča ljubezen do Jezusa jo je po konci deržala in ji moč dajala, da je vedno serčna in stanovitna ostala, Mater Božjo vedno spremljevala in ves čas Jezusovega terpljenja je nikdar ne zapustila, ter se vselej skazala, da je najzvestejša Gospodova učenka. Zato prosi tudi ti Gospoda, da ti dá stanovitno ljubezen in moli:

Hvaljena bodita Jezus in Marija z vsemi svojimi zvestimi prijatli na vekomaj! Amen.

1. O najdobrotljiviši Jezus! jaz te prosim po najzvestejši in najpopolniji ljubezni Marije, tvoje Matere in tudi po stanoviti ljubezni Marije Magdalene spokornice, uči in krepí me slabega grešnika, da na zadnje enkrat začnem tebe goreče ljubiti in da me od tvoje ljubezni ne stiska, ne preganjanje, ne življenje, ne smert, ne čas, ne večnost ne loči; temveč da v tvoji sveti ljubezni stanovitén ostanem v času in večnosti. Amen.

2. O dobrotljivi Gospod! jaz te prosim po žalostnem slovojemánji od tvoje ljube Matere, dodeli, da se iz ljubezni do tebe od vseh stvari ločim in jih zapustim, ki mi branijo tebi služiti in tebe ljubiti. Amen.

3. O žalostna Devica Marija! jaz te prosim po prežalostnem slovesu, ki si ga od svojega ljubega Sina vzela, usmili se moje uboge pregrešne duše, ko se bo iz tega sveta ločila, in ohrani jo s svojo močno prošnjo, da ne bo vekomaj od Boga ločena, temveč z Bogom, pri Bogu in v Bogu na vekomaj se veselila. Amen.

Tretji odstavek.

Kako je Kristus velikonočno jagnje jedel.

Za veliki četrtek.

„Učenik pravi: *Moj čas je blizo, pri tebi hočem imeti velikonoč s svojimi učenci.*“ (Mat. 20, 18.)

1. Premišljuj, kako in zakaj se je v starem zakonu velikonočno jagnje klalo in jedlo: namreč v spomin na odrešenje iz egiptovske sužnosti.

Ko so bili namreč Izraelci še v Egiptu, in kralj Faraon jih ni hotel pustiti iz sužnosti, rekel je Bog Mojzesu: „To noč pošljem angelja, ki bo šel iz hiše v hišo in v vsaki hiši bo umoril pervorojeno dete in pervorojeno zival; potem vas bo kralj pustil iti iz de-dele. Zato da pa angelj Izraelcem ne prinese nobene škode, naj vsak hišni gospodar jagnje, ki je eno leto staro, zvečer zakolje, šopek hisopa v kri pomoči in s kervjo oba podboja in naddurje poškropi. In kjer bo morilni angelj kri na durih videl, tam bo memo šel, in v tisti hiši ne bo nobenega umoril. Zaklano jagnje pa naj spečejo in tisti večer z opresnim kruhom z grenkim zeliščem celega snejo. In Bog je na dalej govoril: Tako ga pa jejte: Svoja ledja prepasujte in čevlje imejte na nogah, in deržite palice v rokah in hitro jejte, in nič naj ne ostane od njega do jutra. Ako je pa premalo družine v hiši, da bi mogla povžiti jagnje, naj privzame svojega soseda, da bodo mogli povžiti jagnje.“¹⁾

Vse to so Judje takrat storili; tisto noč je Bog vse pervorojeno med Egipčani, ljudi in živali, pomoril. Zato se je kralj Faraon tako prestrašil, da je Izraelsko ljudstvo rad izpustil in še celo silil, naj le hitro gre iz Egipta; in tako so bili rešeni. V spomin na to rešitev je Bog ukazal, da naj vsi Judje vsako leto na tisti dan, to je, na ščip ali polno luno, ki sledi po dvajstem dnevu mesca marca, velikonočno jagnje kolejo in zvečer jejo, ko se na nebu zvezde prikažejo. In drugi dan potem naj bo njih velika noč. Judje še dan današnji praznujejo svojo velikonoč v spomin rešitve iz Egiptovske sužnosti. — Mi pa obhajamo drugače veliko noč, in sicer v spomin na pravo odrešenje po Jezusu Kristusu in tudi ne tisti dan, kakor Judje. Judje namreč ne praznujejo svoje velikenoči v nedeljo, temveč na tisti dan, ko je ščip ali polna luna, to je, štirinajsti dan meseca, ki mu oni Nisan pravijo. Mi pa praznujemo veliko noč

¹⁾ 2. Mojz. 12, 3, 11.

vsako leto v nedeljo, ker je Kristus, naše velikonočno jagnje za nas zaklano, (ki nas ni iz Egiptovske, ampak iz peklenske sužnosti rešil), v nedeljo od smerti vstal.

2. Premišljuj obrede pri klanji in povživanji velikonočnega jagnjeta.

Da so Judje svoje velikonočno jagnje z večo pobožnostjo jedli, so pozneje veliko obredov ali ceremonij predstavili. Jagnje namreč so pet dni pred veliko nočjo domu vzeli, prali in čistili in z lepo dišečimi cveticami ga na glavi venčali. Zvečer pred velikonočjo okoli treh popoldne so se zbrali in hišni gospodar, praznično oblečen, je jagnje zaklal in je s kervjo poškropil podboje vrat. Na to so celo jagnje na raženj nataknili in spekli. Drobek pa so oprali in očistili in posebej spekli.

Potem ko je bilo jagnje pečeno, so vsi, kar jih je bilo v hiši, čevlje obuli, svoja ledja prepasali in palice v roke vzeli. Te palice, ti pasovi in čevlji so bili navlašč za to napravljeni in so jih skerbno hranili. Na to so v skledi z veliko slovesnostjo pečeno jagnje prinesli in vsi pričujoči so z veseljem jagnje obstopili in 117. psalm peli, ki začenja s temi besedami: „Hvalite Gospoda, ker je dober; ker vekomaj terpi njegova milost.“

Na zadnje je hišni gospodar jagnje razdelil in vsakemu en kos dal; ali treba mu je bilo tako rezati, da se ni jagnjetu nobena kost zlomila. Tako so ga tedaj z opresnim kruhom in z grenkim zeliščem jedli; hiteti pa so morali in niso smeli svojih palic odložiti iz rok. Ko je bilo jagnje snedeno, odložili so palice in se k mizi vsedli; tu je bilo zopet več družih jedi na mizi, ktere so z veseljem vživali in Boga hvalili, da jih je iz egiptovske sužnosti rešil; ob enem so tudi prosili za pravo odrešenje po obljubljenem mesiji ali Odrešeniku sveta.

Stari judovski ceremonijal (to je obredne bukve) pravi tudi še to: da je hišni gospodar, predno je velikonočno jagnje razrezal, hleb opresnega kruha na dva kosa prerezal, in eno polovico pod pert skril. Po kon-

čani večerji je tisto polovico kruha pa zopet izpod perta vzel in v toliko koščekov razdelil, kolikor jih je bilo pri mizi, (manj ko deset jih ni smelo biti); vsakemu je dal en košček, rekoč: „To je kruh nadloge in britkosti, ki so ga naši očetje v Egiptu jedli.“ Potlej je vzel čašo vina in blagoslovil rekoč: Češčen in hvaljen bodi o Bog! kateri si nam sad terte vstvaril; potem je on sam malo pil, in vsem pričejočim piti dal, rekoč: „Ta je kelih britkosti, ki so ga naši očetje v Egiptu pili.“ In vsi so iz tiste čaše pili. Na zadnje so vsi vstali in na glas peli šest Davidovih psalmov, katerim so pravili velika aleluja, namreč 112. psalm, ki začenja tako-le: „Aleluja! Hvalite služabniki Gospoda; hvalite ime Gospodovo!“ potem 113. psalm: „Ob izhodu Izraela iz Egipta, itd.“, in tako naprej do 117. psalma: „Hvalite Gospoda, ker je dober itd.“ — In tako so hvalili in častili pobožni Judje dobrega Boga in so mu hvalo peli, da jih je rešil iz egiptovske sužnosti in so prosili tudi za pravo, večno odrešenje.

3. Premišljuj, kako je Jezus Kristus zvesto spolnil vse stare ceremonije ali obrede, velikonočno jagnje zaklal in daroval.

Sveti Lukež piše: „Prebliževal se je praznik opresnih kruhov, ob katerem se je imelo klati velikonočno jagnje.“ Zato je poslal Jezus v četrtek za časa svojih učencev, namreč Petra in Janeza v Jeruzalem rekoč: „Pojdite v mesto in ko prideta v mesto, vaji bo srečal človek, ki nese verč vode; pojdita za njim v hišo, v katero gre in recita hišnemu gospodarju: Učenik ti reče: kje je gostilnica, kjer bom jedel velikonočno jagnje s svojimi učenci?“¹⁾ Sveti cerkveni očetje pravijo, da je bil ta hišni gospodar bogat mož in skriven učenec Kristusov, namreč Nikodem; bil je tudi ud velikega zbora in je imel svojo hišo, lepo veliko poslopje, ne daleč od Kajfeževe hiše. Ko sta tedaj dva učenca prišla

¹⁾ Luk. 22, 7—11.

in hišnega gospodarja v Kristusovem imenu pozdravila, sprejel ju je prav prijazno. Peljal ju je noter in jima veliko obednico pokazal, ki je bila že pripravljena, praznovati veliko noč.

Proti noči tedaj, ko je bil čas, velikonočno jagnje jesti, je prišel Jezus s svojimi učenci. Hišni gospodar mu je naproti šel, in rekel: Dobro si mi došel, ljubi učenik! jaz se veselim, da mi skažeš to čast, da hočeš velikonoč pri meni praznovati. In Kristus je rekel: Danes je tej hiši zveličanje došlo, ker ona bo vedno slavljen.

Potem so pripeljali velikonočno jagnje, ki je bilo popolnoma čisto oprano in je imelo venec lepodišečih cvetlic okoli vratú. To se meni, da, ker je bil Kristus glava vseh učencev in kakor hišni gospodar te družine, je imel On jagnje zaklati. Kaj meniš, da je Jezus v svojem serci čutil, ko je imel to nedolžno žival ubiti? Gotovo so se mu solze vderle, ko je temu krotkemu jagnjetu nož v gerlo vbodel, in vidil teči njegovo kri. Oh! kako mu je bilo pri serci, ko je pomislil, da to jagnje Njega pomeni; in da, kakor to jagnje danes svojo kri preliwa, in svoje nedolžno življenje pustiti mora, mora tudi On ravno tako jutre še z večimi bolečinami svojo kri prelititi in svoje nedolžno življenje pustiti. Glej! tako je Stvarnik sam svojo lastno stvar zaklati, ubiti in darovati hotel, da je opravil predpodobo samega sebe.

Potem ko je bilo jagnje zaklano in njegova kri v skledo vlovljena bila, vzel je Kristus skledo in naddurje s kervijo poškopil v spomin, da so Izraelci naddurje svojih hiš v Egiptu s kervijo poškopili, zato da jim morilni angelj ni škodoval.

4. Premišljuj, kako je Kristus s svojimi učenci velikonočno jagnje jedel.

Ko je bilo jagnje pečeno, prinesli so ga na mizo v dragi skledi, ki je bila cela narejena iz enega drazega kamna, ki mu smaragd pravijo. Ta skleda se še dan današnji hrani in kaže v Genovi na Pijemonteskem. Po-

tem je Kristus vse obrede na tanjko spolnoval, kakor je zgorej popisano. In ko je začel jesti, je bil dokaj vesel, in je rekel: „Iz serca sem želel to velikonočno jagnje z vami jesti, predno terpim;“¹⁾ ker ne bom ga več z vami jedel v prihodnje.

Gotovo je tudi svoje učence opominjal, naj z veseljem jejo. Ali lahko verjamemo, da niso dokaj veselili bili, ker so vedeli, da sedaj poslednjikrat ž njim večerjajo.

Ko so jagnje pojedli, odložili so palice iz rok, čevlje sèzuli, odpasali se in so se k mizi vsedli, zakaj velikonočno jagnje so stojé jedli. Potlej so po judovski navadi jedi na mizo prinesli in kakor se zdi, je Kristus sam jedi delil; hišni gospodar pa je z veseljem vse dal, kar je bilo treba Kristusu in njegovim učencem pri tej večerji. Sveti Bonaventura pravi, da niso bili vpričo samo dvanajsteri aposteljni, ampak tudi nekteri zmed dva in sedemdeset učencev in Kristusovih prijateljev, kateri so na mizo nosili in odnašali in Jezusu stregli. In Jezus je bil posebno vesel in sveti Lukež pravi, da je vzel čašo z vinom, jo svojim učencem dal in hotel, da naj pijejo; kar se je tudi zgodilo, in vsi so iz nje pili. Tako so večerjali in se v resnici veselili; sveti aposteljni so namreč počasi pozabili na svojo žalost, ker so videli Jezusa tako veselega. V tem je Jezus proti navadi delal; vemo namreč, da, kdor je v smert obsojen in mu jesti dajo, ima malo veselja z jedjo in pijačo. Jezus pa, akoravno je vedel, da gre v najgroznejšo smert, je vendar z veseljem jedel, zato, ker po njegovi smerti so imeli odrešeni biti ubogi grešniki. Zato moramo radi in voljno zanj terpeti, ker je tudi On rad terpel za naše zveličanje.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus in česčena bodi njegova ljubezen in dobrotljivost na vekomaj! Amen.

¹⁾ Luk. 22, 15.

Gospod Jezus Kristus! kateri si s svojimi učenci v Jeruzalemu pred svojim britkim terpljenjem poslednjo večerjo obhajal in po predpisu stare postave velikonočno jagnje jedel: dodeli mi, te prosim, svojo Božjo milost, da pred svojo smertjo tebe kot pravo velikonočno jagnje, katero grehe sveta odjemlje, v močno popotnico v presvetem zakramentu s čistim in skesanim srcem prejmem, v gotovo zastavo odrešenja in večnega zveličanja. Amen.

Ceterti odstavek.

Kristus umiva noge svojim učencem.

Beri to premišljevanje pred obhajilom, ali pa, ko te skuša duh napuha.

„In je začel umivati učencem noge“. (Jan. 13, 5.)

1. Premišljuj pri tej skrivnosti nezapopadljivo ljubezen in ponižnost našega Odrešenika.

„Ko je Jezus vedel, da je prišla njegova ura, da bi šel iz tega sveta k Očetu, ker je ljubil svoje, ki so bili na svetu, jih je do konca ljubil.“¹⁾ Evangelist je hotel s tem reči: Glejte, Gospod je ljubil svoje, kakor sam sebe, in še bolj, ker je za nje dal svojo dušo in svoje življenje. Drugič, On jih je stanovitno ljubil do konca, dokler je živel On in dokler so oni živeli. Tretjič on jih je goreče ljubil, tako da ga je ta ljubezen gnala toliko za-nje storiti in terpeti. Zato je bila njegova ljubezen velika in stanovitna, modra in pametna, goreča in prav ponižna. To njegovo ponižnost hoče sveti Janez s tistimi besedami naznaniti, ko pravi: „Vedoč, da mu je Oče vse v roke dal, in da je od Boga prišel in k Bogu gre,“²⁾ to je: akoravno je Kristus vedel, da ima vso oblast v nebesih in na zemlji, in da se vse stvari

¹⁾ Jan. 13, 1. ²⁾ Jan. 13, 3.

pred njim tresejo, priklanjajo, ponižujejo in ga molijo, ker je tudi Bog, ki je od Očeta prišel, in gre k Očetu; se je vendar tako ponižal, da je hotel svojim učencem noge umivati. Zato „vstane od večerje“, govori zopet sveti Janez, „in dene s sebe svoje oblačilo, in vzame pert, ter se opaše. Potlej vlije vodo v medenico in začne umivati učencem noge in brisati s pertom, s katerim je bil opasan.“¹⁾ O pobožna duša! glej in pomisli, kako ljubeznjivi Jezus, vsegamogočni Gospod, kateremu je nebeški Oče vse v njegovo oblast dal; tisti Gospod, ki je od Boga prišel in je sam Bog, kako prvi od mize vstane in sam vstane, in svoje služabnike pri mizi sedeti pusti, kakor da bi bili oni njegovi gospodarji, in on njih služabnik. Potlej je sam odložil svoj plajšč, slekel je tudi svojo suknjo in ni hotel, da bi mu bil kdo pri tem pomagal. Nosil je namreč dve suknji, eno spodnjo suknjo, katero mu je bila njegova mati stkala, in pa zgornjo suknjo, ki je bila dolga in rujava, kakor so jo ubogi Galilejci nosili. Tretjič, gre sam tje, poišče laneno ruto, in si jo prepasa; on sam vzame vode, in jo vlije v posodo.

O velika ponižnost, nad katero so stermeli angelji! Da to bolje umeš, vedi, da je ponižnost prva čednost vsakega kristjana in začetek vseh družih čednost; zato kakor je bil Kristus najpopolnši v vseh čednostih, hotel je biti najpopolnši tudi v ponižnosti. Zato ni bil noben človek nikoli bolj ponižen kakor Jezus. Zavoljo te ponižnosti mu ni bilo nič ljubšega, kakor če je drugim streči mogel; in zoperno mu je bilo, kedar je moral pri-pustiti, da so mu drugi stregli, kakor priča sam od sebe, rekoč: „Sin človekov ni prišel, da bi mu stregli, temveč da bi stregel, in dal svoje življenje v odrešenje za njih veliko.“²⁾ — O milostljivi Bog! daj, da tudi jaz svojemu bližnjemu v Bogu in zavoljo Boga po-strežem. Amen.

¹⁾ Jan. 13, 4. 5. ²⁾ Mat. 20, 28.

2. Premišljuj, kako je Kristus svetemu Petru, in drugim aposteljnem noge umival.

Sveti evangelist pravi: „Pride tedaj k Simonu Petru. In Peter mu reče: Gospod! ti mi boš noge umival?“ ¹⁾ Kakor da bi bil hotel reči: Ali boš ti, Gospod nebes in zemlje, meni ubogemu grešniku in červu, moje noge umival? Ali boš ti pred mene, ubozega grešnika, pokleknil? Ali boš ti s svojimi presvetimi rokami, ki so nebo in zemljo stvarile in toliko bolnikov ozdravile, moje noge umival? Saj bi me moralo sram biti pred Bogom in ljudmi, in bati bi se moral, da ne bi se angelji nad mano jezili. „Zato ne boš mi umival nog ve-komaj ne. Jezus pa mu je odgovoril: Ako te ne umi-jem, ne boš imel deleža z mano,“ to je: Ako me ne ubogaš, ne bom te spoznal za svojega učenca; in ti ne boš imel nobenega deleža moje milosti in slave, temveč boš od mene odločen. Ko je Peter to slišal, se je vstrašil in rekel: „Gospod! ne samo nog, ampak tudi roke in glavo.“ ²⁾ to je: Raj ko se ločiti od tebe, dam se ti celega umivati. In tako se je Peter vsedel, in si je pustil noge umivati z velikim stermenjen in ponižno sramož-ljivostjo. Saj je bil on, kteremu po Kristusovem lastnem spričevanju ni meso in kri, ampak nebeški Oče razodel, da je Kristus Sin živega Boga. In to spoznanje, ki ga je od Božje nature Kristusove imel, je bilo brez primere večje, kakor to, ki ga mi po veri imamo. Če se mi ču-dimo, in ne moremo dovolj zapopasti velike Kristusove ponižnosti; koliko bolj se je od Boga razsvetljeni Peter čudil in zavzel, da je moral videti svojega Boga in Go-spoda pred sabo klečati, da mu je njegove noge umival? Zato so mu tekale solze iz oči, in njegovo serce je bilo tako ginjeno, da ni mogel dovolj občudovati Jezusove velike ponižnosti. In ko mu je Gospod noge s pertom obrisal in s svojimi presvetimi ustmi poljubil, je njegovo serce čutilo nezmerno ljubezen in sladkost.

---

¹⁾ Jan. 13 6. ²⁾ Jan. 13, 7, 9.

Ko je bil tedaj Peter umit, prišel je Jezus k Janezu. Ta učenec pa bi bil tisočkrat raj Kristusu noge umival, kakor pustil, da mu jih On umije; vendar pa, ker je hotel Gospod tako, se je vsedel z velikim strahom, in je to čast od Kristusa z velikim spoštovanjem sprejel. Po svetem Janezu je prišel Kristus k Andreji, in potlej k Jakobu, in tako naprej do poslednjega. Umiti pa so bili učenci od Kristusa ne samo na telesu, ampak tudi na duši, samo Judež Iškarijot ne; dodelil jim je namreč med umivanjem pravo spoznanje in kes nad njih grehe, kakoršnega niso še svoje žive dni nikoli občutili. Tudi jim je bil podelil neko znotranjo luč, da so čisto spoznali njegovo nezapopadljivo ljubezen in ponižnost, in pa svojo veliko nevrednost, tako čast od Kristusa sprejeti. Presladki Jezus je bil ves ponižen in prijazen, ko se je od enega učenca do drugega pomikal, dokler ni nog vsem umil.

3. Premišluj, kako se je dal izdajalec Judež umiti, pa ne očistiti ali omečiti.

Na zadnje pride Jezus do Judeža izdajalca in poklekne pred njim. Judež se je sicer delal, kakor da bi se branil te časti; v svojem serci pa je malo maral za to veliko Kristusovo ponižanje. Tedaj je klečal Gospod nebes in zemlje pred nogami svojega izdajalca, in mu jih je umival s tako ljubeznijo in prijaznostjo, da so se mu čudili ne samo angelji, ampak tudi hudiči. Kristus je namreč dobro vedel, da ga je Judež prodal, da ga bo to noč izdal, da je njegov najhuji sovražnik, da ima hudiča v serci; vendar je pred njim pokleknil, in s svojimi Božjimi rokami mu noge umival. O neizrečena ponižnost! nad katero mora zemlja stermeti; satan je Kristusu obljubil, da mu hoče dati vsa kraljestva sveta, ako pred njim poklekne; sedaj je pred njim klečal, ne da bi ga molil, ampak da bi ga iz Judeževega serca izgnal.

Pomisli, o človek! veliko ponižnost in neizmerno poterpežljivost Jezusa Kristusa. Da bi Judeža k spoznanju in kesanju ganil, se mu je posebno prijaznega

kazal, mu je noge poljubil, mu je na tihem rekel, naj vendar pomisli, kaj je storil! Judež pa se je delal, kakor da ni šlihal. Vse je bilo zastonj.

Oj! kako je ta terdovratnost Judeževa usmiljenega Jezusa v serce bolela! Poslušaj, kako je o tem On sam neki pobožni duši govoril: Še druga bolečina je bila ki me je mučila, in moje žalostno serce kakor oster meč prebadala. Ta je bila hudobna nehvaležnost mojega ljubelega učenca, hudobnega izdajalca Judeža. Njega sem izvolil za aposteljna; njemu sem dal oblast čudeže delati; njemu sem vse, kar je bilo meni dano, izročil, in sem mu vselej veliko ljubezen skazoval, da bi ga od njegovega hudobnega naklepa odvernili. Toda, bolj ljubeznjivo sem ž njim ravnal, bolj hudoben je postajal proti meni. Ko sem opravljal ponižno in usmiljeno delo umivanja nog, topilo se je moje serce v solzah ljubezni. In jaz sem v svojem serci njemu tako-le govoril: Judež! kaj sem ti storil, da me hočeš tako hudobno izdati? Oj ti nesrečni učenec in sin pogubljenja! Zakaj zapuščaš tako svojega ljubelega Očeta? Zakaj se hočeš ločiti od svojega dobrega učenika? Jaz ti poljubujem s tako ljubeznijo tvoje noge, in ti hočeš s takim sovraštvom moja usta poljubiti? Oj, kako slabo mi poverneš mojo ljubezen, in kako hinavstvo mi povračaš za mojo dobroto! O ljubi moj učenec in sin! jaz ne objokujem svojega terpljenja in svoje smerti; saj zato sem na svet prišel, da terpim za zveličanje; ali jaz objokujem tvoje strašno pogubljenje in tvoj večni pogin. Te in tem enake besede sem v svojem serci govoril in sem s solzami njegove noge močil. „On pa ni kaj maral za to, da sem pred njim klečal in s priklonjeno glavo mu noge umival.“

Iz teh besed spoznaš, kako dobro je Jezus s hinavskim Judežem mislil in kako ga boli, ako eno dušo zgubi, ter si na vso moč prizadeva, jo pogina rešiti. Oh, glej! kako velika je hudobnost grešnika, kateri se ne da omečiti ne od znotranjega Božjega glasú, ne od

opominovanja pridigarjev in spovednikov, temveč terdovratno v svojih grehah ostane, kakor da bi Gospodu govoril: „Pojdi od nas, mi ne maramo za znanje tvojih potov.“¹⁾

4. Premišluj, kako nas Kristus vse opominja, da imamo njegov zgled posnemati.

„Potem, ko jim je bil noge umil, in vzel svoja oblačila, vsedel se je zopet k mizi in jim rekel: Veste, kaj sem vam storil? Vi me kličete: Učenik in Gospod! in prav pravite; sem tudi. Ako sem tedaj jaz, Gospod in Učenik, vam noge umil, morate tudi vi eden drugemu noge umivati. Zgled namreč sem vam dal, da ravno tako, kakor sem jaz vam storil, tudi vi storite.“²⁾ S temi besedami hoče Kristus tudi nas opominjati in spodbosti, da imamo posnemati zgled njegove ponižnosti; če ne, nas bo ravno s temi besedami na sodnji dan osramotil, rekoč: „Zgled sem vam dal, da eden drugemu skazujete dela ljubezni“, vi pa ste se sramovali, posnemati moj zgled, in niste opravljali dela ponižnosti, niste svojim sovražnikom dobrot skazovali.

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vso svojo ljubezen, ponižnost in dobroto na vekomaj! Amen.

O Jezus! o najponižniši Učenik in Odrešenik sveta! jaz te hvalim in častim za lepi zgled največe ponižnosti, ker si sam svojim učencem in tudi hudobnemu Judežu noge umivati hotel; umij tudi mene te prosim, od mojih hudobnih nagonov; očisti moje serce od vseh grehov in hudobij in daj mi pravo čednost resnične ponižnosti, da se jaz, ki sem prah in pepel in poln vseh pregreh, pred tvojim Božjim

¹⁾ Job. 21, 14. ²⁾ Jan. 13, 12—15.

veličastvom, kakor tudi pred vsimi ljudmi, vselej ponižujem. Amen.

Peti odstavek.

Kristus postavi sakrament svetega rešnjega telesa.

Za veliki četrtek, in za praznik svetega rešnjega telesa.

„In je vzel kruh, ter je zahvalil in zlomil, in jim dal rekoč: To je moje telo, katero bo za vas dano; to storite v moj spomin.“
(Luk. 22, 19.)

1. Premišluj, kako je Kristus kruh posvetil, in v svojo presveto telo spremenil. Med vsemi čudeži, ki jih je Kristus na zemlji storil, ni noben čudež veči in čudovitniši, kakor milosti polno postavljenje svetega rešnjega telesa.

Ko je hotel usmiljeni Jezus staro postavo dopolniti, in novo začeti, dal je mizo z drugim čistim pertom pokriti in družega kruha in vina prinesiti. Ko se je zopet k mizi vsedel, začel je svojim učencem govoriti od svetosti, koristi in potrebnosti tega sakramenta, ki ga je postaviti hotel. Začel pa je z besedami: „Iz serca sem želel, to velikonočno jagnje jesti z vami, predno terpim.“ ¹⁾ S temi besedami je hotel na znanje dati svojo gorečo željo, nam to veliko dobroto podeliti.

Potem, ko so bili učenci v veri te velike skrivnosti podučeni, je Jezus vstal, je vzel kruh v svoje svete roke, povzdignil svoje oči z veliko radostjo k Bogu, svojemu nebeškemu Očetu, in mu je v imenu vseh ljudi, ki bodo ta presveti sakrament prejemali, neskončno hvalo dal. Njegovo serce se je od velike ljubezni do nebeškega Očeta in do vseh ljudi, kateri bodo ta sveti sakrament prejemali, nekako topilo. On si je že tistikrat domišljeval, kako radost bodo pobožne duše nad tim sakramentom čutile; zato je tako goreče želel, to duhovno jed

---

¹⁾ Luk. 22, 15.

nam napraviti in ž njo svojo ljubezen in svoje čednosti nam podeliti in vlit.

Pridi tedaj, o pobožna duša! in pomisli, kako daleč je ljubezen tvojega Odrešenika zavoljo tebe pripravila. Angelji nebeški stermijo in se ne morejo zadosti čuditi, da hoče ženin človeških duš tak čudež storiti. Postavljanje svetega rešnjega telesa je namreč za včlovečenjem najviše in najbolj Božje delo, ki ga je vsegamogočna roka Božja storila; ker presega vso natoro, ves um, vso angeljsko in človeško pamet. Potem ko se je Bogu zahvalil, obrnil je Jezus zopet svoje oči na kruh, ki ga je v rokah imel in ga je blagoslovil. Potlej ga je s svojimi rokami na dvanajst kosov razlomil za dvanajst apostelnov. Ko ga je tedaj hotel posvetiti in spremeniti v svoje telo, kako in kaj je počel? Storil je, kakor tistikrat, ko je hotel stvariti nebo in zemljo, namreč rabil je svojo vsegamogočno besedo, pravi sveti Ambrož. Kakor tistikrat, ko je izgovoril besedo, sta bila koj nebo in zemlja; ravno tako, ko je sedaj izgovoril: „To je moje telo!“ bil je kruh spremenjen v njegovo presveto meso in kri.

O čudovitna, nezapopadljiva, vsegamogočna beseda, ki je iz kruha Kristusovo telo naredila! Kdo je kedaj kaj takega slišal? Kdo bi si mogel le misliti, da bo Bog tak čudež svoje Božje ljubezni in vsegamogočnosti storil? Kaj so pač angelji si mislili, ko so s svojimi očmi videli, da se je po noči teh štiri besed blagoslovljeni kruh v Kristusovo telo spremenil? Oni so na tla poklekneli, in ta presveti sakrament molili. Tu so stermé premišljevali neskončno vsegamogočnost in neizrečeno ljubezen Božjo do človeškega zveličanja. In kakor serafi v nebesih v gledanji skrivnosti presvete Trojice od prevelikega čudenja skoraj ne morejo nič drugega govoriti, kakor le vedno prepevati: „Svet, svet, svet je Gospod Bog Sabaot!“, ravno tako angelji v premišljevanji tega Božjega spremenjenja niso mogli od prevelikega čudenja skoraj nič drugega govoriti, kakor: Dobrotljiv, dobrot-

ljiv, dobrotljiv je naš Gospod Jezus Kristus proti človeškemu rodu, da je iz ljubezni do njih tak sakrament postavil, čegar sadú mi s svojim umom zapopasti ne moremo.

2. Premišljuj, kako je Jezus Kristus aposteljne obhajal.

Kmali po posvečenji je bilo obhajilo, ali zavžitje tega sakramenta, ki se godi skrivnostno, nezapopadljivo, nevidno in vendar resnično. Kdo si zamore to prav misliti, ali zapopasti, da, ko človek pravo meso svojega Boga je in njegovo kri pije, vendar Boga nič ne rani, nič ne poškoduje? Kdo more zapopasti, kako je to, da ko je človek svojega Boga vžil, Bog vendar cel ostane, in se lahko tisoč in tisočkratov povžije? Ali niso to čudeži, ki presegajo vso natoro? Vendar pa čeznatorna vera vse to obsega, ker je Bogu vse mogoče.

Pervi, ki je vžil ta nebeški kruh, je bil On sam, ki je ta najsvetejši sakrament postavil, kakor mislijo nekteri učeni.

Za Kristusom so se vsi sveti aposteljni vredno in pobožno obhajali; sam izdajalec Judež se je nevredno obhajal. Oni so bili namreč od svetega Duha popolnoma podučeni, kako čudapolna sveta in čeznatorna jed je to; zato so tudi z veliko ponižnostjo, spoštovanjem, z nekakim svetim strahom, z ljubeznijo in pobožnostjo to presveto jed vžili. Eden za drugim je pred Kristusom pokleknil in s solznimi očmi prejel ta nebeški kruh iz Kristusovih rok.

3. Premišljuj, kako je Kristus vino v svojo presveto kri spremenil in aposteljnem dal.

Potem je vzel Jezus čašo v podobi kelha, kateri kelih se je potem veliko let v Jeruzalemu skerbno hranil. Ta kelih z vinom je vzel Kristus v svoje častitljive roke, je zopet vstal in svojega nebeškega Očeta zahvalil. Potlej je kelih blagoslovil, in pobožno in počasi nad njim govoril besede posvečenja, s kterimi je vino v svojo presveto kri spremenil. Kmali potem, ko je bil kelih

posvečen, je najpred On sam iz njega pil. Potlej ga je dal Petru, rekoč: „Vzemite in pite iz njega vsi!“ In aposteljni so kelih trepetaje vzeli, in spoštovalno vsi iz njega pili, ker so terdno verovali, da je pod podobo vina prava kri Jezusa Kristusa skrita, ki je imela biti za grehe sveta drugi dan prelita, kakor je Jezus sam očitno rekel. Tako so sveti aposteljni prvo sveto obhajilo prejeli, in gotovo tudi tako milost, veselje in tolažbo, da so svoje žive dni to uro pomnili.

4. Premišljuj, kako je Kristus apostelnom oblast dal, kruh in vino v njegovo telo in kri spreminjati.

Potem, ko so vsi aposteljni sveti sakrament prejeli, jim je hotel Jezus še eno milost skazati; namreč oni naj bi oblast imeli, pravo telo in pravo kri Kristusovo, kakor je On sam storil, posvečevati in drugim deliti; zato jim je rekel: „To storite v moj spomin, to je, to kar sem namreč kruh v svoje telo, in vino v svojo kri spremenil in vam razdelil; ravno to delajte tudi vi, spreminjajte namreč kruh in vino v moje telo in v mojo kri, uživajte sami in dajajte tudi drugim. „In to delajte v moj spomin!“ — v spomin ljubezni, ktero sem vam sedaj skazal, in vam jo skažem jutre, ker dam za vas svoje telo in svojo kri.

Ko je tedaj Kristus sakrament svetega rešnjega Telesa postavil in svoje aposteljne v mašnike posvetil, končal je to večerjo s prelepo zahvalno molitvijo in je z učenci molil hvalno pesem, namreč 112. psalm, ki se začinja z besedami: „Hvalite služabniki Gospoda! itd.“, in pet sledečih psalmov; katerih šest psalmov so Judje po velikonočni večerji po navadi na glas peli. To sveto navado je hotel tudi Kristus deržati in zgled dati, da imamo Boga zahvaliti ne samo po vžitji telesne jedi, ampak tudi po svetem obhajilu za duhovno hrano.

5. Premišljuj, kako sveto večerjo nam je Kristus pripravil v tem presvetem sakramentu.

Ta sveti sakrament je namreč zares obed v okrepčanje in poživiljenje, očiščenje in posvečevanje naših duš

in tako nam dokaj koristen in zveličaven, ker se v tem sakramentu Jezus kakor Bog in človek z našimi dušami druží in tudi telesu pravičnega kristjana kal prihodnje neumerjočnosti in slave dodelujejo. Po vrednem obhajilu se posvečujoča gnada v nas pomnoži, posebno pa vera, upanje in ljubezen. Ta gnada je za telo in dušo, za vse dušne in telesne bolezni, in za vse časne in večne potrebe koristna, bolj kakor vsaka druga. In to izbrano, izverstno jed ti ponuja Kristus; kedar koli želiš, lahko od nje vžiješ. Poslušaj, kako Kristus po svetem Avguštinu sam govori: „Jaz sem jed velikih,“ to je, vernih; „rasti in postani velik, da zamoreš tudi ti to jed uživati. „Potem ne boš ti mene v sebe spremenil, kakor se godi s telesno jedjo; temveč ti boš drugačen postal in nekako v mene se spremenil.“

Pomisli tedaj, moj kristjan! da je Bog sam, ki ti je gostijo napravil in on sam je tvoja jed, tvoj zdravnik in zdravilo! Kdor namreč to jed vžije, prejme resnično Boga, in se hrani s pravim mesom in s pravo kervijo našega Gospoda Jezusa Kristusa. Ali ni to čudež, ki presega vse čudeže? Ali ni to ljubezen, ki presega vsako ljubezen? Kako je mogoče, da nas Jezus bolj ljubi kakor tako, da se nam sam v jed daja? Kakor se namreč nobena reč s človekom ne sklene in ne združi ože kakor jed, katero vživa; tako tudi ni mogel Jezus se ože z nami združiti, kakor tako, da je naša jed postal. To je tako Božje delo, da kdor ga prav premišlja, mora se vneti ljubezni in pobožnosti; ker se Kristus nam v tem sakramentu s svojimi čednostmi in zaslugami daruje, kolikor more človek jih v sebi sprejeti.

Moli tedaj:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za postavljenje sakramenta svetega rešnjega telesa, in za svojo neskončno dobroto na vekomaj! Amen.

O najdobrotljiviši Gospod Jezus Kristus! mi te častimo in hvalimo za tvojo veliko ljubezen in do-

broto, s katero si sakrament svetega rešnjega telesa postavil, v katerem se nam podeluješ v močno daritev, v duhovno jed in hrano, v zdravilo in poživljenje in hočeš z nami ostati do konca sveta. Oh! obudi v nas žive želje in pravo lakoto po tem presvetem sakramentu in dodeli, da ga s čistim telesom, s pravo ponižnostjo, z očiščeno vestjo, z gorečo ljubeznijo in željo v svetem obhajilu prejememo, in pri sveti maši pobožno darujemo za žive in za mertve, k tvoji časti in slavi in v našo dušno korist in večno zveličanje. Amen.

Šesti odstavek.

Kristus in njegov izdajalec.

Za dni pokore, ali kedar greš k spovedi.

*„In po grišljeji je šel Satan vanj (namreč v Judeža Iškarjota).“
(Jan. 13, 27.)*

1. Premišluj, kako milo je Kristus pred in po postavljenji sakramenta svetega rešnjega telesa tožil nad izdajalcem in nad njegovim poginom.

Večno pogubljenje nesrečnega Judeža je šlo Jezusu tako k sercu, da je vse mogoče storil, da bi ga rešil. In to je Kristus storil ne samo zavoljo tega nesrečnega človeka, ampak tudi za voljo vseh ubozih grešnikov; da namreč nad tem zgledom vidijo in spoznajo, kako mu je žal, ko se ena duša pogubi; in da, če se kdo pogubi, ni Kristus, ampak grešnik sam kriv svoje pogube, ker ni hotel ponujene milosti Božje imeti, in ž njo vred delati za svoje zveličanje.

Zato je še med umivanjem nog Judežu na skrivnem njegov greh očital in njegovo omadeževano vest menil, ko je rekel: „Vi ste čisti, pa ne vsi!“¹⁾ ker je hotel s

¹⁾ Jan. 13, 10.

tem na znanje dati, da Judežovo hinavščino in izdajstvo dobro pozna. Potem, ko je bil vsem svojim učencem noge umil in se je zopet vsedel, skusil je še enkrat omečiti terdo Judežovo serce. Sveti Janez namreč pravi, da je bil Jezus žalosten v duhu in je rekel: „Resnično, resnično vam povem: Eden zmed vas me bo izdal.“¹⁾ Pomisli to dobro, o grešnik! in glej, kako je Jezus žaloval nad Judeževim poginom. Žalosten je bil v duhu, ker ga je bolelo serce, da se ima ta ubogi človek pogubiti. Zato je očitno pred vsem svetom rekel, da On ni kriv tega; temveč da je vse storil, kar je mogel, da bi bil to dušo rešil. Storil je še vse, kar je mogel, da bi bil nesrečni Judež svoj greh spoznal. Zato je pristavil še te strašne besede: „Sin človekov sicer gre, kakor je pisano od njega; toda gorje tistemu človeku, po katerem bo Sin človekov izdan! Bolje bi mu bilo, da ne bi bil rojen tisti človek.“²⁾

Te strašne besede naj si vsak grešnik v svoje serce utisne in si misli, da Kristus te besede njemu govori. Kolikorkrat namreč človek smertno greši, tolikokrat izda Kristusa, zapodi svojega Gospoda iz svojega serca in odpre svoje serce hudobnemu duhu; zato je tako izdajstvo tolika sramota in krivica Bogu storjena, da se z besedami ne da popisati. Zato zamore Kristus, kedar ga kdo s smertnim grehom iz svojega serca spodi, tudi njemu govoriti: „Sin človekov sicer gre“ iz grešnikovega serca; „toda gorje človeku, kateri ga spodi! bolje bi mu bilo, da ne bi bil nikdar rojen.“

2. Premišljuj, kako Gospod vendar ni izdajalca popolnoma in vsem učencem razodel.

Ko so učenci te strašne besede slišali, prestrašili so se dokaj in so se popraševali, kdo bi neki ta biti mogel? Tudi hodobni Judež je prašal svojega soseda, ali ne bi vedel za izdajalca? To je le zavoljo tega storil, da bi nobeden ne mislil nanj. Zato se je bal, da ne bi ga

¹⁾ Jan. 13, 21. ²⁾ Mat. 26, 24.

Kristus popolnoma razodel. Ker pa niso s tim popraševanjem nič zvedeli, bili so dokaj žalostni; bali so se namreč, da ne bi sami kako izdajalci postali. Da bi tedaj za gotovo zvedeli, začeli so eden za drugim Gospoda prašati: „Gospod! ali sem jaz?“ On pa je odgovoril in rekel: „Kteri pomaka z mano roko v skledo, ta me bo izdal.“¹⁾

Vendar pa je Judež s Kristusom v skledo roko pomakal; in ker so vsi prašali, si je mislil: ako jaz ne vprašam, bodo spoznali, da sem jaz. Zato je rekel tudi on Kristusu: „Učenik! ali sem jaz?“²⁾ Na to vprašanje bi bil Kristus mu lahko rekel: Oj ti prederzni človek! kako moreš kaj takega vprašati? Saj veš dobro, da si ti izdajalec. Ali Jezus mu je le prijazno rekel: „Ti si rekel,“ to je: Kakor si rekel, tako je. Tu bi bili drugi učenci lahko spoznali, da mora Judež hudobnež biti; pa oni so bili tako zmoteni, da niso tega zapazili. Judež pa je spoznal, da Kristus vè za njegovo izdajstvo in da želi, da bi ta svoj hudobni naklep opustil.

Vsi učenci bi bili radi vedeli, kdo je izdajalec, posebno sveti Peter. Zato je pomignil svetemu Janezu, ki je bil Kristusu najbliži, naj Učenika popraša, do je izdajalec? Sveti Janez je tudi sam želel izvedeti; zato je dokaj prijazno na Jezusove persi se naslonil, in rekel: „Gospod! kdo je?“ Jezus mu tiho odgovori: „Tisti je, kteremu bom jaz pomočeni kruh podal. In je pomočil kruh, in ga dal Judežu;“³⁾ kakor da bi mu hotel čast skazati pred vsimi drugimi. Ko je sveti Janez videl, da je Judež izdajalec, se mu je nemogoče zdelo, da bi Judež kaj takega storiti mogel, ker je videl, da mu Jezus toliko ljubezen skazuje pred vsimi učenci.

3. Premišluj, kako je Kristus na zadnje Judeža popustil, in ga prepustil njegovi hudobnosti in gotovemu poginu.

Usmiljeni Gospod je dal Judežu grižljivej kruha in ga je hotel s tim znamenjem svoje posebne ljubezni ome-

¹⁾ Mat. 26, 23. ²⁾ Mat. 26, 25. ³⁾ Jan. 13, 26.

žiti; terdovratni človek pa je bil tako oterpnjen, da ga ni moglo nič več omečiti; temveč on je iz ljubezni do denarja vedno pri svojem hudobnem sklepu ostal, da hoče Kristusa izdati. Ko je tedaj Gospod videl, da mu ni pomagati, je svojo roko od njega odtegnil in je dovolil hudiču, da ga je v svojo oblast vzel. Zato pravi sveti Janez: „In po grižljaji je šel satan vanj,“¹⁾ ne, da bi bil Judež obseden, temveč, da je hudič oblast čeznj dobil, ga iz greha v greh peljati. Zato ga je neprenehoma naganjal, naj gre, in Kristusa izda. Ta skušnjava je bila tako močna, da ni imel miru, dokler ni ven šel.

Zato je vstal, in menda se je Jezusu priklonil, češ, da vpraša za dovoljenje ven iti. Kristus pa mu je rekel: „Kar misliš storiti, stori berž!“ to je: pojdi hitro in opravi, kar misliš storiti. In ker je Kristus to rekel, niso vedeli drugi učenci, da je šel Judež Jezusa izdat, temveč so mislili, da gre po kakem potrebnem pravilu. Tako je šel nesrečni Judež proč od svetih aposteljnov, in se ni nikoli več vernil. Kakor hitro ga je namreč hudobni duh iz tega svetega društva spravil, pahnil ga je iz enega greha v drugi, in ga je na zadnje pripravil v obup, da je sam sebe obesel in se vekomaj pogubil. Zato mora sedaj ta nesrečni človek v strašnem peklenškem ognju na vekomaj goreti in terpeti. Tu je treba pomisliti, da pravi sveti evangelist od Judeža: „On je precej ven šel. Bila je pa noč.“²⁾ To nam kaže v podobi, da, kdor se loči od svete rimsko-katoliške cerkve, ljubi noč, krivoverstvo in zmoto, in tako pride v noč ali temo, ktere nas Bog varuj, po Kristusu Gospodu našem. Amen.

4. Premišluj, zakaj Kristus začetek svojega terpljenja poveličanje imenuje.

„Ko je bil Judež odšel, rekel je Jezus: „Sedaj je Sin človekov poveličan, in Bog je poveličan v njem.“³⁾

¹⁾ Jan. 13, 27. ²⁾ Jan. 13, 30. ³⁾ Jan. 13, 31.

Hotel je reči: Sedaj je moj izdajalec proč, ki me bo v smert izdal; s tem bo Božja pravica in usmiljenost poveljučana, in moja ljubezen do človeškega rodu razodeta.

Zato je začel s svojimi učenci prijazniše govoriti in jim je rekel: „Otročiči! še malo časa sem pri vas. Jaz grem, kamor vi ne morete iti za mano. Novo zapoved vam dam, da se ljubite med sabo, kakor sem jaz vas ljubil. „V tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako bote ljubezen imeli med sabo.“¹⁾ — Potem ko jim je dolgo od ljubezni govoril, jim je še drugače svojo ljubezen skazati hotel, zato jim je dolgo govoril in jih tolažil. Začetek tega govora so besede: „Vaše serce naj se ne prestraši. Verujte v Boga, tudi v me verujte,“²⁾ in ta evangelij se bere na god in praznik svetih apostelnov Filipa in Jakoba. Da, vsi evangelji, ki se berejo na tretjo, četrto, peto, šesto in sedmo nedeljo po veliki noči, so vzeti iz tega Kristusovega govora, v katerem od svojih ljubih učencev slovó jemlje.

Med drugim se je potožil Jezus posebno o tem, da so imeli njegovi učenci pobegniti. Ta njih beg mu je šel tako k sercu, da ni mogel molčati, temveč je svojo žalost zastran tega s temi le besedami razodel: „Vi vsi se bote pohujšali nad mano to noč; ker je pisano: Udaril bom pastirja in razkropile se bodo ovce;“³⁾ to je: o! moji ljubi učenci! kako žalost mi bote to noč naredili! Jaz sem bil vselej pri vas kakor skerbni pastir pri svoji čedi in sem vas varoval. Ali to noč bom jaz, vaš pastir, udarjen, vjet in odpeljan; in vi, moji učenci, kakor uboge zapuščene ovčice boste razkropljeni, bote pobegnili, in mene, ki sem vaš zvesti pastir, v rokah mojih sovražnikov pustili. Peter pa in vsi učenci so rekli: „Mi te ne bomo zatajili;“⁴⁾ to je: Ljubi učenik! ne misli, da bomo to storili; naka! na strani ti bomo stali, kakor zvesti prijatelji. In ako tebe vjamejo, hočemo tudi mi s tabo iti v ječo in v smert. Tako so res govorili, toda

¹⁾ Jan. 13, 33—35. ²⁾ Jan. 14, 1. ³⁾ Mat. 26, 31. ⁴⁾ Mat. 26, 35.

niso tako storili. Ko je bila namreč nevarnost, so vsi iz strahú pred ječo pobegnili. Ta nezvestoba je Kristusa bolj bolela, kakor si človek misli. Saj vidimo, ako se komu prijatelj, na ktereга se je zanašal, o času potrebe izneveri in ga popusti, to ga dokaj boli; tako in še bolj je Kristusa v serce bolela nezvestoba njegovih vernih ali tistih, ki so le po imenu kristjani; „kteri terdijo z usti, da Boga poznajo, z deli ga pa tajé,“ ¹⁾ kakor uči in piše sveti Pavel.

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, najzvestejši prijatelj vsak čas in na vekomaj! Amen.

O Jezus, ti najzvestejši prijatelj! ti zgledi človeške slabosti in nestanovitnosti me strašijo, in mi dajajo spoznati mojo lastno slabost, nezvestobo in nestanovitnost. Zato te pohlevno prosim po vsem tvojem znotranjem terpljenji, ki si ga prenašal in terpel zavoljo nezvestobe, bega in nestanovitnosti svojih učencev — in tudi zavoljo hudobnega Judeževega izdajstva: ohrani in okrepčaj mene slabega, grešnega človeka, da s pomočjo tvoje milosti v dobrem in v tvoji službi, v tvoji ljubezni in v vseh čednostih stanoviten in serčen do smerti ostanem. Amen.

---

¹⁾ Tit. 1, 16.

Tretje poglavje.

Od Kristusove žalosti in britkosti na oljski gori.

Pervi odstavek.

Kristus gre s svojimi učenci v vert in začenja biti žalosten.

Naj se bere o četrtnih, posebno v postu.

„In je začel žalosten in otožen prihajati.“ (Mat. 26, 37.)

1. Premišluj, kako je Kristus s svojimi učenci ves žalosten v vert na oljsko goro šel.

Sveti Janez piše od tega tako-le: „Ko je bil Jezus to izgovoril, šel je s svojimi učenci čez potok Cedron, kjer je bil vert.“¹⁾ Potem ko je Jezus hišnega gospodarja za skazano ljubezen zahvalil, šel je zvečer pozno s svojimi žalostnimi učenci z gore Sion doli, skozi mestna vrata do Jozafatove doline, ker v celi tej sveti družbi ni bilo nič, kakor žalost in otožnost. Ubogi učenci so bili namreč žalostni, da imajo sedaj njega zgubiti, katerega so nad vse ljubili. In Jezus je šel med njimi tako žalosten kakor človek, ki je v smert obsojen. Celo to pot je bil tako otožen, kakor da bi se vedno s smertjo boril. Tako žalosten je bil videti, kakor da bi smertno britkost zares v svojem serci občutil. Njegova duša je bila polna britkosti in strahu, njegov život se je tresel, bled je bil, kakor da bi že umiral, in serce mu je glasno bilo. Pomisli, kako je bilo ubogim učencem pri serci, ko so Jezusa takega videli. Ko je tedaj pol ure od mesta do pristave prišel, ki se Getsemani kliče; je peljal svoje učence v nek vert in jim je djal: „Sedite tukaj, da grem tje in molim.“²⁾ Ubogi učenci so se močno bali; Jezus pa jih je tolažil in zagotovil, da se jim ne bo nič žalega zgodilo, ter jim je rekel: „Čujte in molite, da ne pridete v skušnjava.“³⁾ In je vzel sabo

¹⁾ Jan. 18, 1. ²⁾ Mat. 26, 36. ³⁾ Mat. 26, 14.

Petra, Jakoba in Janeza in ko je malo naprej ž njimi šel, rekel jim je: „Moja duša je žalostna do smerti; ostanite tukaj in čujte z mano. In se je odtegnil od njih, kakor pravi sveti Lukež, za lučaj kamna.¹⁾“ S temi besedami je pokazal, kako nerad se loči od svojih učencev; zakaj učenci so hotli ž njim iti; on pa jih ni smel vseh sabo vzeti, ker je dobro vedel, da bi se nad njim pohujšali, ako bi ga videli v njegovi veliki žalosti in da bi zgubili vero.

Ko je tedaj Jezus od njih žalostno slovo vzel, vsedli so se v vertu in od žalosti zadremali.

2. Premišluj, kako je Kristus trem učencem posebej razodel svojo žalost in otožnost.

Potem ko se je poslovil od osmerih učencev, šel je s tremi apostelji okoli štirintrideset korakov naprej v vert, ktere ga si je bil od večnosti za to žalostno skrivnost odločil. V tem vertu je hotel svoje bitko terpljenje še le prav začeti, in obilo poplačati vse slasti, ki jih grešniki v grehih uživajo. Zato piše sveti Matevž: „In je vzel sabo Petra in Čebedejeva sina in je začel žalosten in otožen prihajati.“²⁾ Posebnega omenjenja vredno je to, kar pravi sveti Matevž, da „je začel žalosten prihajati.“

Da to bolje umeš, pomisli, da je Kristus do sedaj vselej svojo smert želel in da se je te ure veselil. Ker je bil namreč Bog, dajala je njegova Božja natora moč njegovi človeški natori, ter jo tolažila in željo v njo vnela, terpeti za človeško zveličanje. Ko je pa prišel na oljsko goro, je Božja natora ji svojo tolažbo odtegnila, človeška natora je bila sama s svojimi natornimi močmi, tako da od tega trenutka do zadnje minute njegovega življenja uboga človeška natora ni nobene tolažbe več od Božje natore prejela, temveč ji je bilo sami terpeti ves svoj križ tako, kakor mora vsak drug človek svojo muko terpeti, ki je od Boga brez vse tolažbe puščen.

¹⁾ Luk. 22, 41. ²⁾ Mat. 26, 37.

Ker je bil tedaj Kristus precej, ko je bil v vert stopil, od Boga brez vse tolažbe puščen in popolnoma zapuščen, zato je bil v tem trenutku od take žalosti in otožnosti prepaden, da je ne more noben človek popisati. Sami sveti evangelisti je niso mogli popisati, temveč pravijo le: „On je začel biti žalosten in otožen.“ Ti trije občutki namreč žalost, strah in otožnost, so bili v njem tako veliki, da ni nikdar noben človek kaj takega skusil. Ako bi bi vsa žalost, ves strah in vsa otožnost, ki je bila kedaj v vsih človeških sercih, vkup bila v enem samem človeškem serci, vendar ne bi to serce prestajalo tako velike žalosti in otožnosti, kakor je Kristusovo serce terpelo. Pomisli, o človek! kolikanj je Jezusovo presveto serce terpelo, ko so te tri grenkosti, enako trem oboroženim vojskam, na enkrat ga napadle.

Domišljuj si svojega ljubega Zveličarja, kako stoji pri svojih treh učencih in premišljuj njegovo zunanjost podobo. Začel se je tresti in otožen biti. Obledel mu je obraz, obledele ustnice, oči so uderte in serce mu močno bije. Kakor kdor po noči strašno pošast pred sabo zagleda, se zgrozi in zavzame, tako se je zgrozil in zazvel Gospod Jezus Kristus, ki je strašno smert, grozne muke, pa tudi neštevilno gerdih grehov in hudobij celega človeškega rodú, kot tri strašne pošasti ali sovražne vojskine trume, pred sabo stati videl.

Zato je rekel silno otožni Jezus: „Moja duša je žalostna do smerti,“ ¹⁾ to je: Jaz sem tako poln britkosti in žalosti, da mislim, da mi mora od žalosti serce pōčiti; ker vidim, kako me bodo to noč vjeli, zvezali, bili in kot revnega červa z nogami teptali. Jaz vidim, kako bom jutre neusmiljeno tepen, mučen, križan in umorjen. Oh! Jaz vidim, koliko udarcev in ran, koliko kletvin, bolečin in muk mi bo prestat. To vse se mi tako strašno zdi, da mi smertni pot na čelo stopa.

¹⁾ Mat. 26, 38.

in moje serce mi hoče v persih počiti od same groze. O smert, kako si grenka! O greh, kako strašen si mi!

3. Premišljuj serčno sočutje svetih treh aposteljnov.

Ti trije aposteljni so dobro vedeli, da Kristus to žalost terpi zavoljo njih bolj, kakor zavoljo samega sebe, ker je namreč imel veliko sočutje, z njih sedanjim in prihodnjim terpljenjem. On sam je to neki pobožni osebi razodel rekoč: Bila je še druga bolečina, ki je moje serce hudo ranila, ker sem namreč dobro vedel, kako bodo moji ljubi učenci od strahu razkropljeni in koliko muk in bolečin jim bo zavoljo mene prenašati. Nikoli ni bilo učenika, da bi bil svoje učence tako serčno ljubil, kakor sem jaz ljubil svoje učence, aposteljne in brate. Akoravno sem namreč vselej vse ljudi neskončno ljubil, vendar sem do tistih še posebno ljubezen čutil, s kterimi sem na svetu v družbi živel. Zato sem zavoljo njih posebno bolečino čutil v svoji žalostni duši, in sem rekel bolj zavoljo njih, kakor zavoljo samega sebe tiste britke besede: „Moja duša je žalostna do smerti,“ iz velikega sočutja, ki sem ga čutil, da imajo brez mene tako zapuščeni biti. Ta otožnost je bila tako velika, da se mi je zdelo moje telesno ločenje od njih druga smert in mi je moje serce zavoljo velike ljubezni skoraj na kose rezalo.

Tistikrat sem tudi videl, kako bo eden mojih aposteljnov zavoljo mene križan, drugi stergan, zopet drugi ob glavo djan in vsi z mnogoverstnimi mukami zavoljo mene umorjeni. Kako me je vse to bolelo, zamoreš nekoliko spoznati iz tega, da pomisliš, kako bi tebe serce bolelo, ako bi človek, ki ga s sveto ljubeznijo ljubiš, imel zavoljo tebe po nedolžnem terpeti. Ker sem bil jaz nekako uzrok, da je bilo mojim ljubim učencem toliko terpeti, zato ti ne morem dopovedati, kako me je to bolelo.

To so besede tega razodenja, iz kterih zamoreš posneti, kako je bilo Kristusu takrat pri serci, ko je rekel: „Moja duša je žalostna do smerti.“ In ker so aposteljni

gotovo od Boga razsvetljeni to nekoliko spoznali, oj, kako se jim je Jezus smilil? — Od treh Jobovih prijateljev pravi sveto pismo: „Ko so bili od deleč svoje oči povzdignili, ga niso spoznali, ter so vpili in se jokali. In so sedeli ž njim na zemlji sedem dni in sedem noči in nihče ni besede ž njim govoril; videli so namreč, da je bolečina silno velika.“ ¹⁾ Ravno taka se je godila trem Kristusovim prijateljem, ko so namreč svoje oči povzdignili, niso ga skoraj več spoznali, ker je bil ves spremenjen in vpadel v obrazu, zato so upili in se jokali.

Nič pa niso ž njim govorili, ker so videli, da je bolečina silno velika. In velikost bolečine jim je besedo vzela, ker svoje žive dni niso nikdar take žalosti videli ali terpeli. Na celem životu so se tresli in njih serce jim je močno bilo.

Pomisli tedaj, o pobožna duša! kako velika je bila Kristusova žalost, ker so njegovi učenci skoraj obupali, ko so jo videli.

Moli tedaj:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vso svojo britkost in žalost od sedaj in na vekomaj! Amen.

O najdobrotljiviši Jezus, ti zaželeno pribežališče vseh žalostnih! jaz te častim in hvalim za tvojo žalostno pot na oljsko goro, kjer si začel žalosten, boječ in otožen biti. Ti si hotel to terpeti, zato da si vsem ljudem Božjo moč in nebeško tolažbo v naših britkostih in nadlogah zaslužil. Jaz te prosim po vsi tvoji žalosti in otožnosti na oljski gori, ovaruj, krepčaj in ohrani me v vsaki potrebi, sili in žalosti. Odvzemi od mene, o Gospod! vso škodljivo žalost, vse nezaupanje in malosерčnost in krepčaj in tolaži me v vsih nadlogah, zato da skozi časno terpljenje pridem do večnega veselja. Amen.

¹⁾ Job. 2, 12. 13.

Drugi odstavek.

Zakaj je bil Kristus žalosten.

Za dni pokore in kedar greš k spovedi.

„*Moja duša je žalostna do smerti.*“ (Mat. 26, 38.)

Pridi o pobožna duša! v vert; tvoj Odrešenik te vabi rekoč:

„Pridi v moj vert, moja sestra! moja nevesta! požel sem svojo miro s svojimi dišavami.“¹⁾ Zato pojdi večkrat v vert, iz ljubezni do svojega ljubega vtergat si šopek mire in deni si ga na svoje persi, da okrepčaš svoje žalostno serce. Premišljuj grenko zelišče in kisle, in vendar zdrava jabelka, ki zorijo v vertu Getsemani; zato da boš zaničeval prepovedana jabelka in veselje v razveseljivnem in zapeljivem vertu tega sveta.

1. Premišljuj, kako je Kristusova žalost in otožnost bila nezapopadljivo velika, tako da je mi ne moremo dovolj umeti ali dopovedati; vendar pa si imamo prizadevati, sledeče uzroke premišljevati.

Pervi uzrok njegove žalosti je bila sramotna smert in grozna muka, ki jo je drugi dan terpeti imel. Jezus Kristus je sicer vse svoje žive dni želel, za človeško zveličanje terpeti in umreti; sedaj pa, ko je bila njegova človeška natora popolnoma brez vse tolažbe puščena od Boga, se je smerti neskončno bolj bal, kakor drugi ljudje.

Prigodi se kakšenkrat, da je mlad človek v smert obsojen: tu se vidi, kako je takemu človeku težko umreti. Pred vsimi pričujočimi pade na kolena in jih za Božjo voljo prosi, naj zanj prosijo. On sam vpije z milim glasom: Ali ni mogoče milosti zadobiti? Ali ni nobenega, da bi prosil za me, nesrečnega človeka? — Ravno tako in še le veliko tisočkrat grenkejša se je otožnemu Zveličarju zdelo, da mora sedaj umreti in sicer tako strašno,

¹⁾ Vis. pes. 5, 1.

sramotno smert. Njegova človeška natora je bila namreč v svojem najlepšem cvetu, namreč v štirintridesetem letu, in se je smerti tako bala, da mu je bilo po natorni poti nemogoče, vdati se smerti. Zato je ležal Kristus v največi serčni žalosti tri cele ure na kolenih in je prosil za milost in življenje. Ko je pa videl, da ni nobene milosti, potil je od neizrečenega strahu pred smertjo ker-vavi pot.

Najbolj grenka pa se mu je smert zdela zato, ker je imel tako strašno smert storiti. In kje je človek, da ne bi se bal takega strašnega terpljenja? Oh! kako se je še le premehka Kristusova natora tako grozne muke bala! Mi beremo od serčnih korenjakov, da so od samega strahu pred smertjo v ječi sive lasé dobili. Ni čuda tedaj, da je Kristus to noč toliko terpel. On je videl v duhu vse, kar ga je čakalo. On je videl, kako ga bodo vjeli, povezali, bili, topli, kronali, križali, zaničevali, zasmehovali in zasramovali. Vse to mu je stalo tako živo pred očmi, kakor da bi vse to že zares terpel. Jezus pa je tudi videl in vedel, kako bodo vsi ljudje vkupej pomagali, ga mučiti in vse mogoče krivice mu delati. Videl je, kako ga bodo Judje in neverniki, veliki duhovni in starašine, farizeji in pismarji, vojaki in dvorjani, možje in žene, hlapci in dekle, otroci in starci, beriči in drugi služabniki najhuje terpinčili. Zraven tega je videl, kako ga bo tudi njegov nebeški Oče popolnoma brez vse tolažbe pustil, in tudi hudiču oblast dal, ž njim delati še huje, kakor nekdam s poterpežljivim Jobom.

Zato je videl Kristus, da bo satan Judom serce zakerknil in jim vse usmiljenje vzel, ter jim najhuje muke in krivice vdihal, da Jezusa ž njimi mučijo, zaničujejo in umorijo. — Ko je tedaj žalostni Jezus vse to videl, pogreznil se je v največo žalost in v strah pred svojim prihodnjim terpljenjem. Zato je bil žalosten do smerti in govori sedaj k tebi tako-le:

O grešnik! glej, kaj sem terpel. Glej, kako me je strah pred smertjo otožnega delal. Kdo pa je bil vsega

tega kriv, kakor ti hudobni grešnik! Ti si me pripravil v tako terpljenje, ti si bil moj morilec; tvoji grehi namreč so mi življenje vzeli, ker si mojega nebeškega Očeta tolikokrat vjezil; zato sem moral jaz brez milosti umreti. Zato tolaži me v moji žalosti s pravim serčnim kesom nad vse moje grehe.

2. Premišluj drugi vzrok Kristusove žalosti in otožnosti, namreč veliko število smertnih grehov, ki so bili storjeni od začetka sveta in se bodo storili do sodnjega dne.

Vse te grehe je videl Kristus pred sabo, kakor da bi se bili prav tistikrat godili. Pomisli, o kristjan! kako gerd, nagnjusen je greh. Sveta Katarina Genoveska je imela navado reči, da kdor bi dušo, ktera ni v stanu milosti Božje in je od Boga zapuščena, videti mogel, bi pri njenem pogledu od strahu in groze umerl. Taka duša je namreč tako gerda, tako nagnjusna, da se nikakor ne da popisati ali dopovedati. Nobena kača ni tako strašna, nobena merha tako nagnjusna, in nič na svetu ni tako gerdo, kakor je najmanjši smerten greh, ki ga ljudje mnogokrat še ne opazijo. Ako bi bil ves strup, ves smrad, vsa gnjusoba in vse, kar je na celem svetu človeku zoperno, v eni živali vkupej, ta žival bi bila še lepa v primeri s smertnim grehom. Najmanjši smertni greh je neskončno gerši, kakor vsa gerdoba, ki se more videti ali misliti.

Če je tedaj en sam in sicer najmanjši smerten greh tako gerd, kako je bilo pa Jezusu pri serci, ko je gerdobo vseh smertnih grehov, ki so bili že storjeni in ki so se imeli še storiti, pred svojimi očmi videl?

Žalost Kristusove duše je bila tako velika, da je nemogoče popisati tudi tisočen del; vsi angelji v nebesih je ne morejo na vekomaj dopovedati, ker je bila neskončna in nezmerna.

Zraven tega Kristus ni samo gerdobe vseh grehov videl, ampak tudi neskončno zaničevanje svojega nebeškega Očeta. O kako strašno, neskončno je zaničevanje,

ki se Bogu godi s smertnim grehom! Zakaj bogoslovci terdijo, da če bi človek težo in gerdobo najmanjšega greha popolnoma spoznal in pri tem tudi zapopadel, kako se Božje veličastvo z grehom razžali; ne bi ostal en las na njegovi glavi, da ne bi siv postal; noben ud ne bi bil na celem telesu, da se ne bi od strahu tresel. Da, ta človek bi od prevelikega strahu kervavi pot potil in nagle smerti umerl.

Ako bi se to človeku prigodilo, kateri bi spoznal zaničevanje, ki ga Bogu dela en sam smertni greh; kako se je pa ubogemu Kristusu godilo, ki je vse zaničevanje, ki se je Bogu z vsemi grehi zgodilo, na enkrat videl in sicer neskončno bolj na tanjko, kakor zamore videti ali spoznati človek? K temu pride neskončna ljubezen Jezusa Kristusa do nebeškega Očeta in njegova neskončna gorečnost, varovati njegovo čast. Bolj človeka ljubimo, bolj nas boli, ako se mu godi kaka krivica. Ker je Kristus svojega nebeškega Očeta neskončno ljubil, bil je tudi do smerti žalosten zavoljo grehov, s katerimi se Bogu Očetu neskončno zaničevanje godi. Zato ni stergal svojega oblačila, kakor imajo Judje navado, v znamenje svoje žalosti, temveč celo svoje telo tako, da je kervav pot iz vseh njegovih udov od prevelike žalosti potil. Kdo more reči, kaj je Kristusova duša čutila zavoljo gerdobe vseh grehov? Oj, žalostni Jezus! kako ti je bilo pač mogoče s tako žalostjo še živemu ostati? kako da ti ni serce od prevelike žalosti počilo? Tu domišljuj si, o grešnik! da Jezus v svoji otožnosti tako le tebi govori:

O terdovratni grešnik! pomisli, kako veliko zlo je greh, ker že sama misel na en sam smertni greh bi me bila tisočkrat umorila, ako ne bi me bila moja Božja natora živega ohranila. Kaj sem terpel pri pogledu na tvoje grehe, ne more noben človek zapopasti. In ti, oterpneni grešnik! še ne obžaluješ svojih grehov in se hodiš spovedovat brez kesa in serčne žalosti!

3. Premišljuj tretji uzrok Jezusove žalosti, namreč nehvaležnost ljudi za Njegovo terpljenje.

Vsak človek vé, kako serce boli, kedar prijatelj, kteremu smo dosti dobrega storili in zavoljo njega tudi mnogo terpeli, namesti da bi nam bil hvaležen, nas še zasmehuje in preklinja. Oh! to reže v našem sercu! Sedaj pomisli, kako se je godilo tvojemu Odrešeniku na oljski gori. On je vse ljudi tako ljubil, da je bil pripravljen za vse umreti. Terpel je tudi svoje terpljenje tako, kakor da bi ga za vsakega posebej terpel. Kakor namreč On sedaj za celi svet skerbi in vendar za vsakega človeka še posebno skerb ima in sicer tako, kakor da bi ne bilo nobenega družega na svetu; ravno tako je tudi takrat sicer za celi svet terpel, pa vendar je tudi terpel za vsacega človeka posebej. Zato je silno želel, da bi vsi ljudje delež imeli na njegovem terpljenji. Ker je pa kot Bog vedel in vidil, kako se bo toliko tisoč in tisoč ljudi pogubilo, kakor da ne bi bil zanje terpel in da ne bodo se vdeležili zaslug njegovega terpljenja; zato je neskončno žalosten postal, tako da bi bil iz samega sočutja s temi nesrečnimi že sedaj skoraj umrl. Kako je poguba toliko stotisoč duš Jezusa Kristusa bolela in otožnega delala!

Ravno tako, ko je videl, kako malo ljudi bo, da bi njegovo britko terpljenje premišljevali in pravo, resnično sočutje ž njim imeli; in da jih bo mnogo, kateri od Jezusovega terpljenja še slišati ne bodo hotli, ali se mu še posmehovali; oh! kaj meniš, kako ga je to bolelo? Potem, ko je videl, koliko jih bo, da bodo preklinjali njegove svete rane in njegovo presveto kri: oh! koliko ran vsekale so te kletvine njegovemu sercu? Na zadnje, ko je videl, koliko stotisočkrat tisoč smertnih grehov bodo ljudje storili, s kterimi ga bodo vnovič križali, in s kterimi se bodo duše, z njegovo rešnjo kervijo oprane, zopet vmazale in njegova sveta kri oskranjevala: oh! tú je ubogi Jezus neizmerne bolečine čutil. Kolikor smertnih grehov se je imelo storiti, toliko kač je njegovo serce pikalo in ga ranilo. Zato misli zopet, da on tebi tako le govori:

Oh, grešnik! pomisli, kaj sem terpel. Glej, ali je ktera bolečina taka, kakor je bila moja! Oh! pomisli za Božjo voljo! koliko žalosti si mi ti storil: glej, kako si me do smerti mučil. Ali sem to od tebe zaslužil? Oh! usmili se me in ne terpinči me več! Ne rani me več, dovolj ran sem že dobil.

Vsak grešnik naj si v svoje serce vtisne, kako Jezus nad grehi toži, ako hoče, da ga Bog vsliši.

O Jezus! usmili se mene; nikoli več nočem grešiti! nikoli več nočem biti nehvaležen, ali tebe s smertnim grehom razžaliti. Nikoli več nočem tvojega serca mučiti ali s smertnim grehom žaliti in raniti. Oh! daj mi potrebno moč in ohrani me v svoji sveti milosti in v dobrem sklepu; to te prosim po tvoji veliki žalosti in otožnosti na oljski gori. Amen.

Tretji odstavek.

Kristus moli na oljski gori vpervič.

Za postni čas in za dni pokore.

„On je padel na svoj obraz in je molil.“ (Mat. 26, 39.)

1. Premišljuje, kje je Kristus molil.

Mesto, kjer je Kristus molil, je globoka jama zdoli pod oljsko goro v skali, ne popolnoma štirivoglata, osem in trideset pedi dolga in osem in dvajset široka, v katero se sedaj pride skoz ozke, nizke duri po treh stopnicah doli. Ta jama nima druge svetlobe, kakor kar vanjo pride gori skoz eno luknjo; na levi strani, kjer je Jezus kervavi pot potil, je altar narejen in pred njim je mesto, kjer je Kristus klečal. — Pojdi tedaj o pobožna duša! s svojim Odrešenikom v to sveto jamo in glej, kako ponižno in pobožno moli in svojemu nebeškemu Očetu svojo revo toži.

2. Premišljuje, kako je Kristus molil.

Sveti Matevž piše: „In je malo dalje šel in padel na svoj obraz in je molil rekoč: Moj Oče! ako je mogoče, naj gre od mene ta kelih; pa vendar ne, kakor jaz hočem, ampak kakor ti.“¹⁾ O pobožni kristjan! ali si svoje žive dni kedaj bolj ponižno molitev slišal? Glej! Sin Božji se ponižuje pred svojim Očetom tako, da pade na svoja kolena; še celo na svoj obraz pade in se ponižuje. To zunanje ponižanje telesa je bilo z največim spoštovanjem njegove duše združeno, tako da se je Kristus pred Očetom v brezden svoje ničnosti pognil, ga molil in z največjo ponižnostjo rekel: „Moj Oče!“ ali kakor pravi sveti Marka: „Aba! moj Oče!“ Ni je besede na zemlji, ktera bi pričala od večega zaupanja, kakor ta: Moj Oče! Saj vsak oče je od natore tak, da, ko ga ljubi otrok v sili kliče, ni mogoče, da ne bi se ganilo njegovo očetovsko serce. Zato je ljubljeni Sin najljubeznjivšega Očeta ležeč na svojem obrazu, v največji svoji sili ne enkrat, ampak večkrat, kakor je verjetno, klical in vpil: „Moj Oče! Aba, moj Oče!“ kakor da bi bil hotel bolj s srcem, kakor z ustmi govoriti: O preljubeznjivi Oče! oh, poglej na svojega Sinu v njegovi največji revni in sili! Saj sem tvoj Sin, in ti si moj Oče; skaži mi tedaj svojo očetovsko ljubezen. „Moj Oče! tebi je vse mogoče“; tedaj ti je tudi mogoče, od mene ta kelih vzeti.

Glej tedaj, kako je Kristus molil: prvič, z največjo ponižnostjo in z največim spoštovanjem. Drugič, z otroško ljubeznijo in z otroškim zaupanjem, rekoč: „Moj Oče!“ Tretjič, popolno udan v voljo svojega nebeškega Očeta, ker je rekel: „Pa ne, kakor jaz hočem, ampak kakor ti.“ Četrtič, stanovito, ker je celo uro molil, kakor spoznamo iz njegovih besed, ki jih je Petru govoril: „Ali nisi mogel eno uro z mano čuti?“ Vendar ga ni uslišal nebeški Oče. Kako je to, o usmiljeni Oče ne-

¹⁾ Mat. 26, 39.

beški! da nisi pomagal svojemu Sinu v njegovi največi potrebi? Saj je pa vendar tvoje očetovsko serce ne-
skončno bolj pripravno, Sinu pomagati, kakor morejo
biti vsi starši. In vendar pustiš svojega edinega Sinú v
njegovi sili in mu še odgovora ne daš.

Tu pa si domišljuj, da Bog Oče tako le tebi govori:
Ljubi moj kristjan! ali meniš, da sem terdoserčen, da
se ne usmilim čez revo svojega Sinú? Veruj mi, ko sem
svojega Sinú tako ponižno pred sabo na zemlji videl ležati
in sem celo uro slišal ga klicati in vpiti, moje očetovsko
serce se je v meni omečilo. Ali hočeš pa vedeti, zakaj ga
nisem vslišal? Zastran tebe! zakaj, ako bi ga bil vslišal in
od smerti rešil, ne bi bil ti odrešen. Zato pa, da bi bil ti
od večne smerti rešen, sem svoje serce vterdil in svoja
ušesa zamašil in nisem hotel vslišati njegovega upitja. Ali
vidiš sedaj, kako sem te ljubil? Jaz te tako ljubim, da
bi dal še enkrat svojega Sinú v smert zavoljo tebe, ako
bi bilo treba. Tako ljubim jaz tebe, kako ljubiš pa
ti mene? In kaj daš ti meni, ali kaj zapustiš zavoljo
mene?

3. Premišljuj, kaj je Kristus od svojega nebeškega
Očeta prosil.

To razlaga prav lepo sveti Marka rekoč: „Na zem-
ljo je padel in molil, da bi, ako bi bilo mogoče, prešla
od njega ta ura.“¹⁾ Za to je bil že poprej molil, rekoč:
„Sedaj je moja duša žalostna. In kaj hočem reči? Oče,
reši me iz te ure!“²⁾ To je pač čudna molitev! Zakaj
prosi Kristus, da bi ta ura prešla? O pobožni kristjan!
ako hočeš vedeti zakaj, poglej le na svojega Zveličarja
sedaj. Poglej, tukaj leži tvoj Odrešenik gologlav na svo-
jem obrazu, z raztegnjenimi rokami, na terdi, merzli
skali. Teža grehov celega sveta leži na njem z vsemi
peklenskimi mukami, ki so jih ti grehi zaslužili. S
smertjo se bori tako silno, dá mu merzel pot na čelo
stopa. Strah pred britkim terpljenjem ga je vsega pre-

¹⁾ Mark. 14, 35.   ²⁾ Jan. 12, 27.

šinil. In kaj je hotel družega početi, kakor moliti in prositi, da bi prešla ta ura od njega? Tu ga napada omotica za omotico, bolečina za bolečino, strah za strahom. Kako ne bi bil tedaj prosil, da bi prešla ta ura? Vse svoje žive dni je ni imel še nobene tako grenke ure, kakor so bile tri ure v tej jami; ker je tu na duši terpel vse, kar je imel kmali na telesu terpeti. On je te tri ure tolikanj terpel na duši in na telesu, da, ko bi se ta muka med vse žive ljudi razdelila, morali bi vsi nagle smerti umreti. Gotovo je tedaj imel uzroka dovolj moliti, da bi od njega ta ura prešla. O grenka ura! o ura žalosti in otožnosti polna!

Ker je bil tedaj na duši in na telesu v toliki žalosti in muki in ni nikjer našel pomoči ali tolažbe, zato je k svojemu nebeškemu Očetu se obernal in nanj klical in tako goreče molil. Klečal je, roke in oči proti nebu obernal, zdihoval in tako britko jokal, da se je angeljem v nebesih smilil; vendar ni mogel ene kapljice tolažbe dobiti. Lahko verjamemo, da so vse devetere verste svetih angeljev pred tronom nebeškega Očeta poklekile in na svoje obraze popadale in za Kristusa prosile: naj bi milostljivi Oče vendar kelih mu odvzel, ali mu ga polajšal; ali Oče jim je rekel: Kar je od vekomaj sklenjeno, to se mora dopolniti. Kristusova prošnja tedaj ni bila uslišana in težka butara naših grehov ga je še bolj potlačila.

Ker ga tedaj Oče ni hotel uslišati, oberne se On k ljudem in posebno k tebi o grešnik! in ti govori:

Moj Sin! poglej in dobro pomisli, kako me tvoji grehi, ki si jih storil in boš še storil, tako zelo tlačijo, da ne morem glave od tal vzdigniti. Gerdoba tvojih grehov se mi je tako velika zdela, da, ko bi jo ti videl, kakor sem jo jaz videl, ti bi od groznega zavzetja nagle smerti umerl. Tvoji grehi in tvoja ne-hvaležnost so me tako boleli, da se ne da nobena

muka na tem svetu mojim takratnim bolečinam primerjati. Moja duša je bila tako polna žalosti, da je na vso moč k nebeškemu Očetu vpila, naj bi grenki kelih, ktere ga si mi ti napolnil, od mene vzel. Prosil sem, naj stori, da ta strašna ura od mene prejde; in ti si ne daš še mirú in nočeš svojih grehov obžalovati, temveč hočeš še na dalej me žaliti? O Jezus! ti naj-zvestejši ženin naših duš! jaz te prosim po tvoji žalosti čez naše grehe: daj mi sterto in pobito serce, da bom svoje grehe v resnici obžaloval.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za tvojo žalost in britkost, ki si jo na oljski gori čutil, na vekomaj! Amen.

Četerti odstavek.

Kristus moli na oljski gori drugič.

Naj se bere v četertkih zoper lenobo.

„Zopet je drugič šel in molil.“ (Mat. 26, 42.)

1. Premišljuj, kako je Jezus svoje spijoče učence zbudil.

Sveti Marka pravi: „In je prišel (k svojim učencem), in jih najde spijoče.“¹⁾ Naš žalostni Zveličar je že celo uro na svojem obrazu ležal, svojega nebeškega Očeta prosil; naj ga terpljenja reši. Tu je hotel kakor skerbni pastir svoje ovčice obiskati in opominjati, zato da je cerkvenim poglavarjem zgled dal in pa da je nam razodel svojo zapuščenost.

Vedi tedaj, da je bila po Božji naredbi človeška natora Kristusova tako popolnoma zapuščena, da ni dobivala nobene tolažbe ne od svoje Božje nature, ne od pameti. Kristus je imel vse svoje žive dni svojo smert

¹⁾ Mark. 14, 37.

pred očmi; ker pa je njegova človeška natora tolažbo dobivala od Božje nature, zato je bila vselej voljna terpeti. Tudi grehe in nehvaležnost ljudi je vse svoje žive dni pred očmi imel; akoravno se mu je to zdelo grenkejšo kakor smert, vendar je imel tolažbo v svoji Božji natori in ta tolažba je bila večja kakor žalost nad grehi tega sveta. Sedaj pa, da je za grehe popolnoma zadostil, je bila njegovi človeški natori vsaka tolažba odtegnjena, in bilo ji je toliko terpeti, kolikor je mogoče terpeti človeku.

Tolažnik žalostnih je šel v tem svojem prežalostnem stanu k svojim trem učencem ne, da bi bil od njih kaj tolažbe dobil, temveč nas podučiti, kako se imamo v največi nadlogi in žalosti zadržati. Ali dobri učenci so kmali trudni postali in niso mogli s Kristusom čuti in moliti; zato so se že zdavno vsedli in so zaspali.

Tu pomisli, o človek! kako je Kristusa bolelo, ko je videl, da njegovi najljubši prijatelji, na ktere se je najbolj zanašal, za njegovo revo malo marajo in mirno spijo. On jih zbudi in jim reče: „Tako niste mogli ene ure z mano čuti?“ to je: Ali je to zvestoba, ki mi jo skazujete? Jaz sem poln reve in otožnosti, da ne vem, kam se djati; vi pa še toliko ne storite iz ljubezni do mene, da bi z mano molili?

Ko Kristus svoje učence opominja, opominja tudi tebe rekoč: „Ljubi moj! jaz ti moram tožiti svojo revo in silo. Čakal sem, ali bo kdo z mano žaloval, pa ga ni bilo nobenega; čakal sem, ali me bo kdo tolažil in nisem našel nobenega.“ Oh, glej! kako sem od Boga in od ljudi zapuščen! Glej, to tolažbo terjam od tebe, da čuješ. Zato bolje tolažbe mi ne moreš dati, kakor da kakšenkrat pol ure od svojega spanja si odtergaš in meni v čast čuješ. To se ti nima težavno zdeti, ker se ti tudi ne zdi težavno, iz ljubezni do prijatelja večkrat dolgo čuti; ali nisem jaz tvoj najboljši prijatelj? Skaži mi tedaj tudi to prijaznost in čuj z mano v molitvi. Čuj meni v čast in sebi v korist; kar sem namreč svojim učencem

rekel, to rečem vsem: „Čujte in molite, da ne pridete v skušnjava. Duh je sicer voljan, meso slabo.“¹⁾

2. Premišljuj, kako je Kristus drugič molil namreč, kakor pravi sveti Matevž: „Zopet je drugič šel in molil rekoč: Oče moj! ako ne more ta kelih memo iti, kakor da ga pijem, naj se zgodi tvoja volja.“²⁾

Človeška natora se je vselej smerti bala. To se je pokazalo tudi pri Kristusu kot človeku; zato je iskal, kakor je bilo mogoče, da bi bil svoje življenje ohranil in britkemu terpljenju se ognil. In akoravno pervikrat ni bil uslišan, hotel je vendar še enkrat tje iti in moliti. Zato je svoje roke sklenil, svoje objokane oči proti nebu obrnil in se je podal v tisto jamo poln žalosti. Ko je noter stopil, padel je na kolena, z obrazom na zemljo in je začel zdihovati, prositi in tožiti. Na zadnje spregovori z milim glasom: „Oče moj! ako ne more ta kelih memo iti, kakor da ga pijem, naj se zgodi tvoja volja!“³⁾ to je: Preljubeznjivi Oče! akoravno me nisi poprej uslišal, vendar me sila naganja, da zopet prosim. Moje terpljenje je tu in ni ga, da bi mi pomogel. Zato, o najmilostljiviši Oče! ne odtegni mi svoje pomoči in ne obrni od mene svojega obličja. Moj Oče! jaz vem, da me ljubiš in veš tudi, da te jaz ljubim. Ker me tedaj ljubiš, vzemi od mene kelih terpljenja. Naj bo dovolj to, da sem že tri in trideset let v največih revah živel in od zopernikov toliko hudega preterpel. Naj ti bo dovolj, da sem že toliko solz prelil, toliko se potil in toliko težavnih potov storil. Ali ti bo mogoče gledati, o preljubeznjivi Oče, da tvojega ljubega Sinú tako sramotno bijejo, tako neusmiljeno bičajo, tako zaničljivo kronajo, tako grozno križajo in po nedolžnem umorijo? O najdobrotljiviši Oče! reši me ali pa daj mi moči, ker moja človeška natora je slaba; tvoja volja naj se zgodi!

Te in enake besede je govoril, zdihoval in molil žalostni Jezus k svojemu nebeškemu Očetu.

¹⁾ Mat. 26, 41. ²⁾ Mat. 26, 42. ³⁾ Mat. 26, 42.

3. Premišljuj, kako je Kristus svoje učence drugič našel spijoče.

Ko je namreč že dolgo molil, tožil in jokal, je zopet vstal in je hotel zopet iti k svojim učencem, da bi tolažbe pri njih našel za svojo človeško natoro. Ko jih je pa zopet spijoče našel in videl, da je od vseh strani zapuščen, mogel je in moral z Davidom tožiti: „Čakal sem ga, da bi me miloval, pa ga ni; in da bi me tolažil, pa ga ne najdem.“¹⁾ In sveti Marka pravi: „Ko se je vernil, našel jih je zopet spijoče, njih oči namreč so bile trudne; niso vedeli, kaj bi mu odgovorili.“²⁾ Tu premišljuj pa tudi veliko skerb Kristusovo za učence še celo takrat, ko je v največi stiski; on čuje, ko so služabniki spali; on moli za svoje ovčice kakor zvest pastir. Akoravno je vedel, da učenci spijo, hotel jih je vendar obiskati in svojo skerbno čuječnost pokazati in pri tem za nje in za vse ljudi svojo bitko žalost in zapuščenost nebeškemu Očetu darovati. V resnici! ljubil nas je do konca.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus! in njegova volja naj se zgodi z nami in od nas tukaj in tamkaj na vekomaj.

O najdobrotljiviši Jezus Kristus! ki si v svoji žalosti na svoj sveti obraz padel in svojega nebeškega Očeta večkrat ponižno prosil in se v njegovo Božjo voljo popolnoma vdal, rekoč: Oče! tvoja volja naj se zgodi in ne moja! — Dodeli mi po tej zaupni molitvi in po udanosti, s katero si jo molil, da v vseh svojih silah, stiskah in potrebah k tebi pribežim z molitvijo v vseh rečeh popolnoma

---

¹⁾ Ps. 68, 21. ²⁾ Mark. 14, 40.

tvojo Božjo voljo se vdam, se tudi vseh križev in zopernosti, ki mi jih pošlješ, ne branim, temveč vse z voljnim in hvaležnim srcem iz tvoje Božje roke prejmem in terpim. Amen.

Peti odstavek.

Kristus moli tretjič in kervavi pot poti.

Naj se bere o četertkih tudi v stiskah in potrebah.

„Zopet je šel in tretjič molil, in ravno tiste besede govoril.“
(Mat. 26, 44.)

1. Premišluj, kako je Kristus tretjič molil, in kaj je kot pravi človek od svojega nebeškega Očeta prosil.

Ko je Kristus videl, da mu je smert pred pragom, silila ga je smertna žalost še enkrat moliti; šel je tedaj s priklonjeno glavo in križem deržé roke na poprejšnje mesto, pokleknil je, padel je na svoj obraz, svoje roke raztegnil in rekel zdihovaje: „Oče! ako hočeš, vzemi ta kelih od mene; ali zgodi se tvoja volja, ne moja!“ to je: Preljubeznjivi Oče! glej, tu sem tretjič in ležim na svojem obrazu pred tvojim Božjim veličastvom in prosim, da se me usmiliš in moji slabi človeški natori na pomoč prideš. A ba! moj Oče! Ti vidiš, da moja človeška natora ne more tako britke smerti terpeti: zato te prosim, stori, da se svet odreši tako, da ne bo treba meni umreti. Vendar naj se zgodi tvoja volja ne moja! saj sem pripravljen vse storiti in vse terpeti, kar tvoja pravica terja; tedaj naj se zgodi, kar hočeš ti, ne kar jaz. Ali od znotraj je dobil od nebeškega Očeta ta le odgovor: Ljubi moj Sin! ti veš, da sem te vselej vliščal; v tej reči pa ne morem vlišati tvoje človeške natore. Nobena druga reč ne more človeškega rodú rešiti večne smerti, kakor tvoja nedolžna smert.

Ko mu je nebeški Oče na prvo prošnjo tako odgovoril, hotel je prežalostni Jezus drugo prošnjo storiti;

vzdignil je tedaj svoje roke proti nebu in je s solznimi očmi govoril: O najdobrotljiviši Oče! ker mi je tedaj umreti, te prosim, da umerjem že kakor si boš, samo ne na križi. Oh, moj Oče! ako je mogoče, vzemi od mene ta grenki kelih, sramotno smert na križi; vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.

Na to prošnjo mu je Oče zopet odgovoril: Ljubi moj Sin! smiliš se mi, ker vem, da je to grozno terpljenje; ali tako se mora Adamov greh in pregrehe cellega sveta izbrisati. In tu mu je pokazal grehe vseh ljudi, ki so kedaj živeli, ki še živijo in ki bodo do sodnjega dneva živeli in mu je rekel: Tu vidiš, ljubi moj Sin! koliko tisoč in tisoč smertnih grehov so ljudje storili in jih bodo še storili. Glej! kako neskončna je krivica, ki mi jo svet dela. Ti grehi se ne dajo zbrisati, ako ti za nje s svojo smertjo na križi ne zadostiš. Zakaj noben človek ne more zadostiti za nje. Ako hočeš za nje zadostiti, moraš vse terpeti, kar sem imel jaz od grešnikov prenašati. Kakor so oni mene zaničevali, moraš tudi ti zaničevan biti. Kakor so oni meni največo krivico delali, moraš tudi ti največo krivico terpeti. Kakor so mene preklinjali, moraš tudi ti preklinjan biti. Kakor so oni moje zapovedi z nogami teptali, moraš tudi ti z nogami teptan biti. In kakor so meni največo sramoto delali, moraš tudi ti največo sramoto na križi terpeti, da za njih grehe zadostiš.

Ko je njegova človeška natora te strašne besede, to voljo in to povelje nebeškega Očeta zaslišala, zavzela se je tako, da je Jezus pred obličjem svojega Očeta na svoj obraz padel in da mu je od prevelike stiske pot kakor kervave kaplje tekel. Ko se je zopet malo okrevaj, prosil je tretjič rekoč: O usmiljeni Oče! akoravno si mi dve prošnji odrekel, vendar me sila naganja, da še enkrat prosim. Oče! usliši vendar mojo prošnjo za voljo velike ljubezni, s katero te ljubim. In zavoljo moje zvestobe, s katero sem ti vse svoje žive dni služil, ne zaverzi moje prošnje. O usmiljeni Oče! vse muke, kar

mi jih odločiš, bom pokorno prenesel. Ali, da me imajo do nazega sleči in da imam tri cele ure nag na križi viseti, tega moja sramožljivost terpeti ne more. Zato te prosim, da mi te sramote ne odločiš. In ko je Jezus to zgovoril, čakal je na odgovor; in znotranji glas sliši, ki mu pravi: Rad bi ti to prošnjo vslišal, ljubi Sin! ali moja ostra pravica tega ne dopušča. Tako namreč moraš ti pokoro delati za toliko nesramnih grehov tega sveta. Ker veš, da ljudje največ takih grehov delajo, zato ne brani se tudi za nje zadostiti. Ko je usmiljeni Jezus to slišal, postal je še bolj žalosten, in je začel z otožnim srcem zdihovati: O jaz revni človek! tedaj ne najdem nobene milosti in nobene pomoči? O grešnik! v kako žalost in terpljenje me ti spravljaš? Glej! zavoljo tebe je moj nebeški Oče z mano tako oster. Jaz sem trikrat molil in nisem bil uslišan; in to bi me pri vsem terpljenji še tolažilo, ako bi bila moja tretja prošnja uslišana; ali tvoji nesramni grehi mi delajo največjo stisko. Pomisli, kako bi bilo tebi pri serci, ako bi te popolnoma nazega po celem mestu peljali v sredi tlikanj ljudi? Kako grenkejšje se je pa meni zdelo, da sem imel nag in bičan biti, ki sem mnogo tisočkrat krat bolj sramožljiv, kakor ti? Glej, kako mi boš to povernil; prizadevaj si, grehom nesramnosti slovó dati; če ne, te bom na sodnji dan pred celim svetom osramotil.

2. Premišljuj, kako in zakaj je Kristus kervavi pot potil.

Ta skrivnost se da težko umeti in razložiti. Tiste tri ure namreč, ko je Kristus na oljski gori molil, se je borila ljubezen do človeškega rodú s strahom pred smertjo, in ta boj v Odrešenikovem serci je bil zmirom hujši. Na zadnje po dolgem boji je zmagala ljubezen do zveličanja ljudi plašni strah pred smertjo; kar je kri, ki se je bila nabrala okoli Kristusovega serca, s toliko silo od serca v najskrajne ude gnalo, da je skoz vse potne ljuknjice obilno silila in Kristusu ne samo po obrazu,

persih, herbtu, ramah in bedrih tekla, temveč tudi zemljo pod njim močila. Kakor pravi sveti Lukež: „In ko so ga smertne težave obšle, molil je dalej. Njegov pot pa je bil, kakor kervave kaplje tekoče na zemljo.“ ¹⁾ — O neizrečena stiska! O ti moj Bog! to je bila velika sila, da je moj Zveličar tak kervavi pot potil, da je zemlja pod njim bila okervavljena. Ako bi bil eno samo kapljo kervi se potil, bilo bi že to znamenje velike sile; kakor se bere od nekterih, da so kervav pot potili, ko jim je bilo umreti, ker so se silno smerti bali.

Kako strašno žalost in silo je pa terpel naš Odrešenik na duši in na telesu! O vi angelji zavzemite se in vi človeški otroci stermite! Glejte, naš Odrešenik terpi tukaj zavoljo naših grehov tako silo, da mu namesti potú kri ven stopa. Ali ne bi imeli mi kervave solze točiti, da smo ljubemu Jezusu take stiske pripravili?

O oterpnjeni grešnik! ako bi ti svoje grehe spoznal tako, kakor jih je Kristus spoznal, točil bi tudi ž njim kervave solze in ž njim vred žaloval in terpel. Pa kaj pravim, terpel? kervavi pot bi potil od samega zavzetja, ako bi popolnoma spoznal, kako strašno vsak smertni greh Božje veličastvo razžali.

3. Premišljuj, kako je Kristus ležal v kervavem potu.

Sveti Lukež pravi: „Ko so ga smertne težave obšle, molil je dalej. Njegov pot pa je bil, kakor kervave kaplje tekoče na zemljo.“ Tu je ležal v svoji lastni kervi, njegovo spodnje oblačilo je bilo tako mokro, da je ni bilo ene niti suhe na njem. Njegove svete roke in noge in celo njegovo truplo bilo je polno kervi. Na celem životu se je tresel. Iz njegovih ust se ni že družega slišalo, kakor oh! in gorje! Zmirom slabejši prihaja in kervavi pot vedno obilniše na zemljo teče, tako da je zemlja pod njim okervavljena. Skala, na kateri je ležal, se je omečila, tako da so v njej utisnjena ostala znamenja nje-

¹⁾ Luk. 22, 43. 44.

govih rok in ledij. Ta skala z vtisnjenimi znamenji je bila poznej odvezta in prenešena v cerkev Marijinega groba.

Moj sin! pomisli na mojo zapuščenost in poglej, kaj sem terpel! Tvoji grehi so me v toliko revo in zapuščenost spravili in so mi kervavi pot uzrokovali. Oh! usmili se me in prinesi mi, kar zamore okrepčati mojo oslabljenost. Nič boljšega pa mi ne moreš dati, kakor pravo, resnično žalost nad svojimi grehi, kateri so me s toliko žalostjo navdali in zavoljo tebe me posilili, tako pokoro delati. Oh! uči se od mene, da svoje grehe tudi s kervavimi solzami objokaš, ali pa vsaj uči se, serčno žalovati in moj kervavi pot za svoje grehe darovati.

4. Premišljuj, kako je angelj z nebes prišel in ga pokrepčal.

Sveti Lukež pravi: „Prikazal se mu je pa angelj z nebes, kateri ga je poterdil.“¹⁾ To skrivnost lako tako-le premišljuješ: Ko so angelji v nebesih to veliko revo videli, in skoraj se bali, da ne bi s smertjo se borijoči Kristus umerl, padli so vsi pred Božjim tronom na svoj obraz in so nebeškega Očeta prosili, naj pride svojemu Sinu na pomoč. Tedaj se je Oče svojega Sinu usmilil in je poslal arhangelja Mihaela, da bi človeško natoro Kristusovo pokrepčal. Ta sveti angelj je prišel v človeški podobi v jamo, kjer je Kristus ležal; ko je svojega Boga v toliki revi videl, padel je ves prestrašen na svoja kolena, ga je molil, svojo glavo do tal priklonil, okervavljena tla poljubil, pa Jezusa pokrepčal in poterdil. Jezus se je angelju za to tolažbo zahvalil in se vnovič ponudil, da hoče kelih terpljenja do dna izprazniti. Potlej, kakor premišljujejo nekteri, ga je angelj od tal vzdignil in mu je z največim spoštovanjem kervavi pot obrisal. Tolažil ga je, poživil in pokrepčal, kakor je mogel, pa je spoštovalno od njega se poslovil.

Ko je bil angelj odšel, padel je Jezus zopet na svoja kolena in zahvalil svojega nebeškega Očeta za

¹⁾ Luk. 22, 43.

poslano tolažbo rekoč: Zahvaljujem se ti, moj ljubi Oče! da si mojo slabost po svojem angelji pokrepčal; darujem se ti vnovič, da spolnim tvojo sveto voljo. Grenki kelih, ktereга si mi podal, hočem do dna sprazniti; vse terpljenje, ki mi ga je tvoja pravica odločila, hočem z voljnim srcem prenašati. Samo ne pozabi moje slabosti, daj moč moji slabi človeški natori. — Tedaj je Jezus zemljo poljubil, na ktero je poprej tekla njegova sveta kri, vstal je od molitve. Ali, kako premenjen je bil na svojem životu in kako zeló je še stiska se na vsih njegovih udih poznala, ki jo je ravno prestal! Oči so mu bile vse rudeče od obilnega jokanja. Njegov obraz mu je bil ves spremenjen zavoljo prestanih smertnih težav. Roke in noge so mu omahovale zavoljo prestane otožnosti. Njegov sveti život je bil tako slab, da je komaj na nogah stal; njegov duh sam je bil močan in voljan, muke terpeti. To je boj, ki ga je Jezus na tem mestu prestal in s katerim je za naše grehe pokoro delal.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svoj kervavi pot na oljski gori, sedaj in na vekomaj! Amen.

O najdobrotljiviši Jezus! kateri si na oljski gori za nas veliko žalost, strah in britkost prestal in kervavi pot potil; krepčaj, te prosim, in tolaži vse žalostne s svojo sveto milostjo in napolni moje serce in serca vseh grešnikov z zveličavnim strahom in žalostjo nad našimi grehi. Amen.

Četerto poglavje.

Kristusa vjamejo in peljejo pred Ana in Kajfeža.

Pervi odstavek.

Kristus je izdan.

Zoper hinavske prijatlje.

„*Prijatelj! čemu si prišel?*“ (Mat. 26, 50.)

1. Premišljuj, kaj je Judež storil, da bi Judje Jezusa vjeli.

Ko je Judež zapustil Jezusa, kakor smo zgoraj premišljevali, tekel je hitro v Kajfeževo hišo pravit velikemu duhovnu, da je sedaj najlepša priložnost, Jezusa vjeti. Kajfež je koj poklical najimenitniše svetovalce in jim je povedal Judeževe besede. Oni so menda zopet rekli: „Ne o prazniku!“ nam se zdi, da je bolje počakati, da prejde velikonočni praznik; zato, da ne vstane kak punt med ljudstvom.“ Judež pa je rekel: Vi, gospoda! imate prav; ali vedite, da ga ni mogoče dobiti v roke, kedar bi kdo hotel. Ako ga to noč ne hočete vjeti, ne morem vam ga več spraviti v roke. Jaz si ne upam več v njegovo družbo iti, ker je ta večer veliko o meni govoril in vsak trenutek sem se bal, da bodo njegovi učenci o mojem naklepu zvedeli.

Ko so duhovni to slišali, bili so zadovoljni, da naj se Kristus to noč vjame; vendar pa, kolikor je mogoče, brez hrupa. Judež pa jim reče: To ni tako lahko delo, kakor vi mislite. Naj On, ali pa njegovi učenci na poti začnejo vpiti in kričati, priteče koj vse ljudstvo; ker ga imajo ljudje radi in ga spoštujejo, kakor ste videli cvetno nedeljo, pobijejo mene in vse tiste, ki bodo z mano. In Judje so mu rekli: Stôri tedaj ti, kar se ti zdi najbolje; mi bomo storili, kar ti porečeš.

Judež pravi: Jaz moram trumo vojakov imeti, najmanje pet sto, ako hočete, da mi ne uide. — Tedaj so poslali k duhovnikom, farizejem, pismarjem in stara-

šinam in ukazali, naj koj pošljejo svoje služabnike in hlapce z orožjem; druge pa naj pošljejo s koli, palicami ali enakimi rečmi oborožene: ker je sedaj najboljša prilžnost, galilejca vjeti. Tako se je v kratkem zbralo nekaj sto mož; vsi so se čudili, kaj to pomeni, da isti večer pred velikonočjo, ko se vsi z veseljem pripravljajo za velik praznik, tako sem ter tje ljudje tekajo. — Ko so bili vsi vkupaj, je Judež rekel, naj tudi železja in vervi sabo vzamejo, da ga bodo mogli zvezati. Tudi je hotel, da imajo biti vsi dobro oboroženi, ako bi ljudstvo iskalo ga rešiti; kakor tudi, da naj baklje in svetilnice sabo vzamejo, da ga bodo laže našli. In ko je bilo vse pripravljeno in so imeli odriniti, je Kajfež služabnikom in vsem vojakom ukazal, naj Judeža ubogajo in vse storijo, kar jim on poreče.

Ko je tedaj prišlo polnoči in so si mislili, da vse spi, šla je ta nesrečna truma Jezusa poiskat in vjet. Judež gre od spred, zraven njega nekteri izmed velikih duhovnov in poglavarjev tempeljna in za njimi cela truma. Ko so prišli pred hišo, v kateri je Kristus nocoj velikonočno jagnje jedel, rekel je trumi, naj pred hišo postoji, ter je sam šel v hišo, da bi videl, ali je Jezus še notri. Rekel jim je, da jim bo znamenje dal, ako je notri.

Ko je Judež zvedel, da Jezusa že zdavno ni več v hiši, podal se je nazaj k svoji trumi in jim je rekel: Ni ga več tukaj; ali jaz vem že, kje ga najdem. Pojdite le za mano, jaz vas gotovo k njemu pripeljem. — Tako jih je tedaj iz mesta peljal proti oljski gori in po poti jim je rekel: „Kterega bom kušnil, tisti je; njega primite in peljite ga varno,“ ¹⁾ to je: glejte, da vam ne uide; saj veste, kolikokrat se je že iz vaših rok zmuznil. Iz teh besed se vidi, da je Judež mislil, da jim Jezus gotovo uide, reči je hotel: Jaz nočem biti kriv, ako se to zgodi, da ne bi mu odrekli obljubljenih srebernikov.

¹⁾ Mark. 14, 44.

Judje pa so govorili: če ga li enkrat v pesteh imamo, hočemo ga že dobro zvezati, da nam ne uide, kakor druge krate, razun ako zna čarati. Mi ga bomo že ukrotili tako, da se mu ne bo ljubilo uteči. Te in enake pogovore so imeli med sabo po poti; in hudiči, ki so jim bili v sercih, so jih tako spodbadali, da so bili bolj zdivjanim hudičem podobni, kakor pametnim ljudem.

Glej tukaj Kristusovega aposteljna, kateri je v Jezusovem imenu nekdej čudeže delal, sedaj je postal vodja hudobne trume! Tu se vidi, kako globoko človek pade, kateri je mnogo milosti od Boga dobil in potem od Boga odpade.

2. Premišljuj Kristusov strah in njegovo žalost, ko je videl priti Judeža z vojaki in služabniki.

Jezus je bil iz serca voljan smert za nas terpeti; vendar pa je bil človek, kakor smo mi. Zato, ko je videl se bližati hudobno trumo, ki je prišla ga vjet, vstrašil se je na prvi pogled tako, da je mislil, da ne bo mogel jih dočakati. Pomisli le o pobožna duša! kakšen strah je obšel Kristusa, ko je videl toliko sovražnikov se bližati. Misli se namreč, da jih je bilo več sto mož. Gotovo njegov strah je bil tak, da bi bil skoraj utekel. Tu je menda z Davidom molil rekoč: „Otmi me mojih sovražnikov, moj Bog! in reši me njih, ki se zoper me vzdigujejo. Otmi me njih, ki hudobijo delajo in reši me kervoželjnih mož.“¹⁾ Potem je obrnil svoje oči proti vojakom in je v svojem serci tako le govoril: Moje ljudstvo! kaj sem ti storil in v čem sem ti bil nadležen? Jaz sem te to noč iz egiptovske sužnosti rešil; ti pa prideš, da me po nedolžnem vjameš? Jaz sem ti kot dober oče ljubezen in zvestobo skazoval; in ti prideš, da mi vse mogoče zlo storiš? — Te in enake besede je Jezus v svojem serci govoril. Glej, tu stoji dobri pastir in nedolžno Jagnje Božje v strahu in žalosti in čaka na svoje sovražnike in volkove, da bi njegove ovce bile ovarovane.

¹⁾ Ps. 58. 2. 3.

3. Premišljuj, kako je Gospod svoje spijoče učence zbudil.

Ko je bila hudobna truma že blizo, izbudil je svoje tri spijoče učence rekoč: „Vstanite, pojdimo! glejte! približal se je, kateri me bo izdal.“¹⁾ O Bog! kako so se vstrašili ubogi učenci, ko so se zbudili in te besede slišali. Koj so vstali in Kristus je šel ž njimi k unim apostelnom, ktere je tudi od prevelike žalosti spijoče našel in jih zbudil. Ko so slišali, da se vojaki bližajo, so vsi prestrašeni Kristusu rekli: „Učenik! pomagaj nam, po nas je!“ Jezus pa jih je tolažil rekoč: Nič se ne bojte, ljubi moji! vam se ne bo nič zgodilo.

4. Premišljuj, kako je Jezus svojim sovražnikom naproti šel.

Sveti Janez piše: „Jezus, ki je vedel, kar je imelo čeznj priti, stopil je naprej in jim je naproti šel.“ S temi besedami je hotel na znanje dati Jezusovo željo terpeti; ako ravno je dobro vedel, kako se mu bo godilo, je vendar svojim sovražnikom naproti šel. Usmiljeni Jezus je hotel s tem pokazati, da gre radovoljno v smert in da jih ni hotel počakati na mestu, kjer so trije učenci spali. Šel jim je z enajsterimi svojimi učenci naproti, deset korakov od mesta, kjer so osmeri učenci sedeli in kjer je bil vjet. In to mesto je bilo še dvesto petnajst korakov proč od mesta, kjer je Kristus molil. Iz tega se vidi, kako je Kristus radovoljno v smert šel, ker je svojim sovražnikom tako deleč naproti prišel. Zato je Gospod sam sveti Mehtildi govoril: Pomisli, kako prijazno in ljubeznjivo sem šel svojim sovražnikom naproti, ko so me z meči in bati iskali vjeti, kakor morilca in hudodelnika: Jaz pa sem jim šel naproti kakor mati svojemu otroku in sem se jim rad v roke dal; da bi jih volku iz žrela stergal, to je, peklenskemu sovražniku. Zato prosimo ga večkrat pohlevno po tej nezapopadljivi ljubezni s kraljevskim prerokom: „Otmi me iz levovega (hudičevega)

¹⁾ Mat. 26, 46. ²⁾ Jan. 18, 4.

žrela; reši mojo dušo iz pesje roke“ ¹⁾ (to je, iz hudičeve oblasti.)

5. Premišljuje, kako je Judež Jezusa s polubejem ali kuševanjem izdal.

Judež, Gospodov apostelj, postal je hudičev služabnik. Sveti evangelisti pripovedujejo: „Judež, eden dvanajsterih, je prišel in ž njim velika množica z meči in kolmi. In berž je stopil k Jezusu in je rekel: Zdrav bodi Učenik! in ga je kušnil.“ ²⁾ Oj strašna hudobija! nikoli se ni še kaj tacega slišalo ali videlo. Vendar se Jezus ni obernil proč od njega in se je dal poljubiti temu hinavcu. Vendar pa je milo njemu rekel: „Priatelj! čemu si prišel?“ ³⁾ to je: „Judež! s kuševanjem izdaješ Sinú človekovega?“ ⁴⁾ O ljubi moj učenec! ali sem to od tebe zaslužil? Je li to hvaležnost, da sem ti toliko dobrot skazal? Oh, kako te je denar in hudobni duh oslepil? Pomisli vendar, kako svojo dušo pogubiš, da mene, svojega zvestega učenika tako hinavsko izdaš. Prosim te, spreoborni se! Jaz ti bom iz serca rad odpustil, in te vzamem zopet med svoje prijatlje. — Tako mu je Kristus v svojem serci govoril, da bi bil terdo serce omečil, toda zastonj. Oj, kdo bi solz ne prelival, ko pomisli na neskončno Kristusovo ljubezen? Oj, komu se ne omeči serce, ko premišljuje, da Kristus se da od Judeža izdajalca poljubiti? in da še celo On tudi Judeža poljubi? O nezapopadljiva ljubezen! O Gospod! kdaj bo tvoja ljubeznipolna dobrota naša terda in sovražna serca omečila? O Gospod! nikdar, nikdar več nočem biti hinavski Judež ali tvoj izdajalec.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, od Judeža izdan; češčen in hvaljen bodi na vekomaj! Amen.

¹⁾ Ps. 21, 21, 22. ²⁾ Mat. 26, 47. 49. Luk. 22, 47. ³⁾ Mat. 26, 48. ⁴⁾ Luk. 22, 48

O Jezus, najzvestejši prijatelj! ki si bil od hinavskega Judeža izdan svojim najhujšim sovražnikom, jaz te prosim po ljubezni in prijaznosti, s katero si hinavski poljubej izdajalca Judeža sprejel; dodeli, da te ne bom nikoli nezvesto ali hinavsko izdajal, temveč da ostanem tvoj zvest učenec in nasledovalec, tudi s kristjansko ljubeznijo in krotkostjo vse zaničevanje in krivice prenašam, prijatlje in neprijatlje v resnici ljubim, njim in sebi večno zveličanje želim in po tvojih zaslugah dosežem. Amen.

Drugi odstavek.

Kristusa vjamejo.

Za postni čas in za čas preganjanja.

„Tedad so pristopili in so roke na Jezusa vergli in ga prijeli.“
(Mat. 26, 50.)

1. Premišljuj, kako je Jezus pokazal svojo moč in svojo dobroto.

Sv. Evangelist pravi: „Jezus je naprej stopil in jim rekel: Koga iščete? Odgovorili so mu: Jezusa Nazarenskega. Jezus jim reče: Jaz sem. Ko jim je rekel: Jaz sem; so odstopili in padli na zemljo.“¹⁾ kakor da bi bili od strele zadeti. Iz tega bi bili imeli spoznati Kristusovo vsegamogočnost in opustiti svoj naklep, da hočejo Jezusa vjeti; toda hudobnost jih je oslepila, da so se še bolj razserdili ter mislili, kako bi se nad Jezusom maščevali. Med tem ko so kakor mertvi pol čerterti ure tako na tleh ležali, bil bi Jezus lahko pobegnil; vendar pa tega storiti ni hotel, temveč je hotel radovoljno se v smert podati. Tu pa poslušaj in pomisli besede svetega Avguština, ki tako le govori: „Edina beseda, ki jo je Jezus izgovoril: Jaz sem! je veliko, ser-

¹⁾ Jan. 18, 4—6.

dito in strašno trumo na tla vergla po skriti Božji njegovi natori. Kaj bo storil pa, ko pride sodit, ker je že to storil, ko je bil sojen?⁴

2. Premišljuj Kristusovo krotkost proti svojim sovražnikom.

On jim je dal zopet oblast in moč, da so vstali. Ko so vstali, vprašal jih je zopet prijazno: „Koga iščete? Oni pa so rekli: Jezusa Nazarenskega. Jezus je odgovoril: Povedal sem vam, da sem jaz; ako tedaj mene iščete, pustite te iti.“¹⁾ Hotel jim je namreč reči: Glejte, jaz se dam v vašo oblast; vi in satan s svojimi služabniki zamorete z mano delati, kar vam je ljubo: ker ta je vaša ura in oblast teme.“²⁾ Kakor vam moj Oče daja oblast nad me, tako vam dajam tudi jaz popolno oblast nad me, da z mano delate kakor volkovi z ubogim jagnjetom. Rekel jim je namreč: „Kakor nad razbojnika ste prišli z meči in kolmi.“³⁾ Hotel je reči: Ali sem razbojnik ali pa pes, da ste s kolmi nad me prišli? Pa, ako se sam rad ne dam v vaše roke, ne morete me zvezati, kakor me niste mogli vjeti v tempeljnu. Ali jaz sem nedolžno jagnje, ki ima biti zaklano za zveličanje ljudi. Jaz sem človek, ki ima po prerokovanji velikega duhovnika umreti, zato da celo ljudstvo ne pogine. Zato se dam voljno v smert in vam ni bilo treba s tolikim orožjem sem priti. S temi besedami je Jezus pokazal, kako mu je bilo žal, da hočejo ž njim ravnati, kakor z razbojnikom, ker bi ga lahko vjeli kakor poštenega moža, kateri se ne brani iti pred pravico, akoravno ga vjamejo po nedolžnem in nepostavno.

3. Premišljuj Kristusovo ljubezen do sovražnikov.

Ko so učenci videli, da hočejo njih Učenika vjeti, rekli so: Gospod! ali udarimo? Dobri učenci, ki so videli, kako je Kristus svoje sovražnike z eno samo besedo na tla vergel, so si mislili, da lahko celo trumo

¹⁾ Jan. 18, 7. 8. ²⁾ Luk. 22, 53. ³⁾ Luk. 22, 52

potolčejo; zato so bili serčni in so hotli se v bran postaviti. Zato je potegnil Peter svoj meč in je udaril pervega, ki je bil blizu njega „in mu je desno uho odsekal.“ In potem je hotel še naprej z mečem mahati. Jezus pa mu tega ni pripustil, temveč je djal: „Pustite jih;“ in Petru je rekel: „Vtakni svoj meč v nožnico.“ Jaz nočem, da se branite. Ako bi se hotel braniti, rekel bi samo besedo, in moj oče bi mi dal več kakor dvanajst legijonov angeljev.“ Vedi, da en legijon je šest tisoč mož in en sam angelj je tako močan, da lahko celo vojsko konča, ali tudi celo zemljo zdrobi. — Potlej se je Kristus dotaknil Malhevega ušesa in mu ga je zacelil. Tu pomisli, kako dobrotljiv je Kristus, ki je tudi njim, ki so prišli ga vjet in umoriti, dobro storil in ni hotel, da se jim kaj žalega stori. Pač so imeli Judje kamnata serca, da se niso pri tem spreobrnili in popboljšali. Toda hudobni duh jih je tako terdovratne storil, da se niso dali omečiti ne od Kristusove vsegamogočnosti, ne od njegove dobrotljivosti. Vendar pravijo nekteri, da je Malha ta velika Kristusova dobrota omečila, da je spoznal svojo hudobijo, se ločil od teh hudobnežev in začel svoje pregrehe objokovati. Tako je Jezus za Judeževo dušo, ktero mu je hudič vzel, Malhovo dušo pridobil. Tolikanj premore ljubezen in dobrota, ki jo človek svojim sovražnikom skazuje.

4. Premišluj, kako je bil Kristus vjet in neusmiljeno zvezan.

Ko se je Jezus dal v oblast svojim sovražnikom, prijeli so ga z velikim hrupom: eden ga zgrabi za lase, drugi za vrat, tretji za roke, četerti za noge; tako so nedolžno jagnje neusmiljeno na tla vergli, rekoč: Tu leži sedaj, ti čarovnik! Ti si nas s svojo čarodelno močjo na tla vergel, sedaj ti vračamo. — O pobožna duša! pomisli tu, kako so ti hudobneži s Kristusom delali, kako so ga bili, suvali, z nogami teptali, vlačili, praskali, zapljuvali, preklinjali in zasramovali! Sveti Bonaventura pravi, da so ti hudobni hlapci Gospoda večkrat od tal

vzdignili, pa zopet na tla butili; da so brez vse milosti s svojimi nogami nanj stopali in tudi na njegovo telo poklekovali in s pestmi ga v obraz bili, ter lasé mu pulili iz glave in iz brade. Tako so se že tu spolnile Jezusove besede: „Judje so mu (Janezu Kerstniku) storili, karkoli so hotli; tako bo tudi Sin človekov terpel od njih.“¹⁾

Tukaj je tedaj ležal ubogi Kristus pod zdivjanimi zverinami in sicer že tako spremenjen, da ga skoraj ni bilo več poznati. Lica so mu bila razpraskana, obraz otekel, usta okervavljena, njegovi lasje in brada razpuljeni, roke in noge pobite, po celem životu ga je bolelo. Nekteri pravijo, da je tudi Judež Gospoda z nogami cecal, kakor je Jezus sam rekel: „Kteri z mano kruh jê, vzdignil bo zoper mene svojo peto.“²⁾ Tako je ležalo krotko jagnje na tleh in ni besedice zinilo. Vendar pa je zdihovaje svojemu nebeškemu Očetu tako le v svojem serci govoril: O najdobrotljiviši Oče! glej, kako neusmiljeno z mano delajo. Vzemí vse te rane in udarce, ktere ti darujem za grehe in grešnike celega sveta.

Na zadnje so ti hudobni hlapci nedolžno jagnje od tal vzdignili in so mu roke od zad za herbtom tako neusmiljeno in tesno zvezali, da so se mu žile vse napele in da je koža višnjeva postala. Njegove svete roke so mu otekle in vervi so mu roke ranile. Oh! pomisli, kako je to povezanje tvojega Odrešenika bolelo in kako je iz serca zdihoval. Potlej so mu privezali eno verv okoli života in dve vervi za roke, da so ga peljali. In sveti Damascen pravi: Vergli so mu eno verv tudi okoli vratu, tako tesno, kakor so mogli, da ga niso zadavili. In ker so mislili, da je čarovnik, in da bi utegnil vervi raztergati, so mu še železno verigo okoli života djali, češ, da te ne bo mogel raztergati. Ta veriga se hrani še dan današnji v mestu Parizu, kamor jo je francoski

¹⁾ Mat. 17, 12. ²⁾ Jan. 13, 18.

kralj sveti Ludvik prinesel in jo imajo v veliki časti. To povezanje je Kristusa v serce bolelo tem bolj, ker so ž njim delali, kakor z razbojnikom in čarovnikom, ali kakor z velikim hudodelnikom. Nedolžno jagnje Jezus pa je hotel tudi to terpeti, da nas je od naših grehov in od peklenskih verig rešil in odvezal.

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki je bil za nas vjet in zvezan; bodi mu zato čast in hvala na vekomaj! Amen.

O najdobrotljiviši Jezus! kateri si se za nas dal od hudobnih hlapcev vjeti in neusmiljeno zvezati; jaz te prosim po vervih in verigah, s kterimi si bil povezan: reši in odveži me od vseh grehov in od peklenskih verig, s kterimi je zvezana moja duša. Zveži me pa sabo s terdno vezjo svete, nerazvezljive ljubezni, da se od tebe nikoli ne ločim temveč s tabo združen ostanem na vekomaj. Amen.

Tretji odstavek.

Učenci zapustijo Kristusa.

Za sveti post, pa tudi za čas uboštva in zapuščenosti.

„Takrat so ga vsi učenci zapustili in so zbežali.“ (Mat. 26, 56.)

1. Premišljuj, kako je bil Jezus od svojih učencev zapuščen.

Sveti Matevž pravi: „Takrat so ga vsi učenci zapustili in so zbežali.“ S tem begom so učenci svojega Učenika dokaj žalili. Dokler je kazal svojo moč, bili so serčni in pripravljeni, zanj se bojevat in s Kristusovo pomočjo vse pobiti. Ko so pa videli njegovo slabost in vjetje, ko so videli, kako neusmiljeno je zvezan in bit, zgubili so vso serčnost in morebiti tudi vero. Do sedaj

namreč so terdno verovali, da Kristus je pravi mesija in sin Božji. Ko so pa videli, da je vjet in zvezan, mislili so si, da je slab, ubog človek, ki ne more pomagati ne sebi ne drugim. Zato so prestrašeni in trepetaje vsi na enkrat pobegnili in so popustili svojega ubozega Učenika v rokah njegovih najhujših sovražnikov!

Tu pomisli, pobožna duša! kako je ta beg ubozega Jezusa v srcé bolel. On ni imel na svetu družega, na ktereга se je mogel zanašati, kakor svojo mater in pa svoje učence. On jim je bil tolikokrat povedal, da bo vjet, križan in umorjen; vse to, zato da bi se nad njim ne pohujšali, ko se bo zgodilo. In ko so pred tremi urami na oljsko goro šli, rekel jim je opominovaje, da se bodo nad njim pohujšali in ga popustili. Zato je bil še bolj žalosten, ko je videl, da tudi njegovi najboljši prijatelji bežijo. — Te učence posnemajo vsi tisti, kateri Kristusu le tako dolgo služijo, dokler jim dobro gre; o času skušnjave pa, ali ko vstane preganjanje in nevihta, od njega odpadejo.

2. Premišljuj, kako je Kristus žaloval nad nestanovitnostjo in begom svojih učencev.

Da je ta beg Gospodu Jezusu Kristusu žalost vzrokoval in še vzrokuje, spoznamo lahko iz psalma, kjer toži: „Oziram se na desnico, pa ga ni, da bi me poznal, Beg je od mene zginil, in ni ga, da bi se pečal za me. V tebe kličem o Gospod! ter pravim: Ti si moje upanje, moj delež v deželi živih. Ozri se na mojo prošnjo, ker sem zeló ponižan. Reši me njih, ki me preganjajo, ker so močnejši od mene. Pelji me iz ječe, da slavim tvoje ime.“¹⁾ Tako toži vjeti in zapuščeni Jezus; kar kaže, kako ga je bolelo, da so ga učenci zapustili. Zdihoval je, solze prelival in svojemu nebeškemu Očetu tožil svojo revo in zapuščenost. — Vedi pa, ljubi moj kristjan! da ravno tako Kristusa boli, kedar ga ti zapustiš, to je, kedar smertno grešiš in postaneš služabnik

¹⁾ Ps. 141, 5—8.

satana, njegovega največega sovražnika. — Oh, naka! o Gospod! nikoli te nočem zapustiti, temveč vselej hočem pri tebi ostati. Amen.

3. Premišljuj, kaj so učenci na svojem begu delali.

Ko so Judje Kristusa zgrabili, raztekli so se ubogi učenci vsi preplašeni po oljski gori, ker so se bali, da ne bi vojaki za njim tekli, da bi jih polovili; pa so se poskrili po jamah, ki se še dan današnji na oljski gori vidijo. Ko so bili po teh jamah poskriti, začeli so še le žalovati in tožiti. Roke so sklepali in v nebo vpili: Oj gorje nam zapuščenim! sedaj je vsa naša nada, vse upanje in veselje zgubljeno. O preljubi Učenik! o dobri Oče! kaj nam je sedaj začeti? kam hočemo iti? O ti sveti mož! kaj si vendar vselej delal? In v zahvalo so te sedaj sramotno vjeli in kot z razbojnikom s tabo ravnali! Oh, da bi bili pri tebi ostali! da bi se dali s tabo vred vjeti! — Te in enake besede so dobri aposteljni govorili in plakali.

Najbolj pa sta Peter in Janez svojega Učenika oplakovala. In meni se dozdeva, da je Peter žaloval, kakor nekedaj prerok Jeremija. Ko je namreč ta prerok videl ljudstvo iz mesta Jeruzalem v sužnost odpeljati, vsedel se je na groblje, uboge jetnike obžaloval in je naredil takošno žalostno pesem, da gane vsakega, ki jo bere. Tako se je tudi sveti Peter na oljski gori vsedel in je za svojim Učenikom tako dolgo gledal, kakor so mu oči nesle. In je začel žalostno oplakovati ga; iz oči so mu obilne solze tekle in ni družega delal, kakor zdihoval, ker je videl v rokah hudobnih ljudi njega, kterega je tako vroče ljubil.

Petru se je sveti Janez pridružil, oba sta jokala po ljubem Učeniku. Od same žalosti nista vedela, kaj bi počela. Na zadnje pravi sveti Peter: Jaz ne najdem mirú, dokler nisem pri Učeniku; za njim hočem iti, če imam tudi življenje zgubiti. Bolje mi bo, ako ž njim umerjem, kakor da bi brez njega živel. — Sveti Janez pa pristavi: Meni je ravno tako; videti moram, kaj se ž njim godi

in če me Judje tudi vjamejo. Tedaj „je Peter od daleč za njim šel“ in celo pot se je le jokal in žaloval. O! kako sta iz serca žalovala ta dva učenca nad svojim ljubim Učenikom. Kako se jima je v serce smilil, ko sta od daleč slišala grozni krik, zaničljivo posmehovanje, neusmiljeno tepenje in nečloveško preklinjevanje! — Ti pa, o pobožni kristjan! zdihuj s prerokom k Gospodu rekoč: „Gospod! tudi mene so vervi in verige pregreh in grešnikov obdale!“ Oh! razbij vse vezi in spône greha in pekla, da ti bom hvalno daritev prinesel in tvoje sveto ime v nebeškem Jeruzalemu na vekomaj hvalil in častil. Amen.

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki je bil od svojih sovražnikov vjet in od svojih učencev zapuščen, čast mu bodi zato in hvala na vekomaj! Amen.

O najdobrotljiviši Gospod Jezus Kristus! kateri si bil od enajsterih učencev zapuščen, ko so te tvoji sovražniki obdali in vjeli; jaz te prosim po tem tvojem terpljenji, dodeli mi svojo milost, da vira življenja nikdar ne zapustim, temveč vselej pri tebi ostanem, dokler te bom enkrat večni slavi z vsemi izvoljenimi posedel, gledal, vžival, ljubil in hvalil na vekomaj. Amen.

Ceterti odstavek.

Kristusa peljejo k velikemu duhovniku Anu.

Za sveti post in pa o času nadloge.

„In so ga peljali prvič k Anu.“ (Jan. 18, 13.)

1. Premišljuj, kako so Jezusa z oljske gore k Anu peljali.

Na poti do tjekaj je ubogi Jezus tolikanj terpel, da bi se terdemu kamnu usmilil. Zato imajo to pot še

dan današnji v veliki časti, in ji pravijo pot vjetja Gospodovega. Od mesta, kjer so Kristusa vjeli, do Anove hiše, štejejo dva tisoč tri sto in šestdeset korakov, dobre pol ure poti. Po tej dolgi, kamnati in neravni poti je vjeti Kristus bôš bil peljan, in jo je na več mestih s svojo sveto kervijo okervavil. Hudobni hlapci in beriči so ga namreč naglo z gore peljali. Eni so hodili z bakljami naprej in za njimi je šel stotnik z oddelkom vojakov. Za njimi so šli beriči in sodnijski hlapci, in so peljali poterpežljivo Jagnje Božje; za njimi so pa šli duhovniki in starašini, kateri so bili zraven. Na zadnje pa so šli še uni vojaki. In pred vsako trumo so nosili svetilnice in baklje.

Kako pa so usmiljenega Jezusa peljali, domišljuješ si lahko. Oni so bili dokaj veseli in so vriskali, da imajo v svojih rokah njega, katerega so tolikokrat že iskali, vjeti in umoriti. Kristus pa je hodil med njimi kakor jagnje med volkovi, žalosten in otožen. Kdo more povedati, kako sramotno in neusmiljeno so ž njim ravnali? Dobro je znano, kako malo se ljudje vojakom smilijo in kako povsod razsajajo, posebno, ako se jim pusti, da delajo kar hočejo in jih nobeden ne strahuje. Tukaj ni bilo nobenega, da bi jim bil branil; še le najbolj so bili pohvaljeni tisti, kateri so najbolj nagajali Jezusu: oh! kako so tedaj strašno ž njim ravnali! Neprenehoma so ga s kolmi hovsali, cukali so ga za brado, vlečili so ga z vervmi semtertje, podstavljali so mu nogo, da je na tla butnil; ko je pa padel, posmehovali so se mu, rekoč: Glejte, tako ga je poln, da še po konci ne more stati! In celo pot so ga le zasramovali in preklinjali. To so posebno duhovni delali; in lahko verjamemo, da so hlapci, zato da so se jim prilizovali, večkrat ga cebali, ali pa tudi kakošen kamen nanj vergli. Duhovniki so beričem obljubili, da jim dajo denarja, ako s Kristusom neusmiljeno ravnajo. Zato so ubozega vjetega Jezusa po celi poti neusmiljeno vlečili, pahali sem ter tje, da se je z nogami na kamen vdaril, in se do kervi ranil; oh! ko-

likokrat je proti nebu zdihnil! Saj vsakdo vé, kako to boli, kedar se človek z boso nogo udari; ali še bolj je Jezusa bolelo, ker je bil prav mehke kože in vsako, tudi najmanjšo rano je bolj čutil, kakor mi velike. In pot, po kateri so šli doli z oljske gore, je bila kamnata kakor se vidi še dan današnji; in ker je ubogi Jezus bôš po tej kamnati poti bil peljan, si lahko misliš, koliko je terpel.

Iz nekega razodenja vemo, da je Jezus na tej slabi poti sedemkrat na tla padel in se ne malo ranil. Navlašč so mu namreč nastavljali, da je padel in se pobil. Ker so mu bile roke povezane in se ni mogel z rokami vderžati, pobil se je, ko je padel, na kolenih, rokah in glavi. O ubogi Jezus! kako težavno pot si tú imel? Oh, koliko muk in bolečin si terpel, ki jih mi še ne poznamo? Hvala bodi tebi za vse, kar si na tej poti prestal; vse to darujem tebi v odpuščenje svojih grehov.

2. Premišljuj, kako so Kristusa v potok Cedron butnili.

Prišli so na zadnje do potoka Cedron, ki teče po dolini Jozafat, in ima vodo le o deževnem času. Po leti je popolnoma suh, po zimi pa in spomladi ima vodo, tako da tudi škodo dela. Zato sta dva visoka zidana mosta v Jozafatovi dolini čez ta potok, da ljudje po zimi v spomladi lahko čez gredó.

Ko so tedaj Judje ubozega Jezusa do potoka Cedron pripeljali, ravnali so tako ž njim, da se mora vsakemu človeku smiliti.

Ko je bil namreč na sredi visokega zidanega mosta, pahnili so ga z mosta doli, tako da bi si bil gotovo glavo razbil, ako ne bi ga bil Bog posebno ovaroval. Ko je namreč doli padel, so se mu vervi na rokah odvezale in tako je Kristus z rokami se vlovil, da ni z glavo ob kamen vdaril. Pravijo, da se sedaj poznajo na dnu potoka v terdem kamnu znamenja njegovih svetih rok, kolen, nog, perstov in vervi. Ta znamenja pobožni romarji poljubujejo. Oh, kako! nevaren padec je bil to!

Spolnilo se je pa tu na tanjko, kar je bil David prerokoval: „Iz potoka bo pil na potu; zato bo povzdignil glavo.“ ¹⁾ Tukaj je ležal moj ljubeznjivi Jezus in je bil v zasmeh ljudem in zasramovan od vseh! Cela truma namreč teh hudobnežev se je pri tem prežalostnem pogledu tako na glas smejala, da se je v mesto slišalo. Nobenega ni bilo med njimi, da bi se mu Jezus usmili; vsi so ga zaničevali in zasramovali. Tako je prišel nedolžni Jezus iz potoka ves do niti moker; oh! kako nadložna mu je bila ta mokrota in ponočni mraz! — Pobožni kristjan! počasti ta Jezusov padec s serčnim zdihljejem ter reci: O najdobrotljiviši Jezus! jaz te prosim po tvojem groznem in osramotivnem padcu v potok Cedron: odpusti mi moje mnoge in lahkomisljene padce v grehe in hudobije; zasluge tvojega nevarnega padca naj me ohranijo v tvoji milosti, da nikdar več v smerten greh ne padem, in tedaj ne bom pahnjen v večni peklenški ogenj.

3. Premišluj, kako so Kristusa v mesto peljali.

Ko je prišel Kristus ves moker iz potoka, oh! kako strašen pogled? Na celem životu je trepetal od mraza, komaj je mogel stati na nogah. In vendar so ga naprej gnali in še enega trenutka mu niso počitka dali. Od potoka Cedron so ga peljali v mesto, kamor je bilo treba iti v reber sedem sto in petdeset korakov po stermi, slabi kamnati poti. Ko je v mesto prišel, peljali so ga na visoko goro Sion, kjer sta prebivala Ana in Kajfež. Pomisli tukaj, kako težavna je bila ta pot tvojemu Zveličarju, ktereга so od padca še udje boleli, in je bil od mnogih udarcev ves zdelan in truden; saj so ga vojaki še vedno neusmiljeno suvali in vlačili, tako da ni mogel nobene stopinje lepo v miru storiti. O žalosti polna pot! Kolikorkrat je z nogo naprej stopil, toliko bolečin je občutil; kolikor stopinj je storil, toliko kervavih znamenj je za sabo na poti pustil. Ker je namreč bos hodil

¹⁾ Ps. 109, 7.

in je bil naglo naprej suvan in vlečen; zato je mnogo-krat v noge se vdaril do kervi. Dalej je ta pot terpela, bolj truden je postajal; in bliže je k mestu prišel, večja žalost se ga je lotila: ker je vedel, kaj mu bo v mestu terpeti. Zato je zmirom bolj zdihoval in zmirom močnejše mu je od žalosti in strahú serce bilo.

Ko so s Kristusom v mesto stopili, začeli so na glas vpiti in vriskati, da se je daleč okoli slišalo. Ko razbojnika dolgo zastonj iščejo na zadnje pa vendar v svojo oblast dobé, kaj ne, da vriskajo in se veselijo tisti, ki so ga vjeli? Tako se je tukaj godilo. Kristusa so zoperniki očitno razglasili za čarovnika in so večkrat iskali ga vjeti. Ker so tedaj na zadnje srečno dobili, kar so tako dolgo želeli, zato so se veselili in so na glas na znanje dajali svoje veselje. Ko so tedaj mestjani hrup slišali, vstajali so iz svojih postelj in iz hiš pogledovali, da bi videli, kaj ta hrup pomeni. Spoznali so pa, da da peljejo Jezusa iz Nazareta, velikega preroka vjetega. In kar jih je bilo iz nižih stanov, vsi so bili tega dokaj žalostni rekoč: Oj škoda! da so tako pobožnega moža v tako sveti noči vjeli. Kaj je neki storil, da mu delajo to sramoto? Ljudstvo namreč nižih stanov je Jezusa prav zares rado imelo in so ga častili za svetega moža. Duhovni pa in gospoda so ga preganjali in sovražili, ker jih je ostro svaril in večkrat vpričo ljudstva osramotil. Tako je bil tedaj Kristus z veliko sramoto in zaničevanjem kot največi hudodelnik povezan na rokah in na ledjih na goro Sion s takim vrišem peljan, kakor da bi bili največega hudobneža vjeli.

Ko je zdivjana truma dolgo po polnoči v Anovo hišo prišla in se je bil stari hudobni Ana, kakor se zdi, spat vlegel; privezali so beriči med tem Jezusa k oljki, ki je stala v borjači Anove hiše in so ž njim se norčevali kakor s človekom, ki je prišel ob pamet. Ta oljka kakor pravijo, stoji še na desni strani kapele, ki je bila poznej ondi postavljena in ki jo vsi častijo. Romarji navadno

molijo pod to oljko in jemljejo v spomin sabo domu od lesa te oljke.

Ta je tedaj pot, ktero je vjeti Jezus z oljske gore do Anove hiše iti moral in kjer je toliko zasmehovanja, zaničevanja in sramote terpel. Med tem, ko so hudobni hlapci z Jezusom tako gerdo ravnali, se je veliki duhoven pripravil, da bi mu vjetega Kristusa pred-nj pripeljali. Ti pa, o kristjan! počasti vjetega Jezusa in reci:

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki je bil vjet k Anu peljan; hvala in čast mu bodi za to na vekomaj! Amen.

O Jezus! ki si se dal od hudobnih ljudi vjeti in zvezati, zato da si mene od vervi in verig grehov odrešil; jaz kušujem v duhu tvoje vezi in verige in te po njih pohlevno prosim; odveži in reši me od vseh vezi grehov in pekla; naveži me pa na-se s svojo sveto in nerazvezljivo ljubeznijo. Amen.

Peti odstavek.

Veliki duhoven Ana izprašuje Kristusa.

Za čas stiske, ko imaš kako pravdo.

„Veliki duhoven tedaj je vprašal Jezusa za njegove učence in za njegov uk.“ (Jan. 18, 19.)

1. Premišljuj, kako je bil Kristus od Ana izpraševan.

Ana je bil eden izmed najstarejših duhovnikov, ki je bil že pred Kristusovim rojstvom od kralja Herodeža izvoljen za velikega duhovna; akoravno ni bil tistikrat dolgo v tej časti, bil je vendar nekaj let poznej zopet veliki duhoven in je bil četrti veliki duhoven pred Kajfežem. Tistikrat je bil pa veliki duhoven in glava v duhovskem judovskem zboru, ki so mu sinedrij rekli in je stanoval na gori Sion. Kdor je hotel do Kajfeževe hiše, bilo mu je iti memo Anove hiše. Zato so mu hotli vojaki to čast skazati, da so Kristusa najprej k njemu

peljali; posebno, ker je bil najviši sodnik v duhovskem zboru, on je imel soditi in razkladati, ker je vstala kaka pomota ali kak dvom v Mojzesovi postavi. Ker so menili, da Kristus uči nov in lažnjiv nauk, ki je zoper Mojzesovo postavo, tudi za to so ga hotli najprej k Anu peljati.

Ko je tedaj Ana, stari hudobnež, Kristusa tako zdelanega videl, veselilo se je njegovo hudobno serce dokaj, ker je dobil priložnost, svojo že davno kuhano jezo nad njega izliti. Gorel je ves od jeze in je te, ali enake besede njemu govoril: Tedaj si tukaj, ti puntarski človek! dolgo si nam kluboval in si menil, da te ne bomo mogli vjeti. Ali sedaj bo konec tvoje hudobije, tvoj napuh bomo že ponižali. — Potlej ga je vprašal za njegove učence in za njegov uk; rekel mu je namreč: Kdo ti je oblast dal učiti? Kdo te je za pismarja postavil? Ali ne veš, da ne sme nobeden brez dovoljenja velikega zbora učiti? Povej mi pa, kaj je ta novi nauk, ki ga učiš? Ali si ti morebiti nov Mojzes, ali nov Elija, da učence naberaš in uboge ljudi? Kaj praviš na to? Daj odgovor od tega svojega hudobnega ravnanja; vedi, da sem jaz sodnik v tej stvari in da imam pravico in dolžnost, izpraševati te.

Tu pomisli, pobožna duša! kako je to prevzetno govorjenje tvojega Zveličarja žalilo. Sodnik živih in mrtvih je bil tukaj sojen od hudobnega sodnika. Pravični Bog stoji pred krivičnim človekom, da bi odgovor dajal o vsem svojem djanji in nehanji. Grajajo mu njegovo življenje, grajajo njegov nauk, grajajo njegove čudeže, in karajo ga, da je bogaboječe može okoli sebe naberal in učil pobožno živeti; ali je bilo to prav? Kristus pa, učenik vse modrosti in svetosti, je svojemu nebeškemu Očetu vse to ponižanje daroval, da so ga kot lažnjivega učenika in hudodelnika pred sodnika postavili in izpraševali. O Jezus, ti sodnik celega sveta! kateri si dopustil, da so te hudobni sodniki izpraševali in sodili, daj, da

bom tukaj sojen in kaznjen, zato da bom pred tvojo sodbo nedolžen spoznan. Amen.

2. Premišljuj, kako je Kristus od služabnika velikega duhovnika za uho dobil.

Na prvo vprašanje je hotel Jezus molčati; na drugo pa, ki je zadevalo njegov nauk, je hotel odgovoriti, ker je to terjala čast njegovega nebeškega Očeta. Da bi pa dokazal svojo nedolžnost in svetost svojega nauka, hotel je svoje sovražnike za priče poklicati in je rekel ponižno, pa serčno: „Jaz sem očitno govoril pred svetom; jaz sem vselej učil v shodnici in v tempeljnu, kamor se vsi Judje shajajo in na skrivnem nisem nič govoril. Kaj mene vprašaš? Vprašaj tiste, kateri so slišali, kaj sem jim govoril. Glej! oni vedó, kaj sem govoril.“¹⁾

Ko je Gospod neprestrašeno to govoril, je eden služabnikov, kateri je zraven stal, mu rekel: „Tako odgovarjaš velikemu duhovnu?“ in je svojo desnico vzdignil, na kateri je imel železno rokovico, in je vdaril Jezusa tako serdito in silno na njegov sveti obraz, da je Jezus, kakor pravi sveti Vincencij, na tla padel, zobje v ustih so se mu zrušili, kri se mu je vlila iz ust in iz nosa in rana tega udarca mu je na obrazu ostala, kakor se vidi še na ruti svete Veronike, ki jo hranijo v Rimu.

Tu je tedaj na tleh ležal Jezus tako pobit, da ni mogel svoje glave po konci deržati. Tu je ležalo nedolžno jagnje, Sin nebeškega Očeta v taki sramoti, da so se mu vsi pričejoči posmehovali in ga zaničevali. Nobenemu se ni usmilil; še le so mu govorili: Prav se ti je zgodilo, nesramnež! takemu gospodu se ne odgovarja tako. Dolgo si bil prederzen; ali sedaj te bomo drugače učili. O prevelika krivica! o neslišana neusmiljenost! Pri nevernih in pri divjih je navada, da je vsakemu zatožencu pripuščeno govoriti pred gosposko in se opravičevati; ko hoče Kristus se opravičevati, bijejo ga tako sramotno v obraz! Domišljuj si tedaj, pobožna duša! da Jezus tako le tebi govori:

¹⁾ Jan. 18. 20. 21.

Ljubi moj sin! glej, kaj jaz tu terpim, in kolika krivica se mi godi. Glej, kako tukaj na tleh ležim in kako mi kri teče iz ust in nosa. Moj obraz je zatekel, moja lica so mi višnjeva in črna, zobje v ustih se mi gujajo. Ali se ne jeziš nad tistim, ki me je tako udaril? Ali ne želiš, da bi ogenj z nebes padel in ga požerl? Glej! jaz bi lahko to storil in bi lahko v enem trenutku tega hudobneža v pekel pahnili; in vendar mu ne storim nič žalega. Glej! tako delam jaz; tvoj Bog; akoravno sem toliko sramoto pred toliko ljudmi od tako hudobnega človeka terpel. Kaj bi bil ti storil, ako bi se bilo tebi tako zgodilo? Kaj delaš ti, kedar te kdo žali le z eno samo besedico? Oj, kako se jeziš! Oj, kako se huduješ in še zraven preklinjaš! Ali se ti je večja sramota zgodila kakor meni? Ali si morebiti večji Gospod, kakor jaz, da ne moreš najmanjšega razžaljenja prenašati? Poglej! kar me tako boli, je ravno to, da nočeš iz ljubezni do mene terpeti ene same krive besede; vendar jaz sem bil pripravljen, tisoč takih udarcev iz ljubezni do tebe sprejeti. Uči se tedaj od mene, ker krotak sem in ponižnega serca.“¹⁾

3. Premišljuj, kako in zakaj je krotki Jezus služabniku odgovoril.

Odgovoriti je hotel na obdolženje tega služabnika, da ni storil namreč nobene krivice velikemu duhovnu in da ni zaničeval duhovskega stanú. Zato je služabniku rekel z veliko in očitno krotkostjo: „Ako sem hudo govoril, spričaj od hudega; ako pa prav, kaj me biješ?“²⁾ Vendar ni nobeden rekel, da je služabnik mu krivico storil; še le hvalili so ga, da je prav storil. Ta zaušnica je bila ena največih krivic, kar jih je Kristus terpel; in sveti Krizostom pravi: „Čudo je bila, da se ni zemlja odperla, da bi bila tega hudobneža živega požerla.“ Da, čudo je bilo, da so angelji mogli gledati, da se neusmiljeno bije tisto obličje, v kterega gledati se ne morejo nikoli naveličati.

¹⁾ Mat. 11, 29. ²⁾ Jan. 18. 23.

Kaj misliš ti, pobožna duša? Ali ti ne gre k sercu ta velika krivica, ki jo je terpel Jezus? Oh! glej za Božjo voljo! kako je tvoj ljubi ženin zbit! Glej, kako je njegov sveti obraz ves otekel, da zamore komaj gledati. Nobene roke nima proste, da bi si kri obrisal in nobeden mu te postrežbe ne da. Še le zasmehujejo ga in se prav serčno veselijo, da se mu ta sramota godi. Vse to terpi Jezus z veliko poterpežljivostjo in se ne išče maščevati nad temi hudobneži. Zato naj se saj tebi krotki Zveličar iz serca usmili; zahvali ga za to sramoto, ki jo je za te terpel in moli pobožno to le:

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse zaušnice in prestane krivice, sedaj in na vekomaj.

Jaz te molim in častim, o največe časti vredni Jezus! in hvalim tvojo veliko poterpežljivost, s katero si hudo zaušnico od hudobnega služabnika prenesel. Oh! dodeli nam po svoji čudovitni krotkosti in poterpežljivosti, da se pustimo tukaj soditi in kaznovati, zato da ne bomo tankaj na vekomaj kaznjeni, temveč po tvojem terpljenji od večne kazni rešeni. Amen.

Šesti odstavek.

Kristusa peljejo k velikemu duhovnu Kajfežu.

Za sveti post, pa tudi za čas pravde.

„Ana ga je poslal zvezanega h Kajfežu, velikemu duhovnu.“ (Jan. 18. 24.)

1. Premišljuj, kako je dal Ana Kristusa h Kajfežu peljati.

Sveto pismo pravi: *„Ana ga je poslal zvezanega h Kajfežu.“* Iz teh besed sodijo nekteri, da je hudobni

Ana ukazal Jezusa še huje zvezati, da ne bi utekel in da ne bi ga nobeden rešiti mogel. Kajfeževa hiša je bila od Anove tristo in trideset korakov; po tej poti je bil Jezus s hrupom peljan; luna je jasno svetila in služabniki so še mnogo svetilnic in bakelj nosili.

In Jezus, poterpežljivo jagnje, je šel v sredi med vojaki in beriči poln žalosti in bolečin, in tako spremljen v obrazu, da ga je bilo težko poznati. Roke so mu bile za herbtom zvezane, okoli vratú je imel težko verigo, tako da je skrivljen hodil. Hudobni služabniki so ga pa tako silno vlačili in suvali, da je komaj dihati mogel. Ko so šli po ulicah, nabralo se je zmirom več ljudi, ki so bili med tem iz spanja vstali. Vsakdo namreč je hotel vedeti, kaj to pomeni, da to sveto noč, ko obhajajo spomin rešitve iz egiptovske sužnosti, ubozega človeka s tolikim hrupom vjamejo in peljejo. Zato so zdihovali pobožni, nad katerimi ni imel hudobni duh nobene oblasti, zavoljo terpljenja Jezusovega, in v serce se jim je smilil. Hudobni pa so se veselili njegove nesreče in so mu še večje terpljenje iz serca želeli.

Vojaki pa so velik hrup gnali in na ves glas vpili: Glejte, tukaj imamo lažnjivega preroka, kateri je tolikanj ljudi oslepil. Sedaj je njegova sleparija na svetlo prišla; sedaj bo zaslužen plačilo prejel. Te in enake žalilne besede so hudobni vojaki govorili in ubozega Jezusa pred vsemi ljudmi sramotili. Tudi so bolj prederzno in bolj neusmiljeno kakor poprej ga tolkli, ker so videli, da je služabnik v Anovi hiši bil pohvaljen, da je Jezusu zaušnico dal. Zato so ga večkrat v stran suvali in po herbtu ga tolkli.

Kristus pa je komaj naprej stopati mogel, sram ga je bilo, svoje oči povzdigniti. Oh! kako velika sramota je to bila, da so ga pred gosposko peljali in kot hudodelnika sodili. Ali ne bi bila velika sramota za imenitnega gospoda, ako bi ga mestni hlapec pred sodnijo peljal, da bi bil izpraševan zastran kake hudobije? Koliko tisočkrat večja sramota je bila za Kristusa, da so ga

rabeljni in beriči tako sramotno peljali in postavili pred najvišega, pa tudi najkrivičnejšega sodnika! Sedaj pa pomisli, da Jezus Kristus ni bil samo svet mož, ampak tudi Sin živega Boga, Bog sam, ki je to neskončno sramoto terpel. Oh! kako ga je ta krivica bolela! Oh! kako mu je serce bilo, ko je blizu Kajfeževe hiše prišel, ker je dobro vedel, kako hudo bodo ž njim ravnali.

2. Premišljuj, kako je bil Kristus pred Kajfeža postavljen.

Ta Kajfež je bil dosti hujši in bolj serdit na Kristusa, kakor Ana. Saj Kajfež je bil, pravi sveti Janez, kateri je bil Judom svēt dal, da je bolje, da en človek umerje, in da ves narod ni pokončan.¹⁾ Ker je tako sovraštvo in tako kervoželjnost zoper Jezusa v svojem serci imel, da ga je nepričejočega že obsodil brez vsega spraševanja; kaj je pač sedaj storil, zato da se nedolžno jagnje zakolje, ki ga v njegovo hišo peljajo? Na njegovo povelje je bil ves zbor, ki je štel eden in sedemdeset udov, v njegovo hišo in sicer o polnoči poklican. Sveti Matevž pravi namreč: „Peljali so ga h Kajfežu, kjer so se bili sšli pismarji in starašini.“²⁾ Kak hrup je bil po mestu, ko so mestni in zborovi služabniki in hlapci v pozni noči po mestu okoli tekali, na duri terkali, in sodnike naglo h Kajfežu klicali? Kdo je kdaj kaj takega slišal, da se o polnoči v veliki naglosti ves zbor snide? Ali niso mogli ti kervoželjni hudobneži saj dneva čakati? Ali je bil vjeti Kristus tak hudodelnik, da se je imel tisto uro umoriti? Oj sramota! oj krivica! oj grozovitost, kakoršne ni bilo nikoli slišati!

Prišli so pa v Kajfeževo hišo ne samo zborniki, ampak tudi več farizejev, pismarjev in starašinov; vsi, ki so pri ljudstvu kaj veljali. Koliko glav je bilo tu vkupaj, toliko gadov in kač je bilo, ki so v svojih sercih hudo jezo kuhali, in silno sovražili nedolžno jagnje Jezusa.

¹⁾ Jan. 18, 14. 11, 49. ²⁾ Mat. 26, 57.

Krotki Jezus je bil z velikim hrupom v Kajfeževo hišo pripeljan, in pred krivične sodnike postavljen. Oh! kak strah ga je obšel, ko je stopil v to svetovalnico, kjer jih je toliko čakalo na njegovo pogubo! Tu je stal s priklonjeno glavo, s povezanimi rokami, z oteklim obrazom, z razpuljenimi lasmi, in se je tresel na celem životu, od bolečin in trudnosti ves zdelan, tako, da je komaj po konci stal. Njegov sveti obraz je bil od pre-jete zaušnice tako otekel, da je komaj gledati mogel; vendar ga ni bilo, da bi mu bil to odperto rano povezal, ali tudi kri mu obrisal iz ust in nosa.

3. Premišluj, kako je Kajfež Kristusa izpraševal, in kako so ž njim ravnali.

Pomisli, kako zaničljivo so Jezusa sprejeli in kako zasmehljivo so ga pogledali in pozdravili. Oj! kako so se veselili, ko so Kristusa tako osramotenega pred sabo videli, ker so že zdavno želeli ga umoriti. Ni mogoče dopovedati, kako serdito so vanj gledali, kakor da bi ga hotli s svojimi očmi prebosti. To je Gospod že zdavno poprej po Davidu tožil, rekoč: „Oni so me gledali, kakor da bi me hotli z očmi predreti. Odperli so svoje žrelo zoper mene, kakor rjoveč lev. Škripali so nad mano s svojimi zobmi, kakor besen pes; in brusili so svoje jezike nad mano, kakor strupene kače.“¹⁾ Ko ga je tedaj hudobni Kajfež pred sabo videl, govoril mu je menda tako le serdito: Si pa enkrat tukaj, ti rovar in slepar! Dolgo smo imeli s tabo poterpljenje in smo se nadjali, da boš svojo hudobijo pustil; ker pa vsak dan ljudstvo šuntaš, zato nismo mogli še to sveto noč v miru biti, temveč smo bili prisiljeni te vjeti, da kaj hujšega ne napraviš. Zato daj odgovor pred tem častivrednim zborom, kako pohujšljivo si ravnal, in kako si priprosto ljudstvo sleparil. — Med tem, ko je Kajfež to govoril, so hudobni služabniki poterpežljivega Jezusa hovsali in vlačili, da bi bil večkrat kmalo na tla padel. Cukali so

¹⁾ Iz več psalmov.

ga tudi večkrat za lasé, in tolkli so ga s kolmi v stran, da se je od bolečine krivil. Daj odgovor, so mu vpili, velikemu duhovnu, in opraviči se, ako moreš. Kristus pa je le molčal, ni kar besedice spregovoril v svoje opravičenje. Tukaj pravi sveti Matevž: „Veliki duhovni in ves zbor so iskali krivega pravičenja zoper Jezusa, da bi ga umorili,“ ¹⁾ namreč da bi mogli od Pilata terjati njegovo smert. Pač krivičen zbor! ker navlašč si izmišljuje hudobije in išče lažnjivih, krivih prič, da bi nedolžnega v smert pripravili; tako dela hudič, ne pa pameten človek. Pomisli tedaj, kako so ga tukaj spraševali, kako so tudi najmanjše Kristusove besede na tanjko reševali, da bi kaj dobili, za česar voljo bi ga k smersti obsodili. Kar koli je kdaj govoril, kar je učil, kar je storil, s kterimi ljudmi se je pečal, kje je bil, z eno besedo, vse, kar je bilo v njem in na njem, vse so prereševali; in vendar niso nič našli, kar bi bilo smerti vredno. Oh! ko se bodo na sodnji dan vse moje misli, vse moje besede in dela tako na tanjko preiskovale, oh! kako bom obstal? Ne enega, ampak več pregreh bodo našli nad mano, ki so večne smerti vredne.

Ko niso tedaj nič mogli najti, bili so dokaj jezni. Zato so med sabo govorili: Ta hudobnež mora umreti, ako moramo tudi po krivem ga zatožiti pri deželнем oblastniku. Oh! kolika krivica! kaka neusmiljenost! Oh! kaj je pač občutil nedolžni Jezus v svojem serci, ko se je oklicovalo: Kdor vé kaj zoper Jezusa povedati, naj stopi naprej! Eni so pravili, da ne derži postave, ker ni posvečeval sabote. Drugi so pravili, da je Samarijan, in da je krivo vero učil. Zopet drugi so terdili, da je čarovnik, in da je tako svoje čudeže delal. Zopet drugi so rekli, da je puntar, in da je učil, da se nima davek cesarju plačati. Drugi pa so pričali, da je žugal, tempelj podreti. Z eno besedo: kar je bilo le mogoče, so zoper Jezusa pričali; toda nič niso mogli najti, kar bi bilo

¹⁾ Mat. 26, 59.

smerti vredno. — O nedolžni Jezus! usmili se nas grešnikov! Amen.

4. Premišluj, kako poterpežljivo je Jezus molčal, ko je toliko krivih prič slišal.

Oh! kako je pač mogel molčati k vsemu temu? Zakaj ni dokazal, da ga le krivo tožijo in krivo zoper njega pričajo? Ali hočeš vedeti, oj kristjan! zakaj se ni zgovarjal in opravičeval tvoj ljubi Zveličar zoper vse krivo pričanje, in zakaj še besedice ni rekel? Vedi tedaj: On je zato molčal, ker je njegov Oče grehe vsega sveta nanj položil, in on jih je radovoljno na se sprejel. Zato je stal tukaj, kakor največi grešnik tega sveta, in kakor človek, ki je vse hudobije tega sveta storil. Zato se ni hotel zgovarjati, ko so mu Judje največe hudobije očitali. Akoravno namreč ni nobenega greha on sam storil, je vendar vse grehe na se vzel: „Gospod je nanj naložil nas vseh pregrehe.“¹⁾

Pomisli, o nespokorni grešnik! koliko grehov si Sinu Božjemu na rame naložil. Pomisli, kako je bil zavoljo tebe obrekovan. Rekli so, da je slepar, da je pijanec, da je goljuf in več takega. On to ni bil, ali ti si pa. Ker so bili pa tvoji grehi nanj naloženi, zato je pustil, da so ga obrekovali in zasramovali. Pomisli, koliko zaničevanja in zasramovanja je tvoj Zveličar zavoljo tvojih grehov terpel, in misli, kako mu boš vse to povernil.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse zaničevanje in zasramovanje, ki ga je za nas terpel; sedaj in na vekomaj! Amen.

O Gospod! iz ljubezni do tebe hočem tudi jaz zaničevanje in krivice poterpežljivo in molčé prenašati. Amen.

O Jezus, večna Beseda nebeškega Očeta! jaz te hvalim in častim za tvoje pohlevno molčanje v tvo-

¹⁾ Isa. 53, 6.

jem svetem življenji; in te prosim, daruj tiste svojemu nebeškemu Očetu za vse grehe, kar sem jih z jezikom storil. Daj mi tudi svojo sveto milost, da bom v prihodnje pohlevno molčal in vselej pobožno govoril. Amen.

Sedmi odstavek.

Kristus od Kajfeža psovan in v smert obsojen.

Za čas preganjanja, kedar si psovan in po nedolžnem obsojen.

„Oni so rekli: smerti je vreden.“ (Mat. 26, 66.)

1. Premišljuj, kako je Kristusovo molčanje Kajfeža vjezilo, nam pa je koristen nauk.

Ko je Kajfež videl, da ne najdejo nad Kristusom ničesar, kar bi bilo smerti vredno, vjezil se je on in ves zbor, in niso vedeli, kaj bi počeli. Ker je poterpežljivi Jezus kot ubog grešnik tiho molčal, ali da boljše rečem, pustil, da je njegova nedolžnost sama zanj pričala, in tedaj ni besedice zinil v svoje spričevanje, prizadeval si je zvijačni Kajfež, da bi saj eno samo nepravo besedo iz njegovih ust spravil. Ves jezen tedaj vstane, in serdito govori: „Ali nič ne odgovoriš na to, kar ti zoper tebe pričujejo?“¹⁾ Kaj meniš, ljubi moj kristjan! da je tvoj Odrešenik na to vprašanje odgovoril? Kako je dokazal, da so vsi zoper njega krivo pričali? Pač čudo! Večna Beseda nebeškega Očeta ne reče nič v svoje opravičenje. Sveti Matevž pravi: „Jezus pa je molčal.“²⁾ O čudo čez vsa čuda! tukaj je šlo Kristusu za življenje, dobro ime in čast; in on je molčal! O preljubeznjivi Jezus! zakaj si molčal? Ti, najpohlevniši Odrešenik! hotel si rajše, da so te imeli za hudodelnika, kakor da bi bil govoril; zato da si mi zgled dal, da, kedar hoče kdo z mano se prepričati, jaz ne morem nič boljšega storiti, kakor molčati. Ker je krotko jagnje

¹⁾ Mat. 26, 62. ²⁾ Mat. 26, 63.

molčalo, jezili so služabniki se nad njim, s pestmi ga v sveti obraz bili in govorili: Odpri usta, in govori! Sicer si vedel mnogo govoriti, ko si priprosto ljudstvo pred sabo imel; sedaj pa nočeš nič govoriti, kedar bi bilo treba. Jezus je vse to poterpežljivo prenesel in svojemu nebeškemu Očetu daroval. Hotel nam je tudi zgled dati, kako imamo poterpeti in molčati. Gotovo mu je bilo težko molčati na vse lažnjivo obrekovanje in toženje; vendar pa ni hotel nič reči, da je pokoro delal za naše žlobodranje ter nam Božjo pomoč in milost zaslužil, da moramo o svojem času molčati; saj večkrat brez mere in brez potrebe žlobodramo. — Izprašuj se, in sodi se sam, ljubi moj Kristjan! kakošen dan namreč govoriš veliko praznih besed, še za greh tega ne imaš. Ali ne veruješ Kristusovim besedam v evangelji, kjer pravi: „Povem vam, da za vsako prazno besedo, katero bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali sodnji dan.“¹⁾ — Prazna beseda pa je, kakor uči sveti Hieronim, vsaka beseda, od ktere nima nobene koristi ne tisti, ki govori, ne tisti, ki jo sliši. Takih praznih besed si gotovo več tisoč že govoril. Oh! ako bi ti vedel, kako boš za prazno govorjenje kaznjen, ti bi gotovo se varoval, da ne bi več nobene prazne besede govoril.

2. Premišljuj, kako je Kajfež Kristusa zarotil.

Ko ni Jezus nič odgovoril, vjezil se je hudobni Kajfež tako, da so se mu oči bliskale. Zato je roko proti nebu povzdignil in s serditim glasom nad njim zavpil: „Zarotim te pri živem Bogu, da nam poveš, ali si ti Kristus, Sin Božji?“²⁾ Ko je bil Gospod Jezus Kristus tako slovesno zaroten, hotel je govoriti, da ne bi imeli Judje nobenega izgovora, rekoč: Ako bi nam bil povedal, bili bi mu verovali; ker pa nam ni hotel povedati, zato nismo mogli vedeti, da je Sin Božji. Zato je hotel brez strahú resnico spoznati in je rekel veličastno in razumljivo: „Ti si rekel,“ to je, jaz sem Sin Božji;

¹⁾ Mat. 12, 36. ²⁾ Mat. 26, 63.

„Pa povem vam: Odsihdob bote videli Sinu človekovega sedeti na desnici moči Božje, in priti v oblakih neba.“¹⁾ To je: Sedaj me sicer vidite v moji ponižnosti revnega in zaničevanega; ali na sodnji dan me bote videli v mojem veličastu. Takrat bom vas in vse ljudi sodil.

Kdo ne bi mislil, da so vsi okoli stoječi, slišati, da je Kristus Sin živega Boga, na svoje obraze popadali, in ga molili? da so mu koj vervi in verige odvzeli in na kolenih za odpuščenje prosili? Da so veliki duhovni koj poslali v mesto, in po celi deželi napovedat, da je dolgo zaželeni mesija se prikazal; naj pridejo, naj ga spoznajo, in mu vso čast skažejo? Toda oh! oni so imeli oterpnjeno serce, in se niso dali prestrašiti od teh strašnih besed; še le bolj so Kristusa zaničevali in ga zasramovali, ter v najsramotnišo smert obsodili. Oh strašna terdovratnost!

3. Premišljuj, kako je judovski zbor Kristusa k smerti obsodil.

Ko je budobni Kajfež Kristusov odgovor slišal, delal se je, kakor da mu hoče od velike žalosti zavoljo bogokletstva serce v persih pôči. Zato je svoje oči proti nebu obrnil, zgrabi svoje oblačilo z obema rokama, razterga ga od zgorej do zdolej na dvoje in zavpije na ves glas: „Boga je preklinjal; kaj potrebujemo še prič? Glejte! sedaj ste slišali preklinjevanje.“²⁾ Oj, strašno bogokletstvo! od kar svet stoji, nikoli se ni slišalo enako bogokletstvo, kakor sedaj, ko je Kajfež Jezusu očital, da je Boga preklinjal. Oh! kaj si je pač Kristus mislil, ko je slišal, da mu kaj takega očitajo? Zakaj niso angelji bogohulnega velikega duhovnika pri ti priči umorili? Toda tu ni bil čas maščevanja, ampak poterpežljivosti in terpljenja. Maščevanje je Kajfeža in vse njegove zbornike o svojem času že zadelo in ga bo na vekomaj čutil.

Na to se oberne Kajfež k vsem zbornikom in vpraša: „Kaj se vam zdi?“ kaj si zasluži ta prederzni človek?

¹⁾ Mat. 26, 64. ²⁾ Mat. 26, 65.

Vsi so enoglasno zavpili: „Smerti je vreden!“¹⁾ to je: on ni vreden, da ga več zemlja nosi. Le proč ž njim, na križ, v smert, v pekel ž njim! V celi zbornici je vstalo tako vpitje, tak krik, da skoraj ni nobeden svojega lastnega glasú slišal. O neslišano neusmiljenje! o grozna krivica! od kar svet stoji, ni bila nikoli bolj krivična obsodba izrečena. Ali je res, da je Sin Božji smerti vreden? Ali začetnik življenja ima življenje zgubiti? Oj, kako je ta grozovitni krik Kristus su serce ranil! Ako bi mu bil kdo sto nožev v serce vbodel, gotovo ne bi ga bilo tako bolelo. Imej tedaj usmiljenje s svojim nedolžnim Zveličarjem in govôri to le

zahvalo za to, kar je po poti do Kajfeža terpel.

O najdobrotljiviši Jezus! tisočkrat ti bodi čast in hvala za tri sto in trideset korakov, ki si jih šel od Anove do Kajfeževe hiše. Oh, združi vse moje korake in stopinje s tvojimi, in daj, da bom vedno hodil po poti Božjih zapovedi. Amen.

Zahvala za krivično obsodbo v Kajfeževi hiši.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo poterpežljivost, krotkost, ljubezen in dobroto, sedaj in na vekomaj! Amen.

O Jezus, sodnik vseh živih in mertvih! tisočkrat te zahvaljujem za tvoje pohlevno molčanje k tolikim krivim pričam in psovanju in za krivično sodbo, katero je judovski zbor nad tabo izrekel. Oh, odpusti mi vse krive sodbe, ktere sem jaz nad bližnjim izrekel: in dodeli, da svoje grehe spoznam, obžalujem, se jih

---

¹⁾ Mat. 26. 66.

spovem, se spokorim in poboljšam, zato da ne bom na sodnji dan od tebe v pekel obsojen. Amen.

Osmi odstavek.

Kristus v Kajfeževi hiši zasramovan.

Če je človek zavoljo čednosti zasramovan.

„Tedad so mu pljuvali v obraz, in so ga za uho bili; drugi pa so ga v obraz s pestmi bili. (Mat. 26, 67.)

1. Premišljuj, kako so Kristusa v Kajfeževi hiši tolkli.

Kar je Jezus v Kajfeževi hiši čez noč terpel, tega ne more noben človeški jezik dopovedati; več zasramovanja in zaničevanje je preterpel, kakor si zamore človek misliti. Ker je namreč nebeški Oče hudičem oblast dal, njegovega Sinu terpinčiti, kakor se jim zljubi, godilo se je v Kajfeževi hiši tako, kakor v peklu. Do sedaj niso hudiči prav za gotovo vedeli, da je Kristus pravi Sin Božji; sedaj pa so sami slišali in so to za gotovo vedeli. Zato so hotli sedaj vse svoje sovraštvo na enkrat pokazati in kar niso mogli sami, storili so po svojem orodji, to je, po hudobnih ljudéh. Med takimi zdivjanimi, hudičevimi ljudmi je stala resnična, včlovečena Beseda Božja, Jezus Kristus, trepetaje zavoljo krivic, ki jih je imel to noč prestati.

Ko je zbor obsodbo izrekel, da je smerti vreden, dal je hudobni Kajfež vsem služabnikom in vojakom oblast, da naj se maščujejo nad njim zavoljo Božjega razžaljenja. Ker se je namreč Sinu Božjega imenoval, naj ga ponižajo, in ga v obraz bijejo, da spozna, kdo da je, in da se ne napihuje. Ko so tedaj hlapci oblast zadobili, ž njim delati, kar se jim ljubi; padli so nanj, kakor lačni volkovi nad ovčico; oni so ga bili, vlečili, suvali, teptali, zasmehovali, in tako neusmiljeno ž njim ravnali, da bi človeku, ki to premišluje, serce počilo. Ves zbor je bil vpričo, in je z veseljem vse to gledal.

Eni so še hlapcem govorili, naj ga le silno v obraz tolčejo, in mu obličje razpraskajo.

Sveti evangelisti pišejo o tem tako le: „Eni so ga za uho bili, drugi pa so ga s pestmi tolkli.“ In ne samo s pestmi, ampak tudi s kolmi in šibami so ga bili. Eden ga je po glavi tolkel, drugi po vratu, tretji po herbtu, zopet drugi po rokah, persih, bedrih itd. Od toliko zaušnic niso bila njegova lica samo zagorela, temveč mu je tudi kri iz ust in iz nosa tekla. O ubogi Jezus! serce, komur se ne smiliš, je pač terdo; oh! daj, da čuti moje serce usmiljenje s tabo.

2. Premišljuj, kako so Kristusa v Kajfeževi hiši s šibami tepli.

Ko je bil Jezus smerti vreden spoznan, so hlapci ga tudi h kamnatemu stebbru privezali, in neusmiljeno tepli. Od tega govorijo tudi sveti očaki cerkveni. Pa tudi za lase so ga cukali, kakor je On sam sveti Brigiti razodel: Vsakoverstno so me zasramovali. S pestmi so me tolkli po zobeh. Za lasé so me cukali, itd. To se je brez milosti godilo; in nekteri so mu tako zeló lase pulili, da so mu celo pesti las iztergali. Tako je bila njegova sveta glava tu pa tam brez las, plešasta. Sveta Jezusova glava je po tem takem to noč grozno dosti terpela; ker je v glavi občutljivost večja, bolečina nevarniša in dela večje težave. Zato smo že od natore taki, da skerbimo za glavo pred vsemi udi; ko vidimo, da nas hoče kdo po glavi udariti, ovarjemo si glavo z rokami, da se glavi nič žalega ne prigodi. Jezusu pa so bile roke povezane, zato jih ni mogel pred svojim obrazom držati, ali nad svojo glavo, da bi se branil udarcem; tako je tedaj njegova glava marsikter nevaren udarec dobila. Tudi na serce je bil bit, in je bilo čudo, da je živ ostal.

Glej! vse to je tvoj Zveličar zayoljo tebe terpel in tako je plačal za grehe, ktere si ti s svojimi udi storil. Spoznaj tedaj to dobroto hvaležno, in časti njegove svete, pobite ude.

3. Premišluj, kako je bil Kristus v Kajfeževi hiši zapljuvan.

Od tega govori sveti Matevž: „Tedaj so mu pljuvali v obraz; in sveti Marka: „In so ga jeli zapljuvati.“ Tu se je spolnilo, kar je sveti Job govoril: „Gnjusim se jim, in ni jih sram, mi v obraz pljuvati.“¹⁾ Kdo zamore, ljubi moj Kristjan! to premišljati brez zavzetja, kako so Judje Jezusu v sveti obraz pljuvali?

Oh! kakošen je bil tu ubogi Jezus? Na svojem svetem obrazu, na glavi, in na oblačilu je bil ves opljuvan, da ga ni mogel nobeden spoznati, nobeden brez gnjusenja pogledati. Njegove svete roke so mu bile povezane, da se ni mogel sam obrisati. Neusmiljeni Judje pa niso marali, ga očistiti.

Ti, o pobožni Kristjan! pomisli vendar dobro, kako neizrečeno zasramovanje je terpel Kristus, tvoj Odrešenik, ko so nanj, kakor na najbolj zaničljivega, in od Boga prekletega človeka nagnjusno pljuvali. Če kdo pred imenitnim gospodom pljune, je nevljudno; zato, kdor hoče pljuniti, svoj obraz na stran oberne, in si kak kot poišče. Koliko zaničevanje je bilo tedaj to, da so ti malovredni Judje brez vsega spoštovanja, iz same neporednosti, in iz zgolj sovraštva Jezusu ne samo na oblačilo, ampak tudi v obraz, in še celo v usta pljuvali. O neizrečeno zaničevanje! o nezapopadljiva hudobija! tu pljuvajo v Njega, ki je podoba in svetloba nebeškega Očeta, čegar obličje angelji gledati želijo; kateri vsa nebesa razsvetljuje, in po katerem so vsa ljudstva, vsi kralji in preroki čez štiri tisoč let zdihovali. Ta častitljivi Gospod je bil tukaj tako zapljuvan, zaničevan in neusmiljeno tepen.

O Kristjan! pomisli, kako živo je čutilo presveto Jezusovo serce to zaničevanje in to veliko sramoto. Pomisli le, kaj bi ti čutil in rekel, ako bi kateri neporednež pljunil na tvojo obleko, ali pa še celo v tvoj obraz? In

¹⁾ Job. 30, 10.

Jezus, Sin Božji, to poterpežljivo prenaša, svojega obraza proč ne oberne, se ne jezi čez te nesramneže, in čez sramoto, ki mu jo delajo. Stermi, o Kristjan! nad to veliko poterpežljivostjo, in pomisli, kako zamoreš svojega zapljuvanega in zaničevanega Zveličarja prav počastiti. Uči se vendar iz ljubezni do njega eno besedo, ki jo kateri zoper tvojo čast, in tvoje dobro ime govori, poterpežljivo prenašati, in reci:

Hvaljen bodi Jezus Kristus, za grozno zasramovanje v Kajfeževi hiši; čast in hvala mu bodi zato na vekomaj! Amen.

O najdobrotljiviši Jezus! iz ljubezni do tebe hočem to krivico in tudi še več krivic poterpežljivo terpeti, ker sem tebi toliko krivic storil. O nebeški Oče! odpusti nam vsem vse naše hudobije po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

O Jezus, ti svetloba Očetove časti, in podoba bitja njegovega! jaz te molim, častim in hvalim tvoje prelepo Božje veličastvo in te zahvaljujem, da si se dal za nas zapljuvati in ognjusiti. Jaz te prosim po vsej sramoti in krivici, ki si jo terpel pri opljuvanji svojega svetega obraza, odpusti mi, da sem te s svojimi grehi tolikokrat zapljuval, zaničeval in zavergel, in tako svojo dušo tako nečisto, nagnjusno in umazano pred tvojimi očmi naredil. Oh, najdobrotljiviši Jezus! očisti mojo dušo od vse nesnage greha in ne zaverzi me od svojega svetega obličja. Amen.

Deveti odstavek.

Kristus v Kajfeževi hiši še na dalje zasramovan.

Kedar si od ljudi zaničevan.

„In možje, kateri so ga deržali, so ga zasramovali in bili.“ (Luk. 22, 63.)

1. Premišluj, kakó je bil Kristus celo noč večkrat zasramovan. Kar smo do sedaj povedali, to se je skoraj vse godilo vpričo Kajfeža in celega zbora. Ko so pa oni spat odšli, in nedolžno jagnje pustili v rokah služabnikov, z dovoljenjem, da smejo delati ž njim, kar se jim ljubi; tu si lahko misliš, kaj so storili. Sveti Lukež pravi: „Možje, kateri so ga deržali, so ga zasramovali in bili.“ Kako pa so ga zasramovali, ne pravi, temveč pusti, da si sami domišljujemo. Mislimo si pa lahko, kako so ti brezserčni hlapci Gospoda Jezusa Kristusa zasramovali. Ker je bil namreč sam poklenski Lucifer njih glava, dal jim je tudi v misel vse mogoče zasramovanje.

Oni so mu na njegovo sveto glavo postavili norčevavsko kapo ter so se mu pačili in zaničljivo priklanjali. To kapo so mu na glavi vertili in z velikim posmehom z glave zbijali. Pa so naredili krono iz slame, mu jo na glavo djali, pa ga okoli po dvorani vodili; kjer je memo šel, so se mu zaničljivo priklanjali in so se mu hudobno pačili. Pa so ga na stol posadili in okoli njega plesali in poskakovali. Ko so nekaj časa okoli njega poskakali, spodmaknili so mu stol, da je Jezus na tla padel. Tako so še več takih norčij ž njim vganjali, katerih ne moremo popisati. — Pomisli, o kristjan! kako je vse to zasramovanje Kristusa žalilo, ker je bil zaničevan ne samo kot človek, ampak tudi kot Bog. Veruj mi, da vse besede tistih hlapcev, s kterimi so se ž njim norčevali, bilo je toliko vbadecev v njegovo sveto serce. Pa vse to zasramovanje bi on lahko prestal, ako ne bi ga ljudje le še dan današnji ravno tako zaničevali in zasramovali, kakor je svoje dni tožil sveti Brigiti rekoč:

„Kje je še tako mala reč, ki pa človeku dopade, da ne bi je ljudje bolj ljubili, bolj želeli, kakor mene? Ako bi mene bolj čislali, kakor druge reči, bi me tudi bolj ljubili, kakor druge reči. Nič nimajo tako majhnega, česar ne bi ljubili, kakor le mene. Za vse jim je žal, le ne za mojo zgubo. Žal jim je, ko terpijo škodo sami, ali pa njih prijatelji. Žal jim je, da se njih čast tudi z eno samo besedo žali. Žal jim je, da žalijo druge ljudi ki so več, kakor oni: da pa mene, stvarnika vseh reči žalijo, to jim ni žal. Kteri človek je tako zaničljiv, da ne bi ga poslušali, ko to želi? da ne bi mu dali, ko on da? Jaz pa sem v njih očeh najzaničljiviši; oni me namreč nič ne čislajo, akoravno sem jaz jim vse dal.“ Glej, ljubi moj kristjan! tako je Gospod tožil svoji ljubi sveti Brigiti. Ne zaničuj tedaj Kristusa, temveč ljubi ga, in čislaj ga več kakor vse druge reči.

2. Premišljuj, kako so Kristusu obraz odevali.

Z vsem rečenim niso bili hudobneži še zadovoljni; pa tudi Kristusova želja, za nas terpeti, ni bila še nasitena. Prerok je namreč o njem prerokoval rekoč: „Pomoli svoje lice njemu, kateri ga bije; nasiten je s sramoto.“¹⁾ Hudobni hlapci so si vedno kaj novega izmišljevali. „Nekteri so mu jeli obraz zakrivati,“ pravi sveti Marka, „in ga za uho biti in mu reči: Prerokuj,“²⁾ kdo te je vdaril. Lahko si mislimo, da mu niso s čisto, belo ruto oči zakrivali. Pač je bila ta šala zaničevalna in zasramovalna! Tedaj z Bogom se take norčije vganjajo? Oj, naka! s tabo o najmilostljiviši Bog! se ni norca delati. Tebe nimamo zaničevati, se ti nimamo posmehovati, ampak moliti in častiti kot pravega Boga.

3. Premišljuj, kako so Kristusa preklinjevali.

K vsemu temu zasramovanju so mu dajali še gerda imena. Sveti Lukež pravi: „In več družega preklinjevanja so govorili zoper njega.“³⁾ Menda je hotel reči: Tako strašno so ga preklinjali, da me je groza in sram,

¹⁾ Žal. pes. 3, 30. ²⁾ Mark. 14, 65. ³⁾ Luk. 22, 65.

vse povedati. Kar so le mogli zaničljivega mu reči, vse gerde priimke, kar so si jih mogli izmisliti, so mu govorili. Menda pogubljeni v peklu ne morejo huje preklinjati, kakor so ti hudobni hlapci Jezusa preklinjali.

Ali zamoreš verovati, ljubi moj kristjan! da je vse to mogoče? Oh! da bi tako ne bilo. Se več zasramovanja so storili Kristusu, kakor smo tukaj povedali; in sveti Bonaventura pravi: „Ni mogoče povedati, kako so s Kristusom ravnali.“ — Pomisli, o kristjan! kaj je pri vsem tem čutilo in terpelo Kristusovo presveto serce, in misli pogostoma na to žalostno noč; posebno, če katero noč ne moreš spati, premišluj, kaj je nedolžno Božje jagnje tisto noč od zdivjanih judovskih hlapcev prestati imelo.

4. Premišluj, kako je bil Jezus na zadnje zapert v temno ječo.

Ko so se bili satanski hlapci naveličali Jezusa zasramovati, so ga vnovič dobro povezali in ga peljali v tesno temno ječo, ki se še dan današnji vidi; sveta Helena je namreč iz Kajfeževe hiše cerkev dala napraviti, v kateri je blizu vélikega oltarja na desni strani tesna temna jama, ki ji pravijo Jezusova ječa. Lahko se veruje, da je bil Kristus v to luknjo vtaknjen. Če gre kdo v to luknjo, prešine mu groza celo teló. Oj, koliko je pač Jezus tu notri terpel! Ako bi bili imeli kako bolj grozno mesto, gotovo bi bili ga ondi kje vtaknili, ker so ga imeli za največega hudobneža. Zato so ga v to strašno ječo djali, in postavili k njemu hudobne stražarje, da mu niso miru dali. Spolnilo se je tukaj, kar je v psalmih rečeno: „Položili so me v najglobokejšo jamo, v temo in v smertno senco.“¹⁾ — Tako je stal na pol mertev, in na celem životu pobiti zveličar v tej nagnjusni ječi. Tu se ni mogel vsesti, ne nasloniti, tudi ne vleči. Z nagnjeno glavo mu je bilo notri stati, in ni imel ničesar, kamor bi svojo bolno

¹⁾ Ps. 87, 1.

glavo naslonil. O, kako goreče je molil k svojemu nebeškemu Očetu za nas, tudi za svoje mučitelje, in je tako splečeval naše dolge. Zato o pobožni kristjan! pojdi v Jeruzalem, v Kajfeževo hišo, tje doli v ječo, in obišče Jezusa v ječi in poslušaj kaj ti govori:

Moj sin! oh glej, kaj sem tukaj terpel in premišluj, kako neusmiljeno so z mano tukaj ravnali. Jaz sem bil tukaj zapert, ktereга ne obsešejo nebesa. Jaz sem bil vjet, da sem jetnike rešil. Na vseh udih sem bil razbit, da od bolečin vedel nisem, kam se obrniti; in ničesar nisem imel, da bi si bolečine olajšal. Tako truden sem bil in zdelan, da nisem mogel na nogah stati in vendar se nisem mogel ne vستي, ne vleči. Moje serce je bilo popolnoma oslabelo, in vendar nisem imel ničesar, da bi se bil s kako jedjo ali pijačo poživil. Bil sem poln pljuncev in nesnage in ni ga bilo, da bi me bil obrisal. Angeljem v nebesih sem se usmilil: ti pa moj sin! ti nočeš nič vedeti za moje reve, za moje bolečine? Oh! vtisni si vendar to moje terpljenje v svoje serce; saj si bil ti edini uzrok mojih rev, ti si me v te bolečine pripravil. Ti bi moral na vekomaj v temni luknji peklenske ječe čepeti, in se večno žgati in peči; ali, zato da bi bil ti rešen večne ječe, me je moj Oče dal namesti tebe v to temno ječo vtakniti, sedaj je na tebi, da se mi hvaležnega skažeš in za to sramoto vso mogočo čast skazuješ.

Zahvala.

1. Za vse udarce, ki jih je dobil Kristus.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse udarce, zapljuvanje, zasramovanje in zasmehovanje.

O najpoterpežljiviši Jezus! jaz te molim kot svojega Boga in Gospoda, in te tisočkrat zahvaljujem in častim za vse udarce, ki si jih v svojem britkem terpljenji dobil. Oh daruj jih svojemu nebeškemu

Očetu v zadostenje za vse moje grehe, in ovaruj me večnih kazni! Amen.

2. Za vse zasramovanje, ki gaje Kristus terpel.

O Jezus, krona in slava vseh svetnikov! jaz hvalim in častim tvojo nezapopadljivo vsegamogočnost, ktera je bila v tvojem terpljenji skrita; jaz hvalim in častim nezmerno modrost, ktero so v tvojem terpljenji imeli za neumnost; jaz hvalim in častim tvojo neizrečeno ljubezen, ktero so v tvojem življenji po krivem sovražili: in te prosim, daruj svojemu nebeškemu Očetu vse, kar si terpel na duši in na telesu, vse zaničevanje k njegovi časti in k našemu zveličanju, zato da nam vse naše grehe in hudobije milostljivo odpusti. Amen.

3. Za to, da je bil zapert v temni ječi.

O vjeti Jezus! kateri boš na sodnji dan rekel: Jetnik sem bil, in niste k meni prišli! poglej jaz pridem k tebi in te obiskujem v tvoji terdi ječi. Jaz te hvalim in častim za vse, kar si v ječi in v Kajfeževi hiši prestal in pohlevno te prosim, da mene in vse moje peklenske ječe milostljivo ovaruješ, in vpeljaš v svobodo nebeške domovine, kjer te bomo na vekomaj hvalili, ljubili, molili in častili. Amen.

4. Za vse bolečine, ki jih je Jezus na vseh udih terpel.

O Gospod Jezus Kristus! jaz te hvalim za vse, kar si terpel na duši in na telesu, in te prosim po vseh mukah in bolečinah, kar si jih terpel v svojem serci, in na vseh udih: odpusti mi, kar koli sem s svojimi udi in s svojim grešnim srcem grešil; daj mi

potrebne moči na mojo smertno uro in nakloni mi večno življenje. Amen.

Peto poglavje.

Kristusovo sočutje z Marijo in z učenci.

Pervi odstavek.

Marijina serčna žalost zavaljo tega, kar je Kristus na oljski gori prestal, in zavaljo njegovega vjetja.

Beri to preišljevanje, ko imaš reve in križe s otroci ali prijatelji. „Hlapci Judov so Jezusa popadli in so ga svezali.“ (Jan 18, 12.)

1. Premišljuj Marijino žalost zovoljo tega, kar je Jezus na oljski gori terpel.

Od kar je Jezus odšel na oljsko goro, sedela je žalostna Mati s svojimi žalujočimi tovaršicami v hiši, kjer je Kristus poslednjo večerjo opravil: ona je tako milo plakala, da bi se terdemu kamnu usmilila. Serca pobožnih žen so medlela od ljubezni, ker so zgubile tistega, katerega so tako serčno ljubile, ter niso upale, tako hitro zopet ga dobiti, ker niso imele tako terdne in žive vere, kakor Mati Božja, da bo zopet od smerti vstal. Zato ni mogoče dopovedati, kako so bile vse pobitega serca. Celo noč niso mogle očesa zatisniti, temveč so vedno objokovale N j e g a, brez katerega jim je bil ves svet zopern. Pred vsem pa je imela žalostna Mati tako britko noč, kakoršne ni še svoje žive dni nikdar imela. To noč ni mislila na drugo, kakor na Kristusovo terpljenje in je v svojem serci nekako občutila vse, kar se je njenemu Božjemu Sinu godilo. Zato je bila z njim vred polna žalosti in otožnosti. Naj le pomisli tukaj mati, kako bi ji bilo pri serci, ko bi vedela, da bo njeni edini ljubi otrok jutre po nedolžnem mučen in neusmiljeno umorjen. Kaj bi ta mati tisto noč delala? Ali bi jo mogel kdo

utolažiti? Kolikajn bolj je Mati vseh mater Marija to noč v nezmerni žalosti prebila?

Ko je pa njeni Sin na oljsko goro šel, in je tam tri ure take žalosti prestajal, da je na zadnje kervavi pot potil; oh! kako je bilo Materi Božji te tri ure pri serci? Akoravno telesno od njega ločena, bila je v duhu in s svojim srcem vedno pri njem. Saj serce je bolj tam, kjer ljubi, kakor pa kjer živi. Ker je bilo Marijino serce po ljubezni popolnoma in nerazdeljivo z njenim ljubim Sinom združeno, bilo je vselej bolj pri njem kakor pri njej. Zato ni mogel njeni Sin nič terpeti, kar ne bi bila ona ž njim vred terpela; ona je vse to v svojem serci veliko bolj živo občutila, kakor občutimo mi, kedar mora kdo naših najbližnjih in najljubših sorodnikov terpeti. Marija pa je vedela ne samo po natornem dozdevanju, kar njeni Sin na oljski gori terpi, ampak tudi po Božjem razodenju, ker je bila skoraj vedno zamaknjena, in je videla v duhu, kako njeni žalostni Sin na svojem obrazu leži in kervavi pot poti. Tu pomisli o človek! kaj je Marija terpela; pomisli v kaki stiski in žalosti je bilo njeno serce. Neki imeniten učenik pravi da, ako bi se Marijina žalost med vse ljudi razdelila, bi vsi od same te žalosti umerli. O Bog! kako velika je bila pač Marijina žalost? Oh! kako je njeno materno serce vse to prenesti moglo?

2. Premišljuj Marijino žalost, kedar so ji učenci povedali, da so Jezusa vjeli.

Kako se je bilo to zgodilo, razodel je Kristus sam svetemu Anzelmju rekoč: „Učenci so jokaje prišli, in z objokanimi očmi govorili: O preljuba Gospa! tvoj ljubi Sin, naš Učenik, je vjet, in mi ne vemo, kam ga peljejo, ali kaj bodo ž njim počeli. In takrat je presunil meč bolečine zavoljo veliko ljubezni do moje matere tudi mojo dušo.“ Kako žalostna novica je bila ta! Kako se je njeno materno serce prestrašilo! Akoravno je namreč Marija v duhu videla, kako

so Jezusa vjeli, vendar so ji bile te besede strašna novica, in so, enako ostremu meču, njeno materno serce prebodle. Zato je, to slišati, v omedlevico padla, in je v tem padci z roko kamna se dotaknila; v kateri kamen se je vtisnila podoba njene svete roke. Ta kamen je sedaj v Rimu, in se še na njem poznajo znamenja Marijine roke.

— Ko je Marija zopet enmalo se zavedela, oh! kako ji je bilo pri serci! Bila je sicer v vsem svojem obnašanju modra in poštena: vendar pa je bila zavoljo vjetja svojega Sina tako žalostna, da ni mogoče z merzlim srcem to premišljati. Njena podoba je bila vsa spremenjena, nje obraz bled, moči so jo zapustile, roke in noge so se ji tresle, nje serce ji je močno bilo, in dihala je težko, in tedaj je komaj mogla govoriti. Druzega ni mogla zgovarjati, kakor: O moj Jezus! tedaj so te vjeli? — Ko je pa bolj okrevala, tožila je s temi, ali enakimi besedami: O moj sin Jezus! prelubeznjivi otrok! oh, v koliko revo si prišel? Oh, kako neusmiljeno bodo tvoji sovražniki s tabo ravnali? Oh, da bi mogla jaz namesti tebe biti vjeta in namesti tebe terpeti! tisočkrat bi hotla za te umreti, ako bi te mogla rešiti. Oh! kam se bom od žalosti in otožnosti obernila? „Oh! slava je Izraelu vzeta, ker je vjeta skrinja Božja!“¹⁾ Oh, moj Sin Jezus! Oh, Jezus, moj Sin! O nebeški Oče! daj mi z njim umreti; brez njega živeti je britkejše, kakor smert. — Tako je sveta Mati Božja z jokanjem, zdihovanjem in žalovanjem te noč prebila.

3. Premišluj, kako je tudi sveti Janez žalostno novico od Jezusovega vjetja prinesel.

Komaj se je žalostna mati malo utolažila, pride sveti Janez z drugo žalostno novico. Ko je namreč Petra v Kajfeževo hišo vpeljal in slišal, kako se Jezusu tam godi, spomnil se je, da ga je žalostna mati lepo prosila, naj ji pride vse povedat, kar se z Jezusom godi. Zato je hitro se obernil, in je okoli dveh po polnoči v hišo

¹⁾ 1. Kralj. 4. 22.

prišel, kjer je bila Marija. Sveti Janez je bil ves pobit in žalosten; zavoljo velike ljubezni namreč, s katero je Jezusa ljubil, je bilo njegovo serce globoko ranjeno. Ko je tedaj na vrata poterkal in so mu odperli, in ko je videl Kristusovo Mater z njenimi tovaršicami v toliki žalosti, ponovila se je tudi njegova serčna bolečina, ter se je začel britko jokati, in je na vedno vprašanje Matere Božje na zadnje spregovoril, rekoč: O Marija! s tvojim Sinom, mojim Učenikom, delajo tako neusmiljeno, da se bojim povedati. Judje so ga kot razbojnika vjeli in povežali, k velikoma duhovnomu Anu in Kajfežu peljali, in tako grozno nemilostljivo ž njim ravnaajo, da ni mogoče povedati. Hudobni Judež ga je izdal.

Ktero serce zamore čutiti, kaka žalost je Marijino serce napolnila, ko je slišala, kako neusmiljeno hudobni ljudje z Jezusom ravnaajo? O Marija, ti prežalostna mati! kako britka ti je bila ta novica? Kako je takrat Simsonov meč tvoje serce prebadal? Gotovo si takrat roke sklepal, svoje oči proti nebu obrnila ter zavpila: O ti moj ubogi Jezus! oj Jezus! ti moj ubogi otrok! oh, da bi mogla jaz namesti tebe terpeti! O ljubi moj Jezus! Oj Jezus, moj Sin! Tvoji sovražniki so te mi vzeli, in te ne bodo mi nazaj dali. Oj, nehvaležni Judež! kaj ti je storil moj Sin, da si ga njegovim sovražnikom izdal? — Tako je prežalostna mati Marija jokaje tožila, da se je vsem v hiši usmilila.

4. Premišljuj Marijino serčno žalost pred Kajfeževo hišo.

Ko so se Marija, sveti Janez in svete žene dovolj pojokali, rekla je žalostna mati Božja svetemu Janezu: Jaz te prosim, pojdi z menoj v mesto, da poiščem Njega, ktereга moja duša ljubi. Sveti Janez je bil tudi koj pripravljen, ž njo iti. Tako je šla prežalostna mati iz hiše — in svete žene so šle ž njo, žalostne in otožne, in celo pot so le vsi vkupej jokali se in žalovali. Naj bolj pa je žalostna mati Božja terpela, in kolikor bliže je prišla Kajfeževi hiši, toliko večja je postajala njena žalost.

Ko so prišli na zadnje do Kajfeževe hiše, slišali so grozen krik, smeh in norške šale. Marija je pač mislila, da se z njenim sinom Jezusom norčujejo, in je ondi tako dolgo stala pred vratami, da je nekdo ven prišel. Tega je vprašala, kaj se vjetemu godi? On pa ji je odgovoril: Kaj prašaš to? Godi se mu tako, kakor si je že zdavno zaslužil. Uboga mati je bila tokaj žalostna; ostala je s svojo tovaršijo celo noč pred velikimi vratami, akoravno ji je bilo marsikaj zaničljivega in zasramljivega slišati od tistih, ki so ven in noter hodili. Še dan današnji kažejo kamen, kjer je Marija stala, ko je sveti Peter prišel, potem ko je svojega učenika zatajil, in kjer je videla zjutrej Jezusa pripeljati.

Kdo more pa povedati, kaj je tukaj terpela? Na tem mestu je stala skoraj dve uri na merzlem zraku, in je sama na svoja ušesa slišala, kaj njeni Božji sin terpi. Zaničljivo govorjenje, zasramovanje in posmehovanje se je po noči lahko tudi dalej slišalo, in tudi posamezne besede so se dale razumeti. Ker je bila tedaj Marija, tako reči, v pričo pri zasramovanji svojega sina, oh! kaj je tu čutila in terpela? Oj pobožni kristjan! ako bi bil ti stal zraven matere Božje, in slišal z lastnimi ušesi zasramovanje Kristusovo, ali bi bil mogel to prenašati? Pomisli tedaj, kaj je terpelo materno serce Marije device; pomisli njeno preveliko bolečino, premišluj njene solze, ker je tudi kervave solze prelivala. Gotovo še angelji v nebesih ne morejo popolnoma zapopasti, kaj je uboga mati Božja tukaj terpela. Kakor namreč po besedah svetega Hieronima do sodnjega dneva ne bo vse razodeto, kar je Kristus v Kajfeževi hiši terpel; tako tudi se ne bo pred sodnjim dnevom vse zvedelo, kar je Marija to noč prestala.

5. Premišluj Kristusovo sočutje s svojo ljubo materjo.

Poslušaj, kaj je on sam neki pobožni osebi razodel: Mene pa je njena žalost tako mučila, da, ako bi bilo takó dopadlo Bogu, mojemu nebeškemu Očetu, bilo bi meni na

veče veselje, vse njene bolečine v moji duši terpeti. Se vé, da bi bilo moje terpljenje s tem pomnoženo, vendar bi bilo to pomnoženje meni velika tolažba, saj tako ne bi bila terpela moja mati. Ker pa je imela moja mati brez vsake tolažbe terpeti; zato nisem te milosti dobil, akoravno sem iz otroške ljubezni do matere večkrat nebeškega Očeta za njo prosil. — Tako je tedaj ena bolečina drugo bolj občutljivo delala; sin in mati sta eden drugemu terpljenje množila.

M o l i t e v.

Hvaljena bodita Jezus in Marija za vse svoje bolečine sedaj in na vekomaj! Amen.

O najdobrotljiviši Jezus! jaz te iz serca hvalim za tvoje otroško sočutje, ki si ga imel s svojo žalostno Materjo Marijo! Pohlevno te prosim, ne daj, da jaz, za ktereга si toliko terpel, se vekomaj pogubim, temveč da deležen postanem obilnega sadja tvojega britkega terpljenja. Amen.

O žalostna Devica in Mati Božja Marija! jaz te spominjam vseh bolečin, ktere so tvoje materno serce prebadale kadar je tvoj Sin Jezus Kristus na oljski gori molil; ko je bil vjet in k Anu in Kajfežu peljan. Oh, po svoji žalosti in terpljenji prosi ga, da naj me vseh mojih grehov, žalosti in otožnosti milostljivo reši. Amen.

Drugi odstavek.

Kristusovo žalovanje zavoljo Petrovega zatajenja in zavoljo Judeževega obupanja.

Beri to premišljevanje, kedar imaš prenašati hinavce in nehvaležnike.
„In Peter je ven šel, in je milo jokal.“ (Luk. 22, 62.)

1. Premišljuj, kako je Peter svojega učenika prvič v Anovi hiši zatajil.

Žalostni Petrov padec ima nas vse v ponižnosti ohraniti. Če je namreč on padel, kateri je imel toliko gnad, in je Kristusa na gori spremenjenega videl; kteremu je bil Bog oče sam razodel, da je Jezus pravi sin Božji; in kateri je bil tako terdno sklenil, da noče grešiti, da je bil pripravljen raj s Kristusom umreti, kakor ga zatajiti; kaj se bo pa nam zgodilo? Kako zamore človek misliti, da ostane stanoviten v dobrem, ker vendar ne vé, ali bo ta dan v dobrem terden stal ali ne?

Sveti Peter je bil prav zares bogaboječ, in je Kristusa prav serčno ljubil; saj je od daleč za svojim ljubim učenikom šel, in je zavoljo njega veliko solz prelil. On je skusil, bodi si uže kakor koli, priti v Anovo in v Kajfeževo hišo; in res ga je sveti Janez, ali kateri drug učenec noter spravil. Ko je bil notri, je vse skerbno ogledoval, da je videl, kje je Kristus, in kaj se mu godi. On je sicer slišal glasen smeh in hrup notri v veliki dvorani, in si je pač mislil, da zasramujejo njegovega učenika; toda pomagati ni mogel in ni smel noter. Ravno to je bilo znamenje velike ljubezni do Kristusa, da je tako daleč za njim prišel, in se zavoljo njega podal v toliko nevarnost.

Ko je tadaj dolgo poslušal, kako so Kristusa zasramovali, oh! kako ga je serce bolelo. Dobri Peter je ostal v velikem dvorišči hiše. Tu so stali tudi vojaki, ki so stražili, da bi jetnik ne všel. Vojaki so velik ogenj zakurili, in so se greli, ker je bilo merzlo. Peter je tudi k ognju stopil, da se je grel. In ko je pri njih stal, ga je vratarica bistro pogledala in spoznala, da je Jezusov učenec. Zato mu je rekla: „Ali nisi tudi ti zmed učencev tega človeka?“ In pričejoči so rekli: Res ti si eden tistih, saj si bil vselej z njim. In dekla pravi vojakom: Verujte mi, on je bil vedno z Jezusom. Ko je dekla tako hudo terdila to, se je Peter silno prestrašil, in si je mislil: ako rečem, da sem, me zgrabijo in v ječo vtaknejo. Zato je iz strahu pred smertjo tajil, in rekel: „Jaz ne vem, kaj praviš, ker nisem njegov učenec.“

— Tu glej in premišljuj človeško slabost in nestano-

vitnost, in premišljuj pri tem Kristusovo sočutje s Petrom in z vsemi slabimi ljudmi.

2. Premišljuj, kako je Peter drugič in tretjič Kristusa v Kajfeževi hiši zatajil.

Ko je Peter videl, da ga je dekla spoznala, je vstal, šel proč od ognja in ven skoz vrata; ker se je bal, da ne bi ga zgrabili. Ko je bil zunej, in je zopet mislil na svojega ljubega učenika, si ni mogel miru dati; zakaj tako je Jezusa ljubil, da ni mogel biti brez njega. In akoravno je uže enkrat padel, vendar je mislil, da se to več ne zgodi. Ker je bil Jezus med tem peljan v Kajfeževo hišo, je šel Peter tudi v dvorišče Kajfeževe hiše. Ker je tukaj od daleč slišal, da Jezusa zasramujejo, začel je na skrivnem jokati in zdihovati. Po nesreči zanj je prišla tudi tukaj neka dekla, in je zapazila, da je Peter žalosten. Zato je rekla k vojakom: Tu hodi človek, zdi se mi, da je učenec tega Galilejca. Ko so to slišali, so šli k Petru, in so mu rekli: „Ali nisi tudi ti zmed njegovih učencev?“ In eden zmed njih pravi: „Gotovo, ti si eden tistih.“ Peter se je zopet prestrašil, in je mislil, da ga zgrabijo. Zato je zopet tajil, rekoč: Verjamite mi, „da nisem njegov učenec,“ in še s prisego je priterdil.

Sedaj je hotel Peter proč iti, vendar pa je še tukaj ostal. Bal se je, ostati, ker je videl, da ga poznajo; ostal bi pa vendar tudi rad, da bi videl, kaj se bo njegovemu ljubemu učeniku godilo. Sicer je uže dvakrat ga zatajil; vendar pa ni zato kaj dosti maral, ker je le iz strahu in z ustmi drugače govoril, kakor je v svojem serci mislil. Tako je tedaj še eno celo uro ondi ostal, in je večkrat bliže stopil, da je mogel slišati, kaj z Jezusom delajo. In ko je slišal, da ga strašno kolnejo, zasmehujejo in zasramujejo, in pretepajo, je začel britko se jokati, in je sam pri sebi govoril: O preljubi moj učenik! oh, kako neusmiljeno delajo s tabo! oh, ako bi ti mogel jaz pomagati, kako rad bi to storil!

Ko je Peter še precej dolgo ondi žalosten poslušal,

zapazili so ga nekteri, ter med sabo govorili: Temu človeku ni dati vere, on preži ondi na nekaj; gotovo mora biti zmed učencev tega Galilejca. Tedaj so šli k njemu, in so ga prašali, kaj išče ondi? Sveti Peter ves v strahu ni vedel, kaj bi odgovoril. Tada j so mu rekli: „Ti se nam sumljiv zdiš; gotovo si zmed učencev tega jetnika.“ Sveti Peter pa je tajil, in ni hotel resnice povedati. Tedaj mu eden zmed njih reče: „Ti si zares eden zmed njih; saj si Galilejec, kakor priča tvoja izreka.“ In ko Peter sedaj ni se hotel vdati, mu reče Malhov stričnik: „Kako boš tajil? Saj sem te pri njem v vertu videl!“ Tedaj je začel Peter rotiti se in prise-gati, da ne pozna tega človeka. In s tem je smertno grešil, ker je krivo prisegel, akoravno se zamore en malo zgovarjati z velikim strahom, v katerem je bil. — Glej! tako padamo in grešimo tudi mi vedno bolj in bolj, ako se zanašamo na svojo čednost.

3. Premišljuj, za kaj je Peter svojega ljubega učnika zatajil.

Sveti Peter je Jezusa posebno zato zatajil, ker se je preveč zanašal na svojo moč, in vdrugič, ker je na oljski gori premalo molil. Sveti Peter ni mislil, da je tako slab, posebno ker je bil uže precej daleč naprej v pobožnem, svetem življenji; zato je mislil, da mu ni tolikanj potreba moliti, akoravno ga je Kristus opominjal, rekoč: Čujte in molite, da v skušnjavo ne „padete.“ Ne pozabi, o kristjan! tega nikdar, in ne zanašaj se nikoli na svojo lastno čednost, na svoje lastne moči. Ako ti pride na misel, da si pobožen, da sveto živiš; ne verjami tega, saj si tako slab in pregrešen, da ne moreš sam od sebe ne ene same ure v dobrem ostati stanovit en. V drugič mōli vselej pridno in prosi Boga, da v skušnjavo ne padeš, temveč da ti dá potrebne moči in pomoči, da zmagaš, posebno pa na smertno uro. Zakaj ti si tako slab, da ne moreš iz svoje lastne moči ene same skušnjave tudi najmanjše premagati. Ako vsakdan ne moliš pridno, se prigodi, da Bog pripusti v kaz en

za tvojo prevzetnost, da padeš; ker dobro veš za svojo slabost, in ga vendar ponižno ne prosiš za potrebno pomoč.

4. Premišljuj Kristusovo žalost zavoljo padca njegovega učenca.

Da je Petrov greh Jezusu žalost vzrokoval, lahko sodimo uže iz tega, ker ga je Jezus resno svaril, in opominjal, da naj čuje in moli. Po storjenem grehu so hudiči Jezusu očitali, da so njegovega prvega učenca v svojo oblast dobili. Jezus pa je hotel hudiče osramotiti, zato je koj Petra skoz okno pogledal, in ga razsvetlil, da je čisto spoznal, kaj je storil. Med tem je tudi petelin zapel. In Peter se je spomnil Jezusovih besed: „Predno bo petelin dvakrat zapel, me boš trikrat zatajil.“

Peter je obudil serčno žalost čez svoj greh, in je začel bitko se j o k a t i. In kakor pravijo, ko je iz Kajfeževe hiše ven šel, stala je žalostna Mati Božja s svojo žalostno tovaršijo pred vratmi na desno, ktero mesto kažejo še dan današnji. Ko je mati Božja Petra spoznala, (luna namreč je svetila), ga je z milim glasom vprašala: Ljubi moj Peter! kaj se godi z mojim ljubim sinom? Sveti Peter pa je tako bitko jokal, da ni mogel besede spregovoriti. Zavoljo tega se je žalostna mati še bolj prestrašila, ter rekla: Oh, ljubi moj prijatelj! reči vendar, kaj se godi: tvoj jok mi namreč kaže, da mora slabo se mu goditi. Sveti Peter ji na to reče: Oh, prelubeznjiva mati mojega gospoda! pustite me v miru, ker nisem vreden, z vami govoriti; ker sem vašega Sinu, svojega učenika, trikrat zatajil. In ko je to rekel, je tako bitko jokal, da ni mogel nič več govoriti, temveč je zdihovaje in jokaje naprej šel. Tu pomisli, o pobožni kristjan! kako je to žalostni materi Božji serce ranilo. Menda je tu govorila: O moj sin! če ti to delajo tvoji prijatelji, kaj ti bodo delali še le tvoji neprijatelji? Če te tvoj učenec zataji, oh, kako te bodo vojaki preklinjali? In tako je začela uboga mati Božja bitko

jokati, in tudi za spokornega Petra prositi in moliti, da bi ga Bog zopet iz greha izvlekel.

5. Premišljuj kes, žalost in solze spokore svetega Petra.

Ko je sveti Peter od Matere Božje proč šel, bil je kakor zašla ovčica, ki je svojega pastirja zgubila; s sklenjenima rokama, in s pripognjeno glavo je šel naprej zdihovaje in jokaje, in si ni upal svojih oči proti nebu vzdigniti. Ko je prišel k vratom, kjer se je šlo ven na oljsko goro, je šel ven, in se je na desno obernil, zraven gore Sion, ter je prišel za to goro do jame, blizo neke druge jame, v kateri so se bili nekteri učenci skrili. V to jamo je šel, na svoj obraz padel in bitko se jokal. Oh, jaz ubogi grešnik! je zdihoval, kaj sem storil, da sem ljubega učenika zatajil in krivo prisegel? Oh! jaz nisem vreden, da me zemlja nosi, ker sem svojemu Gospodu nezvest. Te in enake zdihljeje je sveti Peter v nebo pošiljal, ostal je v tej jami noč in dan, in ni ne jedel ne pil do svete velike noči. In dokler je živel, je vsako noč, ki je slišal petelina peti, iz postelje vstal, pokleknil in svoj greh objokoval, tako da so bile od vednega jokanja njegove oči vse rudeče.

Iz spokornih solz svetega Petra spoznaj, o grešnik! kako človek z vsakim, tudi majhnim grehom Boga zataji, vjezi in razžali. Reci, ali ne bi bil velik greh, ako bi kdo sveti cibori, iz kterega se daje ljudem sveto obhajilo, z blatom omazal? Ali veliko večje zaničevanje in zasramovanje je, kedar kdo svojo dušo, v kateri Bog prebiva, tudi le z odpustljivim grehom lahkomišljeno omaže, posebno ker ni blata na svetu bolj nagnjusnega pred Bogom, kakor je tudi najmanjši greh? Kako tak greh Boga žali, spoznaš lahko iz te le prilike:

Neki kralj praznuje svojo ženitnino; ravno ima vkup priti s svojo nevesto. Toda pri tej priči vkaže rabeljnu, naj njegovo nevesto prav dobro pretepe, in eno celo leto v ječo zapre. Ali ne bo vsakdo rekel, da se je ta nevesta gotovo zelo pregrešila zoper kralja, da jo kralj

tako kaznuje? Sedaj poglej! kar stori ta kralj svoji nevesti, to dela Bog s svojo nevesto, s človeško dušo. Ako namreč človek umerje, in se ima duša kot nevesta Božja z njim združiti, jo da Bog, ako ima tudi le ne sam majhen greh na sebi, v vice za krajši ali daljši čas, dokler se popolnoma očisti. Ako ne bi mu bil odpustljivi greh tako zopern, tudi ne bi svoji ljubi nevesti te sramote storil, za katero je strašno smert terpel. Tedaj glej in spoznaj, o človek! da je huda in britka reč, ako Gospoda svojega Boga zapustiš in razžališ.

6. Premišljuj nesrečno smert nespokornega Judeža.

Ko je ta nesrečni človek nedolžno jagnje v mesnico prodal, in svojih trideset srebernikov dobil, tu je še le spoznal, kako strašen greh je storil. Njegova vest ga je začela tako griziti, da od žalosti ni vedel, kam se obrniti. Ako je na Boga mislil, bal se je ostre Božje sodbe; ako je na nebesa mislil, noter priti ni imel nobenega upanja; ako je na pekel mislil, je ta pred njim odpert stal, pripravljen ga požreti; ako je na Kristusa mislil, njega je z izdanjem grozno razžalil; ako je mislil na svoj greh, zdel se mu je tako velik, da je mislil, da mu ne more biti odpuščen, satan pa je vedno bolj ga dražil, dokler ga ni do obupa pripravil. Na zadnje gre nesrečni učenec v tempelj in k hinavskim duhovnim, ki so bili v tempelj se podali Boga zahvalit, da so zapeljivca ljudi, kakor so Jezusa imenovali, tako srečno vjeli in obsodili. K tem duhovnim prinese Judež nazaj denar in pravi: „Jaz sem grešil, da sem nedolžno kri izdal.“ Duhovni pa ga niso tolažili, še le pomnožili so njegov obup, ker se mu rekli: „Kaj nam za to? Glej ti, kaj si storil.“ Potlej je šel ta ubogi človek v svojem obupanji ven iz mesta, in se je za goro Sion na drevo obesil, in je tako svojo nesrečno dušo hudiču izročil. V njegovo večo sramoto je Bog tako naredil, da mu je trebuh počil, in da so vsa njegova čeva ven se izsula. Kar je bilo tako grozno gledati, da ni mogel nobeden ondi nemo iti.

7. Premišljuj serčno sočutje Jezusovo z nesrečnim Judežem, in z vsakim nespokornim grešnikom.

Milostljivi Jezus je videl v duhu vse, kar se je godilo, in je menda sam pri sebi tako le govoril. Oh, moj sin! jaz ne žalujem čez svoje terpljenje, tudi ne čez svojo smert, ampak čez tvoj nesrečni konec in čez tvoje večno pogubljenje. — Ta strašna prigodba z Judežem se je tudi koj razglasila po celem mestu Jeruzalemu, ker je namreč Bog s tem pokazati hotel, kakošen konec čaka tiste, kateri se pregrešijo zoper Jezusa Kristusa. O nesrečni grešnik! govori tukaj na dalej milostljivi zveličar, zgleduj se tukaj nad nesrečnim koncem Judeža izdajavca. Ti si morebiti več grehov storil, kakor on in jih nisi tako obžaloval, kakor on; saj on je iz serca obžaloval svoj greh, in se je očitno pred duhovniki grešnika spoznal in jim svoj greh povedal. On je očitno pričal, da sem Jaz pravičen, in da je on krivičen, ki je nedolžno kri izdal. On je tudi krivično blago nazaj dal, in je hotel to kupčijo razdreti. Ali ni bila to velika žalost nad storjenim grehom, in težka pokora, kakoršne nisi morebiti ti svoje žive dni storil? Ena sama reč je manjkala tej njegovi žalosti, namreč zaupanje na Božjo milost, ker mu je hudič vdihal, da je njegov greh tako velik, da mu ga Bog ne more več odpustiti. Zato je obupal in se je obesil. Tak obup lahko tudi še tebi pride na smertno uro, ker ti bo hudič tiste grehe, za ktere sedaj malo ali nič ne maraš, tako velike delal, da boš menil, da moraš obupati. To se je že mnogim prigodilo, in se lahko tudi tebi zgodi, ako se za časa ne spreoberneš, grehov ne popustiš, ter ne začneš svoje življenje zares poboljšati.

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, in počeščeno bodi njegovo usmiljeno serce sedaj in na vekomaj! Amen.

1. O usmiljeni Jezus! ki si svojega učenca Petra, kateri te je bil trikrat zatajil, s svojimi usmiljenimi očmi milostljivo pogledal, in k pravi žalosti, pokori in k poboljšanju obudil; jaz te prosim po tvojem nezmernem usmiljenji! poglej tudi na me ubozega grešnika s svojimi milostljivimi očmi, in dodeli, da svoje grehe prav spoznam, serčno obžalujem in bitko objokujem. Podpiraj mojo slabost, o najdobrotljiviši Gospod! s svojo Božjo gnado, in okrepi me v vsem dobrem, da te nikdar več ne z besedo, ne z djanjem ne zatajim, temveč očitno, vedno in resnično te spoznam in častim kot svojega edinega, ljubega Boga, Gospoda in Odrešenika. Amen.

2. O Jezus, ti najdobrotljiviši Odrešenik! oh, odreši in ovaruj me vse škodljive žalosti, malodušnosti in obupanja! obvaruj me terdovratnosti, oterpnjenja in nespokornosti. Oh razsvetli in omeči moje serce z žari svoje svete gnade, da s svetim Petrom svoje grehe spoznam in objokam, in ne pribegnem k vervi in pogubljenju, kakor Judež izdajavec, ampak k tebi, skali in viru vseh milosti, mojega zveličanja in večnega življenja. Amen.

Sesto poglavje.

Kristus k posvetni pravici peljan.

Pervi odstavek.

Kristus peljan k deželnemu oblastniku Pilatu.

Naj se bere posebno takrat, kedar ima človek po nedolžnem terpeti pri gosposki ali od gosposke.

„Zvezanega so peljali in izdali Ponciju Pilatu, deželnemu poglavarju.“ (Mat. 27, 2.)

1. Premišljuj, kako je bil Kristus zjutraj zarano poklican pred judovski zbor.

V petek zjutraj zarano je kervoželjni Kajfež zopet vse zbornike vkup poklical in jim je rekel: Kaj se vam zdi, kaj je z jetnikom nam početi? Pri tem zboru, kakor menijo nekteri, so bili Nikodem, Jožef iz Arimateje in še nekaj družih pobožnih Judov, ki so bili skrivni učenci Jezusovi, kar pa niso smeli očitno kazati, da niso bili iz shodnice izgnani. Ti so menda rekli, kar piše sveti Matevž: „Ne o prazniku, da ne vstane punt med ljudstvom.“ Hotli so reči: To se kar ne spodobi današnjemu dnevu. Ker je namreč danes začetek svetih velikonočnih praznikov, bi se praznik onečastil, motila bi se služba Božja in vsi ljudje bi bili moteni v svoji pobožnosti. Zato bi bilo bolje, da bi se osem dni počakalo, da stečejo prazniki. Med tem nam ne bo vtekel, saj je mogoče, dobro ga varovati. — Ko so pa drugi to slišali, so enoglasno se jim zoperstavili, ker so djali: da tak hudobnež, kakor je on, ni vreden, da živi tudi le en dan še; in da se Bogu večja čast zgodi, ko se tak hudobnež umori, kakor če se mu veliko daritev prinese. — Tada je bilo sklenjeno, da se ima Kristus postaviti pred veliki zbor, da bodo slišali, ali je še vedno tistih besed, kakor to noč.

Oj hudobni sodniki, ki so to nedolžno jagnje tako sovražili, da so ga vkljub velikemu velikonočnemu prazniku koj umoriti hotli! Pomisli, kako je to Jezusa v serce bolelo. Nekaj ur je bil v ječi, in je celo noč veliko prestal. Njegove moči so bile tako oslabele, da so se mu kolena tresla. Njegove roke so bile povezane, in svojo vso razbito glavo je od bolečin imel nagnjeno. Ko je pa dan napočil, je svojo bolno glavo povzdignil, je odperl svoje s kervijo zalite oči, zdihnil iz žalostnega serca in rekel: O britki, bolezní polni dan! ti si poslednji dan mojega življenja na tem svetu, tebe sem dolgo in goreče želel, da ubogi človeški rod odrešim. Glej, o nebeški Oče! jaz sem pripravljen dati svoje življenje za odrešenje sveta, in danes vso svojo kri do zadnje kapljice prelití.

Ko je Jezus tako molil, so prišli služabniki, so odperli ječo in so rekli: Naprej, ti zapeljivec! sedaj moraš priti pred našo gospodo, da prejmeš zaslužen plačilo. — Oh! kako so te besede Jezusovo serce ranile! Kedar berič zjutraj pride, in jetniku reče ven priti k sodbi, oh! kakov strah ga prešine. Trese se na celem životu, in je od strahu na pol mertev. Kako se je, kaj meniš? naš Zveličar tresel na celem životu, ker se je kot človek smerti bal, kakor vsak drugi, in tem bolj, ker je dobro vedel, koliko strašnih bolečin mu bo ta dan prestati. Zato si ne more nobeno človeško serce misliti, kako se je Jezus tistikrat vstrašil. Vendar se je vdal kot poterpežljivo jagnje v mesnico.

Pridi, o kristjan! in poglej, kako hodi Jezus to svojo prvo pot, kakoršnih mora danes še več storiti. Ako ga ljubiš, hodi pridno za njim, in preišluj, kaj za te terpi. Prvo pot je storil v sredi vojakov, kateri ga z orožjem v rokah peljejo. On je bil izdelan na vseh udih; njegov obraz razpraskan in otekel; njegovi lasje razkuštrani in na več mestih izpuljeni; njegova obleka in brada razdjana in v neredu. V taki, pomilovanja vredni postavi je prišel v zbornico, kjer je najimenitniša mestna gospoda sedela, in okoli nje pa je bilo vse polno mestnjanov nižih stanov. Kdo bi ne mislil, da bo ta žalostni prikaz Kristusa Jezusa njih serca ganila k pomilovanju? Toda pri njih ni bilo nobenega usmiljenja, temveč še veselili so se, ko so videli svojega sovražnika tako ponižanega.

2. Premišluj, kako je bil Kristus zopet od Kajfeža vprašan, in od judovskega zbora v smert obsojen.

Tu je stal najviši Gospod nebes in zemlje s povezanimi rokami, s skrivljenim životom, s pripognjeno glavo, kakor ubog grešnik, ki čaka na smertno obsodbo; tu je Jezus čakal, kaj mu bodo ti kervoželjni gospodje rekli. Kajfež je sedel na svojem mestu in je ošabno govoril: Poklicali smo te, da vidimo, ali ostaneš še pri tem, kar si to noč govoril. Zato te zopet vprašam:

„Si li ti Kristus, povej nam?“ Sedaj so vsi tiho molčali, da bi slišali, kaj bo rekel. In Kristus je glavo vzdignil, ter resno in veličastno tako le govoril: „Ako vam povem, mi ne bote verjeli. Ako pa tudi vprašam,“ ali ne morete sami spoznati iz spolnitve vseh prerokov in iz mojih čudežev, da sem Sin Božji: „mi ne bote odgovorili in me ne spustili. Odsihdob pa bo Sin človekov sedel na desnici moči Božje. Vsi pa so rekli: Ti si tedaj Sin Božji? In je rekel: Vi pravite, da jaz sem.“¹⁾ Kdo ne bi mislil, da so te strašne, resne in premišljevanja vredne besede tem gospodom prešinile mozeg in kosti? Kdo ne bi mislil, da so na svoja kolena padli, s sklenjenimi rokami Kristusa molili in za odpuščenje prosili? Saj je očitno rekel, da je Sin Božji, in da bo sedel na desnici moči Božje, ter sodil in vladal v nebesih in na zemlji.

Ali glej! oni se niso vstrašili, temveč se zaupili: „Kaj nam je treba družega spričevanja? saj smo sami iz njegovih ust slišali.“ In so začeli ga zaničevati in zasramovati rekoč: Kaj? ali ti si Sin Božji? Ti, tesarjev sin, berač, samarijan in čarovnik? Ti si Sin Božji? Ali ti boš sedel na desnici Božji? Ali tebe bomo kmalo na lesu križa visečega videli! Saj takemu prederznemu človeku se spodobi najhujša smert. — Pomisli, o bogaboječi kristjan! kako je bil tu tvoj Odrešenik zaničevan, in vse to je prestajal zavoljo tebe!

3. Premišljuj, kako je bil Kristus peljan k deželnemu oblastniku Pilatu.

Vedi, da Judje niso smeli nobenega umoriti, ker so bili Rimljanom podložni; Rimljani so jim to oblast vzeli. Kedar je tedaj kdo kaj storil, da je bil smerti vreden, so ga ali deželnemu oblastniku izročili, ali pa so prosili za dovoljenje, da smejo hudodelnika umoriti. Zato so imeli Rimljani povseh deželah, ki so jim bile podložne, deželnega oblastnika ali poglavarja, ki je v cesarjevem imenu zapo-

¹⁾ Luk. 22, 66—70.

vedoval in sodil. Tako je Pilat bil cesarjev namestnik v Jeruzalemu, in je bil poglavar čez celo judovsko in samarijansko deželo, čez Galilejo pa ne, ker tam je zapovedoval Herodež. Ta Pilat je bil že pet let deželni poglavar, in je slabo vladal. Bil je namreč neusmiljen človek in je Judom mnogo kljuboval. Lahko ga je bilo z dnarjem podkupiti, z Judi je brez milosti ravnal, svojim vojakom je pripustil, da so kradli in ropali, in več njih je dal v ječo zapreti in umoriti, da jih še ni preslišal. Zato so ga Judje dokaj sovražili. Potem, Pilat je bil malikovavec in je zeničeval judovsko vero. Ker tedaj Judje niso smeli Kristusa umoriti, zato so ga k Pilatu peljali.

Evangelisti popisujejo to tako: „Vsi veliki duhovni in starašini ljudstva in vsa množica, so vstali, in Jezusa zvezanega peljali, in izdali Ponciju Pilatu, deželnemu poglavarju.“¹⁾ Glej tukaj so bili vkup tisti možje, kateri so bili prvi in najimenitniši v celi deželi, kar zadeva veljavo, učenost in modrost. Tukaj je bila neštevilna množina ljudi, bilo jih je gotovo vkupej čez dvesto tisoč ljudi. Tukaj je bilo več ko dvanajst legijonov angeljev, ki so svojega Boga k sodbi spremljali. Tukaj je bilo več tisoč peklenskih hudičev, kateri so vse Jude, kolikor so mogli s peklenskim sovraštvom zoper Kristusa napolnjevali. Tukaj je bila cela truma vojakov, ki so imeli ubozega jetnika skerbno varovati. In v sredi med vsemi temi je bil On, ki je druga oseba presvete Trojice, namreč edinorojeni Sin večnega Očeta in presvete Device Marije. Njega so od Judov k nevernikom, od judovskega zbora pred Pilatov sodnji stol peljali, da bi tu bil sramotno križan.

Pomisli tedaj, o kristjan! ta slovesni hod. Kajfež in Ana, in pa dva in sedemdeset zbornikov so šli od spred. In za njimi veliko število judovskih služabnikov. Potem je prišla velika množica pismarjev, farizejev in

¹⁾ Mat. 27, 2. Luk. 23, 1.

saducejev. Za njimi so šli vojaki s svojim orožjem. Koj za njimi beriči ki so Jezusa zvezanega peljali. In od zadej so šli zopet vojaki v orožji. Na zadnje pa je šla še neštevilna množica ljudi. Med tem namreč, ko je bil zbor v Kajfeževi hiši, se je po celem mestu zvedelo, da je vjet véliki prerok, Jezus iz Nazareta, in da ga imajo sedaj k Pilatu peljati.

Tako so šli tedaj o peti uri zjutrej z gore Sion celo četert ure do Pilatove hiše. Od Kajfeževe do Pilatove hiše je ravno tisoč korakov, kar stori eno četertinko ure. Ubogi Kristus je šel v sredi med to hudobno derhaljo, in je bil od vojakov in beriških hlapcev zaničljivo peljan. Roke se mu bile na herbtu zvezane, in težko železno verigo je imel okoli svojega vratu. Obraz mu je bil otekel, lica razpraskana, razkuštrani lasje in brada, in bil je ves opljuvan, da ga ni bilo pogledati. Dva sta ga za vervi vlačila, drugi so ga s kolmi bili in drgali. In več vojakov je šlo pred njim, zraven njega in za njim, da ne bi jim pobegnil iz rok. In med temi vojaki sedel je ubogi Jezus ves skrivljen, in sram ga je bilo svoje oči povzdigniti ali komu v obraz pogledati.

Ko so tedaj doli z gore Sion šli, oh! kako so Jezusa cukali in vlačili? Sedaj je bil prisiljen teči, sedaj postati, sedaj zopet hiteti, kakor se je ravno hudobnežem ljubilo. Menda je na tej poti večkrat padel, in se v glavo in roke vdaril. Kadar so pa na ravni tlak prišli, si lahko misliš, kako so ga neusmiljeni beriči s kolmi naprej gnali. In ker zavoljo velike trudnosti ni mogel hitro hoditi, so ga marsikedar dregnili in vdarili. Zato je bila ta druga pot Jezusu dokaj težavna, ker so beriči in hlapci vedno ga mučili in suvali. In ker je Jezus bos bil, se je večkrat vdaril na kamen in ranil. Težka železna veriga, ki mu je od vratu doli visela ga je na kolena tolkla in ker so mu bile roke za herbtom povezane, si ni mogel v nobeni reči pomagati.

Zato bodi hvaljen in češčen Gospod Jezus Kristus za to žalostno pot sedaj in na vekomaj! Amen.

4. Premišljuj tukaj Marijino žalost.

Sedaj se hočemo k Materi Božji podati in videti, kako se je ona vedla, ko je svojega Sinu zagledala. Uboga Mati je dolgo, kakor nekteri menijo, dve ali tri ure pred Kajfeževo hišo stala, da bi videla Njega, ktereга je čez vse ljubila. Ko je bil na zadnje zjutraj ven pripeljan in ko ga je v sredi beričev tako spremenjenega videla, zdelo se ji je, kakor da bi ji bil kdo z mečem serce presunil. Gospod je bil namreč tako ranjen, opljuvan in otekel, da ni bil skoraj spoznati. Zato se je žalostni Materi nezrečeno smilil, nje materno serce ji je hotlo od žalosti počti, in vsa je v obraz obledela. Poslušaj, kaj je svetemu Bernardu od tega razodela:

„Ko sem slišala, da je moj Sin vjet, sem šla v Jeruzalem k njemu kakor sem zamogla, akoravno mi je bilo prav težavno. In ko sem ga videla, se je vse v meni streslo, moj duh je v meni obnemogel, in nisem imela ne občutkov ne glasú.“ Gotovo je bila popolnoma iz se, da ni nič videla in nič slišala; še čudo, da ni od žalosti umerla. Poprej ko je bila slišala, da so nje sina vjeli, se je tako silno zavzela, da je v omedlevico padla; kako se je sedaj zavzela, ko je svojega Sinu s svojimi lastnimi očmi tako spremenjenega videla? O nezmerna žalost! o neizrečena bolečina! Ker je Marija bolj spoznala, kako veliko je Božje veličastvo, kakor ga mi spoznamo; zavoljo tega jo je tudi tisočkrat bolj bolelo kakor nas, ko je videla Sinu Božjega, od grešnikov vjetega in tako neusmiljeno zdelanega.

Ta nezapopadljiva serčna bolečina je bila še neizrečeno pomnožena, ko je ubogi vjeti Jezus svoje zapljuvano in oteklo ohličje k svoji žalostni Materi obernil, in jo je s svojimi s kervijo zalitimi očmi pogledal. Ko je namreč Marija Jezusa pogledala, in Jezus Marijo, sta bila ta dva pogleda enaka dvema ostrima nožema, ki sta ti dve blagi serci silno ranila. Marija je kar na tla se zgrudila, in je obležala obnemogla v naročji treh Marij, vendar pa je obderžala svojo

popolno zavednost. Ko se je žalostna Mati zopet enmalo oddahnila, je začela britko jokati in tožiti: O moj Sin Jezus! o Jezus, moj otrok! — Tako je zdihovala in plakala. Da bi pa svojo serčno bolečino malo potolažila, storila je, kar je mogla in kakor levinja, kateri so mladiči vzeti, poda se v največo nevarnost, da jih nazaj dobi: tako je tudi Marijo ljubezen zopet okrepila, da si je upala iti med sulice in meče, da bi svojega Sinu saj še enkrat objela in poljubila, kakor je razodela svetemu Anzelmumu rekoč:

„Zjutraj za rano, ko so mojega Sinu iz Kajfeževe hiše peljali, sem ga vpervič videla po njegovem vjetji. Tje k njemu sem tekla, in sem videla njegov ljubi obraz opljuvan. Ko sem ga pa objeti hotla, mi ni bilo pripuščeno.“ — O velika ljubezen in stanovitnost! O stanovitna ljubezen! Ko pa so jo vojaki proč pahnili, oh! kako jo je bolelo? Veče žalosti ji niso mogli narediti kakor to, da ji niso dopustili, Njega še enkrat objeti, ktereга je tisočkrat bolj ljubila, kakor sama sebe. Ko je videla, da ga neusmiljeni beriči tako strašno vlačijo in naprej peljajo, šla je za njim, kakor je mogla, od daleč, ali pri tem je še več imela prestati. Slišala je namreč od daleč vojake na glas smejati se in norčevati se z Jezusom. Na več mestih po tleh je videla kervave sledi, ker je iz ranjenih Jezusovih nog sveta kri tekla.

Ona je tudi videla in slišala, da so jo mnogi hudobni ljudje zasmehovali in preklinjali, da je tako hudobnega Sinu rodila. Ali ona je vendar s Kristusom eno voljo in eno serce imela, in je nebeškemu Očetu svojo žgavno daritev ali terpljenje darovala. Najbolj pa jo je bolelo, ko je videla in slišala, da se toliko ljudi nad njenim Sinom pohujša.

Farizeji namreč in pismarji so z besedo in z djanjem, in kakor jim je le mogoče bilo ljudstvu, ki se je čudilo nad Kristusovim vjetjem prav na tanjko razkladali, kolikajn težkih grehov in hudobij je storil; tako da so začeli skoraj vsi se nad Kristusom pohujšati, in

od Njega krivo soditi. Tu se je slišalo, da so eden drugemu pravili: Kdo bi bil mislil, da je ta človek tako velik hudobnež, in da je take hudobije delal? Oj, kako nas je ta človek goljufal, ker se je delal pobožnega in pravičnega! Sedaj je njegova hinavščina na svetlobo prišla, ker Bog ne more dolgo take hudobnosti terpeti. Te in enake besede so šle žalostni Materi tako k sercu da je od serčne bolečine skoraj obnemogla.

Zato bodita hvaljena in česčena Jezus in Marija, za vse kar sta terpela, sedaj in na vekomaj! Amen.

O prežalostna Mati Božja Marija! jaz te prosim po vsej tvoji serčni žalosti, zadôbi mi od Boga milost, da bom britko terpljenje tvojega Sinú Jezusa Kristusa v serci premišljal in pobožno častil. Amen.

Drugi odstavek.

Kristus pred Pilatom tožen.

Kedar si krivo tožen.

„Pripeljali so ga k Pilatu in so ga začeli tožiti.“ (Luk. 23, 1.)

1. Premišljuj, kako je bil Kristus pred Pilatom tožen.

Pilatova hiša, kakor se še sedaj vidi, je bila na velikem tergu nekaj više, tako da se je po osem in dvajsetih stopnicah iz marmeljna gor do vrat šlo. Ondi v tej hiši so takrat stanovali vsi rimski deželni poglavarji, kakor dan današnji vsi turški namestniki. Prostor pred to hišo je bil velik, tako da nekterekrti so se na tem tergu nasprotne stranke sprijele in pobijale. Na tem velikem tergu je stala neštivilna množica ljudi, ki so hotli Jezusa videti. Na zadnje pride edinorojeni Sin nebeškega Očeta, vlečen od beričev in beriških hlapcev z zvezanimi rokami in z železno verigo okoli vratú. Kdo zamore povedati, kaj je naš Zveličar tukaj terpel? Pomisli, o človek! ako bi tebe po nedolžnem vjeli, in z največo sramoto na velik terg med mnogo tisoč ljudi peljali, ali ne bi te bilo sram, da bi si želel biti raji

sto sežnjev pod zemljo? Oh! koliko sramoto je terpel naš Odrešenik, ki je bil najviši Bog, obljubljeni Zveličar in imenitni prerok, od kterege se je že po celem svetu govorilo? Kamor je prišel, stalo je veliko ljudi na obeh straneh, kateri so po sili se naprej potiskali, da bi videli tega preroka. Malo kateri je bil, da mu ne bi bil kaj žalivnega rekel; zakaj skoraj vsi, ki so ga poprej častili, imeli so ga sedaj za lažnjivega preroka, v tej misli so bili ljudje še bolj uterjeni, ko so slišali, česar se je Jezus po krivem tožil. Ko je ves judovski zbor prišel pred Pilatovo hišo, niso noter šli, temveč so ostali na tergu zdolej pred stopnicami, ker so menili, da bi se omadeževali, ako bi šli v hišo nevernega, malikovavskega človeka. Pilat je tedaj k njim ven prišel, in vprašal, v čem tega človeka tožijo. In tu so začeli ga takó tožiti, da je Pilat se zgrozil in Kristusu rekel: „Ali ne slišiš, koliko zoper te pričujejo?“¹⁾ Kar koli je Jezus kedaj rekel ali storil, tudi najmanjše reči, vse so tukaj očitno pred vsem ljudstvom povedali in krivo razlagali. In za vsako obtožbo je bilo veliko prič in večidel izmed visoke imenitne gospode.

Če je tudi še kdo dobro mislil od Jezusa, bilo je li mogoče, da ni bil sedaj preverjen, ker je toliko imenitnih in učenih ljudi zoper njega pričalo?

2. Premišluj, kako je bil Kristus od Pilata izpraševan.

Med tolikimi rečmi, katerih so Jezusa tožili, so bile tri najpoglavitniše, namreč: Kristus je ljudi zapeljeval; on je branil, cesarju davek plačevati; in je hotel sam postati Judovski kralj. Ko je Pilat te tožbe slišal, je šel zopet noter v svojo hišo in je dal Kristusa za sabo noter peljati. In ko je bil notri, ga je vprašal: „Kaj si storil?“ To je: vsi Judje, duhovni in predstojniki so te meni izročili, tedaj si gotovo veliko se pregrešil; saj se še ni slišalo, da bi bili kedaj najimenitniši gospodje

¹⁾ Mat. 27, 13.

sami kakega hudodelnika tožit prišli. Od prve tožbe hočem molčati, ki me ne zadeva toliko. Za drugo tožbo tudi ne maram, ker vem, da je kriva. Tretja tožba pa mi da misliti in zato moram reči do dna priti. Vprašam te: „Ali si ti kralj judovski?“ In Jezus je odgovoril: „Moje kraljestvo ni od tega sveta. Ko bi bilo moje kraljestvo od tega sveta, bi se moji služabniki pač bojevali, da ne bi bil Judom izdan; takó pa moje kraljestvo ni od tod.“ Pilat sam je na to rekel: „Tako si ti kralj?“ Jezus je odgovoril: „Ti praviš, da sem jaz kralj“, pa ne posveten ali pozemeljski, ampak duhovski in nebeški kralj. „Jaz sem v to rojen, in sem zato prišel an ta svet, da pričam resnici,“ in ljudi učim, kako naj minljive in spremenljive reči popuščajo ter nebeške in stanovitne reči ljubijo in iščejo, da pridejo enkrat k mojemu nebeškemu Očetu. „Vsak, kateri je iz resnice, posluša moj glas,“ in sprejme moj nauk. Pilat mu reče: „Kaj je resnica?“ In ko je bil to rekel, je zopet ven šel k Judom, ¹⁾ in ni čakal na Jezusov odgovor. — Ti pa, o kristjan! poslušaj zvesto in stanovitno kristjanski nauk in resnico; poslušaj bolj marljivo, kakor Pilat, kaj ti Kristus poreče, kaj te uči.

2. Premišljuj kako je Pilat očitno spoznal Kristusovo nedolžnost; Kristus pa je le molčal na vse druge tožbe in krive priče.

Pomisli, kaj in kako se je govorilo in kričalo med ljudstvom, med tem ko se je Pilat s Kristusom pogovarjal. Vélikim duhovnom ni ta reč nič kaj dopadla, ker so spoznali, da je Pilat bolj za Kristusa, kakor zanje. Zato so se posvetovali, kako bi Pilata na svojo stran potegnili. Poslali so koj nekatere med ljudstvo, da so vse mogoče hudo od Kristusa pravili, zato da bi vse proti Kristusu našuntali. Med ljudstvom je stala tudi žalostna Marija s svojo tovaršijo; zato ji je kervavelo serce, ko je videla in slišala, kako duhovni, farizeji in

¹⁾ Jan. 18, 33—38.

pismarji med ljudstvom okoli tekajo in toliko laži od njenega Sina Jezusa trosijo. Oh! kako rada bi ga bila zagovarjala, toda ni bilo mogoče toliko množico ljudi podučiti. Bilo je nekaj tisoč ljudi vkupaj; véliki terg in vse mestne ulice so bile polne ljudi; zakaj vsi moški iz judovske in galilejske dežele, ki so imeli več kakor dvajset let, bili so takrat v Jeruzalemu, da bi po Božji postavi veliko noč praznovali. Ko je tedaj Pilat zopet ven prišel, je na glas rekel: „Jaz ne najdem nobene krivice nad tem človekom.“ Judje pa so se serdili in véliki duhovni so na ves glas vpili: Kaj, nobene krivice nad njim ne najdeš? Saj je tako hudoben človek, kakoršnega ni najti na celem svetu. On je pijanec, zapeljivec, hinavec, samarijan, čarovnik, hudičev služabnik. Sveti Marka pravi: „Véliki duhovni so ga veliko tožili.“ ¹⁾ Oh, kako je to nedolžnega Jezusa v serce bolelo, da so ga očitno pred tolikim ljudstvom krivo tožili toliko grehov in hudobij? Vendar pa v zadostenje in v pokoro za naše grehe in zgovore hotel je tiho molčati. Zato mu je Pilat rekel: „Ali nič ne odgovoriš? Poslušaj, kolikih reči te tožijo?“ Ali on ni nobene besede več odgovoril, tako da se je Pilat čudil. — Oh, pobožni kristijan! čudi se mu tudi ti, ter reci:

1. Zahvala za žalostno Jezusovo pot od Kajfeža do Pilata.

O najdobrotljiviši Jezus! jaz te hvalim in častim za tvojo tretjo žalostno in britko pot, ko si bil k Ponciju Pilatu peljan. Jaz te ponižno prosim, odpusti mi vse moje hudobne in grešne poti in dodeli mi gnado, da vedno na potih Božjih zapovedi hodim in ostanem. Amen.

2. Zahvala za Kristusovo molčanje.

O najsladkejši Jezus! jaz te hvalim in častim za tvoje poterpežljivo molčanje, ko si pred nevernim deželnim poglavarjem Pilatom kakor krotko jagnje stal in

¹⁾ Mark. 15, 3.

pri vseh krivih tožbah nisi svojih svetih ust odperl. Jaz te prosim po tem tvojem ponižnem in poterpežljivem molčanju, odpusti mi, kar sem s svojim jezikom kedaj grešil in dodeli, da se ne dam zmotiti od hudobnih zasramovanj in obrekovanj; da svojih grehov nikoli s hudobnim zgovarjanjem ne pomnožim; da se ponižnega molčanja od tebe učim in s tvojo gnado tudi res molčim, kjer mi je molčati; da hvalo in grajo, tudi zaničevanje in tožbe tega sveta pohlevno zaničujem in poterpežljivo prenašam. Amen.

Tretji odstavek.

Kristus od Herodeža zaničevan in zasmehovan.

Kedar se godi očitno pohujšanje.

„Herodež pa s svojimi vojaki ga je zaničeval in zasramoval in ga oblekel v belo oblačilo.“ (Luk. 23, 11.)

1. Premišljuj četerto žalostno pot Jezusovo v njegovem britkem terpljenji, ko so ga k Herodežu peljali.

Med drugimi tožbami so veliki duhovni tudi rekli, da je Kristus si prizadeval vse ljudi zoper cesarja šuntati ne samo na judovskem, ampak tudi na galilejskem. Ko je Pilat slišal imenovati galilejsko in je zvedel, da spada pod Herodeževo oblast, se je razveselil, ker je spoznal, da je Jezus nedolžen, in da ga le iz sovraštva tožijo in nič slišati nočejo, da se Jezus izpusti. Rekel je tadaj Judom: Ako je toženec galilejec, spada pod Herodeževo oblast. Pojdite tadaj ž njim k Herodežu in tožite ga pred njim. To je bilo Judom prav, ker so si mislili: Herodež je jud, pozna našo postavo in bo tej reči kmalo konec storil. Šli so tedaj proč z Jezusom in cela množica ljudi za njimi.

Vedi pa, da je bil ta Herodež sin tistega Herodeža, ki je dal nedolžne otročiče pomoriti. On pa ni bil kralj čez vse dežele judovske, kakor njegov oče, ampak le na galilejskem. Po očetovi smerti namreč so si bili

njegovi trije sinovi, Arhelaj, Filijo in ta Herodež kraljestvo razdelili in ta Herodež je dobil Galilejo. Pa tudi ni stanoval v Jeruzalemu, ampak v Cezareji. Le o velikonočnem času je prišel vselej v Jeruzalem po Božji postavi ter je stanoval v lepem poslopji, ki si ga je bil njegov oče dal sezidati iz samega marmeljna in od znotraj z zlatom in srebrom bogato okinčati. Ta palača je imela železna vrata in tri take stolpe, kakoršnih, kar zadeva velikost, trdnost in lepoto, ni bilo videti nikjer drugod. Stala je ta palača v tretjem oddelku mesta Jeruzalema, od Pilatove hiše tri sto in petdeset korakov proti solnčnemu zahodu. Ta Herodež je bil častilakomen, nesramen, zvijačen mož, živel je v očitnem prešestvanji z ženo svojega brata, on je svetega Janeza Kerstnika po nedolžnem dal ob glavo djati in je tudi večkrat na skrivnem hotel Kristusa umoriti, kar so mu enkrat nekteri farizeji tudi povedali, rekoč: „Pojdi stran in umakni se od tod, ker Herodež te hoče umoriti.“¹⁾ Ker je tedaj ta hudobni Herodež že večkrat iskal Jezusa umoriti, zato so njegovi sovražniki se nadjali, da ne bo Jezusa izpustil. K temu prešestnemu in kervoželjnemu kralju je bil kralj nebes in zemlje poslan, da bi se odgovarjal čez vse svoje dejanje in nehanje.

Herodeževa hiša je bila, kakor smo rekli, tri sto in petdeset korakov od Pilatove, in pot ni bila preveč ugodna, ker je bilo hoditi po kamnatem tlaku. Ljudi, ki so za Jezusom šli, ni bilo mogoče prešteti; pa tudi ne zasramovavnih besed, ki jih je moral Jezus slišati. Veliki duhovni, ki so šli ž njim, in pismarji, so vsi vkupaj svoje sovraštvo zoper Kristusa izlivali, rekoč: Naprej, ti zvijačni hudobnež! kmalo je po tebi. Pilata si očaral, da te sodi nedolžnega; ali Herodež je bistroumen in pameten, on te pozna bolje. — Te in enake zaničevavne besede so ti hudobni ljudje Kristusu govorili in so bili tako jezni, da so škripali z zobmi. Zato

¹⁾ Luk. 13, 31.

so veliko ljudi zoper njega našuntali, in so beričem vkazali, naj mu nagajajo, kakor morejo.

Tukaj so sedaj s Kristusom tako neusmiljeno ravnali, kakor da ne bi bil človek. Neusmiljeni beriški hlapci so ga z vervmi sedaj sem sedaj tje vlekli, s palicami in kolmi po herbtu tolkli in v strani dregali. Tudi cebali so ga tako, da je večkrat na tla padel. In ker so ga želeli kmalo mertvega videti, zato so ga naglo gnali, da bi prej k Herodežu prišli.

Glej, o pobožna duša! kako tvoj presladki Jezus tako težko hodi in toliko težav prestaja. Od ponočnega terpljenja in ker tako dolgo ni ne jedel ne pil, bil je tako slab in bolan, da je komaj na nogah stal; zato je šel tako pripognjeno in je večkrat na terdem kamnji se v noge vdaril. Veriga, ki jo je na vratu imel, je bila težka in ga je tolkla na kolena. Ta pot mu je bila tudi tako britka, ker je vedel, da ga peljajo ne k prijatelju, ampak k najhujšemu neprijatelju, kjer bo dobil le sramoto, zaničevanje in terpljenje. Zato je s psalmistom govoril: „Moje serce pričakuje zasramovanja in reve.“¹⁾

2. Premišljuj, kako je Herodež Kristusa zasramoval in dal zasramovati.

Tukaj je stal kralj nebes in zemlje pred nečimernim, prešestnim kraljem s pobešenimi očmi. Herodež se je čudil, da je tako spremenjen in komaj si je upal ga pogledati. Vendar ga je marsikaj vprašal, namreč: Ali je on tisti, od ktereга se toliko reči sliši? Ali je on tisti, kteremu so trije kralji darov prinesli, vsled česar je njegov oče dal otročiče pomoriti? Ali je on od rojstva slepemu vid dal in Lazarja od mertvih obudil? Te in take reči je prašal Herodež: Jezus mu pa ni kar besedice odgovoril. Tako spričuje sveti Lukež rekoč: „In ga je vprašal z mnogimi besedami; on pa mu ni nič odgovoril.“²⁾ Tedaj mu je Herodež

¹⁾ Ps. 68, 21. ²⁾ Luk. 23, 9.

Kristusovo življenje in smrt.

rekel: Kako je to, da mi nič ne odgovoriš? Saj veš, da imam oblast, te umoriti in tudi te izpustiti. Zato ti obljubim, da, ako z mano govoriš in kak čudež pred mano storiš, te rešim iz rok tvojih sovražnikov. Ker je pa Kristus vedel, da želi Herodež čudež videti ne zato, da bi na-nj veroval, ampak iz same radovednosti, zato ni hotel pred njim nobenega čudeža storiti, kakor samo čudovitno molčati in ga tako kaznovati, da je dal umoriti njegov glas, namreč svetega Janeza Kerstnika. Ko je tedaj Herodež videl, da nič ne spravi z Jezusa, ga je imel za neumneža ali norca, ki ni hotel od njega sprejeti svoje svobode. Cutil se je tudi razžaljenega, zato je svojim dvornikom vказal, naj le tega prevzetnega človeka bijejo, da bo vedel, da se ima kralju spodobno spoštovanje skazati.

Tu premišluj, o kristjan! kako so Herodeževi služabniki s poterpežljivim jagnjetom ravnali. S pestmi so ga v obraz bili, dajali so mu zaušnice in cukali so ga za brado, rekoč: Ali še nič ne spregovoriš, ti terdovratni človek? Ali tako malo maraš za kralja, da mu še odgovora ne daš? — Ali Jezus je vedno poterpežljivo molčal in kar besedice ni zinil. Tukaj so pa začeli veliki duhovni Kristusa hudo tožiti in izmišljevati si hudobij, kakor da bi jih bil on storil. Posebno pa so si prizadevali Herodežu dokazovati, da ni neumen, da ni iz pameti in da se tako dela; sicer zna namreč dobro govoriti; on molči le iz zvijačnosti; ako se spusti, bo še več nemira napravil, kakor poprej. Veruj nam, o kralj! da je on tvoj največi sovražnik; mi smo ga sami slišali, da te je očitno pred vsem ljudstvom imenoval lesjaka. To in še veliko družega so pričali in govorili zoper Jezusa. Sveti Lukež pravi: „Veliki duhovni pa in pismarji so stali in ga terdo tožili,“ ¹⁾ da bi Herodeža spregovorili, naj Jezusa v smert obsodi. Mislili so si namreč, ako ga Herodež ne

¹⁾ Luk. 23, 10.

obsodi, Pilat ga bo še manj obsodil; Kristus bi bil zopet izpuščen, in oni bi v sramoti ostali. Zato so ti kervoželjniki vse hudo od Kristusa rekli, kar se le da izmisliti. Obljubili so Herodežu velike darove; prosili so ga za Božjo voljo, naj izreče obsodbo v smert nad tem hudobnežem. Ali Herodež ni hotel tega storiti.

3. Premišljuj, zakaj je Jezus tukaj v toliki smertni nevarnosti in v pričo kralja, kateri bi ga bil lahko rešil terpljenja in smerti, tako tiho molčal, in ni svoje nedolžnosti kar nič zagovarjal, akoravno mu je bil Herodež obljubil, da ga hoče rešiti, ako en sam čudež pred njim stori.

Kako vesel je bil obsojenec, kteremu bi se malo pred smertjo ponudilo sredstvo, s katerim zamore svoje življenje ohraniti. In vendar Kristus ni hotel tega storiti, akoravno bi bil lahko z eno besedo svoje življenje ohranil, temveč je hotel tiho molčati, zato da je s tem nas učil in odrešil. Ako bi bil pošten človek krivo zatožen in v nevarnosti zgubiti svoje življenje, kako bi on vse mogoče storil in rekel, ter Boga in ljudi za priče klical, da je nedolžen in da se mu godí krivica. In vendar je Jezus molčal, akoravno so ga največih hohobij krivo tožili, ni z nobeno besedo se izgovarjal in vse to zato, da je nas pogubljenja odrešil.

4. Premišljuj, kako je Herodež s svojimi dvorjani Kristusa zasramoval.

Ko je Herodež videl, da nič ne opravi, „ga je s svojimi vojaki zaničeval in zasramoval, in ga je oblekel v belo oblačilo.“ ¹⁾ Pomni, da ga ni Herodež sam zaničeval, ampak tudi njegovi vojaki, to je, dvorjani. Iz tega spoznamo, kako grozno je bilo to zasramovanje. Saj vemo, kako se godí, kadar priprost človek pride med vojake, ali pa dvorske služabnike. Nobeni ljudje na zemlji niso tako pripravljeni za zaničevanje, zasramovanje in posmehovanje, kakor vojaki in dvorjani.

¹⁾ Luk. 23, 11.

Kako hudo se je tedaj ubogemu Jezusu godilo, ko je bil celi Herodeževi telesni straži in njegovim porednim služabnikom v roke dan, da naj ga zaničujejo in zasramujejo? Kdo more popisati ali povedati, kaj so ž njim počeli? Herodeževa palača je imela silno veliko dvorišče okoli in okoli okinčano z lepimi in dragimi stebri, durmi, sprehajališči, balkoni in stolpiči, kjer se je lahko zdolej, na sredi in zgorej okoli sprehajalo in doli v dvorišče gledalo. To dvorišče je bilo polno Judov, ki so od Pilata tu sem z Jezusom prišli. Ker je tedaj Herodež ukazal, da naj njegovi služabniki in vojaki Kristusa zasramujejo, kakor in koliko jim je ljubo; lahko si mislimo, da so ga iz dvorane v dvorišče peljali, da so ga vsi ljudje bolje videti mogli.

Kdo si more misliti, kako zaničevanje in kako sramoto so Herodeževi služabniki tukaj delali Jezusu Kristusu, Sinu Božjemu? V svetih evangelistih ni sicer nič posebnega zapisanega; ali iz toževanja, ki se bere v 21. psalmu, lahko spoznamo, kjer pravi: „Jaz sem červ, in ne človek; zasramovanje ljudi in izveržek izmed ljudstva. Vsi, ki me vidijo, me zasmehujejo; z ustnicami gibljejo in z glavo majajo.“¹⁾ Kakor namreč gerdega červa z nogami poteptamo in ga zaničujemo; tako zaničevavno so tudi z ubogim Kristusom v Herodeževi hiši ravnali. Bili so ga s pestmi, teptali so ga z nogami, praskali so ga z nohti, cukali so ga za lasé, vlečili so ga za oblačilo, metali so ga na tla, z eno besedo: vsak mu je storil, kar koli mu je na misel prišlo.

Oh, neslišano zaničevanje! Oh, kako je presveto Jezusovo serce takrat terpelo! Ako vsakega človeka, ki ljubi svojo čast, silno žali, ko ga zaničujejo, zasramujejo in zasmehujejo; kako je še le Jezusa žalilo, ko ga je hudobna derhal v pričo toliko ljudi zaničevala in zasramovala! Pri takem zaničevanju in zasramovanju je edina ljubezen do našega zveličanja njegovo slabo, bolno serce krepila,

¹⁾ Ps. 21, 78.

5. Premišljuj, kako je bil Jezus z belim oblačilom zasramovan.

Da bi bilo to zasramovanje večne modrosti in resnice tem dvorjanom bolj kratkočasno, prinesel je eden belo oblačilo, ki ga nekteri norčevsko oblačilo imenujejo, ktero so Kristusu na glavo vergli. Oj, kdo more povedati, koliko zaničevanja in posmehovanja je Kristus sedaj prestal? Tu se je začelo še le norčevanje z Jezusom, in kar je vedel in mogel vsak z besedo, z oponašanjem, z zaničevanjem in zasmehovanjem, z vriskanjem in krikom storiti, to je sedaj storil. Eden je Jezusa za nos prijel, drugi ga je za ušesa vlekel, tretji ga je cukal za lasé, četerti ga je vlekel za belo oblačilo in tako so ga peljali po dvorišči gori in doli, kakor obnoredlega človeka. Kakošenkrat so pred njim poklekovali in zaničevaje se mu priklanjali; pa so ga posadili na stol, s stolom vred ga semtertje vlačili, dokler je na tla butnil! Z eno besedo: kar so le mogli si zmisлити, kar je moglo Jezusa k nepoterpežljivosti in pričejoče k smehu pripraviti, to so ž njim delali. Kakošna in kolikera zaničljiva imena so mu dajali, to vé najbolje On sam, ki jih je imel slišati in prenašati. Tako je bil tedaj najmodrejši učenik večne resnice, večna modrost Boga Očeta od hudobnih, prevzetnih dvorjanov zasmehovan, zaničevan in zasramovan, kakor da bi bil največi norec na svetu.

O sramotna grozna hudobija! Sin Božji, od kterege pride ves um in vsa modrost, imel se je za norca, bil s pestmi bit, z nogami teptan, opljuvan in za lasé okoli vlečen! O Jezus, ti večna modrost! kako si mogel prenašati to neslišano sramoto? O ti Božji učenik! kdo te je tako zaničeval? O ti največe časti vredni Bog! kateri človek je tako zaničevavno s tabo ravnal? O moj sin! odgovarja na to Gospod; tu ti ni treba dosti popraševati; ti sam si mu to storil. Tvoji grehi so bili vzrok, da so me zasramovali; tvoja prevzetna obleka me je s tem zaničljivim norčevskim oblačilom oblekla;

tvoj napuh me je tako zasramoval, bil in ranil. Kako se boš pri meni izgovarjal, da si tako hudo z mano ravnal, in da me še sedaj vsak dan s svojo prevzetnostjo hujše zaničuješ, kakor Herodeževi služabniki? Ti hočeš biti v vseh visoko češčen in hvaljen; in ako te kdo le malo zasmehuje, se koj jeziš in se začenjaš maščevati. Ali mi tako mojo ljubezen in ponižnost vračaš? Ali se pravi to za mano hoditi na poti čednosti! Ali se pravi to kristjanska krotkost, ponižnost in poterpežljivost? Prosimo tedaj Gospoda za odpuščenje in recimo:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse svoje zaničevanje in zasramovanje; zato bodi češčen in hvaljen sedaj in na vekomaj! Amen.

1. O Jezus, ti vse časti in hvale vredni Bog in Odrešenik! jaz te spoštujem in molim, hvalim in častim za gerdo zaničevanje, katero si prestal pri kralji Herodeži; in te po njem prosim, dodeli, da te nikoli ne zaničujem, da nikoli tvojemu svetemu imenu nobene sramote in nobene krivice ne storim; temveč daj mi pomoč svoje gnade, da v resnici z vso gorečnostjo in resnobo, z ustmi in s srcem za tabo hodim, tebe spoštujem in molim, hvalim in častim, časno in večno. Amen.

2. O moj Jezus! jaz te prosim po tvojem sramotnem in žalostnem zaničevanju: stori me iz serca ponižnega, da se nič ne prevzamem, ne povišujem, temveč verujem, da sem vreden vsega zaničevanja in zasramovanja, kar sem tudi v resnici zaslužil. Amen.

Ceterti odstavek.

Kristusa peljejo nazaj k Pilatu.

Kedar te preganjajo predstojniki.

„Herodež ga je zasramoval, ga je oblekel v belo oblačilo in ga je nazaj poslal k Pilatu.“ (Luk. 23, 11.)

1. Premišluj, kako je Herodež Kristusa, belo oblečenega, nazaj k Pilatu poslal.

Tukaj se začenja, pobožna duša! peta žalostna, bolečin polna pot, katero je naš dušni ženin v svojem terpljenji šel. Ako ga ljubiš, hodi za njim in premišluj vse, kar je ta pot terpel. Poprej je vselej v svoji obleki se pokazal, to pot pa je storil tako čudno in smešno oblečen, da se skoraj ne da spoznati. Domišljuj si le, kakošen je bil videti tvoj Odrešenik, ko so ga iz Herodeževe hiše ven pripeljali. Njegovi lasje so bili vsi v neredu, razkuštrani. Njegova glava je bila polna oteklina in ran, in na več mestih mu je kri ven stopila. Njegove oči so bile vse višnjeve in otekle. Ves njegov obraz je bil razpraskan in ranjen, obe roki ste bili z debelimi vervmi vkup zvezani; in na zadnje je imel umazano belo norčevsko oblačilo čez svojo sukno. Tako je bil kralj nebes in zemlje od prešestnika kralja neizrečeno zasramovan in v taki podobi je šel On, ki je modrost nebeškega Očeta, iz Herodeževe hiše.

2. Premišljuj, kako je Jezus na tej poti padel.

To spoznamo lahko iz nepoterpežljivosti, katero so Judje imeli. Veliki duhovni namreč in pismarji so se bili nadjali, da bo Herodež Kristusa v smert obsodil, v ta cilj in konec so bili vse mogoče skusili in storili. Ko tedaj niso dosegli svojega namena, si lahko mislimo, kako so bili jezni in serditi. Zato so šli iz hiše polni sovraštva in jeze zoper Herodeža in Kristusa, in sram jih je že bilo, da morajo hoditi od enega sodnika do drugega.

Ko so ga z oljske gore v mesto peljali, bili so veseli, da so ga vjeli. Ko so ga k Pilatu peljali, bili so še bolj veseli, ker so se nadjali, da ga dá Pilat koj umoriti. Ko so ga k Herodežu peljali, bili so najbolj veseli, ker so po svojih mislih imeli za gotovo, da se zgodi njih želja. Ko pa zoper vse pričakovanje niso od Herodeža nič dosegli, bili so na Jezusa bolj jezni, kakor nikoli poprej. Kajfež in Ana namreč sta se imela za ponižana in osramotena, da nista bila ona dva, poglavarja vseh duhovnov, uslišana od Pilata in Herodeža,

ktera sta bila po njuni misli veliko manj, kakor ona; in vendar sta bila sama prišla k tema gospodoma prosit, kakor sta si mislila, pravično in potrebno obsodbo.

Iz tega tedaj lahko verujemo, kako se je ubogemu Jezusu na tej poti godilo. Ko so od Pilata k Herodežu šli, so pravo pot šli, ki je bila tristo in petdeset korakov dolga; Ko so pa od Herodeža nazaj šli k Pilatu, so Kristusa po drugi poti peljali. Ko so namreč iz Herodeževe hiše ven prišli, so se na levo roko obernili, in so šli iz tretjega mestnega oddelka, kjer je stanoval Herodež, v četerti oddelek, ki so mu pravili novo mesto; šli so skoz novo mesto gori, obernili so se potem na desno roko ven iz novega mesta v drugi del mesta in od tam zopet v tretji del in do Pilatove hiše. Ta pot je bila več ko še enkrat tako dolga, kakor prava pot od Herodeža do Pilatove hiše. Ker je bila tedaj poprejšnja pot tristo in petdeset korakov dolga, bila je ta pot sedemsto korakov dolga. Storili so pa to, da je zdelani in trudni Jezus po celem mestu šel, in da so ga vsi v njegovem norčevskem oblačilu videli in zaničevali; tako so vsaj ta namen dosegli, da ga je celo ljudstvo moglo zaničevati, ker se ni še spolnila njegova želja, da bi bil v smert obsojen.

Ko je tedaj Kristus v norčevski obleki iz Herodeževe hiše stopil, se je vse ljudstvo vkup steklo; na vseh vratih, oknih, strehah in po vseh ulicah je bilo vse polno ljudi. Otroci, neporedni mladenči, hlapci, dekle in vsa razuzdana derhal so za Jezusom šli, so ga zaničevali, zasramovali in večni modrosti se posmehovali. Norec! norec! so za njim kričali in so mu še drugih priimkov pritikali. Nekteri so ga z blatom metali in s kamnjem, drugi so ga za belo obleko cukali in mu še več družega delali ter ga zasramovali. Ko je šel memo trume ljudi, začeli so se mu vsi posmehovati in norčevati se iz njega. Kjer je bila pa luža na poti, so bariški hlapci ga naravnost sred luže peljali; in večkrat so mimogredé ljudem na ušesa vpili: S poti, ali ne

vidite, da pride novi prerok, Učenik in Mesija? in so tako ubozega Kristusa pred vsem ljudstvom zaničevali in zasramovali. — O, ti ubogi Jezus, kako so te pač zaničevali! Kako žalostna je bila ta tvoja peta hoja!

Kajfež in Ana in vsi drugi duhovni so bili polni strupene jeze, in ker niso mogli svoje jeze izliti nad Herodeža in Pilata, so jo izlivali nad ubozega Jezusa ter so beriškim hlapcem zares ukazovali, naj le krepko Jezusa tolčejo in bijejo, kakor morejo. Delali so pa to zato, ako ne bi ga hotel Pilat v smert obsoditi, da ne bi vendar tega dneva preživel. Beriči so tudi voljno ubogali, in so ubozega Jezusa strašno pretepali, kamor se je namerilo, tudi po glavi. Več ko en udarec je bil smerten in Kristus bi jim bil na poti umerl, pa Bog ga je obderžal živega, da je več terpel. Tudi so sicer bolj neusmiljeno ga to pot peljali, kakor pred; vedno so ga sem ter tje cukali in vlačili, tolkli so ga brez milosti, večkrat so ga na tla butnili, pritikali so mu zaničljiva imena, in žalili so ga, kakor so le mogli. In vse to zato, da bi postal nepoterpežljiv, in da bi kaj rekel, za česar voljo bi ga mogli pri Pilatu vnovič zatožiti. Poterpežljivi Jezus pa je le tiho molčal in ni kar nobene nepoterpežljivosti pokazal.

Ta pot je bila Kristusu tudi dokaj težavna, ker je bila kriva in neravna. Kmalo mu je bilo navzgor iti, kmalo navzdol; sedaj po terdem kamnji, sedaj po blatu in luži. Zavaljo toliko že preterpljenih muk in ker ni nič jedel ne pil, je bil Jezus tako slab, da se je komaj naprej vlekel. Celo preteklo noč namreč je bil mnogo prestal, iz nosa in iz ust mu je že veliko kervi izteklo, ker so ga vedno v obraz bili; njegova glava je bila tudi že tako potolčena, da je ni mogel več po konci deržati; in njegove mehke noge so bile tako ranjene, da se je videlo sirovo meso. Tudi ni imel v vsem svojem terpljenji enega trenutka, da bi bil počival in malo pospal, temveč je bil od ene muke v drugo vlečen.

Na zadnje je bila ta pot Jezusu dokaj težavna zavoljo belega oblačila, ki mu je bilo v hoji nadležno. Misli se namreč, da je bilo prav dolgo, kakor so, postavim, mašniške srajce ali albe. Tedaj zavoljo dolgosti tega oblačila je Jezus prav težko hodil. Roke je imel zvezane, zato si ga ni mogel privzdigovati; tudi nobenega ni imel, da bi mu bil to storil; zato je večkrat na-nje stopil in padel. Potem pa so ga beriči zopet vzdigali od tal in vsi okolistoječi so se mu posmehovali, kakor da bi bil padel zavoljo pijanosti. Oh! pomisli, o kristijan! kolikajn je Kristus terpel, tako da se je čuditi, kako je vse to prenašati mogel. Komu se ne gane serce od usmiljenja, ko pogleda veliko ponižnost svojega Odrešenika, in neizrečeno sramoto in drugo terpljenje, kar ga je na tej poti prestal?

3. Premišljuj, kako je Jezus na Pilatovih stopnicah padel.

Tako je prišel Jezus ves truden in zdelan, zaničevan in zasmehovan, poln bolečin in muk na véliki terg pred Pilatovo hišo, kjer je stala silno velika množica ljudi, ki so na-nj čakali. Ko ga tedaj v norčevski obleki vsega od blata umazanega priti zagledajo, začnejo se vsi krohotati, da se je daleč okoli slišalo. Tak smeh, tak krik je bil, da ni človek sam sebe slišati mogel. Vsi so vpili: Norec! norec! in več enakih besed.

Poslednjič, ko je Jezus imel po visokih stopnicah pred Pilatovo hišo gori iti, stopil je na belo obleko in je padel tako močno na stopnice, da se mu je iz ust in iz nosa njegova sveta kri vlila. Te stopnice so pozneje v Rim prenesli, in postavili v cerkev svetega Janeza v Lateranu; Rimljani jim pravijo „la scala santa,“ to je, svete stopnice, in jih imajo v visoki časti. Pogostoma se vidi, da ljudje po kolenih po teh stopnicah hodijo, jih pobožno kušujejo in se spominjajo tega Jezusovega padca. Gotovo je bil ta padec strašen, ker je Jezusu kri tekla iz ust in iz nosa, in ker so mu solze v oči stopile. Pa tudi zaničevanje in zasmehovanje pri-

čujočih ljudi ga je v serce silno bolelo. Ko je namreč Jezus padel, so se vsi pričujoči tako smejali, kakor da bi se jim bila največa sreča zgodila. Nobenemu se ni usmilil ubogi Jezus, temveč so se vsi veselili, da se je močno udaril. Meni pa, o mili Jezus! meni se iz serca smiliš; in te prosim po tem tvojem strašnem padci, ne daj mi pasti v greh in v večno pogubljenje. Amen.

4. Premišljuj serčno sočutje Marije Device in pobožnih žen.

Sveti Bonaventura pravi: Da je žalostna Mati za svojim Božjim Sinom hodila, in da je v Herodeževem dvorišči vse videla, kako se je z Jezusom delalo. Kje namreč je moglo biti Marijino serce, kakor pri svojem ljubeznjivem Jezusu? In kako je mogla biti v miru, ako ni vedela, kaj se njenemu Sinu godi? Zato, kakor ovčica za svojim jagnjetom, tako je Marija hodila za svojim Sinom, in nobena žalost, nobena reva je ni mogla od njega ločiti. Kdo more pa izreči, kaj je terpela, ko je videla in slišala, kako njenega Sina zaničujejo in zasramujejo? Oh! kako je moglo rahločutno materno serce to veliko žalost prestati? in kako so mogle njene matrne oči to revo gledati? Poslušaj, kaj je Ona sama svetemu Bernardu razodela: „Ko sem svojega Sina videla, kako je s pestmi bit, z vervmi tepen, s pljunci opljuvan, in od vseh ljudi zaničevan, streslo se je vse, kar je v meni, moj duh je onemogel, in jaz nisem imela skoraj več ne občutka, ne glasú, ne dihanja. Bili so pri meni tudi moji najbližnji sorodniki in več družih žen, ki so nad njim jokali in plakali, posebno Marija Magdalena.“

Tedaj je bila Marijina žalost velika in grozna; kolikor udarcev je njeni ubogi Sin Jezus dobil na svoje telo, toliko ran je dobilo njeno materno serce. Ko je pa videla, kako je nje presveti Sin Jezus v belem oblačilu, kakor norec zasramovan, čutila je tako grozo in revo, da sta jo vid in sluh zapustila. Oh! kdo zamore si domišljati, koliko je nje serce terpelo, ko je videla,

da večno Modrost nebeškega Očeta kot najzaničljivšega človeka po tleh vlačijo? Kakor ni nobeden bolj spoznal, kako visoke časti vreden je Jezus Kristus; tako tudi ni nobeden Jezusovega zasramovanja bolj živo občutil, kakor Marija. Zato je občutila tako žalost, kakoršne ne bi bilo nobeno drugo človeško serce prenašati moglo.

Ko so Kristusa od Herodeža ven peljali, se je postavila na mesto pri vratih, kjer mu je mogla v obraz videti. Ko se je tedaj to zgodilo in mu je v oči pogledala, in ko je ljubi Sin tudi svojo Mater prijazno pogledal, oj, kakošna bolečina je obe serci ranila! Oj matere, ki ljubite svoje otroke! recite, ali zamore materno serce tako žalost prenašati?

Zato pomisli, kako je moglo Marijino serce vso to žalost prenesti, in kako oster meč sočutja je njeno dušo presunil. O najdobrotljivši Jezus! daj, da tvoje bolečine tudi moje serce prešinijo, da bom iz hvaležnosti in ljubezni zvesto za teboj hodil. Amen.

1. Zahvala za peto Jezusovo pot v njegovem terpljenji.

Hvaljen bodi Jezus Kristus! za svojo peto pot k Pilatu; hvaljen in češčen bodi zavoljo tega na vekomaj! Amen.

O najdobrotljiviši Jezus Kristus! jaz te zahvaljujem za peto žalostno pot, in za sedemsto, bolečin polnih korakov, ki si jih storil od Herodeža nazaj k Pilatu; in te prosim, zedini vse moje korake in stopinje s svojimi svetimi, težavnimi in žalostnimi hojami, da bodo po takem zedinjenji dopadle tvojemu nebeškemu Očetu. Amen.

2. Zahvala za strašni padeč na svetih stopnicah.

O prebolestni Jezus! jaz te spominjam žalostnega padca, ko si na Pilatovih kamnatih stopnicah tako padel, da ti je tvoja sveta kri iz ust in nosa tekla. Jaz te molim in te ljubim, o padli Jezus! Jaz te molim in častim tvojo drago in Božjo kri, in te prosim, da

me s svojo sveto kervijo od mojih grehov očistiš, in po tem žalostnem padcu milostljivo me obvaruješ vsakega padca v smerten greh in pa večnega pogubljenja. Amen.

Peti odstavek.

Kristus razbojniku Barabu zapostavljen.

Kedar hudobni pobožne tlačijo in preganjajo.

„Pilat je rekel: *Kterega hočete, da vam izpustim, Baraba ali Jezusa, kateri je imenovan Kristus?*“ (Mat. 27, 17.)

1. Premišljuj, kako je bil Kristus, od kterega imamo vse življenje, z razbojnikom Barabom primerjen.

Ko so Judje od Herodeža nazaj prišli in hudo terjali, naj Pilat Kristusa v smert obsodi, on pa je dobro spoznal Kristusovo nedolžnost; tedaj je poklical vélike duhovne in poglavarje ljudstva in jim je prijazno govoril: „Pripeljali ste mi tega človeka, kakor da bi odvráčeval ljudstvo; in glejte! jaz sem ga vpričo vas izprašal in nisem našel nobene krivice nad tem človekom v tem, česar ga tožite. Pa tudi Herodež ne; poslal sem vas bil k njemu, in glejte! nič smerti vrednega ni bilo najdenega nad njim, to je: Vi veste, da se ne sme noben nedolžni človek umoriti. Da vas pa potolažim, pretepel ga bom in izpustil.“ ¹⁾ Ko so kervoželjni Judje to slišali, začeli so divjati in vpiti, kakor obnoreli; začeli so si nove hudobije izmišljati, da bi dokazali, da je Jezus smert zaslužil.

Ker ni to nič zdalo, mislil si je Pilat drugače pomagati. Judje so imeli lepo navado, da so vsako leto za veliko noč si izprosili enega jetnika, ki je imel umorjen biti. Delali so to v spomin, da je Bog njih očete nekdanj o velikonočnem času iz egiptovske sužnosti rešil. Pilat si je tedaj mislil, da bo tako najlože Kri-

¹⁾ Luk. 23, 14—16.

stusa rešil. Mislil je namreč najhujšega poiskati med vsemi, ki so bili v ječi, da naj si zberejo, ali hočejo tega, ali Kristusa, da se spusti. Nadjal se je namreč, da bodo raj Kristusa spustili, kakor najhujšega razbojnika.

Tistikrat je imel v ječi jetnika, ki se je Baraba klical, dokaj hudobnega človeka. On je bil morivec, in je v puntu, kakor pravi sveti Marka,¹⁾ človeka ubil. Vsi so ga tako sovražili, da še njegovega imena niso hotli slišati. Zato je tedaj rekel Judom: „Navada je pri vas, da vam enega spustim o veliki noči; hočete tedaj, da vam spustim kralja Judov.“²⁾ — O kristjan, ki ljubiš Kristusa! pomisli, kakošna primera je bila ta. Baraba, najhujši razbojnik in puntar, se primerja z začetnikom življenja, z našim Gospodom, Jezusom Kristusom. Baraba je žive moril, Jezus pa je mertve obujal k življenju; Baraba je ropal in kradel, kar so drugi imeli. Baraba je mirne ljudi šuntal, da so se spuntali; Jezus pa je nemirne meril. Baraba je bil od vseh sovražen; Jezusa pa ni mogel nobeden po pravici sovražiti, saj ni nobenemu nič žalega storil, temveč le dobro. Kdo ne bi bil mislil, da bodo Jezusa spustili? Vendar pa je bilo hudobno ljudstvo tako razserdeno zoper nedolžno jagnje, da so raj videli, da so se spustili razbojniki in puntarji, kakor da bi bil nedolžni Jezus le še en dan živ ostal. O greh, sovraštvo in zavist, kako slepiš ti človeško serce!

2. Premišljuj, kako je bil Kristus, začetnik zveličanja in vsake sreče, manj cenjen, kakor razbojnik Baraba.

Ko je Pilat rekel, da jim hoče spustiti enega od teh dveh jetnikov, ali Jezusa, ali pa Baraba; so veliki duhovni in starašini ljudstvo šuntali, naj terjajo Baraba, rekoč: Ljudje! glejte dobro, kaj vam je storiti. Stokrat bolje je, da se spusti Baraba, kakor Jezus. Res,

---

¹⁾ Mark. 15, 7.   ²⁾ Jan. 18, 39.

da je Baraba velik grešnik; ali gotovo se bo poboljšal, ko mu življenje ohranimo. Ako pa Jezusa spustimo, ne bo več mirú med ljudstvom. Morilo se bo in požigalo, in tako daleč bo prišlo, da nas bodo Rimljani popolnoma pogubili. Te in enake reči so ti hudobneži govorili, in so vedeli tako lagati in Jezusa černiti, da se je ljudstvo podalo. In ker nekteri zmed njih niso se dali koj pregovoriti, so jim tako strašno žugali, da so ubogi ljudje prisiljeni bili, z njimi v en rog trobiti. Ubogi Jezus pa je stal popolnoma zapuščen; človeka ni imel, da bi bil zanj govoril. Iz serca je zdihoval, ko je videl, kako hudobni Judje med ljudstvom okoli tekajo, in mu tako krivično njegovo čast kradejo.

Pilat je dobro vedel, kako duhovni ljudstvo pregovarjajo, zato je hotel hiter odgovor, rekoč: Recite hitro, ktereга hočete, da vam od teh dveh spustim? In da bi ljudstvo spoznalo, da jim želi Kristusa izpustiti, jim reče: „Ali hočete, da vam izpustim judovskega kralja?“ Navlašč je rekel judovskega kralja, da bi jih bilo sram, da ne prosijo za svojega kralja. Ko so Kristusovi prijatelji to slišali, bili so veseli, da je tako govoril. Radovali so se med sabo in so mislili, da se sedaj Jezus izpusti; mislili so si namreč, da bodo vsi, ktere je Kristus ozdravil in pa čudovitno nahranil, poganjali se za njegovo izpuščenje. Pa, oh! nespametno ljudstvo je bilo s prošnjem in žuganjem poglavarjev tako zaslepljeno, da je hotlo raj imeti razbojnika, kakor svojega dolgo zaželjenega kralja in Mesija. Začeli so tedaj vpiti véliki duhovni in ljudstvo za njimi: Baraba! Baraba! — Pilat se je čudil in djal: „Ali nočete, da vam izpustim vašega kralja? Oni pa so zopet vsi zavpili: Ne tega, ampak Baraba!“¹⁾ Pilat jim je hotel reči: saj to je strašno, da prosite raj za razbojnika, kakor za tako svetega moža. Vse ljudstvo pa je na enkrat zavpilo: Saj smo rekli, da nočemo tega; tedaj

¹⁾ Jan. 18, 40.

proč ž njim, in „daj nam Baraba.“ Oj slepo ljudstvo, o grešno terjanje; to se pravi toliko, kakor razlaga sveti Avguštín: „Naj umerje On, ki obuja mertve, in živí naj morivec, da žive ubija.“

3. Premišljuj, kako so terjali, naj se Kristus na križ pribije.

Ko je Pilat slišal, da ljudstvo noče imeti Kristusa, jim je rekel: „Kaj storim tedaj z Jezusom?“ Kakošno vprašanje? Ko imamo kaj, kar ni za nič, imamo navado vprašati: Kaj storim s to rečjo? Je li tedaj moj najsvetejši Jezus tako malo vreden, da je treba vprašati, kaj ž njim početi? O prelubeznjivi Jezus! Pilat ni vedel, kaj bi s tabo počel? Oh, ako bi bil jaz vreden, te imeti, jaz bi že vedel, kaj s tabo početi. Objemal bi te, kuševal, ljubil, molil, častil in v svojem serci bi te shranil, da bi se nikoli od mene ne ločil.

Ko je Pilat bil vprašal, kaj s Kristusom početi, so vsi Judje zavpili, kakor spričujeta sveti Matevž in sveti Lukež: „Križaj ga! križaj ga! proč ž njim! na križ ž njim!“ — Pilat se je zgrozil nad temi besedami in je rekel: „Kaj pa je hudega storil? Jaz ne najdem nobene krivice nad njim,“ to je: jaz ga ne morem v smert na križi obsoditi, ker je nedolžen. Da vam pa saj nekaj zadovoljim, dam ga pretepsti, pa ga izpustim. Ko je bil to govoril, so Judje še bolj divjali in vpili. Eni so iz terga in iz ulic gor vpili; drugi s streh doli; drugi z oken, vsi na en glas: Proč ž njim! proč ž njim! križaj ga; križaj ga! On mora umreti. Tako divje vpitje, tak krik je bil, da ni več eden družega slišal, hrup in krik je vedno večí prihajal. Oh! kako je to grozno vpitje Jezusovo serce ranilo! Poslušaj, kaj je on sam neki pobožni duši razodel: „Oh! kako me je nehvaležno in oterpnjeno judovsko ljudstvo s pšico svoje neizrečene nehvaležnosti prebodlo in ranilo! Pomisli vendar, o moja duša! kako nehvaležno je bilo to ljudstvo proti meni! Jaz sem bil to ljudstvo posvetil, in za svojo dedšino izvolil. Jaz sem ga bil iz

Egipta peljal, in v obljubljeni deželo pripeljal. Jaz sem bil iz njih svoje meso vzel, in sem ves čas med njimi živel. Jaz sem bil njih bolnike zdravil in tako skerbno jim kazal pot zveličanja. Ko sem slišal, da tako serdito in zdivjano vpijejo, naj se jim izpusti Baraba najhudobniši človek, jaz pa, Gospod nebes in zemlje, naj bom križan; tu sem mislil, da mi mora moje žalostno serce počiti. Tega ne more zapopasti tisti, kateri ni še skušil, kako boli, kedar se od tistega hudo prejema, kteremu se je vse dobro storilo. In kako boli, kedar nedolžen človek sliši, da vse ljudstvo zoper njega vpije: Proč, proč ž njim! Križaj ga! Križaj ga! Za tistega pa, ki je vreden tega terpljenja, ker si je smert zaslužil, slišati vpitje: Izpusti ga! To poslušati, je tako terpljenje, ki se da bolj s srcem čutiti, kakor z besedami popisati.“ Iz teh Kristusovih besed zveš, kako živo ga je bolelo, da so nehvaležni Judje Njega v smert terjali, razbojnika pa v življenje. Zato reci s svetim Franciškomo Salezjanskim: Jezus naj živi in gospoduje! Amen.

4. Premišljuj, kako se to zasramovanje Jezusa Kristusa večkrat ponavlja.

Domišljuj si, da Kristus tako le k tebi govori: Moj Sin! ali se ti kaj usmilim, jaz tvoj Odrešenik, da so me tako zaverгли. Ali se kaj jeziš nad nehvaležnimi Judi, da več marajo za razbojnika, kakor za me, pravega Boga in začetnika življenja? — Se ve, o moj Jezus! da se jezim nad njimi in sicer tako hudo, da bi hotel, da bi se pod njimi zemlja odperla, in da bi se živi na dno pekla pogreznili. — O moj Sin! ako bi se dalo tebi na zber, ali ne bi ti raj mene, kakor razbojnika izbral? — Gotovo, o moj Jezus! saj bi bil brez pameti in brez vere, ako ne bi hotel raj tebe, in tisočkrat raj, kakor pa razbojnika. — Sedaj poglej, moj Sin! Koliko krat temu ravno nasproti delaš. Tebi je na zber dano; ali hočeš imeti za prijatla raj mene, ali pa svet. Kaj izberaš? poglej! gotova resnica je, da mene zaveržeš, in

da služiš svetu. Tisočkrat več delaš za svet, kakor za me; svojemu telesu strežeš tisočkrat bolj, kakor svoji duši; ti storiš raj najtežje delo za posveten dobiček, kakor majhno delo za moj dobiček, za večno življenje; ti čutiš neprimerno več nagnjenje in veselje za greh, ali kako posvetno reč, kakor za me: tako izbereš večkrat Baraba namesti Jezusa, da, kolikorkrat grešiš, izbereš Baraba, in pustiš mene, ki sem tvoj Odrešenik, tvoje življenje, tvoje zveličanje. Ne jezi se tedaj čez Jude, ampak čez samega sebe jezi se, če ne, bom prisiljen po svoji ostri pravici jeziti se nad tabo na vekomaj, da si tolikrat to hudobijo storil, in je ne obžaloval, se je ne spokoril in se ne poboljšal.

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, kateremu je bil razbojnik predpostavljen. Spoštovan, hvaljen in česčen bodi za to na vekomaj! Amen.

O najdobrotljiviši Jezus, začetnik življenja! ki si dopustil, da so ti hudodelnika in razbojnika Baraba predpostavili; jaz te iz dna svojega serca prosim, ovaruj me, da nobene reči na svetu ali nobene stvari tebi ne predpostavim, temveč da vse manj cenim, kakor tebe in tvojo službo; da tebe samega pred vsemi rečmi iščem, ljubim, poželim in na zadnje posedem v večni slavi in v večnem zveličanji. Amen.

O Gospod! dodeli, da umerje razbojnik Baraba, namreč vsaka neredna ljubezen in želja, ti pa da živiš in gospoduješ v mojem serci neprestano, časno in večno. Amen.

Sedmo poglavje.

Kristus bičan.

Pervi odstavek.

Kristus pred bičanjem do nazega slečen in k stebru privezan.

Kedar si zaničevan in zasramovan.

„Saj sem za šibe pripravljen.“ (Ps. 37, 18.)

1. Premišljuj, kako je bil Jezus k bičanju peljan.

Ko je Pilat videl, da nedolžnega Jezusa rešiti ne more tako, kakor smo premišljevali, hotel ga je dati bičati in razmesariti, da bi sam pogled nanj utoložil sovražstvo hudobnih Judov. Zató ga je dal neusmiljeno bičati, ali gojžlati. To je bilo novo, strašno zasramovanje, kjer je bil Kristus na enkrat ob vso svojo čast in ob svoje dobro ime; ker je bil sedaj izročen rabeljnom ali sodniškim mučivcem ali trinogom, ki so bili na pol divji neobčutljivi neverniki, ki so za plačilo to službo opravljali! Kaj meniš, kako se je človeška slaba natora Kristusova zavzela, ko ga je Pilat v bičanje obsodil in ga je rabeljnom izročil? Gotovo ga je taka groza prešinila, da so vsi udje njegovega telesa oterpnili, in da se mu je začelo serce v telesu tresti. On je namreč dobro vedel, kako neusmiljeno ga bodo razmesarili; vendar pa se je poterpežljivo vdal, in se ni z nobeno besedico pritožil, temveč je v svojem serci k nebeškemu Očetu govoril: „Jaz sem za šibe pripravljen.“ Kaj meniš pa, kako so serditi beriči tvojega Zveličarja zgrabili? Tako, kakor lačni volkovi krotko jagnje, kakor je mati Božja sveti Brigiti razodela, rekoč: „Ko je bil moj Sin k bičanju peljan, bil je po vratu in po licih takó močno bit, da so se vdarci noter do mene slišali. Potlej so ga na vso moč tako grozno na tla vergli, da mu je glava od tal odskočila in zobje eden na drugega bili.“

O strah in groza! kako se bo ubogemu Jezusu med bičanjem godilo, ker že od začetka tako neusmiljeno ž njim ravnajo? O kako strašno so ga vergli na tla! kako neusmiljeno so ga tolkli! Do sedaj, ljubi moj Jezus! si bil Judom v pesteh, kateri bi imeli biti tvoji prijatli; sedaj pa prideš nevernikom v pesti, ki so bili najhujši nasprotniki Judom. Oj, kako bodo oni s tabo ravnali, ker so bili že tvoji prijatelji tako neusmiljeni s tabo! „Na to je tedaj Pilat Jezusa vzel in bičal.“¹⁾

Ko so bili serditi neverniki ubozega Kristusa tako hudo imeli, povlekli so ga z vervmi zopet na noge in na terg peljali, ali na mesto, kjer je imel bičan biti. Vedeti je treba, da Kristus ni bil v Pilatovi sodni hiši bičan, ker ni smela biti s kervijo omadežvana. Tudi prostor bi bil premajhen za gledavce in noben Jud ne bi bil noter šel; ker Judje niso nikoli šli v nobeno hišo, kjer so pogani stanovali, da ne bi se omadežvali. Zato je bil naš Zveličar na velikem tergu blizu Pilatove hiše v pričo vsega ljudstva bičan, kjer še dan danes cerkev stoji k časti Kristusovega bičanja, in je v veliki časti pri kristjanih, nevernikih in turkih. Na tem mestu je stal marmeljnast steber, h kateremu so hudodelnike privezovali, da so jih bičali. Ta steber je bil poznej od nevernikov razbit, kristjani pa so kose tega razbitega stebra skerbno pobrali, in na več krajev sveta nesli, kjer jih imajo v visoki časti. Kosi tega stebra so v Jeruzalemu v cerkvi svetega groba, v posebni kapeli; v Benetkah imajo tudi nekaj od tega stebra v cerkvi svetega Marka, in v Carigradu ali Konstantinopolu v gerški patrijarhalski cerkvi; ta kos je dva komolca dolg.

Tako je šel moj usmiljeni Jezus med neverniki, kakor jagnje med volkovi, do mesta, kjer je imel bičan biti ter bil skoz veliko množico ljudi peljan. Celi terg je bil napolnjen z ljudmi, tako da se je komaj skozi iti moglo; in njegova bolečina je bila vedno pred njegovimi očmi.

¹⁾ Jan. 19, 1.

2. Premišluj, kako je bil Kristus do nazega slečen.

Ko je prišel do stebra, slekli so mu beriči belo norčevsko oblačilo in med ljudi vergli, ki so ž njim svoje norčije uganjali. Potlej so mu sneli težko verigo z njegovega vratu, ki se mu je bila v njegovo mehko meso globoko vrezala. Pa so mu odvezali njegove svete roke, na zadnje so mu odvezali vervi, s kterimi je bil okoli svojega života povezan, na kterih so ga bili Judje peljali in vlačili.

Tu pomisli, kako so mu zopet rane ponovili, ktere so mu bile vervi na rokah in ramah naredile. Potlej so ukazali Jezusu, da naj sam sleče svojo nesešito suknjo. In poglej! Sin nebeškega Očeta uboga beriške hlapce in se začenja slačiti. Ker se jim je pa zdelo, da se le počasi slači, so sami suknjo zgrabili in mu jo na vso moč z njegovega svetega života potegnili. Oh! kako žalostno je bilo to, da je utrujeni Jezus, ki je od samih bolečin komaj mogel gibati z rokami, moral vendar sam svoje oblačilo sleči in se nazega ljudstvu pokazati? Toda Kristus je hotel skazati svojo pokorščino, da je radovoljno terpljenje na se vzel, kakor je mati Božja sveti Brigiti rekla: „On se je sam slekel.“ Tako je stal tedaj najsramožljiviši Sin najčistejše device pri stebru nag vpričo toliko tisoč nesramnih ljudi in si ni upal svoje oči vzdigniti, da bi bil kteremu v obraz pogledal. Gotovo nobena bolečina ni bila za Jezusa tako občutljiva kakor to sramotno obnašanje. Tu je popolnoma nag stal On, kteri daje cvetlicam barve, tičem perje, živalim dlake in vsem ljudem obleko. On, ki daja volni rasti, nima ničesar, s čimur bi se pokrtil. Nad tem toži on večkrat svojemu nebeškemu očetu v psalmih, rekoč: „Ves dan je pred mano moje zasramovanje, in sramota mojega obraza me pokriva.“¹⁾ In: „Zavoljo tebe, (o Bog!) prenašam zasmehovanje; sramota pokriva moje obličje.“²⁾

¹⁾ Ps. 43, 16. ²⁾ Ps. 68, 8.

O kristjan! pomisli, kaj je tukaj tvoj Zveličar terpel in kako drago je imel plačati tvojo nesramnost in grehe nečistosti!

3. Premišljuj, kako je bil Kristus k stebru privezan.

Koj potem, ko je bil Kristus do nazega slečen, je kamneni steber sam objel, po Marijinih besedah, ki pravi: „On sam je steber s svojimi rokami radovoljno obljel in sicer z večo željo, kakor je poznej sveti Andrej svoj križ objel.“ O, kako ganljiv pogled, ko je ljubeznjivi Jezus s svojimi nagimi rokami merzli kamneni steber sam objel in z objokanimi očmi ga serčno poljubil? Gotovo je bilo več gledavcev od tega ginjenih, da so s Kristusom vred solze točili.

Pa zdivjani beriški hlapci so pristopili in so ga k stebru tako tesno privezali, da so mu od bolečin solze v oči stopile. Ne samo život tudi roke so mu k stebru privezali, in kakor misli sveti Vincencij Fererski in drugi, tudi bedra in noge, da se ubogi Jezus ni mogel ganiti; privezali pa so ga tako tesno, da so mu roke otekle, in koža pri nohtih počila in njegova sveta kri na vse strani siknila. Oh, kako veliko bolečino je moj Jezus tukaj terpel! Roke, ki so toliko bolnikov ozdravile, so bile k stebru privezane. On, ki je prišel vse vezi naših grehov razvezat, je bil kakor tat in razbojnik povezan, zato da ne bi bili na večno v peklu povezani tisti, ki tičijo v hudobiji. O nezapopadljiva ljubezen do naših duš! ako ne bi ga bila ta ljubezen povezala, ne bi ga bila vderžala nobena verv, nobena veriga.

4. Premišljuj, kako voljan in pripravljen je bil Kristus, za nas bičan biti.

Med tem, ko je krotko jagnje k stebru privezano stalo, so beriči vse k bičanju potrebno pripravljali. In sicer najprej dolge ternjeve šibe; potem tanjke vervi, ki so imele veliko vozlov, v ktere so bili vpleteni železni bodci ali zvezdice. Tretjič so vzeli železne verižice, ki so imele na svojih koncéh špičasto železje. Te šibe, biče in verižice so milostljivemu Jezusu pred oči vergli,

rekoč: Te šibe in verige moraš skusiti, da boš s tem ponižan, ter da se v prihodnje varuješ priti v naše pesti. Na zadnje so svoja zgornja oblačila slekli in rokave si zavihali, da bi jih med bičanjem nič ne motilo.

Med tem, ko so se beriči pripravljali k bičanju, je stal moj ljubi Zveličar k stebru privezan, je svoje oči k nebu obrnil, in je k svojemu nebeškemu Očetu govoril: Glej sèm doli s svojega nebeškega sedeža in poglej na me, svojega ubozega Sina. „Saj jaz sem za šibe pripravljen, in moja bolečina je vedno pred mojimi očmi.“ Glej! kako morem tukaj popolnoma nag pred tabo in pred vsem ljudstvom stati, in ničesar nimam, s čimur bi se mogel pokriti. Glej, kako sem tukaj povezan in se od mraza na celem životu tresem. Glej, kako ostre šibe in biči pred mano ležé, s kterimi bo moj mehki život neusmiljeno razmesarjen. O ljubi Oče! jaz sem za šibe pripravljen in voljen; toda moje telo in moja duša se bojita tega hudega terpljenja, in cela moja človeška natora se nad njim grozi. Oče! daj moji slabi natori moč, to britko muko prestati, po tvoji sveti volji in stoj moji človeški slabosti na strani, da se to izide k tvoji časti in k zveličanju vseh ljudi.

S to molitvijo k svojemu nebeškemu Očetu se je Kristus pomudil, da hoče neusmiljeno bičanje za grehe celega sveta poterpežljivo prenesti. On je bil tudi pripravljen, ne samo to, ampak še veliko večje terpljenje za nas grešne ljudi prestati. Poljubil je še enkrat merzli steber, in ga je s svojimi solzami močil.

O kristjan! glej, kako je bil tvoj Odrešenik pripravljen, za te terpeti; vračaj mu to veliko dobroto in poterpežljivo ljubezen z resnično zvestobo in poterpežljivo ljubeznijo, ter reči:

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki je bil pred bičanjem do nazega slečen in k stebru privezan; hvaljen in češčen bodi zato sedaj in na vekomaj! Amen.

Gospod Jezus Kristus! kteri vse oblačiš, sebe samega pa si pripustil pred bičanjem do nazega sleči, in

k stebru privezati; dodeli, te prosim, da se pred tvojim duhovnikom slečem, to je, mu vse svoje grehe odkrijem in popolnoma se jih spovem, zato da svatovsko oblačilo tvoje gnade in večne slave zadobim, in s tabo vedno zavezan in združen ostanem. Amen.

O nebeški Oče! jaz se podveržem tvoji očetovski šibi in govorim z Davidom in s tvojim ljubim Sinom: „Jaz sem voljen in pripravljen za šibe.“ Ti, o Gospod in Bog mojega zveličanja! ne zapusti me, temveč dodeli, da s poterpežljivim terpljenjem za svoje grehe pokoro delam in tvojo očetovsko milost dosežem po Jezusu Kristusu Gospodu našem. Amen.

Drugi odstavek.

Kristus bičan.

„Tedaj je Pilat vzel Jezusa in ga je bičal.“ (Jan. 19, 1.)

Ljubi moj kristjan! popisal ti bom tukaj to prežalostno skrivnost, da jo zamoreš premišljevati, kakor ravno premorem. Preseli se v duhu v Jeruzalem, stopi k stebru, h kateremu je tvoj Zveličar privezan in pa

1. Premišljuj s svetim Hieronimom, s svetim Vincencijem in z drugimi, kako je šest beriških hlapcev Jezusa bičalo, namreč dva s ternjevimi šibami, dva z vozlatimi vervmi, in dva s železnimi verižicami.

Ne samo da so bili že sami na sebi grobi in neusmiljeni rabeljni, temveč Judje so jim, da bi z Jezusom bolj neusmiljeno ravnali, tudi obljubili denarja, če bodo krepko tolkli; kdor bo bolj neusmiljeno tepel Kristusa, tisti dobi več dnarja. Tedaj si lahko misliš, kako so tvojega Odrešenika grozno pretepali. Sveti Vincencij pravi, da so začeli pri nogah, in da so tako dolgo na en kraj bili, da je kri se prikazala. Vzrok pa, zakaj so od zdolej začeli pri nogah, je bil ta, da so videli, ali je Jezus na celem svojem životu ranjen. Ako bi bili od zgoraj začeli, bila bi kri doli po životu tekla

in oni ne bi bili lahko videli, ali je po celem telesu ranjen.

Domišljuj si sedaj, kako sta prva dva serdita rabeljna s svojimi ternjevimi šibami Jezusa pretepala. Čuj, kako žvižgajo šibe v zraku, kako na vso moč usmiljenega Kristusa ž njimi vdarjata. Oh britke bolečine! oh kako je to neusmiljeno tepenje preljubega Jezusa bolelo! Oh, kako kmali je bil njegov mehki život ves rudeč in ranjen! Zakaj njegova koža, kakor je mati Božja sveti Brigiti razodela, je bila tako mehka, da je bil zadosti majhen udarec, da je koža počila in da je njegova sveta kri se prikazala. Tedaj si zamoreš lahko misliti, kako se je za vsakim udarcem višnjeva klobosa na njegovem životu naredila, in da je kmalo koža mu počila in njegova sveta kri teči začela. Ko sta prva dva rabeljna Jezusove noge s ternjevimi ostrimi šibami tako pretepla, da je bila koža vsa stergana in da se je meso videlo, sta počasi naprej gori šla proti glavi, in do kervi neusmiljeno ga pretepala. To je bila bolečina! O gorje mojemu usmiljenemu Jezusu!

Ko so bile noge vse kervave in meče tudi, mlatila sta tako silno mu po kolenih in bedrih, da so se mu kolena pri vsakem udarci stresla in da je kmalo začela njegova sveta kri na vsak udarec curkoma teči. Oh! kako je to neusmiljeno tepenje ubozega Kristusa bolelo, ker je okoli kolen malo mesa, mnogo pa žil in čutnic; pa tudi zato, ker sta menda rabeljna tako dolgo ga tepla, da so jima šibe na kose se razletele. Potlej sta kervave kose svojih šib med gledajoče ljudstvo vergla, da je derhal zopet nekaj imela, da se je smejala.

Potem sta vzela druge daljše šibe, vzdignila sta se po konci, pot z obraza si obrisala, pa sta začela zopet Jezusa bičati. Pretepala sta Jezusa po herbtu tako neusmiljeno, da je bila groza. Tako je bil sveti Jezusov život od nog do glave ves kervav, in njegova sveta kri mu je iz ran in iz herbta dol do tal tekla; tla pod njim in okoli njega so bila že kervava. Pomisli, o človek!

kaj je tvoj Odrešenik terpel; pomisli, koliko bolečin je prestal, ko je bil s ternjevimi šibami bičan. Ti veš, kako strašno otroci kričijo, kadar se z brezovko tepejo; njih koža namreč je še tanjka in mehka, in za udarce so bolj občutljivi. Oh! kako je tedaj to tepenje Jezusa bolelo, prvič, ker je bil s ternjevimi šibami tepen in drugič, ker je bila njegova koža tako silno mehka in tanjka. Noben udarec ni bil tak, da ne bi bil mu šel skoz mozeg in kosti. Kristus pa ni vpil, kakor otroci, ker se to njemu ni spodobilo, in pa je bil dokaj potrpeljav; vendar pa so mu solze oči zalivale in večkrat je iz serca zdihnil.

2. Premišljuj, kako je bil krotki Jezus z v ozlatimi vervmi, ki so bile polne železnih zvezdic in ostrog, od dveh drugih brez milosti bičan.

To se je godilo, ker je bil hudič v njunem sercu, ki ju je tako serdita delal; sicer bi se jima bil potrpeljivi Jezus gotovo usmilil. Tako neusmiljeno sta ga na herbet tepla, da so vsi ljudje na tergu udarce slišali. Tolkla sta ga sedaj tu, sedaj tam, kamor se jima je nalletelo, in sta njegov život tako ranila, da se je povsod izpod kože meso videlo. Na več krajih je bila rana za eno dlan široka, da se brez groze ni moglo gledati: in s svojim vednim bičanjem sta mu truplo tako razmesarila, da se je celo truplo zdela ena sama rana od glave do ped. Se vé, da vervi, s kterimi sta ga pretepala, so postale vse kervave; in sveta Jezusova kri je ošterkala rabeljnoma obleko, roke, obraz in tla. Ena rana je prišla k drugi, ena bolečina k drugi. Ubogi Jezus se je tresel od velikih bolečin in je večkrat svoje oči proti nebu obračal. Velikokrat zdihovaje je daroval svojemu nebeškemu Očetu svoje rane, svojo sveto kri in svoje bitko terpljenje. — O pobožni kristjan! pomisli, kaj je tvoj Odrešenik tukaj terpel in kako drago je plačal tvoje dolge. O greh, kako velik dolg si ti!

3. Premišljuj, kako sta poslednja dva rabeljna s

svojimi železnimi verižicami ves ranjeni život našega Odrešenika popolnoma razmesarila.

Oba sta imela bič železnih verižic v svoji roki, in konec vsake verižice je bilo ostro, krivo železo. Tu pomisli, kako je ubogi Kristus iz svojega serca zdihoval, ko sta ga ta dva serdita leva s svojimi verižicami tepla. Tako neusmiljeno sta ga tepla, da je čudo, da mu nista razbila rebra in kosti. Pri vsakem udarci namreč je ostro železo mu v meso šlo, in kosce mesa mu je od trupla tergalo. O ti moj Bog! kako je to pač Jezusa bolelo! In pa, kar je bilo najgroznejše, kakošinkrat se je zakrivljeni konec teh verižic prijel reber ali kosti, da ni mogel lahko ven; tedaj sta rabeljna na vso moč tako dolgo verižico vlekla, da sta jo zopet oprostila?

O moj kristjan! ali moreš to slišati brez groze? Je li mogoče, da to premišljuješ, in da se ti ubogi Jezus ne usmili? Oh, poglej! kako je tvoj Odrešenik na stebru tako strašno razmesarjen! Glej, kako bled je njegov obraz, kako ves kervav, ves ranjen! Njegova bedra se tresejo, njegova kolena omahujejo, ves njegov život je bolj mertev, ko živ. Naj se ti tedaj v serce usmili, ter reci: O Gospod! nikdar, nikdar več nočem te s svojimi grehi bičati!

4. Premišluj, kako je bil Kristus tudi od spred neusmiljeno bičan.

Ko je bil ubogi Kristus na svojem herbtu ves razmesarjen, so beriški hlapci vervi odvezali, ga obernili, in s herbdom proti stebru privezali, da bi ga tudi od spred bičali. In tu so začeli ga pretepati najpred s ternjevimi šibami, potem z vozlatimi vervmi, in na zadnje z železnimi verižicami, tako da je bil tudi od spred od nog do glave ves razbit, ves kervav, ves razmesarjen. O ljubi moj kristjan! ako imaš samo iskrico ljubezni do Kristusa, svojega Odrešenika; pomisli, kaj je vendar med bičanjem na sprednjem delu svojega svetega telesa terpel. Zgodi se kakošinkrat, da se z nožem ali kako ostrino na roki ali v perst vrežeš ali zbodeš, ali da se enmalo na golen vdariš: oh, kako te to boli! Iz skušnje

vemo, da, ko se človek v kost vdari, ga to močno boli; tako da od bolečine zavpije, in kakošenkrat celo v omotico pade. Tedaj pomisli, kaj je pač tvoj Zveličar pri tem drugem bičanju terpel, kjer mu niso le kožo in meso razbili in stergali, temveč tudi kosti hudo bili?

Človeško truplo je tako stvarjeno, da ima na plečah, na straneh, ledjih, persih in golenicah malo mesa. Jezus pa je bil na teh mestih s ternjevimi šibami, z ostrimi biči, in z železnimi verižicami neusmiljeno pretepan. Kedar so ga težke železne verižice na rebra, persi ali golenice vdarile, ga je tako bolelo, da mu je šlo skoz mozeg in kosti. In le njegovi veliki in nepremagljivi poterpežljivosti se mora pripisati, da ni na glas vpil. — Potem so nekteri deli človeškega telesa, ki imajo to lastnost, da, ako se na-nje udari, se udarec bolj od znotraj čuti, kakor zunaj. Taki deli in udje so: žličica, persi, čelo in trebuh, kjer so serce, pluća, jetra, obisti, želodec, drobek in čeva. Če kdo človeka s pestjo na ta dela udari, se udarec po celem životu čuti, in je silno nevarno, ker utegne človek po takem močnem udarcu tudi umreti.

Kristusa pa so tudi po teh telesnih delih pretepali. Pomisli tedaj, pobožna duša! kaj je pri tem Jezus terpel. Ako ne bi bil k strebru privezan, gotovo bi bil več ko enkrat na tla se zgrudil.

5. Premišljuj, kako je bil Jezus tudi na svojem svetem obrazu stepen.

Iz Kristusovega mertvaškega perta, in iz nekega razodenja posnemamo, da so hudobneži Jezusa tudi po obrazu pretepali; kar je bilo sveti Jederti tako le razodeto: Kristus se ji je prikazal tako, kakor je bil pri strebru bičan, zvezan stojé med dvema rabeljnoma, katerih eden ga je s ternjem, drugi pa z vozlatim bičem tepel, in oba sta ga po obrazu tepla. Zato je bil njegov sveti obraz tako neznano spačen, da je sveta Jedert menila, da se ni nikoli na svetu tak obraz videl. Tista stran obraza namreč, ki je bila s ternjem razbita, je bila vsa ranjena in kervava: druga stran je bila vsa višnjeva od

udarcev z vozlatimi biči, in vsa otekla. Iz te prikazni vidimo, da je bil Jezus tudi na svojem svetem obrazu bičan, kakor je bil prerokoval prerok Mihej (5, 1.), rekoč: „S šibo bodo po licih topli sodnika Izraelovega.“

O neslišano neusmiljenje! o neizrečene bolečine mojega Odrešenika! Ni uda na celem telesu bolj imenitnega, kakor je glava in nikjer človeka bolj ne boli, kakor če je v obraz bit. Kako je tedaj Jezus terpel, ko so ga s ternjem in z biči po obrazu bili?

Jezus je med bičanjem kakšenkrat s svojimi kervavimi očmi milo pogledal svoje rabeljne, kakor da bi hotel reči: Oh imejte usmiljenje z mano, ubogim človekom, saj vidite, da ne morem več prenašati. Zadosti sem uže razmesarjen; oh imejte usmiljenje in jenjajte. Hudobni rabeljni so dobro vedeli, kaj ti mili pogledi pomenijo; ali oni niso hotli nič vedeti od nobene milosti, temveč so le dalej ga topli, dokler so mogli. Tedaj je Jezus svojo ranjeno glavo in obraz sedaj na to, sedaj na uno stran obračal, in svojemu nebeškemu Očetu to terpljenje tožil s prerokovimi besedami: „Kterega si ti udaril, ga preganjajo, in bolečinam mojih ran še pridevajo.“¹⁾ — Ti, o kristjan! imej usmiljenje s svojim razmesarjenim Odrešenikom ter reci:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svoje grozno bičanje sedaj in na vekomaj! Amen.

O najdobrotljiviši Jezus! jaz te zahvaljujem, da si se dal voljno sleči, nazega k stebru privezati in tako neusmiljeno pretepati in razmesariti, zato da si naše dolge splačal in naše rane zacelil. Sleci, te prosim, iz mene starega človeka z vsemi njegovimi grehi in obleci me novega človeka po svoji Božji pravičnosti. Oh! dodeli mi svojo Božjo milost, da sedaj in vselej udarce Božje kazni ponižno, poterpežljivo in spokorno sprejem in voljno prenesem. Amen.

¹⁾ Ps. 68, 27.

Tretji odstavek.

Še nekatere okolnosti in razjasnila od Kristusovega bičanja.

Zoper nečistost.

„Na herbtu so mi kovali grešniki, podaljševali so svojo hudobijo.“
(Ps. 128 3.)

1. Premišljuj, o kristjan! koliko udarcev je bilo, in koliko ran je Jezus dobil.

Več razodenj pravi, da je Jezus pri bičanju več tisočkrat udarjen bil, in da je tudi manjših in večih ran dobil na tisoče. Gotovo je bilo to njegovo bičanje strašno, in terpel je ubogi Zveličar neizrečeno; čudo je, da je mogel že poprej bolni Jezus tako muko prestati, ker se ve, da so nekteri med bičanjem dušo pustili. Tukaj se je gotovo spolnilo, ker pravi prerok: „Kterega si ti, o Bog! udaril, so preganjali, in k bolečinam mojih ran so še pridevali.“ Kako je mogel še živeti, potem ko je toliko kervi zgubil? Kako je mogel prenašati bolečino toliko tisoč ran? Kak drug človek bi bil stokrat med tem umerl, Jezus pa je še živel, Božja vsegamogočnost ga je živega ohranila, zato da je še več za nas terpel.

2. Premišljuj pomilovanja vredno podobo Kristusovo med bičanjem.

Njegov sveti obraz je bil višnjev, otekel in tako poln ran in kervi, da ni bil več človeku podoben. Njegove oči so bile rudeče in otekle, njegov život ves z ranami pokrit. Koža je bila na več mestih tako raztergana, da se je meso videlo, in da so mu kosti ven moléle. Na nekterih mestih mu je bila koža z mesom vred iztergana da so se gola rebra kazala. Strašno je bilo tudi videti, kako je tu pa tam mu koža z mesom na pol iztergana doli visela, kakor da bi bile divje zveri s svojimi zobmi ga razmesarile. Potem je bil njegov život ves kervav,

in kaplje kervi so mu vedno od vseh strani tekle. Bolni Zveličar se je od bolečin in od mraza na celem životu tresel, in svojo bolno glavo sem ter tje nagibal. Iz njegovih ust se ni slišalo ne oh! ne, o joj! on je le vedno k svojemu nebeškemu Očetu molil in zdihoval, saj se je živo daritev za naše zveličanje daroval. Tako je stal ubogi Jezus na stebru in je bil gledavcem strašen pogled. Rabeljni pa le niso ž njim usmiljenja imeli, temveč so vedno brez milosti ga tolkli, kakor kovači na naklo: „Kovali so na njegovem herbtu.“

Potem ko je ranjeni Jezus čez eno uro na stebru tako privezan stal, onemogel je na zadnje tako, da ni mogel več stati; smertne bolečine so mu k sercu silile. Tedaj se je doli spustil na stebru, in njegova glava se je nizko doli nad persi obesila; ker je bil za roke in pod pazduho k stebru privezan, ni mogel na tla se zgruditi, temveč je na vervih obvisel. Videli so tedaj vsi ljudje, da ubogi človek bolj mertev ko živ tukaj visi; vendar niso imeli njegovi mučivci ž njim nobenega usmiljenja, temveč so bili tako serditi, da so želeli ga do smerti pretepati. Zato so še vedno na pol mertvega, na stebru visečega Jezusa bičali, in mu rano za rano delali. Spolnilo se je tukaj, kar je bilo v psalmih prerokovano: „Na mojem herbtu so kovali grešniki, in so podaljševali svojo hudobijo.“ Grešniki zaslužijo bičanje in tepenje; zakaj se pusti vojvoda svobode od hlapcev biti? Sveti Hieronim pravi: „Da po Kristusovem bičanju in tepenju večnega terpljenja rešeni bomo.“ Pomisli tedaj, o človek! kaj ti občutiš, če te kdo le malo z bičem ali s šibo po roki udari, ali če si svoje roke ali noge na ternji obodeš. Kaj ne, da zakričiš in zavpiješ? Jezus pa, ki je bil tako neusmiljeno tepen in razmesarjen, ni bil za bolečine neobčutljiv, ali on je stanovitno in potrpeljivo terpel.

Pomisli, o kristjan! kako strašen pogled je bil, ko je na pol mertvi Jezus na stebru visel in rabeljni še niso jenjali neusmiljeno ga pretepati. O britka muka!

O Jezus, moj Bog, in moj Gospod! katero pero more popisati in kateri jezik dopovedati in kateri um zapopasti, kar si ti tukaj terpel?

3. Premišljuj, kako šen je bil Jezus po bičanju.

To je Mati Božja sveti Brigiti tako le razodela: „Ko je moj Sin ves kervav in razmesarjen tu stal, da ni bilo nič več zdravega na njem, in tedaj niso na njem nič več našli, kar bi bičali; tu je nekdo zraven pritekel in rekel: Ali hočete tega ubozega človeka pred obsodbo umoriti? Pri teh besedah mu je vervi prerezal! na pol mertvi Jezus se je na tla zgrudil, namreč v svojo lastno kri.“

Tukaj je tedaj ležal večni Sin Božji na zemlji in se je valjal v svoji lastni kervi. V vsakdanji spomin tega žalostnega padca pusti mašnik po naredbi svete rimske cerkve pri sveti naši kosček svete hostije v kelih v sveto kri pasti, kakor spričuje Leopold Mancin. Premišljuj tedaj o kristjan! kakošen je bil takrat tvoj Jezus. Oh! tak je bil, kakor da bi bil odert; od presilnih bolečin ni mogel skoraj gibati ne z rokami, ne z nogami. Zdihoval je, in ni ga bilo človeka, da bi mu bil njegovo sveto kri obrisal. Tako poln ran in bolečin je bil, da je zares čudo, da je mogel še živeti. Vendar ni dobil ne vode, da bi si bil svojo hudo žejo ogasil, ne jedi, da bi se bil kaj pokrepčal. Ondi so ga pustili ležati, in nobeden se ga ni usmilil; še z nogami so ga cebali, pravi sveti Avguštin. Spolnilo se je tedaj zopet tukaj, kar pravi prerok: „Teptajo me moji sovražniki ves dan.“¹⁾ O neslišano trinoštvo! o nečloveška grozovitnost!

4. Premišljuj pri tej in pri družih skrivnostih Jezusovega terpljenja njegovo poterpežljivost in nezmerno ljubezen.

Domišljuj si, da Jezus tako le k tebi govori: Oj grešnik! tukaj glej in spoznaj svoje grehe in mojo veliko revo. Glej! tukaj je spolnjeno Jobovo prerokovanje,

¹⁾ Ps.

ki pravi: „Vsekal mi je rano za rano, planil je na me kakor velikan.“¹⁾ Oh! spoznaj mojo ljubezen in poterpežljivost: glej! od tebe in zavoljo tebe so z mano bolj neusmiljeno ravnali kakor s psom. Oh! kaj mi je bilo še več za te storiti ali terpeti, kakor kar sem storil in terpel? Ali kako sem ti imel svojo ljubezen in poterpežljivost še drugače skazati, kakor tako? Je li človek na svetu, kateri bi toliko za te terpel, kakor jaz? Ali bi tvoj oče, tvoja mati, žena ali otrok tebe tako od smerti odkupili, kakor sem te odkupil jaz? Vendar jaz sem to za te storil in bi, ako bi bilo treba, še storil kakor sem nekdaj svoji služabniki, sveti Brigiti, rekel: „Jaz ljubim ljudi, da, ako bi bilo mogoče, bi še enkrat za vsacega posebej ravno to terpel, kar sem za vse terpel; raj bi še enkrat za vsacega posebej ravno to terpel, kakor da se grešnik pogubi.“ Glej tedaj grešnik! da te ljubim; ker bi raj še enkrat za te tako bičan bil, ako bi mogoče bilo, kakor da bi se ti pogubil. Kdo na celem svetu bi hotel to za te terpeti? Vendar pa ljubiš ti druge bolj, kakor mene; in ljubiš druge tako in zoper mene, mene pa ne ljubiš, ker raj mene žališ, kakor nje. Ali je to hvaležnost za vso mojo ljubezen? Oh, poglej le moje ostre šibe, biče in verige, ki so vse kervave od moje svete kervi; poljubi jih s pobožnim, hvaležnim in ljubečim srcem. Na zadnje premišluj, koliko kervi sem za te prelil; daruj jo mojemu nebeškemu Očetu za svoje velike grehe. Kolikor krat kdo s svojimi dobrimi deli mojo sveto kri Bogu Očetu daruje, prinese mu dar, ki je nad vse dari. Prizadevaj si tedaj imeti posebno pobožnost in veliko zaupanje do moje presvete kervi, da jo večkrat počastiš in mojemu nebeškemu Očetu daruješ.

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svoje grozno bičanje sedaj in na vekomaj! Amen.

¹⁾ Job. 16, 15.

O nebeški Oče! jaz ti darujem neštevilne udarce, ktere je Jezus pri svojem strašnem bičanju dobil. Na zadnje ti darujem vse kaplje kervi, kar je je pri svojem bičanju prelil. Vse to ti darujem v odpuščenje svojih grehov, v splačanje vseh svojih kazen in v zadostenje za vse svoje zamude. Potem prosim tudi tebe, o najdobrotljiviši Jezus! po tvojem groznem bičanju: daruj svojemu nebeškemu Očetu svojo drago kri za nas uboge grešnike; vlij jo nad mene in nad vse grešnike, nad žive in mrtve, da postanemo tako vsi čisti, sveti, pravični in Bogu dopadljivi in da se zveličamo. Amen.

Osmo poglavje.

Kristusovo kronanje in predstavljenje.

Pervi odstavek.

Kristus z rudečim plajščem ogernjen.

Bere se posebno takrat, kedar posvetnjaki očitno pohujšanje dajejo, in kristjanski katoliški nauk zaničujejo.

„In so ga slekli in so mu škerlatast plajšč ogernili.“ (Mat. 27, 28.)

1. Premišluj, kako, zakaj in kje so Jezusa kronali.

Ko so kervoželjni rabeljni našega Zveličarja na životu neusmiljeno raztepli, šel je, od Judov našuntan, eden zmed imenitniših služabnikov k Pilatu in je rekel: „Gospod! Nazarejec je dobro pretepen, kakor ste ukazali: ker mu pa Judje očitajo, da se je sam delal kralja judovskega ljudstva, dajte nam oblast, da ga smemo kot smešnega kralja obleči in kronati, ter se tako iz njega norca delati.“ Pilat je odgovoril: Delajte, kar vam je ljubo, da bodo le zavidljivi Judje zadovoljni, in da ne bodo več od mene terjali, da naj ga v smert obsodim. Ko je služabnik ta odgovor dobil, tekkel je vesel k rabeljnom in jim

je rekel : Gospod nam je dovolil, da smemo hudodelnika kot smešnega judovskega kralja kronati; hočemo tedaj zopet ž njim se norčevati, zato da nam Judje več denarja dajo. Tega so se vsi razveselili, in kmalo so se domislili, kaj mu hočejo storiti.

To je Mati Božja sama sveti Brigiti razodela rekoč : „Ko je bil moj sin od stebra odvezan, obernil se je koj k svojemu oblačilu : toda niso mu toliko časa pustili, da bi se bil oblekel ; vlekli so ga namreč in naganjali, da naj hiti. Zato, ko je bil od njih naprej vlečen, je že na svoje rame rokave djāl, in si je svoj kervavi obraz s svojim oblačilom obrisal. Sledi njegovih nog, ki jih je za sabo pustil, so bile polne kervi in po tistih sem lahko spoznala, kam je bil peljan. Ko je tedaj kot razbojnik peljan bil, je zopet kri od svojih oči si obrisal.“

Oj, kako neusmiljeni so bili ti hudobni beriči ! Ubogi Kristus je bil od groznega bičanja tako zdelan, da bi mu bilo prav potrebno, s čemur bi se enmalo poživil. Ti divji hudobneži pa mu niso ničesar dali, da bi se bil pokrepčal, in mu niso dali kratkega časa, da bi bil v svojih največih bolečinah enmalo se odpočil ; temveč so ga od stebra proč cebali, in mu djali, naj se obleče. Ker pa na pol mertvi Kristus ni imel totiko moči, da bi bil po konci šel, je po vseh štirih, kakor več njih pravi, do svoje obleke lezel. Oh ! kdo zamore prav premisliti to največjo zapuščenost Kristusovo ! Oh, kako reven in zapuščen je bil Jezus ! najbogatejši Bog ni imel še rute ne, da bi si bil svojo kri obrisal ; ni imel mazila, da bi si bil svoje rane ovezal, ni imel kapljice vode, ali mervice kruha, da bi bil utolažil svojo žejo in lakoto. Ko je tedaj svoja oblačila zopet dobil, mu niso toliko časa pustili, da bi se bil dobro oblekel, temveč, ko se je oblačil, so ga s svojimi hudobnimi rokami zgrabili, in z veliko naglostjo in s posmehovanjem od stebra proč peljali, tako da si je, kakor pravi Mati Božja, še le gredé rokave oblekel, in potem kri od svojega svetega obraza obrisal. Oj velika reva mojega Odrešenika !

Oj, preveliko trinoštvo neusmiljenih beriških hlapcev! Oh! pomisli, ljubi moj kristjan! kako je bil ubogi Kristus od bičanja še tako bolan in zdelan, da ni mogel brez velikih bolečin na svojih nogah stati in vendar je bil brez milosti naprej vlečen in gnan. O, kako britka je bila Gospodu ta hoja, ker je vedel, da ga k novemu terpljenju peljejo.

Kam pa so ga peljali, nam pové sveti Marka rekoč: „Vojaki pa so ga peljali na dvorišče sodnje hiše in so sklicali vso trumo.“¹⁾ Zakaj niso Kristusa na tergu kronali? Zato ne, da bi potem v smešni obleki in s ternjevo krono ljudem se prikazal bolj smeha vreden. Zato niso vsacega v dvorišče pustili, temveč so sklicali samo Pilatovo trumo, ki je štela tisoč mož.

2. Premišljuj tukaj Marijino žalost.

Oh! kaj si je pač njegova žalostna Mati mislila, ko so nje ljubeznjivega Sina tako odpeljali? S kolikim sočutjem je videla tu pa tam kervave sledi njegovih stopinj? Oj, kako jo je to v serce bolelo, da to predrago kri z nogami teptajo, ktere angelji v nebesih vredno častiti in moliti ne morejo? Tako je šla sred ljudstva za svojim ljubim Sinom do velikih vrat Pilatovega dvorišča, nadejaje se, da ji bo mogoče noter iti. Ali ondi so jo proč zapodili; vernila se je tedaj s svojo žalostno tovaršijo h kervavemu stebru; ondi je pokleknila in ko je videla veliko prelite kervi, pobrala je z rutami sveto kri in je te rute potem z veliko častjo hranila. Menda je ostala tukaj ves čas, dokler je bil Kristus kronan; videla pa je in občutila v duhu strašno kronanje svojega Božjega Sina.

3. Premišljuj, kako je bil Kristus s škerlatnim plajščem ogernjen in zasmehovan.

Ko je tedaj Kristus v Pilatovo dvorišče prišel, steklo se je mnogo ljudi, tako da je bilo silno veliko dvorišče kmalo polno ljudi, gospoda pa je na oknih Pilatove palače

¹⁾ Mark. 15, 16.

ven gledala. Poslušaj tedaj, pobožna duša! kako je bil kralj nebes in zemlje, ki je bil od vekomaj od Boga Očeta maziljen in kronan, od ljudi za judovskega kralja kronan; stopi v duhu v Pilatovo dvorišče, da vidiš obrede ali ceremonije, s katerimi ga zasmehovaje kronajo.

P prvi obred, kedar se ima kralj kronati, je ta, da mu njegovo navadno obleko slečejo, zato da ga škof s kraljevskim škerlatom oblečejo. Tako so tudi Jezusu, kakor spričuje sveti Matevž, njegova oblačila slekli, in ga zopet obnažili. Oj pač grozen obred! Spodnja Kristusova suknja se je bila že ran poprijela, in mu je bila sedaj s tako silo z njega petegnjena, da so se vse rane ponovile. Tu je stal ubogi Jezus nag pred nesramnim ljudstvom, in sram ga je bilo, da ga toliko nesramnih oči gleda. Tresel se je na celem životu zavoljo mraza in silnih bolečin, kakor tudi od strahu muke, ki mu je bila namenjena. Vojaki pa niso imeli usmiljenja ž njim, temveč so se norčevali in posmehovali se mu. — O vi oterpnjeni hudobneži! kako je bilo mogoče, da ste se tako revnemu in ubogemu človeku posmehovali? „To je bila vaša ura in oblast teme,“¹⁾ ki vas je oslepila in k vsaki hudobiji naganjala.

Ko je bil tedaj Jezus zavoljo svoje nagote nekaj časa zasmehovan, prinesli so star obnošen in od moljev zjeden škerlatast plajšč; vsi razlagavci svetega pisma pravijo, da ni bil nov dober plajšč. Ta stari umazani plajšč so prinesli z velikim zasramovanjem, priklanjali so se posmehovaje pred Jezusom, in dva ali trije zmed njih so mu ga s smešnimi obredi na njegove ranjene rame položili, češ, da ga kot kralja oblečejo. Ko so mu to oblačilo čez rame vergli, ni mu segalo veliko čez pol života doli. Oh! pomisli, o človek! kako je Jezus bil v tem starem plajšču zasmehovan. V tem sramotnem oblačilu je nekaj ur bil, namreč dokler ni bil v smert obsojen. Lahko si tedaj misliš, koko so ga hudobni beriški hlapci

¹ Luk. 22 53.

zasmehovali, cukali in veliko norčij ž njim uganjali. Ali Jezus je stal kot krotko jagnje, in je to zaničevanje z največo poterpežljivostjo prenašal. O kristjan! poglej kakošno sramoto delajo tvojemu Gospodu in Bogu! Zato skazuj mu pa ti večo čast, kolikor večje zaničevanje je. On zastran tebe terpel ter reci:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za grozno zaničevanje v škerlatastem oblačilu! Češčen in hvaljen bodi za to sedaj in na vekomaj! Amen.

O Jezus, najdobrotljiviši Gospod in Zveličar! jaz te molim in častim v tvojem škerlatastem oblačilu! Oh, dodeli mi, da se varujem hinavstva, lažnjivosti in hudobnosti, zato da bom na sodnji dan s častitljivim oblačilom nebeške slave ogernjen in tebe v tvojem večnem kraljestvu z vsemi izvoljenimi kot pravega Boga in Gospoda hvalil in častil, kateri živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinstvi svetega Duha na vekomaj. Amen.

Drugi odstavek.

Kristus s ternjem kronan.

Zoper napuh.

„In so spletli krono iz ternja in so jo mu na glavo djali.“ (Mat. 27, 29.)

1. Premišluj kakošna je bila ternjeva krona.

Ko je cela truma Kristusa v svojem škerlatastem oblačilu dolgo zaničevala in zasmehovala, rekli so mu vojaki: Gospod kralj naj še sedaj vsede na svoj kraljevski sedež, da mu bomo čast skazali, kakor se kralju spodobi in mu krono na glavo posadili. Tedaj so ga na kamen posadili, ki je bil kos okroglega rujavega stebra, tri pedi visok in šest pedi širok, kakor se še dan današnji v cerkvi svetega groba v posebni kapeli kaže. Na tem merzlem kamnu je sedaj sedel kralj časti, kateri je od vekomaj sedel na tronu Božjega veličastva; tu je trepetaje čakal, kaj mu bodo še delali. Tu glej in poslušaj, ljuba

pobožna duša! Kaj so se satanovi služabniki zmislili. Od začetka sveta do te ure se ni nikoli slišalo, da bi se bil človek s ternjem kronal; in tudi ti beriški hlapci ne bi se bili zmislili kaj takega, pa hudobni duh jim je vdihnil to misel. Šli so tedaj, narezali so ternjevih vej in jih prinesli.

Vedi, da ternje, iz ktere ga so Jezusu krono spletli, je bilo menda tisto, ki mu pravijo kozje češnje ali draka (rhamnus catharticus), in raste v Siriji in Egiptu, posebno na bregovih reke Jordan, in v mestu Jeruzalemu in okoli mesta v velikih germih. Ternje ima dokaj terdo in ostro. Sveti Hieronim pravi od tega ternja, da vse kar se ga dotakne, poprime in rani. To ternje ni tako mehko, kakor je naš glog ali navadno ternje, temveč prebode tudi kost, ako ni preterda.

Iz terdega, ostrega ternja so Jezusu krono spletli. Da bi bil Jezus bolj terpel, spletli so jo tako, da so bili skoraj vsi ternji proti glavi obrnjeni. Potem je treba tudi vedeti, da ta krona ni bila majhna, kakor majhen venec, temveč je bila velika in visoka, kakor majhen klobuk, tako da je pokrivala ne samo teme, ampak tudi čelo, senci in ves zatilnik. Tu pomisli tedaj moj kristjan, kako se je Jezus kot človek zgrozil, ko je to strašno krono zagledal. Vedel je namreč, da bo pri kronanji ravno tako terpel, kakor pri bičanju.

O najdobrotljiviši Jezus! groza me obhaja, kadar le mislim na to ostro ternje. Oh! kakošne bolečine si pač terpel, kedar so ti te terne na glavo potiskali! Oh kako velika je bila tvoja poterpežljivost, da si se od satanskih hudobnežev pustil tako terpinčiti! O najpoterpežljiviši Jezus! dodeli mi to milost, da ne bom za vsako majhno reč nepoterpežljiv, temveč da tebe posnemam in tvojo veliko poterpežljivost. Amen.

2. Premišluj, kako je bil Jezus s ternjem kronan.

Ko je bila ternjeva krona gotova, djali so jo Jezusu na njegovo sveto glavo in jo tako globoko potisnili, da so

terni ne samo kožo, ampak tudi čepinjo, čelo in senci prebadali. Tu je začela sveta kri iz ranjene glave curkoma teči čez čelo, nos, usta, lica, vrat in lase; kakor je Mati Božja sveti Brigiti razodela rekoč: „Ternjeva krona je tako strašno presveto glavo mojega Sina prebodla, da je njegova sveta kri na njegovo brado in v njegova ušesa tekla; da so od doli tekoče kervi bile njegove oči polne in otemnjene.“

Pomisli o kristjan! kako je Kristusa to bolelo. Skušnja uči, da ko se kak ud na ternu zbode, boli, kakor da bi žgalo. Kaj je tedaj ta strašna ternjeva krona Marijinemu Sinu Jezusu vzrokovala? kake strašne bolečine? In ti terni mu niso prebadali persta ali nog, temveč so mu bili pritisnjeni v njegovo presveto Božjo glavo, kateri del života je najbolj občutljiv, in najbolj nevarno je, ako se glava rani. V glavi namreč ima duša največ svojih moči, občutkov in orodja in ondi so senske žile, ki se ne smejo raniti, ako je človeku življenje ljubo. Jezus pa je zares po čudeži še dalej živel, zato da je vedno več terpel v zadostenje naših grehov.

3. Premišljuj, kako so po ternjevi kroni s terstom tolkli.

Sveti Matevž pravi: „Terst so jemali, in ga tolkli po glavi.“¹⁾ Oh strašna muka! O moj Bog! kolikajn je Jezus pri tem terpel? Kedar je kdo močno na glavo udarjen, pade na tla ko mertev, in navadno terpi potem v glavi, dokler živi. Vemo tudi, da so taki udarci po glavi tako nevarni, da so nekteri na to umerli. Kako je bilo tedaj mogoče, da ni Jezus na te udarce na tla mertev se zgrudil?

Vedi, da je terstje tanjko in debelo. Debelo terstje ima debele gerče ali kolena in s takim je lahko človeka tolči in raniti ga. In tak debel, gerčast terst so beriči Jezusu s smešnimi obredi v roke podali, in s takim terstom so ga po glavi udarili, stresel se je na celem životu, v obraz obledel

¹⁾ Mat. 27, 30.

in zbolelo ga je po celem životu, ter je k svojemu nebeškemu Očetu molil: Oh Oče glej, to terpim za grešnike, za njih prevzetne misli in grešne naklepe. Ti o grešnik! premisli dobro, kako strašne bolečine tvoj zveličar za te terpi. — Mi vemo kako naše navadno ternje hudo rani, ako se ne izdere kmali tern; ranjeni ud se namreč vname, gnoji se in vzrokuje hude bolečine. Jezusu pa ni šel en sam tern, ampak več dolgih, ostrih ternov v njegovo sveto glavo, in sicer, kakošen tern prav globoko. O gorje! kaj je pač usmiljeni Jezus za naše grehe terpel!

4. Premišljuj, koliko ternov je presveto Jezusovo glavo prebadalo.

Sv. Vincencij Fererski pravi, da je dva in sedemdeset ternov Jezusovo glavo prebadalo. To utegne res biti, kolikor se da spoznati iz mertvaškega perta Kristusovega, ki ga še dan današnji hranijo in častijo v Turinu na Piemontskem. Vidi se namreč tam, kjer je ta pert Kristusove glave se dotikal, dva in sedemdeset velikih kapelj kervi; sodi se, da so te kaplje iz Jezusove glave ondi ven prišle, kjer je bila od ternov prebodena. Od toliko ternov prebodena bolna Kristusova glava je bila polna lukenj, polna svete kervi, in nezrečenih bolečin. Kako je bilo vendar mogoče, da Kristus ni v omedlevico padel, in nagle smerti umerl? Ali On je hotel še na dalej živeti, da bi še na dalej za nas terpel. Oh! kako strašno mu je ta velika in težka ternjeva krona njegovo sveto glavo mučila in terpinčila! Nagnil jo je sedaj na desno sedaj na levo in ni nobenega pokoja našel, temveč vedno večje bolečine je čutil. Ternje ga je v glavi tako hudo bolelo, kakor da bi mu cela glava bila v ognji; bodlo ga je in rezalo, kakor toliko nožev. Dalej so mu bili terni v glavi, večja je prihajala bolečina. O pobožna duša! vtisni si to Kristusovo terpljenje prav globoko v svoje serce, in obudi v svojem serci serčno usmiljenje s svojo kronano glavo, z Jezusom. Oh! ako bi bil tudi en sam

teh dva in sedemdeset ternov v tvojo glavo vpičen, pač bi se tvoje oterpnjeno serce k pomilovanju ganilo.

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svoje strašno in sramotno kronanje; hvaljen in češčen bodi za to na vekomaj! Amen.

O Jezus, kralj večne slave! jaz te hvalim in častim za tvoje strašno kronanje in za vse terne, ki so tvojo sveto glavo ranili. Molim te, in te častim kot svojega Gospoda, Boga, in kralja cele večnosti. Jaz te ponižno prosim po tvojem sramotnem kronanji; odpusti mi vse moje nečimerne in prevzetne želje in pregrešne misli; in dodeli, da s pravo pokoro vse terne in bodce nemirne vesti polomim, tudi vse terne rev in nadlog poterpežljivo prenesem, in tako krono večne slave po tvojih zaslugah, s tvojo gnado in pomočjo dosežem. Amen.

Tretji odstavek.

Kronani Jezus zaničevan.

Zoper posvetno modrost in hinavstvo.

„In terst so mu dali v njegovo desnico in so pred njega poklekovali in ga zasramovali, rekoč: Zdrav bodi, kralj judovski!“
(Mat. 27, 29.)

1. Premišljuj Jezusovo kraljevo palico.

Hudobnežem ni bilo še zadosti, da so Jezusovo telo od nog do glave z biči in s ternjem pretepli; oni so hotli tudi njegovo blago dušo z vsakoverstvnim zaničevanjem in zasramovanjem mučiti in terpinčiti. Zato so ga zasramovali, kakor so le mogli. Ubogi Kristus je sicer pred svojim terpljenjem in v terpljenji veliko zaničevanja in zasramovanja preterpel; ali zasramovanje pri kronanji

in potem, ko je bil kronan, je preseglo vse, ker je to zasramovanje bilo namenjeno njegovemu telesu in njegovi duši.

Prvo zasramovanje je bilo to, da so ubogemu kronanemu kralju terst podali v desno roko namesto kraljeve palice, rekoč: Gospod kralj! vzemite kraljevo palico, da vas bodo Judje za svojega kralja spoznali. Jezus je ves pohloven terst vzel v roke, kakor da bi bil dolžan jih ubogati in ga je v svoji roki držal. O poterpežljiva ponižnost, in ponižna poterpežljivost! Najviši kralj nebes in zemlje se da zasramovati, kot smešen kralj, in je pokoren najzaničljivišim ljudem. Ko je tedaj imel krono na glavi, škerlatast plajšč na ramah in terst kot kraljevo palico v roki, tu je še le postal peklensk smeh in zasramovanje. No! so govorili: sedaj si pa lepo napravljen, kakor se spodobi, sedaj si zares kralj. Glej no, kako lepó in zalo mu krona stoji! Pa skerlat, ta je pa res lep in drag! In kraljeva palica v roki, lepše bi ne moglo biti. — Potem so med sabo govorili: Ali ste videli, kako lepega kralja imajo Judje? Glejte, kako moško se derži! Pojdimo, pokleknimo pred njim in skazujmo mu spodobno čast v imenu celega judovskega ljudstva. — Oh, žalibog! tako delajo tudi hudobni in lažnjivi kristjani, to je, tisti ki so le po imenu kristjani, kateri Jezusa le na videz častijo za svojega kralja, v svojem serci pa in v svojem djanji služijo svojim strastim in hudiču, in tedaj s tem, da Jezusu le zunanjo čast skazujejo, ga le zasramujejo, in se iz njega norca delajo.

2. Premišljuj zasmehovavno pozdravljenje in molenje.

Šli so tedaj eden za drugim, potem pa po več njih vkupej pred njega, poklekovali so pred njim, in ga tako zasmehovali, kakor priča sveti Matevž, ter so ga zasramovali rekoč: „Zdrav bodi, kralj judovski!“ in ko so to rekli, so se mu pačili, jezik proti njemu stegovali, in še več družega enakega delali. O pobožni kristjan! pomisli, kako je to nesramno zaničevanje Jezusa žalilo. Bil

je ves poln bolečin, ni imel zdravega uda več na svojem životu, in vendar niso imeli njegovi rabeljni z njim nobenega usmiljenja, temveč so ga še preklinjali, zasmehovali in zasramovali, zato je bilo vsako tako zasramovanje v njegovi duši kakor oster tern, ki je njegovo dušo prebadal. Tako se je spolnilo, kar je prerok govoril: „Svoje lice pomoli njemu, kateri ga bije; nasiten je s sramoto.“¹⁾

3. Premišljuj, kako so ga hudobno zapljuvali ter s pestmi in z dlanmi bili.

Ko so hudobni satanovi služabniki videli, da z vsem zasramovanjem Jezusa ne pripravijo v nepoterpežljivost, bili so še bolj serditi zoper njega. Zato so ga eni zmed njih z dlanmi v obraz bili; pomolili so mu pest pod nos; praskali so ga z nohti po obrazu, pulili so mu lasé iz brade in iz glave; cebali so ga sedaj v desno stran, sedaj v levo; tolkli so ga s palicami in kolmi po herbtu; jemali so mu terst iz roke, ter z njim na ternjevo krono tolkli, tako da so terni bolj globoko v njegovo sveto glavo se vbadali, kar mu je nove hude bolečine delalo. Pljuvali so mu v njegov sveti obraz, in ga mu tako spačili, da ni bil več človeku podoben. Judje namreč in neverniki so se zedenili, da so Jezusa tako nagnjusno opljuvali, da je strašno le misliti si, sveti Marka namreč pravi: „In so ga zapljuvali.“²⁾

O grozno in neprenesljivo zasramovanje! Tedaj se večni Sin Boga Očeta tako zaničuje, kakor da bi bil najmanjši, najzaničljivši človek? Ali se ima kralj vseh kraljev od hudobnih ljudi kot smešen kralj pozdravljati? Ali mora on, kateri celi svet s tremi perstmi derži, namreč s svojo vsegamogočnostjo, modrostjo in dobrotljivostjo, zaničljiv terst v svoji roki deržati? Ali ima hudobna derhal le posmehovaje pred Jezusom poklekovati, pred katerim se pripogibajo vsa kolena v nebesih, na zemlji in pod zemljo? In ali smejo ti beriški hlapci v obraz

¹ Žal. pes. 3, 30. ²) Mark. 15 19.

pljuvati, ktereга angelji molijo in z veseljem va-nj gledajo? Oh? kje je kedaj ubog grešnik kaj takega terpel, kar mora Sin Božji tukaj na svoji sveti glavi in obrazu terpeti? Uže poprej sta bila njegova sveta glava in obraz od mnogih udarcev, v Anovi in Kajfeževi hiši prejetih, vsa ranjena in otekla. Tedaj si zamoreš misliti, kako ga je sedaj bolelo, ko so ga zopet tako neusmiljeno tolkli, ali na njegovo sveto glavo, ali na otekla in ranjena lica, sedaj s pestmi, sedaj z dlanmi. Oh! kateri jezik zamore vse te bolečine povedati? ali ktero pero jih zamore popisati? Čez te bolečine Jezus pri sveti Brigiti tako le toži: „Moje čeljusti so od toliko udarcev otekle; moji zobje in moja lica so od bolečin stiskana.“ Hotel je namreč povedati, da so ga tako močno v obraz bili, da so se mu vsi zobje gugali! in da zavoljo oteklega obraza je bila njegova sveta koža močno napeta. Na zadnje pomisli, ljubi moj kristjan! kako je tvojega Odrešenika bolelo, ko so mu s težkim terstom ternjevo krono še bolj globoko na glavo tolkli, tako da je njegova sveta draga kri mu čez obraz doli obilno tekla, in mu tudi usta zalila. Koliko je terpel Jezus za nas, in koliko mora naš Božji Odrešenik od hinavcev in hudobnih kristjanov še terpeti, kateri ga z ustmi molijo, v serci pa in z djanjem zatajijo, zaničujejo in zasramujejo?

4. Premišljuj pomilovanja vredno p o d o b o svojega s ternjem kronanega Zveličarja.

Sedel je terpeči Odrešenik nag na merzlem kamnu, ves ranjen, trepetaje na celem životu, in na glavi preboden od dva in sedemdeset ternov. Sveta kri kaplja zmirom še doli na njegove svete roke in v njegovo naročje. Njegov sveti obraz je s kervijo, oteklino in pljunci tako gerdo spačen, da človeka groza obide, ko ga pogleda. Z eno besedo: ubogi Kristus je bil tako strašno zdelan, da bi bili Judje in neverniki gotovo usmiljenje z njim imeli, ako ne bi bil jih hudobni peklenšček oslepil, in jim serca oterdil. — Ti, ljubi moj kristjan! ne daj oblasti hudiču, da ti serca ne vterdi, temveč glej sem,

in premišljuje Jezusovo podobo; in da tvoje serce usmiljenje do njega občuti, poklekni v duhu pred njega, pogledaj še enkrat dobro njegovo podobo, in poslušaj, kaj ti govori: O moj Sin! glej poslušaj in uči se poterpežljivosti. Glej kako jaz, tvoj Bog, na terdem merzlem kamnu sedim, in sem ves poln bolečin na duši in na telesu. Na moji glavi imam ternjevo krono in dva in sedemdeset ternjev mi glavo prebada. Moj obraz je od oteklin, kervi in pljuncev tako popačen, da ne more nobeden brez groze v me gledati. Moji lasje in brada so izpuljeni, in moja lica grozno ranjena. Kri teče vedno iz glave doli čez moj obraz. Ušesa, vrat in usta so pobna kervi. Na plečah imam smešen plajšč, od zdolej pa sem popolnoma nag. Nag sedim na merzlem kamnu, in tako mi je mraz, da se ves tresem. Z eno besedo: Tak sem, da kamnita serca bi z mano usmiljenje imela. Poslušaj na dalej: k vsemu temu me še zasmehujejo, in z mano neusmiljeno ravnajo; in vendar jaz terpim vse poterpežljivo, in molčim k vsemu zasramovanju, akoravno me to bolj boli, kakor ternje na glavi. Na zadnje uči se od mene prave poterpežljivosti; uči se, moj sin! zaničevanje in krivice zavoljo mene terpeti, in zasramovanje poterpežljivo prenašati; uči se posnemati moj zgled.

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo ponižnost, krotkost in poterpežljivost v zaničevanji in zasramovanji; češčen bodi zavoljo tega sedaj, in na vekomaj! Amen.

O najkrotkejši Jezus! jaz te hvalim in častim za tvojo nepremagljivo poterpežljivost in krotkost, in te prosim: odpusti mi vso mojo nepoterpežljivost in vse druge hudobne misli in grehe, in dodeli, da se po tvoji Božji volji v resnici ponižam in zares poboljšam. Amen.

Ceterti odstavek.

Pilat kaže ljudstvu Kristusa.

Zoper oterpjenje serca.

„Pilat jim reče: Glejte, človek!“ (Jan. 19, 5.)

1. Premišljuj, kako je Pilat Kristusa ljudstvu pokazal.

Ko so se vojaki in beriči naveličali Jezusa zasmehovati in zasramovati, šli so oni zmed njih k Pilatu in govorili: Gospod! hudodelnika smo prav dobro izdelali; kaj nam je sedaj storiti? Pilat pravi: Pripeljite ga k meni, da ga vidim. Peljali so tedaj Jezusa na vervih pred Pilata. Ko ga je Pilat v taki podobi videl, zavzel se je in smilil se mu je. Od nog do glave ga ogleduje in si misli: Ako ga Judje v tako revnem stanu zagledajo, se jim bo gotovo usmilil. Zato je sklenil, Kristusa tako ljudem pokazati. Sveti Janez¹⁾ piše od tega tako le: „Pilat je tedaj zopet venkaj šel, in jim rekel: Glejte! pripeljem sam ga venkaj, da spoznate, da ne najdem nad njim nobene krivice.“ Ko je bil to zgovoril, bil je Kristus na njegovo povelje ven pripeljan, in na očitnem, visokem mestu v sodnji hiši vsemu ljudstvu pokazan. Jezus je stal v sredi med beriškimi hlapci; na svoji glavi je nosil ternjevo krono, na svojih plečah škerlast plašč, v svoji roki terst namesti kraljeve palice, z vervmi in železnimi verigami povezan ko hudodelnik, in na celem svojem životu do mesa in kosti ranjen in ves kervav. Bil je pa tudi tako izdelan in tako poln bolečin, da je komaj na nogah stal.

Tako je tedaj stal Pilat verh stopnic pred svojo hišo Jezus pa na očitnem, povišenem mestu sodne hiše med rabeljni. Eden njih mu je na eni strani, drug na drugi rudeči plašč prijel in vzdignil in Pilat je rekel na glas, da so ga slišali vsi Judje, kar jih je bilo na tergu:

¹⁾ Jan. 19, 4.

E c c e h o m o ! Zdi se celó, da od zavzetja in pomilovanja ni mogel reči družega, kakor samo: E c c e h o m o ! „Glejte! Človek.“ Saj Jezus ni bil podoben nobenemu človeku, najmanj pa kralju.

2. Premišljuj, kako se je Kristus sam vsem svojim vernim pokazal, ter govori vsakemu zmed njih ginljive besede: „Glej! Človek;“ o grešni človek! poglej mene, ubozega človeka. Poglej me od glave do nog in pomisli, da nisem več človeku podoben. Glej, kako sem poln ran in bolečin, poln kervi in ran, in pa tako slabo odet, ali prav za prav nag. Glej, kako sem zapuščen, da mi nobeden obraza ne očisti. Glej, kako sem bolan, da še glave ne morem brez velike bolečine nagniti. Glej, kako me zebe, da se na celem životu tresem. Glej, kako sem zdelan, da komaj več na nogah stojim. Glej, kako je moja duša žalostna in bolna, da ti še dopovedati ne morem. Glej, kako so me hudobni ljudje zasramovali, tako da moram kot smešen kralj nositi ternjevo krono, škerlatast plajšč in pa terst namesto kraljeve palice. Poglej, o človek! mene ubozega človeka, in reci, ali je bolečina moji enaka? Glej, o grešni človek! in imej usmiljenje z mano. Pomisli, da so mi tvoji grehi vse to terpljenje napravili. Glej, in spoznaj, tvoja prevzetnost mi je to zasmehovanje in zasramovanje vzrokovala, tvoja lakomnost in tvoje krivice so me tako obnažile; tvoje pijančevanje je krivo, da prelivam toliko kervi; tvoja jeza mi je vsekala te rane, tvoja zavist me je bičala; tvoja lenoba me je z vervmi in verigami povezala. Tvoji grehi se me tako zdelali. Ali poglej! te terne sem za te nosil, še svojo kri sem tebi daroval, vse svoje terpljenje dam tebi, da ž njim poplačaš svoje grehe in dolge, da ž njim ozdraviš svoje bolezni in očistiš svojo dušo, zato da se tako očistiš, posvetiš in zveličaš, ako se poboljšaš in po mojih zapovedih živiš.

3. Premišljuj, kako sveti Duh v svetem pismu popisuje terpečega Jezusa.

Izaija pravi: „On nima ne podobe ne lepote.¹⁾“ Kar zadeva namreč glavo, Jezus je imel na glavi strašno ternjevo krono, ki je bila klobuku podobna po visokosti in širokosti, tako da je bilo teme ž njo pokrito, in cela glava okoli in okoli. Njegovi lasje dolgi in po navadi Nazarejcev nikoli ostriženi, so bili vsi skuštrani, s kervijo zaliti, s pljunci omadežvani, in na več mestih popolnoma izpuljeni; tedaj se je zdela sveta glava Jezusova pod ternjevo krono enaka glavi gobovega človeka, kteremu so lasje izpadli.

Od glave do čela so se videli ostri terni, ki so kožo in meso prebadali in sveto glavo strašno ranili. Njegova ušesa so bila polna kervi, in od ternjeve krone ranjena in prebodena. Njegove svete oči so bile od kervi zalite in otemnjene, tako da jih je le z veliko silo odpiral. Od senc do oči je bil ves rujav in višnjev, oči same pa je imel vse vnete in otekale.

Njegova sveta lica, druge krate lepa ko kri in mleko, so bila tedaj od pljuncev in od kervi vsa spremenjena, in od mnogih zaušnic tako otekla, da je bil tudi zavoljo tega gobovemu človeku podoben, kakor je tudi Izaija od njega prerokoval rekoč: „Mi smo si ga mislili ko gobovega in udarjenega od Boga, in ponižanega“²⁾. Njegova sveta usta so bila vsa otekla in blede. Njegov vrat je bil zavoljo mnogih udarcev od znotraj in od zunaj tako vnet in ranjen, da se ni mogel brez bolečine obrniti ali kaj požreti. Z eno besedo: njegova podoba in njegov sveti obraz sta bila tako spremenjena in spačena, da ga ni mogel noben človek več spoznati. Prerok pravi tudi, zakaj se je Zveličarju tako godilo namreč: „On je bil ranjen zavoljo naših grehov, in potert zavoljo naših hudobij.“³⁾

O kristjan! Ecce homo! glej, in pregleduj dobro tega človeka; ali si kedaj takega človeka videl? Ali je mogoče, da Jezusa tukaj gledaš, in da ne čutiš ž njim

¹⁾ Iza. 53, 2. ²⁾ Iza. 53, 4. ³⁾ Iza. 53, 5.

usmiljenja? Oj naka! ako nimaš serca iz kamna, moraš ž njim usmiljenje imeti. Postavi si tedaj Kristusov obraz, kakor je tukaj popisan, večkrat pred svoje oči, in ogleduj ga dobro ud za udom. V tem ogledalu spoznaj svoje grehe in hudobije, ki so Jezusa tako zdelale, ker je bil ranjen zavoľjo naših grehov.“ Ogleduj njegov sveti vrat, in ves njegov sprednji život. Od vratu do persi, kakor tudi na obeh straneh se vidi na njegovem mervlaškem pertu toľiko ran, da se ne dajo šteti. Rana je pri rani, pika pri piki, kakor da bi bil Jezus z iglami boden, in z noži razrezan in razmesarjen. To se vidi posebno na herbtu in na ledjih. Herbert namreč je bil od strašnih bičev tako razmesarjen, da na mnogih mestih sta bila koža in meso vsa odtergana. Na ledjih pa je imel Jezus toľiko ran in globokih ljukenj, kakor da bi bil od ostrih šil preboden, in z ostrimi noži prerezan, tako da na več mestih se je videlo meso, in so se gole kosti prikazale. Oh, kdo je Jezusa tako hudo zdelal in razmesaril? 'Ti, o grešnik! in tvoji grehi. Saj „je bil potert zavoľjo naših hudobij.“ Zato pa je treba, da imaš od žalosti in kesa nad svojimi grehi poterto serce. Zdihni tedaj k Jezusu in reci: O Jezus! zavoľjo tvojih ran in po njih odpusti mi vse moje grehe! Amen.

4. Premišľuj grozno vpitje J u d o v s k e g a l j u d - stva; kaj je namreč pogled na razmesarjenega in s ternjem kronanega Jezusa pri Judih storil in kako se niso čez Kristusa usmilili. — Ubogi Kristus je stal ne daleč od Pilata med beriči nag in gol, samo stergani rudeči plajšč je imel na svojih ramah. Videti je bil tako reven, ranjen, kervav in razmesarjen, da je bil še celo neverni Pilat v serci ginjen. Ves njegov život je bil poln ran in madežev, kervi, oteklin in turov; ves je bil poln zunajnih in znotrajnih bolečin. Stal je pred vsem ljudstvom s pripognjeno glavo, s skerčenim herbdom, s zvezanimi rokami, z omahujočimi koleni, z odertim in kervavim životom, z železno verigo okoli svojega vratu, in komaj da je po konci stal zavoľjo silnih bolečin. Z eno besedo:

tak je bil, kakor ga popisuje prerok Izaija, rekoč: „On nima ne podobe, ne lepote. In videli smo ga, pa ni bilo nič očitnega, da bi ga bili želeli, zaničevanega in naj zadnjega med ljudmi, moža bolečin in skušenega v slabosti: in kakor zakrito je bilo njegovo obličje, in bil je zaničevan, zato ga nismo čislali.“¹⁾

Kedar so Judje Jezusa tako hudo zdelanega videli in slišali, kako jih Pilat z besedami *E c c e h o m o !* lepo opominja, da naj jim bo ta Kristusova muka dovolj, bilo bi pač prav, da bi odjenjali. Kesati bi se imeli, da so nedolžnega človeka hudobnim poganom v roke dali, kateri so ga tako strašno razmesarili. Ali Judje so bili vselej terdega, oterpnjenega serca. Oni niso hotli nič slišati, nič vedeti ne od milosti, ne od sočutja in usmiljenja; imeli so nevkretno serce. Akoravno so videli, da je Kristus tako hudo zdelan, da bi se bil kamnu usmilil, vendar niso bili s tim vsem še zadovoljni, temveč so hotli in terjali, naj ga Pilat križati in umoriti da. Tako namreč govori sveti Janez: „Ko so ga tedaj videli veliki duhovni in služabniki, vpili so rekoč: Križaj, križaj ga!“²⁾ O neslišano trinoštvo! o nečloveška grozovitost! Kdo more verjeti, da so bili kedaj na svetu kervoželjni ljudje, kateri so iz zgol sovraštva in zavida ubozega, in k temu še najnedolžnišega človeka terjali v najgrozovitnišo smert? Oj, kako je to neusmiljeno vpitje zdivjanih Judov Jezusa v serce bolelo in ravno tako njegovo prežalostno mater Marijo! Kako globoke rane jima je v serce rezalo, ko so Judje na ves glas kričali: „Križaj, križaj ga!“ — Pomisli pa, moj kristjan! da tvoji grehi tako vpijejo in kričijo. Zato zdihni skesano in reci: Oh, Gospod! nikdar, nikdar več nočem grešiti; nikdar več nimajo moje hudobije vpiti: Proč ž njim! križaj ga! ampak: Živi, o Jezus! gospoduj, o Jezus! živi in gospoduj v meni na vekomaj.

¹⁾ Iza. 53, 2, 3. ²⁾ Jan. 19, 6.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, kralj večne slave! hvaljen in čiščen bodi za vse svoje zasramovanje in zaničevanje, sedaj in na vekomaj! Amen.

O Jezus, večni kralj! kateri si bil s starim rudečim plajščem odet, ves s kervijo oblit in Judom pokazan od Pilata, ki je rekel: „Glejte! človek.“ Jaz te prosim po tej žalostni skrivnosti, dodeli, da te v zakramentu svetega rešnjega telesa prav pobožno in verno gledam, tvoj škerlatast plajšč in tvoje bitko terpljenje serčno preiščujem, tebe vredno častim in molim in na zadnje po tvojem škerlatastem oblačilu, po tvojem terpljenji in tvojih zaslugah oblačilo večne slave in nebeškega veličastva dosežem. Amen.

Peti odstavek.

Serčna žalost Marije Device, ko je Pilat Kristusa ljudstvu kazal.

Zoper nehvaležnost.

„Poglejte! človek.“ (Jan. 19, 5.)

1. Preiščuj Marijino žalost, ko je Pilat Kristusa Judom kazal rekoč: Ecce homo!

Kaj je njeno deviško serce takrat občutilo, ko je videla, da njenega sinu tako hudo zdelanega kažejo? Ko je povzdignila svoje oči, videla je svojega preljubeznjivega sinu in sinu nebeškega Očeta ne daleč od krivičnega sodnika Pilata med neusmiljenimi beriči stati. Videla je na njegovi glavi grozovito ternjevo krono, smešni plajšč na njegovih ramah, terst v roki, in pa vse razmesarjeno, kervavo telo. Kakošen pogled! Kdo si more misliti, kaj je ona v svojem serci tukaj terpela? Ta pogled ji je šel gotovo tako globoko v dušo, kakor da bi

jo bil kdo s širokim, na oba kraja ostrim mečem vso prebodel.

To je sveti Brigiti angelj povedal rekoč: „Ko je videla mati svojega sina s ternjevo krono zasramovanega, v obrazu s kervijo zalitega in v licih vsega oteklega, zdihovala je od britke bolečine, in od velikega pomilovanja vsa obledela. Zakaj zdelo se ji je, kakor da ji je kdo z ostro sulico serce prebodel. Zato je zavoljo neprenesljive bolečine vsa onemogla, in je nagloma ko mrtva na tla se zgrudila.“ Oh, kako velika reva, kako neizrečena bolečina in žalost! Angelji v nebesih so žalovali in vsi njeni prijatelji na zemlji so žalovali z žalostno Materjo, ker so njih serca bila ranjena z dvojimi ranami, namreč pomilovali so Jezusa in pomilovali so Jezusovo mater Marijo.

2. Premišljuj Marijino serčno žalost, ko je Jezusa malo bolj pazljivo pogledala.

Ko je zopet iz omedlevice se zavedela, in svojega sina bolj na tanjko ogledovala, dalo jej je to ogledovanje novo žalost. Kolikor ternov je v kroni videla, in kolikor ran na njegovem svetem životu; toliko ran je dobivalo njeno serce! zdelo se ji je, da je na duši in na telesu tako pobita in poterta, kakor je videla Jezusa razmesarjenega. Ona si ni upala ga prav na tanjko in bistro pogledati, temveč je le kakšenkrat malo povzdignila svoje objokane oči, in sedaj je ta ud, sedaj drug od njegovega svetega telesa ogledovala; vsak tak pogled ji je vsekal tako rano v serce, da se je na celem životu tresla, in da je bila prisiljena svoje oči pobesiti. O prežalostno serce matere Božje, Marije! oh, kolikrat in kako strašno si bilo ranjeno! O uboga Mati! kako te je ta Eecee homo mučil? O dobrotljiva Devica! v kako težke, smertne bolečine te je pripravil pogled na grozno terpečega sina Jezusa!

O ve, materna serca! ki ste kedaj svoje dete priserčno ljubila; pomislite to Marijino žalost in merite jo sama po sebi. Pomislite, kako bi bilo vam pri serci,

ako bi svoje najljubše dete v takem terpljenji, v takih bolečinah videle? Tisočkrat večo žalost, kakor bi bila ta vaša žalost, je Kristusovo grozno terpljenje njegovi materi delalo, tako da je čudo, da ni nagle smerti umerla od same žalosti.

3. Premišljuj Marijino žalost zavaljo strašnega vpitja hudobnih Judov, ko so kričali: „Križaj ga! križaj ga!“

Oh! kaj je tu materno serce terpelo, ko je Marija to grozno vpitje slišala? Gotovo! divji krik je ranil in stergal krotko Marijino serce na novo. Nehvaležnost ljudstva, serditost velikih duhovnov in sramotna smert na križi, vse to se ji je tako britko zdelo, da ni vedela, kaj bi mislila ali rekla. Kamor se je obernila, ni videla družega, kakor revo, žalost in terpljenje. Ona je le zdihovala in jokala se, in je v svojem serci k oterpnjenim in nehvaležnim grešnikom in Judom govorila: O hudobni Judje in oterpnjeni grešniki! Kaj je pač moj nedolžni sin hudega storil, ali v čem vas je razžalil, da mu terjate najgorenkejšo smert? O nehvaležno ljudstvo! kdo ti je tvoje serce tako razserdil? O gorje meni, nesrečni materi! ki moram videti in slišati, da mojega preljubega sina tako krivično tožijo in zaničujejo, in ne morem braniti ga in ne zagovarjati njegove nedolžnosti in svetosti. O Jezus, moj sin! tvoja strašna reva in tvoje sramotno zaničevanje mi vse moči jemlje. Oh! kako si zaničevan, zasramovan, in na duši in na telesu poln žalosti in bolečin. Moje serce je od samega sočutja bolno in moja duša je žalostna do smerti. O nebeški Oče! usmili se svojega ljubega sinu in zavaljo Njega usmili se ubogih grešnikov! — Ti pa, o kristjan! dobro si v serce vtisni, kar sta terpela mati in sin. Tolaži ti dve žalostni duši s pokoro in stanovitnostjo v dobrem ter reci:

Hvala bodi Jezusu in Mariji za vse, kar sta terpela njuni usmiljeni serci, bodite za to češčeni sedaj in na vekomaj! Amen.

O Marija, ti žalostna mati! jaz te prosim po žalostnem kazanji tvojega sina in govorim k tebi: Ecce homo! poglej, o deviška mati! človeka, najlepšega med vsemi človeškimi sinovi; poglej svojega preljubega sina, kako mu je vsa njegova lepota vzeta. Poglej, kako je razmesarjen in raztergan, poln ran in madežev, poln muk in bolečin. Oh, dobrotljiva Devica in mati! meni se usmilita iz serca ti in tvoj Božji sin; in te prosim po vseh solzah tvojih oči, po vseh stiskah tvojega serca, po vsi žalosti tvoje duše in po vsem, kar si kakor mati terpela, da nebeškemu Očetu za mene grešnega človeka govoriš rekoč: Glej, dobrotljivi Oče, v obraz svojemu Maziljencu, in zavoljo njega usmili se tega grešnega človeka, in ne zaverzi ga na vekomaj izpred svojega Božjega obličja; temveč zavoljo Jezusa, mojega in tvojega sina, dodeli mu svojo milost in pokaži mu na zadnje svoje veselo in zveličavno obličje. Amen.

Deveto poglavje.

Kristus v smert križa obsojen.

Pervi odstavek.

Kristusovi sovražniki terjajo vedno njegovo smert na križi.

Zoper greh nehvaležnosti.

„Veliki duhovni in služabniki so vpili rekoč: Križaj, križaj ga!“
(Jan. 19, 6.)

Premišluj, kako so veliki duhovni in njih služabniki z drugimi Judi vred vedno terjali od Pilata, naj obsodi Kristusa v smert na križi.

Sveti Janez pripoveduje tako le: „Jezus je tedaj venkaj prišel, noseč ternjevo krono in škerlatasto oblačilo. Ko so ga tedaj videli veliki duhovni in služabniki, vpili so rekoč: Križaj, križaj ga! Pilat jim reče: Vzemite in

križajte ga vi; zakaj jaz ne najdem krivice nad njim. Judje so mu odgovorili: Mi imamo postavo, in po postavi mora umreti, ker se je sina Božjega delal.¹⁾

Ko je Pilat to slišal, bal se je še bolj. Ker so namreč malikovavci veliko bogov imeli in so menili, da bogovi imajo sinove in hčere; tedaj si je Pilat mislil, da je Kristus morebiti sin kakega teh bogov, in da mu bo njegov oče potem sovražen. Zato je šel zopet v sodnjo hišo, in je rekel Jezusu: „Od kod si ti?“ to je: Judje pravijo, da se sina Božjega delaš; ako je to res, reči mi le, in jaz te koj spustim. Jezus pa mu ni nič odgovoril. Tedaj mu Pilat reče: „Meni ne odgovoriš?“ Ne veš, da imam oblast te križati, in imam oblast, te spustiti? Jezus pa mu je na to prevzetno govorjenje rekel: „Ti ne bi imel nobene oblasti do mene, ako ne bi ti bilo od zgoraj dano,“ to je: Ti nimaš nobene oblasti, nedolžne v smert obsoditi; zato se težko pregrešiš, ako me iz strahu pred Judi umoriti daš. „Tisti pa, kateri me je tebi izdal, ima greh.“²⁾

Iz tega Kristusovega govorjenja je Pilat lahko spoznal, da greši, ako ga obsodi v smert na križi; zato je na vse strani premišljeval, kako bi ga spustil. „Judje pa so vpili rekoč: Ako tega spustiš, nisi cesarjev prijatelj; zakaj vsak, kateri se kralja dela, cesarju zoper govori.“³⁾ Reči so mu hotli namreč s tem in žugati: Potem te lahko pri cesarji zatožimo, da svoje službe dobro ne opravljaš in ne kaznuješ tistih, ki se puntajo zoper cesarja.

To govorjenje Judov je Pilata zelo prestrašilo, mislil si je: Ako me pri cesarji zatožijo, zgubim službo in verh tega bom še ostro kaznjen. Bolje je tedaj, da Kristus umerje, kakor da jaz službo zgubim. Tak je bil sklep njegov po tem, ko je toliko omahoval, in tedaj je bil pripravljen in namenjen, Kristusa v smert obsoditi. — Pomisli, o kristjan! nespametno krivičnost Pilatovo in kako je Kristusa zaničeval. Pa pomisli zraven tudi to, da Pi-

¹⁾ Jan. 19, 5—7. ²⁾ Jan. 19, 8—11. ³⁾ Jan. 19, 12.

lata dan današnji njih veliko posnema, kateri zavaljo časnega blaga in služeb Kristusa, to je, njegove zapovedi in sveto vero, zaničujejo, prestopajo, ali celo popuščajo.

2. Premišljuj, kako so Jezusu rudeči plajšč vzeli in ga zopet v njegovo obleko oblekli.

Ko je Pilat sklenil Jezusa obsoditi, delali so Judje priprave za križanje in hotli, da se ima Jezus v svoji lastni obleki k sodnjemu stolu Gabata, in potlej na Kalvarijo peljati, zato da ga bodo vsi lahko spoznali. Zato so mu beriški hlapci najpred škerlatasti plajšč z njegovih pleč vzeli, ki ga je na sebi imel od kronanja do sedaj. Ubogi Jezus je tukaj zopet terpel, ker ga je toliko tisoč ljudi popolnoma nazega gledalo. Tako je stal Jezus, ves ranjen, v Pilatovem dvorišči nag in gol, in samo okoli ledij je imel ruto ovezano, in bil je ves kervav.

Potem ko so mu smešni plajšč vzeli, oblekli so mu zopet njegova lastna oblačila, ki so bila plajšč, zgornja suknja in zdolnja. Zgorejno suknjo je bilo lahko obleči, ker je bila menda od spred odperta. Kako pa so mu zdolejno suknjo oblekli, si razlagavci navadno tako le mislijo: ker je bila nesešita in vezena in je imela samo od zgoraj ljuknjo za glavo, zato so morali Jezusu ternjevo krono z glave sneti, ker sicer ne bi ga bili mogli obleči. Zato pomisli, pobožna duša! kako muko in bolečino je Jezus zopet tukaj terpel. Poprej so mu bili to krono z debelim in težkim terstom tako globoko na glavo zatolkli, da so se mu terni v glavo globoko zapičili. Ker so beriči z Jezusom brez usmiljenja ravnali, ko so mu ternjevo krono z glave jemali, vlomilo se je menda več ternov, ki so v Kristusovi glavi ostali. Kakošna bolečina je bila to za Jezusa! Kako je ubogi Jezus tu zdihoval in od silnih bolečin solze točil? O kristjan! imej vendar usmiljenje s svojim Bogom, ki je iz ljubezni do tebe tolikanj terpel in prestal.

Ko so mu bili krono z glave vzeli, in v njegovo oblačilo oblekli, postavili so mu krono zopet na glavo,

in mu zopet bolečine ponovili. Ker namreč ni bilo mo-
goče, da bi bili terni v poprejšne rane se zapeli, nare-
dili so mu nove rane, tedaj tudi nove, neizrečene bole-
čine. Oh! kako se je na celem životu tresel in se sker-
čil, ko so mu na krono tolkli, da bi mu terdno na glavi
stala, in da ne bi mu z glave padla, ko bo križ nosil.
Njegova sveta glava je gotovo zopet take bolečine terpela,
da je bilo zopet čudo, da ni ondi beričem v rokah duše
pustil. Ali Božja vsegamogočnost in ljubezni polna želja,
za grešni človeški rod obilno zadostiti, ga je krepila,
in živega ohranila, da je mogel še več terpeti in obilno
pokoro delati za naše hudobije.

3. Premišljuj, kako je bil Kristus peljan k sodnje-
mu stolu, kateremu se je Gabata pravilo.

Da to prigodbo bolje razumeš, vedi, da je bil v Je-
ruzalemu poseben sodnji stol iz samega vezanega kamnja
na visokem mestu pod milim nebom sezidan, kjer so se
po stari navadi hudodelniki v smert obsojevali. Ta sodnji
stol so imenovali Gabata, to je, zvišeno mesto, in
je stal sto in deset korakov od Pilatove hiše na polnočni
strani. Še dan današnji stoji na tistem mestu velik kam-
nat obok, enak velikim vratom, in na njem se poznajo
še s starimi latinskimi pismenkami te besede vsekane:
Toll. Toll. Crucifig. to je: Proč, proč ž njim! križaj ga!
Druzega se ne more več brati od velike starosti. — K
temu sodnjemu stolu je bilo treba peljati Kristusa, da
bi bil v smert obsojen; ta je bila šesta pot, katero je v
svojem terpljenji storil, in ki jo sveti Janez¹⁾ tako le
popisuje: „Pilat tedaj je Jezusa pripeljal in je sedel na
sodnji stol, na mestu, katero se imenuje litostrotos, po he-
brejsko pa Gabata.“ — Premišljuj tedaj, ljubi bravec!
Kristusovo žalostno pot do Gabate. Od spred je šel eden
s trobento, s katero se je navadno trobilo, ko je imel kdo
biti obsojen. Za njim je nesel eden tako imenovano
kervavo bandero, kakor je bila v takih priložnostih na-
vada. Na to je šel Pilat z veliko slavo, in je imel ve-

¹⁾ Jan. 19, 13.

liko služabnikov za sabo in zraven sebe. Za njimi so šli beriči in rabeljni, ki so Marijinega sina Jezusa zvezanega peljali, in na zadnje je brez števila ljudi šlo, ki so hotli slišati obsodbo.

Veliki duhovni in judovski gospodje so bili tako veseli, da niso vedeli, kaj bi od veselja počeli. In tudi vse ljudstvo, ki je šlo od spred in od zad, je bilo tako veselo, kakor da bi se jim bila največa sreča zgodila. Ali ubogi Kristus je šel ves žalosten in pobit, in se je ves tresel. Kako so pa divji rabeljni krotko jagnje na tej poti zasramovali, to pustim bravcem, naj si sami domišljujejo. Zavidni Judje so okoli njega letali, in zaničljivo in veselo njemu govorili: Pojdi, pojdi, zapelji-vec! sedaj dobiš, kar si zaslužil. Zadosti dolgo si nas slepil; na zadnje te je zadela pravica. — Beriči so tudi brez milosti ž njim ravnali in ga sem ter tje vlečili.

Tako je šel prežalostni Jezus to dokaj bolestno in sramotno pot; peljali so namreč ž njim tudi dva razbojnika, ki sta imela ž njim vred obsojena biti; in kot kralj vseh hudodelnikov je imel na svoji glavi veliko ternjevo krono, v svojih rokah smešno kraljevo palico, to je terst, in okoli vratu težko železno verigo; na celem svojem životu je bil ves poln ran in kervi.

4. Premišljuj, kako je hotel Pilat, katerega je vest pekla, na sodnjem stolu še enkrat skusiti, da bi Kristusa rešil.

Ko je terpeči Jezus do Gabate prišel, vsedel se je Pilat na svoj stol, in njegovi služabniki so okoli njega stali. Jezus pa je stal v sredi med dvema razbojnikoma, ki sta imela biti ž njim vred v smert obsojena, kakor da bi bil tudi on hudodelnik in sicer največi med vsemi hudodelniki. On je stal v oblasti beriških hlapcev pred krivičnim sodnikom, da bi bil on, sodnik živih in mrtvih, krivično v smert obsojen. Stal je z zvezanimi rokami ves skerčen, in z veliko verigo okoli vratu, kakor so jo po navadi okoli vratu devali takim, ki so imeli obsojeni biti. In zavoljo velikih bolečin in od mraza

se je na celem životu tresel. Njegovo serce v persih mu je tudi nemirno bilo, ker se je kot človek bal obsodbe v smert.

Ko ga je tedaj Pilat tako revnega pred sabo stati videl, imel je ž njim usmiljenje in si je sam pri sebi mislil: Oh! ali ima ta ubogi človek tako britke smerti umreti? Pred Bogom in pred svetom je velika krivica, ako ga v smert obsodim. — Zato je hotel še enkrat skusiti, ali se ga bodo Judje usmilili. On vstane tedaj od svojega stola, postavi Jezusa na visok štirivoglat kamen, ki je bil ondi, in je na glas rekel; „Glejte! vaš kralj!“ to je: Poglejte sem in ogledujte prav dobro tega ubozega človeka, ktereга tožite, da je hotel postati vaš kralj. Kako more to res biti? saj nima nobene podode kralja! In ako bi to tudi res bili, ali ni že dovolj ponižan, tako da ne bo nikoli več na kaj takega mislil. Pustite mu tedaj življenje in ne terjajte, da ga v smert obsodim.

Ko so Judje slišali, da išče Pilat zopet Jezusa spustiti, so od jeze malo da ne zdivjali in so kot obnoreli na ves glas vpili: „Proč, proč ž njim! Križaj ga!“¹⁾ O satansko in serdito sovraštvo, ki se ne da nikakor potolažiti! O Jezus, kako je bilo tebi pri serci, ko so taki divji glasovi na tvoja ušesa bili? O žalostna mati Marija! kako globoke rane je tvoje materno serce občutilo, ko si slišala, da tvojega ljubega sina brez vse milosti v smert tergajo? O vi ljubi Jezusovi prijatli! kako globoko je to divje vpitje vaša serca prebadalo, ko ste slišali kričati: „Križaj ga! križaj ga!“ Zakaj ni Bog pri tej priči to hudobno ljudstvo kaznil? Tega ni pripustila neskončna ljubezen in dobrota Božja, ktera tudi mene in druge velike grešnike tako dolgo in poterpežljivo prenaša in ne kaznuje koj po storjenem grehu z naglo smertjo. „Bog namreč čaka poterpežljivo, zato da nam zamore milost skazati,“ pravi prerok²⁾

¹⁾ Jan. 19, 15. ²⁾ Iza. 30, 18.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ktereга so Judje v smert terjali; hvaljen in češčen bodi za to sedaj in na vekomaj! Amen.

O najdobrotljiviši Jezus! jaz te prosim po tvoji čudovitni ljubezni in dobroti, krotkosti in poterpežljivosti, s katero si divje upitje kervoželjnih Judov poslušal: oh! omeči moje terdo in oterpnjeno serce, da svoje grehe prav obžalujem, se resnično pokorim in svoje življenje stanovitno poboljšam, zato da ne bom nikdar več s terdovratnimi Judi vpil: Križaj ga! temveč, da z ustmi in s srcem vpijem in kličem: Jezus živi, Jezus gospoduj, Jezus kraljuj in bodi ljubljén, češčen in hvaljen od mene in od vseh kristjanov na vekomaj! Amen.

Drugi odstavek.

Jezus v smert na križi obsojen.

Zoper krive sodbe.

„Njih vpitje je prihajalo čedalje več. In Pilat je prisodil, da naj bi se dopolnila njih prošnja.“ (Luk. 23, 23, 24.)

1. Premišljuj, kako so Judje Pilatu žugali, da ga pri cesarju zatožijo, ter so Jezusovo kri nad sebe klicali.

Ker se je Pilat dokaj čudil, da Judje tako zdivjano vpijejo, pravi jim: „Ali bom vašega kralja križal? Veliki duhovni so odgovorili: Mi nimamo kralja, razun cesarja.“¹⁾ Lahko je verjeti, da je derhal tu vpiti začela: Živi cesar! on je naš gospod. Kdor se zoper cesarja vzdiguje, naj umerje. — Tega krika in vpitja je bilo

¹⁾ Jan. 19, 15.

toliko, da ni nobeden slišati mogel svojega lastnega glasu, kakor priča sveti Lukež rekoč: „Oni pa so tiščali z velikim vpitjem; in njih vpitje je prihajalo čedalje večje,“¹⁾ tako da se je Pilat bal, da ne bi se Judje spuntali, ter njega in njegove vojake pobili. O grozna hudobija Judov, in bolj ko satansko sovraštvo! Bili so od cesarja s silo premagani, in pod težek, skoraj neprenesljiv jarm djani; in sedaj, ko jim je Bog tako zvestega duhovskega kralja in odrešenika poslal, da bi jim bil njih težki jarm po deržanji njegovega nauka olajšal, hočejo raji pod težkim jarmom cesarja in hudiča ostati, kakor da bi tega svojega tako krotkega kralja spodobno sprejeli. Tako veliko je bilo njih sovraštvo do Kristusa, in tako zelo jih je žejalo po njegovi kervi, in po njegovi smerti. — Ko je tedaj Pilat videl, da nič ne opravi, in da so Judje vedno bolj nepokojni, je sklenil, to nedolžno kri na nje položiti. Vzame tedaj vode po judovski ali domači navadi, si roke umije vpričo vsega ljudstva, in reče: „Jaz sem nedolžen nad kervijo tega pravičnega, vi glejte: Vse ljudstvo je odgovorilo in reklo: Njegova kri pridi na nas, in na naše otroke.“²⁾ In zavoljo teh besed je Judovsko ljudstvo od Boga prekleto do današnjega dne, tako da veliko njih kazni te nedolžno prelite kervi tukaj časno, in tamkaj večno terpi. — Ti pa, o kristjan! želi in prosi s skesanim srcem: O Jezus! tvoja kri naj pride na me, da me od mojih grehov omije, me posveti in zveliča! Amen.

2. Premišljuj, kako je Pilat Kristusa v smert na križi obsodil.

Ko je Pilat videl, da ne more nič opraviti, hotel je nemirno ljudstvo potolažiti, in Kristusa v smert obsoditi. Vkaže tedaj po rimski navadi trobentati, da bi vsi vtihnili. Potem se vsede Pilat na svoj sodnji stol, in govori obsodbo v smert s temi, ali enakimi besedami: Mi Ponci Pilat, sodnik in deželni poglavar v Jeruza-

¹⁾ Luk. 23, 23. ²⁾ Mat. 27, 24, 25.

lemu za časa najmogočnejšega cesarja Tiberija. Ker je bil Jezus iz Nazareta od velikih duhovnov in od vsega judovskega ljudstva zatožen, da, akoravno od nizkih ubozih staršev rojen, se je delal Judovskega kralja, in še celo sinu Božjega; kakor tudi, da je ljudi šuntal, naj bi se spuntali, in cesarju davkov ne odrajtovali; in da je več enakih hudobij delal: tedaj smo po svoji dolžnosti vse to na tanjko preiskovali, in našli, da je res tako. Zato ukazujemo, da se ima Jezus iz Nazareta zavoljo teh hudodelstev brez usmiljenja in milosti živ in nag na križ pribiti, in med dvema razbojnikoma križati. V spričo te nepreklicljive odsodbe razlomimo sodnjo palico nad njim, in izrečemo da je v smert obsojen. — Na to je Pilat palico zlomil, in ukazal s trobento trobiti.

O krivična obsodba! On, ktereга so njegovi najhujši sovražniki poprej brez vsega greha našli, ko jih je prašal: Kod zmed vas me zamore greha obdolžiti? se sedaj v smert obsojuje kakor hudodelnik; pravični je za grešnika spoznan; nedolžni je za hudodelca oklican, sodnik živih in mrtvih je od krivičnega sodnika obsojen v sramotno smert na križi. O kristjan! pomisli, kako strašno se je zdela ta obsodba tvojemu Odrešeniku. Vsa njegova človeška natora se je nad tem zgrozila njegovi bolni udje so se stresli, njegovo slabo serce mu je od groze močnejše bilo, globoko je zdihnil in k svojemu nebeškemu Očetu govoril: Oče! glej, kako sem nedolžen v smert obsojen. O ljubi Oče! jaz sprejemem od Pilata, ali, da bolje rečem, od tebe obsodbo radovoljno in pokorno za grehe vsega sveta, in ti darujem svojo revo in nadlogo, in vse, kar terpim, da po meni ubogi grešniki milostno sodbo dobijo. Amen.

Oh, najdobrotljiviši Jezus! daj, da se ta tvoja prošnja tudi nad mano ubogim grešnikom uresniči. Amen.

3. Premišljuj Marijino serčno žalost zavoljote strašne sodbe.

Pridite sem, o materna serca! in premišlujte, kaj je ljubezni polno Marijino serce občutilo, ko je strašno

obsodbo svojega sina do besede slišala. Oh! kdo zamore reči, kakošna žalost je prešinila njeno sveto dušo, ko je slišala, kako je Pilat nje ubozega sina obsodil? Ko je Pilat začel obsodbo izrekovati, so se začeli vsi njeni udje tresti; in kolikor besed je šlo iz njegovih ust, toliko ran je dobilo nje materno serce. Ko je pa rekel, da se ima Jezus iz Nazareta nag in živ za roke in za noge na križ pribiti, jo je tak strah prepadel, da je iz serca zdihnila, in od žalosti obnemogla. Ko se je zopet zavedela, je svoje oči proti nebu obrnila, in britko jokaje svojo žalost nebeškemu Očetu tožila. Potem je svoje objokane oči k svojemu obsojenemu sinu obrnila, ter je videla in spoznala, kako je njegovo serce zastran te strašne obsodbe vse pobito. Kakošne bolečine je čutilo nje materno serce? Nobeden ne more njene serčne žalosti izgovoriti ali dopovedati! toda vsegamogočna roka Božja je nje slabo serce krepila, in jo živo ohranila, da ji je bilo mogoče vpričo biti pri Jezusovem terpljenji do konca, da je tako več si zaslužila.

Ko je Marija videla, kako je Pilat po izrečeni obsodbi palico nad njenim sinom zlomil, zdelo se ji je, da je Pilat tudi njeno serce na dvoje razlomil ali raztergal. Zato je postala zopet taka bolečina v nje diviškem serci, da se je težko premagala, da ni na glas zavpila, ter je začela zdihovati in tožiti: O moj sin Jezus! O Jezus! preljubi moj sin! tedaj si v smert obsojen, ti edino upanje mojega življenja!

Tako je tožila žalostna mati, in ž njo sveta Magdalena in je plakala s svetim Janezom in z vsemi Kristusovimi prijatelji nad krivično obsodbo svojega sina in našega Odrešenika. Zato žaluj s to prežalostno tovaršijo tudi ti, moj kristjan! toži nad to strašno obsodbo in tolaži žalostno Mater s serčnim sočutjem, in reci:

Hvaljen bodi Jezus Kristus, kateri je bil za nas v smert obsojen; zato bodi češčen na vekomaj! Amen.

1. O Jezus, ti nedolžno Jagnje Božje! jaz te prosim po tvoji nedolžnosti, od ktere je tudi Poncij Pilat očitno

pričal, ko si je roke umil rekoč: Jaz sem nedolžen nad kervijo tega pravičnega! Omij, o moj nedolžni Zveličar! omij me s svojo drago in močno kervijo; očisti me od mojih grehov; in stori me pravičnega in nedolžnega; posveti in zveličaj me po svoji nedolžni kervi, po svojih neskončnih zaslugah, in po svoji veliki dobroti. Amen.

2. O Jezus, ti sodnik vseh živih in mrtvih, vseh pravičnih in nepravičnih! jaz te spominjam na veliko ljubezen in dobroto, s katero si se v svojem življenji na zemlji dal soditi, in v sramotno smert na križi obsoditi. Jaz te prosim po tvoji takratni stiski in strahu, dodeli mi, da sodbe ljudi zaničujem, in drugih krivo ne sodim, temveč da se svoje sodbe bojim, ter tako od tebe milostljivo sodbo zadobim po tvojem nezmernem usmiljenji. Amen.

3. O Marija! jaz te spominjam na žalost, katero si čutila, ko si slišala Poncija Pilata krivično obsodbo nad tvojim ljubim sinom izreči. Jaz te prosim, zadôbi mi od svojega sinu Jezusa gnado, tako živeti, da pri njem milostljivo sodbo dosežem. Amen.

Tretji odstavek.

Kristusu naložijo težki križ na rame.

Beri to premišljevanje, kedar ti je težek križ naložen.

„Na njega rami je poglavarstvo.“ (Iza. 9, 6.)

1. Premišljuj, kako neusmiljeno so ravnali z obsojenim Jezusom Judje in neverniki, vojak in beriški hlapci; in mu niso dali ne miru, n' pokoja.

Potem ko je bila smertna obsodba nad Kristusom izrečena in prebrana, bili so Judje tako veseli, kakor da bi se jim bila največa sreča na svetu prigodila. Da ne bi Pilat svoje sodbe preklical, niso se prav nič mudili, temveč so skerbili, da je bilo kmalo vse gotovo, kar je bilo za križanje potrebno. Koj po njegovem vjetji so

dali tesarjem križ napraviti. Sedaj so poskerbeli še za žeblje, vervi, kladva, svedre, klešče, lestvice, droge, in vse, karkoli je bilo h križanju potrebno. Z eno besedo: oni niso marali ne za trud in delo, ne za denar in stroške, samo da je njih zopernik le kmalo na križ bil pribit. Tako so Jezusa sovražili.

Beriški hlapci so Jezusa zgrabili, in naglo po stopnicah doli peljali. Takrat je bila navada, da so hudo delnikom, ki so bili v smert obsojeni, vina piti dajali, da so lažje prenašali muke in terpljenje. Dvema razbojnikoma, ki sta imela z Jezusom vred ven peljana biti, so tudi res dali vina, ali ubogemu, izdelanemu in oslabelemu Jezusu ni nobeden takega okrepčanja privoščil. Videl je, kako dvema razbojnikoma dovolj vina dajejo; ali ni ga bilo, da bi se bil Jezusa usmilil.

Gotovo so tudi beriški hlapci z razbojnikoma pili, ker so jim menda Judje dovolj vina dali, da so postali bolj prederzni, in da so s Kristusom bolj neusmiljeno ravnali. Zato so se s Kristusom šalili, so mu večkrat napivali, dali mu pa niso nič. Tedaj je Jezus lahko s psalmistom tožil: „Š postom pokrivam svojo dušo, in bilo mi je v zasmehovanje. Zoper me so govorili, kateri so sedeli pri vratih, in od mene pojejo, kateri vino pijejo. Jaz pa, o Gospod! k tebi molim.“¹⁾

2. Premišljuj, kako so rabeljni Jezusa neusmiljeno z vervmi in z verigami povezali.

Navada je bila pri Judih in poganih, da so hudo delnike z vervmi in z verigami močno povezali, in tako v smert peljali, zato da jim niso ušli. Ali čim tesniše so Jezusu volneno obleko sred života in na ramah povezali, tim večje bolečine je čutil na svojem ranjenem telesu. Volna namreč ni dobra za rane, ker vnema in dela tedaj večje bolečine. Kadar ima tedaj kdo kako rano, mu jo povežejo ne z volnenimi, ampak z lanenimi rutami. Pomisli tedaj, kako je volnena obleka Jezusu

¹⁾ Ps. 68, 11—14.

nove bolečine delala, ko je bila tako tesno mu povezana; rane so ga začele zopet boleti, skléti in se mu vnemati. In to je bilo njegovo žimnato oblačilo, nad katerim toži v zgorej omenjenem psalmu rekoč; „Naredil sem si žimnato oblačilo, in bil sem jim v pregovor;“¹⁾ ker mu je na njegovem ranjenem životu veliko večje bolečine delalo, kakor debela, žimnata obleka, ktero kdo na svojem telesu nosi. O, kako velike bolečine je Jezus takrat terpel? Tolaži se s tem, ubogi človek! če imaš kedaj rano, in ne moreš imeti vsega, kar ti je za celenje potrebno. Misli takrat na svojega ranjenega Zveličarja, ki ni najmanjše lanene rutice imel, da bi jo bil na svoje rane položil. Domišljuj si, da tvoj Odrešenik tako le k tebi govori:

Moj Sin! poglej, kako hudo z mano delajo. Oh! pomisli na mojo neugodno spokorno obleko. Poprej sem imel smešni škerlatasti plajšč in sem moral skoraj na pol nag hoditi, sedaj so mi moja volneno suknjo prav tesno k životu privezali, tako sem od tega hude bolečine čutil. Oh! pomisli, kako sem terpel lakoto, posebno pa hudo žejo. Kapljice vode mi niso dali, še manj pa vina, da bi si bil suh jezik omočil; ne kapljice balzama, da bi ga na svoje rane vlil; ene četertinke ure mi niso miru dali, da bi se bil malo počil; najmanjše, meni potrebne reči mi niso dali: in jaz sem bil vendar popeterpežljiv, in se nisem proti nobenemu potožil. Ti pa, če imaš en perst otekel, vedno tožiš, in nočeš nič terpeti. Ali se pravi to, moj zgled posnemati? Ali se pravi to, moje britko terpljenje z zvesto ljubeznijo vračati?

3. Premišljuj, kako je bil Jezusu težki križ na rame djan.

Ko je bil ubogi Jezus, oblečen v svoja oblačila, s ternjevo krono na glavi in okoli svojega života in ram z vervmi povezan, so ga beriški hlapci od Gabate nazaj

¹⁾ Ps. 68, 12.

proti Pilatovi hiši peljali šest in dvajset korakov na terg, so težki križ prinesli, in ga pred njegove noge vergli. Križ je bil, kakor vsi učijo, velik, debel, dolg in težek. Dolg je bil petnajst čevljev, povprečni tram pa osem čevljev. Križ je bil narejen iz debelega, močnega lesa, da je mogel nositi človeka, nesel pa ga je en človek težko. Iz kakošnega lesa pa je bil križ, niso vsi ene misli. Nekteri pravijo, da je bil iz oljčnega lesa, drugi pa pravijo iz hrastovega. Naj bo pa kakoli, to je gotovo, da je bil težek les, tako da močan mož je imel dosti ga nositi.

Ko je Kristus ta težki križ zagledal, oh! kako se je njegova človeška natora zavzela! Groza mu je celi život spreletela; toda iz velike ljubezni do našega zveličanja je vendar pred križem pokleknil, svojo glavo do tal priklonil, in križ z objokanimi očmi pozdravil rekoč: Pozdravljen mi bodi, o dolgo zaželjeni križ! ti si postelja, na kateri bo moje bolno telo počivalo. Tebe sem vedno želel, in po tebi sem hrepenel, kot po svojem altarji in po svoji klavnici; tebe sem iskal in ljubil kot kraljevo palico svojega kraljestva in ključ do paradiza. O ljubi križ! ker si od ljudi zaničevan, te jaz radovoljno sprejemem, in hočem na tebi živeti in umreti. — Pomisli, o kristjan! kako ginljivo je bilo vedeti, ko je ljubeznjivi Jezus neprijetni križ tako prijazno pozdravil, ljubeznjivo poljubil in s svojimi solzami tako obilno omočil in posvetil. Oh! komu ne bi solze v oči stopile, če to prav premisli? Gotovo je bilo več pričajočih pri tem žalostnem pogledu omečenih in ginjenih, da se jim je obsojeni Jezus v serce usmilil.

Ko je Kristus svoj križ tako prijazno pozdravljal, bilo je vpričo več tisoč angeljev, kateri bi bili radi sveti križ namesti Jezusa nosili. To da velika ljubezen Jezusova do našega zveličanja tega ni pripustila, temveč on je hotel svoj križ sam nositi. Ker ni bil nobeden zmed rabeljnov tako usmiljen, da bi bil križ vzdignil in ga Jezusu na rame položil, je menda Kristus sam

svoje ranjene roke stegnil, in z veliko težavo križ na svoje rame vzdignil in poterpežljivo ga začel nositi, med tem ko je sam pri sebi govoril: Pridi sem, o zaželjeni križ! ti mi boš moj meč in moja zmagovavna bandera, s katero bom svoje sovražnike premagal; moj ključ, s katerim bom vernim nebesa odperl, in moj altar, na katerem se dam zaklati in darovati v pravno daritev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, kateri je s križem vse naše grehe na se vzel; zato bodi češčen sedaj in na vekomaj! Amen.

O Jezus, najdobrotljiviši Odrešenik! hvala tebi, da si zavoljo našega zveličanja svoj križ in vse naše grehe in dolge na se vzel, in na svojih ramah nosil. Dodeli nam, te prosimo, po svetem križi, ktere ga si za nas nosil; da svoj vsakdanji križ radovoljno sprejememo, poterpežljivo nosimo, in na križevem poti zvesto za tabo hodimo do Kalvarije, ali do groba, ter da nam tvoj sveti križ vrata odpre v vesela nebеса. Amen.

Četerti odstavek.

Kako je Kristus svoj križ nosil.

Kedar moraš težek križ nositi.

„In je svoj križ nosil, in ven šel na mesto, ki se imenuje mesto mertvaških glav.“ (Jan. 19, 17.)

1. Premišljuj žalostno Kristusovo hojo s križem na ramah.

Bili so takrat velikonočni prazniki, kedar so po Božji postavi vsi moški iz cele judovske dežele imeli priti v Jeruzalem, ako niso bili postavno zadržani. In akoravno žen in otrok ta postava zadevala ni, vendar je tudi njih veliko k tem praznikom prihajalo. Še celo izmed nevernikov jih je mnogo dohajalo v Jeruzalem, in sveti Janez omenja take tudi v svojem evangelji. Kako leto jih je čez dvajset tisoč ljudi v Jeruzalem vkup prišlo. Še celo to terdijo učeni možje, da je okoli dva milijona

ljudi bilo vsako leto v Jerusalemu za veliko noč. — Ker se je tedaj po celem mestu govorilo, da se ima veliki prerok iz Nazareta, čudodelni, slavni mož križati, zato so vsi sem pritekli, da bi bili vpričo. Kolikor je veljavniši in slavniši človek, ki se v smert pelja, toliko več ljudi se navadno snide. Vsak je hotel prvi biti, prav dobro videti kralja vseh hudodelnikov, kakorso ga imenovali.

Pridi zato tudi ti, o kristjan! in poglej, v kakošnjem redu so šli na morišče. Bandernik s trobento je od spred korakal, in koj po tem so šli Pilatovi vojaki v orožji. Za njimi so šli rabeljni po versti in so nosili orodje, ki je bilo pri križanji potrebno. Eden je nesel lestvico, drug pa sveder, drug vervi, kladva, klešče in in žeblje, itd; eden je nesel verč vina, ki je bilo z miro zmešano, kakor so ga dajali piti hudodelnikom, predno so jih križali; drug je imel posodo z jesihom in hisopom. Potem sta hodila dva razbojnika naga in zvezana in dva beriška hlapca, ki sta ju peljala; na zadnje je prišel ubogi, žalostni Jezus s križem na rami, in štirje zmed beriških hlapcev ž njim, ki so bili po vojaško opravljeni, ktere zavoljo tega evangelisti tudi vojake imenujejo. Eden je pred Jezusom stopal in ga je za verv peljal, s katero je bil Jezus okoli života zvezan; dva sta stopala na straneh, in sta ga držala za vervi, s kterima je bil za rame privezan; eden pa je stopal za njim z drogom v roki, s kterim je Jezusa tepel in naganjal, naj hitreje stopa. Za Kristusom so jezdarili veliki duhovni, farizeji, pismarji in starašini in na zadnje je sledilo vse polno ljudi, kateri so hotli križanje gledati. Oh, kristjan! bodi tudi ti eden zmed gledavcev, toda izmed spokornih in pobožnih.

2. Premišljuj, kako je bil Jezus zasramovan, med tem ko je križ nosil.

Ko je bil David prisiljen pobegniti iz Jeruzalema, govoril mu je hudobni Semej: „Pojdi, pojdi mož kervi, Belijalov mož! Glej, sedaj te stiska tvoje lastno hudo, ker si mož kervi.“¹⁾ Tako so govorili tudi veliki duho,

¹⁾ 2. Kralj. 16, 7.

ni Kristusu, ki so se veselili, ko so videli Jezusa s križem iti. Rekli so mu: Pojdi, pojdi ti Belijalov mož, ti zapeljivec ljudi! Sedaj se ti prav godi, kakor si zaslužil, saj že zdavno bi imel biti na križ pribit. Ti si nas večkrat pred ljudmi zasramoval; sedaj ti to povernemo. — Z velikimi duhovni je tudi ljudstvo Jezusa zasramovalo.

Tisti, ki so bili na cvetno nedeljo vpili: „Ceščen bodi On, ki pride v Gospodovem imenu!“ so sedaj skoraj vsi govorili: Preklet bodi, ki je prišel v satanovem imenu! to je: on je le prišel, da bi nas bil zapeljal in pogubil. Oj! kako so te in enake gerde besede in kletvine ubozega Jezusa bolele, ki je videl, da ga skoraj vsi ljudje verh vseh bolečin, ki jih terpi, še preklinjajo.

Ker so veliki duhovni koj za Kristusom jezdarili, zato so beriški hlapci bili bolj prederzni, da so z Jezusom bolj neusmiljeno ravnali, ker so vedeli, da ti gospodje to radi vidijo. Menda so tem hlapcem tudi večkrat rekli: Dajte ga! tolčite ga! saj zasluži. In to je bilo njih največe veselje, da so videli Jezusa terpeti. Od njih je že prerok Jeremija v svojih žalostnih pesmih prerokoval rekoč: „Nad tabo odperajo svoja usta vsi tvoji sovražniki, žvižgajo in in z zobmi škripljejo, rekoč: Požrimo ga! glej, to je tisti dan, ki ga smo čakali; doživeli in videli smo ga.“¹⁾

Iz tega lahko spoznaš, kako se je Jezusu na tem križevem potu godilo. Vsa poredna derhal iz mesta se je zbrala, okoli Kristusa letala, vsakoverstne zaničljive besede mu govorila, zasmehovala, ter ga s kamnjem, prahom in blatom metala; še celo kak kamen so mu nastavljali na pot, da bi se spodtaknil in padel. — Tako je bil kralj časti in slave od vseh zaničevan, zasramovan in žaljen.

3. Premišljuj, kako so Jezusa tolkli, ko je križ nosil.

---

¹⁾ Žal. pes. 2, 16.

S samimi bosedami niso bili ti hudobneži še zadovoljni, temveč, ko so videli, da Jezus za vse to nič ne mara, in se kar nič ne jezi, jih je to dokaj jezilo, zato so ga hotli tolči in nagajati mu. Tega morebiti kdo ne bi verjel, ker navadno take ljudi v miru ven peljejo, kateri so v smert obsojeni; zato hočemo tu sem postaviti, kar je Marija, Mati Božja, sama sveti Brigiti povedala: „Ko je moj Sin s težkim križem na ramah šel na mesto, kjer je imel terpeti, tolkli so ga nekteri na vrat, drugi v obraz in sicer tako močno, da akoravno nisem videla, sem vendar udarce slišala.“ O neslišana grozovitnost in trinoštvo, kakor se le pri divjakih nahaja! Ubogi Kristus je bil že tako bolan, in vendar ti grozovitneži niso imeli ž njim usmiljenja, temveč so ga tako usmiljeno tolkli, da so se udarci daleč okoli slišali.

Pa tudi z dreganjem in tolčenjem niso bili zadovoljni, kakor popisuje sveti Bernard po tem, kar je iz Marijinih ust slišal: „Ko je bil Kristus na Pilatovo povelje, s predhodečim klicarjem, noseč sam svoj križ, k smerti peljan, zbralo se je veliko ljudi, ki so za njim hodili; eni so se jokali, drugi pa so ga zasramovali, in z blatom in drugimi nesnagami ga metali.“ O naj dobrotljiviši Jezus! kako ti je bilo vendar mogoče, tako gerdo zasramovanje terpeti, in tako terpljenje prenašati. Oh! kako umazano je bilo tvoje oblačilo, in kako spremenjen tvoj obraz! Pa tudi od beriških hlapcev, ki so ga peljali, je Jezus imel veliko prestat. Njim so namreč Judje dnarja dali, in zavkazano jim je bilo, da nimajo imeti usmiljenja s Kristusom, temveč da mu imajo vselej le nagajati. Kdo ne vé, kaj vse denar premore? Tedaj so ti beriški hlapci tako neusmiljeno s Kristusom ravnali, kakor jim je le mogoče bilo, tedaj so ga za vervi vlačili, naj bi hitreje stopal; drugi so z vervmi ga nazaj vlačili. In kar so si mogli umisliti, vse so z Jezusom delali, da bi le Judom dopadli. Zato jih je David, ki je Jezusove terpljenje v preroškem duhu popisal,

imenoval „nemirna teleta, debele junce, rjoveče leve, grizeče pse, trumo hudobnih“¹⁾, ker so nedolžnega Jezusa, dokler je bil v njih rokah ne človeško, ampak trinoško, kot neumno živino mučili in terpinčili. Tolkli so ga s palicami, cebali so ga, z vervmi so ga vlečili, z drogmi so ga dregali, vlečili so ga za lase, cukali so ga za oblačilo, in vse so mu delali, kar koli so se mogli umisliti. Pomisli to dobro, o pobožni kristjan! imej usmiljenje s svojim Zveličarjem in nosi za njim svoj križ poterpežljivo.

4. Premišljuj Kristusovo revo in stisko na tem križevem potu.

Pot, po kateri mu je bilo iti od Pilatove hiše skozi mesto do gore Kalvarije, je bila pol ure dolga. Naš Odrešenik pa je eno celo uro hodil, ker je bil truden in zdelan. Predno je križ prijel, je bil že tako bolan in zdelan, da bi bil težko tudi brez križa na goro Kalvarijo prišel. Ker so bile namreč njegove svete noge od mnogih udarcev otekle, čutil je vsakikrat nove bolečine, ko je eno stopinjo storil. Tedaj si lahko misliš, da je kakor človek, ki ima otekle ali ranjene noge, tako previdno in mehko stopal, kakor je le mogel. Ker je imel pa težki križ nositi, ni mogel več mehko stopati, ker ga je težka butara silila krepke stopinje delati. Ker kamnati tlak je bil neraven, je marsikterikrat krivo stopnjo storil, kar ga je tako zbolelo, da mu je po celem životu zašumelo in da je k svojemu nebeškemu Očetu milo zdihnil.

Od začetka, ko je začel križ nositi, je morebiti še po konci šel. Ko je pa malo stopinj storil, mu je bil križ že tako težek, in ga je na rame tako tiščal, da je moral skrivljen hoditi. In čem dalej je hodil, tem teže mu je bilo breme, in tim bolj se je pod križem pripogibal.

¹⁾ Ps. 21, 13—17.

Jezus je bil tudi bos, zato se je bil tudi ka-košenkrat na kamen udaril, da mu je kri tekla. In ker ga je zavoljo vednega gibanja križa in njegovega života volnena obleka vedno dergala in garala, so se tudi njegove že zalepljene in zaperte rane zopet odperle ter je iz njih kri tekla; kjer je tedaj Jezus šel, poznale so se za njim kervave stopinje. In to kri, ki je ena sama kapljica od nje več vredna, kakor vse zlato celega sveta, so hudobni ljudje z nogami teptali in skrunili.

Potem je bil križ silno dolg in težek, in povprečno bruno mu je segalo od spred daleč čez kolena doli, tako da se je večkrat s svojimi koleni na-nj zadel. Kako ga je to bolelo, si vsak lahko sam misli. Saj vemo dobro, kako zelo boli, kedar se na kost, ali na koleno udarimo. Oh! koliko bolečin mu je to delalo, ker se je večkrat tako udaril; posebno ker je bil že poprej pobit na kolnih? Potem pa je bilo srednje deblo križa tako dolgo, da ga je moral za sabo po tleh vlačiti. Tedaj se je godilo, da je križ vedno gor in doli se mu pomikal, in mu tako na njegovih ranjenih ramah neizrečene bolečine delal. Kolikokrat ga je čez kamen, ali kaj takega vlekel, padel mu je z vso močjo na rame in ga na ternjevo krono dregnil.

Njegova suknja je bila v rane globoko vtisnjena, in ramna kost in pa pleče so od teže veliko terpele. Tedaj zavoljo vednega tresenja težkega križa so bile zopet poprejšne rane na ramah, plečah in herbtu vedno ponovljene, in s tiščanjem in garanjem volnene obleke razširjene. Tako se je iz več malih ran ena sama, velika rana naredila, ker se je koža ogarala, tako da je Jezus bolečino za bolečino imel. Oh, kako nezapopadljivo velike so bile bolečine, ki jih je moj prelubeznjivi Jezus na tem križevem potu terpel!

K vsemu temu se je pridružilo pa še drugo, novo terpljenje. Ker je bila namreč ternjeva krona tako gosta in široka, da je čez rame segala, zato je bila Kristusu dokaj na poti, da ni mogel križa prav na rame vzeti,

temveč ga je moral vedno le na konci rame deržati; zato mu je križ vedno z rame doli na roko padal. Bolni in oslabljeni Jezus je imel tedaj vedno opraviti, da si je križ zopet na ramo spravil, kar ga je tako utrudilo, da je vse moči zgubil, in da mu je pot po celem životu obilno tekel. Tako je hodil Jezus omahovaje, zdihovaje in plakaje s svojim sramotnim križem na mesto mrtvaških glav; ni bilo nobenega, da bi se ga bil v tej veliki revi usmilit. Usmili se ga saj ti, o pobožni kristjan! in tolaži ga s spokornim sočutjem.

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, kateri je za nas težki križ nosil; češčen in hvaljen bodi zato sedaj in na vekomaj. Amen.

O Jezus, kiносиš težki križ! čast in hvala ti bodi za to sedmo pot v tvojem britkem terpljenji. Mi častimo ta tvoj križev pot, poljubujemo pobožno vse tvoje kervave stopinje in te pohlevno prosimo, da nam vse naše grešne poti odpustiš ter svojo Božjo milost dodeliš, zato da v prihodnje na poti križa in pokore ostanemo, zvesto za tabo hodimo in tako enkrat s tabo v večno življenje pridemo Amen.

Peti odstavek.

Jezus pade prvič in drugič s križem.

To naj človek premišljuje, kedar je padel v smertne grehe.

„Gospod je na-nj naložil nas vseh pregreho.“

1. Premišluj, kako je Jezus prvič s križem padel.

Ko je sto in šestdeset korakov daleč prišel, in ga je teža križa in težavna pot vsega zdelala, padel je na

voglu velike ulice vpervič s križem tako močno, da se mu je kri vlila iz ust in iz nosa. Tu je tedaj terpeči Jezus s svojo ternjevo krono ves reven na tleh ležal, bil je od omedlevice ves bled v obrazu; tak je bil, da bi se ga bilo terdo kamnje usmili. Bil je namreč tako brez moči, tako oslabil, tako poln bolečin, da sam od sebe ne bi bil se več od tal vzdignil. Zato je svoje kervave oči k beričem obračal, da bi se njega usmilili ter mu pomagali. Ali oni niso poznali nobene milosti. Sveti Bernard namreč pravi: „Tvoj Odrešenik, o človek! je padel pod težo tvojih grehov; ali kdo ga je pa vzdignil? Ležal je na zemlji in je pod težo skoraj skopernel; vendar so ga beriški hlapci še cebali; ni ga bilo, da bi se ga bil usmilil. Toda ljubezen dala mu je moči, in mu je zopet na noge pomogla, ter ga je gnala, da bi naprej šel, in umerl za naše zveličanje.“

Tu poglej, pobožna duša! kako neusmiljeni so bili ti kervoželjni mučitelji. Enega trenutka niso dali bolnemu Jezusu, da bi bil počival, temveč so ga naglo zopet z vervmi od tal vzdignili, tolkli so ga s kolmi, in z nogami suvali tako nemilostljivo, kakor da ne bi bil človek, ampak neumna žival. Pomisli, o kristjan! ta bolestni padec in kako je Kristus zdihoval in solze točil. Saj kedar zdrav in močan človek težko pade, težko zopet na noge vstane, ker se je močno udaril; kako pa je bolelo v smert bolnega Jezusa, ko je tako težko padel, in oh! kako težko mu je bilo, zopet vstati! Vendar je poterpežljivo klavno jagnje storilo, kar je moglo; ljubezen do našega zveličanja mu je novih moči podelila, ter je zopet na noge vstal, težki križ zopet na svoje ranjene rame vzel, in je hitro, kolikor mu je njegova slabost dopuščala, na križevem potu naprej šel. Oh! ali se nam naše terdo serce ne omeči, ko to prav premislimo in si Jezusovo gorečo ljubezen do našega zveličanja globoko v serce vtisnemo?

2. Premišluj, kako Kristus, noseč svoj težki križ, svojo ljubo mater sreča.

Da je ta prigodba resnična, spričujejo mnogi stari pisatelji, in spričuje cerkev, katero je bila sveta Helena sezidala k časti te skrivnosti, in akoravno so jo Turki poderli, vendar še sedaj tisto mesto imenujejo „sveta Marija v omedlevici.“ Tako častijo tudi kamen, na katerem je Marija v omedlevico padla, ki je bil potem prenešen na goro Sion v cerkev svete poslednje večerje. Kamen pa, na katerega je bil Kristus padel, je na sodnjem stolu Gabata vzdian. Tedaj premišluj to prigodbo.

Ko je bil nedolžni Jezus od boječega Pilata v smert na križi obsojen, in je žalostna mati Božja videla, da vse ljudstvo peš in jezdé ven teče, tu se je bala, da ne bi mogla več k svojemu ljubemu Sinu blizo zavoljo neštevilne množice ljudi. Zato je sveti Janez žalostno mater po krajši poti peljal na pripravno mesto, sto in sedem in šestdeset korakov od Pilatove hiše, kjer je imel Jezus memo iti, tukaj je Marija čakala s tako težavo in žalostjo na našega Odrešenika, da je s pošteno in čisto Suzano govoriti zamogla: „V stiskah sem od vseh strani,“¹⁾ tako da ne vem, kaj mi je storiti. Ali je hotla proč iti, da ne bi videla terpljenja svojega sina? pa materna ljubezen ji tega ni dopustila. Ali je pa hotla ondi ostati, in gledati, svojega sinu terpeti? Pa to je bilo strašno. Vendar pa je hotla svojega sina tukaj počakati in s svojo pričujočnostjo skazati mu svojo materno ljubezen. Zares! to je bil moški sklep, moška stanovitnost! Oh! kaj je uboga, žalostna mati tukaj prestala, ki je svojega sinu tisočkrat bolj ljubila, kakor zamoreš ti svoje starše ljubiti? Žebliji goreče ljubezni so jo ondi na mesto pribili in nazaj držali, ker sicer ne bi bila mogla ondi ostati, ne bi bila tiste žalosti prestala.

Med tem je šlo memo ljudstva, ki je trumoma naprej hitelo, da bi pri križanji pripravno mesto si iskalo. Od teh je imela žalostna mati veliko prestati, ker je slišala, kako zaničljivo govorijo od njenega nedolžnega

¹⁾ Dan. 13, 22.

sina. Ko se je pa tisti približal, ki je trobental, oh, ti moj Bog! kako je to trobentanje Marijino serce prebadalo, ker je vedela, da to trobentanje oznanuje smert njenemu edinorojenemu. Pa še bolj je postajalo žalostno njeno serce, ko je videla memo nesti orodje, ki je bilo h križanju potrebno; posebno ko je tisti, ki je nosil žeblje, kakor nekteri pravijo, žeblje žalostni materi pokazal in rekel: Glejte! s temi žebliji ima zapeljivec ljudi danes biti na križ pribit. Oh! kako globoke rane so ti žebliji žalostni materi vzekali! — Oh Oče nebeški! po Jezusovih in Marijinih bolečinah prebodi s temi žebliji moje serce in moje meso, ter rani mojo dušo s svojim Božjim strahom in s svojo sveto ljubeznijo. Amen.

3. Premišljuj, kako Jezus v drugič s križem pade.

Ko je Marija s svetim Janezom in s svetimi ženami nekaj časa čakala na prihod Jezusov, prišli so na zadnje rabeljni in beriči, ki so nedolžno jagnje kot razbojnika zvezano v klavnico peljali. Marija ni še do te ure nikoli križa videla, pa tudi se ni nikoli slišalo, da bi bil obsojenec sam svoj križ nesel. Ko je tedaj videla, da je nje sin v največo sramoto obsojen, da mora, akoravno ves truden in zdelan in na celem svojem životu ranjen in razmesarjen, vendar sam svoj težki križ nositi, ter da je v smert bolan, od bolečin in truda ves skerčen hodil, ves se tresel, se potil, in kri iz svojih ran prelival, in da je bil bolj mertev ko živ; ni mogla od začetka videti svojemu sinu v obličje; Jezus namreč je ves skerčen hodil, in ternjeva krona mu je globoko doli segala čez čelo. Tudi je bil tako poln pljuncev in kervi, da je komaj mogel svoje oči odpreti. Ko je pa do mesta prišel, kjer je njegova ljuba mati stala, in je vedel, kako ga želi v obličje pogledati, vzdignil se je s križem po konci in svojo mater milo pogledal. Ta žalostni pogled je njeno materno serce prebodel z globoko, smertno rano, da bi bila gotovo umerla, ako ne bi je bil vsegamogočni Bog žive ohranil. Kaj je pa Marija tu storila, ko je njeni sin ondi s križem memo šel? O neizrečena ljubezen in ču-

dovitna stanovitnost! Prežalostna mati je bila bolj mrtva ko živa, vendar je bila nje ljubezen tako močna, da ni nobenkrat najmanjše nepoterpežljivosti kazala, temveč se popolnoma volji Božji vdala. Kakor se je nje preljubi sin nebeškemu očetu sam daroval v živo daritev za zveličanje ljudi; tako je darovala tudi najdobrotljiviša Devica, kot prava hči in posnemovavka Abrahamova, svojega Izaka ali najljubšega sina za človeško zveličanje; raji je videla, da ostane sama brez vse tolažbe, kakor da bi se bila človeškemu odrešenju na pot postavila. Vendar ni mogla svoje vroče ljubezni do svojega sina popolnoma v svojem serci skriti, temveč ko ji je Jezus blizo bil, zažene se med beriče, da bi ga objela, rekoč: Oh! preljubi moj sin! In Jezus zdihne: O Marija, ljuba mati! Te same besede sta izgovorila, pri tem je Marija obnemogla in na tla se zgrudila, pa tudi Jezus je s križem na tla padel, ker so ga beriči silno vlačili in naprej silili, ter zavoljo te zamude kleli.

4. Premišluj, kako je Marija Kristusovo terpljenje čutila.

Ko se je Marija po kratki omedlevici zopet zavedela, kaj meniš, da je mislila, delala in govorila? Od presilne žalosti ni mogla Marija kar besedice pregovoriti, temveč je le v svojem serci zdihovala: O moj sin Jezus! O Jezus, moj sin! To serčno žalost svoje matere pa je Jezus tako živo čutil, da ga je bolj bolela, kakor njegov težki križ, kakor je Marija sama sveti Brigiti rekla! „Ko me je moj Sin v toliki žalosti videl, ranila je moja žalost tako globoko njegovo srce, da se je zdelo, da je svojih lastnih bolečin pozabil.“ — Ko so beriči Marijo videli v omedlevici, in ko so jo druge svete žene koj od tal vzdignile in na stran odpeljale, vpili so ji hudobneži: Proč se poberi! zakaj nisi svojega sina bolje odgojila, da ne bi bil v naše pesti prišel? S temi besedami so Jezusa zopet od tal vzdignili. — Tu pomisli, kako je bilo ubogi materi pri serci, ko so jo bili tako zaničljivo na stran pahnili. Ves čas njegovega

terpljenja ni bila nikoli tako blizo svojemu sinu prišla in ni še nobenkrat njegovih ran tako dobro videti mogla, kakor sedaj. Zato je bila pri tem žalostnem pogledu tako ginjena, da je menila, da ima ona sama ternjevo krono na svoji glavi in da vsi terni njeno materno serce prebadajo in ranijo. Ona je nekako čutila težki križ na svojih ramah, in ga je s svojim sinom na goro Kalvarijo nosila. Zato, ker je vse njegove bolečine na svojem životu čutila, bili so tudi vsi nje udje tako zdelani in trudni, da bi bila gotovo umerla, pa Božja vsegamogočnost jo je živo ohranila. Zato je stala med svojimi tovaršicami tako žalostna, da je bila skoraj merliču podobna; marsikterega memogredočih je ganila, da jo je pomiloval. O žalostna mati Božja! omeči tudi moje terdo serce, da se resnično spokorim. Amen.

5. Premišljuj, kako je Marija za svojim sinom Jezusom proti Kalvariji šla.

Ko je bila že velika množica memo šla, okrepila jo je ljubezen zopet ter storila, da je za svojim sinom se podala; šla je pa za kervavimi stopinjami svojega sina, kakor je ona sama svetemu Bernardu razodela, rekoč: „Jaz, njegova prežalostna mati, sem šla za njim, kolikor in kakor sem mogla, z ženami, ki so bile z mano, ktere so me imele kakor mertvo in so me, da tako rečem, na rokah nosile, dokler sem prišla do mesta terpljenja.“ Kaj je pa delala mati Božja na tej poti? Ako hočeš vedeti, kaj je delala, pomisli le, kaj bi bila delala serčna mati, ki bi videla svojega edinega, ljubega sina takó v smert peljati. Ona bi vpila, zdihovala, plakala in toževala. Vse to bi bila tudi deviška mati Marija delala, toda ona je svojega Božjega sina s čeznatorno ljubeznijo modro in pametno ljubila. Zato se imenuje pri Sirahu: „mater lepe ljubezni“¹⁾, in pravi s tem, da je sicer svojega sina iz celega serea ljubila, ali da vendar pri tej ljubezni ni bilo nič nezmernega, nič nespodobnega. Sicer

¹⁾ Sir. 24, 24.

pa je bila Jezusova mati; kar mati v takih okoliščinah po navadi terpi, to je tudi njeno serce terpelo. Zato je hodila po Jeruzalemskih ulicah tako žalostna, da bi se je bili terdi kamni usmilili; britko je jokala in iz serca zdihovala. Ona je spoznala in premišljevala veliko težo njegovega križa in nezapopadljivo težo grehov, ki je bila na njegovih ramah; zakaj ona je dobro poznala tiste preroške besede: „Gospod je nanj naložil nas vseh pregreho.“¹⁾ Zato je bila vsa bleda v obrazu, oči so ji bile od jokanja vse rudeče; lica so ji bila mokra od solz, ustnice višnjeve; njeno deviško serce je na vso moč bilo, roke so se ji neprenehoma tresle, njene svete noge so jo komaj nosile; z eno besedo: hodila je takó, kakor da bi tudi njo v smert peljali, in je te in enake besede zdihovaje v svojem serci govorila:

O moj sin Jezus! O Jezus, moj preljubeznjivi sin! pojdi tedaj v največe terpljenje; pojdi, da splačaš vse dolge grehov in da človeški rod odrešiš. Oh Jezus, moj preljubeznjivi sin! koliko težavnih potov sem s tabo hodila v Betlehem, v Jeruzalem in v Egipt. Ali ta poslednja pot je najbritkejša, oh! v najbritkejšo smert! Sedaj zgubim vse; sedaj se mi zlomi palica moje starosti in ugasne luč mojih oči; sedaj mi zgine veselje mojega serca, vsa moja tolažba in vse moje upanje. Vendar pa izgodi se volja Božja! vse hočemo dati, vse zgubiti, samo da po tebi človek deseže svoje zveličanje. — Zato o pobožni kristjan! tolaži žalostno mater Božjo s hvalnim sercem, in počasti njenega Božjega sina na križevem potu ter reci:

Molitev v čast prvega Jezusovega padca s križem

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki je s križem večkrat padel; zato bodi češčen in hvaljen sedaj in na vekomaj! Amen.

¹⁾ Iza. 53, 6.

Kristusovo življenje in smert.

1. O poterpežljivi Jezus! spominjam te na tvoj prvi težki padec s težkim križem in te prosim, da ga svojemu nebeškemu Očetu za moje pregrešenje daruješ, in mi milost dodeliš, da bom mogel od grehov vstati in se v prihodnje varovati, da v noben greh več ne padem. Amen.

V čast družega padca.

2. O poterpežljivi Jezus! spominjam te na tvoj drugi padec s križem in te pohlevno prosim, da me s svojo močno in mogočno roko deržiš, da v noben greh ne padem, temveč da ostanem stanoviten v dobrem, s pomočjo tvoje milosti. Amen.

K žalostni Materi Božji.

3. O prežalostna Devica Marija! spominjam te na materno usmiljenje, ki si ga imela z Jezusom, ko je težki križ nosil. Oh! prosi svojega Sina, našega Gospoda, po njegovih žalostnih padcih s križem, da nas milostljivo ovaruje, da v noben greh ne pademo in da ne pademo na zadnje v večno pogubljenje. Amen.

Šesti odstavek.

Jezus pade tretjič s križem.

To se takrat ima posebno premišljevati, ko mora kdo svojemu bližnjemu pomagati križ nositi.

„Grede pa so dobili človeka iz Cirene, Simona po imenu; tega so primorali, da je nesel njegov križ.“ (Mat. 27, 32.)

1. Premišljuj, kako je Jezus s križem v tretjič padel. Skušnja uči, da ko se s telesno boleznijo še serčna bolezen združi, človek še bolj oslabi, tako da bolno telo ne more dolgo terpeti, temveč prej ali poznej popolnoma

upade. Tako se je na križevem potu godilo našemu terpečemu Zveličarju. Kar telo zadeva, je bil smertno bolan in poln ran; in tej telesni slabosti se je pridruževala še serčna žalost in pobitost zavoljo tako bližnjega in sramotnega križanja, in zavoljo silne žalosti ž njim vred terpeče matere, Marije Device. Ko se je namreč od svoje matere ločil, ponovilo se je v njegovem serci sočutje zopet tako, da je bil celo pot silno žalosten, in je vedno mislil na svojo prežalostno mater. Zato je tudi bolečine svojega života hujše čutil, kakor poprej. Križ mu je bil mnogo teži, kakor poprej; hodil je dosti bolj skerčen, kakor poprej, in ker je večkrat obnemogel, stopal je tudi teže in bolj počasi, kakor poprej. Z eno besedo: Kolena so mu omahovala, noge ga niso hotle več nositi in roke niso mogle več križa na rami vderžati.

Zato tedaj, ko je od poprejšnega mesta, kjer je svojo ljubo mater srečal, eden in sedemdeset korakov naprej prišel, in do križ poti prišel, bil je pod križem tako slab in obnemogel, da ni mogel naprej, temveč ko se je ob nekaj zadel, zgrudil se je na tla in ni mogel več vstati. Tukaj je vtretič padel na kamnat tlak, in sicer tako silno, da ne bi bilo čudo, ako bi si bil glavo razbil. Le Božja vsegamogočnost ga je tudi tukaj smerti rešila, po Davidovih besedah: „Sovan sem omahoval, da sem padel; Gospod pa me je sprejel.“¹⁾ Ta padec priča prestaro ustmeno sporočilo in pa velik kamen, na kterega je bil Jezus padel, kateri kamen neki še dan današnji kažejo v Jeruzalemu pred vratmi cerkve svetega groba. Ta kamen je bil na sredi ceste, in še precej visok, da se je o deževnem vremenu nanj stopalo, in tako na uno stran poti skočiti moglo.

Premisli, pobožni kristjan! kako močno se je tvoj Zveličar na tem kamnu udaril in padel na svoj sveti obraz, tako da mu je menda zopet iz ust in iz nosa kri se vlila. O, kako se je na svojo sveto glavo in na vse svoje ude

¹⁾ Ps. 117, 13.

udaril! Tukaj je ležal sin večnega Boga nekaj časa v omedlevici na tleh. Poterpežljivi Zveličar je bil tako poln bolečin in slabosti, da ni nikakor mogel sam vstati. Zato se je milo ogledoval, ali se kdo najde, da mu roko poda: ali od vseh je bil zapuščen; zato je svoje kervave oči k nebu povzdignil, in je k svojemu nebeškemu očetu molil: O prelubeznjivi oče! usmili se svojega ubozega sina, ktereга se nobeden ne usmili! Usmili se tudi vseh, kateri so globoko v grehe padli, da bi zopet vstali.

2. Premišljuj, kako je bil prisiljen Simon iz Cirenne, križ za Jezusom nositi.

Ko niso beriški hlapci Jezusa z dreganjem in tepenjem mogli na nogi spraviti, vlekli so ga z vervmi; tako je na pol mertvi Jezus vendar zopet na noge stopil, akoravno težko in počasi. Prizadeval se je sicer, večkrat težki križ zopet na svoje ranjene rame djati, toda zastonj. Križ mu je bil že pretežek, on je bil že preveč oslabeł; in pot je bila predolga. On ni mogel več naprej, temveč moral bi bil ondi umreti, ako se ne bi mu težko breme olajšalo ali drugače pomoglo.

Ko so kervoželjni hudobneži njegovo veliko slabost videli in spoznali, da ga z vlačanjem, tepenjem in sovnanjem ne morejo prisiliti k nemogočnemu, tedaj so med sabo govorili: S tem človekom ne moremo naprej, tedaj moramo križ mu že odvzeti. Ko so premišljevali, kaj bi počeli, glej! tu pride mož, pa imenu Simon, iz mesta Cirenne je bil in pa pogan, kakor pravijo cerkveni očaki. On je bil na neki pristavi zunaj mesta in je hotel zopet domu iti. Ko je do mesta prišel, kjer je Kristus padel, zgrabili so ga beriči in silili, naj Kristusu pomaga križ nositi. Simon se je na vso moč branil, in ni hotel nikakor križa nesti; na zadnje je bil vendar prisiljen, da je križ s Kristusom in poslednjič sam nosil. Kar je v začetku prisiljen, to je potlej iz usmiljenja storil, ko ga je Jezus tako milo pogledal. Ako bi bil pa Simon vedel, kaka velika čast je to zanj, bi ne bil se branil, temveč bi bil prosil, da naj se mu dovoli,

križ za Jezusom nositi. Mati Božja, in vsi, ki so ž njo bili, bi bili iz serca radi to storili. — O najdobrotljiviši Gospod! daj, da svoj križ iz pokornosti in ljubezni do tebe za tabo ponesem. Amen.

Ker je dobri Simon poslednji konec križa nosil, ni imel Jezus sicer več tako velikih težav s križem, kakor poprej, vendar pa je moral na svoji rami še veliko bolečin prestati. Rame so mu bile namreč vse oderte in ranjene. Gola kost se mu je na rami videla in težki križ je volneno suknjo silno tiščal na sirovo meso in oderte kosti. Lahko si misliš, kakošna bolečina je to bila, in koliko je imel Jezus terpeti. Če imaš ti majhno rano ali oteklino, ne moreš terpeti, da se ti je kdo tudi samo dotakne, tvoj Zveličar pa je moral terpeti, da mu je težko breme križa na ranjeni rami slonelo, in z vednim gibanjem in pregibanjem kožo in meso še bolj tergallo. — O dobrotljivi Jezus! jaz te prosim po vseh stiskah in bolečinah, ki si jih na svojem križevem potu terpel; dodeli mi, da bom svoj križ za tabo nosil, ne prisiljen, kakor Simon iz Cirene, ampak radovoljno iz ljubezni do tebe. Amen.

3. Premišljuj, kako je p o b o ž n a ž e n a Kristusu p o t n o r u t o p o d a l a.

Odkar je Kristus s svojim težkim križem iz Pilatove hiše šel, ni mu še nobeden radovoljno kaj postregel, temveč vsi, ki so bili okoli njega, so mu le nagajali. Gotovo je bilo več pobožnih ljudi, katerim se je Kristus v serce usmilil, in so želeli, mu kaj pomagati; toda iz strahu pred Jezusovimi sovražniki si niso upali, mu na pomoč priti. Med vsemi temi je bila le ena serčna ž e n a, druga Judita, namreč V e r o n i k a. To ime, kakor se sploh meni, je poznej od kristjanov dobila. Ona je bila pobožna žena in zvesta učenka Kristusova. Ona je stanovala v tisti ulici, kjer so Jezusa ven peljali, v veliki hiši, ki jo še dan današnji kažejo. Ko je tedaj ubogi Kristus s Simonom vred svoj težki križ naprej nosil, in od mesta, kjer je poslednjikrat padel, sto eden

in devetdeset korakov naprej prišel, prišel jo ves truden in zdelan pred Veronikino hišo in njegov sveti obraz je bil tako poln potú in kervi, da je komaj mogel gledati.

Ko je tedaj ta pobožna žena Kristusa tako izdelanega priti videla, bila je v serci vsa ginjena; ker ni mogla milostljivemu Jezusu nič drugače pomagati, vzela si je svojo pečo z glave, šla je naravno med beriče, in mu je jokaje rekla: Učenik! ker ti ne morem nič drugače pomagati, vzemi to pečo, in obriši si ž njo svoje ranjeno, kervavo obličje.

Jezusu je to njeno usmiljeno serce dokaj dopadlo. On je ruto vzel v svojo roko, se ž njo obrisal in v njo vtisnil podobo svojega svetega obličja, popolnoma tako, kakor je bilo takrat, ter ji je ruto nazaj dal. Veronika je ruto pobožno sprejela, pa se zopet skoz množico nazaj v svojo hišo vernila. Ko je potem ruto raztegnila, zagleda podobo Kristusovega obraza v njej, tako živo, kakor da bi bil sam živi Kristusov obraz, in ne le podoba. Ni mogoče dopovedati, kako serčno veselje, z največo žalostjo pomešano, je ta sveta žena čutila v svojem serci. Ona se je začela britko jokati in z največim spoštovanjem Jezusovo obličje poljubovati rekoč: O preljubi Učenik! kako veliko milost si svoji služabnici skazal? Kako drago plačilo si mi dal za majhno službo, ki sem ti jo skazala? Sedaj sem srečna, da imam ta zaklad v svoji hiši, ki ga ne prodam za nič na svetu. Ko je ta obraz na tanjko ogledovala, začela je zavoljo bolestne podobe svojega ljubega Učenika britko se jokati. Zakaj Kristusov obraz je bil videti tako strašen, poln kervi, oteklin, ran, tako preboden od ternov, tako opraskan, da ni mogla vseh ran prešteti; kakor so vidi to še dan današnji v Rimu v cerkvi svetega Petra, kjer se ta ruta hrani, in ene krate čez leto romarjem kaže. Vsi, kateri so jo videli, terdijo, da je podoba Jezusovega obličja tuko strašna, da je ne more nobeden brez strahu in svete groze gledati. Kristus je namreč vedel, da ne bi nobeden verjel, da je bil tako strašno tudi v obrazu ranjen;

zato je hotel svoje obličje sam upodobiti na tej ruti, in pobožnim, kakor tudi nepobožnim v vedni spomin zapustiti. O usmiljeni Jezus! jaz častim tvojo sveto potno ruto in te prosim, da spomin in podobo svojega britkega terpljenja globoko v mojo dušo milostljivo vtisneš. Amen.

4. Premišljuj žalostni križev pot od Veronikine hiše do sodnjih vrat.

Od Veronikine hiše je imel Jezus še tristo in šest in trideset korakov skoz mesto do sodnjih vrat hoditi. O pač težavna, bolečin polna pot! Od Pilatove do Veronikine hiše je trikrat težko padel, in se je ne le na rokah in kolenih, ampak tudi na celem životu tako pobil, da ga je vse bolelo in je bil vedno bolj bolan in slab, ker je bos hodil, in je bil od beričev vodno sem ter tje vlačen in sovan, zato mu ni bilo mogoče mehko in varno stopati. Pomisli tedaj, pobožni kristjan! kako se je Jezus na nogah pobil. Potem pomisli, da je imel dolgo suknjo; ko se je po konci deržal, segala mu je suknja skoraj do tal. Ker je pa zavoljo bolečin in težkega križa na rami vedno skerčen hodil, segala mu je suknja od spred do tal; tedaj je moral z eno roko križ deržati, z drugo pa si suknjo privzdigovati. Ko je bil tedaj truden, z eno roko si križ deržati, spremenil je roke, ter je z drugo roko križ deržal, in s to pa svojo suknjo. Na zadnje treba tudi pomisliti, da je bila ravno spomlad, ko so poti blatne in umazane, in zavoljo velike množice ljudstva, ki je ven iz mesta hitela, so poti še bolj bile umazane; kakor res vsakdo vé, da, kjer hodi nekoliko ljudi, je po navadno bolj blatno, kakor tam, kjer toliko ljudi ne hodi. Pomisli tedaj, kako se je Kristusova dolga suknja od zdolaj od blata pomazala, tako da je od mokrote in blata terda postala, in je na njegove svete noge bila, in da je potem še težavniše hodil. O Bog! te težave in bolečine, ki jih je Jezus na tej poti terpel, ti darujem za vse svoje grešne poti in za vse storjene hudobije. Amen.

5. Premišljuj strašno rano, katero je Jezus na rami imel, in ktera ga je dokaj bolela.

Težki križ mu je njegovo že poprej ranjeno ramo vedno bolj ranil, in mu je iz več manjih ran eno samo veliko rano naredil. Oh! kolikokrat je Jezus križ z obema rokama privzdignil, da ne bi ga tako hudo na rami tiščal. Zavaljo svoje velike slabosti pa ga ni mogel dolgo kviško držati, temveč je bil prisiljen zopet na ramo doli križ spustiti. Ko so pa hudobni beriči s palicami tolkli po križi, stresel se je Jezus pri vsakem udarci in je vedno večo bolečino na rami čutil. Ubogi Kristus je, svoj križ noseč, toliko muk in bolečin terpel, da jih ne moremo dovolj popisati, kakor je on sam svetemu Bernardu rekel, da je na svoji rami tako globoko rano imel, da ga je bolj ko druge bolela, in ljudem je manj znana. Počasti tedaj to rano na Jezusovi rami, ter reci:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za rano na svoji sveti rami; in za vse terpljenje, ki ga ne poznamo, bodi počeščen sedaj in na vekomaj! Amen.

O najljubeznjiviši Jezus! hvala in čast ti bodi za težko rano na tvoji sveti rami, na kateri si svoj težki križ nosil. Prav pohlevno te prosim po tej tvoji grozni rani, odpusti mi vse moje grehe in hudobije, in dodeli, da s pomočjo tvoje gnade svoj križ poterpežljivo nosim, za tabo hodim, na poti pokore in križev stanoviten ostanem, in tako večno življenje dosežem. Amen.

Sedmi odstavek.

Jezus pade s križem četrtič, petič, šestič in sedmič.

Premišljuj to, kader se ti zdi tvoj križ neprenesljiv.

„Jezus je zunaj vrat terpel, da bi ljudstvo s svojo kervjo posvetil.“
(Hebr. 13. 12.)

1. Premišljuj, kako je Jezus s križem obložen skoz mestna vrata bil peljan in je pred vratmi zopet padel.

Bliže vrat je prišel Jezus, bolj ga je bolelo, da mora to žalostno pot hoditi, nekaj zavoljo strašne ne-hvaležnosti Judovskega ljudstva, ki ga je za toliko pre-jetih dobrot kot hudodelnika iz mesta peljalo. Saj skušnja uči, da človeka močno boli, ko za skazane do-brote zaničevanje in krivice prejema. Tako je tudi Je-zusa bolelo, da so ga za vse skazane dobrote kot naj-večega hudodelnika strašno bičali, mučili, in potem z največo sramoto iz mesta gnali. To nehvaležnost je Jezus tako živo čutil v svojem serci, da mu je moči je-malo, in da s težkim križem ni skoraj več naprej sto-pati mogel. Zato je v svojem serci zdihoval rekoč: O Jeruzalem! Jeruzalem! kaj sem ti storil, da tako ne-usmiljeno z mano ravnaš? Kako sem to zaslužil? Oh, ko bi spoznalo, koga tako od sebe pahaš? Ali sedaj je to skrito pred tvojimi očmi, zato goniš proč od sebe svojega Zveličarja v svojo časno in večno pogubo.

Pred mestnimi vratmi je bila velika luža in blato, kakor je navadno pri mestnih vratih, kjer mnogo vozov vedno memo gre. Ubogi Jezus je padel v blato, in je umazal tako svoje roke, svoj obraz, svoje noge, svojo suknjo in svoj sveti život. Vendar so se mu posmeho-vali veliki duhovni, beriški hlapci, otroci in hudobno ljudstvo. In morebiti so bili veliki duhovni našuntali beriče, naj Gospoda tako dregnejo, da mora v blato pasti. Bilo je tedaj tukaj toliko smeha in zasramovanja, da se je daleč okoli slišalo. Tudi ni neverjetno, da so beriški hlapci zraven pristopili, in zato, da bi se svojim go-spodom prilizovali, polne roke blata na Jezusa metali. To je bilo slovo Jezusovo od mesta, in ta je bila popot-nica, ktero so mu sabo na pot dali. Zato nas opominja tudi sveti Pavelj rekoč: „Pojdmo tedaj k njemu iz mesta in nosimo njegovo zasramovanje.“¹⁾

Tu je tedaj ležal najčistejši sin prečiste Device, svetloba in podoba nebeškega Očeta, kot reven črvič v

¹⁾ Hebr. 13, 13.

blatu ves umazan in moker, od vseh zaničevan in zasmehevan in ni ga imel, da bi mu bil roko podal, in ga iz blata in luže potegnil. Samo pogan Simon iz Cirene mu je zopet pomagal na noge. Jezus je bil od težkega padca tako oslavljen, da je komaj stati mogel na svojih pobitih nogah. Tudi ni bilo nobenega, da bi bil ubozega Jezusa malo očistil, ali mu tudi le staro cunjo podal, da bi si bil obrisal roke in obraz; temveč On je moral svoje od blata umazane svete roke ob križ si obrisati. Glej, kako ubog in zapuščen je bil tvoj milostljivi Jezus!

2. Premišluj, kako Jezus v p e t i č p a d e.

Akoravno je bil Jezus od štirih groznih padcev in zavoljo tolikanj zunajnih in znotrajnih bolečin, ki jih je vedno terpel, tako truden, izdelan in slab, da ni mogel svoje bolne glave več po konci držati; vendar ga je goreča ljubezen do človeškega zveličanja tako močno gnala, da je s Simonovo pomočjo svoj ljubi križ zopet na svojo ranjeno ramo vzel. Tako je šlo to krotko jagnje Božje med volkovi od mestnih vrat po poti, ki je na Kalvarijo peljala, kamor je imel še petsto šest in trideset korakov po prav slabi poti hoditi. Od sodnjih vrat namreč do verh Kalvarije je bila kamnata in neravna pot v reber! že zdravemu človeku je bila težavna, kaj pa še le bolnemu in oslabelemu!

Pobožni kristjan! premišluj to britko hojo! ubogi bolni Jezus je poprej v mestu po ravni poti s križem hodil, kako bo pa sedaj po neravni, kamnati, sterminski poti vedno v reber mogel hoditi? Moči so ga zmirom bolj popuščale, bolečine so mu pa zmirom večje prihajale; tisti, ki so ga peljali, so bili zmirom bolj nejevoljni, ker so tako počasi z njim naprej pomikati se morali, zato so ga vedno bolj neusmiljeno vlačili, in so bili z njim vedno bolj nečloveški. Pomisli, o pobožni kristjan! kako težko je z bosimi nogami stopal po debelem in drobnem, bodečem kamnji na terdi poti, in kako je svoje že bolne noge hudo zopet ranil in okervavil. Zato je

pa tudi pri vsaki stopinji, ki jo je storil, zopet ves se stresel, zdihnil in tožil.

Ko je tedaj trudni Jezus tristo osem in štirideset korakov od vrat prišel do križ poti, je zopet tako obnemogel, da se ni mogel popolnoma po konci vderžati. In akoravno ni popolnoma na tla padel, vendar se je na eno stran nagnil, zato se imenuje to peti padelec, in verni so vselej tudi ta peti Jezusov padec častili. Na tem mestu je nanj čakalo več žen in hčeri iz Jeruzalema, da bi od njega slovo vzele. Ko so ga videle tako izdelanega in terpečega, bile so globoko v serce ginjene ter so začele na glas jokati se in plakati. Saj niso svoje žive dni nobenega človeka tako revnega in razmesarjenega videle; Kristus namreč je bil tak, da kdor ga je videl, ako ni imel serca iz kamna, se mu je iz serca usmilil.

S temi ženami se združi, ljubi moj kristjan! in omiluj ž njimi svojega za te terpečega Odrešenika. Da ga moreš pa bolj pomilovati, poglej ga dobro in tako, kakor so ga te usmiljene žene videle. Njegovo telo je strašno ranjeno in tako razmesarjeno, da ni tudi le za en sam perst nič zdravega več na njem: njegova duša je polna žalosti, njegovo serce polno grenkosti. Tudi pomisli, kako po nedolžnem je prišel Jezus v to revo; pomisli, da je namreč zavoljo tebe ta težki križ na se vzel, in sicer z največo ljubeznijo in poterpežljivostjo. Pomisli tudi, da te On tako ljubi, da ko bi mogoče bilo, bi on še enkrat samo za te svoj križ nosil in vse terpel, ako ne bi mogel ti drugače se zveličati. Oh, Gospod! tvoja ljubezen me ima ganiti, da te v tvojem terpljenji pomilujem, sicer sem bolj terd, kakor kamen; potem se je bati, da ne bi mi tvoje terpljenje nič pridstovalo.

3. Premišljuj poslednje Kristusovo opominjevanje k pokori.

Jezus je ves čas svojega terpljenja vedno molčal, tako da so se mu vsi čudili. Zato pa da je pokazal, kako mu je dopadlo to pomilovanje od teh žen, je pred

njimi postal, in je tudi svoje mučitelje s svojo Božjo močjo vderžal, da bi mogel ž njimi govoriti. Obernil je tedaj svoje kervavo in oteklo obličje proti ženam in jim je rekel: „Hčere jeruzalemske! nikar se ne jokajte nad mano, ampak jokajte se nad sabo in nad svojimi otroci. Zakaj glejte! dnevi bodo prišli, da porekó: Srečne so nerodovitne, in telesa, ktera niso rodila, in persi, ktere niso dojile! Takrat bodo začeli reči goram: Padite na nas! in hribom: Pokrite nas! Če namreč nad sirovim lesom to delajo, kaj se bo godilo nad suhim?“¹⁾

Glej, duša moja! ta je poslednja Jezusova pridiga, zato vtisni si jo globoko v svoje serce. Naš Zveličar je največje bolečine terpel, in vendar je bolj maral za našo prihodnjo revo, kakor za svoje pričejoče terpljenje, zato je bolj nas, kakor sam sebe pomiloval. Zato nas svari z objokanimi očmi: O hčere Jeruzalemske! o ve kristjanske duše! prav imate sicer, da mene objokujete, in da mene pomilujete v mojem terpljenji; vendar imate bolj same sebe objokovati, kakor mene. Ako namreč ne jenjate grešiti, pridete v tako revo, da bo desetkrat večja kakor moja. Od groznega strahu in prevelike stiske bote o sodbi gore in hribe klicali, naj vas pokrijejo in naj na vas padejo, da ne bi gledali obličja jeznega sodnika. In potem pridete v tako strašne muke pekla in vic, da vse moje terpljenje, naj bo še bolj veliko, se kar ne da z njimi primerjati. „Če namreč nad sirovim lesom to delajo, kaj se bo godilo nad suhim.“ Če moj oče mene, ki sem njegov najljubši sin, tako kaznuje; kaj bo vam storil, ki ste s svojimi grehi postali njegovi sovražniki, nerodovitna drevesa? Če mene, ki ga nisem nikdar razžalil, tako ostro tepe: oh! kako bo vas, ki ga vsakdan žalite in jezite, neusmiljeno tepel in kaznoval. Zato vas svarim, o ljube hčere in duše! varujte se Božje jeze in ostre njegove pravice. Opustite svoje velike grehe in poboljšajte svoje zanikerno življenje; ne der-

¹⁾ Luk. 23, 28—31.

žite nobenega greha, tudi najmanjšega ne za malo reč, ker vsak greh razžali ljubega Boga, kateri bo od vas odgovor terjal za vsak tudi najmanjši pregrešek.

O Jezus, ljubi moj Učenik! jaz se ti zahvaljujem za to tvojo poslednjo pridigo in svarjenje, in te prosim po tvojem britkem terpljenji, dodeli mi svojo Božjo milost, da svoje zanikerno in nespokorno življenje popoljšam in se skerbno varujem manjših in večih grehov. Amen.

4. Premišluj, kako je Jezus šestič padel.

Po poslednjih besedah je šel Jezus s svojim križem naprej, in je v svojem serci objokoval večno pogubo toliko ubogih duš, kar ga je bolj bolelo, kakor njegove britke muke; ker je vse duše tako ljubil, da je bil pripravljen za vsako posebej umreti. Vse je tudi tako terpel, kakor da bi bil terpel za vsako posebej; zato je bil tudi obložen s pregrehami vseh ljudi, ktere so ga bolj tiščale kakor njegov težki križ. Ko je tedaj tako žalosten naprej stopal in je prišel do mesta, kjer se je prav za prav gora Kalvarija začenjala, padel je s težkim križem od velikih bolečin in slabosti zopet na terdo kamnje, in se je močno udaril na glavo, roke in kolena. Na tem mestu stoji še dan današnji kamen, na katerem je znamenje križa vsekano, kjer vsi romarji poklekovajo in to znamenje poljubujejo.

Takrat je Jezus zopet padel od prevelike slabosti; težki križ namreč in pa naši grehi, s kterimi je bil obložen, so ga bili tako utrudili in oslabili, da ni mogel ne hoditi ne stati, temveč je moral za smert bolan na zemljo pasti. Ta telesna slabost je od znotrajne britkosti in od strahu pri pogledu strašnega mesta mertvaških glav še večja postala; to mesto je bilo namreč navadno morišče, kjer so razbojnike in hudodelnike pobivali. Vemo pa, da, ako hudodelnika v smert peljajo, ko že od daleč zagleda mesto, kjer ima umorjen biti, se mu začnejo tresti roke in noge, in kri mu začne silniši teči. Tako je bilo tudi pri Jezusu; res da je bil tudi pravi človek, in on je bil

razun greha, popolnoma človek, kakor vsak drugi. Tudi je sam privolil v svojo smert; vendar bi bil kot človek rad še živel, ker noben človek rad ne umerje. Ko je imel sedaj s svojimi svetimi nogami iti na to goro, kjer je bil že marsikteri neusmiljeno mučen in umorjen in kjer je imel tudi On še to uro brez vsake milosti mučen biti; prevzel ga je tak strah, da je ko mertev na tla padel. Pomisli tedaj, ljubi moj kristjan! kako se je tvoj Odrešenik silno pobil, ker je tolikrat s križem padel. Če zdrav človek toliko kratov in tako močno pade, pobije se tako, da na zadnje komaj več po konci vstane. Oh! kako se je še le slabi Jezus pobil, ko je tolikokratov s težkim križem na terda tla in na kamnje padel!

5. Premišljuj, kako je Jezus sedmič padel.

Ko je Kristus s Simonovo pomočjo zopet vstal, začel je gor na Kalvarijo iti. Ta hrib ni posebno visok, visok je namreč samo osem in dvajset čevljev; vendar pa je bila ta pot najžalostniša, ki jo je naš Zveličar svoje žive dni hodil; zato je vsaka stopinja njegovo serce tako ranila, da je moral Simon sam križ nesti, Kristusa pa so bolj mertvega kot živega do verha peljali. Verh hriba je sedmič in zadnjič padel, ko je pred svojim križem na svoja kolena padel, se v klavno in spravno daritev ponudil in svojega nebeškega Očeta usmiljenja prosil.

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse svoje težavne in kervave korake in stopinje, in za vse svoje bolestne padce; češčen bodi za to sedaj in na vekomaj. Amen.

O najdobrotljiviši Jezus! jaz te spominjam tvojih sedem padcev s križem in te prosim, da jih svojemu nebeškemu Očetu daruješ za nas, ki toliko kratov pademo v sedem poglavitnih grehov; zato nam

naše grehe in hudobije milostljivo odpusti in tvojo mogočno milost podeli, da v prihodnje v dobrem zvesti ostanemo, da ne pademo v pekel, in da se na vekomaj ne pogubimo, po neskončnih zaslugah tvojega svetega terpljenja. Amen.

Deseto poglavje.

Jezus Kristus križan.

Pervi odstavek.

Kaj je Kristus pred križanjem terpel.

Zoper požrešnost in pijanost.

„In so mu dali piti vina z žolčem zmešanega.“ (Mat. 27, 34.)

1. Premišljuj, kako je Jezus prišel na Kalvarijo in kako je bil rabeljnom pokoren.

Vedi, da gora Kalvarija ni bila dolga in velika, samo trideset korakov je bila dolga in štiri in dvajset korakov široka, tako da je malo ljudi na njo moglo. Tu ni bilo okoli te gore ne drevja, ne germovja, temveč je bil le skalnat, nerodoviten hrib. Predno je Jezus s križem verh Kalvarije prišel, je bila že neštevilna množica ljudi okoli tega hriba, ki so hotli križanje gledati. Ko je bil tedaj Jezus z beriškimi hlapci in z nekterimi velikimi duhovni že verh hriba, in ko se je vse ljudstvo, ki je bilo od zad sledilo, hribu bližalo, bil je od silno velike množice ljudi okoli in okoli obdan. Kakor smo namreč že povedali, bilo je takrat okoli dva milijona ljudi iz vseh krajev sveta v Jeruzalemu in med temi jih je malo bilo, ki niso ven šli gledat.

Ko je Jezus bil že verh Kalvarije, vergli so rabeljni Simonu križ z rame ter so njega in vse druge zaničevaje podili, naj stran gredo, da ne bi jim na poti bili. Akoravno pa Jezus ni več imel križa na rami, vendar ga je rama še tako bolela, kakor da bi še imel

križ na rami. Njegove ranjene rame namreč, skerčen herbet in pleča: vse je bilo od težkega križa tako potlačeno in ranjeno, da si ni mogel brez velikih bolečin ne stegniti, ne po konci postaviti.

Ko so vojaki in beriški hlapci križ vzeli in dvanajst korakov naprej povlekli, pristopili so zopet k Jezusu in eden zmed njih, ki je imel mero v rokah, mu je rekel: Sedaj, hudobnež! stegni roke, da ti vzamemo mero! Nedolžno jagnje Jezus je tedaj svoje kervave roke vzdignil in raztegnil. Beriči so tedaj poverhoma mero vzeli od obeh rok in od njegove dolgosti, pa so šli h križu, in so malo čez mero luknje zvertali, zato da bi mogli Jezusove roke in noge bolj stegovati. Tako so vzeli mero tudi obema razbojnikoma in so luknje zvertali tudi na njunih križih. Med tem je pristopil drug človek s čašo vina z miro zmešanega ter je dal razbojnikoma piti. — Bila je namreč tistikrat skoraj pri vseh ljudstvih hval vredna navada, da so tistim, ki so se imeli križati, vina z miro mešanega piti dajali zato, da so to strašno terpljenje tim lažje in stanovitniše prestajali.

2. Premišljuj, kako so mučitelji z miro mešano vino še z žolčem pomešali in ga tako Jezusu podali.

Sveti Hieronim pravi, da vino z miro mešano, kakoršnega so obsojencem dajali, ima tako moč, da občutljivost omami in opijani tako, da kdor eno kupico tega vina izpije, skoraj nič ne čuti. Tako z dobro miro mešano vino so tudi usmiljene žene Jezusu pripravile, in več močnih reči vanj djale, zato da ne bi samo ta pijača ga okrepila, ampak tudi mu skoraj vso občutljivost vzela, da bi svoje grozno križanje lažje prenesel. To izverstno dobro pijačo so mu po znanem beriškem hlapci poslale in prav pohlevno prosile, naj bi to vino se Jezusu dalo, predno ga križajo. Ali, poslušajte grozovitno neusmiljenost! oni mu niso privoščili tega močnega vina; oni so mu dali namreč, kakor pravi sv. Marka, vina z miro zmešanega, to je zmešanega z grenko miro in z žolčem.

Ali ni to zares satansko sovraštvo do ubozega Jezusa, da mu še pijače niso privoščili, kakor dvema razbojnikoma, temveč da so mu tudi tukaj še nagajali? Zato je Jezus sicer vino vzel, in ga malo pokusil. Ker pa mu je bilo zoperno, ni ga mogel piti. Pomisli, o človek, kakošen okus ima žolč z jesihiom. Pokusi le eno kapljico žolča, kako ti bo zopern! Kaj pa še, ko je z jesihiom pomešan? In vendar je vzel tvoj Odrešenik za majhen požirek te pijače, da je njegov jezik terpel za tvojo požrešnost in pijanost. Kako pa je Kristusa to ravnanje hudobnih beričev in vojakov v serce bolelo, to se spozna iz njegovih tožb pri preroku, kjer pravi: „Žolča mi dajejo v jed in v moji žeji me napajajo z jesihiom.“¹⁾ Ker Jezus ni hotel piti, izpraznili so vojaki čašo ter dobro vino med sabo razdelili, in so ga oni sami izpili, tako da so postali bolj neusmiljeni. Kako bi bilo namreč sicer mogoče, da so z ubogim Jezusom tako neusmiljeno ravnali — in ga tako strašno mučili, preklinjali, zasramovali in zasmehovali, ako ne bi bili pili močnega in dobrega vina, ki je bilo od svetih žen za Jezusa pripravljeno, kterega pa so oni sami brez mere vžili? Tukaj, o pobožna duša! imej usmiljenje s Kristusom, ker se tudi današnji dan večkrat prigodi, da se cerkveno blago in premoženje v zlo porabi in namesti v čast Božjo v razžaljenje Božje obrača. Ti pa, ljubi moj kristjan! daruj Bogu, namesti vina z miro zmešanega, solze prave, resnične pokore s katero zamoreš mu njegovo slabo bolno serce poživiti in pokrepčati.

3. Premišljuj, kako so beriški hlapci med tem, ko se je vse potrebno za križanje pripravljalo, Kristusa v ječo zaperli.

Rabeljni so nedolžno in poterpežljivo jagnje zopet z hriba doli peljali, sedemdeset korakov daleč proti polnočni strani, kjer je bila pod hribom ječa, ali prav za prav temna jama pod zemljo, dvajset pedi dolga in osem-

¹⁾ Ps. 68, 22.

najst široka, kjer so obsojene tako dolgo zaperali, dokler ni bilo vse za križanje pripravljeno. Tu noter so mučitelji nedolžno Jagnje Božje, Kristusa Jezusa, s tako močjo pahnili, da je na kolena padel, čudo da se ni še več poškodoval. Ko je namreč s svojimi svetimi koleni na velik kamen padel, pravijo, da je kamen mehke postal kakor vosek; še dan današnji neki kažejo ta kamen, v katerem se poznajo vtisnjena kolena. Kristijani so poznej iz te ječe naredili kapelo; ta kapela je sedaj notri v veliki cerkvi svetega Božjega groba in jej pravijo Kristusova ječa.

V tej temni ječi je ubogi jetnik tako dolgo ostal, da je bilo vse za križanje gotovo; to je pa še precej dolgo terpelo, ker se je imela napraviti tudi luknja v tla, v katero je imel priti Kristusov križ in pa še dve drugi luknji za dva križa razdojnikov. Kaj je pa med tem terpel Jezus, krotko jagnje, v tej ječi, to pustim tebi, da sam premišljuješ. Kako tesno mu je bilo pri serci! Ko je na oljski gori molil, potil je iz strahu pred križanjem kervavi pot; sedaj pa je bil veliko bliže križanju, kakor tistikrat. Zato si lahko mislimo, da je terpel tukaj tako stisko in tako revo, kakoršne ne more zapopasti nobeno človeško serce. To se da nekako posneti tudi iz tega, ker ta ječa še do današnjega dneva vse ljudi, ki va-njo stopijo, ne samo k pobožnosti budi, ampak tudi s strahom napolnuje. Zato romarji tu na svoja kolena padajo, in močijos svojimi solzami kamen, na ktere ga je bil Kristus padel. — O Jezus! jaz te obiskujem v tej ječi, te molim in te pohlevno prosim: Oh! daj, da bo tvoje vjetje moje odrešenje, in da me tvoja ječa ovaruje večne peklenske ječe. Amen.

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus Kristus zavoljo grenke pijače, ki jo je na Kalvariji pokusil, sedaj in na vekomaj! Amen.

O najsladkejši Jezus! neskončna hvala ti bodi za to, da si zavoljo mene grenko, z miro zmešano vino, ki je bilo z jesihom in z žolčem pomešano, pokusiti hotel, da si tako svoj sveti jezik mučil. Oh! umôri v meni vse poželjenje po nasladnosti, da nikdar ne privolim v grešno nasladnost; temveč daj mi milost, da v jedi in pijači pravo mero in poštenost ovarjem, ter se v čednosti svete zmernosti vedno vadim. Amen.

Drugi odstavek.

Kristus pred križanjem slečen.

Naj se bere, ko mora človek prenašati zaničevanje in zasramovanje.
„Zavoljo tebe prenašam zasmehovanje, sramota pokriva moje obličje.“
Ps. 68, 8.

1. Premišljuj, kako so Kristusa pred križanjem obnažili, in mu oblačila brez vsake milosti slekli.

Potem ko je bilo h križanju vse gotovo, vzeli so ubozega jetnika zopet iz ječe in ga peljali nazaj na Kalvarijo. Ta je bila poslednja in najkrajša hoja Jezusova v njegovem terpljenji, saj mu je bilo samo sedemdeset korakov hoditi; vendar pa je bila najbritkejša; šel je namreč v tako britko terpljenje, da se ne da popisati. Peljan je bil skozi veliko tisoč ljudi, ki so stali okoli ječe in okoli celega hriba Kalvarije; kjer je memo šel, moral je slišati, da ga preklinjajo in zaničujejo.

Na zadnje je prišel trepetaje od strahú verh Kalvarije, in ko je videl križ, žeblje in kladva na tleh ležati, oh! kako se je prestrašil! Rabeljni pa so njemu govorili: Sedaj pojdi sem ti hudodelnik! sedaj začnemo s tabo drugo igro. Zgrabili so ga za oblačilo in so mu hotli nesešito sukno čez njegovo sveto glavo sleči; pa niso mogli zavoljo ternjeve krone, ki se je glave trdno držala. Treba je bilo tedaj, da so mu vdrugič ternjevo krono z glave vzeli in vse bolečine kronanja ponovili. Tu pomisli, kakošne bolečine je tvoj Odrešenik zopet terpel. Saj veš, kako

boli, če se ti terščica v perst zabode, in jo hočeš zopet ven potegniti, posebno, če je že nekaj časa v perstu, in je perst otekel, in se že gnoji.

Oh! kakošne bolečine je tedaj imel Jezus terpeti, ko so mu vdrugič ternjevo krono z glave vzeli! kako se je tresel! Kako je zdihoval! Še čudo, da ni od bolečine na glas zavpil. Lahko mu je zopet kateri tern v glavi ostal, ki se je od krone odlomil, ko so mu naglo krono z glave potegnili. Spomni se na to bolečino, ko te tern britkosti in žalosti zbada in nadleguje; to snetje ternjeve krone daruj Bogu s svojimi majhnimi bolečinami vred, k časti zopetnega kronanja Jezusovega.

Ko so potem začeli mu suknjo slačiti, terpel je Jezus zopet grozne bolečine. Ker je bila namreč suknja z vervmi tesno ovezana, in je tudi težki križ spredi na persih, kakor tudi na ramah, plečah in herbtu volneno suknjo močno v rane zatisnil, bila se je s kervavečimi ranami tako globoko in terdno sprijela, da je ni bilo mogoče brez velikih bolečin od života odtergati. Beriči tudi niso ga lepo počasi slačili, kakor se dela sicer z bolniki, temveč na vso moč in naglo so mu suknjo z života potegnili, tako da se niso samo vse rane ponovile, temveč tudi na več mestih mu je bila tudi koža z mesom odtergana; tako da se je zdel ubogi Kristus kakor na pol odert in ves kervav.

Posebno se je videla na ramah in na herbtu nova, silno velika in strašna rana, ker je bilo oblačilo ondi bolj, kakor na drugih mestih od težkega križa vtisnjeno in skoraj prilepljeno k rami. Zato je bila ondi tudi koža, ko so mu oblačilo neusmiljeno z života tergali, bolj, kakor drugod z oblačilom vred odtergana, tako da je celi herbet bil enak eni veliki rani. O neizrečena bolečina! Oh! kateri jezik zamore izreči, kaj je Kristus pri tem groznem slačenju terpel? Pomisli, o kristjan! kako bolnik terpi, ko mu mehurnik ali vezikator tudi počasi iz rane vlečejo; kaj pa je Jezus terpel, ko so mu njegovo volneno oblačilo brez milosti z

života tergali in pri tem kožo in meso s suknjo vred odtergali? — O Gospod! daj da svoje pregrešne navade serčno odložim in odpravim. Amen.

2. Premišljuj sedaj Kristusa Jezusa vsega nazega.

Ko so bili beriški hlapci usmiljenemu Jezusu oblačila z života stergali, oh! stal je tu brez vse obleke, nag in gol v pričo mož in žen, hlapcev in dekel, Judov in nevernikov. On, kateri nebo z zvezdami zaljša, zemljo s travo pokriva, živali z dlakami varuje, drevesa z listjem kinča in ki je perve naše starše v raji s kožuhi oblekel; on ni imel sedaj toliko, da bi bil svojo nagoto pred gledavci zakril. Čez to žalostno obnaženje toži on svojemu nebeškemu Očetu, rekoč: „Zavoljo tebe prenašam zasmehovanje, sramota pokriva moje obličje.¹⁾“ Kako je Marijo Devico to njegovo obnaženje v serce bolelo, to je Ona sama svetemu Anzelm razodela, rekoč: „Potem ko so prišli na goro Kalvarijo, slekli so mojega Sina do nazega in ko sem to videla, padla sem v omedlevico.“ Ko se je potem zopet zavedela, slišalo se je iz njenih ust samo zdihovanje in mile tožbe; nagota njenega Sina in tudi njegove strašne rane so ji serce neizrečeno pobile. Ko je pa uboga Mati na vse strani premišljevala, kaj tu storiti, poglej! tu je poslal ljubi Bog pobožnega človeka, ki je Jezusu ruto prinesel, kakor je Ona sama sveti Brigiti razodela, rekoč: „Ko je moj Sin nag stal, pritekel je nekdo, in mu je prinesel ruto, da je svojo nagoto pokrila.“ Tako je tedaj na pol mertvi Jezus to ruto vzel, in si jo je okoli svojih ledij ovezal, kakor je ravno mogel. Ta ruta je bila njegova edina obleka do smerti.

Ti pa o kristjan! zahvali Jezusa, ter reci: Oh ne daj, da na sodnji dan v sramoti ostanem!

3. Premišljuj, kako je bila Jezusu zopet ternjeva krona še pred križanjem na glavo djana.

¹⁾ Ps. 68, 8.

Ko so Jezusa do nazega slekli, posadili so ga na kamen ter so ternjevo krono vzeli, in mu je zopet na njegovo sveto glavo položili, ki je bila že poprej grozno ranjena. Kakor so pri slečenji s poterpežljivim jagnjetom Božjim neusmiljeno ravnali, ravno tako niso nobene milosti kazali, ko so mu vtretjič ternjevo krono na glavo dejali; potisnili so jo namreč tako silno in neusmiljeno na njegovo sveto glavo, da mu je na vseh straneh sveta kri obilno z glave tekla. To spričuje žalostna Mati Božja, ki je sveti Brigiti tako le govorila: „Potem so mu ternjevo krono zopet na glavo djali in jo tako globoko na njegovo sveto glavo potisnili, da je segala do pol čela. Tu je teklo toliko kervi čez njegovo obličje doli, da je napolnila njegove lasé, oči in ušesa, in ves njegov obraz zdel se je sama kri. Zato me ni mogel videti zraven križa stati, kakor le tako, da je zamežal, svoje obervi stisnil, in tako kri z oči ožmel.“

O neslišana in neizrečena bolečina! Gotovo je to kronanje tako grozno, da se ne bi verjelo, ako ne bi bila mati Božja sama tega razodela. Devica Marija pa je to sveti Brigiti dvakrat, in tudi Kristus sam enkrat prav razložno razodel, da ne moremo nad resničo te prigodbe dvoniti. Kako britke pa in nezmerne bolečine so to bile, tega ne more nobeden vedeti ali zapopasti, kakor on nam, ki je to na sebi skusil. Skušnja uči, da ko se v stare rane in bolne ude vdruči ali tretjič vdari, poslednji udarci so veliko huji, in bolj bolijo, kakor prvi. Ker je bil tedaj Jezus že dvakrat s ternjem kronan in sedaj so mu bili terni v tretjič na ravno tisto mesto vtisnjeni! bilo je to kronanje tako polno neizrečenih muk in bolečin, da bi bil Jezus že samo od tega dušo dal, ako ne bi ga bila Božja vsegamogočnost za še večje terpljenje ohranila.

Poglej tedaj, moja duša! kakošen je sedaj tvoj ljubi Jezus; poglej, kaj mora terpeti na svoji duši in na svojem telesu. Njegova ušesa, oči, usta, nos, obličje, vse je polno kervi. Poglej! tvej Odrešenik stoji na gori Kal-

variji nag in gol, nosi ternjevo krono na svoji glavi in se trese od mraza in bolečin na celem svojem životu. Njegove oči so tako s kervijo zalite, da ne more nobe-nega pogledati, ako ne zemeži in svojih obervi ne stisne, da tako iz oči kri ožme. Njegova sveta glava je tako polna ternjev in ran, da ni nič zdravega več na nji. Ternje mu dela na glavi take strašne, neznane bolečine, da bi gotovo obnorel, ako ne bi njegova Božja natora ga derževala. Zato padi ponižno pred njim na svoja kolena, obžaluj svoje grehe in reci s skesanim srcem:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za obnaženje in kro-nanje pred križanjem; zato bodi od vseh češčen sedaj in na vekomaj! Amen.

O Gospod Jezus Kristus! kateri vse oblačiš, sam pa si hotel popolnoma obnažen biti pred svojim križanjem, da so se vse tvoje rane ponovile: obnaži, te prosim, moje serce in mojo dušo od vseh posvetnih reči in ne-rednih skerbi in milostljivo mi dodeli, da starega, greš-nega človeka slečem in novega oblečem, zato da s pravo čednostjo oblečen pred tvoje sveto obličje priti zamorem. Amen.

O Jezus, najčastitljiviši kralj nebes in zemlje! jaz te hvalim in častim za tvoje terpljenje in te prosim, daruj nebeškemu Očetu svoje tretje kronanje v doplačanje in zadostenje vse moje prevzetnosti in terdovratnosti; dodeli, da po tvoji ternjevi kroni zadobim nebeško krono zveličanja. Amen.

Tretji odstavek.

Kaj je Kristus terpel, ko so mu roke z žebli na križ pribivali.

To naj se premišljuje, kedar človeka križi in nadloge tarejo.

„In ko so prišli na mesto, ktero se imenuje mesto mertvaških glav, so ga križali.“ (Luk. 23. 33.)

1. Premišluj, kako se je Jezus ves pokoren na križ vlegel, ter roke in noge pomolil, da so ga križali.

Tu smo prišli do najstrašnejše in najbritkejše skrivnosti vsega Kristusovega terpljenja. Kdor hoče v svojo korist premišljevati to skrivnost, naj si domišljuje, kakor da bi se še le sedaj godila, in kakor da bi bil sam na Kalvariji, in da bi vse s svojimi lastnimi očmi videl.

Domišljuj si tedaj, kako so beriči Jezusa od mesta, kjer so ga kronali, dvanajst korakov naprej peljali do mesta, kjer je križ na tleh ležal. Tistikrat se je do čerke spolnilo, kar je bil Izaija prerokoval rekoč: „Kakor ovca je peljan v zaklanje, in kakor jagnje, ki molči pred njim, ki ga striže in ne odpre svojih ust.“¹⁾ Ubogi Jezus je šel kakor krotko jagnje in je pustil, da so ga sem ter tje peljali, kakor se je hudobnežem ljubilo. Toda kako mu je serce od strahu bilo in kako se je tresel ves njegov život, ko je h križu prišel, in je tukaj videl velika kladva in dolge žeblje na tleh ležati? Tak trepet ga je zgrabil, kakoršnega ni imel vse svoje žive dni. Njegovi udje so se mu tresli in merzel pot mu je stopil na vse ude. Zato je v tej veliki sili pred križem pokleknil, oči in roke proti nebu povzdignil, globoko zdihnil ter je v svojem serci nebeškemu očetu govoril: O ljubi oče! poglej mojo revo; glej svojega sina, polnega bolečin, ki ima biti na ta križ pribit kot klavna daritev! Tako zdihovaje je hotel sveti križ poljubiti, ali serditi rabeljni so nedolžno jagnje na terdi križ vergli. Potem kakor pravi razodenje svete Brigite, je stegnil „svojo desno roko, ne prisiljen, ampak radovoljen; in je svojo desnico odperl, in tako čakal na grozno pribijanje.“ Tu je zopet svoje oči proti nebu obernil in svojemu nebeškemu očetu priporočil svoje prihodnje terpljenje rekoč: Oče nebeški! sprejmi to spravno daritev in usmili se grešnega sveta! — Kristjan! padi tukaj v duhu na kolena pred svojim na križi ležečim Odrešenikom in reci: O Gospod! tudi jaz sem pripravljen, s tabo in zavoljo tvojega imena dati se križati, in hudobno, pregrešno nagnjenje in slabe želje krotiti.

¹⁾ Iza 53, 7.

2. Premišluj, kako je bila njegova desna roka na križ pribita.

Ko je krotko jagnje Božje na križi ležalo, šla sta dva rabeljna k Jezusovi desni roki. Eden je pokleknil pri Jezusovi glavi, in mu je zvezal desno roko na križ. Drugi je pokleknil na drugi strani roke, je vzel v roke dolg, debel, top, žebelj, ki je bil eno ped dolg, debel en palec in tako top, kakor je manjši perst na roki, kakor se vidi v Treviru na Nemškem, kjer se ta žebelj med svetinjami hrani. Ta dolgi, debeli, topi žebelj je nastavil Jezusu ne sred dlani, ampak za dva persta širokosti naprej, kjer je kost bolj terda, zato da je žebelj roko bolj na križ pribil in da se rana potem utergati ni mogla. Ubogi Jezus pa je svoj obraz proč obrnil, da ni gledal tega pribijanja, ker se je njegova človeška natora grozila nad to strašno muko. Sedaj tolče rabelj z vso močjo na žebelj, in Kristus je šlo skoz mozeg in kosti, tako da je bolečin ves obledel. Roka se je začela tresti, žile otekati in rama je prihajala rujava. Vsa kri namreč iz vseh žil je začela tje teči. Ko pa je neusmiljeni rabelj vdrugeč, vtretjič, včeterič na žebelj udaril in ga ni mogel skoz roko spraviti, ker je bil pretop, oh! kako je tu moj Odrešenik terpel! Začel je od velikih bolečin zdihovati, ter svojemu nebeškemu Očetu govoriti: Oh, Oče! oh, Oče moj! In koliko kratov je rabelj na žebelj udaril, toliko kratov mu je šlo skoz mozeg in kosti in mu je kakor z mečem serce prebadalo. Oči so se mu obračale, zobje so mu klepetali, lica so mu obledela, ustnice so postale višnjeve, kolena so se mu skerčila, oserčje v telesu se mu je treslo, serce mu je na vso moč bilo in celi život se mu je tresel. O bolečina nad vse bolečine.

Na zadnje je rabelj tako silno udaril na žebelj, da je roko prebil. V roki je bila velika luknja; kri je z vso močjo ven šterknila in osterkala rabeljnu roko, obličje in obleko. To pa ga ni motilo, temveč je le naprej tolkel; šest in dvajsetkrat je na žebelj s kladvom udaril, da ga je v križi uterdil. O pobožni kristjan! pomisli

to veliko muko in terpljenje. Skušnja uči, da, ko rano-celnik rano le z majhno iglo sešiva, to bolnika tako boli, da ga je treba deržati. On se namreč trese in od same bolečine vpije in kriči. Če tedaj bolečina, ki jo zbadanje z iglo dela, tako celi život prešine, da bolnik ves obledi in omedli, kaj je še le storil debel žebelj v roki tvojega Odrešenika, ki ni samo skoz roko bil prebit, temveč je tudi kosti nekaj prebil, nekaj vsaksebi gnal, nekaj tudi vkup stisnil, kakor tudi žile in kite pretergal, kožo in meso stergal, in v ljuknjo v križi zvertano sabo potegnil? O bolečina, ki presega vse človeške moči! O Gospod! po tej strašni muki to prosim, da me ovarješ v večno življenje! Amen.

3. Premišljuj, kako je bila leva Jezusova roka na križ pribita.

Ko je bila desna roka pribita, skerčile so se čutnice in kite v desni in levi roki tako močno, da leva roka ni več zvertane ljuknje dosegala. Beriški hlapci so bili tudi nalašč ljuknjo malo čez mero zvertali. Zato so mu na levo roko močno verv privezali, in sicer tako terdno, da so se potem znamnja vervi vedno poznala. Dva sta prišla za verv in dva sta na uno stran stopila, da sta mu desno roko deržala.

Ko sta tedaj ta dva Kristusovo desno roko terdno deržala, sta una dva za verv tako močno in tako dolgo vlekla, da je leva roka do zvertane ljuknje segla, s katerim natezanjem sta Kristusu roke strašno raztegnila tako, da so mu žile in čutnice popokale, da so mu kosti iz členov stopile, in da mu je bila koža nategnjena, kakor na bobni, kakor se bere v razodenji svete Brigite: „Tu so vlekli serditi mučitelji levo roko Gospodovo z vervijo tako silno, da so bile vse žile in čutnice nategnjene in da so popokale.“ Oh! kako strašna bolečina je divjala mu po vseh členih! kako ga je bolelo po vseh udih! strašno je terpelo jagnje Božje! Nezapopadljiva poterpežljivost ga je samo vderževala, da ni strašno vpil, ko je vse to terpel.

Med tem, ko sta tista dva roko tako nategnjeno držala, vzel je en rabelj žebelj, kakor je bil poprejšnji, ga je na levo roko Jezusovo nastavil, in neusmiljeno tako dolgo s kladvom na-nj tolkel, da mu je kožo, meso in kost prebil, in žebelj tako terdno v križ zabil, da ni mogel več ven. O nečloveško neusmiljenje! Kdo zamore izreči, kaj je Jezus pri tem drugem pribijanju terpel? Pervo desne roke je delalo Jezusu nezmerne bolečine; drugo pribijanje leve roke pa je še večje bolečine mu delalo, in sicer tem večje, čem bližje serca je kladvo bilo. Ker je namreč serce na levi strani, zato človeka bolj boli, kedar se rani na levi strani, kakor na desni. Zato je raztezanje in pribijanje leve roke v ljubezni polnem Kristusovem serci neizrečene bolečine delalo, tako da je od prevelikih bolečin omedlel. Pri vsakem udarci s kladvom se je Jezus na celem životu stresel. Med tem je ubogi Kristus svoje oči v nebo k svojemu Očetu obračal in zdihoval: Oh, Oče! usmili, usmili se nespokornih grešnikov!

Ko je bil rabelj več kot dvajsetkrat s kladvom na žebelj udaril, in roko h križi pribil, tekla je kri iz velike rane, njegovi persti so se tresli in so zgubili svojo podobost in lepoto. Poprej so bili ko kri in mleko, sedaj pa so postali blede in višnjevi in so se od prevelike bolečine skerčili. Roka je bila polna kervi, tako da se rana še videla ni. Sklepi ram in rok so bili tako daleč vsaksebi raztegnjeni, da se je menilo, da le na koži visijo. O kristjan! premisli te bolečine. Če bi ti kdo z ostrim šilom roko prebodel, menda bi od velike bolečine na tla se zgrudil. Kakošna bolečina je pa bila, ko je topil in debeli žebelj Kristusovo roko prebil, ko so bili vsi sklepi vsaksebi raztegnjeni, ko so pokale Jezusu vse žile in čutnice?

Hvaljen bodi Jezus Kristus za to strašno pribitje tvojih svetih rok; češčen bodi zato in hvaljen sedaj in na vekomaj! Amen.

O Bog, nebeški Oče! po tej muki in po teh bolečinah svojega ljubega sina in našega Odrešenika usmili se nas, in reši nas večnih muk. Amen.

Ceterti odstavek.

Od pribijanja svetih nog Kristusovih.

Zoper nepoterpežljivost.

„Moje roke in moje noge so mi prebodli.“ (Ps. 21, 17.)

Ko so rabeljni Kristusove roke bili pribili, vergli so se nad njegove svete noge, da bi jih pribili. Ali grozno nategnjenje rok je Kristusov život tako navzgor potegnili, da niso njegove noge nikakor segati mogle do napravljene ljuknje. Tedaj je bilo zopet potrebno, Jezusa še bolj neusmiljeno raztezati in natezati. Da ste pa obé roki na svojem mestu ostali, djali so mučitelji poterpežljivemu jagnjetu debelo verv čez persi in pleče, in so ga h križu tako terdno privezali, da se niso mogle Kristusove roke ganiti. Potem so mu debelo verv na noge navezali, in vsi štirje so na vso moč vlekli za verv. Neusmiljeni rabeljni so tako strašno natezali Jezusov život, da so pokale vse žile in kite, da so rebra daleč vsaksebi šla, da je trebuh tako majhen postal, kakor da ne bi bilo več čev v njem; vsa koža je bila ne zadnje tako napeta, kakor na bobnu. S tem so se vse rane zopet ponovile, vsi sklepi udov so šli vsaksebi, in kar je bilo najhujše, persna kost se mu je razklala.

To nahajamo očitno v življenji svete Katarine Sienske, ki ni samo to popisala, ampak tudi vse to sama skusila. Ko je namreč to posebno gnado od Boga zadobila, da je bila vsega Kristusovega terpljenja in vseh njegovih bolečin deležna postala, so ji sicer druge bolečine vse prešle, samo bolečina v persih ji je vedno ostala, katero bolečino ji je vzrokovalo to, da se je bila njena persna kost vsaksebi ločila. „Ta bolečina je vse druge bolečine presegala, ker je persna kost od natore

namenjena, da varuje serce, pluča in jetra. Zato to ločenje ni moglo se zgoditi brez velike težave, in brez velikih bolečin v serci. Zato je veliko dni v persih in v serci neznesljivo bolečino čutila, ki je vsakdan večja prihajala; na zadnje je tako narastla, da je zgubila vse telesne moči, in da se ji je serce po sredi razklati moralo.“

Iz te prigodbe spoznaš, kaj je grozno raztezanje Kristusu storilo, in kako neznesljive bolečine mu je razdeljenje persne kosti vzrokovalo. Ko je bila tedaj persna kost razklana, sklepi vsaksebi raztegnjeni in kite raztergane, slišalo se je pokanje, tresketanje, ječanje in zdihovanje. Oh, strašno raztezanje! neusmiljena muka, ki jo je moj Odrešenik tukaj terpel! Pomisli, kako je v svojem serci molil k svojemu nebeškemu Očetu: Oče! skaži svojo očetovsko milost ubogim grešnikom. — Tezanje je taka muka, da tisti, ki so na tezavnico postavljeni, tako strašno vpijejo, da vse okoli stoječe groza obide. Vendar pa jim žile ne popokajo, čutnice in kite se jim tudi ne potergajo, še manj pa se jim persna kost razlomi, sicer ne bi mogli več ozdraveti. Naš poterpežljivi Odrešenik pa je bil na tezavnici svetega križa tako neusmiljeno raztezan, da so se mu potergale vse kite in čutnice in da se mu je razlomila persna kost, in od tod je v telesu znotraj in od zunaj na telesu take bolečine terpel, da se mora vsa človeška natora nad njimi zgroziti.

Skušnja uči, kolikanj terpi, kdor si je ud izvinil ali izpahnil, tudi se dobro vé, kako tak ud znotraj žge, zbada, terga, reže in skli, tako da človek nikjer ostati ne more in nima miru in pokoja ne po dne ne po noči, dokler ni izpahnjeni ud zopet popolnoma na svojem poprejšnem mestu. In tudi, ko je nazaj na svoje mesto postavljen, treba ga je še dolgo zdraviti in celiti, dokler je popolnoma zdrav in da nehajo vse bolečine. Sedaj pa glej in pomisli, da tvojemu Odrešeniku ni bil en sam ud izpahnjen, ampak obe pleči, oba komolca, obe roki, obe ledji, oba kolena, in obe nogi vsaksebi raztegnjeni in izpahnjeni. O neznane bolečine!

V razodenji svete Mehtilde se bere sledeče: Ko je nekdanj Kristusa vprašala, ktera bolečina, mu je bila največa? odgovoril ji je On: „Ko sem bil na križi raztegnjen, da so se mogle vse moje kosti šteti. In kdor me hvali za to bolečino, vstreže mi tako, kakor da bi mi vse moje rane obvezal.“ Tu je bilo pa ne samo raztezanje udov, ampak tudi razterganje žil in čutnic, ktera bolečina se ne da nikakor popisati, ne izreči. Pri natezanji rok so popokale samo žile in čutnice na ramah in rokah; pri natezanji nog pa so se potergale in popokale vse žile in kite po celem životu, kakor je Marija sveti Brigiti povedala rekoč: „Njegove noge so k ljuknjema na križi tako močno doli vlekli, da so od beder začemši bile vse izvinjene, in da so mu vse čutnice, kite in žile popokale.“ Štreseta se nam duša in telo od groze, ko le prav pomislimo na bolečine, ki jih je Jezus pri tem terpel. — Pobožna duša! padi vendar v duhu pred svojega zveličarja na kolena, in reci trikrat pomilovaje ga: O Jezus! po svojem groznem raztezanji in križanji usmili se nas!

2. Premišljuj pribijanje desne noge.

Ko so rabeljni Kristusove noge tako daleč doli nategnili, do so segale do zvertanih ljukenj, vzel je eden veliko večji, daljši in debeljši žebelj, kakor sta bila žeblja za roke; in med tem, ko so drugi trije rabeljni še vedno noge nategovali, nastavljal je on žebelj na sredo desne noge, kjer je bila kost bolj terda in je na vso moč s kladvom tolkel tako dolgo, da ga je skozi nogo spravil. Ker je bila noga debela, in kost terda, ni mogel žebelj lahko skozi; velikokrat je bilo treba prav na moč udariti, dokler ni žebelj terdno v križi stal. Šest in tridesetkrat je rabelj s kladvom udaril, predno je desno nogo h križu pribil.

O bolečina! Oh! kaj je terpel moj usmiljeni Jezus, ko so mu njegovo desno nogo pribijali? Oh! kdo zamore si muko misliti, ko je hudobni rabelj šest in tridesetkrat na žebelj udaril? Ni ga mesta na celem životu, da bi

imel več žil, krakor noge. Tedaj je žebelj kožo, meso, žile in kost raztergal, razgnal in prebodel. Oh! to je bila bolečina!

Dobro vemo, kako boli, če se komu kaka kost zdrobi ali zlomi, in potlej še košček kosti notri ostane, ki ga ranocelniki ne morejo ven vzeti. Oh! kako ječi ubogi bolnik! kako ga boli zdrobljena ali zlomljena kost? On vpije in stoka, da se vsem smili; noč in dan mu bolečine ne dajo miru. Če en sam košček zdrobljene kosti take bolečine dela; kaj je pa Jezus terpel, ko mu je debeli žebelj kost zdrobil? Oj, bolečina nad vse bolečin! Pobožna duša! padi zopet na kolena pred svojega križanega Zveličarja, in ponavljaj s skesanim srcem sam pri sebi zgorej postavljene besede: O Jezus! po svojem groznem križanju usmili se nas!

3. Premišljuj na zadnje pribijanje leve noge.

Ko je bila pribita desna noga, zgrabil je rabelj levo nogo; in med tem, ko so uni trije močno za verv vlačili, nastavil je z levo roko na-nje žebelj, z desno pa tako silno tolkel, da so se udarci slišali po celi Kalvariji in okoli nje. In ker je na žebelj desne noge šest in tridesetkrat udaril, udarjal je tudi na levi nogi gotovo tolikokrat s kladvom. Tako je bila tedaj tudi leva noga pribita.*) Tudi med to muko je Jezus molil: O Bog, nebeški Oče? ta kervava in bolečin polna daritev naj utolaži tvojo jezo. — Njegov sveti život se je tresel na vseh udih; kri mu ni po kapljah tekla, temveč se mu je na vso moč vlila, in ni samo okervavila njegovih svetih nog, ampak tudi rabeljna, ki je na žebelj s kladvom tolkel. Ker je predraga kri tako obilno tekla iz vseh žil Kristusovih, zato je ubogi Kristus ves oslabeled, obledel in omedlel. Z eno besedo on je bil tako poln znotrajnih in zunajnih bolečin, da ne more noben jezik tega do-povedati, noben človeški um tega zapopasti.

*) Nekdaj so delali in malali božjo martro vselej tako, da je bila vsaka noga posebej s svojim žebljem pribita. In to je bilo tudi pravo, ker se od dobe svete Helene cesarice sploh vsi tako verjeli. In zares ni mogoče lahko zapopasti, da in kako bi bil en sam žebelj mogel obe nogi prevertati.

4. Premišluj, kaj je Jezus na križ pribit čutil na duši in na telesu.

Pobožna duša! domišluj si, da si bila pričejoča pri Jezusovem križanju, da si Jezusa videla pred sabo ležati, in da je Jezus k tebi tako le govoril:

Moj sin! glej, kako sem jaz, tvoj Bog in tvoj Gospod, tako neusmiljeno na križ pribit. Pomisli dobro, kaj terpim na duši in na telesu. Take smertne bolečine terpim, da mi je vsak trenutek smert pred očmi; vendar pa nočem in ne morem še umreti, in sem enak človeku, ki leži v največih smertnih silah in ne more ne živeti ne umreti; tako moram umiraje živeti in živé umirati. Zato terpim take bolečine, kakoršnih ne bi mogli vsi ljudje prenašati. Tudi meni bi bilo vsak trenutek dušo izdahniti, ako ne bi me Bog ohranil, da morem še na daleč živeti in več za te terpeti. Ker sem od vseh zapuščen in me nobeden ne tolaži, tolaži me saj ti z resnično žalostjo nad svojimi grehi, za ktere terpim. Z nobeno rečjo namreč me ne moreš bolje tolažiti, kakor če nehaš grešiti, in začneš se v resnici poboljšati in mi zvesto služiti. Zakaj več kakor vse bolečine mučijo me tvoji grehi. Najmanjši smertni greh, ki ga storiš, me bolj boli, kakor vsa moja muka. Z vsakim smertnim grehom me vnovič križaš. Kteri so me križali, ne vejo, da sem Bog, in da po nedolžnem terpim; ti pa veš, da sem tvoj Bog, in da mi s svojimi grehi več sramoto delaš, kakor Judje s križanjem. Vendar delaš take grehe, zavoljo katerih sem bil tako grozno križan!

O moj Jezus! jaz ne vem, kaj bi ti odgovoril. Jaz hudobni grešnik sem kriv tvoje smerti, sem kriv tvojega križanja. Kar je še hujše, jaz sem te tolikokrat vnovič križal, kolikor smertnih grehov sem storil. O preljubeznjivi Jezus! jaz se obtožim skesano pred tvojim svetim križem, in obžalujem iz celega serca vse svoje grehe! Oh! da bi mogel vse svoje grehe preklicati in uničiti, hotel bi rad do sodnjega dne bolan ležati in od vseh zapuščen in zaničevan biti. Ker se pa ne da spremeniti,

prosim ponižno za odpuščanje in sklenem trdno, s pomočjo tvoje milosti nikdar več grešiti. Da, jaz rečem resnobno, o moj križani Jezus! da predno še kedaj v smerten greh privolim, hočem rajši prenesti nejevoljo vseh ljudi, hočem rajši terpeti največo revo, in tudi pregnanstvo. O Jezus! odpusti mi, da sem te tolikokrat razjezil; in daruj svojemu nebeškemu Očetu vse terpljenje ki si ga na svetem križi pre nesel, v popolno spravo za vse moje grehe in v odpuščanje večnih kazni. Amen.

Molitev h križanemu Jezusu.

O moj križani Jezus! jaz te hvalim in častim za britke bolečine, ki si jih terpel, ko so te na svetem križi tako strašno raztezali, da so se mogli vsi tvoji udje, vse tvoje kosti šteti. Po tej grozni muki in po teh bolečinah te prosim, odpusti mi, kar sem koli kedaj s svojimi udi grešil. Amen.

O moj križani Jezus! jaz te hvalim in častim za neizrečene bolečine, ki si jih na gori Kalvariji terpel pri pribijanju svojih svetih rok in nog; po tej tvoji britki muki in po teh bolečinah, te prosim, usmili se mene in daruj nebeškemu Očetu svoje svete rane za vse grehe, kar sem jih koli kedaj s svojimi rokami in nogami storil. Amen.

O nebeški Oče! jaz ti darujem križanega Jezusa v močno in dopadljivo hvalno daritev, z vsemi britkimi bolečinami, ki jih je pri svojem križanju terpel in te prosim po njegovih svetih rokah in nogah, ki so bile tako neusmiljeno nategnjene in prebodene: prebij in prebodi moje serce s svojim strahom in s svojo sveto ljubeznijo, zato da tvoje svete službe in njegovega bandera, to je svetega križa, nikoli ne za-

pustim, temveč da z žebliji svete ljubezni k njegovemu križu pribit, po njegovem zgledu tebi zvest in pokoren do konca ostanem. Amen.

Peti odstavek.

Kaj je Kristus terpel, ko je bil križ po konci vzdignjen.

To naj se posebno tistikrat premišljuje, ko se mora s hudobnimi vred terpeti.

„Ondi so ga križali in s njim dva druga, od vsake strani enega, v sredi pa Jezusa.“ (Jan. 19, 18.)

1. Premišluj, kaj je terpel Jezus, ko so križ kviško vzdignili.

Potem ko je bil poterpežljivi Jezus za roke in noge na križ pribit, bil je tako brez moči in tako poln bolečin, da bi mu bilo potrebno, malo počivati; ali tudi tega počitka mu niso privoščili, temveč eni muki sledila je druga. Zato so koj potem, ko je bil pribit, križ štirinajst korakov naprej povlekli do luknje, ki je bila v skali narejena, pet palcev široka, in tri pedi in pet palcev globoka, da so križ ondi po konci postavili. *) Med tem, ko se je križ po konci postavljaj, so še pustili vervi, s katerimi je bil Jezus čez persi, pleče in pod kolena h križu privezan, zato da se ne bi rane na rokah vtergale, ko križ v napravljeno luknjo pade. Ko so zdoljni konec križa do pripravljene luknje spravili, so vlekli križ z vervmi čez napravljeno poprečno bruno kviško, in ko je že navpik stal, spustili so ga naglo v luknjo. To povzdigovanje križa se ni godilo ne počasi, ne varno, temveč Jezus je bil tu pa tam neusmiljeno udarjen in ranjen.

*) Navadno se je najpoprej križ postavil in vterdnil; potem je obsojenec po lestvicah na križ gori šel in se na klin vsedel, ki je bil sred križa nastavljen. Sedaj so mu roke in noge h križu z vervmi povezali in na to z žebliji pribili. Menda bi bilo pač pretežavno križ še le potem od tal vzdigovati, ko je bil že obsojenec nanj pribit.

Težkega križa z živim Kristusovim telesom pa niso v skalo spuščali počasi, temveč, da bi se bolj terdno prijel, pustili so debelo in težko deblo križa v izsekano skalo doli pasti tako, da se je ves pribiti život močno stresel. Pri tem stresenji so se rane na nogah in rokah razširile in tako je kri lože iz njih tekla. Tako so tedaj iz rok in nog tekli štiri živi izvirki, reke raja, da so tla pod križem vsa kervava postala. Pridite, pobožne duše! in zajemajte iz studencev zveličarjevih vodo večnega življenja!

Ko je bil križ tako doli spuščen, in se je bil ves stresel, zaječal je Jezus na glas, ker so se rane na rokah razširile in cela teža telesa se je naenkrat z vso močjo doli na žeblje njegovih nog spustila, tako je neznana bolečina šinila Jezusu skoz mozeg in kost.

Ko je bil križ na svoje mesto kviško prostavljen, zabijali so na vse štiri strani kline v luknjo, da bi križ terdno stal in ne omahoval; pri tem zabivanji klinov se je križ tudi tresel, kar je zopet Jezusu strašne bolečine delalo po celem životu, posebno pa v členih, rokah in nogah.

Sedaj pridi, pobožna duša! in vsedi se pod sveti križ; padl na svoja kolena, moli svojega stvarnika in Odrešenika in skazuj mu spodobno čast, verzi se na svoj obraz in poljubi sveto z Jezusovo kervijo napojeno zemljo. Povzdigni svoje grešne oči k svojemu Zveličarju, ogleduj ga od glave do nog in vtisni si v serce, kaj je za te terpel! Nazadnje zdihni in reci: O Gospod! ne dopusti, da bi tvoje britko terpljenje nad mano bilo zgubljeno.

2. Premišljuj, za kaj sta bila z Jezusom dva razbojnika križana.

Ko je Jezusov križ terdno po konci stal, zgrabili so rabeljni dva razbojnika in so ju križali tako hitro, kakor jim je bilo mogoče; enega so postavili Jezusu na desno in enega na levo. Pomisli, o kristjan! kako velika sramota se je tvojemu Odrešeniku godila, da je moral na križi viseti v sredi med dvema razbojnikoma vpričo vseh ljudi. To so hudobneži storili s tem namenom, da

bi nedolžnega Jezusa, ki je bil pri ljudstvu v veliki časti, s tem toliko bolj zasramovali in zaničevali; zato da bi se raztresla po celem svetu novica, da so bili v Jeruzalemu na veliko noč trije imenitni razbojniki ob enem križani, in da je on, ktereга je derhal držala za pobožnega, svetega moža, na sredi visel. Tako so si mislili, da vzamejo Jezusu popolnoma vso čast in veljavo, in da ne bo nikdar več nobeden ga častil ali celo ga imel za mesija in nanj veroval. Pa ravno s tem se je spolnilo, kar je prerokoval Izaija, rekoč: „On je bil med „hudobne štet,“¹⁾ zato da bi mi med angelje v nebesih uversteni bili. Tako je bil satan s svojo znajdbo osramoten; mislil je namreč, da se bodo vsi bogaboječi ljudje nad Jezusom pohujšali, in da hudobni in nevedni ne bodo od njega nikoli nič družega verjeli in govorili, kakor da je bil zapeljivec ljudi in prvi med razbojniki, ki je vse svoje skrivne naklepe s pomočjo hudobnih ljudi izpeljeval; zatoorej da bo po vsem svetu zaničevan in njegov nauk pozabljen.

Kako je pa Jezusa to zaničevanje in ta sramota bolela, ne da se izreči. Kar namreč zadeva njega kot pravega Boga, ni gotovo ničesar bolj ljubil, kakor svojo čast in svoje dobro ime, ker se Bogu spodobi vsa čast in slava in sicer po vsi pravici. Kar ga pa zadeva kot pravega človeka, je tudi bolj kot vsak drugi človek ljubil svojo čast in svoje dobro ime; nečast namreč, njemu skazana, je utegnila storiti, da ljudje ne bi nanj verovali ter se pogubili. Ko je bil tedaj na sredo med razbojnike postavljen, in mu je bila tako vzeta njegova čast in njegova veljava, kako mu je pač ta zguba serce globoko ranila? Kako ga je bolelo, ko je spoznal in videl, da se bo toliko tisoč ljudi nad njim pohujšalo, in ga pravega med razbojniki in hudodelniki mislilo? Toda Jezus je terpel radovoljno tudi to sramoto, zato da je za grehe naše ošabnosti in prevzetnosti pokoro delal, ter nam dal

¹⁾ Iza. 53, 12.

nauk in zgled prave ponižnosti. Kdo namreč se bo sramoval, da ga ljudje ne častijo, kadar vidi, da je bil sam Sin Božji kot človek razbojnikom prištet? Zato pade zopet, pobožna duša pred svojim križanim Jezusom na kolena, in prosi ga po tej žalostni skrivnosti, naj ti pravo kristjansko ponižnost podeli.

3. Premišljuj Jezusovo terpljenje med tem, ko so njegova sveta oblačila si delili.

Tudi to, da so razvezali in razdelili njegova oblačila, je bilo sramotno za Jezusa. Kakor hitro so bili njega in oba razbojnika križali, vzeli so njegova oblačila obeh razbojnikov, in so si jih med sabo delili. Vediti pa je treba, da je imel Jezus, ta le oblačila: plajšč, ki je bil iz štirih kosov sešit; drugič, nesešito suknjo; tretjič neko laneno spodnjo obleko, kar bi mi rekli srajco; četrtič, neko posebno obleko okoli ledij, kakor kratke hlače do kolen; petič pas in pa opanke. Opank pa poslednja tri leta menda ni več nosil, ker je bos hodil. Vso to obleko so razdelili na štiri dele, da je vsak rabelj svoj del dobil. Samo nesešite suknje niso razrezali na štiri kose, ker sicer ne bi bili kosi nič vredni in za nobeno rabo; tedaj so za njo vadjali, čegava da naj bo. Vse to pa so delali z velikim smehom in zaničevanjem. Kristusova obleka namreč ni bila sicer ne obnošena, ne stergana, vendar pa ni bila gospojska in draga, ampak hodna, navadna in uboga, kakor so se ubogi Galilejci navadno oblačili: ker je Jezus kakor v vseh drugih rečeh, tako tudi v svoji obleki uboštvo ljubil.

Kolikor ubožniža so bila ta oblačila, toliko več smeha so ž njimi imeli. Zato so razdeljene kose teh oblačil v zrak lučali, na tla v prah metali, pa ljudem posmehovaje kazali rekoč: Glejte: tako obleko je imel lažnjivi prerok, ki je hotel kralj postati. Se li spodobi berašk plajšč kralju? Ali se more ta revna suknja meriti s kraljevskim škerlatom? — Jezus pa je na križi slišal in videl, kako zaničujejo njegova sveta oblačila in je v

svojem serci s prerokom govoril: „Moja oblačila so si razdelili in za mojo suknjo so vadjali.“¹⁾

4. Premišljuj, Jezusove znotranje občutke na križi.

Pobožna duša! domišljuj si, da stojiš pod Jezusovim križem in da slišiš, da ti Jezus s križa tako le govori:

Ljubi moj Sin! poglej, tu visim med nebom in zemljo, kakor da ne bil vreden na zemlji umreti. Tu visim med dvema razbojnikoma, kakor da bi bil veči razbojnik, kakor ona. Tu visim, zapuščen od Boga in od ljudi. Tu visim in vabim vse, naj zajemajo vodo milosti iz studencev „zveličarjevih“²⁾ to je, iz mojih ran. Tu visim v mukah in bolečinah, ki presegajo ves človeški um. S tem, da so križ v izsekano ljuknjo v skali spustili, so se vse moje rane in bolečine ponovile, tako da me strašno skeli in peče po vseh udih. In ker visi vsa teža telesa na žeblih, s kterimi ste roki pribiti in pa telo s svojo težo le vedno doli sili: zato terpim na vseh udih in sklepih, posebno na ranah obeh rok tako grozne in neznane bolečine, da jih ne more noben jezik izreči. Z eno besedo: jaz terpim na duši in na telesu tako britko muko, da bi se terd kamen mene usmilil. In to moram daleč, ko tri ure terpeti in moje terpljenje bo vedno večje.

Vse to pa terpim zavoljo tebe, da tvoje dolgé splačam, in za tvoje grehe zadostim. Iz tega zamoreš spoznati, kako težki so tvoji grehi, ker moram jaz vsega-mogočni Bog in Gospod sam zanje toliko terpeti, da zanje zadostim. Zakaj ako jaz ne bil Bog, ne bi mogel z vsemi temi bolečinami Božji pravici zadostiti, tudi ne za najmanjši smerten greh. Pomisli tedaj, kako strašno terpljenje čaka na te nespokornega, ki nisi enega samega, ampak brez števila smertnih grehov storil? O grešnik! kako je mogoče, da tako hudo grešiš, ker boš moral tako

¹⁾ Ps. 21, 19. ²⁾ Iza. 12, 3.

drago plačevati? Kako zamoreš kratko veselje uživati, za katero boš večno brtškost dobil? Zato pomisli, kedar koli vidiš moj križ, kakošna kazen je tebi in vsakemu nespokornemu grešniku pripravljena; ako nočeš jenjati grešiti, zato da me vnovič ne križaš, jenjaj saj za to, da se na vekomaj ne pogubiš. Oh! tolaži me saj na svetem križu s skesanim srcem, oživljaj me s spokornimi solzami ter reci:

Hvaljen bodi križani Jezus za svoje povzdignjenje na križi; zato bodi česčen sedaj in na vekomaj! Amen.

O Jezus, moj križani Odrešenik! poglej milostljivo na me, ubozega grešnika in daj, da bodo tvoje grozne rane moje zdravilo, tvoji udarci in tvoje pri-bitje, moje potertje in skesanje, tvoje vroče solze moje opranje, tvoja rožnata kri moje očiščenje, tvoje serčno zdihovanje moje odpuščenje, tvoje zasluge moje zadoštenje, in tvoje povzdignjenje s križem moje povzdignjenje v nebesa. Amen.

Šesti odstavek.

Od Marijine žalosti pri Kristusovem križanju.

Bere se o sabotah posebno v postu.

„Jaz sem polna britkosti.“ (Žal. pes. 1. 20.)

1. Premišljuj Marijino terpljenje pri Kristusovem križanju.

Med ljudstvom, ki je hitelo na Kalvarijo, bila je Marija, kakor več njih pravijo, s svetim Janezom in s svojimi tovaršicami najbolj od zadej; saj je to žalostno pot storila bolj mrtva ko živa in zavoljo gnječe ni mogla popolnoma gori na Kalvarijo priti, temuč je morala ostati na poti s svojo tovaršijo vred. Ondi so poznej kapelo sezidali, in na altarji te kapele je bila postavljena

podoba žalostne Matere Božje, ki si z ruto solze briše. Ta kapela je zunaj cerkve, ki je nad Kalvarijo sezidana, vendar pa tako, da se skoz okno videti more mesto, kjer je bil Jezus križan. Tukaj je ostala Marija s svojo tovaršijo tako dolgo, da je bil Jezus s svojim križem povzdignjen; potlej se je približala križu, kakor se bo zdolej povedalo. Kdo zamore z besedami dopovedati, kaj je njeno materno serce terpelo in prestalo, ko je videla in slišala, kako njenega ljubega Sinu križajo? Vse njene moči je niso mogle po konci vderžati pri tem terpljenji, kakor je ona sama sveti Brigiti razodela rekoč: „Ko je bil prvi žebelj mojemu Sinu zabit, omedlela sem koj pri prvem udarci in sem kot mrtva, z otemnjenimi očmi, s trepetajočimi rokami in z omahovajočimi nogami na tla se zgrudila. Tudi nisem od velike britkosti več oči vzdignila, dokler ni bil popolnoma na križ pribit.“

Tako je tedaj prežalostna Mati v smertnih bolečinah na tleh ležala v naročji svete Marije Magdalene in drugih Marij in njena žalost je vedno rastla. Kolikor krat je slišala kladvo na žeblje tolči, toliko bolečin ji je mozeg in kosti prešinjevalo, in toliko krat je bilo njeno serce vnovič ranjeno, „ker je bila po velikem sočutji s sinom na križ pribita in je vse od znotraj v sebi čutila, kar je njeni Sin na svojem telesu terpel.“

Magdalena in druge Marije bi jo bile rade tolažile ali od obilnega jokanja niso mogle nobene besede govoriti. Grozovitno pribijanje namreč je tudi njih serca strašno ranilo. Apostelj Janez bi jo bil rad tolažil, pa tudi on je bil tako žalosten, da ni mogel nič govoriti. Tako je Marija v telesni omedlevici ležala, dokler ni bil Kristus na križi povzdignjen. Njena duša je vse dobro slišala in vedela, kaj se z njenim Sinom godi.

2. Premišluj Marijino serčno žalost, ki jo je čutila, ko je bil nje Sin Jezus na križi povišan.

Med tem, ko je žalostna Mati še na tleh v omedlevici ležala, bil je na križ pribiti Jezus povzdignjen, da so ga vsi ljudje videti mogli, vsem Judom nevernikom v

v posmeh in zaničevanje, vsem svojim prijateljem v serčno žalost, vsem angeljem v stermenje, in nebeškemu Očetu v spravo za grešni svet. Ko je omedlela Devica slišala, da je njeni Sin na križi povzdignjen, zbrala je vse svoje telesne in dušne moči, da bi vstala, in svojega ubozega Sina pogledala. Ko je s pomočjo svojih prijateljic po konci vstala in na mestu, kjer je stala, svojega ubozega Sinu videti mogla, silila se je skozi ljudi naprej do straže, ki je okoli križa se vstavila, da ne bi nobeden bliže stopil in križanemu kaj pomagal. Marija je prišla tako blizo križa, da je imela samo petnajst korakov do križa; ondi se je postavila naravnost proti križu, je svoje objokane oči povzdignila in je svojemu na križi visečemu Sinu Jezusu ravno v obličje gledala. Oh! kdo more tukaj povedati, kaj je Marija na tem mestu terpela? Je poprej njeno deviško serce omedlelo, ko je slišala, kako ga na križ pribivajo; kako oster meč je pa sedaj na novo njeno materno serce prebodel?

3. Premišljuj z Marijo vred pomilovanja vredno podobo na križi visečega Jezusa.

Od podplatov do temena ni bilo nič zdravega na njem. Njegova sveta glava je bila od tolikanj udarcev polna ran in oteklin na več mestih je bila vsa plešasta in brez las, ker so mu jih izpulili. Njegovo čelo in teme bilo je polno vpičenih ternov, in nekteri terni so segali noter do samih možgan, kar mu je delalo neizrečene bolečine. Njegove oči so bile od jokanja vse rudeče in s kervijo, ki mu je z glave doli tekla, zalito in zavoljo neizrečenih muk tako globoko v glavo vderte, da so se komaj videle. Njegova ušesa so bila polna kervi, njegov nos ranjen, s kervijo pokrit in zavoljo velikih bolečin stanjčen, kakor pri umirajočem človeku. Njegova lica so bila od toliko zaušnic vsa razpraskana in otekla, njegove ustnice črne, rijave in višnjeve in zavoljo toliko udarcev otekle in ranjene. Njegove zeberni so bile ranjene in otekle, in njegovi zobje so se mu gugali, ker je bil veliko krat v obraz udarjen. Njegova sveta usta

so bila polna kervi, in njegov jezik od žeje tako suh, da je bil ves skerčen. Na zadnje je iz njegovih svetih ran na rokah in nogah njegova draga kri na zemljo tekla.

To je bilo tedaj sveto obličje in tako ga je Marija videla tako kervavo, da ga ni mogla dolgo gledati. Sedaj pomisli moja duša! kako je bilo njegovi Materi Mariji pri serci, ko je obličje svojega Sina takošno videla. Naj tukaj materna serca sodijo, kaj bi občutila, ako bi enega svojih otrok v taki podobi videla.

Ali premišljujmo še bolj na tanjko žalostno podobo Jezusovega telesa, kakor ga je žalostna Marija pred sabo videla. Njegov vrat je bil od veliko udarcev ves ranjen in otekel, da ga ni mogel na nobeno stran brez velikih bolečin obrniti. Njegove pleče so bile od težkega križa tako potlačene, da ni bilo več zdravega mesa na njih videti. Njegove persi so bile od strašnega bičanja tako razmesarjene, da so na več mestih gola rebra ven molela. Njegov herbet je bil tako odert, da ni bilo videti ne kože, ne mesa. Njegova kolena in golenice so bilo podobne drevesu, kteremu je skorja olupljena; bile so brez kože in vse ranjene. Njegove roke in noge so bile z debelimi železnimi žebliji tako trdno h križu pribite, da ni kar gibati ž njimi mogel. Vsi njegovi udje so bili nategnjeni. Njegove svete persi so bile od silnega nategnjenja tako potlačene, da je komaj dihal. Njegove oserčje je bilo vse skerčeno, in ga je strašno bolelo. Njegove presveto serce je bilo tako močno pobito, da se je komaj več gibalo. In njegova duša je bila tako polna žalosti in britkosti, da ni od nobene strani tolažbe dobivala.

Pri vsem tem je ubogi križani Jezus ves nag visel in ni ničesar imel, s čemur bi se odel, kakor samo tisto laneno ruto, okoli svojih ledij. Ta nagota mu je tudi muke delala zavoljo merzlote, od ktere so mu oterpnele roke, noge, nos in ušesa in celi život. Sveti očaki pravijo namreč, da tisti veliki petek je bilo silno merzlo

in sveti evangelist pravi razločno: „Je bilo mraz.“¹⁾ Tako se je bilo vse združilo, da je Jezusa mučilo.

Zraven tega je imel križani Jezus na svojem svetem životu ran brez števila in vsaka teh ran ga je bolela. Kako velike bolečine so bile te, ki jih je od toliko ti-soč ran terpel? In Jezus na križi si ni prav nič mogel pomagati: Z rokami si ni mogel obrisati oči, nosa, ust, ker so mu bile z žebli pribite. On se ni mogel ober-niti na drugo stran, ni mogel gibati, kakor samo glavo in tudi to z velikimi bolečinami zavoljo ternjeve krone in zavoljo oteklega vratú. Ako jo je na drugo stran obernil, čutil je nove bolečine. Po konci glave deržati ni mogel zavoljo ternjeve krone, zato jo je kakošenkrat doli na persi pobesil, kakošenkrat na desno, kakošen-krat na levo ramo; pa kamor koli jo je obernil, so ga ostri terni zbadali.

On ni mogel ne ležati, ne sedeti, ne stati, temveč je moral na štirih žeblih viseti, kar mu je delalo take bolečine, da jih ne more noben jezik izreči. On ni imel podnožja, da bi na njem z nogami stal, temveč je moral vedno na železnih žeblih viseti. Z eno besedo: Jezus je terpel bolečine, muke, čez vse muke terpljenje čez vse terpljenje.

V vseh teh bolečinah ni imel terpeči Jezus ne po-moči, ne tolažbe, ne počitka, ne okrepčanja, ne miru, ne pokoja. Ni ga bilo človeka, da bi mu prijazno besedo dal, ali mu kaj postregel. Niso mu dali enega grižljeja kruha, da bi bil si očverstil slabi želodec; ne kapljice vode, da bi si bil vgasil svojo hudo žejo. Na križi so ga pustili viseti, kakor da bi ne bil človek; pustili so ga koperneti, in tako so z njim ravnali, kakor da bi bil hujši, kakor satan.

Ta žalostna podoba križanega Jezusa je stala pred telesnimi in dušnimi očmi Marije Device, in ji je bila globoko v serce vtisnjena.

¹⁾ Jan. 18, 18.

Hvaljen bodi križani Jezus, in češčena bodi njegova prežalostna Mati Marija, sedaj in na vekomaj! Amen.

O Marija, prežalostna Devica! poglej, kako nas, nespametne ljudi, ta goljufni svet moti, kakor je bil nek-daj Galačane premotil,¹⁾ da nismo resnici pokorni: oh! postavi nam križanega Jezusa živo pred naše oči in vtisni ga globoko v naša serca. Amen.

Sedmi odstavek.

● Marijni žalosti pri Kristusovem križi.

Kadar imaš teže in težave z otroci in s prijatli.

„Nasitil me je z grenkostmi, upijanil me je s pelinom.“ (Žal. pes. 3. 15.)

1. Premišljuj Marijno žalost pri Jezusovem križi.

Pomisli, ljubi moj kristjan! kako je bilo deviški Materi Mariji pri serci, ko je videla svojega preljubega Sina v toliki revi. Ve matere, ki ljubite serčno svoje otroke, ve zamorete najbolj spoznati, kaj je terpelo Marijno serce, ko je videla svojega ljubega Sina v tolikem terpljenji. Poslušaj, kaj govori od tega razodenje svete Brigite: „Vse Kristusove rane so bile sulice v Marijinem serci. Ko je bila tedaj žalostna Mati vstala, je stala tu brez vse telesne moči. Stala je polna žalosti, bolj mrtva kot živa, in prebodena od meča bolečin.“ Ko je Marija svojega križanega Sinu Jezusa v taki strašni podobi zagledala, zdelo se ji je pri tem prvem pogledu, kakor da bi s križa ostra sulica nje serce prebodla in ne samo serce, ampak tudi vse ude in vse kosti.

O grozni pogled! čudo je, da ni Marija od žalosti umerla, da ji ni serce počilo od britkosti. Oh! kako je mogla žalostna Mati svojega terpečega Sinu v toliki revi gledati? Kakošno muko in terpljenje je čutila v vseh udih, ko je Kristusove ranjene ude gledala? Živa domišljija namreč, materna ljubezen in pa Božja gnada

¹⁾ Gal. 3. 1.

in moč je storila, da je vse Kristusove bolečine na svojem telesu čutila tako, da je bila v duhu z njim vred križana, in da je mogla reči, kakor poznej sveti Pavel: „S Kristusom sem na križ pribita.“¹⁾ Zato je terpela žalostna Mati take bolečine, kakor da bi bila nje udje vsaksebi raztegnjeni, nje noge na križ pribite, in kakor da bi bil ves nje život, kakor život njenega Sinu, ranjen in razmesarjen. Če je namreč sveti Pavel reči mogel: „S Kristusom sem na križ pribit. Znamenja ran Gospoda Jezusa nosim na svojem telesu;“²⁾ koliko bolj zamore pred vsemi ljudmi to reči Marija Devica, ktera ni samo s preišljevanjem, ampak s svojimi lastnimi očmi Jezusa terpeti videla, ter je bila s svojim križanim Jezusom križana, in je njegove rane nog in rok bolj živo čutila, kakor sveta Katarina Sienska in drugi svetniki.

2. Premišljuj, kako Marija ni imela nobene tolažbe.

Veliko sočutje, ki ga je Marija s svojim križanim Jezusom imela, je posebno vedno večje prihajalo zavoljo tega, ker je videla, da ga mora gledati v tako strašnem terpljenji, in vendar da mu ne more prav nič pomagati. Videla ga je vsega nazega, in Ona ga ni mogla odeti. Videla ga je vsega ranjenega in ni mogla mu ran obvezati. Videla je, da mu vedno kri teče in Ona mu je ni mogla vstaviti. Videla je njegovo glavo polno ternov, in Ona mu jih ni mogla nič podati, da bi ga oživila. Videla je, kako ga zaničujejo in zasramujejo, in obraniti ni mogla. Slišala je kako vse hudo od njega govorijo in ni mogla njegove nedolžnosti braniti. Slišala ga je ječati in zdihovati in Ona ga ni mogla tolažiti. Z eno besedo: Ona ga je videla v največih bolečinah na terd les križa pribitega viseti in mu ni mogla nobene tolažbe podati ne z besedo, ne z djanjem. Videla ga je od nog do glave v grozni revii, v mukah in bolečinah, in ga ni mogla rešiti. Zato je bilo nje materno serce od groznih žebljev prevertano, od Kristusovih ran ran-

¹⁾ Gal. 2, 19. ²⁾ Gal. 6, 17.

jeno in od njegovih bolečin kakor s sulicami prebodo. Zato je terpela take neizrečene bolečine, da, ko bi ta njena silna žalost se med vse ljudi razdelila, vsi bi od te žalosti umerli, pravi sveti Bernard. Pomisli o pobožni kristjan! kaj je Marijino serce terpelo, če vsi ljudje ne bi mogli te njene žalosti prestati. Marija pa je s posebno pomočjo Božjo to terpljenje prenesti mogla in morala, kakor je angelj sveti Brigiti razložil, rekoč: „Ne majhno čudo je Bog takrat storil, da deviška Mati, s tolikimi in tako velikimi bolečinami na duši ranjena, ni svoje duše izdahnila, ko je videla svojega ljubega Sinu nazega in ranjenega, in od vseh zasramovanega in zasmehovanega, med razbojnikoma viseti.“ Gotovo je Bog s svojo Božjo vsega-mogočnostjo nje materno serce krepil, če ne, bi bila od žalosti umerla. „Tako je stala pod križem, kakor živa mrtva, prebodena z mečem bolečine, in je gledala svojega križanega Sina.“ In ker ga ni mogla z ustmi tolažiti, govorila je v svojem serci k njemu, kot Bogu, te ali enake besede:

O preljubi moj Sin, Jezus! O Jezus, moj Sin! v kakošno terpljenje si prišel! Oh! kako so tvoje blage roke tako neusmiljeno prevertane; kako so tvoje svete noge tako grozno na križ pribite! Kako so tvoji udje tako strašno nategnjeni in vsaksebi raztegnjeni! Kako je tvoj nedolžni život tako razsekan! Oh da bi jaz mogla ti pomagati, ali tvoje žeblje ven potegniti, ali saj tvoje rane povezati! Oh! kako rada bi se dala namesti tebe na križ pribiti, da bi tebe rešila! — Ker pa to ni moglo biti, zato je nje duša od žalosti kopernela, in njeno serce je bilo od sočutja križano.

O prežalostna Mati Marija! po tvojem serčnem sočutji te prosim, daj mi občutljivo serce, da občutim tudi jaz v svojem serci Jezusove rane, njegov križ in njegovo terpljenje.

3. Premišljuj sočutje pobožnih in zvestih Kristusovih prijatlov.

Ti niso Kristusa zapustili v sili, temveč, ko so skoraj vsi ljudje od njega odpadli in vero nanj zgubili, ostali so vendar vedno pri Jezusu. Evangelje namreč pravi: „Vsi njegovi znanci pa in žene, ktere so bile prišle za njim iz Galileje, so od daleč stali, in to gledali;“¹⁾ saj pomagati mu niso mogli, tudi zraven niso smeli priti, da bi ga bili tolažili. To pa razumevaj ne samo od Marije Matere Božje, in od tistih, ki so bili z njo, ampak tudi od drugih bogaboječih ljudi, ki so Kristusa ljubili, in niso mogli, ako ravno bi bili radi bliže k njemu pristopiti, ter njegovo revo in terpljenje prav blizo gledati. Marija pa s svojo tovaršijo je stala poleg križa, kakor pravi sveti Janez.²⁾ Pomisli tedaj, o kristjan! kaj so ti zvesti Kristusovi prijatli tukaj terpeli. In da to bolj spoznaš, pomisli, kako bi bilo tebi, ako bi bil z njimi na Kalvariji stal. Ti ne bi bil mogel bolečin in grozne Jezusove podobe brez sočutja in s suhimi očmi gledati. Če ti, ki Jezusa le malo ljubiš, bi neizrečeno terpečega Jezusa pomiloval, oh! kaj meniš, da so ti zvesti Kristusovi prijatli v svojem serci čutili, ki so Jezusa ne le samo v tej največi revi videli, temveč tudi njegovo nedolžnost poznali, in terdno verjeli, da je pravi Sin Božji?

Kdo zamore povedati, kaj so ti pobožni ljudje, ki so Jezusa serčno ljubili, na duši in na telesu terpeli, in kako jim je serce kervavelo? Tako so oni namreč Jezusa pomilovali, da kakor pravi razodenje svete Brigite, „bi bili raji Kristusove muke z njegovo pomočjo na svojem telesu prenašali, ali pa v peklu goreli, kakor da bi njega videli tako terpeti!“ Glej, kako zvesti so bili Kristusovi prijatli! Saj ni nič čez zvesto serce, ktero tisočkrat raj samo terpi, kakor da vidi svojega ljubega terpeti. — Zato, pobožni kristjan! časti žalostno Mater Božjo, in vse sočutne Kristusove prijatle, in prosi jih, da zamoreš tudi ti prav in spodobno terpečega Jezusa pomilovati.

¹⁾ Luk. 23, 49. ²⁾ Jan. 19, 25.

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, in češčena bodi njegova žalostna Mati Marija, in vsi Jezusovi prijatli, sedaj in na vekomaj! Amen.

O Marija, žalostna Mati in kraljca vseh mučnikov! jaz te prosim po vseh bolečinah ki so tvoje materno serce pri Kristusovem terpljenji ranile; zadôbi mi gnado, da tvoje in Jezusove bolečine tudi moje serce prešinejo, s serčnim sočutjem ranijo, in in s sveto ljubeznijo in s svetim strahom napolnijo. Amen.

O Marija, prežalostna Mati in Devica! jaz te častim in spominjam tebe z vso tvojo žalostno tovaršijo, na vse bolečine, ki ste jih pri Kristusovem križanji terpeli in čutili; in vas prosim po vsi vasi serčni žalosti, zadobite mi v mojih nadlogah in križih pravo poterpežljivost, kristjansko ponižnost in gorečo ljubezen do Boga, da se v vseh rečeh in v vseh potrebah vedno po Božji volji ravnam, in po vašem zgledu križanemu Jezusu vselej zvest ostanem. Amen.

Enajsto poglavje.

Poslednje besede Kristusove na križi in njegova smert.

Pervi odstavek.

Od prve besede na križi.

Zoper sovraštvo in neprijateljstvo.

„Oče! odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo.“ (Luk. 23, 34.)

Ko je naš preljubeznjivi Odrešenik in Gospd na križi videl, da mu je v kratkem umreti, je hotel storiti

kakor nekdanj skerbni oče Jakob, ki je svojim sinom umiraje veliko lepih nauk dal. Zato je govoril sedem besed, ki so dokaj podučivne in tolaživne. Perva beseda je bila ta: „Oče! odpusti jim; saj ne vedó, kaj delajo.“ Da to besedo bolje razumiš, premišljuj naslednje:

1. Premišljuj, za koga je Kristus molil, namreč za svoje mučitelje, psovalce, morilce in za vse grešnike, kateri so mu toliko žalega storili in ga še žalijo, da se ne more dovolj popisati.

Mi ljudje smo že taki, da ko vidimo koga terpeti, se nam usmili; tudi še takrat, kadar človek vidi, da njegov sovražnik hudo terpi, omiluje ga v svojem serci. Kdo tedaj ne bi mislil, da so tudi Judje križanega Jezusa pomilovali? Toda žalibog! pri Judih ni bilo ne milosti, ne usmiljenja, ker so bila njih serca bolj terda, kakor marmelj, bolj terda, kakor jeklo in železo. Ne samo da niso križanemu Jezusu nič pomagali, temveč so se mu še posmehovali in so ga preklinjali, kakor pravi sveti Matevž: „Preklinjevali so ga in so s svojimi glavami zmajevali.“¹⁾ In sveti Lukež pravi: „Ljudje so stali in gledali in veliki duhovni so ga zasmehovali ž njimi vred.“²⁾ Ljudje so stali in so čakali na njegovo smert, kakor na reč, ki so jo že dolgo želeli, in se je veselili. In ker niso mogli na križi visečega s svojimi rokami se dotakniti, in tudi ne kamnjati, ker so se bali stotnika, ki je s svojimi vojaki zraven križa na straži stal; zato so ga žalili z zaničljivimi besedami in s kletvinami ter so s tem na znanje dajali, da niso še zadovoljni s tem, kar je do sedaj terpel, temveč da so pripravljeni terpinčiti ga, dokler se še ena žila v njegovem telesu giblje. Njegovo sveto telo je bilo že vse razmesarjeno, vendar si niso še miru dali, dokler niso tudi njegove duše z zaničevanjem in zasramovanjem vse ranili. Zato so svoje jezike brusili, da bi njegovo dušo še bolj ranili.

¹⁾ Mat. 27, 39. ²⁾ Luk. 23, 35.

Kristusovo življenje in smert.

Ne samo farizeji in druga velika gospoda, ampak tudi niže ljudstvo je tako delalo, kakor pravi sveti Lukež: „Ljudje so stali in gledali, in veliki duhovni so ga zasmehovali ž njimi vred“; in sveti Marka pravi: „Memo gredoči so ga preklinjali in so s svojimi glavami majali. Ravno tako so se mu tudi veliki duhovni posmehovali, s pismarji.“¹⁾ Iz teh besed spoznamo, da so vsi duhovni in posvetni možje in žene, hlapci in dekle, stari in mladi ubozega križanega Jezusa z besedami in z oponašanjem preklinjevali, in sicer tako strašno, da se kaj tacega ni nikoli godilo nobenemu, tudi najhujšemu hudodelniku ne. Judje namreč so vse na njem grajali. Niso prizanesli ne njegovi Božji ne človeški natori, ne njegovi časti, ne njegovi veljavi, ne njegovemu učenju, njegovim čudežem, ne njegovi čednosti, ne njegovemu veličastvu. Oni so ga popolnoma uničili, kakor da ni bil nikoli pri pravi pameti, temveč da je kot nepošten, goljufiv in zapeljiv človek se okoli vlačil, in ljudi slepil in zapeljeval, kakor se očitno vidi iz psovanih besed, ki jih evangelisti pripovedujejo.

2. Premišljuj, kako so Kristusa na križi njegovi sovražniki preklinjali.

Sveti Matevž pravi: „S svojimi glavami so zmajevali, in so rekli: Aha! kako tempelj Božji poderaš, in v treh dneh zopet sezidaš.“²⁾ Ali ni bilo to veliko zaničevanje, da so s svojimi glavami majali in tako govorili? Pač je Jezusa bolelo, da so s temi besedami njegovo resnico v nič stavili, ter pravili, kakor da ne bi bil govoril resnice, da Božji tempelj podere, in v treh dneh zopet se sèzida. Na dalej se govorili: „Ako si Sin Božji, pomagaj si sam!“ s temi besedami so hotli reči, da se je sam lažnjivo in iz prevzetnosti delal Sinú Božjega, kateri vendar sedaj nima toliko moči, da bi sam si pomagal. Tretjič so se posmehovali njegovi vsegamogočnosti, rekoč: „Drugim je pomagal, sam sebi ne more pomagati;“ to je: ako si drugim zares in ne le

¹⁾ Mark. 15, 29—31. ²⁾ Mat. 27, 40.

na videz pomagal, boš pač tudi sam sebi pomagal. Ali tu se vidi, da vsi tvoji čudeži so bili le na videz, le sleparija. Četrtič so se posmehovali njegovi kraljevi časti, rekoč: „Ako si Izraelski kralj, stopi s križa, in ti bomo verjeli.“ To je: Poglejte, ta je pravi Judovski kralj! Kje so tvoji služabniki, da te s križa snamejo? Ali ker ni nobenega, da bi te s križa snel in sam si tudi ne moreš pomagati, tedaj se pač zdi, da si lažnjiv, goljufiv kralj. Petič so govorili: „Na Boga je zaupal; naj ga sedaj reši, če ga rad ima.“¹⁾ S tem so se posmehovali Kristusovi pobožnosti in njegovemu zaupanju na svojega nebeškega Očeta, kakor da bi bili rekli: On se je vselej delal pobožnega človeka, ki noč in dan Bogu služi; ali tukaj se vidi, da je bil svetohlinec. Saj ako bi bil v resnici pobožen Bog, ne bi bil pripustil, da se na križ pribije; ali pa, Bog bi mu še sedaj pomagal, da bi bil tega vreden. Ker je pa od Boga in od ljudi zapuščen, je očitno znamenje, da je bil le svetohlinec in hudoben zapeljivec. — Te in enake besede so govorili veliki duhovni, pisnarji in farizeji vpričo vseh ljudi. Zoper vso natoro, zoper pamet in spodobnost je to, da se žalostnemu in terpečemu človeku še večja žalost in večje terpljenje dela; ker smo že tako vstvarjeni in sama pamet nas to uči, da se nam revni, žalostni, nesrečni usmilijo in da jih omiljujemo. Nikdar pa ni bilo nobenega človeka na svetu, da bi bil bolj potreben tolaženja in omilovanja, kakor je bil križani Jezus. Od kod pride tedaj, da se ga nobeden ne usmili, temveč da ga vsi v njegovi največji revni še bolj žalijo in zasramujejo? Oh to so delali zato, da bi ga spravili v nepoterpežljivost in v obupanje, da bi ga, ako bi bilo mogoče, na telesu in na duši pogubili. Tako grozno so sovražili nedolžno Jagnje Božje. Iz tega zamoreš soditi, kako je to njih hudobno govorjenje Kristusa v serce bolelo.

Naš ljubi Zveličar je sicer v svojem terpljenju mnogo zaničevanja in sramote preстал, toda ni bila nobena tako

¹⁾ Mat. 27, 43.

strašna, kakor sramota, ki so mu jo na križi delali. Zato je to sramoto tudi bolj čutil, kakor vse druge poprej. Orodje, s katerim so ga mučili, je le njegovo telo tergalo in razmesarilo; zasmehovanje in zasramovanje pa mu je prebadalo njegovo serce in njegovo dušo. Tedaj je bilo tako zaničljivo govorjenje in preklinjevanje dosti večja muka zanj, kakor vse telesno terpljenje. Jezus je visel na križi v tolikih bolečinah; na duši in na telesu je terpel toliko in tako britkih muk, da vsi ljudje ne bi jih bili prenesti mogli. In vendar mu niso nobene pomoči dali temveč so ga iz satanskega sovraštva še zasmehovali in preklinjali. Oh! kdo bi verjel, da zamore sovraštvo človeka tako daleč pripraviti?

3. Premišljuj, kaj je Kristus svojim sovražnikom, mučiteljem in vsem grešnikom prosil.

On je zavpil z milim glasom: „Oče! odpusti jim.“ — O nezapopadljiva ljubezen in dobrota! Oni so ga preklinjali, On pa je za-nje molil. Oni so strašno grešili, On pa jih je zgovarjal, kolikor mu je bilo mogoče, rekoč: „Saj ne vedó, kaj delajo.“ Kar je Jezus učil, to je tukaj sam delal, da bi nas s svojim zgledom podučil, kako imamo svojim zopernikom odpustiti, in se ž njimi spraviti. Jezus je iskal le čast Božjo in zveličanje svojih sovražnikov. On je že videl prihodnje šibe Božje in odpertí pekel za nespokorne grešnike. Zato se je postavil za srednika med Bogom in ljudmi, in je začel iz čalega serca svojega razžaljenega Očeta za grešno ljudstvo prositi, ne samo za Jude, ampak tudi za nas, ker je tudi za naše grehe križan bil; molil je pa ne na tiho ampak, kakor pravi sveti Pavel, na glas, in z objokanimi očmi rekoč: „Oče! odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo.“ To je: Ljubeznjivi Oče! zavoljo očetovske ljubezni, s katero me ljubiš, usliši me, ki te prosim za te svoje morilce in za vse grešnike. Oh! odpusti jim, zavoljo mojega terpljenja, njih velike grehe, kateri ne bi sicer bili vredni, da se odpusté. Ne glej na nehvaležnost grešnikov, ne na grozovitnost mojih sovražnikov proti

meni, temveč glej samo na moje strašno terpljenje in na zadostenje moje za-nje. Poglej mojo s ternjem kronano glavo in smertne udarce, ki jih na glavi čutim. Glej debele žeblje mojih rok in nog. Glej moje grozne rane, moje vse ranjeno telo, in vse bolečine, ktere jaz terpim, Glej mojo kri, ktero tako obilno za grešnike prelivam. Zavoljo mene odpusti jim, to te prosim; jaz namreč darujem vse to tvoji pravici, da njim grehe zbrišeš. Kakor jaz grešnikom vse iz serca odpustim, kar so mi storili, in kar mi še na duši in na telesu delajo: tako odpusti tudi ti njim, kar so tebi storili, in te razžalili.

O oterpnjeni grešnik! pomisli dobro neizrečeno ljubezen in dobroto Kristusovo proti vsem grešnikom. Poslušaj, kaj uči Kristus z križa doli, in uči se po njegovem zgledu vsem svojim sovražnikom iz serca odpustiti, in vse razžaljenje pozabiti.

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo prvo besedo na križi in za vso svojo ljubezen in dobroto do vseh grešnikov, sedaj in na vekomaj! Amen.

O najdobrotljiviši Jezus, naš Spravnik in Srednik in naša daritev! hvala in čast ti bodi za to, da si na svetem križi za svoje sovražnike, in za vse grešnike molil. Po tvojem ljubezni polnem serci in po tvoji molitvi te prosim spravi nas s svojim nebeškim Očetom, in zadobi nam njegovo očetovsko milost in gnado po svojem svetem križi in terpljenji. Amen.

O Jezus, mogočni in najdobrotljiviši besednik grešnikov! jaz te prosim po nezapopadljivi ljubezni tvojega usmiljenega serca, ktera te je v tvojih največih bolečinah na svetem križi naganjala, da si za svoje sovražnike, preganjalce in morilce, kakor tudi za vse grešnike svo-

jega nebeškega Očeta, prosil: daj mi usmiljeno, dobrotljivo bratovsko serce, da rad odpustim vsem, kateri me žalijo. Oh! ponovi, o Jezus, zvesti besednik vseh grešnikov! ponovi svojo prošnjo za me in za vse grešnike, in reci k svojemu nebeškemu Očetu: Oče! odpusti jim; saj ne vedó, kaj delajo. Amen.

Drugi odstavek.

Od druge Jezusove besede na križi.

Zoper nespokornost.

„Jezus mu je rekel: Resnično ti povem, danes boš s mano v raji.“
(Luk. 23, 43.)

1. Premišljuj, kako se je desni razbojnik spreobernal.

Goreča Gospodova molitev ni bila zastonj, ker se je vsled te molitve kmalo potem veliko sto Judov in nevernikov, ki so okoli križa stali, spreobernalo, ker so iz prve Kristusove besede spoznali njegovo prečudno poterpežljivost, krotkost in svetost, ker v svojih največih bolečinah ni bil nepoterpežljiv, temveč je še za svoje morilce Boga prosil. Med te spreobernjene grešnike se šteje posebno spokorjeni razbojnik Dizma, ki je na Jezusovi desnici na križi visel in ki je malo poprej z drugim razbojnikom vred tudi Kristusa klel, rekoč: „Ako si Kristus, pomagaj sam sebi in nama!“ Ko je pa slišal, kako Kristus za svoje sovražnike moli, začel je biti drugih misli in je spoznal, da mora biti svet mož. Začel je tedaj premišljati Kristusovo djanje in nehanje, in se je čudil, da je bil vedno tako poterpežljiv. Ko uni razbojnik ni jenjal, Kristusa kleti, ga je posvaril, rekoč: „Ali se tudi ti ne bojiš Boga, ker si v ravno tistem obsojenji? In midva sicer po pravici, ker po zasluženji svojih del prejemava; ta pa ni nič hudega storil;“¹⁾ tedaj grozno grešiš, da ga kolneš.

¹⁾ Luk. 23, 40. 41.

S temi besedami je spokorni razbojnik tri lepe čednosti na znanje dal prvič, se je spoznal krivega pred vsem ljudstvom, in da je s svojimi hudobijami to smert na križi zaslužil. Drugič, je pokaral brez strahu hudobnega tovarša in po tem takem tudi hudobne Jude, ki so nedolžnega Jezusa s svojimi hudobnimi jeziki tako kleli in žalili. Tretjič je spoznal očitno pred vsemi, da je Jezus nedolžen in da ni nič hudega storil. Tu se je gotovo skazal krepkega serca, ker se ni bal, s temi besedami očitno pokarati vse vélike duhovne, pismarje in starašine in sploh vse Jude in jim v zobe reči, da so po krivici Jezusa zatožili in obsodili. Veliki duhovni in drugi Kristusovi sovražniki so se pač čez tega spokornega razbojnika jezili, in menda so ga začeli zaničevati in zasramovati. Toda on se ni dal premotiti, temveč je vse poterpežljivo terpel. Potem je obrnil svoje oči k Kristusu, je svoje grehe v svojem serci skesano obžaloval, in menda tako le sam pri sebi govoril: Jaz ubogi grešnik vidim, kaj ta sveti mož od svojih sovražnikov terpi in vendar jim nič ne reče, se ne jezi, temveč še za nje Boga prosi. Oh! kako grozno terpi, in vse to po nedolžnem! Kolikanj sem jaz več terpljenja in muk zaslužil, ki sem vse svoje žive dni ropal in ljudi ubival! O Bog kako strašno sem te nazžalil! O zvesti in usmiljeni Bog! usmili se mene, in odpusti mi moje velike grehe, ki so mi iz serca žal. Oh, Gospod! ne daj, da se tvoje nedolžno terpljenje in tvoja draga kri na meni, ubogem grešniku, zgubi. Jaz spoznam, da sem po pravici obsojen in da zaslužim še veliko večje kazni. — Tako je menda govoril v svojem serci k Jezusovem sercu.

2. Premišljuj resnično spokorjenje dobrega razbojnika.

Ko je mnogo in dolgo v svojem serci molil in vse svoje grehe prav resnobno obžaloval, je na zadnje svoje usta odperl, ter s ponižnim in spokornim srcem rekel: „Gospod! spomni se na me, ko prideš v svoje kraljestvo.“ O čudovitna pokora in prošnja polna vere! Spokorni raz-

bojnik ni videl na Kristusu družega, kakor same rane in bolečine, in ni slišal nič družega od njega govoriti, kakor le zasmehljivo in zasramljivo: vendar pa ga imenuje Gospoda ali zapovedovalca in kralja celega sveta, kralja nebes in zemlje, ko pravi: „Kadar prideš v svoje kraljestvo.“ Od kod je ta človek to luč in to veliko spoznanje od Boga prejel, ki je vse svoje žive dni v grehih živel? Kdo mu je povedal, da On, ki je kot červ potlačen, zasramovanje ljudi in izveržek zmed ljudstva, je njegov Gospod in Bog, njegov Odrešenik in Zveličar? Gotovo le velika poterpežljivost, ki jo je na Kristusu videl in njegova molitev k nebeškemu Očetu za sovražnike in morilce; se vé da tudi Božja milost in razsvetljenje ga je k temu spoznanju pripeljalo.

Sedaj pomisli njegovo prošnjo, serčno in ponižno molitev, ki jo je Kristusu govoril. Rekel je: „Gospod! spomni se na me;“ to je: O moj Gospod in moj Bog! Odrešenik in Zveličar! jaz sem s svojimi grehi neskončne kazni zaslužil; zato serčno rad sprejemam in ter-pim časne kazni tukaj in na unem svetu; samo to te prosim, ko bom na unem svetu v strašnem ognji se čistil, oh! spomni se takrat na me v svojem kraljestvu večnega zveličanja, ki je večno življenje in vedno gledanje Božjega obličja. — O čudovitna in sveta molitev in prošnja!

3. Premišljuj drugo Kristusovo besedo, ali tolažbe polno obljubo, ki jo je spokornemu razbojniku storil.

Poglej! serčna žalost čez grehe in resnično spreobrnjenje tega razbojnika je dala Gospodu Jezusu veliko tolažbo in veselje; On je v svojem britkem terpljenji saj to tolažbo in veselje vžil, da je s svojo molitvijo in s svojo poterpežljivostjo to ubogo ovčico iz peklenškega žrela rešil. Zato je njegovo prošnjo vslišal, in mu je še tisočkrat več obljubil, kakor si je bil upal prositi, ker mu je s prijaznimi besedami rekel: „Resnično ti povem, danes boš z mano v raji!“ O tolažbe polna beseda,

o milostljiva obljuba! Kako je bil spokorni razbojnik, ko je to milostljivo besedo iz Jezusovih ust slišal, poln tolažbe in veselja! Kako serčno se je Kristsu zahvalil s pravo vero in dobrim upanjem ter je v svojem serci mu govoril: O najdobrotljiviši Gospod in Odrešenik! kako sem jaz nevredni človek to milost zaslužil? Tisočkrat več mi daješ, kakor sem se upal prositi. Ali, ker si tako neskončno dobrotljiv in darežljiv, sprejemem z zahvalo to tvojo obljubo in te hočem na vekomaj za to hvaliti. In tako je bil ta spokorni razbojnik srečen.

Zato tedaj, da Kristus tudi tebi te tolažne besede reče, prizadevaj si na vso moč z resnično pokoro, s pobožnim življenjem in vednimi prošnjami to milost doseči; prosi pogostoma Jezusa po dobroti, ki jo je razbojniku skazal, da naj tudi tebi to večno usmiljenje milostljivo skaže.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo ljubezen in dobroto do spokornega razbojnika in do vseh spokornih grešnikov, sedaj in na vekomaj! Amen.

Najdobrotljiviši Gospod nebes in zemlje! kateri si spokornemu razbojniku milost in gnado, in še celó nebeški raj obljubil; jaz te prosim s spokornim grešnikom in razbojnikom vred: „Gospod! spomni se na me v svojem kraljestvu!“ Spomni se na me v mojih potrebah, da mi pomoreš; v skušnjavah, da mi daš moči zoperstati in zmagati; v britkosti, da me tolažiš. Spomni se na me, ko v greh padem, da me ven potegneš; ko sem v smertnih težavah, da me ohraniš; ko bom stal pred tvojo sodbo, da me milostljivo sodiš in zveličaš, rekoč: „Danes boš z mano v raji!“, da Tebe tam vekomaj ljubim, hvalim in častim. Amen.

Tretji odstavek.

Od tretje Jezusove besede na križi.

Zoper nekerbljivost in nemarnost za svoje ljudi.

„On reče svoji Materi: *Žena, glej, tvoj Sin!*“ (Jan. 19, 26.)

Tretjo besedo, katero je Jezus na križi govoril, popisuje sveti Janez tako le: „Ko je Jezus Mater in učenca, katerega je ljubil, videl zraven stati, reče svoji Materi: *Žena, glej, tvoj Sin!* Potlej reče učencu: *Glej, tvoja mati*“¹⁾ V teh kratkih besedah so tolike in tako visoke skrivnosti zapopadene, da jih ne more noben človek dovolj zapopasti. Zato hočemo kaj malega prav priprosto od tega premišljati.

1. Premišljuj Marijino stanje zraven križa.

Evangelist pravi: „Poleg križa Jezusovega je stala njegova Mati.“ O čudovitna in skoraj neverjetna beseda! Tedaj žalostna Mati je pri tolikem terpljenji še stala? Kaj je takrat Marija terpela, popisuje sveti Bonaventura tako le: Sin je terpel na telesu, Mati v serci. Vse rane, ki so bile po vsem sinovem životu, so bile v maternem serci zedinjene.“ Če je Marija v svojem serci toliko ran imela, kolikor jih je imel Kristus na svojem telesu, kako je bilo mogoče, da je še mogla stati in živeti? Sveti Brigiti je enkrat Mati Božja rekla: „Jezusovo terpljenje je bilo tudi moje terpljenje, ker je bilo moje serce tudi njegovo serce.“

Ko je tedaj Marija tako žalostna pri križi stala, in neprenehoma h križu gor pogledovala in zdihovala, je križani Jezus svoje kervave oči odperl, in je svojo ubogo Mater milo pogledal, kar sveti Janez s temi besedami naznanja, ko pravi: „Ko je Jezus Mater videl zraven stati.“ Oh! kako žalosten pogled! Njegove oči so bile od kervi otemnjene, ki je vedno z glave doli tekla. Od bolečin so bile tudi tako globoko v glavo vderte, da je križani Jezus le težko z njimi gledati mogel; vendar,

¹⁾ Jan. 19, 26. 27.

kakor pravi sveti Janez, je pogledal svojo Mater. Ker je namreč spoznal njeno veliko žalost, hotel jo je tudi tolažiti. Zato je svoje kervave oči povzdignil, in jo je prijazno pogledal. Ta je bila edina tolažba, katero ji je dati mogel.

Jezus je hotel svojo ljubo Mater tolažiti, pa je s tem njeno serce še bolj ranil: prijazniše jo je namreč pogledal, tem globokejša je ta pogled šel v njeno serce, Poslušaj, kaj je od tega Marija sama sveti Brigiti razodela :

Kadar me je moj Sin s križa doli pogledal, tekle so solze iz mojih oči, kakor voda iz studencev. In ko je Jezus moje terpljenje videl, je iz sočutja za ene trenutke na svoje lastno terpljenje pozabil.

Pomisli dobro, pobožni kristjan ! kaj Jezus in Marija tukaj terpita, in eden drugemu terpljenje množita. Sočutje Marijino z Jezusom primerja sveto pismo morju, kjer pravi: „Velika je, kakor morje, tvoja potertost, kdo te bo ozdravil?“¹⁾ In sveti Anzelm in Bernard pravita: Da ko bi se Marijina žalost med vse ljudi razdelila, vsi ljudje bi od te žalosti pomerli. Ako je tedaj Marijino sočutje s Kristusom bilo tako veliko, kakošno je bilo še le Kristusovo sočutje? Saj v vseh popolnostih Kristus svojo Mater tako presega, kakor morje presega majhen studenec. Zato jo je tudi veliko bolj ljubil, kakor ga je Ona mogla ljubiti. Ker je tedaj sočutje toliko večje, kolikor večja je ljubezen, oh ! kako neskončno se je Kristusu Marija usmilila? Marija pa je nezmerno terpela na svoji duši. Ona je namreč v duhu terpela, ker je videla Jezusa terpeti; terpela je, kakor da bi bila za roke in za noge na križ pribita; kakor da bi bila na vseh udih raztegnjena, kakor da bi bila na celem životu ranjena, kakor da bi bila na glavi s ternjem kronana; en križ sta imela Sin in Mati. O kako je našega Odrešenika bolelo, videti svojo ljubo Mater v tolikih bolečinah!

---

¹⁾ Žal. pes. 2, 13.

2. Premišljuj, kako je hotel Kristus na znanje dati, da se mu njegova žalostna Mati v serce usmili.

V razodenji svete Brigite se bere tako le: „Ko je Kristus svojo Mater pod križem tako milo jokati videl, spoznalo se je na njegovem obrazu in na njegovem glasu, da je njegovo serce od sočutja ž njo globoko ranjeno. Glej! poleg Jezusovega križa je stala njegova najsvetejša Mati ne v polajšanje, ampak v pomnoženje njegovih muk. Spoznalo se je to na njegovem obrazu, ker je svoje kervave oči proti nji obernil, in jo prav prijazno in milo pogledal. Spoznalo se je to lahko tudi iz njegovega milega glasu, ko je svojo ljubo Mater svojemu apostelju priporočil. In pa Jezus sam je to neki pobožni duši tako le razodel: „Terpljenje moje Matere mi je delalo toliko žalost, da, ako bi bila volja mojega nebeškega Očeta, bi bila moja največa tolažba ta, da bi bil vse njene bolečine v svoji duši terpel, zato da ne bi bila ona nič terpela. In akoravno bi bile vse muke, ki sem jih svoje žive dni terpel, tako pomnožene, vendar bi bilo za me to veliko polajšanje; saj bi bila tako moja Mati lahko brez terpljenja živela. Ker pa je imela biti moja muka nezapopadljiva in brez vse tolažbe, zato mi ni bila dana ta milost, akoravno sem večkrat iz otroške ljubezni do nje s solzami za to nebeškega Očeta prosil.“ Sklenjeno je bilo namreč, da ima Kristus umreti britke smerti brez tolažbe in polajšanja.

3. Premišljuj, kaj je Kristus svoji žalostni Materi govoril.

Ko so videli sveti Janez in svete žene, da Marijina pričejočnost Kristusu njegovo terpljenje le množi, so prosili Devico Marijo en malo proč od križa na stran stopiti. Žalostna Mati pa jim je rekla: Oh pustite, da stojim zraven Jezusa, in da mu pomagam nositi njegove bolečine. Kje namreč imam biti, kakor tam, kjer je edini ljubej mojega serca? Kam hočem iti, da mu bolečin ne množim? Oh kako morem proč iti od tebe, saj moje serce in tvoje serce, o Sin! je eno? — Take

tožbe so Jezusa še bolj žalostnega delale. Tedaj je Kristus se nekako po svetu ogledoval, da bi iz vseh svojih prijatlov najzvestejšega izbral, ki bi bil vreden, njegovo Mater pod svojo brambo vzeti. Ali ni ga dobil družega, kakor svojega najljubšega, najzvestejšega, najčistejšega in najsvetejšega učenca Janeza. Zato se je obrnil Jezus poln resnobe in sočutja k svoji Materi in k svojemu ljubemu učencu Janezu, odperl je svoje kervave oči in svoja otekla usta in je z milim glasom jo Janezu priporočil rekoč: „Žena! glej, tvoj sin;“ to je: Preljuba Mati! jaz vem, koliko zavoljo mene terpiš, in kako želiš z mano vred umreti. Ker pa to ni volja mojega nebeškega Očeta, ker Božja pravica terja, da jaz za grešnike umerjem, in da moram se od tebe ločiti; zato ti dam svojega najljubšega in najzvestejšega učenca, da ga boš namesti mene sina imela. On naj ti v prihodnje zvesto streže in otroško ljubezen, zvestobo in pokorščino skazuje. Ne žaluj tedaj, kakor da bi bila popolnoma zapuščena in brez sina; temveč vzemi mojega najzvestejšega prijatla za sina in z Janezom vred vse prave kristjane, ki te bodo kot svojo Mater častili, na pomoč klicali in ljubili, kakor da bi bili od tebe telesno rojeni. — S temi besedami je dal Kristus svoji Materi svetega Janeza za sina, in ž njim vred vse pravoverne za otroke. Zato imej vselej otroško ljubezen do Marije, kot svoje najljubše Matere in priporočaj se ji večkrat in zaupljivo.

4. Premišluj, kaj je Kristus svojemu ljubemu učencu Janezu govoril.

Poslednja beseda, katero je umirajoči Jezus svoji ljubi Materi govoril, je bila za njeno v smert žalostno serce vendar neka tolažba, ker je slišala, da ji umirajoči Sin zvestega varha postavlja in sicer svojega najljubšega prijatla. On ne bi ji bil mogel dati ljubšega človeka, kakor svetega Janeza. Janez je bil med Jezusovimi učenci njemu najljubši, najčistejši, in med njegovimi prijatli najzvestejši in najstanovitniši. Med tem nam-

reč, ko vsi drugi aposteljni, učenci in verni, ki so še na Kristusa verovali, se niso upali Kristusa očitna spoznati, ter so se daleč držali; ostal je sveti Janez pri njem in je skazal, da je pravi, zvest prijatelj.

To ljubezen in zvestobo mu je hotel Jezus obilo poverniti; zato mu je toliko časti in milosti skazal, da je imel biti v prihodnje namesto Sina prečisti Devici Mariji, tadaj Jezusov brat, in prvi med vsemi Mariji devici priporočenimi otroci. Zato mu je rekel: „Glej! tvoja mati;“ to je: Poglej, ljubi moj Janez! ker te jaz dokaj ljubim, in ker si me ti vedno ljubil in v povračilo za ljubezen in zvestobo, katero mi v mojem terpljenji skazuješ, ti zapustim v svoji oporoki najljubše, kar imam na zemlji, namreč svojo ljubo Mater. Njo dam tebi za pravo Mater, in ti jo priporočam, da za njo skerbiš, jo spoštuješ in ljubiš kot svojo Mater in daš vsem kristjanom lep zgled, kako naj mojo ljubo Mater častijo, ljubijo in na pomoč kličejo.

O velika čast, ki jo je Kristus svetemu Janezu skazal, ko ga je imenoval Marijinega Sina, in mu je dal kraljico nebes za Mater. Tako namreč ga je naredil tudi za svojega brata, in postavnega dediča nebeškega kraljestva. Sveti Janez je to veliko milost tudi spoznal, in je Devico Marijo kot svojo najljubšo mater z najčistejšo in z najzvestejšo ljubeznijo vselej ljubil, in ji kot svoji Materi z otroškim spoštovanjem in zvestobo vselej stregel, kolikor je mogel. Vedi pa tudi in pomisli, da so bili v Janezu vsi verni od Device Marije za sinove sprejeti: Jezus namreč govori k vsem svojim učencem ali kristjanom: Glej! tvoja Mati. Ona je dobrotljiva, usmiljena in milostljiva Mati vseh.

Molitev.

Hvaljena bodita Jezus in Marija, in počesčen bodi sveti Janez, z vsemi Marijinimi častivci! Amen. O križani Jezus, poln ljubezni in dobrote! jaz te

prosim po tvojih besedah na križi, da ti je moja časna in večna sreča priporočena, in da me svoji preljubi Materi po tisti ljubezni in zvestobi priporočiš, s katero si svojega ljubega učenca Janeza ji priporočil in za Sina ji dal, da po njenih mogočnih priprošnjah slavni sad tvojega odrešenja dosežem. Amen.

Molitev k Materi Božji.

Jaz te pozdravljam in častim o predobrotljiva Devica Marija! kot najvrednišo Mater Kristusovo in vseh kristjanov. Zato te izvolim za svojo drago Mater in te pohlevno prosim, da me za svojega sina in služabnika milostljivo sprejmeš. Ti najsladkejša Devica! si Gospodova Mati, in mati vseh njegovih služabnikov; zato spomni se, da si ti moja Mati, in da sem jaz tvoj sin. Ti si dokaj mogočna in slavna, in jaz sem dokaj ubog, reven in slab. Skaži se tedaj, preljuba Mati in devica! dobrotljivo Mater, ovaruj mojo dušo in moje telo vseh duhovnih in telesnih zlegov in nevarnost, stori me deležnega svojih blagrov, čednost in milost. Ne reči, o najzvestejša Devica! da mi ne moreš tega storiti; saj ti je tvoj Božji Sin vso oblast dal v nebesih in na zemlji. Tudi ne zgovarjaj se, da nisi dolžna, mi to storiti; saj si Mati vseh revnih in ubogih sploh. Ker si tedaj ti presladka Devica! moja Mati za tako od mene zbrana in naprošena, in zraven tega dokaj mogočna in bogata, me boš tudi gotovo tolažila, varovala, rešila, ter v Kristusu obogatila, posvetila in zveličala. Glej, o Gospodova Mati! ti moraš svojim služabnikom pomagati. O Mati Odrešenikova! pomagaj nam, ki

želimo in hrepenimo po zveličanji, po Jezusu Kristusu našem Gospodu in Zveličarji. Amen.

Četerti odstavek.

**Solnce, luna in druge stvari žaljujejo nad Kristu-
sovim križanjem.**

Zoper temoto, oslepljenje in ertopenje serca.

*„Od šeste ure pa se je tema storila po vsi zemlji do devete ure.“
(Mat 27, 45.)*

1. Premišljuj, od kod ta nenavadna tema kmalo po tem, ko je bil Jezus križan.

Vedi, da so bile pri Judih ure po dnevu drugače razdeljene ali štete, kakor pri nas. Ko je dan napočil zjutraj, bila je prva ura dneva, in ko je bil poldan, bila je šesta; ko se je solnce zvečer za gorami skrilo, in je temno prihajati začelo, bila je dvanajsta ura. Ko tedaj pravijo evangelisti, da je bila tema od šeste ure do devete, je to pa našem štenji od poldne do treh popoldne. Bil je tedaj naš zveličar, kakor spričuje sveti Janez v svojem evangelji, o poli enajste ure zjutraj v smert obsojen. Na to je bil s križem ven na Kalvarijo peljan, kar je eno uro terpelo, kakor smo že premišljevali. O poli dvanajste je bil križan, in skoraj pol ure na križi visel, predno je tema postala in te pol ure časa je bil tako strašno zasmehovan in preklinjevan, da Bog Oče ni mogel več dalej te strašne krivice terpeti, ki se je njegovemu Sinu delala. Zato je hotel, da se je solnce po vsem svetu tako strašno stemnilo, kakor še nikoli, od kar svet stoji.

Solnce merkne navadno in po natornem teku reči takrat, kadar stoji luna ravno na sredi med solncem in zemljo. Tistikrat namreč luna brani solnčnim žarkom, da ne morejo do zemlje; zato pa je na zemlji temno in megleno. Malokrat pa se popolnoma stemni kakor po

noči,*) ker le malokrat luna solnce popolnoma zakrije in še tistikrat ni popolnoma nočna tema. Luna pa ne more stati na sredi med solncem in zemljo nobenkrat, kakor o mlaji; ker le tistikrat je bliže solnca, sicer je vselej dalej od solnca. In kolikor je luna bolj polna, toliko dalej je od solnca, kakor z lastnimi očmi lahko vidimo in spoznamo. Ko je namreč polna luna ali ščip, luna vstaja, kadar solnce zahaja. Kadar je pa nova luna, jo vidimo prikazovato se na zahodnem nebu koj potem, ko je solnce zašlo, tedaj prav blizo solnca. Iz tega tedaj lahko spoznamo, da je bilo otemnjenje solnca takrat, ko je Jezus na križi visel, velik čudež. Godilo se je namreč to solnčno otemnjenje o ščipu, ko je bila luna najdalej od solnca; kar si nekteri tako le razlagajo:

Potem ko je bil Kristus svojo ljubo Mater sv. Janezu priporočil, in je bilo ravno poldne, postala je na enkrat taka tema po vsem svetu, da nikoli taka. Luna namreč, takó pravijo, je hitreje kakor pšica letela, in se vstavila na sredo med solnce in zemljo. Po tem takem se je solnce tako stemnilo, da je bilo podobno črnemu žimnatemu žaklju, ker ni noben žarek od solnca na zemljo padal; luna pa ne samo da je zgubila vso svojo svetlobo, temveč je bila tudi vsa kervava. Taka tema je bila na zemlji, da so se zvezde na nebu videle. In tega strašnega merknjenja, te teme so se vse stvari tako prestrašile, kakor da bi imel priti sodnji dan.

In zares! kdo ne bi se bil prestrašil pri tej strašni prigodbi? Dobri ljudje si niso mogli misliti družega, kakor to, da solnce ne more več svetiti od velike žalosti zavoljo velike storjene hudobije, in da se je zavoljo tega v žalost obleklo. Zvezde, kakor se je zdelo, so le milo migljale, kakor da bi tudi one žalovale. Spolnilo se je tukaj namreč, kar pravi Bog pri preroku Eze hijelu: „Vse luči na nebu bom v žalost djal.“¹⁾ In ta tema je

*) Postavim, takó, kakor se je bilo stemnilo julija mesca v letu 1842.

¹⁾ Ezech. 32, 8.

terpela ne kakor pri navadnem merknjenji le nekaj minut ali trenutkov, ampak cele tri ure, namreč od dvanajste do treh popoldne, kakor sveti evangelisti razložno pravijo. Zato so se vsi ljudje zelo prestrašili, ki so ta strašni čudež videli. Vse nebeške luči namreč so žalovale, solnce je bilo otemnjeno, luna žalostno kervava, zvezde so žalovale, le blede migljale, svetiti pa niso mogle, zato ker je svetloba časti Božje¹⁾ otemnela. Zato je sledilo tudi na to nenatorno temo, da so vse živali na zemlji žalovale, in niso ne jedle, ne pile, ne počivale. Tičice pod nebom so žalovale, niso okoli letale, niso prepevale, temveč so svoje perute pobesile in se z mesta niso ganile. Ribe v vodi so žalovale, bile so kakor bolne in mertve. Listje in trava je žalovala, in vse rastline so svoje listje pobesile, in se stiskale, kakor da bi bile pomerznile in oterpnele. Ljudje so žalovali, in so žalostni in neveseli okoli hodili, in niso vedeli, kaj to pomeniti utegne. Hudobni grešniki so žalovali, in vest jih je tako grizla, da bi bili kmalo malodušni postali in obupali.

Posebno pa je bil Pilat zavoljo te strašne teme ves iz sebe od strahu, in je zavoljo tega Jude sklical in vprašal, kaj neki ta tema pomeni? Judje pa so odgovorili: Solnce je merknilo, kakor po navadi, in v tem ni nič čeznatornega, in tedaj se ni tukaj ničesar bati. To laž so si namreč izmislili, da ne bi nobeden te teme za čudež imel, in tedaj na Kristusa verjel. Ali neverni pogani so to bolje spoznali, in si k sercu vzeli. Sveti Dijonizij namreč, tistikrat še pogan, ktereга je poznej sveti Pavel v Atenah spreobernal, piše od tega tako le: Da je bil takrat v mestu Heliopolji v Egiptu; in ko je videl, da je luna izpod zemlje naglo kakor pšica ven priletela, in se pred solnce postavila: se je temu zelo čudil, in nekega modrijana vprašal, kaj pač to pomeni? Ta mu je odgovoril: Ljubi moj Dijonizij! Božja naredba je to spremembo prinesla. Dijonizij pa je te spomina

¹⁾ Hebr. 1, 3.

vredne besede govoril: „Ali terpi Bog cele natore, ali pa bo konec sveta.“ Zato so se ljudje popraševali, kaj utegne pomeniti ta čeznatorna tema? Eden družega so prašali, kaj bo iz te strašne dogodbe? Ljudje namreč so videli in dobro spoznali, da žaljujejo vse stvari, in da ves svet je nekako pobit. Tudi hudobni Judje, ki so poprej Kristusa grozno preklinjali, so se prestrašili, ko so to nenavadno znamenje videli, in so umolknili; in ker zavoljo teme niso mogli več Jezusa na križi videti, jih je veliko domu šlo. Več njih pa je na Kalvariji ostalo, da bi konec videli, ker so se nadjali, da bo vsak trenutek tema odjenjala.

2. Premišluj, kaj je Jezus pri tej temi čutil in mislil.

Ako hočeš, o grešnik! vedeti, kaj je Kristus ves ta čas mislil in čutil, približaj se v duhu h križu, in vprašaj sam svojega Odrešenika, zakaj so vse stvari, tudi tiste, ki nimajo življenja, nekako žalovale? Vprašaj, kaj se imaš učiti od solnce, lune in od vseh stvari? In boš videl, da ti Kristus s križa doli tako le govori:

Ljubi moj Sin! spolnilo se je tu, kar sem po preroku Joelu prerokoval: „Dal bom čudovitna znamenja na nebu in na zemlji, kri in ogenj, puh in dim. Solnce se bo spremenilo v temoto, in luna v kri, predno pride dan Gospodov, veliki in strahovitni. In zgodilo se bo: Vsak, kdor bo klical ime Gospodovo, bo rešen.“¹⁾ Kaj meniš, da pomenijo tá velika znamenja? Zakaj so žalovale in so se poskrile lepe nebeške luči? Videle so me že pol ure na križi viseti; in ko so videle, da je moje terpljenje vedno večje, niso mogle tega več gledati, temveč so, da tako rečem, svoje oči si zakrile in so po svoje jokale kervave solze. Da ker so videle, da jaz v največjih smertnih težavah ne morem umreti, zato so hotle one pred mano umreti, da ne bi na dalej gledale mojega terpljenja. To so storile neobčutljive stvari, kaj delaš

¹⁾ Joel. 2, 30 — 32.

pa ti? One so se jokale, in ti me moreš gledati s suhimi očmi? One so od sočutja medlele, in tebi ni kar nič mar za to, kar jaz terpim? O, če bi ti mogel na svojem telesu občutiti le en malo mojih velikih bolečin, kako kmalo bi se ti jaz usmilil! Zakaj jaz sem terpel na vseh udih na telesu najgroznejše bolečine. Zato želim, da moje terpljenje sočutno premišljuješ, in na zadnje moje ime skesano na pomoč kličeš.

O preljubeznjivi Jezus! ako mi tvoje terpljenje serca ne gane, sem pač bolj terd, kakor kamen in skala. O vi, ljubi angelji Božji! pomajte mi objokovati mojega ljubega Jezusa, ker je tako nezmerne bolečine terpel! O nebeške luči, ki ste nad terpečim Jezusom žalovale, solnce, luna in zvezde, pomagajte mi nad terpečim Zveličarjem jokati in plakati! Oh! plakajte in žalujte, vi človeški otroci! nad križanim Jezusom in nad njegovo britko muko! Oh, pomislite, kako na križi visi, od nezmerne bolečin, kakor pogažen červ, se zvija, sem ter tje obrača, in nikjer miru ne najde! O preljubeznjivi Jezus! dodeli, da s tabo žaljujem, svoje grehe obžaljujem in skesano kličem tvoje sveto ime.

3. Premišluj, kaj je Kristus v tej temi terpel, in kako so njegove bolečine vedno večje prihajale.

Naš Zveličar je bil na vseh udih tako ranjen, da od nog do glave ni bilo zdravega uda na njem. Ti veš, da ko ima kdo globoko rano, in ako se ta rana ne očisti in ne oveže, začne skleti in žgati, in strašno boleti. In čem dalej ostane rana neovezana, tim več se vname, se gnoji, in vedno bolj oteka. Naš usmiljeni Zveličar pa je imel neštevilno ran na svojem svetem životu in nobena teh ran ni bila oprana, očiščena ali ovezana, temveč vse so bile odperte in gole in merzli veter in pa sirovi mraz sta ga strašno mučila. Ker je bilo namreč te tri ure solnce vse otemnjeno, in se je bil dan v noč spremenil, zato je bil tudi mraz večji. Več teh ran je bil ubogi Kristus o polnoči v vertu dobil, druge v Kajfeževi hiši, največ pa jih je dobil zjutraj v Pilatovi

hiši in zraven nje. Ker vse te rane tako dolgo niso bile povezane, temveč so bile vedno ponoljane, si lahko misliš, kako je bil ves ranjeni život otekel, in kako so bile vse rane vedno bolj vnete. Če ena sama rana tako boli, da človek nima miru noč in dan, kako so našega Zveličarja bolele njegove velike in globoke rane, ki jih je toliko imel? Domišljuj si tedaj, da stojiš na Kalvariji pod Jezusovim križem in da ti križani Jezus tako le govori:

Ljubi moj Sin! obrni svoje oči na me, in dobro me poglej na križi. Oh ogleduj moje rane: poglej! kako so velike, globoke in široke. Poglej! kako so kervave, in kako se povsod ven vidi sirovo meso, in kako so vse rane vnete. Oh! kako bi ti ječal in zdihoval, ako bi imel eno samo teh ran na svojem životu; kako velika je tedaj moja bolečina? Pomisli pa tudi to, da ne ležim na mehki postelji, temveč da sem na križi razpet, ter moje rane vedno večje postajajo in me tako strašno bolijo, kakor da bi kdo s kako ostrino vse moje rane vedno tergal. Glej! vse to terpim iz ljubezni do tebe, za te, da ti zacelim rane tvoje duše.

Zato te prosim, o najdobrotljiviši Zveličar! po vseh tvojih strašnih ranah, zaceli rane moje grešne duše. Amen.

4. Premišljuj, kako so Kristusa bolele rane njegovih svetih rok in nog.

Kolikor dalej je ubogi Jezus visel na štirih žeblih, toliko bolj so se širile rane na njegovih rokah in nogah, in toliko večje bolečine mu je delalo stati na železnih žeblih. Zato se je kakošenkrat prizadeval, od neznesljivih bolečin, se na križi stegniti, kakor da bi hotel za roke in noge enmalo počitka najti; ker je bil pa tako grozno razpet, da se ni mogel na nobeno stran obrniti, je bilo vse njegovo prizadevanje zastonj, in je moral ostati nepremično viseti. S takim stegnjenjem si je še le vsakrat večo muko pripravil, ker so bili vsi njegovi udje tako polni bolečin, da ni mogel nobenega brez strašne muke obrniti ali ganiti.

Potem je treba pomisliti, da so bili vsi udje Jezusu tako strašno nategnjeni, da so bili vsi iz svojih sklepov stopili. To je pa dobro znano, da ko si je kdo ud spahnil, če se mu ud koj nazaj na svoje mesto ne postavi, terpi neizrečene bolečine. Pomisli tedaj, kake neznane bolečine je Jezus na vseh svojih udih terpel, ker so mu bili uže pred tremi urami vsaksebi raztegnjeni, in so ga le skleli, in vsak trenutek bolj boleli. Oh! kako velika muka je bilo tol

Poslušaj, kako je Kristus sam to tožil sveti Brigiti rekoč: „Jaz sem kakor v tlačivnici tako stiskan in da so se mi žile potergale, in da so šli vsi moji udje vsaksebi. Vse moje oserčje je bilo skerčeno in moje serce je bilo polno bolečin in muk. Kakošenkrat namreč so bolečine iz žil k sercu silile, kakošenkrat pa zopet od serca k žilam. In tako se je bolečina množila in smert podaljšala.“

5. Premišljuj, kaj Jezus Kristus od svojega britkega terpljenja na križi k nam govori.

On govori namreč k vsakemu grešniku po preroku: „O Izrael! mene ne pozabi.“¹⁾ Oh! ne pozabi, o grešnik! kako sem za te terpel. Domišljuj si, da si na Kalvariji pričujoč, in da vidiš s svojimi očmi, kako drago moram plačevati za tvoje grehe. Na križi sem visel v tolikih mukah in bolečinah, kakoršnih ne more nobeno človeško serce zapopasti. Na rokah in nogah, in na vseh členih sem terpel tako grozne muke, da sem vsak trenutek menil, da moram dušo izdahniti. Enkrat bi se bil rad na drugo stran obernil, pa nisem mogel. Svojo bolno glavo bi bil rad kam naslonil, pa imel nisem, kam? V to revo si me ti pripravil, zavoljo tvojih grehov sem moral jaz tukaj v tolikih bolečinah viseti. Kako je mogoče, da moreš še grešiti, in moje terpljenje mi množiti?

¹⁾ Iza. 44, 21.

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse zveličanske opomine in nauke. Amen.

O Jezus nedolžno, Jagnje Božje, za naše grehe zaklano in darovano! tedaj so bili moji grehi vzrok tvojega terpljenja in tvojih groznih ran? O prekleti grehi, ki ste mojega Boga in Gospoda na križ pripravili! O prekleta nasladnost, zavoljo ktere je moj Odrešenik tako strašne bolečine terpel! O moja duša! poglej dobre sveto Jezusovo telo; ves poln muk je in bolečin, ki jih za te terpi. Oh ti moj križani Odrešenik! Jaz te iz serca pomiljujem, in se ti zahvaljujem za vse muke in bolečine, ki si jih zavoljo mene in za me terpel. Ker si me tedaj do križa in do smerti ljubil, hočem tudi jaz tebe ljubiti v križi in terpljenji, v življenji in v smerti. Sedaj te čislam in ljubim čez vse, ker si moj Bog moj Gospod moj Dobrotnik, moj Odrešenik, moje zveličanje, in moje vse. Zato pa tako sovražim greh, da hočem raji tisočkrat umreti, kakor tebe še s kakim grehom vedno in radovoljno razžaliti. Po tvojih svetih ranah te prosim, zaceli rane mojih grehov! Po tvojih žeblih prosim, s kterimi si bil na križ pribit, ohrani me v dobrem sklepu, in ovaruj me vsakega greha. Oh! pribi me k svojemu svetemu križu s svojo mogočno gnado, s svojo sveto ljubeznijo in z zveličanskim strahom Božjim, da se nikdar več s smertnim grehom od tebe ne ločim, temveč s tabo združen ostanem na vekomaj. Amen.

Peti odstavek.

Kaj je terpela Marija v temi in po temi in pri četrty Jezusovi besedi na križi.

Premišljuj to, da ne pozabiš na smert in na smertne težave.

„Da bi ga bili želeli, zaničevanega in najzadnjega med ljudmi, moža bolečin.“ (Iza. 53, 2. 3.)

1. Premišljuj Marijino terpljenje v temi, ali nje muko tri ure na dolgo, ko je videla, da žaljujejo nad njenim Sinom solnce, luna in zvezde.

Oh! kaj je takrat terpelo ubogo materno serce Marijino? O ti moj Bog! kako grozne muke so to bile? Zavoljo goste teme ni mogla svojega Sinú na križi čisto videti; vendar pa je slišala križano Jagnje Božje večkrat zaječati in zdihniti, kar ji je šlo skoz mozeg in kosti. Ko pa ga ni slišala, bila je v veliki skerbi, ter si je mislila, da utegne umirati. Ko ga je pa zopet slišala, jo je smertna bolečina prešinila. Tako je neprenehoma umirala in zopet oživila. Ona je bila nektare krati v v taki omedlevici, da njene tovaršice vedele niso, je li živa ali mertva. Večidel namreč je na tleh ležala onemogla v naročji pobožnih žen. In ko je Kristus zdihnil ali zaječal, se je vselej vsa stresla. Ko je tako pod križem in v senci svojega ljubega Sinú sedela, je bilo spolnjeno tisto prerokovanje od bogaboječe neveste, ki pravi: „Od ljubezni omedlujem.“¹⁾ Tako se je jokala, da več ni mogla, temveč morala je tudi ona reči s prerokom: „Moje oči pešajo od solz.“²⁾ In ker ni mogla več s solzami in z jokanjem si olajšati žalostnega serca, bila je tako silno žalostna, da ji je bilo umreti. Tako je tedaj terpela Marija te tri ure.

2 Premišljuj Marijino terpljenje po temi.

Ko je bila tema prešla, in je bil zopet jasen beli dan, je Marija svoje oči h križu obernila, da je svojega križanega Sinú pogledala. Kdo pa more popisati, kako je ta prvi

¹⁾ Vis. pes. 2, 5. ²⁾ Žal. pes. 2, 11.

žalostni pogled njeno serce prebodel? Našla je Jezusa vsega spremenjenega, vse drugače, kakor je bil poprej; on ni bil več poprejšnjemu podoben. Poslušaj, kako razodenje svete Brigite njegovo podobo popisuje: „Tu so se prikazale njegove ljubeznjive oči na pol mrtve in njegova usta odperta in kervava. Obraz in lica obledela in vderta, in život njegov je bil zavoljo vedne zgube kervi ves bled in slab. Trebuh je bil tako vdert, kakor da ni imel čev; brada in lasje so bili s kervijo zaliti.“ Njegovo obličje je bilo tako spremenjeno, da je bila groza pogledati ga; in njegove oči so bile tako globoko vderte, da je komaj več ž njimi gledati mogel. Tudi lica so mu bila tako vderta, kakor človeku, ki lakote umira; in njegove ustnice so bile debelo otekle, rujave in černe. Od prevelikih bolečin je bil njegov trebuh tako skerčen, da ga ni bilo poznati; in persna kost in rebra so mu močno ven molela. Roke in noge so bile zavoljo mraza in zavoljo velike zgube kervi vse višnjeve, blede in oterpnjene in ven iztekla kri je bila vsa sesirjena in se je deržala njegovega života. Posebno pa je bil na rokah in nogah tako strašno otekel, da je bila groza gledati ga.

3. Premišluj, kaj je terpela Marija, ko je slišala četerto Jezusovo besedo na križi.

Ko je videla svojega Sinu v največih bolečinah, in ga je pomilovala, zadene jo na enkrat še večje terpljenje, ko sliši Jezusa na ves glas zavpiti, in tožiti: „Moj Bog! moj Bog! zakaj si me zapustil?“ — Ta beseda je bila tako strašna, da po razodenji sv. Brigite je bil tudi Bog Oče z angelji vred ginjen; kaj meniš tedaj, kako je ta beseda Marijno serce ranila? Saj ni noben angelj in noben človek bolje umel pomena teh besed kakor Marija; zato pa tudi ni nobenemu ne angelju ne človeku ta Jezusova beseda bolj globoko v serce segla kakor Mariji. Nobenkrat ni strela, ki je zraven človeka vdarila, nobenega tako prestrašila, kakor je to Jezusovo vpitje prestrašilo Marijo. Šlo ji je namreč tako silno skozi serce, (kakor

ona sama spričuje), kakor da bi široka, na dve plati ostrasulica ji persi bila prebodla. Zato se je, ko je to slišala, na celém životu stresla. Onemogla je tako, da se je na tla zgrudila, in da ni znamnja življenja več od sebe dajala; kar angelj sveti Brigiti tako le razklada:

„Ko je Marija mili Jezusov glas slišala, je britka bolečina njeno deviško serce tako prestrašila, da ni nobenega uda na svojem životu več gibala.“ Božja vsega-mogočnost jo je sicer še živo ohranila; vendar je bila bolj mrtva kot živa, ker po angeljevem spričevanju ni z nobenim udom več gibala. Mati Božja je sveti Brigiti razodela: „Te besede nisem mogla nikoli pozabiti, dokler nisem prišla v nebesa.“

Zato tedaj, ljubi moj kristjan! imej usmiljenje z žalostno Devico, in po njenem zgledu ljubi Jezusa, njenega Sinu.

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse svoje britko terpljenje, in češčeno bodi Marijino terpljenje sedaj in na vekomaj! Amen.

O Marija, prežalostna Mati! jaz te spominjam na vse bolečine, kar si jih terpela, posebno tiste tri ure, ko si stala poleg Jezusovega križa. Veliko je bilo tukaj tvoje terpljenje, in nezmerno morje tvoje britkosti. O dobrotljiva Devica! iz serca se mi usmiliš, oh! stoj, te vrotim, tudi meni ubogemu na strani v mojih poslednjih silah, kakor si stala svojemu Božjemu Sinu na strani, ko je terpel in umiral. In po tem, kar si tiste tri ure zraven Jezusovega križa terpela in prestala, te prosim, da me ovaruješ večne smerti, po svojem preljubem Božjem Sinu, Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Šesti odstavek.

Od Jezusove zapuščenosti, in od njegove četrte besede na križi.

Zoper maloserčnost in obupanje.

„Moj Bog! Moj Bog! zakaj si me zapustil?“ (Mat. 27, 46.)

Med vsemi besedami, k jih je križani Jezus na križi govoril, ni nobena tako strašna kakor četrta, namreč: „Moj Bog! moj Bog! zakaj si me zapustil?“ Da moreš to dobro razumeti:

1. Premišljuj največo zapuščenost Jezusovo na križi.

Iz skušnje se vé, da človek vsako telesno in dušno težavo in revo zamore prenesti, ako čuti znotrajno tolažbo, in ako mu Bog da gnado poterpežljivosti. Če je pa v svojih zopernostih od vseh ljudi zapuščen, in tudi od Boga nima nobene tolažbe; tedaj mora človek skoraj obupati, ali pa si mora delati veliko silo, da sam sebe prenese in zataji.

Sedaj pomisli, kaj je tvoj Odrešenik na križi terpel in kako je bilo njemu mogoče, svoje terpljenje prestati. On je bil na duši in na telesu v nepopisljivi revi in nadlogi, in od vseh ljudi zapuščen in še celó sovražen, da so ga žalili, kjer in kakor so le mogli, pomagali pa mu niso tudi v najmanjši reči ne. In pri tem je bil tudi od Boga (s katerim je bila njegova človeška natora vselej združena) tako zapuščen, da ni ne kapljice tolažbe od njega dobil. Kako je bilo mogoče, da je to skoraj neskončno muko prestati in največo zapuščenost prenesti mogel?

O pobožna duša! pomisli dobro to zapuščenost svojega Odrešenika. On visi na križi v največih bolečinah. Ljudje, ki stoje okoli njega, nimajo ž njim nobenega usmiljenja, še le zasmehujejo ga in ga strašno preklinjajo. On je videl pred sabo hudobnost, nehvaležnost in pogubo toliko nespokornih grešnikov, in njegov nebeški Oče ga noče tolažiti. Zato je bila njegova duša tako polna

žalosti, da si ni mogel najmanjše reči misliti, ktera bi ga bila tolažiti ali poživiti mogla. Zakaj vse tolaživne misli so bile od nezmerne britkosti njegove duže vničene, kakor zgine kapljica sladke vode, ki pade v grenko morje. Domišljuj si tedaj, da tvoj zapuščeni Zveličar s križa doli tako le k tebi govori:

O moj sin! pomisli vendar enmalo mojo zapuščenost in moj revni stan, v katerem se nahajam; poglej le! ves sem pogreznjen v morje britkosti, in ne najdem tal, kjer bi svoj konec imelo. Vpil sem na pomoč, tako da mi glasù zmanjkuje, in sem zapuščen od nebes in od zemlje, od Boga in od ljudi, ker moram vedno s smertjo se boriti. Vse to terpim zavoljo tebe, da bi tebe ganil, da tudi ti kaj terpiš zavoljo mene. Ti pa si mi tako nezvest, da ako ti vselej sladke tolažbe ne delim, koj mene zapustiš, in svojo tolažbo pri stvareh iščeš. Ali je pa to prav, ali se spodobi, da jaz, tvoj Bog, največo zapuščenost in žalost terpim, ti pa nočeš nobene britkosti ali zapuščenosti terpeti, temveč hočeš imeti le tolažbo in veselje, ter hočeš v britkosti in o času skušnjave koj od mene odpasti?

2. Premišljuj, da usmiljena Mati Marija, in dobri Kristusovi prijatli niso Jezusu v njegovi zapuščenosti nobene tolažbe dajali, ampak mu le terpljenje množili.

Njih sočutje namreč je množilo Jezusu njegove bolečine in njegovo serčno žalost. Poslušaj, kaj On sam od tega govori k sveti Brigiti: „Ko sem v takih bolečinah visel, sem kakšenkrat svoje oči odperl, in sem videl stati svojo Mater vso objokano; njeno serce je bilo polno bolečin in žalosti, njeni udje so bili vsi oterpnjeni, in njena žalost in njeno terpljenje mi je šlo bolj k sercu, kakor moje lastne bolečine. Videl sem tudi svoje prijatle v veliki žalosti stati, in da so eni zmed njih omahovali v veri. Drugi pa so terdni stali v veri, ali silno so bili zmešani. Glej! take reči sem jaz, tvoj Odrešenik, terpel, in tega nobeden ne premišljuje. Zato tožim to

tebi, da pomisliš, kaj sem terpel, in kako se mi vrača za to.“

Od tega je tudi Marija k sveti Brigiti tako le govorila: „Ko me je moj sin tako terpeti videl, so ga moje bolečine tako pretresle, da je zavoljo mojih bolečin skoraj pozabil na svoje lastne bolečine.“ In ravno to razodenje imajo še te le besede: „In ko je potem pogledal na svoje prijatle, ki so se jokali, presegala je bolečina, ki jo je občutil zavoljo terpljenja svojih prijatlov, vso bridkost in bolečino, ki jo je terpel na svojem telesu in na svoji duši: ljubil jih je namreč iz celega serca.“

Iz teh spričeb vidiš, kako ljubeče Kristusovo serce ne samo da ni zajemalo nobene tolažbe temveč le britkost iz sočutja svoje ljube Matere in prijatlov; in da sočutje njegovih prijatlov ga je bolj bolelo, kakor njegovo lastno znotrajno in zunanje terpenje. To pa ni bilo še vse. Kristus namreč je pomiloval ne samo svoje prijatle, ampak tudi vse tiste, kateri so imeli kadaj kaj terpeti zastran njegovega imena. Zato je On takrat na križi tako terpel, kakor da bi bil s svetimi mučeniki vred ranjen, razsekan, stergan, sežgan in umorjen: kakor da bi s spoznovavci vred terpel lakoto, žejo, mraz, vročino, nagoto in druge nadloge: kakor da bi prestajal z vsemi žalostnimi žalost, britkost, revo, nadlogo, bolezní, uboštvo in krivice. Z eno besedo: vse reve in nadloge, ktere so imeli terpeti zavoljo Njegovega imena ljudje v vseh prihodnjih časih, vse te reve je terpel On na križi v svojem serci brez vsake tolažbe, in brez vsakega polajšanja.

3. Premišljuj četerto Jezusovo besedo na križi in nje mnogoverstni pomen.

Ko je bil tedaj Jezus v tako veliki zapuščenosti, in v tolikih bolečinah, se ni mogel več zderžati, temveč je hotel v pričo celega sveta to svojemu nebeškemu Očetu tožiti. Sveti Matevž popisuje to tako le: „In okoli devete ure je Jezus z velikim glasom vpil rekoč: Moj

Bog! moj Bog! zakaj si me zapustil?"¹⁾ Jezus je te besede govoril, ne tiho, ne sam za se, temveč da jih celi svet sliši, je na glas vpil, in kakor pravi razodenje, od velike britkosti svojega serca, in zavoľjo prevelike britkosti svojega terpljenja je iz dna svojega serca, s povzdignjeno glavo, z očmi proti nebu obernjenimi, z bleddimi ustnicami in s kervavim jezikom glas zagnal in in zavpil: „Moj Bog! moj Bog! moj Bog! zakaj si me zapustil?"

O besede, nad kterimi so se zavzeli nebo in zemlja, angelji in ljudje! Da se človek potoži čez človeka, ni nič novega; da pa se Bog čez Boga, Sin Božji čez Boga Očeta potoži, to je visoka skrivnost, ki se da težko umeti, in razložiti. Jezus je bil takrat v takih stiskah in britkostih, da je očitno Bogu svojo preveliko silo in zapuščenost tožil, rekoč: „Moj Bog! moj Bog! zakaj si me zapustil?" to je: Oče nebeški! ti vidiš, da jaz tukaj na križi visim, in najgroznejše muke terpim, ker sem ves zapuščen in žalosten, in prav dobro poznam veliko zaničevanje in krivico, ki jo grehi Bogu delajo. K temu me še zapuščaš, in mi ne privoščiš najmanjše tolažbe, temveč izlivaš vso svojo jezo nad me, kakor da bi bil jaz največi grešnik celega sveta. O usmiljeni Oče! jenjaj vendar, in ne izlivaj več nad me svoje jeze, temveč daj mi saj eno kapljico svoje Božje tolažbe, da zamorem stanovitno prenesti nastajajoče smertne težave.

Tako je prosil in tožil ubogi zapuščeni Kristus; ali pravični Oče, ki je hotel, da se Božji pravici za toliko grehov zadosti, mu ni takrat nobene pomoči poslal, temveč je pustil Jezusa na križi viseti brez vse tolažbe, dokler ni izdahnul svoje duše. Tega pa ni storil, kakor da bi bil se jezil čez svojega preljubega Sina; temveč, ker so naši grehi tako težko kazni, pokoro in zapuščenost zaslužili in terjali. Zato zamore Kristus po vsi pravici čez nas tožiti:

¹⁾ Mat. 27, 46.

O grešnik! v kakošno terpljenje si me pripravil? Poglej! zavoljo tvojih grehov sem prišel v to grenko morje bolečin in sem bil čez glavo vanj pogreznjen. Akoravno sem to za vse ljudi terpel, vendar moraš vedeti in verovati, da sem vse tudi za te terpel. Kakor namreč sedaj za te tako skerbim, kakor da bi bil ti sam na svetu; ravno tako sem tudi za te terpel, kakor da bi bil ti sam grešnik na tem svetu. Neprenehoma si mi bil ti pred očmi; neprenehoma sem mislil na tvoje grehe, kateri so me bolj boleli, kakor grenka smert, katero sem imel terpeti. In ti vendar nočeš obžalovati svojih grehov, in nočeš z mano usmiljenja imeti; in še jenjati nočeš grešiti?

4. Premišljuj še druge vzroke četrte besede Jezusove na križi, zakaj namreč je Kristus tožil čez svojo zapuščenost, ker je vendar sicer vse z največo poterpežljivostjo terpel.

V celem njegovem terpljenji namreč ne beremo, da bi se bil čez koga potožil, kakor samo čez služabnika, ki ga je pred Anom v obraz udaril, in tudi tega ni storil brez posebnega vzroka. Sicer ni poterpežljivo Jagnje svojih ust odperlo, da bi se bilo potožilo, kakor samo tukaj proti svojemu Očetu. Judje so ga bili v vertu vjeli; Ana je pripustil, da je bil v obraz bit; Kajfež ga je spoznal krivega smerti; Herodež ga je zaničeval in zasmehoval kot norega človeka. Pilat ga je v smert na križ obsodil; rabeljni so ga bičali, s ternjem kronali in križali; veliki duhovni so ga zasramovali in preklinjevali; z eno besedo: vsakdo ga je žalil, kakor in kjer je mogel in hotel; vendar ni tožil poterpežljivi Jezus čez nobenega, temuč je tiho molčal k vsemu temu sramotanju, kakor da bi bil vse to zaslužil. Sedaj pa, ko je imel v kratkem umreti, potožil se je proti svojemu nebeškemu Očetu in je z velikim glasom vpil, da so vsi ljudje lahko slišali in razumeli, da mora njegova človeška natora tako brez tolažbe terpeti, in da ne dobiva nobene tolažbe od Boga. Ker je bil namreč pravi Bog

in pravi človek, bi bil kdo menil, (kakor tudi še dan današnji nekteri krivo mislijo), da je Kristus svoje bolečine lahko terpel, ker je bila njegova človeška natora od Božje natore podperana in krepčana. Da ne bi tedaj kdo tega menil, temveč da bi vsakdo terdno veroval, da je njegova človeška natora brez vsake take pomoči terpela, in vse bolečine prav živo čutila: zato je hotel pri začetku terpljenja kervavi pot potiti, in sedaj na konci svojega terpljenja na glas vpiti, da je od Boga zapuščen. Res je sicer, da je Božja človeško natoro podperala, pa le za to, da je jo živo ohranila, da je mogel Kristus tolikajn za nas terpeti, sicer bi bil namreč skoraj vsak trenutek nagle smerti umerl; ali to ni dajalo slabi človeški natori nobene tolažbe, ampak le večje terpljenje. Ako bi bil Jezus namreč poprej umerl, ne bi bil imel toliko terpeti. Ker je pa vsak trenutek v smertnih bolečinah s smertjo se boril, in vendar umreti ni mogel, je bilo to njegovo ohranjenje tako dolgo, da je Božji pravici zadostil, ravno taka tolažba, kakor obešenemu človeku, kateri viseč na vislicah, se vedno s smertjo bori, in vendar umreti ne more, akoravno bi rad umerl.

Imej tedaj, o pobožni kristjan! usmiljenje s svojim zapuščenim Zveličarjem, in reci: O Jezus! po tvoji popolni zapuščenosti na križi te prosim, ne zapusti me na mojo smertno uro! Amen.

5. Premišljuj, kako je Kristus s solzami v očeh svojega nebeškega Očeta prosil.

To spričuje sveti Pavel rekoč: „On je v dnevih svojega mesa molitve in prošnje z močnim glasom in s solzami daroval njemu, kateri ga je zamogel oteti od smerti, in je bil uslišan zavoljo svoje vdane volje.“¹⁾ Te besede svetega Pavla se nanašajo sicer prav za prav na Jezusa v vertu, na oljski gori molečega, kjer mu je bil angelj poslan, da ga je pokrepčal. Verjetno pa je, da je Jezus tudi tu v svojem poslednjem borenji s smertjo solze prelival, in svojo molitev in prošnje z ve-

¹⁾ Hebr. 5, 7.

likim vpitjem in z močnim glasom svojemu nebeškemu Očetu daroval, da bi bil uslišan. Jezus je namreč čutil, da ga je Bog samemu sebi prepustil, in je tudi občutil to neizrečeno zapuščenost. Ta žalostni stan mu je solze iz oči potisnil, in Jezus je zavoľjo tega k Bogu Očetu vpil in klical. Te solze s Kristusovo kervijo vred so najimenitniša cena našega odrešjenja; in kakor nas je sveta Jezusova kri očistila, tako so nas njegove solze oprale. Tudi za Jezusa niso bile te solze zastonj prelite: zakaj Bog je njegovo prošnjo uslišal, in v kratkem konec storil njegovemu terpljenju. — Zato spoštuj te svete Jezusove solze, in počasti jih kakšenkoli s to le molitvico:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svoje solze in za svojo zapuščenost na svetem križi, sedaj in na vekomaj! Amen.

O Jezus, najdobrotljiviši Odrešenik! jaz častim tvojo zapuščenost na oljski gori in na križi, kakor tudi solze, ktere si takrat preli, in te zahvaljujem za solze, kar si jih preli v jaslih, v svojih otročjih letih, pri obrezanji, na begu v Egipt, pri obujenji Lazarja, in na cvetno nedeljo, ko si se jokali nad mestom Jeruzalemom: na zadnje za vse solze, kar si jih preli vse svoje žive dni in v svojem britkem terpljenji. Po tvoji žalostni zapuščenosti, po vseh tvojih solzah te prosim, daj mi s svojo sveto gnado pravega potertega duha, da bom svoje grehe in hudobije, zamude in lenobe za časa obžaloval, pa tudi tvoje britko terpljenje s hvaležnimi solzami pokore in ljubezni objokoval, zato da me tvoje solze operejo, očistijo, in nebeškega veselja vrednega in deležnega storijo. Amen.

K časti četrte Jezusove besede na križi.

O Gospod! zavoljo svoje popolne zapuščenosti na svetem križi ne zapusti me na vekomaj. Amen.

O Jezus, moč in tolažba vseh žalostnih! po tvoji popolni zapuščenosti in britkosti, ktere si na svetem križi terpel, ko si govoril: Moj Bog! moj Bog! zakaj si me zapustil? te prosim, oh! dodeli nam svojo pomoč in tolažbe polno gnado in razsvetljenje, da mi v vseh svojih stiskah, silah in britkostih svojo pomoč, tolažbo in pribežališče pri tebi iščemo in dobimo. Oh! ne zapusti nas revnih, in ne zaverzi nas nepotolaženih, temveč obriši nam na zadnje vse naše solze s svojo pravo tolažbo, in s svojim večnim zveličanjem in z večnim veseljem. Amen.

Sedmi odstavek.

Od pete Jezusove besede na križi.

Zoper pijanost.

„Potem, ker je Jezus vedel, da je vse dokončano, da se je dopolnilo pismo, je rekel: Zejen sem!“ (Jan. 19. 28.)

1. Premišljuj peto besedo, ktero je križani Jezus na glas in očitno na križi govoril.

Blizo pol ure po treh je Jezus zavpil: „Zejen sem!“ s ktero besedo je hotel na znanje dati svojo telesno in dušno žejo. Kar zadeva telesno žejo, prelil je že toliko kervi, da se je zdelo, da ne more biti več kapljice kervi v njegovem životu. Tudi iz svojih oči je toliko solz prelil, da je bila vsa njegova moč usušena, kakor čepina,¹⁾ kakor je bilo od njega zdavno prerokovano. Potem pa se je bil prvič na oljski gori, in potlej, ko je križ nosil, tako potil, da ni bilo nič več vode v njem. Na

¹⁾ Ps. 21, 16.

to se je vsled neštevilnih ran po celem životu od merzlice tresel, in ta merzlica za ranami mu je delala najhujšo žejo. Iz vseh teh vzrokov se je v Jezusu taka žeja vnela, kakoršne ni nikoli noben človek skusil. Njegov sveti jezik je bil ves kakor sežgan, tako suh je bil; njegove ustnice so mu od žeje pokale; nebo in gerlo sta mu bila popolnoma posušena, njegov želodec kakor sežgan, njegovo oserčje suho. Zato je hotel to muko, od ktere je ves čas svojega terpljenja molčal, sedaj na konci svojega življenja vsem na znanje dati, zato da vsi ljudje zvejo, da je tudi najhujšo žejo terpel, in da je bila ta žeja veliko hujša kakor tista, ki jo drugi ljudje terpijo. Rekel je tedaj na glas, da so ga vsi okoli stoječi slišati mogli: „Zejen sem!“ Hotel je namreč reči: Dajte mi vendar en požirek vode, da si hudo žejo pogasim. Ne prosim vina, ampak le vode. Oh, ljubi moji ljudje, ki tu okoli mene stojite, ne odrecite mi te ljubezni, da ne skopernim od žeje.

Koga ne bi ganilo tako milo toževanje? Kako je bilo vendar mogoče, da se ni nobeden ubozega križanega Jezusa usmiliti? O sveti Janez! zakaj ne pomagaš svojemu Učeniku? O zvesta Magdalena! zakaj ne tečeš po en malo vode za svojega ljubega Učenika? Med tem ko je bila tema, bi se bilo to lahko zgodilo, saj ne bi vas bil nobeden videl. Menda pa je po Božji naredbi se to zgodilo, da so tudi Jezusovi prijatli v veliki žalosti in zmotnjavi popolnoma pozabili, podati mu en požirek vode, zato da je Jezus kelih terpljenja do dna izpraznil, zato da so se prerokbe spolnile.

2. Premišluj Jezusovo duhovno žejo.

Potem ko je bil Kristus, kralj vseh angeljev, slovo vzel od Janeza in od svoje Matere, je vse bolečine tiho in poterpežljivo prenašal, samo svoje žeje ni skrival, temveč je na glas zavpil: „Zejen sem!“ Ta žeja menda mu je bila večja muka, kakor vse drugo terpljenje, ne samo za telo, ampak tudi za dušo. Temu se sveti Bernard dokaj čudi, in pravi: „Oh, Gospod! česa si bil

žejen? Ali je žeja težavniša, kakor križ? Ternjevo krono nosiš na glavi, in si z žeblji na križ pribit; in ti molčiš od križa in tožiš le čez žejo: „Žejen sem!“ Ljubi moj Zveličar! kaj pomeni to? Morebiti si hotel reči: Žejen sem vaše vere, žejen sem vašega večnega veselja, vašega zveličanja. Da se ima toliko duš pogubiti, me bolj boli kakor vse moje terpljenje.

Če Kristusa od prvega začetka njegovega življenja vprašamo: Zakaj si človeško natoro na se vzel? Zakaj si se rodil? Zakaj si bil v jasli položen, in zakaj si bil obrezan? Zakaj si v Egipt pobegnil? Zakaj si ljudi učil? Zakaj si lakoto in žejo terpel? itd. In Jezus nam na vsa ta vprašanja odgovori: „Žejen sem!“ Vprašajmo na daleč: Zakaj si pripustil, da so te vjeli in zvezali; da so te tako neusmiljeno bičali in raztepli; da so te s ternjem kronali in ti sveto glavo prebodli; da so te z železnimi žeblji na križ pribili? „Žejen sem!“ nam bo Jezus odgovoril; žejen sem vašega zveličanja. Moja žeja je želja, da se zveličate, da se odrešenja vdeležite, da imate pravo živo vero. Tedaj ni le telesne žeje terpel, ampak tudi duhovno, pravi pobožni Jeremija Drekseli, to je: on je želel našega zveličanja.

Tukaj naj vsak svojo vest popraša, kaj Kristusu v njegovi žeji podaje. Oh! koliko jih je, ki mu dajejo vino z miro pomešano lažnjive in hinavske pokore! Drugi mu podajejo samo žolča in jesiha, zavoljo svoje nespokornosti, ali nobene prave resnične spokorne solze, ktere je tako žejen. O ljubi moji! ne tako; temveč recimo v vsaki reči: Zato da se spolni pismo in volja Božja, hočem rad to in uno terpeti; hočem gorečo žejo imeti po pravičnosti; hočem želeti še več s Kristusom terpeti, še več dobrega delati, da v vseh rečeh sveto pismo, to je, Božjo voljo spolnim.

3. Premišljaj, kaj so Jezusu v njegovi žeji piti podali, ali mu še podajajo.

Ko je naš ljubeznjivi Zveličar tako milo tožil, da je žejen, kaj meniš pač, da so okoli stoječi storili? Ali mu je kdo zmed njih podal en požirek vode? Salomon namreč je rekel: „Dajte močne pijače žalostnim, in vina njim, ki so britkega serca.“¹⁾ Ali oh! skoraj me je sram reči, kaj se je zgodilo; ker so ljudje tukaj zoper vso človeško natoro delali. Saj človeška natora je taka, da revnemu v največi sili ničesar odreči ne more. In ako bi človek videl svojega sovražnika pri ognji se peči, ter bi ga slišal za Božjo voljo prositi en požirek vode, ne bi mu mogel odreči. Ubogemu križanemu Jezusu pa so ti nečloveški trinogi storili, česar ne bi noben človek svojemu največemu sovražniku storil. Ko so namreč slišali, da Jezus v teh svojih nezmernih bolečinah in smertnih težavah prosi, naj bi mu za Božjo voljo en malo vode podali, da omoči svoj suhi jezik: ne samo mu niso vode dali, temveč so iz satanskega sovraštva gobo v jesihi pomočili, ki so ga vselej pri križi imeli, da so na križi visečim z jesihiom kri ustavljali, zato da so daleč v mukah živeli, in bolj počasi umirali. Potlej so to gobo pomočili tudi v posodo, v kateri je bil žolč, po Davidovi prerokbi;²⁾ na to so privezali gobo na terst, in so tako žejnemu Gospodu v usta pomolili, odžejati ga, ali prav za prav, da so mu jezik in usta z grenkostjo napolnili.

Oh, strašna neusmiljenost! in neslišana grozovitnost! Ali je to požirek za umirajočega? Oj, vi satanski ljudje! kako je mogoče, da ubozega, križanega Jezusa v tej njegovi največi in poslednji sili še tako sovražite? Ako mu nečete dati vode, zakaj mu daste jesiha s žolčem? Oh! kako je Jezusa bolela ta zaničevavna neusmiljenost! Vendar pa je posesal en malo iz te gobe, akoravno je grenkost žolča čutil. Od tega je prerokoval David rekoč: „In dajejo mi žolča v jed, in v moji žeji me napajajo z jesihiom.“ Oh! kako grenka usta, in kako bolečino mu je ta grenka pijača naredila! Ves njegov drobek namreč,

¹⁾ Prig.. 31, 6. ²⁾ Ps. 68. 22.

in vsa njegova čeva so bila ranjena, potergana, vneta in skerčena. Ko je tudi jesiha z grenkim žolčem prišel do teh ranjenih delov, lahko verujemo, da ga je žgalo, sklelo, zbadalo in tergalo. Tako tedaj je Kristus še več terpel, kakor poprej.*)

4. Premišljuj, kaj Jezus sedaj od tebe imeti hoče.

On je žejen tvoje pokore, tvojih spokornih solz, tvoje čednosti, tvojega zatajevanja, to je, On je žejen tvojega zveličanja. Zato si lahko domišljuješ, da ti s križa doli tako le govori:

Moj sin! ali se ti jaz kaj smilim? Ako bi bil ti zraven mojega križa na Kalvariji stal, ali bi mi bil dal en požirek vode? Glej, to ljubezen mi lahko še danes skažeš: ako si en požirek odrečeš k časti moje žeje na križi; ali pa, ako bolniku en požirek vode daš, sprejemem jaz to tako, kakor da bi bil meni na križi vina piti dal. Ako pa tega storiti nočeš, si proti meni ravno tako neusmiljen, kakor so bili moji sovražniki. Ti se jeziš čez beriške hlapce, kateri mi niso hotli podati vode, in so mi namesti tega podali jesiha z žolčem. Toda ti delaš z mano ravno tako, kader si nočeš nič pri pijači odtergati, temveč večkrat še celo brez potrebe nezmerno piješ, in se vpijaniš. Kolikorkrat tako delaš, tolikokrat mi podaješ s svojo nezmernostjo žolča in jesiha v moji žeji. Za to obudi kes in žalost čez svoje grehe, in reci:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo žejo na križi, v kateri je bil napojen z jesihom in žolčem; češčen bodi za to sedaj in na vekomaj! Amen.

O Jezus, najdobrotljiviši Odrešenik sveta! čast in hvala ti bodi za obilno prelitje tvoje drage kervi; za tvojo veliko telesno in duhovno žejo na svetem križi; za žolč in jesiha, ki si ga pokusiti in piti hotel, da si ogrenil si okus, usta in jezik, zato da si zadostil za naše grehe pijanosti in nezmernosti. Dodeli mi, te pro-

*) Na križi viseči človek je navadno naglo umerl potem ko je jesiha pokusil.

sim, tvojo Božjo gnado, da iz ljubezni do tebe, in zavoljo tvojega svetega imena, rad terpim lakoto in žejo in vsako zopernost, ter se vprihodnje v resnici ogibam in varujem vsake nezmernosti. Na zadnje vžgi v meni duhovno lakoto in žejo kristjanske pravičnosti, vsake čednosti in pospeševanja tvoje Božje časti in slave. Amen.

Osmi odstavek.

Od šeste Jezusove besede na križi.

Zoper duha lenobe.

„Kadar je bil tedaj Jezus jesiha vzel, je rekel: Dopolnjeno je!“
(Jan. 19, 30.)

1. Premišljuj, kako je hotel Jezus s to besedo svojemu nebeškemu Očetu, okoli stoječim in vsem ljudem veliko povedati.

Pervič, svojemu nebeškemu Očetu je hotel reči: Ti, dobrotljivi Oče! si mi od prvega začetka mojega življenja na zemlji križ podal, in zapovedal, da se dam križati za človeka, zato da se tvoji Božji pravici zadosti. In jaz sem ti na to odgovoril: Da, oče! jaz ti hočem pokoren biti do smerti, in sicer do smerti na križi. Klavščine in daru nisi hotel, telo pa si mi pripravil, da naj terpim in pokoro storim za grehe ljudi. Tedaj sem rekel: Glej, Oče! pridem: v bukvah namreč Božjega razodenja je pisano od mene, da storim, o Bog! tvojo voljo. Sedaj je dopolnjeno izdajstvo mojega učenca, Petrovo zatajenje, Pilatova sodba, odpoved in odpad ljudstva, in pa križanje tvojega Sinú. Pismo je spolnjeno, daritve stare zaveze s svojo duhovščino vred so dosegle svoj konec, in moja cerkev je postavljena. Milost je dobljena, in vse je napravljeno in narejeno, kar je treba k zveličanju ljudi.

Ljubi moj kristjan! uči se od Kristusa, voljo nebeškega Očeta spolnovati in reci: O najdobrotljiviši Oče! jaz te prosim po popolni pokornosti tvojega Sinú

Jezusa Kristusa, dodeli mi, da v vseh rečeh tvojo Božjo voljo spoznam in spolnim, da zamorem tudi jaz enkrat reči: Dopolnjeno je, kar si mi ukazal; daj mi sedaj plačilo, katero si obljubil, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

2. Premišljuj, kaj je hotel s to besedo Jezus reči okoli stoječim, posebno pa svoji ljubi Materi.

Ko je žolč in jesih pokusil, „tu se je prikazala,“ govori razodenje svete Brigite, „smertna barva na tistih delih telesa, ki niso bili z zgoščeno kervijo pokriti. Čeljusti ste oviseli, nos se je stanjšil, in trebuh se je popolnoma skerčil.“ Iz teh znamenj se je videlo, in Jezus sam je spoznal, ne bo več daleč živel. Zato je hotel vdruživ svoji Materi in svojim prijateljem, kakor tudi celemu svetu svojo smert oznaniti, rekoč: „Dopolnjeno je!“ To je: Konec mojega življenja je tu; ker dobro vidim, da mi je koj umreti. Moje moči me zapuščajo, moji občutki pojemajo, in smertne bolečine čutim po vseh udih. Oh! dopolnjeno je. Moje življenje je pri konci, in moj poslednji trenutek ni več daleč. S svojo smertjo vam hočem dati življenje, vam hočem nebesa odpreti, vam hočem večno zveličanje zaslužiti. Kar mene zadeva, sem to že vse storil, dopolnjeno je! Prerokbe in predpodebe stare zaveze so spolnjene, in delo odrešenja človeškega rodu je dopolnjeno. Pravica nebeškega Očeta je potolažena, in dolгови pregrehi so splačani. Sedaj ostanejo na svetu moj nauk in moj zgled, moji sakramenti in pomočki zoper greh, moje zasluge k milosti in posvečenju, in k zveličanju vseh ljudi. Prizadevajte si, o vi, ktere sem odrešil! da po mojem zgledu tudi vi voljo mojega nebeškega Očeta v življenji in v smerti spolnite. — Daj nam, o Jezus! k temu svojo gnado, da se res tako zgodi! Amen.

3. Premišljuj, kaj je hotel Odrešenik vsakemu človeku s to besedo reči.

Tretjič hoče Jezus z besedo: „Dopolnjeno je!“ reči meni in tebi: Jaz sem vse storil in terpel, kar sem za

tvoje zveličanje storiti in terpeti mogel in hotel. „Dopolnjeno je!“ ker sem vse s tako ljubeznijo in s takim namenom storil, kakor da bi bil imel samo za te skerbeti. Zato moraš tudi ti vse to s takim namenom sprejeti in dobro si v serce vtisniti, kar sem jaz kot Bog in človek za te storil in terpel. „Dopolnjeno je!“ Iz ljubezni do tebe sem na svet prišel, in sem tu v velikem uboštvu, ponižnosti in zaničevanji živel. Iz ljubezni do tebe sem toliko terpel, da ti sedaj vsega naštetih ne morem. Jaz sem bil zavoljo tebe preklinjevan, kakor najhujši hudobnež. Jaz sem bil terpinčen, kot najhudobniši morivec. Tako neusmiljeno so z mano ravnali, kakor da bi bil jaz satan sam v človeški podobi. Reci mi sedaj, kaj bi bil imel jaz še storiti ali terpeti, več, kakor sem storil in terpel? Ako ne bi bilo to moje terpljenje še dovolj, hotel bi še enkrat samo za te terpeti, kar sem za vse ljudi vkupej terpel in to do sodnjega dneva. Pomisli tedaj, ali imaš kterega boljšega prijatla, kakor mene? Vprašaj svojega lastnega Očeta, svojo lastno Mater; vprašaj svojo ženo in svoje otroke; vprašaj svojega najboljšega prijatelja, ki ga na svetu imaš: ali bi on za te to storil in to terpel, kar sem jaz za te storil in terpel? Če bi ti smert zaslužil, in bi imel biti na križ razpet, tako, kakor jaz tukaj za te na križi visim: ali bi kateri zmed tvojih prijatlov se dal namesti tebe križati? Ker tedaj tvoji najboljši prijatli ne bi za te storili, kar sem jaz za te storil, in pripravljen sem, ako bi bilo treba, še za te storiti: zakaj ne ljubiš mene bolj, kakor pa svoje prijatle? Zakaj svoje prijatle bolj ljubiš, kakor mene, tako da še mene zavoljo njih žališ? Tako jih ljubiš, da si sam od svojih ust odtergaš, zato da moreš njim dati; iz ljubezni do mene pa nočeš ne koščeka kruha, ne enega požirka vode si od ust odtergati, da bi meni podaril. Tako jih ljubiš, da velik del noči z njimi kremljaš in se ž njimi veseliš; z mano pa nočeš zvečer še ene kratke pol ure v sveti molitvi se pogovarjati, akoravno veš, da mi to dokaj dopade! Iz ljubezni do svojih prijatlov, in da jim

vstrežeš, brez težave terpiš vročino in mraz, lakoto in žejo, ako le veš, da jim s tem kaj dopadljivega storiš. Iz ljubezni do mene pa nočeš storiti najmanjšega spokorivnega dela, akoravno ti obetam svojo milost in gnado, svoje prijateljstvo in večno plačilo v nebesih. Ali se pravi to, moje voljo spolnovati? Glej! ako bi bil ti samo tisočen del enemu svojih prijateljev od tega storil, kar sem ti jaz storil, in on bi bil ti tako nehvaležen, kakor si ti proti meni: ali ne bi mu ti svojega prijateljstva odpovedal, od sebe ga zapodil, in kot nehvaležnega človeka preganjal in sovražil? Če nehvaležnost tebe tako žali: kolikajn bolj more mene žaliti tvoja nehvaležna hudobnost, mene, ki sem tvoj največi dobrotnik, tvoj Odrešenik in Zveličar, in zaslužim vso hvalo? Uči se tedaj z mojim aposteljnóm v resnici govoriti: „Jaz živim v veri Sinú Božjega, kateri me je ljubil, in dal sam sebe za me;“ ¹⁾ ter reci s skesanim srcem:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo šesto besedo na svetem križi: zato bodi češčen sedaj, in na vekomaj! Amen.

O Jezus, križani in najzvestejši Odrešenik, največi dobrotnik in ljubej naših duš! čast in hvala ti bodi, da si vse za naše zveličanje dopolnil, da si toliko težavnih del, toliko žalostnih potov storil, in toliko strašnih muk in bolečin preterpel. Jaz te prosim po tvoji popolni pokornosti, po spolnjenji vseh prerokeb; dodeli, da bom iz ljubezni do tebe svojim višim pokoren, da njih povelja dopolnim, in tvojo sveto voljo v vseh rečeh in vsaki čas spolnim. Amen.

¹⁾ Gal 2, 20.

Deveti odstavek.

Od sedme ali poslednje Jezusove besede.

Premišljuj to večkrat, da si izprosiš srečno poslednjo uro.

„Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo! (Luk. 23, 46.)

Ta poslednja beseda, ktero je za nas včlovečena Beseda pred svojo smertjo izgovorila, obsega mnoge skrivnosti.

1. Premišljuj, kaj je hotel Jezus s to besedo za se prositi svojega nebeškega Očeta.

Da to prav razumiš, spomni se, da je bil Jezus kot človek ves čas svojega terpljenja tako zapuščen, da ni najmanjše tolažbe prejel od Boga. Visel je na križi kot zgol človek, zapuščen, brez tolažbe in pomoči, kakor da ne bi bil tudi Bog. Kar se zamore tedaj v takem stanu zgol človeku zgoditi, to se je tudi njemu godilo. Kako tesno je bilo tedaj zapuščenemu Kristusu pri serci takrat? Ko so tedaj smertne težave z vso silo serce mu stiskale, ko so vse njegove telesne in dušne moči se nad pričujočo smertjo grozile; kam in h komu se je hotel terpeči Jezus obrniti, kakor k svojemu nebeškemu Očetu? Zato je zavpil z velikim glasom, kakor priča sveti Lukež, tako da so se vsi pričujoči prestrašili: „Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo!“ ¹⁾ to je: Preljubi moj Oče! ne zapusti me v poslednji sili. O najdobrotljiviši Oče! poglej, kako se ves tresem od groze in strahu zavoljo pričujočih smertnih težav. Vidim namreč strašno smert pred svojimi očmi, tako da mi serce neizrečeno stiska; priporočam tedaj tebi kot začetniku vseh stvari svojo dušo, „da se verne k tebi, ki si jo mi bil dal.“ ²⁾ Ne zapusti sedaj moje duše! „Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo!“ Oh! ohrani mojo dušo s svojo dobrotljivo vsegamogočnostjo, in sprejmi jo s svojo vsegamogočno dobrotljivostjo.

¹⁾ Luk. 23, 46. ²⁾ Prig. 12. 7.

2. Premišluj, kaj je Odrešenik s svojo poslednjo besedo prosil za svoje učence in nasledovavce.

Da moreš to ložej in bolje razumeti, hočemo vsako besedo posebej razložiti, pomisliti in premisliti. Rekel je prvič: „Oče!“ ta je bila na križi njegova prva, in skoraj tudi poslednja beseda. Oče! odpusti jim. Oče! tebi izročim. Tu je treba premisliti veliko ljubezen in močno zaupanje Jezusovo do svojega nebeškega Očeta; reči je hotel namreč: Jaz ti izročim in priporočim svojo dušo in vse, kateri so z mano združeni po veri, ljubezni in upanji, tako da nas tudi britka smert od tvoje ljubezni in od tvoje pokorščine ločiti in odtergati ne more. Drugič je rekel: „V tvoje roke,“ to je: v tiste roke, ki so nebo in zemljo, in vse reči umetno naredile. Ti imaš dve roki, ena roka je tvoja modrost, druga roka je tvoja vsegamogočnost, ali tvoj najvišji um in tvoja vsegamogočna volja. V te tvoje roke izročim svojo dušo, svojo cerkev in vse svoje verne. V tvoje roke, to je, v tvojo vsegavednost in vsegamogočnost. S svojo modrostjo veš, in s svojo vsegamogočnostjo moreš meni in njim pomagati, pogube rešiti in k večnemu življenju ohraniti. Tretjič je rekel: „izročim.“ Jaz, tvoj najljubši Sin, te prosim, da mojo in njih dušo, zavoljo mene sprejmeš. Četrtič je rekel: „izročim ti svojo dušo!“ Jaz ti izročim in priporočim, ne svojega imena in svoje slave, ki je sedaj, kakor se zdi, popolnoma uničena; tudi ne svojega telesa! ki sedaj umerje in se ima potem pokopati, ampak svojo dušo. Svojim učencem dam svoj mir, sovražnikom milost, razbojniku raj, učencu svojo mater, materi sina, rabeljnom svoja oblačila, Jožefu in Nikodemu svoje telo; tebi pa, o nebeški Oče! izročim svojo neumerjočo dušo, in ž njo vred vse duše, katere sem s svojo drago kervijo odrešil, zato da kot moja duša, moje blago in moja dedšina, na vekomaj ostanejo moje in tvoje. — Kaj praviš ti, o kristjan! k toliki dobroti? Zdihni in reci svojemu Zveličarju: Oh! najdobrotljiviši Gospod Jezus Kristus! daj, da se to nad mano v resnici spolni. Amen.

3. Premišljuj, kako je Odrešenik svojo dušo in svoje življenje dal za vse grešnike.

S temi besedami je hotel namreč svojega nebeškega Očeta tudi za nas prositi, in za nas vse darovati svoje grozne muke in bolečine, svojo kri in svoje solze, svoje rane in bolečine, svojo ljubezen in svojo ponižnost, svojo poterpežljivost in svojo pokorščino, svoje terpljenje in svojo smert. Hotel je reči: Oče! poglej, jaz umerjem za vse, tebi izročim svojo dušo, svoje življenje in svoje dihanje, da vsi z mano živijo in en duh postanejo po posvečujoči gnadi in izveličavni slavi. — Tedaj vsi mi, umerljivi ljudje, imamo na svoja kolena pasti, in prositi rekoč: Nebeški Oče! tako naj se zgodi! po Jezusu Kristusu Gospodu našem. Amen.

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus za svojo poslednjo besedo in za svojo grenko smert na križi, sedaj in na vekomaj! Amen.

O Jezus, najdobrotljiviši Odrešenik in ljubej naših duš! čast in hvala ti bodi za tvojo poslednjo besedo na križi, ko si k svojemu nebeškemu Očetu tako-le govoril: „Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo!“ Jaz te prosim po tej milostljivi, krepki in veliko pomenljivi besedi, priporoči, izroči in daj svojemu nebeškemu Očetu moje telo in mojo dušo, in vse, kar imam, kar sem in posedam, zato da popolnoma njegov ostanem časno in večno. Amen.

Deseti odstavek.

Od Marijine žalosti pri treh poslednjih Jezusovih besedah na križi.

Beri to premišljevanje, da po Marijinih priprošnjah srečen konec dosežeš.

„Moje oči pešajo od solz, trese se oserčje v meni.“ (Žal. pes. 2, 11.)

Sedaj hočemo zopet videti, kako britkost in žalost so v maternem serci Marijinem tri poslednje Jezusove besede na križi obudile. Tedaj:

1. Premišljuj Marijino žalost, ko je bil Jezus zavpil: „Žejen sem.“

Oh! kaj je takrat Marijino materno serce občutilo? ker je modra in visoko razsvetljena Devica njegovo telesno in duhovno žejo bolj spoznala, kakor vsi učeniki in preroki. Vemo pa, kako močna je materna ljubezen do otrok, kako si namreč skerbna mati prizadeva, svojemu bolnemu detetu streči, kar le more. Noč in dan sedi pri njem, in mu da, kar le misli, da mu more kaj pomagati. Če pa ljubi otrok v svoji žeji terja požirek vode, in mati mu je ne more dati, oh! kako britko ji je to? Ktera mati pa je kedaj ljubeznjivišega sinu imela, kakor Marija? In kateri otrok je kedaj v svoji bolezní bolj potreben bil enega požirka vode, kakor križani Jezus? In ker mu je ni mogla podati, oh! kako žalost je zavoljo tega čutila? Uboga Mati je slišala svojega ubozega Sinú tako milo tožiti, da je žejen, in je tudi dobro spoznala, da po pravici toži čez žejo. Videla je namreč, da so vse rane na njegovem životu vnete, da so njegove ustnice vse suhe, njegov jezik ves posušen in njegov trebuh ves skerčen. Zato je lahko spoznala, da ga mora žeja hudo mučiti. In vendar ni mu nikakor mogla ene kapljice vode podati. O ti moj Bog! kako globoke rane je to njenemu maternemu sercu sekalo! Saj se ji je dozdevalo, da ona sama to žejo terpi.

Ko so pa neusmiljeni rabeljni njenemu ubogemu Sinu namesti vode grenkega žolča in jesiha podali, in

je On od prevelike žeje enmalo te pijače pokusil, oh, kakošna nova žalost je bila to za Marijo! Pomisli le sam, kako bi tebe bolelo, ako bi se kaj takega zgodilo tvojemu lastnemu Očetu, ali enemu tvojih najboljših prijatlov. Kako ga je omilovala, ko je videla, da ga tako napajajo. Menda si je pri tem to-le mislila:

O Jezus, moj ljubi Sin! oh, moj zapuščeni Sin! tedaj moraš tudi žolč in jesih pokušati? Tedaj v tvojih smertnih težavah te tako napajajo? Oh! da še ene kaplje vode imeti ne moreš, suhi jezik si omočiti! Oh, kako mi je britko, da ti ne morem v tej največi sili pomagati!

2. Premišljuj, kaj je Marija občutila pri šesti Jezusovi besedi na križi: „Dopolnjeno je!“

Kakor je Marija razumela v tej besedi zapopadene skrivnosti, dobrote in britkosti, tako je tudi v svojem serci razne čute obujala; ona je dobro spoznala, kaj je hotel s to besedo križani Jezus reči svojemu nebeškemu Očetu, nji, vsakemu človeku, in tudi nehvaležnim in terdovratnim grešnikom! Zato je, bi djal, združevala svoj glas z njegovim glasom, svojo voljo, svoje bolečine in svojo molitev in daritev z voljo, bolečinami, molitvijo in daritvijo svojega preljubega Sina, kakor da bi ž njim vred govorila: Da, nebeški Oče! moj in tvoj ljubi Sin je svoje delo in svojo težavno pokorščino dopolnil. Spolnil je vse predpodobe in prerokbe. Zato darujem tebi ž njim in po njem vsa njegova dela človeškega odrešenja za vse uboge in žalostne in revne grešnike in ljudi, zato da vsi po delu njegovega odrešenja pravični, tebi dopadljivi, sveti in zveličani postanejo. — Ali pri teh in enakih pre-mišljevanjih je prečista Devica Marija najbritkejšo žalost čutila, ker je spoznala, da se bo delo odrešenja pri toliko nespokornih grešnikih zgubilo.

3. Premišljuj Marijino žalost, ko je nje umirajoči Sin z velikim glasom zavpil: „Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo!“

To strašno vpitje ji je tako globoko v serce šlo, da se je na celem životu stresla, kakor je poznej sama

razodela, rekoč: „Ko sem jaz, prežalostna mati, ta njegov glas slišala, so se tresli vsi moji udje zavaljo britke žalosti mojega serca. In kolikorkrat sem potem na ta glas mislila, se mi je zdelo, da ga vnovič čutim.“ — Ona je koj gor pogledala na križ, pa oh! tu je videla, kako nje preljubi Sin začenja s smertjo se boriti. Kdo zamore njeno žalost popisati ali čutiti? Mati, ko vidi, da ni več nobenega upanja, da bi nje ljubo dete smerti ušlo, terpi neizrečene serčne bolečine. Oh! kaj je Jezusova Mati čutila? Da bi mi to njeno žalost saj nekoliko spoznali, jo je svojemu ljubemu prijatlu, svetemu Bernardu razodela tako-le:

„Ko sem jaz, žalostna Mati, svojega Boga in svojega Sinú videla na križi viseti, in z najbolj sramotno smertjo se boriti, čutila sem v svojem serci tako žalost, da se ne dá z besedami dopovedati. Ene besede nisem mogla od presilne žalosti zgovoriti; zato sem le zdihovala in stokala. Hotla sem govoriti, ali žalost mi je vzela besedo. Ljubezen mi je dajala dovolj besed, toda jezik ni imel moči, da bi bil kaj govoriti mogel. Videla sem njega umirati, kterege je moja duša ljubila; zato sem se jokala, in mislila: O moj Sin! gorje tebi in meni! O, da bi mogla jaz namesti tebe umreti! Jezus, moj Sin! moj preljubeznjivi Sin, ti, moja edina ljubezen, oh! daj, da jaz, tvoja Mati, s tabo vred umerjem. O grenka smert! ker Sina moriš, umori tudi ž njim vred mater. Moje življenje umira, moj Zveličar se mori, in vse moje upanje mi je vzeto. Kako more mati brez Sina še živeti? O moj preljubljeni Sin! usmili se svoje matere, in usliši mojo molitev. Potegni me gor na križ k sebi, da s tabo umerjem, in po smerti vedno s tabo živim. Nič prijetnišega ne bi mi bilo na zemlji, kakor tebe objeti, in v tvojih rokah umreti. Ali nič britkejšega nimam na zemlji, kakor da imam po tvoji smerti še živeti. O ti pravi Sin Božji! ti si bil moj Oče, moj Sin, moj Ženin, moje življenje, vsa moja tolažba in vse moje upanje na zemlji. Ali sedaj

mi umerje moj Oče; sedaj mi vzamejo mojega sinú, in ženina; sedaj mi vzamejo moje življenje, vso tolažbo in vse upanje na zemlji. Kaj hočem še dalej na svetu delati? O Jezus, moj Sin! kaj hočem začeti jaz, zapuščena Mati? Kam se hočem obrniti? Moj Sin! Kdo bo v prihodnje moj svetovavec? O moj Sin! kdo bo moja pomoč? O tolažba moje duše! oh! kako ostanem zapuščena. Usliši mojo prošnjo, in vzemi me gor na križ k sebi, zato da oba, ki živiva v enem mesu in v eni ljubezni, tudi eno smert umerjeva.“ Te in tem enake misli je imela žalostna Mati Marija, kakor piše sveti Bernard. Pobožni kristjan! imej usmiljenje z zapuščeno Materjo, in reci:

Hvaljena bodita Jezus in Marija za vse svoje bolečine! Amen.

O Marija, prežalostna Mati in Devica! Jaz te spominjam velikih bolečin in britkosti, ki so tvoje materni serce napolnjevale in stiskale, ko si svojega ljubega Sina videla boriti se z grozno smertjo, in ko si ga slišala izgovarjati tri poslednje besede. Usmili se, te prosim, mene, kadar bodem umiral, kakor se ti je smilil tvoj umirajoči Sin Jezus, in stoj mi na strani, kakor si Jezusu na strani stala, ko je umiral; in tvoja mogočna pomoč ohrani mojo dušo v večno življenje, po Jezusu Kristusu Gospodu našem. Amen.

Enajsti odstavek.

Kaj je Kristus v svoji smerti na duši in na telesu terpel.

Zoper nemarno pozabljenje na smert.

„Jezus pa je zopet zavpil z velikim glasom, in je izdihnil dušo.“
(Mat. 27, 50.)

Med vsemi skrivnostmi britkega Kristusovega terpljenja ni nobena tako grozna in strašna, kakor naj-sramotniša, najgrenkejša in najgrozovitnejša smert Jezusa Kristusa. Ta njegova smert je bila namreč tako strašno grenka in grozovitna, da so jo nebo in zemlja,

in vse stvari nekako občutile in se nad njo zgrozile. Na oljski gori se je sicer Kristus bal pred vsem svojim terpljenjem, najbolj vendar se je bal grenke smerti. V smerti namreč ga ni bolel samo en ud, ali en del telesa, temveč telo in duša z vzemi svojimi močmi in občutki sta neizrečeno terpela, posebno pa duša in serce. Da tedaj to bolje razumeš:

1. Premišljuj, kaj je Jezusosa duša terpela, ko se ji je bilo ločiti od svojega telesa.

Vidi se kakošenkrat, kako se umirajoči strašno zgrozijo, kadar se jim smert bliža: merzel pot jim stopi na čelo, oči oterpnejo, vsi udje se tresejo. Pa kaj so vse te smertne težave proti Kristusovim, ki so bile večje, kakor smertne težave vseh ljudi biti zamorejo. Oh, kakošne težave je Jezus umiraje terpel! Zavoljo velike in strašne groze pred smertjo je začela njegova domišljija se bati, njegova občutljivost se strašiti, in vsa njegova človeška natora trepetati. Merzel pot mu je po celem životu stopil, udje so se mu kerčili, smertno bolni život se mu je tresel, in serce mu je od strahu pokalo. Ničesar ni imel na duši in na telesu, kar ne bi se bilo nad smertjo neizrečeno zgrozilo. Domišljuj si, da stojiš pod križem umirajočega Jezusa, in da ti Jezus tako le govori:

Moj sin! ali si kedaj videl, ali slišal tako britkost? Meniš li, da je kateri človek kedaj bil v tako strašnih smertnih težavah, kakor jaz? O naka! vsi ljudje niso se pred smertjo tako zgrozili kakor jaz. Zakaj pa sem hotel jaz tako strašne smertne težave skušati in prenašati? Oh! ne zavoljo svojih, ampak zavoljo tvojih grehov, da za nje zadostim in jih zbrišem. Če sem moral jaz zavoljo grehov tako britko smert storiti, kako strašno smert boš imel ti zavoljo svojih lastnih grehov prestajati? Oh! boj se smerti, ali, da bolje rečem, boj se greha; saj po grehu je smert na svet prišla. Kakor je smert kaznen izvirnega greha, tako pomnoži vsak greh težave in bolečine telesne smerti. Boj se pa še bolj duhovne smerti,

telesna smert je namreč le podoba duhovne smerti, to je, smertnega greha, ker se po smertnem grehu človeška duša loči od Boga, neskončne dobrote.

O Jezus! kateri si tako grozne smertne težave prestal, po tvoji grenki smerti te prosim: daj, da se bom bolj greha bal, kakor pa telesne smerti, in da po dobrih delih svoj poklic in svoje izvoljenje zagotovim. Jaz ti darujem tvoje britke smertne težave za vse svoje storjene grehe in hudobije, in te ponižno prosim po tvoji britki smertni sili, da mi vse smertne težave in stiske olajšaš.

2. Premišluj, kake neznane bolečine je terpelo Kristusovo telo na vseh svojih udih v smerti, kadar se mu je duša od telesa ločila.

Jezusovo telo je v celem svojem terpljenji tako grozne bolečine prestalo, da vsi ljudje takih terpeti ne morejo. Vendar pa vse te bolečine se ne dajo primerjati smertnim bolečinam; celo namreč oslABLJENO Jezusovo telo je poslednje minute večje muke prestalo, kakor v vsem svojem poprejšnem terpljenji. To spričuje Mati Božja sama, ki je svetej Brigiti tako le govorila: „Ko se je smert mojega Sina bližala, in je serce bilo že blizo smerti, prikazala se je smertna barva na tistih delih, ki niso bili od zgoščene kervi zakriti. Čeljusti so mu ovisele, nos se je ves stanjšil, in trebuh se je ves skrajšil. V celem telesu je bila taka bolečina, da so se mu vsi udje tresli; svojo glavo je malo kviško povzdignil, pa jo koj zopet pobesil; njegova usta so bila odprta, in njegov jezik je bil ves kervav. Njegove roke so se pomaknile proti mestu, kjer so bile pribite; in noge so imele sedaj dosti bolj, kakor poprej, nositi težo telesa; njegovi persti, poprej stisnjeni, so se stegnili; njegov herbet se je proti deblu križa pritisknil, njegove oči, poprej zaperte, so se na pol odperle; in njegove rame, poprej malo zakrivljene, so se popolnoma stegnile; njegova kolena, poprej nategnjena, so se proti eni strani obrnila, in njegove noge so se na žeblih zasukale, kakor vrata na tečajih.“

Kako velike so bile bolečine umirajočega Jezusa! Njegovi udje so bili že od rabeljnov tako vsaksebi raztegnjeni, da se je zdelo nemogoče, da bi se še bolj raztegnili; vendar je grozna smert telo tako silno raztegnila, da so se kolena malo vzdignila. Ni bilo uda na Jezusovem životu, da ne bi bil zopet nategnjen in ni bilo rane, da se ne bi bila zopet odperla; bolečina je začela na novo razsajati, divjati, in v vseh sklepih in členih neizrečene muke vzrokovati.

Ako si je namreč kdo izvinil ud, kateri mu ni bil prav nazaj na svoje mesto postavljen, tako da ga mora zdravnik še enkrat poravnati; tu terpi bolnik bolečine, da se zgrozi vsak, ki je zraven. Še veliko večja je bila bolečina, ko je smert vse vsaksebi raztegnjene ude Kristusove s tako silo na enkrat raztegnila, da so se hotle roke iz žebeljev stergati, in da so se noge na žeblih zasukale, kakor duri na svojih tečajih. Pomisli pa, o človek! kakošna bolečina je to bila, ko so bile roke tako nategnjene, da so se rane razširile. Oh misli na muke kadar so se noge na železnih žeblih sukale. O neslišane bolečine! Ljubi moj kristjan! domišljuj si zopet, da stojiš pod križem umirajočega Jezusa, in da Kristus tebi tako le govori:

Moj sin! glej, kaj tukaj v svoji grenki smerti terpiš, in kako vnovič vse svoje muke naenkrat čutiš. Tukaj sem vnovič bičan, kronan in križan, ker se vse rane z večimi bolečinami ponavljajo, kakor sem jih pervikrat čutil. Ali hočeš pa vedeti, kdo vse moje rane zopet ponavlja? Poslušaj, kaj od tega piše moj apostel: „Kteri so enkrat se vdeležili svetega Duha, in so odpadli: oni zopet križajo sami sebi Sinú Božjega in zasramujejo.“¹⁾ Zato, kolikor kratov smertno grešiš, križaj me vnovič in ponoviš vse moje rane.

O Jezus, najdobrotljiviši Zveličar! od strahu se tresem, in moje serce je plašno. Kaj si morem namreč misliti bolj strašnega, kakor to, da je neusmiljena

¹⁾ Hebr. 6, 4—6.

smert tebe poterla; in kaj morem reči bolj strašnega kakor to, da te grešniki zopet križajo in zasramujejo?

O gorje meni, ubogemu prešniku! ker sem svoje žive dni veliko tisočkrat križal svojega Odrešenika; Boga sem mučil in moril. Jaz sem tedaj veliko hudobniši, kakor Judje in neverniki, ki so te en samkrat križali. O naj dobrotljiviši Odrešenik! kaj hočem početi? Glej! ako bi bili tvoji mučitelji pred tvojim križem na kolena padli in te, resnično obžalovaje svoj greh, odpuščenja prosili, ti bi jim bil odpustil. Zato padem pred tvojim svetim križem na kolena, in te prosim po vseh tvojih ranah: odpusti me, da sem te toliko kratov križal. Jaz ti obljubim, to je, terdno sklenem, vse svoje žive dni nikoli več smertno grešiti, temuč vseh grehov bolj kakor strupene kače se ogibati. Oh! daruj svojemu nebeškemu Očetu v spravno daritev svojo grenko smert za moje grehe, in svoje rane v splačanje vseh mojih dolgov in kazen. Amen.

Dvanajsti odstavek.

Kako je Kristus umerl.

Naj se to večkrat in pazljivo bere in po Jezusovem serci od Boga prosi srečna smert.

„In je glavo nagnil, in je dušo iz sebe dal.“ (Jan 19, 30.)

1. Premišluj, kako je Jezusovo serce pri smerti terpelo.

Jezusovo serce je bilo močno in živo, in ni nobene bolezni prestalo. Ono je bilo najbolj izbrana, najblažja in najpopolnša stvarba iz vsegamogočne roke Božje. Zato se je moglo tudi najbolje, in najsilniše zoper smert braniti, bolj kakor vsako drugo človeško serce; zato je imelo tudi več terpeti, kakor vsi drugi udje, občutki in telesne moči. Vse udarce namreč in rane telesa je občutilo bolj serce, kakor telo; pa tudi vso žalost in dušno britkost je blago serce čutilo. In to je terpelo ves čas terpljenja, posebno pa na svetem križi, na kterem je toliko muk prestalo.

Ves čas terpljenja Jezusovega je smert po sili hotla to preblago serce potreti; ono pa se je z natorno in s čeznatorno močjo tako krepko branilo, da ga ni mogla užugati. V začetku terpljenja je smert že tako vanj silila, da Kristus sam pravi, „da je žalosten do smerti.“ Med terpljenjem dobil je marsikteri smertni udarec, tako da mu je bilo devetnajst krat umreti. Pri bičanji, kronanji in križanji se je mislilo, da mu mora serce počiti; vendar pa se je tako krepko branilo, da je ostalo živo.

Kako pa so se ti smertni udarci godili, pozvemo iz Marijinih besed, ki jih je svetej Brigiti govorila: „Ker je bil moj Sin najboljše natore, je življenje s smertjo se borilo v njegovem razmesarjenem telesu. Nektere-krati namreč je bolečina iz njegovih udov k sercu silila in ga je z neverjetnimi bolečinami mučila. Nektere-krati pa je bolečina od serca silila k razterga-nim udom; in tako se je smert zdaljšala z britkostjo. Kakor človeku, ki ima rano, kakošenkrat bolečina iz rane tako močno k sercu sili, da nič ne vidi in ne sliši, tako so tudi Kristusove bolečine sedaj iz une rane tako močno k njegovemu sercu silile, da bi mu ga bile iztisnile, ako ne bi bilo tako močno. Zato je terpel o njegovo serce od teh tako mnogih potiskov in udarcev tako grozne bolečine, da presegajo vso človeško skušnjo.“

Med vsemi temi smertnimi bolečinami so tri vse druge presegle. Pervi potisk je skusilo njegovo serce ob treh popoldne, ko so bolečine vseh ran vkupej s tako silo na preblago serce potisnile, da je ubogi Jezus od neznesljivih bolečin z velikim glasom zavpil, kakor spri-čuje sveti Matevž, rekoč: „Okoli devete ure je Jezus z velikim glasom vpil, rekoč: Moj Bog, moj Bog!“¹⁾ To vpitje je tako strašno bilo, da so bili ginjeni Bog Oče, in vsi sveti angelji, kakor pravi razodenje svete Brigite.

2. Premišljuj drugi potisk na serce Je-zusovo.

¹⁾ Mat. 27, 46.

To se je zgodilo malo pred Jezusovo smertjo, ko so vse bolečine zopet združene z vso silo Kristusovo serce stiskale, tako da je bil prisiljen zopet na ves glas zavpiti kakor pravi sveti Lukež: „Jezus je zavpil z velikim glasom, in je rekel: Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo.“¹⁾ To je bilo tako zdatno, da se je vsa zemlja stresla, kakor pravi sveti Matevž: „zemlja se je potresla, in skale so pokale.“²⁾ Kmali po tem je Kristus svojo glavo nagnil, v znamenje, da umerje iz pokorščine; in koj na to se je zgodil tretji in poslednji potisk, v katerem je smert bolečine tako namnožila, in tako silno serce stisnila, da je od nepremagljivih in neprenesljivih bolečin serce moralo se udati in umreti. Ko je takó serce umerlo, se je tisti trenutek njegova duša od telesa ločila in je šla v predpekel, in od njene moči in pričejočnosti so vse duše se stresle. Domišljuj si zopet, ljubi moj kristjan! da stojiš pod križem umirajočega Odrešenika, in da ti On tako le govori:

Moj sin! ali slišiš, kaj je terpelo moje ubogo serce? Ali je mogoče, da ti moje neznane bolečine tvojega serca ne ganejo? Glej! vse to je moje serce iz ljubezni do tebe terpelo, da bi si zadobilo ljubezen tvojega serca. Ti pa si tako neusmiljen proti njemu, da mu skoraj vsak dan take smertne udarce daješ. Kako moreš vendar tako delati? Ali ni moje zvesto serce zadosti terpelo, da ga tolikokrat na novič raniš? Jaz te prosim po ljubezni svojega serca, ne muči več takó mojega serca, saj je že zadosti zavoljo tebe terpelo.

3. Premišljuj na zadnje žalostno in bitko smert Kristusovo.

Kristusova smert je bila tako strašna, da bi se imele stresti vse stvari, kakor na veliki petek, posebno pa serca vseh ljudi, kolikor krat se od nje govori. Kaj zamore namreč biti bolj strašno, kakor to, da se po nedolžnem tako strašno umori kralj nebes in zemlje, edinorojeni Sin nebeškega Očeta, pravi Bog in človek?

¹⁾ Luk. 23, 46. ²⁾ Mat. 27, 51.

To je tako velik čudež, da ga ne more nobeno pero vredno popisati, noben jezik izgovoriti, in noben vstvarjen um dovolj zapopasti. Zato ne moremo mi ljudje na vekomaj Boga zadosti zanj hvaliti, in ne na tem svetu zadosti vredno mu zanj služiti.

Kdo hoče pa razložiti in dopovedati, kako britek in silen je bil poslednji smertni potisk, ki je najblažemu življenju konec storil? O presilni potisk! ti ponoviš vse muke in storiš, da mora na njem vse terpeti, kar le more bolečine čutiti. — Ko je namreč njegova poslednja ura se približala, dala mu je smert poslednji najbritkejši in najsilniši udarec s tako silo na njegovo ubogo serce, da so mu ušesa oglušela, da je njegov jezik onemel, da so se njegove žile v telesu stresle, da ga je merzel pot zalil, in telo se je tako strašno stegnilo, da so mu šla vsa rebra vsaksebi in da so se mu vsi členi po vsem telesu raztegnili. In tako je umerlo najljubeznjiviše in najzvetejše Jezusovo serce od velike sile bolečin; in tako je Jezus sklenil svoje življenje na zemlji. Pekel in zemlja sta se potresla, in skale so pokale. Grobje so se odperali, in zraven križa na levi strani se je skala razklala.

Tako je tedaj najboljše serce, potem ko je dolgo smerti zoperstalo, na zadnje vendar počilo in svoje življenje sklenilo! Tako je naš preljubeznjivi Gospod za nas, in zavoljo nas umerl! O pobožna duša! postavi se pod križ, in žaluj nad svojim najljubšim prijatlom, ki je za tvoje zveličanje tako strašno smert storil, ter reci:

Molitev za vsak petek, in kadar koli greš memo križa.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo britko smert! Oh! pomagaj nam v zadnji sili v večno življenje. Amen.

O Gospod Jezus Kristus! po britkih bolečinah, ktere si na deblu svetega križa, in posebno tisto

uro terpel, kadar se je tvoja sveta duša od tvojega telesa ločila, te prosim: usmili se moje uboge grešne duše, kadar se bo od mojega telesa ločila, zato da tvoj križ in tvoje terpljenje se nad mano in nad družimi grešniki ne zgubi. Amen.

O Jezus! tebi živim. Jezus! tebi umerjem. O Jezus! tvoj sem živ in mertev. Amen.

Trinajsti odstavek.

Od Marijine žalosti pri svojem umirajočem Sinu.

To beri in dobro premišluj, ter mnogokrat in resno Marijo prosi, da srečno poslednjo uro zadobiš.

„O vi vsi, ki memo greste po poti, pomislite in glejte, ali je kaka bolečina, kakor bolečina moja?“ (Žal. pes. 1, 12.)

Kadar premišlujem Marijino žalost, ki jo je čutila, ko ji je ljubi Jezus umerl, raj bi jokal kakor pisal. Njena serčna bolečina presega vsak človešk um, kakor je ona sama rekla sveti Brigiti: „Nobeden ne more zapopasti kake bolečine sem tistikrat terpela.“

1. Premišluj, kako je Marijina serčna žalost pri smerti Sina podobna nezmernemu morju.

Pomisli, kaj je terpelo materno serce Marije Device; kakor je morje večje, kot majhen potok, tako je bila Marijina žalost večja, kakor žalost ktereга koli družega človeka. Njena žalost je bila tako velika, da sveti Bernard pravi: „Ako bi se žalost presvete Device Marije med vse občutljive stvari razdelila, one bi vse naglo umerle. O nezmerna žalost, od ktere govori prerok Jeremija: „Komu te bom primeril? ali komu te bom pridobil, Jeruzalemska hči? Komu te bom prienačil, in te potolažil, devica, hči Sionska? Velika je namreč kakor morje tvoja poternost; kdo te bo ozdravil?“¹⁾ Žalostna Mati Božja se ne da primeriti nobeni drugi materi; njena žalost je tako velika, kakor morje. Kakor morje

¹⁾ Žal. pes. 2, 13.

dna nima, ali vsaj človek mu do dna ne pride; ravno tako se ne more zmeriti Marijina žalost; kolikor več premišljujemo njene serčne bolečine, toliko več nam ostaje še premišljevati.

Da pa vendar kaj malega njeno žalost spoznamo, poslušajmo, kaj je ona sama razodela: „Ko se je približala smert mojega Sinú in ko mu je od neprenesljivih bolečin njegovo serce počilo, oterpnele so mi roke, pred očmi se mi je zatemnelo, in obraz mi je obledel, kakor pri merliču. Moja ušesa niso nič več slišala, moja usta niso mogla več govoriti, moje noge so mi mahnile, in moje telo se je kot mertvo na zemljo zgrudilo. Zato naj tedaj vsak človek na tem svetu pomisli, kako sem bila žalostna pri smerti svojega Sina.“ Te prevelike njene žalosti kriva pa je bila njena silna ljubezen; ker je namreč Jezusa nezmerno ljubila, bila je ž njim vred nekako „križana, ranjena, mučena in umorjena.“

Pobožni kristjan! premisli dobro te Marijine besede, in glej, kaj je žalostna Mati Božja tukaj terpela. Vtisni si njene nezmerne bolečine v svoje serce, in prosi jo pogostoma po vsi žalosti, ktero je prestala, naj ona za te prosi sedaj in na tvojo smertno uro.

2. Premišljuj Marijino serčno žalost nad mertvim Sinom.

Poslušajmo, kaj Ona sama od tega pravi v razodenji svete Brigitte: „Ko sem zopet vstala od tal, sem videla, da visi moj Sin bolj zaničljiv, kakor gobov človek. Visel je namreč z odpertimi ustmi, kakor je bil umerl, tako da so se videli jezik, zobje in kri v ustih. Njegove oči so bile na pol odperte, in so bile doli obrtnjene. Njegova glava se je bila popolnoma nagnila, in njegova brada mu je bila na persih. Njegova kolena so se bila na eno stran obrnila, in noge so visele na drugo stran. Ves život se je doli potlačil, in vsa teža je na noge tlačila. Vsi njegovi udje so bili merzli in oterpnjeni in kri, ki jo je bil v svojem terpljenji prelil, visela je zgoščena na vseh udih.

O žalosten pogled! O Marija, prežalostna Mati po tej tvoji serčni žalosti prosi za me ubozega grešnika sedaj in na mojo smertno uro. Amen.

3. Premišljuj, kako je bila žalostna Mati Marija po smerti svojega Božjega Sina od hudobnih zasmehovana in zasramovana.

To je tako zoper vsako spodobnost, da ne bi se verjelo, ako ne bi bilo zapisano v verjetnih pismih, posebno v razodenji svete Brigite, v katerem se to le bere: „Tu so Judje, ki so ondi stali, zasmehovaje na glas govorili in veliko zoper Njegovo mater rekli. Eni namreč so govorili: Marija! ali je sedaj tvoj Sin umerl? Drugi pa so še druge zasmehovavne besede govorili,“ da so žalostno mater zasramovali. O neusmiljeni Judje! Pomisli, o kristjan! serčno žalost Marijino, in stermi s svetim Bernardom nad njeno neizrečeno poterpežljivostjo. Saj veš, kako tebe boli, ako te v tvoji veliki žalosti še zasmehujejo. Marija pa je terpela zgubo, proti kateri so vse druge zgube toliko, kolikor eno zernice proti celi zemlji. Tedaj je imela biti Marija pomilovana, in vsi ljudje in vsi angelji bi imeli ž njo vred kervave solze prelivati. Ali hudobno ljudstvo ni poznalo usmiljenja, temveč so na glas govorili, zasmehovali, zaničevali in zasramovali ubogo Mater Božjo, tako da se ne more brez groze na to misliti. Oh! kako zaničljivo so od nje, in od mertvega Jezusa govorili! In kako globoko so nedolžno Marijino serce ranili, ki so od nje govorili, kakor da bi bila nepoštena mati, ki je svojega Sina na slabo pot pripravila, in tedaj sama kriva, da je njeni Sin na križi umerl. Govorili so: Ti hudobna mati! ali vidiš sedaj, kako tvoj sin, ta zapeljivec, na križi visi? Ako bi ga bila bolje učila, ne bi bil prišel na sramotni križ.

Toda to in enako zasramovanje je stanovitna Devica Marija z nepremagljivo poterpežljivostjo, ponižnostjo in krotkostjo prenašala; še le molila je, po zgledu svojega Božjega Sina za svoje zopernike in zasramovavce, in je vse to darovala svojemu ljubemu Sinu v spravno daritev

za vse grešnike. Zato počasti, o kristjan! žalostno Mater in krotko Devico Marijo, in reci:

Hvaljena bodita Jezus in Marija in njuni presveti serci. Za vse prestane bolečine in britkosti sedaj in na vekomaj! Amen.

O Marija, žalostna, in sedaj preblazena Mati in Devica! jaz te spominjam na vse bolečine, ktere si s svojim Božjim Sinom v njegovem terpljenji prestala, posebno, ko si ga videla sramotno smert storiti. Jaz te prosim, o najdobrotljiviša Devica! po vseh tvojih bolečinah in po tvojem maternem sočutji, usmili se mene ubozega grešnika v življenji in v smerti! Oh, sprosi mi s svojo pomočjo in mogočno priprošnjo srečno smert, in ohrani me v večno življenje! Amen.

Štirinajsti odstavek.

Vse stvari žaljujejo pri Kristusovi smerti.

Zoper nespokorno oterpnjenje serca.

„In glej! zagrinjalo v tempelju se je pretergalo na dvoje od verha do tal.“ (Mat. 27, 51.)

1. Premišluj, kako so pri Jezusovi smerti vsi njegovi prijatli žalovali.

Nebeški Oče je hotel, da je pri smerti njegovega ljubega Sina vse žalovalo, kar je bil vstvaril. Posebno pa so z Marijo žalovali vsi, kateri so bili okoli nje, in vsi Kristusovi prijatli. Ti zvesti Jezusovi prijatli so ves čas Jezusovega terpljenja s svojim ljubim učenikom veliko usmiljenje imeli. Kako pa so se zavzeli, ko so videli, da je On strašne smerti umerl, ktereга so bolj ljubili, kakor more človek človeka ljubiti! Kako so tri poslednje Jezusove besede na križi zadnjo četert uro njegovega življenja njih serca prešinile? Od tega je enkrat Marija sveti Brigiti rekla: „Jezusovi prijatli bi bili Jezusove bolečine raji sami terpeli, kakor da so videli Jezusa terpeti.“

Na zadnje, ko so videli, da je njih najljubši prijatelj mertev, in ko so videli, kako na križi mertev visi: kdo ne bi verjel, da so bili od velikega sočutja bolj mertvi, kakor živi? Saj vemo, kako je nevesti, kadar njeni ljubi ženin nagle smerti umerje. Nobena nevesta pa ne more svojega ženina, noben prijatelj svojega prijatla tako ljubiti, kakor so ti prijatli Kristusa ljubili. Tedaj tudi lahko skleneš, kako so žalovali nad Jezusovo smertjo. Posebno pa je objokovala Magdalena svojega preljubega učenika, ko ga je na križi mertvega videla. Njeno nepopisljivo žalovanje in plakanje je Jezus sam sv. Mehtildi s temi besedami razložil:

„Ko sem bil jaz na križi prav blizu smerti, in je Magdalena videla, da smert moje oči zatise, s kterimi sem jo bil tako milostljivo pogledal, bilo je njeno serce kakor s pšico ranjeno. Ravno tako, ko je videla, da so moja ušesa sedaj v smerti oglušela, ki so tolikokrat njene prošnje in molitve poslušala, bilo je njeno serce grozno ranjeno. In ko je videla, da so moja usta obledela, iz kterih je toliko tolažbe polnih besed in naukov prejela, bilo ji je, kakor da bi bila z mečem prebodena. Te tri smertne rane je Magdalena pri moji smerti prejela, po kterih je njeno serce tako oslabelo, da bi bila od bolečine kmalo umerla.“

Drugi pobožni duši je Jezus tako le govoril: „Ko me je Magdalena na križi mertvega videla, bilo ji je, kakor da bi ji bilo prešlo nebo in zemlja. V meni namreč je bila vsa njena ljubezen, ves njeni mir, vsa njena tolažba. Zato ne moreš nikoli ne zapopasti, kako velika in nezmerna je bila žalost te moje ljube učenke, ker presega ves tvoj um. Gotovo bi bila Magdalena od velike žalosti večkrat omedlela, in tudi umerla bi bila brez moje pomoči; toda jaz nisem hotel njene smerti, ker sem hotel se nje poslužiti še pri družih potrebnih rečeh.“

Tako spričuje Kristus sam, kako zelo je sveta Magdalena žalovala nad njegovo smertjo. — O najdobrot-

ljiviši Jezus! dodeli mi, da bom tudi jaz tako goreče tebe ljubil, in nad svojo nedolžno smertjo tako žaloval. — O sveta Marija Magdalena, ki si Jezusa tako zvesto ljubila! po tvoji nezmerni ljubezni do Kristusa te prosim, sprosi mi to milost, da bom tudi jaz goreče ljubil Njega, ki je iz ljubezni do mene tako britko smert terpel.

2. Premišljuj, kako je zemlja svojo žalost skazovala.

Ko je umerl stvarnik nature, se je tudi spodobilo, da so vse stvari in vsa natora ž njim žalovala. Zato je hotel Bog Oče, da so se pri smerti njegovega Sinú taka znamenja godila, kakor poprej še nikoli. Perviĉ namreĉ je bil tak strašen potres, da so se zibali in tresli stolpi in hiše, gore in hribi, ljudje in živali, in vse, kar je bilo na svetu. Zemlja se sicer tudi iz natornih vzrokov večkrat potrese; ali ti potresi niso nikoli splošni, da bi se po celem svetu čutili. Potres pa pri Kristusovi smerti se ni čutil samo v Jeruzalemu, ampak po celem svetu, in sicer je bil tako strašen, da se je menilo, da vse pogine; posulo se je namreĉ več velikih mest in tergov, pogreznilo več gor, več stolpov se je poderlo, kakor tudi mnogo gradov in hiš. Sveti Avguštín piše, da je v tistem potresu v Traciji enajst velikih mest se posulo. Plini piše, da je v Aziji potres dvanajst mest posul. Evzebij spriĉuje, da v tem potresu je v Niceji, Bitinskem mestu, več hiš se posulo. In na zadnje Orozi piše od več velikih in mogoĉnih mest, v katerih je ta potres veliko moĉnih poslopij, tempeljav, palaĉ, stolpov, hiš in zidov tako stresel, da so se posuli, pokopali in na kose šli, ter pravi, da so se vsi bali, da je konec sveta. In ljudje so govorili, da se je kje tako strašna hudobija zgodila, da zemlja nad njo žaljuje, ter noĉe hudobnežev več dalej nositi.

Tako je nebeški Oĉe nedolžno smert svojega Sinú mašĉeval in vsemu svetu pokazal, da se je veliko hudodelstvo zgodilo. Sicer se ne bere, da bi se bilo ktero mesto na Judejskem posulo; gotovo pa je vendar, da se

je ta potres tudi po celi deželi močno čutil, tako da so bili ljudje v velikem strahu.

Ta potres pa ni bil edino strašno znamenje, ki se je godilo pri Kristusovi smerti; komaj je bil namreč potres odjenjal, začelo je drugo še strašnejše znamenje, namreč to, da so po celem svetu najbolj terde skale in pečine z veliko silo začele pokati. Pravijo, da se je tisti-krat razpočil Montserat na Španskem, gora Kajeta v Kampaniji na Laškem, in Averniska gora, na kateri je pozneje sveti Frančišek dobil svete Jezusove rane v svoje telo vtisnjene. Tako piše tudi sv. Hieronim, da se je pri velikih tempeljniovih vratih v Jeruzalemu nadpražje, ki je bilo silno veliko, razpočilo.

Najbolj čudno pa je to, da je pri Kristusovi smerti gora Kalvarija se razpočila. Kteri so namreč v Jeruzalemu bili, pravijo, da pet pedi in pol od Kristusovega križa, na levi strani križa, namreč med Kristusom in med levim razbojnikom, se je skala po sredi razpočila. In ta razpok v skali se vidi še dan današnji, ki je tako velik, da bi en človek lahko se noter spustil.

Po teh dveh čudežih se je še strašnejši čudež prigodil. Kakor spričujejo namreč evangelisti, so se grobi odpirali, in so ostali odpert do tretjega dne. Tu pomisli, kak strah je bil med ljudmi, ko so se po celi judovski deželi, in posebno v Jeruzalemu, grobi sami od sebe odperli, da so se videli v njih merličiči. Kaj so neki ljudje si pri tem mislili? Menda so vsi prestrašeni menili, da je tu sodnji dan.

Ta strah pa je še večji postal, ko dan tretji po tem je veliko teles svetnikov oživel, ki so prišli v Jeruzalem, in so se mnogim prikazali. Tako piše Vincenci Belovaški, da med drugimi, ki so bili od mertvih vstali, sta bila dva sina starega Simeona, ki sta bila duhovna; ter da sta v tempeljnu vsemu ljudstvu se prikazala, in z ostrimi besedami Jude pokarala, da so svojega Mesija umorili. Rekla sta tudi, da je Kristus pravi Sin Božji, kar sta iz svetega pisma dokazovala; in veliko njih, ki

so to slišali, so se spreobrnili in v Jezusa verovali. Potem ko so ti svetniki svojo dolžnost bili opravili, so se, kakor eni mislijo, nazaj vsak v svoj grob vlegli, in grobi so se sami zopet zaperli. Sveti Hieronim pa, sv. Anzelm, sv. Epifani, in drugi mislijo, da so vsi ti svetniki vstali s častitljivimi telesi, da se niso nazaj v svoje grobe podali, temveč da so s Kristusom v nebesa šli.

Tu pomisli, o kristjan! te čudeže, ko je toliko svetih mož iz grobov vstalo, ki so tudi očitno v tempeljnu učili. To pa je bil še večji čudež, da vendar veliko Judov se ni spreobrnilo, in niso hotli verovati v Jezusa Kristusa.

3. Premišljuj strašno znamenje na zagrinjalu v tempeljnu.

Vedi, da pred najsvetejšim je viselo dokaj drago zagrinjalo, ki je bilo z vsakoverstnimi barvami in cveticami iz bakra in škerlata prav umetno stkanu in vezano, štirideset vatlov dolgo in dvajsti vatlov široko; viselo pa je na štirih pozlačenih stebrih. To zagrinjalo tedaj se je pretergalo na dvoje od verha do talsamo od sebe v tistem trenutku, ko je Jezus na križi umerl. Pravijo tudi, da, ko se je zagrinjalo potergalo, je sv. Duh v podobi belega goloba iz najsvetejšega izletel in tempelj zapustil, kar so vsi v tempeljnu pričujoči neki videli. Tudi to pravijo, da so slišali angeljske glasove, ki so eden drugemu govorili: „Pojdimo proč od tod!“ ter so angelji tempelj popustili, ker Judje niso bili več vredni, da bi jih bili angelji varovali. Jezus Kristus pa je umiraje zagrinjalo v tempeljnu pretergal, in najsvetejše odkril, da je s tem pokazal, da so se sedaj spolnile predpodobe in prerokbe, in da je sedaj konec postavljen starozakonskim daritvam, ker je On, Kristus, najvišji duhoven, s svojo lastno kervijo šel v najsvetejše, ki je sedaj razodeto! in ker se je sam zunej mesta za vse ljudstvo očitno in kervavo daroval, da je postal občna novozakonska, vedna, čista in zveličavna daritev za vse ljudi, kateri bodo po njem prosili Božjo gnado in milost, očiščenje in posvečenje, pomoč in zveličanje.

Pravijo tudi še to, da se je tistikrat veliko dreves na enkrat posušilo; in da nekatera teh dreves v vedni spomin še sedaj stojé, postavim v dolini Mambre.

Ta in takih znamenj več je vsegamogočni Bog storil, da je vsemu svetu pokazal nedolžnost svojega Sinú, Jezusa križanega, in da bi bil Jude pripeljal k spoznanju svojih grehov; in res veliko njih se je spreobrnilo. Evangelisti namreč spričujejo, da, ko je stotnik, ki je s svojimi vojaki pri križi na straži stal, vsa ta znamenja videl in pomislil, da je Kristus tako na glas vpijoč umerl, je rekel: „Res, ta človek je bil Sin Božji!“¹⁾ In ne samo stotnik, ampak tudi „vsi ljudje, kateri so se bili sošli gledat, kadar so videli, kar se je zgodilo, so terkali na svoje persi,“²⁾ in so tako spoznali, da je Jezus res Bog in človek, nedolžen in pravičen, „in so se vernili domu.“

O Gospod! daj tudi nam živo, terdno vero, da se tudi naša serca od strahú Božjega stresejo, od žalosti čez grehe popokajo, in v veljavni spovedi razodenejo.

4. Premišljuj poslednje in največje znamenje, ali splošno žalovanje vseh stvari pri Jezusovi smerti.

Ko je Jezus umerl, žalovali so vsi angelji in ljudje, tudi tiči, ribe, drevje, graje, in vse, kar je Bog vstvaril, vse je po svoje žalovalo, akoravno so le nekteri prav vedeli, zakaj? To spričuje Mati Božja, kakor se bere v razodenji svete Brigitte, ko govori: „Pri smerti mojega Sinu je bilo vse ginjeno. In sicer „pervič Bog sam zdel se je ginjen, akoravno mu ni mogoče terpeti. Duša mojega Sinú, ki je neumerjoča, je terpela, ker se je od telesa ločila. Angelji, ako ravno tudi oni terpeti ne morejo, so bili nekako ginjeni in žalostni, ko so videli, kaj je Sin Božji terpel. Tudi vsi elementi so bili ginjeni, namreč zemlja, voda, zrak in ogenj, z vsem, kar je bilo v njih. Vsi neverniki, vsa ljudstva, kjer koli so bili, so žalovali: občutili so namreč v svo-

¹⁾ Mark. 15, 39. ²⁾ Luk. 23, 48.

jem serci neko žalost, akoravno niso vedeli, odkod pride. Tudi serce tistih, ki so ga bili križali, je bilo polno britkosti, pa ne v njih zveličanje. Nečisti duho vi so bili tisto uro nekako zmešani, in so med sabo se potoževali čez to. Na zadnje so bile tudi duše v predpeklju dokaj žalostne, tako da bi bile raj na vekomaj v peklju gorele, kakor da bi videle svojega Gospoda tako terpeti.“

Iz tega razodenja lahko spoznaš, kakošno žalovanje je bilo na sveti véliki petek v nebesih, na zemlji in pod zemljo, ker so žalovali vsi sveti angelji, ljudje, živi in mertvi, in bi skoraj rekel, Bog sam. Zato se je povsod žalost videla, in ljudje so polni britkosti, nejevolje in žalosti okoli hodili. Vsak človek je čutil, da mu serce žaljuje; vsakdo je drugim svojo žalost tožil, in vendar ni mogel eden družega tolažiti. Tudi vse, kar se je videlo, je žalost množilo! živali namreč so klaverne okoli tapale, tiči so žalostni molčali, ribe se niso od žalosti skoraj gibale, in še celo reke so le počasi se naprej pomikale. Drevesa so svoje listje pobesila, kakor da bi bilo velo; trava se je po tleh plegla. Ni je bilo stvari, da ne bi bila po svoje žalovala.

Posebno pa so tulili hudiči v zraku, na zemlji in v peklju. Kristusova smert namreč jim je njih oblast zmanjšala in njih terpljenje, kakor se meni, pomnožila. Zato se bere, da, ko je ravno véliki petek barka po morji plavala, in blizu nekega otoka memo šla, so mornarji glas zaslišali, ki jim je velel: „Ko pridete do une mlake, oznanujte tam, da je véliki Pan umerl.“ Ko so to storili, slišali so žalostno tulenje in ječanje, kakor da bi bilo ondi veliko tisoč ljudi, in ni bilo ondi žive duše, pač je bilo ondi veliko hudičev, ki so svojo nesrečo ondi obžalovali; ker so namreč slišali, da je veliki Bog umerl, in da jim bo treba sedaj v pekel nazaj. Ko so mornarji potem nazaj v Rim prišli, se je to koj po celem mestu zvedelo, ter so si to vsak drugače razlagali.

Glej, o grešnik! kako vse stvari nad Kristusovo smertjo žaljujejo, da bi nas ljudi, ki smo krivi te smerti, k pomilovanju ganile, ali pa nas pogubile. Ker si tadaj tudi ti s svojimi grehi kriv Jezusove smerti, padi pred svetim križem na kolena, obtoži se svojih grehov, prosi za odpuščenje, ter reci:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svoje britko terpljenje in grenko smert sedaj in na vekomaj! Amen.

O Jezus, moj Odrešenik in Zveličar! od strahú in velike sramote ne morem odpreti svojih ust; spoznati namreč moram svojo krivico, veliko krivico, največo krivico. Oj, gorje meni, ubogemu grešniku! grešil sem, in sem postal Kristusov morivec! Oh, moji grehi so tebe, o Gospod! mučili, križali in umorili. Zato, o najdobrotljiviši Stvarnik, Odrešenik in Zveličar! spravi me s svojim Očetom. Odreši me od mojih grehov, in daj mi svoje zveličanje. Oh! dodeli mi po svojem britkem terpljenji, da se sam mučim in križam, kot morivca in razžaljivca Božjega veličastva, to je: da delam vredna dela in nosim vreden sad pokore, zato da se tako vdeležim sadú tvojega odrešenja. Amen.

O najljubeznjiviši Jezus! pri čegar smerti se je solnce bilo stemnilo, zagrinjalo v tempeljnu raztergalo, skale pokale in grobi odpirali se: po tvoji britki smerti te prosim, ponovi v meni te čudeže, in dodeli, da se moja duša in moji občutki nad mojimi grehi stemnijo in žaljujejo; da se zagrinjalo vsega hinavstva razterže in odpravi; da se moje serce potrese od zveličavnega strahú Božjega; ter se od kesa in žalosti razpoka, kakor skale; in da se, kakor grobi, s pravo spovedjo odpre in razodene: zato da me tvoja smert k vstajenju pripelje, to je k pobožnemu in k večnemu življenju. Amen.

Petnajsti odstavek.

Sveta Jezusova stran prebodena.

Beri to premišljevanje, da dosežeš pravo pobožnost do Kristusovega terpljenja.

„Eden vojakov je s sulico njegovo stran odperl, in zdajci je tekla kri in voda iz nje.“ (Jan. 19, 34.)

1. Premišljuj Marijino žalost, ko je videla, da so zopet drugi vojaki na Kalvarijo prišli.

Do tukaj smo obširno premišljevali, kako veliko muko je naš Odrešenik na svetem križi terpel, in kako je na zadnje v največih bolečinah svojo dušo dal. Spodobilo bi se, da bi bil že konec njegovega terpljenja, saj vsaka muka se konča s smertjo. Toda poslušaj, kako neusmiljeno so Judje na daleč ravnali. Šli so k Pilatu, in so ga prosili, naj bi se križanim kosti polomile, da se s križev snamejo in pokopljejo; ne spodobi se namreč, so djali, da na tak velik praznik trupla na križih ostanejo. Ko so Judje to terjali, so menili, da je Kristus še živ; za mertvega namreč ne bi jim bilo več mar. Iz tega se zopet vidi, kako strašno so Kristusa sovražili, ker niso bili še zadovoljni s tem, kar so mu bili že storili; temveč so mu hotli še drugo grozno muko napraviti, s tem, da bi se mu kosti sterle, ktera muka je bila gotovo tako grozna, kakor križanje samo. To je namreč zares grozna bolečina, kadar se komu vse kosti z železnimi bati razbivajo in tarejo. Ker je Jezus vse poprej vedel, zato menijo nekteri, da je On na križi svojega Očeta prosil, naj bi mu pripustil poprej umreti, da se mu kosti ne zdrobijo.

Potem ko so tedaj serditi Judje dosegli, kar so terjali, so vzeli sabo vojake, in so šli z lestvicami in z železnimi bati proti Kalvariji. Oh! kako se je prestrašila žalostna Mati, ko je videla hudobno trumo prešernih Judov se bližati. Serce ji je reklo, da ne pridejo z dobrim namenom sem, temveč da hočejo njenega mertvega Sinú še zasramovati.

Tukaj pravi sv. Bonaventura, da je rahločutna devica polna serčne žalosti svoje oči obernila k svojemu na križi visečemu Sinu, in da je z objokanimi očmi govorila: O preljubeznjivi Sin! čemú pridejo zopet sem tisti, ki so te križali? Kaj hočejo neki s tabo še početi? O moj Sin! jaz ne vem, kako bi te ovarovala. Dokler si še živel, nisem mogla te rešiti; še manj te morem ovarovati sedaj, ko si mertev. Vendar hočem ostati pri tvojem križi, morebiti jih bo moja britkost ganila, da bodo z lepim ravnali s tabo.

Oh! kako velike serčne bolečine je imela takrat žalostna Mati prestajati, in v kaki skerbi je bila njena sveta duša, da ne bi Jezusa vnovič zasramovali!

2. Premišljuj, kako so dvema razbojnikoma kosti sterli in ju tako umorili.

Kakor hitro je bila hudobna truma na Kalvarijo prišla, in videla, da razbojnika še živita, menila je, da je tudi Kristus še živ, ker je imel odperle oči in usta. Hotli so tedaj njemu naposled kosti polomiti, zato da bi videl, kako neusmiljeno unima dvema kosti lomijo, in da bi ta pogled mu novo muko delal. Začeli so tedaj najpopred pri desnem razbojniku, in njih dva sta po lestvicah gori stopila. Eden mu je kosti rok in ram sterl, drugi pa na nogeh; kar je pobožnemu spokorniku neizrečene bolečine delalo. Lahko se namreč verjame, da, ker je ta pobožni razbojnik Jezusovo nedolžnost očitno pričal in zagovarjal, so poganški vojaki, našuntani od Judov, dokaj neusmiljeno ž njim ravnali. In Judje so menda tudi tem rabeljnom vedno prigovarjali, naj le počasi mu kosti lomijo, da bo dalej terpel. Pobožni spokornik pa je to strašno muko z največo poterpežljivostjo terpel, in jo je Bogu daroval za svoje velike grehe; kar besedice ni čerhnil, temveč je neprenehoma proti nebu gledal, in se tolažil z Jezusovim terpljenjem, ki mu je šlo dokaj k sercu. Tudi Mati Božja je zanj prosila, da bi v svojem terpljenji bil stanoviten. Tudi vsi, ki so z Marijo bili, so iz serca pomilovali tega ubozega moža;

njegova muka jim je k sercu šla tudi za to, ker niso nikoli take grozovitnosti videli. Tako je bil tedaj desni razbojnik umorjen, in sveti angelji so nesli njegovo dušo k Kristusu v predpekel.

Ko je bil razbojnik mertev, so mu žeblje iz rok in nog izbili, in pustili mrtvo telo, da je na tla padlo. Potlej so tudi drugemu razbojniku ravno tako polomili kosti, udarili so ga tudi ene krate na serce, tako da je kmali umerl, in svojo hudobno dušo hudičem izročil, ki so jo sabo v pekel vzeli. Potem ko so vojaki tudi to telo na tla vergli, vzeli so ti dve trupli, in ju pokopali med Kalvarijo in med Jeruzalemom v dolini.

Oh, Gospod! po svojem svetem križi in terpljenji dodeli, da ne terpim, kakor terdovratni razbojnik, temveč da s kristjansko ljubeznijo in poterpežljivostjo svoj križ prenesem kakor spokorni Dizma!

3. Premišljuj, kako so Jezusu njegovo sveto desno stran odperli.*)

Ko so rabeljni svoje delo z dvema razbojnikoma končali, nastavili so lestvice tudi na Kristusov križ. Žalostna Mati, vsa prestrašena, je na kolena padla, svoje roke sklenila, in s solzami prosila rekoč: Oh, ponižno vas prosim, prizanesite mertvemu truplu mojega ubozega Sina, in ne zasramujte ga. Oh! usmilit se mene uboge zapuščene Matere in prizanesite saj mertvemu. Serditi rabeljni pa niso verjeli njenim solzam in prošnjam, namreč da je že mertev. Zato so po lestvicah gor se speli, in sveto truplo dobro ogledali; tudi so ga z železnim batom enekrate udarili, da bi videli, ali da še kako znamnje od sebe, da je živ. Ko so pa videli, da je res mertev, so se razserdili, da ne morejo svoje grozovitnosti nad njim skazovati. Zato je en vojak, Longin po imenu, sveto Jezusovo stran iz zgolj jeze s svojo sulico prebodel, kakor pravi razodenje sv. Brigitte rekoč:

* Drugi menijo, da je bila Kristusu leva stran prebodena, ter je iz rane tekla kri in voda, ker je sulica od zdalej gori persi presunila, in obsečje zadela.

„Ko je ljudstvo okoli stalo, približal se je eden serdito, in je sulico v njegovo desno stran tako silno zagnal, da je skoraj na drugi strani telesa se prikazala. Tako je bil moj Sin celò neusmiljeno skoz svoje serce preboden; zakaj vojak ni odjenjal, dokler ni sulica reber se dotaknila, in ste obe plati serca bili na sulici. Ko je tedaj sulico potegnil, tekel je iz te rane kakor potok kervi z veliko silo. Železo pa in en kos suličine palice sta prišla ven rudeča od kervi.“

Jezus je na križi visel kakor gerd, zaničevan hudobnež, kakor se je on sam proti sveti Brigiti potožil. Ko je vojak s svojo sulico Jezusovo serce prebodel, in v eno dlan široko rano naredil, zavzela se je groze Marija, in vsi, kateri so ž njo bili. Tu je tedaj mertvo Jezusovo telo na križi viselo, in je imelo tako globoko in široko rano na strani, da se mu je noter v serce videlo, in kri je iz serca ven tekla.

O Gospod! meni se je ta tvoja rana odperla, zato da zamorem videti in premišljevati ljubezen in dobroto tvojega serca do nas.

4. Premišljuj Marijino žalost zavoljo odperle Jezusove strani.

Oh! kako je bilo rahločutni Devici pri serci, ko je videla, da so njenega mertvega Jezusa še neusmiljeno skoz serce prebodli. Gotovo je ta strašna sulica tako globoko rano vsekala v njeno serce, da je od bolečine omedlela. V razodenji svete Brigite namreč beremo: „Ko je žalostna Mati to videla, tresla se je tako, da se je iz njenega obličja in iz njenega obnašanja spoznati moglo, da je njeno dušo britek meč bolečine presunil.“ In drugde je Mati Božja sama rekla: „Ko sem videla serce svojega preljubega Sinú prebodeno, zdelo se mi je, da je prebodeno tudi moje serce.“

Jokaje in zdihovaje je tedaj ona takrat govorila: O Jezus, moj Sin! oh! kako neusmiljeno ravnaš s tvojim mertvim truplom! O strašna sulica! kako neusmiljeno si prebodla serce mojega Sinú! O sladko Jezusovo

serce! kako grozno si ranjeno! — Tako je žalovala in plakala uboga Mati, da se je vsem okoli nje stoječim usmilila. Zato pravi sveti Bernard: „Zares, o premilostljiva Mati! je meč žalosti tvojo dušo presunil, kadar je grozovitna sulica stran tvojega Sinú prebodla. Ondi namreč ni bila več njegova duša, ampak Tvoja. Ti si tedaj najimenitniša med vsemi mučeniki; saj je tvoja velika znotrajna bolečina presegla vse zunajne bolečine mučenikov.“

Zato, o Marija! žalostna Mati in kraljica mučnikov! po sulici in po britkih bolečinah, ki so takrat tvoje materno serce prešinile, kadar je bila odperta sveta stran tvojega ljubega Jezusa, te prosim: doseži mi to milost, da sulica pravega sočutja, sulica resnične žalosti čez grehe, in pa sulica pravega Božjega strahú moje serce prebode in rani. Amen.

Molitev v čast svete prebodene strani Jezusove.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, in češčena njegova sveta prebodena stran sedaj in na vekomaj! Amen.

O premilostljivi Gospod in Odrešenik Jezus Kristus! po ljubezni, ki te je primorala, da si pustil svojo sveto stran si prebosti, te prosim, naj mi kri in voda, ki je iz nje tekla, moje grehe opere; in odpusti mi, kar sem kadaj s svojim srcem grešil. Amen.

Šestnajsti odstavek.

Od skrivnosti in češčenja rane svete Jezusove strani.

Beri to premišljevanje, da dosežeš pravo pobožnost do presvetega Jezusovega serca in do njegovih svetih ran.

„In izlil bom na Davidovo hišo in na Jeruzalemske prebivavce Duha milosti in prošenj; in gledali bodo v mene, ktereга so prebodli.“
(Zah. 12, 10.)

1. Premišljuj, kako ta rana svete strani nam serčno ljubezen našega Odrešenika do našega zveličanja razodeva in kaže.

Čudo je bilo, da je iz mertvega in že merzlega Kristusovega trupla kri in voda tekla, ker vemo, da merzla kri ne teče, temveč se sèsi. Jaz mislim pa, da je Kristusovo serce od velike ljubezni do nas tako gorelo, da je še dolgo po smerti gorko ostalo, tedaj tudi kri tekočo ohranilo, zato da ne bi nobena kapljica njegove presvete kervi v njem ostala, temveč da bi bila vsa za nas prelita. K tej sveti kervi in vodi iz Jezusove strani bi morali vsi kristjani imeti posebno pobožnost, ker nas je Kristusova kri odrešila, kakor nas učijo sveti apostelnji. Po zaslugah za nas prelite kervi dobivamo odpuščenje grehov in posvečujočo milost Božjo. Tako ste tedaj ta sveta kri in voda dve dragi kopeli za vse dušne bolezni: kopel kervi, in kopel vode, da se naše duše očistijo, krepčaje in z vsemi čednostmi kinčajo. Da tedaj moči in zdatnosti Jezusove kervi deležen postaneš, prosi Boga za vse gnade s spokornim srcem po zaslugah Jezusove kervi. Jezusu ni bilo zadosti, da je njegovo serce v smerti od ljubezni in bolečin umerlo; temveč, da bi vsi ljudje s svojimi očmi videli, in, da tako rečem, njegovo ljubezen s svojimi rokami prijeli; hotel je, da mu je sulica serce prebodla, da je tako svojo serčno željo in hrepenenje po našem zveličanji pokazal, in da je še vedno pripravljen, za nas vse terpeti in umreti, kakor je sveti Brigiti govoril: „Saj jaz bi rad iz ljubezni še enkrat za vsacega človeka umerl, ako bi bilo mogoče.“ In drugikrat je rekel: „Imejte usmiljenje z mano, moji prijatli! zakaj jaz sem ljudi prav dobro odkupil. Jaz sem jih vse s križem na svoji rami nosil, ko sem bil ves ranjen, in na križ pribit. Jaz ljubim ljudi tako silno, da, ako bi bilo mogoče, še enkrat za vsacega posebej umreti, kakor sem na križi za vse terpel, jaz bi hotel raj še enkrat jih tako odrešiti, kakor jih zgubiti.“ V znamenje te nezapopadljive ljubezni je Jezus rano svoje svete strani na svojem častitljivem telesu ohranil.

2. Premišljuj, kako se imajo pri tej rani svete Jezusove strani grešniki spreobrniti, kakor se je Longin spreobrn timeril.

Poslušaj, kako in kaj se od tega pripoveda: Marija Devica je občutila, ko je Longin svojo sulico v Jezusovo serce zabodel, bolečino v svojem deviškem serci, kakor da bi bilo zares prebodeno njeno lastno serce. Vsa ginja ljubezni in sočutja, in pozabivši na svoje lastne bolečine, je rekla Longinu: „Vsegamogočni Bog naj te pogleda z očmi svojega usmiljenja zavoljo bolečine, ki si jo moji duši vzrokoval!“ Tako daleč jo je sveta nejevolja, ali bolje rekoč, njena sočutna krotkost, pripravila, da je kratkovidnemu Longinu največo dobroto skazala, namreč, da ga je Bog pogledal z milostljivimi očmi, ter naredil, da so ene kaplje svete Jezusove kervi in vode v njegovo obličje padle. Moč te presvete kervi mu je njegove slabe oči razsvetlila, in mu je dala bister vid, pa tudi znotrajno luč, s katero je križanega Zveličarja spoznal. „Na to spoznanje se je Longin spreobrn timeril, je objokal svoje grehe, in jih je opral v Kristusovi kervi in vodi; spoznal je Kristusa za pravega Boga in Odrešenika sveta, in je od njega pričal očitno pred Judi, in v večje njih osramotenje in v spričevanje njih hudobnega oterpnjenja je od njega pridigal.“ Poglej tedaj, o grešnik! kri pomeni odrešenje, voda pa očiščenje od grehov; z ozirom tedaj na to sveto rano Jezusove strani ne daj, da ti odterpne tvoje serce, temveč skerbi in prosi, da se s pravim spoznanjem tvojih grehov, s serčno žalostjo, pokoro in spreobrn timerjenjem potare. Saj potertega in ponižnega serca Bog ne zaničuje. To nas uči njegovo ranjeno serce in njegova prebodena stran.

3. Premišljuj, kako je Deviška Mati sama to sveto rano Jezusove strani častila.

Ko je truma vojakov odstopila, je žalostna Mati k svetemu križu pristopila, počastila presveto kri in vodo, in z rutami od skale pobrisala, kolikor ji je bilo mogoče; in te rute, namočene v Jezusovi kervi, je do svoje

smerti z vsim spoštovanjem hranila, in po svoji smerti zapustila svetemu Janezu. Sedaj jih hranijo v Benetkah v cerkvi svetega Marka. Ta sveta rana je bila med vsemi najbolj sramotna; zakaj pred svetom je večja sramota, neusmiljeno ravnati z mrtvim, kakor z živim človekom. Zato je Kristusovo serce, ki je nas neizrečeno ljubilo, in tudi več terpelo, kakor vsi drugi udje, to rano v vedni spomin svoje ljubezni do nas tudi sabo v nebesa vzelo. In ker je Devica Marija velike skrivnosti te rane najbolj spoznala, zato je tudi prva med vsemi na svoja kolena padla in jo počastila. Poklekni tudi ti, duša moja! počasti jo, ter reci:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za sveto rano svoje strani; in češčenje bodi njegovo ljubezni polno serce vselej in na vekomaj! Amen.

O Jezus, ti moj križani Zveličar! jaz te molim in s serčno ljubeznijo in pobožnostjo poljubim sveto rano tvojega ljubezni polnega serca. Po tej sveti rani te prosim, očisti, vžgi in rani moje serce; očisti ga od vseh grehov, vžgi ga z žebljem svoje svete ljubezni; in rani ga s sulicami in pšicami te svete in sladke ljubezni, zato da od te svete ljubezni oživljen in okrepčan živim in umerjem. Amen.

Dvanajsto poglavje.

Kristusov pogreb in češčenje njegovega britkega terpljenja.

Pervi odstavek.

Kako je bil Kristus s križa snet.

Beri pobožno, da se v tebi vname prava kristjanska ljubezen do bližnjega.

„Jožef iz Arimateje je šel k Pilatu, in je prosil Jezusovo telo. In ga je snel, in zavił v tančico.“ (Luk. 23, 50—53)

1. Premišljuj serčno žalovanje in materno skerblijivost Marijino za mrtvo telo svojega Sina, ki je na križi viselo.

Kdo zamore namreč popisati njeno žalost in skerb-ljivost, ko je videla svojega ljubega Sinú mertvega na križi viseti, in ni vedela, kako bi ga doli dobila, da bi ga zagreblji? Ona sama z vsemi, ki so ž njo bili, ni mogla in ni smela tega storiti, ker ni imela tega dovoljenja. Tudi ni bilo nobenega upanja, da bi ga hotel kdo s križa sneti, ker je bil križ tako sramotna reč, da še rabeljni sami niso radi se s takimi rečmi pečali. Ker se je tedaj noč bližala, in Marija ni vedela, kako bi mertvo truplo svojega Sina s križa doli dobila, bila je v velikih skerbeh, ter je začela žalovati: O gorje meni! kako bom svojega ubozega Sinú s križa doli dobila? Oh! koga bom prosila, da mi to veliko ljubezen skaže? Ti, o nebeški Oče! obudi in oserči koga, da gre k Pilatu, in dovoljenje dobi, mojega Jezusa s križa sneti. — Med tem je zraven križa stala in žalostna gledala svojega mertvega Sinú. Oh! kako rada bi ga bila s križa v svoje naročje vzela, toda ona ni mogla in ni vedela, kako bi se to dalo storiti. Zato je sveti križ objemala, in to sveto drevo poljubovala, na katerem je visel sad življenja. Na zadnje se je trudna vsedla pod križ, in govorila: „V njegovi senci, ktereга sem želela, sedim in njegov sad je sladek mojemu gerlu.“¹⁾

Ravno tako je storila tudi Marija Magdalena, ki je vsa iz sebe od žalosti pod križem pokleknila, križ z obema rokama objela in obilo solz prelivala. Kmali je poljubila zemljo, ki je bila s Kristusovo kervjo omočena; kmali je poljubila sveti križ. Včasi pa je z objokanimi očmi kviško pogledala in ogledovala ranjeno Kristusovo telo, in pri tem tako žalost čutila, da je menila, da ji bo serce počilo.

2. Premišljuj, kako sta Jožef iz Arimateje in Nikodem prišla, da bi sveto truplo s križa snela.

Ko ni vedela uboga Mati, od kod bi pomoč dobila, da bi Jezusovo telo s križa se snelo, se je zopet k Bogu obrnila, in tudi vsem pričejočim rekla, naj ž njo vred

¹⁾ Vis. pes. 2, 3.

vsi pokleknejo, in Boga prosijo ter je menda tako-le molila: O Bog, nebeški Oče! kateri si Mojzesa sam pokopal¹⁾, k tebi se obernem v tej sili, in te prosim: stori da se tvoj in moj Sin s častjo pokoplje. Oh! ne pripusti, da se mu še kaka sramota stori, saj je, dokler je bil živ, dovolj sramote in zaničevanja prestal. Ker jaz, in kateri so z mano, ga ne moremo sneti s križa; gani ti pobožna serca, da mu to poslednjo čast skažejo! Ko so vsi od molitve vstali, zagledali so zopet trumo ljudi se bližati, in so se je spervič prestrašili, ker so se bali, da ne bi zopet mertvega Jezusa zasramovali; ker celi dan ni nobeden na to mesto prišel, da ne bi bil ali z besedo ali z djanjem križanega Jezusa zasramoval.

Toda truma, ki so jo videli, ni bila od sovražnikov ampak od prijatlov. Med tem namreč, ko je bila Kristusova stran s sulico prebodena, je šel Jožef iz Arimateje, plemenit svetovavec, in skriven učenec Kristusov k Pilatu, in je prosil Kristusovo telo. On je Pilatu povedal, da so ga veliki duhovni iz zgol sovraštva preganjali; rekel je tudi, da je Kristus popolnoma nedolžen, in resnični Sin Božji in da je ta resnica dovolj skazana z znamenji in čudeži, ki so se godili v njegovem življenji in v njegovi smerti. Ko je Pilat to slišal, čudil se je, da je Kristus že umerl. Zato je poklical stotnika, ki je bil vpričo pri Kristusovi smerti in ga je vprašal, ali je Kristus res že mertev? Tu je stotnik povedal, kako neusmiljeno so ž njim Judje delali, tako da je čudo, da ni umerl, še predno je bil na križ pribit. Zato je Pilat Jožefu telo prepustil, in mu je dal popolno dovoljenje, da sme s truplom storiti, kar se mu poljubi.

Potem ko je Jožef Pilatu se zahvalil, kupil je tančico, da bi truplo vanjo zavil; in ko je s svojimi služabniki ven šel, pridružil se mu je Nikodem, tudi imeniten Jud, ki je sto liber mire in aloe kupil, da bi Jezusovo telo pomazilil. Ko sta prišla na Kalvarijo, sta stopila k žalostni Materi in ji rekla, da pomilujeta iz

¹⁾ 5. Mejz. 34, 6.

celega serca njo in Jezusa, ki je nedolžen tako strašno smert storil. Tudi sta rekla, da sta v zboru zagovarjala njegovo nedolžnost, ali da nista mogla nič opraviti proti celemu zboru. Ker ga nista mogla rešiti od smerti, mu hočeta saj mertvemu vso mogočo čast skazati. Tu je začela Marija s tema svetima možema vnovič se jokati, in žalovati nad smertjo svojega ljubega Sinú. Pobožna možá sta jo tolažila, kolikor sta mogla, in sta h križu pristopila.

Tu pomisli, kako so ti dobri ljudje se prestrašili in zavzeli, ko so videli Jezusovo presveto telo na križi tako strašno ranjeno in vse spremenjeno. Solze so se jim vlile, ter so z Materjo Božjo pred križem pokleknili, in svojega Gospoda prav pobožno molili.

3. Premišljuj, kako so Jezusovo telo s križa sneli.

Potem ko so Jožef iz Arimateje, Nikodem in drugi pričujoči en čas pred križem klečé molili, so vstali, in se dela lotili tako le. Najpoprej so ternjevo krono vzeli z njegove svete glave, ter so jo z velikim spoštovanjem poljubili. „Tu pomisli,“ je rekla Mati Božja sv. Brigiti, „pomisli, kako je bil moj Sin s križa snet. Ona dva, ki sta ga s križa snemala, sta tri lestvice nastavila; perve so segale mu do nog, druge do rok, tretje do pol života. Pervi je gori stopil in je mojega Sinú čez sredo objel; drugi je po drugih letvicah gori šel in je najpred žebelj iz ene roke izbil; potlej je postavil lestvico na drugo stran, in je izbil žebelj druge roke. Žeblja pa sta bila tako dolga, da sta močno iz lesa molela. Ko je tedaj uni, ki je težo telesa nosil, počasi doli stopal, stopil je drugi na lestvice, ki so segale do nog, in je izbil dva žeblja iz Jezusovih nog. Ko sta tedaj oba z mertvim truplom mojega Sina doli na zemljo stopila, prijel ga je eden za glavo, drugi za noge, jaz pa sem ga sredi života objela, in tako smo ga mi trije nesli do skale, kjer sem bila pert razgernila. Potem je prišla Marija Magdalena in druge svete žene pomagat.“

Te so besede iz razodenja svete Brigite, ki na tanjko popisujejo, kako je bilo Jezusovo telo s križa sneto. Kako moramo spoštovati pa mi živo in častitljivo Jezusovo sveto rešnje Telo v zakramentu altarja?

Omenjena skala je pod Kalvarijo, štirideset korakov od gore proti zahodu. Eno ped se nad zemljo vzdiguje, in vsi jo visoko častijo, zato ker so Jezusovo telo na nji mazilili. Zato je z železjem obdana, na katerem visi osem lampic, in romarji jo pogostoma obiskujejo.

Pomisli, o kristjan! s kolikim spoštovanjem sta Jožef in Nikodem s svetim telesom ravnala, ker sta terdno verovala, da je Jezus Sin Božji. Nista mogla nobenega uda Kristusovega se dotakniti, da ne bi bil ves kervav. Vendar pa je žalostna Mati sveto telo prav željno v svoje materno naročje sprejela, akoravno si je vso obleko okervavila. Kako pa ji je bilo takrat pri serci, tega ne more nobeden razložiti, in dopovedati. Mertva trupla kraljev in cesarjev devajo na črn žamet in na visok odev; svetemu Jezusovemu trupu pa ni bilo nič takega napravljeno. — O moj Jezus! dodeli, da te s križa snamem, to je, da jenjam te križati s pregrešnim življenjem, in da se zares poboljšam. Amen.

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus, z Marijo in z vsemi, kateri so sveto Jezusovo telo s križa sneli, sedaj in na vekomaj! Amen.

O milostljivi Gospod Jezus Kristus! jaz te molim in častim tvoje sveto telo, ki je bilo s križa sneto; in te prošim, dodeli mi milost, da te tudi s pregrešnim življenjem nikoli več vnovič ne križam, temveč vedno po tvojih svetih naukih živim. Amen.

Drugi odstavek.

Kako so nad Kristusovim truplom žalovali.

Beri pobožno, da dosežeš serčno sočutje z Jezusom in z Marijo.

„Gledali bodo v mene, ktereга so prebodli: in močno bodo jokali po njem, kakor po edinorojenem, in žalovali bodo po njem, kakor se po navadi žaljuje ob smrti pervorojenega.“ (Zah. 12, 10.)

1. Premišljuj, kako je Marija na tleh ležeče Kristusovo telo častila in objokovala.

Kdo zamore dopovedati, kako je žalovala Marija z vso svojo tovaršijo, kedar je Jezusovo sveto telo na tleh ležalo, in so vsi okoli njega klečali? Strašno je bilo mertvo telo gledati, ker je bilo na vseh udih ranjeno, stergano, razmesarjeno in kervavo. Oči so bile odperete in usta tudi; lica, oči in trebuh so bili globoko vderti; usta, ustnice in obličje so bile črne, višnjeve, rujave in kervave; z eno besedo: vse je bilo tako strašno in grozno gledati, da se človek zgrozi, ko le na to pomisli.

Pomisli tedaj, kaj je terpelo materno serce, ko je Marija Jezusa v tej podobi pred sabo imela. Ves čas njegovega terpljenja ni mogla nikoli tako na tanjko ga ogledovati; sedaj pa ga je tu pred sabo imela, je s svojimi rokami mnoge, globoke, široke, grozne rane šlatala, ktere je bil njeni ljubi Sin dobil. Skušnja uči, da bližej imamo mertvega pred očmi, in bolj na tanjko njegove rane gledamo, globokejšje rane nam vseka v naša serca. Zato ne puščajo radi žalostne žene k mertvemu možu, da ne bi odveč žalovale. Zato beremo od nekterih žen, kterim so bili sinovi ob glavo djani: ko so mertve glave svojih sinov v roke dobile, so jih poljubovale, in med poljubovanjem nagle smerti umerle. Ker pa je Marija neizmerno bolj ljubila svojega Sinu Jezusa, kakor zamore ktera koli si bodi mati ljubiti svojega sinu, oh! kako grozno je bilo ranjeno njeno materno serce, pri pogledu na strašno ranjeno mertvo truplo svojega preljubega, Božjega Sina?

Ogledovala je vsak ud njegovega svetega telesa posebej, in je videla, kako grozno je kervav, stergan in ranjen. Ogledala in počastila je s ternjem kronano glavo in odperto sveto stran, in prebodene in prevertane svete roke in noge. Oh! to je bila žalost in bolečina! Ogledovala je rane ostrih ternov na glavi, in te grozne rane so njeno serce globoko ranile. Ogledovala je zateklo, razpraskano, kervavo in vse spremenjeno Jezusovo obličje in si je to grozno podobo globoko v svoje deviško serce vtisnila. Ogledovala je grozno strašno in globoko rano njegove svete strani, in bilo ji je, kakor da bi bilo tudi njeno lastno serce prebodeno. Ogledovala je njegov ranjeni, raztergani in razmesarjeni život, in ta pogled je tudi njeno sveto dušo vso ranil in razmesaril.

Oh! kako se je zavzela, ko je videla, da je na več mestih koža z mesom vred bila popolnoma proč iz života Jezusovega stergana, in da so gola rebra ven molala; in ko je videla, da na nekterih mestih koža in meso doli visita! Oh, kako se je zgrozila, ko je videla, da so njegova odperta usta polna kervi! Kdo zamore izreči, koliko mečev je tistikrat njeno žalujočo dušo prebadalo? kolikrat je omedlela? koliko kervavih solz je prelila? Oh, tega ne more nobeden šteti, ne izreči, ne si prav misliti, še manj pa drugim dopovedati; zakaj njena žalost je bila brez mere, njene solze brez števila, njena ljubezen natorna in čeznatorna, in njena žalost brez vsake meje.

Pri tem je Marija prav dobro vedela in spoznala, da je njeni Sin ne samo za odrešenje vseh ljudi, ampak tudi zavoljo nje, in za njo te rane prejel in terpel. Da je bila namreč ovarjena izvirnega greha, in vseh djan-skih grehov, se je zgodilo le z ozirom na njegovo prihodnje terpljenje. Ona je spoznala, da je hotel ravno tako Kristus terpeti za njo, da bi bila po njegovem terpljenji od izvirnega greha prosta in ovarjena vseh osebnih grehov; kakor je za nas terpel, da bi nas odrešil od naših grehov. Ker je tedaj Marija dobro

spoznala, da je njeni Sin tudi za njo terpel, in je sedaj z lastnimi očmi videla, kako drago je moral plačati za to njeno predpravico, in s koliko neizrečeno ljubeznijo je za njo terpel: oh! kako je ta ljubezen Marijino rahločutno serce z ljubeznijo in žalostjo napolnila? Kako je bilo Mariji pri serci, ko je videla, da so vse moči in vsi udje Kristusovi toliko terpeli, zato da so bili njeni udje vsakega greha ovarjeni? Oh! kako so se ji vsi Kristusovi ranjeni udje smilili? Kako serčno jih je poljubovala in pozdravljala! Kako serčno je hvalo dajala Kristusu, in je častila vse njegove ranjene ude? Iz hvaležnega sočutja namreč je poljubila njegova sveta usta; poljubila je njegove svete oči in njegovo čelo, njegova sveta lica, njegove svete persi in prebodeno stran, njegove svete roke, kolena in noge, in pri tem poljubovanji je njeno serce tako žalost čutilo, da ji je hotlo se razpoči. — Po Marijinem zgledu počasti tudi ti, o kristjan! vse ranjene Kristusove ude, in reci: O usmiljeni Jezus! jaz častim vse tvoje ranjene ude, poljubim v duhu tvoje sveto serce, in prosim, da mi odpustiš, kar sem s svojim sercem in z vsemi svojimi udi grešil. Amen.

2. Premišljuj, kako je žalostna Mati Marija sveto telo Jezusovo v svoje naročje vzela.

Vse to namreč ni bilo maternemu sercu še dovolj, temveč jo je sila ljubezni gnala, da je ljubeja svojega serca v svoje naročje vzela, in pritislila na svoje serce. To spričuje Ona sama, ko govori sveti Brigiti: „Tu sem vzela svojega Sina, ki je bil kakor gobov in ves poln ran, v svoje naročje. Njegove oči so bile rudeče in kervave; njegova usta merzla kakor led, in njegove roke tako terde, da se niso mogle drugače djati, kakor čez trebuh. Kakor je bil na križi visel, tako sem ga v svojem naročji imela, kot človeka, ki ima vse svoje ude oterpnjene.“ Drug krat je rekla Marija: „Kako sem bila pa takrat žalostna, tega ne more nobeden izreči. Bila sem namreč enaka porodni ženi, kateri se še po porodu vsi udje tresejo, in od bolečin komaj dihati more; tako

sem bila tudi jaz nezmerno žalostna.“ Mati Božja, pravi, da ne more njene žalosti izreči, ker je bila nezmerna, to je: Naj človek reče kar koli; naj si domišljuje, kar koli; naj primerja moje bolečine čemur koli: vendar ne bo nič rekel, mislil ali iznašel, kar bi bilo moji žalosti enako. O neizrečena, nezapopadljiva žalost! kako je bilo pač mogoče, da ni od žalosti umerla? O Devica! tvoja serčna žalost naj me v vsaki britkosti krepi in tolaži. Amen.

3. Premišljuj, kako so mertvega Jezusa v Marijinem naročji vsi pričejoči Jezusovi prijatli obžalovali in objokovali.

Ko je žalostna Mati truplo svojega Sinú v naročji deržala, so vsi pričejoči Jezusovi prijatli pred njim pokleknili; in spremenjena podoba Kristusovega telesa, in pa ginljivi pogled, da je namreč Marija sama mertvo truplo svojega Jezusa v svojem naročji deržala, jih je z neizrečeno žalostjo napolnil. Ginljivo je bilo namreč videti, da je mertvega Sina v svojem naročji imela, ga žalostno objemala, serčno poljubovala in britko objokovala. Tukaj bi se bila omečila tudi železna serca, kaj še lepobožna serca zvestih prijatlov Jezusovih in Marijinih; zato je bilo tu tako jokanje in žalovanje, da ni izreči.

Oh! kako se je jokal sveti Janez po svojem ljubem učeniku? kako ste se jokali Magdalena in Marta po svojem najljubšem prijatlu? Kako je jokala Marija Kleofova po svojem dobrem stričniku? kako so jokale druge žene po svojem naj ljubšem prijatlu in očetu! Oh! kako sta žalovala tudi Jožef in Nikodem po svojem zvestem Učeniku in velikem preroku! Zato je bilo tukaj tako jokanje in zdihovanje, žalovanje in ječanje, da ne more človek lahko si tega prav domišljati. Posebno je Magdalena pri Gospodovih nogah njegovo britko smert silno obžalovala. Kristus sam spričuje v nekem razodenji, da je ona takrat tako žalovala, da se ne da z besedo dopovedati. V razodenji svete Mehtilde se namreč bere: Ko je Magdalena mene, svoje življenje, svoje veselje, in svoje

edino dobro, mertvega videla, ji je njeno serce od velikega ognja ljubezni onemoglo, kakor da bi bilo mertvo. Ranjena je bila z neizrečenimi bolečinami. Nemogoče se ji je zdelo, dalej živeti, ker sem jaz mertev pred njenimi očmi ležal, ki sem bil njeno življenje. Ko je videla, da je bilo moje serce tako globoko s sulico prebodeno, je ljubezen vsekala novo, veliko in britko rano zopet v njenem serci.“

Iz teh besed se da spoznati, kako britko je Magdalena žalovala, ko je svojega preljubeznjivega Učenika v tako grozni podobi mertvega pred sabo ležati videla. Kakor se ne da popisati njena ljubezen do Kristusa, tako se tudi ne da popisati njena žalost nad zgubo njegovo. Kako serčno je objemala svete noge, kako neprenehoma je poljubovala njegove svete rane! S kako vročimi solzami je močila njegove svete noge in rane! Kako je njegove merzle noge na svoje ranjeno serce stiskala! In kako britko je žalovala nad njegovo nedolžno smertjo! — Tako so delale tudi vse druge svete žene. — Tudi ti, pobožni kristjan! poklekni ž njimi in počasti Kristusa mertvega v Marijinem naročji; to ji bo namreč dokaj dopadlo, kakor se spozna iz tega le razodenja: Enkrat se je prikazala Mati Božja neki bistrourni devici, in ji je rekla: Dokaj mi bo dopadlo, ako me spominjaš in pogostoma prosiš po prebritki žalosti, ktero sem čutila, ko sem svojega mertvega, s križa snetega Sinu v svojih rokah in v naročji držala, ki je bila tako velika, da je ne more noben jezik izreči. Zato se imajo tistim, ki me po tej moji žalosti prosijo, in svoje grehe zraven tega iz serca obžaljujejo, po moji priprošnji grehi odpustiti, in bodo še več drugih milost zadobili.

Hvaljen bodi Jezus z Marijo vred! Amen.

O terpeča Mati, in žalostna Devica Marija! jaz te pozdravljam in častim; jaz objokujem in molim v tvojem Deviškem naročji mertvo truplo Jezusa Kristusa, tvoje-ga Sina. Prosi, o Marija! svojega Sinu, da se mene us-

mili. Prosi, o Jezus! svojega nebeškega Očeta, da meni ubogemu grešniku prizanese. Sin in Mati! prosita dobrotljivega Očeta, da mi skaže svojo očetovsko milost in gnado. O Marija! daruj mu Jezusovo kri; daruj mu Jezusovo prebodeno stran, in svoje lastno ranjeno maternno serce, daruj mu Jezusovo britko terpljenje, in svojo lastno britko žalost, Jezusove in svoje solze, Jezusove in svoje bolečine, Jezusove in svoje čednosti; in govori, o zvesta besednica! k usmiljenemu Očetu za me tako le: Poglej, usmiljeni Oče! poglej na Mater, in na svojega Sina; na Jezusovo terpljenje in po svojem usmiljenji prizanesi in odpusti temu grešniku, in daj mu obilnih in močnih milost, da svoje življenje poboljša, sveto živi in srečno umerje, po tvojem in mojem Sinu Jezusu Kristusu, kateri s tabo živi in kraljuje na vekomaj. Amen.

O Bog! tako naj se res zgodi po Jezusu in Mariji. Amen.

Tretji odstavek.

Kako je bilo mertvo Jezusovo telo omito, maziljeno in zavito.

Beri s serčno željo, sveto rešnje Telo vselej vredno in pobožno prejeti. „Prišel je pa tudi Nikodem, in je prinesel zmesi mirc in aloe okoli sto liber. Vzela sta tedaj Jezusovo telo, in ga zavila v tančico s dišavami vred, kakor je pri Judih šega pokopavati.“ Jan. 19, 39. 40.

1 Premišljuj, kako so sveto Kristusovo telo pred maziljenjem po Judovski šegi omili.

Potem ko je žalostna Mati nekaj časa mertvo telo svojega Sinu na svojem naročji deržala, in se ž njim okervavila, prosil jo je sv. Janez, naj vendar ga nazaj da, da ga bodo, kakor se spodobi, zavili in pokopali, ker se dan svojemu koncu bliža in noč kmali nastane. Zato je pustila sveta Devica telo iz svojega naročja si vzeti. Položili so ga na skalo, in vsi pričujoči so si prizadevali, mu vso mogočo čast skazati. Skerbna Mati se je postavila k glavi, Magdalena k nogam, Janez z dve-

ma Marijama na eno stran, Jožef pa in Nikodem na drugo stran. Drugi so stali in klečali okoli njih, in so jim podajali vode, dišav, tančico in vezi, in vse kar je bilo treba. Tako so vsi delali in so svojemu ljubemu Učeniku skazovali svojo poslednjo službo.

Najpoprej so vzeli vodo, da bi kervavo truplo omili in pripravili za maziljenje. Kar se ima namreč z dragimi dišavami pomaziliti, mora se poprej očistiti, da draga mazila lože skoz potne ljuknjica noter morejo. Tukaj pomisli, koliko truda so imele te svete osebe, da so vse ranjeno truplo popolnoma očistile. Kako težavno je bilo, ušesa popolnoma mu očistiti, ki so bila vsa s kervijo zalita! Kako dolgo so imeli opraviti, da so mu lasé sprali in očistili od pljuncev in od kervi! Kako dolgo so izmivali, dokler so mu zgoščeno kri iz vseh ran sprali! Kako se je tresel sveti Janez, ko je spirala sveto rano Jezusove strani, ki je bila tako široka, da se je roka v njo djati mogla, in je bila tako globoka, da je segala do reber druge strani! S kolikim spoštovanjem je spirala Magdalena globoke rane na Jezusovih svetih nogah! in s koliko pobožnostjo so druge Marije široke rane svetih Jezusovih rok omivale! Menda so si globoke rane kazali, in z objokanimi očmi govorili: Oh, poglejte! kako grozna rana je ta! Oh! kako strašne bolečine je naš ljubi Učenik tu terpel!

Potem ko je bilo sveto telo vse sprano, in s čistimi perti posušeno, videlo se je še le prav, kako grozno je bil povsod razmesarjen in raztergan. Glava je bila polna ran od ternov, lasje so bili vsi zmedeni, lica vsa razpraskana, vrat ves zatekel, persi vse razmesarjene, rame in herbet do kosti oderte, oserčje vse skerčeno, in celi život skoz in skoz poln oteklin, ran in prog.

Z eno besedo: na celem svetem životu ni bilo kože, da ne bi bila stergana, ni bilo mesa brez rane, in noben ud ni bil na svojem mestu, tako da so se vsi pričijoči zavzeli, in od žalosti niso govoriti mogli. Kakor

je bilo Jezusovo telo na vseh svojih udih strašno razmesarjeno, tako so bila tudi njih serca od sočutja stergana. Kakor so to ranjeno telo z vodo oprali, tako so ga še enkrat opirali s svojimi vročimi solzami. Pred vsemi pa je bila Mati Božja prav skerbna v tem, kar je zadevalo spodobno pogrebščino njenega Sina, kakor je sama razodela, rekoč: Jaz sem mu s svojo pečo brisala njegove rane in sušila njegove ude. Potlej sem mu s svojo roko usta zaperla in s svojimi persti oči zatisknila, ki jih je bil umiraje odperl. Njegovih oterpnjenih rok pa nisem mogla nagniti, da bi jih bila mu na persi položila, temveč sem jih morala stegnjene pustiti. Tudi njegova kolena se niso dala stegniti, temuč so ostala tako, kakor so oterpnela na križi.

Tukaj pomisli več ko možko stanovitnost žalostne Matere Božje in njeno nepopisljivo serčno žalost, ko je s svojimi deviškimi rokami svojemu preljubemu Sinu oči zatiskala, oterpnjene roke pospravljala, in tudi mnogo ternov s svojimi lastnimi rokami iz njegove svete glave izderla, kakor pravi sveti Bonaventura. Oh! kako so ostri terni Marijino serce zopet ranili! O strašni terni! kako ste prebodli večkrat in globoko materno Marijino serce!

2. Premišljuj, kako je bilo Jezusovo telo z drugimi mazili maziljeno.

Ko je bilo telo čisto oprano in s perti obrisano, začeli so ga z mazili maziliti in vse njegove rane z dišavami polniti, kakor je bila navada pri bogatih Judih. Kdo more pa izreči, s kako serčno žalostjo so to delo usmiljenja opravljali? Oh! kako serčno so svete rane poljubovali in s svojimi solzami močili! Kolikor ran so na razmesarjenem telesu videli, toliko ran so dobivali v svoje duše, tako da so od serčne žalosti maziljenje s težavo opravljali. Roke so se jim tresle, oči so jim bile vse s solzami zalite, iz serca so neprenehoma zdihovali in njim samim je bilo potrebno kako okrepčanje, kaka tolažba.

Pomisli tudi njihovo serčno ljubezen pri tem maziljenji. Nikoli ni nobena skerbna mati svojemu preljubemu otroku s toliko ljubeznijo nevarno rano mazilila in povezala, kakor so ti sveti ljudje Kristusove rane mazilili. Oni so si priprosto in pobožno mislili, s tem maziljenjem njegove rane nekako celiti, častiti, in mu tako njegovo ljubezen poverniti; zato so z ranjenimi udi tako rahlo ravnali, kakor da bi bil Kristus še živ, in kakor da bi svoje bolečine še čutil. Ker so imeli toliko mazil, da jih niso mogli porabiti tako hitro, ker je bil Nikodem sto liber mire in aloe prinesel, zato so jih na zadnje vse izlili nad Kristusovo truplo — rekoč: O ljubi Učenik! iz serčne ljubezni in pobožnosti izlivamo vsa ta draga mazila na tvoje častito truplo, da ne bi nikoli strohnelo, temveč vedno nestrohljivo ostalo, zato da nikdar ne pozabimo na tvoje britko terpljenje. Naj ti dopade naša ljubezen in pobožnost. Ti pa spomni se nas v svojem večnem kraljestvu. Amen.

3. Premišljuj, kako je bilo sv. telo v tančico zavito.

Ko je bilo Jezusovo telo pomaziljeno, zavili so ga v tančico. Sveti Janez pravi: „Vzela sta (Jožef in Nikodem) Jezusovo telo, in sta ga zavila v tančico,“ ali, kakor se bere v latinskem svetem pismu, v tanjke lanene rute. Sv. Janez namreč, kakor se bere tudi v gerškem evangelji, ne govori od ene same, ampak od več lanenih rut ali tančic. Zato da niso draga mazila od trupla proč odtekla ali se odcedila, povezali so namreč glavo z eno, desno roko z drugo in levo roko s tretjo ruto; noge pa z eno večo ruto in ves drugi život zopet s posebno ruto. Sveto glavo je Marija sama z laneno pečo povila. Potlej so zavili mertvo telo v velik pert, ki ga je bil Jožef iz Arimateje, nalašč za to kupil in ki ga je Mati Božja, predno je bil Jezus s križa snet, sama na skali gore Kalvarije razgernila, ter mertvo telo z Jožefom in Nikodemom nanj položila. S tem pertom je bilo Jezusovo truplo po dokončanem maziljenji celo pokrito in zavito, tudi njegova glava. S tem pertom se je neki velik čudež

zgodil; ko so ga namreč še enkrat odvili, videli so, da je Kristus v njem podobo svojega celega telesa vtisnjeno zapustil, z vsemi udi in ranami, kakor je bilo tistikrat. Pert ta, ki ga hranijo v Torinu, je dvanajst čevljev dolg, manj tri perste. Na tem pertu se vidijo vse rane Jezusove prav očitno. Na glavi se šteje dva in sedemdeset ran od ternjeve krone. Čelo je vse kervavo, lica zatekla, posebno levo lice; lasje in brada nekaj izpuljeni, nekaj kervavi; gerlo strašno zateklo zavoljo železne verige; zatilnik od ternov silno preboden; rame od križa hudo ranjene. Pogled na ta pert obuja tako sočutje, da, kdor ga vidi, misli, da mu meč serce prebada. Kteri ta pert vidijo, čutijo si svoje serce tako omečeno, da začnejo solze prelivati.

4. Premišljuj, kako je ta sveti pert v Torin na Piemonteško prišel, kjer se časti kot znamenje britkega Jezusovega terpljenja.

Ta sveti pert, kakor pravi staro sporočilo, je sveti Nikodem po Jezusovem vstajenji k sebi vzel, in do svoje smerti v visoki časti hranil. Po njegovi smerti so ga hranili Jeruzalemski kristjani, dokler niso dve leti pred razdjanjem mesta popustili. Potlej je prišel neki Judom v pesti in je ostal dolgo pri njih. Ko so kristjani to zvedeli in Judje jim niso hotli svetega perta prepustiti, (tako pravi sporočilo) prišla je ta reč pred Saracenskega kralja, kteri je takrat v Jeruzalemu gospodoval; ta je ukazal, da se ima velik ogenj zakuriti, in vpričo vseh ljudi sveti pert sežgati. Ko so tedaj sveti pert v ogenj vergli, zletel je neki iz ognja, nekaj časa visoko po zraku plaval, in na zadnje enemu kristjanu v roke padel.

Tako je sveti pert prišel zopet v oblast kristjanov in je bil hranjen v Jeruzalemu, dokler niso Turki mesta vdrugič se polastili. Takrat ga je kraljica Sibila sabo na Ciperski otok vzela. Poslednja Ciperska kraljica ga je podarila mestu Kameriku, in od ondod je prišel v Torin na Piemonteškem, kjer se hrani še dan današnji.

Pri tem je treba dobro pomisliti na to čudo, da se podoba ranjenega telesa ni vtisnila na rute, s katerimi je bilo Kristusovo truplo zavito, ampak na ta pert, ki se ni še dotikal neposredno Jezusovega telesa. Zakaj pa je hotel Bog storiti ta čudež? Zato, da bi ljudje vseh časih imeli živo podobo Jezusovega ranjenega telesa, na kateri zamoremo z lastnimi očmi videti, koliko ran in bolečin je naš Zveličar za nas prestal. Ako ne bi tega perta imeli, veliko njih ne bi verovalo, da je Kristus tolikanj za nas terpel. Ta grobni pert pa kaže, da je Kristus več terpel, kakor si zamore človek misliti; zato ga po pravici imajo v veliki časti. Skaži mu tudi ti dolžno čast, in moli pobožno to le:

Molitev v čast svetega grobnega perta Kristusovega.

O Jezus, najdobrotljiviši Gospod in Bog, Odrešenik in Zveličar! kateri si v pertu, v kterega je bilo tvoje presveto telo, s križa sneto, od Jožefa zavito, znamnja svojega britkega terpljenja zapustil: mi te prosimo, dodeli nam milostljivo, da po tvoji smerti in po tvojem pogrebu k častitljivemu vstajenju pridemo, kateri živiš in kraljuješ z Bogom Očetom v edinosti svetega Duha, pravi Bog, na vekomaj. Amen.

Četerti odstavek.

Kako je bil Jezus pokopan.

Beri pobožno, da sveto rešnje Telo s čistim srcem prejmeš.

„Jožef je vzel telo in ga je zavil v čisto tančico; in ga položil v svoj novi grob, kterega je bil izsekal v skalo. In je zavalil velik kamen k durim groba.“ Mat. 27, 59. 60.

1. Premišljuj, kako so sveto Jezusovo telo k grobu nesli.

Da boš pri tem pogrebu bolj žaloval, pomisli, kaj bi hudodelnik pri pogrebu tistega človeku delal, kateri

se je ponudil, da hoče zanj in namesto njega umreti. Ako bi mu bilo pripuščeno, tega merliča pokopati, ali ne bi obžaloval tega najzvestejšega prijatla z največo serčno žalostjo? Tako delaj ti, o kristjan! Kristusu Jezusu, kateri se je dal umoriti za tvoje grehe in obžaluj tega najzvestejšega prijatla in Odrešenika z vso britkostjo svojega serca.

Kar zadeva grob sam, treba vedeti, da je bil Jezus pokopan v lepem prijetnem vertu, ki ga je imel imeniten gospod, namreč Jožef iz Arimateje. V tem vertu je bila visoka skala, v kateri skali si je dal Jožef iz Arimateje lep grob izsekati. Ta grob je bil kakor okrogla jama v skali izsekana, in sicer tako visoka, da je človek po konci stojé komaj doseči mogel skalo nad sabo. Na polnočni strani te jame je bil iz ravno te skale izsekan grob, sedem čevljev dolg, tri čevlje širok in štiri visok. Grob je bil od zad tik skale, tako da se ni moglo okoli groba iti; od spred pa pred grobom je bilo v jami toliko prostora, da je moglo osem mož pred grobom stati; skala je bila rudečkasta in belkasta; duri so bile proti solnčnemu izhodu, namreč proti Jeruzalemu in tako nizke, da je bilo treba se pripogniti, ko se je hotlo noter iti.

Ko je bilo tedaj Kristusovo telo dobro zavito, položili so Jožef in Nikodem, Janez in Longin, (razsvetljen namreč od milosti Božje se je Longin Jezusovim prijatelom pridružil), sveto truplo na nosila, ki so jih v ta namen prinesli, tedaj so nosila od tal vzdignili, na svoje rame vzeli in tako proti grobu nesli. Koj za merličem je šla žalostna Mati Božja z Marijo Magdaleno. Za njima so šle Marija Kleofova, Salome, Marta, Veronika in druge; na zadnje nekaj pobožnih vojakov, ki so se bili pri Jezusovi smerti spreobrnili. Tak je bil ta žalostni pogreb.

Pridi tedaj, o kristjan! in premišluj veliko žalost, ki je bila pri tem pogrebu. Skušnja uči, da kedar dobri

materi edino, preljubo dete umerje, akoravno ji je ta smert dokaj britka, vendar ji je ta nekaka tolažba, da ima mertvo truplo svojega ljubčeka v hiši. Ko pa ji merliča iz hiše nesejo, oh! kako ji serce kervavi! ona stoka in joka tako, da je težko jo potolažiti. Noben dan v celem življenji se ji ni zdel bolj žalosten, kakor ta; saj ta dan zgubi svojega ljubčeka, kterega ne bo svoje žive dni več videla. — Tako se je godilo tudi ubogi, zapuščeni Materi Božji, ko je videla, da ji Jezusa k grobu nesejo.

Ona je sicer dobro vedela, da bo njeni ljubi Sin na tretji dan zopet vstal; ali tistikrat je ni mogla nobena taka misel tolažiti, ker so se take tolažbe polne misli v britkem morji njenih bolečin tako zgubivale, kakor kaplja sladke vode, ki kane v slano morje. Sveti Duh namreč, ki jo je izvolil za najvišjo čast, da je postala Mati Božja, je tudi hotel, da je svojemu Sinu, kolikor je bilo mogoče, v terpljenji bila podobna.

Ker je tedaj Kristus terpel brez vsake tolažbe, morala je tudi ona brez vse tolažbe terpeti. Zato je bila tistikrat tako vsa pogreznjena v grenkost Jezusove smerti, da skoraj ni mogla nobenekapljice tolažbe od njegovega vstajenja prejeti in pokusiti. Zato je s sklenjenimi rokami za pogrebom šla, britko jokala in v svojem serci menda tako le govorila: O Moj Sin Jezus! o Jezus, moj Sin! gorje meni! sedaj mi vzamejo vso mojo tolažbo in ničesar nimam več na svetu, kar bi me utegnilo tolažiti ali oveseliti. Preljubi moj Sin! sedaj te nesejo pokopat. Oh! daj, da tudi mene s tabo vred pokopajo. O življenje moje duše! daj mi s tabo umreti in s tabo pokopanej biti; brez tebe živeti mi bo britko. Ti si mi bil Sin, ti si mi bil reditelj, ti si mi bil prijatelj, in moje vse. Sedaj sem ob Sina, sedaj sem ob reditelja in ob vse; sedaj mi pokopajo moje veselje, mi vzamejo vse. O gorje meni, žalostni materi in zapuščeni siroti.

2. Premišljuj, kako je bil Jezus v grob položen.

Ko so do groba prišli in so hotli sveto telo pokopati, oh! kaj je tu žalostna Mati Božja počenjala? Sveti Bernard pravi: Ko sta hotla Jožef in Nikodem Gospoda v grob položiti, hotla je tudi žalostna Mati ž njim vred pokopana biti. Ona je truplo svojega ljubega objela, rekoč: Usmilite se mene, o vi, moji prijatli! in pustite mi vendar mojega Sina še malo, da svojo žalostno dušo malo tolažiti morem. Ali pa pokopajte mene, žalostno mater, ž njim vred, ker ne morem brez njega dalej živeti.“ Zato se je Deviška Mati vsem v serce smilila, da so se ž njo jokali.

Na zadnje sta vzela Jožef in Nikodem presveto telo z velikim spoštovanjem, nesla sta ga v grobno jamo, in sta ga položila v kamnati grob; glavo proti zahodu in noge proti izhodu solnca; zato je navada, da še dandanašnji merliče tako pokopujejo. Čez grob niso djali ne zagrinjala, ne nobenega pokrivala, temveč so ga pustili tako, da se je zavito mertvo telo lahko videlo, poljubovalo in častilo. Ko je bil tedaj Jezus v grob položen, molila je Mati Božja klečé presveto telo in vsi drugi so ravno to storili. Na zadnje je Marija še enkrat Jezusa objela, in britko nad njim zdihovala. Tako je bila z Jezusom vred križana in pokopana, in bila je tako oslABLJENA, da je komaj več po konci stati mogla. Oh kako rada bi bila takrat umerla, kakor je Ona sveti Brigiti razodela, rekoč: „O kako rada bi bila tistikrat s svojim Sinom pokopana, ako bi to Božja volja bila. Jaz zamorem v resnici reči, da ko je bil moj Sin pokopan, ste bili dve serci v en grob položeni.“

3. Premišluj, kako so Jezusa obžalovali.

Žalovala je Marija, in ž njo vred so žalovale pobožne žene, kakor sveta katoliška cerkev*) od njih pravi rekoč: „Žene so pri grobu sedele, so žalovale in Gospoda objokovale;“ ktere besede menda kažejo, da so bile te svete žene že tako trudne in zdelane od vednega jo-

* Antiphona Sabb. Sanct. ad Vesp.

kanja, da niso skoraj več mogle na nogah stati; zato so se d e žalovale, svoje roke sklepale in tako silno jokale, da so s svojimi solzami svoja oblačila močile. Nikoli ni bil noben merlič tako iz serca obžalovan, kakor mertvi, pokopani Jezus; in nikoli ni noben rajnik toliko žalostnih sere zapustil, kakor umerli Jezus. Ker ni bil nikoli noben človek tako serčno ljublj en, zato tudi ni bil nikoli noben človek tako obžalovan, kakor Kristus, najboljši in najzvestejši prijatel med vsemi prijatli.

Od svete Marije Magdalene je rekel Jezus sveti Matildi: „Ko je videla, da mene pokopljejo, njeno življenje in njeno veselje, brez kterega je mislila, da ne more živeti, bila je ranjena od take britke žalosti, da se izreči ne da.“ Skoraj ravno tako velika je bila žalost tudi družih zvestih Kristusovih prijatlov. Kristus je bil njih življenje, njih radost in njih tolažba; njega so tako silno ljubili, da so mislili, da ne morejo brez njega živeti. Tedaj ko so videli, da je pokopan, bila je njih žalost tako velika, da se je spolnilo, kar je bil prerokoval Zaharija, rekoč: „In močno bodo jokali po njem, kakor po edinorojenem, in žalovali bodo po njem, kakor se po navadi žaljuje ob smerti pervorojenega. Tisti dan bo veliko plakanje v Jeruzalemu. Dežela bo plakala, vsaka družina posebej.“¹⁾

Poslušaj, kaj sveti Bernard od tega piše: „Pri žalostni Materi so bile neke svete žene in majhno število moških, ki so Kristusa z jokajočo materjo britko objokovali. Bili so vpričo tudi sveti angelji, ki so z žalostnimi žalovali. Oni so tudi britko jokali, kakor jaz menim, ko so videli svojo Gospó, Mater Božjo, tako polno britkih bolečin in s tolikimi solzami omočeno. Kteri angelj namreč, ali arhangelj ne bi bil takrat žaloval, ko je bil začetnik natore, Bog in človek, mertev? Videli so Kristusovo telo tako neusmiljeno izdelano pred svojimi očmi ležati, videli so tudi presveto

¹⁾ Zah. 12, 10 — 12.

Devico tako obilne solze točiti; tedaj se niso mogli zderžati, da ne bi bili jokali tako, kakor morejo sveti duhovi jokati.“

4. Premišljuj Marijino žalost, ko ji je bilo treba ločiti se od groba.

Ko je žalostna Mati Božja na Jožefovo in Nikodemovo prošnjo iz groba ven šla in je videla, da velik kamen privalijo, in ž njim grob zaprejo; oh! tu je zopet uboga Mati britko žalost v serci občutila. Kako ji je bilo mogoče, ven iti iz groba in ločiti se od svojega Sina? Saj beremo, da so nekatere žene si male bajtice na grobih svojih mož postavile, zato da so bile vedno pri njih, ktere so goreče ljubile. Kako ne bi bila rada Marija, mati lepe ljubezni, v tem kraju prebivala, da bi bila vedno pri svojem Sinu. Ali tako je moralo biti in Marija se je ponižno udala.

Ko so imeli grobove duri z velikim kamnom zapreti, oh! kako britko je začela Marija tožiti! Ali si slišal kedaj ubogo zapuščeno ženo žalovati, ko so njenega moža pokopat nesli? Ali si kedaj žalostno nevesto na grobu ženinovem videl žalovati? Tako si malo videl in skusil od nezmerne žalosti, ki jo je Marijino žalostno serce čutilo, ko je morala iz groba iti, ker so grob zaperli. Svoje roke je sklepala in zdihovala: O moj Sin! sedaj si pokopan, in jaz te nimam več! Sedaj morem zapustiti tvoj grob: ali moje serce ostane vselej pri tebi; saj je zakopano s tabo v grobu. Tvojemu nebeškemu Očetu in Tebi izročim sebe, in te tvoje prijatle, kateri so danes s tabo usmiljenje imeli. Oh! pridi kmali in razveseli nas zopet s svojim častitljivim vstajenjem.

Te in enake besede je govorila uboga Mati, in je grob stolikimi solzami močila, da so se, kakor pravi sv. Bernard, še dolgo potem na kamnji poznala znamenja znotrajne bolečine, ktera je njeno serce kot oster meč prebadala.

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus z Marijo in z vsemi, kateri so Jezusovo telo mazili, zavijali in pokopali; čast jim bodi in hvala na vekomaj. Amen.

O najdobrotljiviši Jezus, moj Gospod in moj Bog! kateri si bil s križa snet, z dragimi dišavami maziljen, v čisto tančico zavit in tako v grob položen: dodeli mi, te prosim, svojo Božjo milost, da te s križa snamem, to je, da jenjam grešiti; dodeli mi, da svoje serce za te očistim, da bi bilo spodoben grob, to je, da te z dolžno ljubeznijo, ponižnostjo in pobožnostjo v presvetem obhajilu prejmem in skerbno ohranim. Dodeli mi na zadnje, da se ta tvoj živi grob, to je, moje serce s tvojo milostjo napolni in po tvojem častitljivem vstajenji na sodnji dan tudi častitljiv postane. Amen.

O Marija, žalostna Mati in Devica! jaz te prosim po vseh tvojih britkih solzah, očisti, omeči in gani moje serce; po vseh svojih vročih in zasluživnih solzah ljubezni vnami in obogati mojo dušo; sprosi tudi meni solze prave pokre in ljubezni, zato da se moja duša od grehov očisti, omeči in gane k dobremu, vname od Božje ljubezni in obogati na čednostih in zaslugah, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Peti odstavek.

Kako je Marija od groba šla na Kalvarijo in s Kalvarije na goro Sion.

Beri pobožno to premišljevanje, da dosežeš pravo pobožnost k britkemu terpljenju Kristusovemu.

„Pojdem k gori mire in k hribu kadila.“ (Ves. pes. 4, 6.)

1. Premišljuj, kako je Marija šla od groba na goro Kalvarijo.

Žalostna Mati Božja se ni mogla ločiti od groba, ne jenjati od joka in žalovanja. Ker pa je ljubljenega učenca Janeza skerbelo, da ne bi mestnih vrat zaperli zavoljo bližnje noči, kjer ne bi mogli več v mesto nazaj, zato je zopet prosil žalostno Mater Božjo naj pokopanega v miru pusti in se s tovaršijo nazaj verne v mesto. Na te Janezove prošnje je žalostna Mati na zadnje se vzdignila, proti grobu se priklonila in se je od svojega ljubega Sina s težkim srcem ločila. Kako težko je proč od groba šla, zamoremo iz tega spoznati, kar je Ona sama rekla, namreč, da je bilo njeno serce z Jezusom vred pokopano.

2. Premišljuj, kaj je Marija na gori Kalvariji počela.

Predno je Marija s pobožnimi ženami v mesto se vernila, obiskala je še goro Kalvarijo, kakor pravi sv. Bonaventura, in posebno tri mesta, kjer je bil Jezus slečen, kjer je bil križan, in kjer je na križi visel. — Kaj pa je na teh mestih delala ali čutila, tega jaz popisati ne morem. Njeno serce in serce vseh, ki so ž njo bili, je bilo še tako polno britkosti, da bi bili raj mertvi kot živi; rožnata kri, ki jo je Kristus na tem mestu obilno prelil, je bila, da tako rečem, še gorka; celo Kristusovo terpljenje jim je bilo še vedno pred očmi; in ljubezen do Njega, ki je iz ljubezni do njih danes umerl, se ni ugasnila z njegovo smertjo, temveč je še silniša postala.

Ko so prišli do mesta, kjer je bil Kristus slečen, pokleknili so, in zdelo se jim je, da ga vidijo vsega nazega in razmesarjenega pred svojimi očmi. Do tal so se priklonili in s serčno pobožnostjo poljubili tla, na katerih so stale Jezusove svete noge. In Marija je govorila: O ljubi moj Sin! kako veliko sramoto si tukaj preстал, ko so te pred vsemi ljudmi obnažili! O Bog, kako te je bilo sram! Oh, kako britka ti je bila ta sramota! — Od tod so šli na mesto, kjer je bil Jezus na križ pribit; tukaj jih je prevzela taka groza, da so se tresti začeli. To mesto ima še dan današnji tako moč, da vse, ki tjekaj pridejo, s sveto grozo napolni. Tukaj so bila kamnata tla od svete Jezusove kervi tako rudeča, da je bilo strašno gledati; tukaj se jim je ponovil spomin na Jezusovo pribitje na križ tako živo, da jim je bilo, kakor da bi se še sedaj pred njihovimi očmi pribival in križal. Tukaj so zopet kervava tla z neizrečeno pobožnostjo poljubili, in so toliko svete Jezusove kervi sabo vzeli, kolikor so je zajeti mogli.

Na zadnje so šli na mesto, kjer je bil Kristus na križi povišan; ondi so pred križem pokleknili, in ga počastili. In Marija je govorila: Jaz te počastim, o častivredni les, poškopljen s kervijo mojega Božjega Sinu! Danes te je največa čast doletela, ker si bil vreden spoznan, nositi Zveličarja sveta. Ali, oh! kako terd si mu bil, da si svojemu Štvarniku vso njegovo kri vzeli? Oh! koliko je moj ubogi Sin na tebi terpel, dokler ni naposled na tebi svoje duše iz sebe dal? — Potem je objela in poljubila sveti križ in s svojimi solzami ga omočila. Ravno tako so storili vsi pričejoči, in so pri tem čutili serčno pobožnost, veliko sočutje in tako žalost, da so to mesto molče v veliki britkosti zapustili. — Spomni se na to Marijino žalost, kolikorkrat križ zagledaš, in moli: O Bog! dodeli nam svojo pomoč, da bomo kristjansko živeli in srečno umerli, po Jezusovem terpljenji, njegovi smerti in njegovih ranah na križi! Amen.

3. Premišljuj žalostno vernitev Marije Device s Kalvarije na goro Sion.

Britko terpljenje njenega ljubega Sina ji je bilo še vedno pred očmi, in od mnovega terpljenja in žalosti je bila vsa zdelana in oslajljena. Zato je šla prav počasi s pripognjeno glavo in z zakritim obličjem, kot žaljujoča, zapuščena udova. Njena obleka in peča je bila okervavljena in njene oči so bile vse rudeče od vednega jokanja. Janez ji je hodil na desni strani, Magdalena pa na levi, in druge žene so hodile za njo žalostne in zdihovaje. Ona se je večkrat nazaj ozirala proti svetemu grobu, kjer je pokopan bil On, ki je bil njeno edino veselje. Na vseh mestih, kjer se je bilo kaj spomina vrednega zgodilo, kar je Kristusa zadevalo, so postali in od njega govorili ter žalovali, da je njih ljubi Učenik po nedolžnem toliko terpel.

Tako je šla žalostna Mati Božja s svojo tovaršijo do gore Sion. Jožef iz Arimateje in Nikodem bi jo bila rada na svoj dom vzela; Marija Devica pa se jima je lepo zahvalila, rekoč: Moj ljubi Sin me je na križi visé Janezu izročil, zato hočem ž njim iti. „Bodita blagoslovljena od Gospoda, ki sta skazala to usmiljenje svojemu Gospodu, ter sta ga pokopala!“¹⁾ Nebeški Oče vama poverni vajino zvesto ljubezen, ki sta jo mojemu Sinu skazala; in ako vaju bodo Judje zato preganjali, zaupajte na Boga, On vaju bo tolažil. — Po teh besedah sta se ji priklonila, in sta slovó od nje vzela. — Nektere pobožne žene in Magdalena so ostale pri Materi Božji in pri svetem Janezu. Tako je šla Marija s svojo žalostno tovaršijo v hišo, v kateri je bil sinoči Jezus velikonočno jagnje jedel. Pobožni hišni gospodar jim je dal večerjo; ali vsi so bili tako polni žalosti, da niso mogli skoraj nič vžiti, ker njihova jed so jim bile solze.

4. Premišljuj žalost Matere Božje po noči med velikim petkom in veliko saboto.

¹⁾ II. Kralj. 2, 5.

Akoravno je bila Marija vsa oslABLJena in zdelana, vendar ni hotla in ni mogla nič počivati, temveč je celo noč nekaj klečala, nekaj na svojem obrazu ležala in žalovala. Kakošen krat se je tudi od velike trudnosti malo vsedla in s sklenjenimi rokami se jokala. Na nič drugega ni mogla misliti, kakor na to, kar se je bilo celi dan pred njenimi očmi godilo. Mertvi Jezus je bil jej vedno v mislih, v grob položeni Jezus bil je v njenem serci. On je bil v njenih mislih, On je bil v njeni domišljiji. On jej je bil v njeni duši, On jej je bil v njenem serci. Ona je neprenehoma premišljevala njegovo bitko terpljenje in njegovo strašno smert. Premišljevala je, kako so ga bili vjeli, pa, kako so mu zaušnice dajali; premišljevala je njegovo bičanje in kronanje, pa kako je svoj križ nosil, in kako je bil križan; na zadnje, kako na križi umerl. In to premišljeva se je jokala, ter govorila: O sin, moj Jezus! Jezus, moj Sin! Oh, kako strašno smert si storil? Ti, ktere ga ne moreta obseči nebo in zemlja, ležiš sedaj zapert v tesnem grobu. Oh! v kamnatem grobu ležiš! O gorje meni, ubogi materi! sedaj sem zgubila vse, kar sem ljubega na svetu imela; kdo me zamore potolažiti, ker je vsa moja radost, vsa moja tolažba zakopana? O bitki dan, kako terpljenje si prinesel mojemu Sinu in meni! Na vekomaj te ne pozabim, ker si mi mojega edinega, preljubeznjivega Sinu umoril in vzel.

S temi in enakimi besedami je Mati Božja vso noč žalovala. Počivala je le prav malo.

M o l i t e v.

Hvaljena bodita Jezus in Marija, in češčeni bodite njuni sveti serci na vekomaj! Amen.

O Marija, žalostna Mati! jaz te prosim po tvoji materni bitkosti, po tvojem plakanji in žalovanji, po mertvem in v grob položenem Sinu Jezusu Kristusu; sprosi mi od Boga milost, da bitko terpljenje

in smert Jezusa Kristusa vedno v svojem serci nosim in ga objokujem, zraven pa tudi svoje grehe obžaljujem, dokler mi tvoj Sin mojih solz ne obriše, in mojo žalost v večno veselje spremeni. Amen.

Šesti odstavek.

Kaj je Marija delala véliko saboto.

Beri pobožno, da dosežeš milost prave pokore in stanovitosti.

„Ko je Gospod obrnil Sionske vjete, bili smo enaki potolaženim.“
(Ps. 125, 1.)

1. Premišluj, kaj je Marija véliko saboto delala.

Potem ko je Mati Božja celo noč premolila in jokala, in je napočil véliki judovski praznik, ko so vsi v tempelj k Božji službi se podajali, šle so tudi, kakor je verjetno, Devica Marija, Magdalena, Marta in druge svete žene v tempelj, da so bile pri službi Božji. Kako žalostne pa so v tempelj prišle, zamore le tisti si nekoliko misliti, kteremu je njegov najzvestejši prijatelj umerl, in je bil še le včeraj pokopan. Gotovo so se te žalostne žene mnogim usmilile, ki so jih videli.

Po dokončani službi Božji*) je šla žalostna Mati Božja zopet domu, in se je s svojimi tovaršicami podala v obednico, kjer je bil Kristus velikonočno jagnje jedel. Sveti Janez pa jim je začel tukaj praviti, kaj se je tisti večer tukaj vse godilo, namreč: da je z velikim veseljem velikonočno jagnje ž njimi jedel; da je po večerji pred vsakega pokleknil, in vsem noge umival; da je presveti zakrament svojega telesa in svoje kervi postavil, in nazadnje, da je lepo in dolgo njim govoril, in od vseh prijazno slovó vzel. Vse to so pobožne žene pazljivo

*) To saboto, ki je bila to leto ravno judovska velika noč, je vse v tempelj prišlo, da so mirne svoje daritve Bogu darovali, in potem iz darovanega mesa gostije si napravljali. Zvečer so v dolini Cedron poželi zrelega ječmena, kolikor ga je bilo treba za en snop, ki se je imel drugi dan Bogu podariti v tempelju.

poslušale, veselje pa žalost čutile, ter govorile: Oh! kako je dobri Učenik svoje ljubil tako zvesto in serčno, in ljubil do konca!

Kako pa je Mati Božja celo to saboto prebila, se posname iz besed, ki jih je angelj sv. Brigiti govoril, rekoč: „Ko je bil Sin Božji umerl in pokopan, se je žalost Matere Božje počasi zgubovala, in začele so se zopet ponavljati v nji vesele tolažbe ker je vedela, da so britkosti njenega Sinu zdaj popolnoma končane, in da bo tretji dan kot človek k večni slavi zopet vstal. Zato je ne samo pravo vero do vstajenja svojega Sinu zvesto ohranila, temveč je tudi več njih, ki so se bili v veri zmotili, zopet k pravi veri pripeljala. Ko je bil namreč njeni Sin umerl, so ga vsi zapustili, in le malo jih je bilo, ki so še verovali, da bo zopet vstal.“

Iz teh angeljevih besed se posname, da niso vsi od vere odpadli, temveč da so nekteri tudi verovali, da je pravi Sin Božji, in da bo zopet od smerti vstal, ač ravno niso tega tako terdno verovali, kakor Mati Božja. Med temi, ki so verovali, je bil gotovo sveti Janez, in so bile sveta Magdalena, Marta in druge pobožne žene, ktere so Jezusu do zadnjega trenutka zvesto stregle. Nekteri učenci menijo, da so drugi učenci in aposteljni omahovali v veri, ker so videli, da je Kristus tako strašno smert storil. Vendar so ga priserčno ljubili kot svojega najljubšega Učenika, in so neizrečeno žalovali, da je tako po nedolžnem umorjen bil.

2. Premišljuj, kako je Marija svetega Petra tolažila.

Ta žalostni učenec je sedel v jami za Sionsko goro proti jugu, popolnoma sam in ves v žalost pogreznjen; ondi je bil celi veliki petek, in celo noč med petkom in saboto, ter je vedno plakal in žaloval. Pol ure proč je bila druga jama, v kateri je sveti Jakob, svetega Janeza brat, tudi sam bil, in obžaloval smert svojega Učenika. Med tema dvema jamama je bila večja jama, v kateri je bilo osem Jezusovih aposteljnov, ki so

se ondi poskrili, in v eno mer zdihovali. O kako britko so objokovali svojega terpečega Učenika, pa tudi sami sebe, da so sedaj tako zapuščeni in razkropljeni. Kako so se prestrašili, kedar se je bilo solnce stemnilo, kedar se je bila zemlja potresla, ko so skale pokale, in kedar so se druga strašna znamenja godila! Kako radi bi bili pomagali svojemu ljubemu Učeniku, ako ne bi se bili tolikanj smerti bali! Oh, kako so objokovali svoj beg, in da so ga tako zapustili!

Na zadnje pa je v njih se obudila tako velika želja, zvedeti, kako se je Kristus godilo, da niso mogli daleč v svojih skrivališčih ostati. Na sveto velikonočno saboto tedaj, kakor pravi sveti Bonaventura, je sveti Peter iz svoje jame prišel, in je šel v mesto na goro Sion, da bi videl, ali je morebiti kdo ondi od znancev, ki so bili z Jezusom. Saj sicer ni vedel, kje bi jih drugod iskal. Ko je tedaj sveti Janez spokornega Petra videl, ga je z objokanimi očmi sprejel, in rekel: O ljubi moj Peter! kje si bil tako dolgo? Zakaj si Učenika tako popolnoma zapustil? Sveti Peter pa se je tako britko jokal, da so mu debele solze po obrazu tekale in je rekel: O Janez! jaz sem se grozno pregrešil, ker sem Učenika zatajil in zapustil! oh! kako bom pred Bogom obstal, da sem bil tako nezvest svojemu ljubemu Učeniku? Sveti Janez pa ga je tolažil rekoč: Bog ti bo tvoje grehe že odpustil; pojdi le k Gospodovi Materi. Peter je hotel zopet proč iti, ker ga je bilo sram pred sveto Mater Božjo stopiti, za to, ker je njenega Sinú zatajil. Janez pa ga je opominjal in resno prosil, naj gre k nji. — Tu si lahko misliš, kako pohlevno je Peter k Materi Božji stopil. Njegove oči so bile od vednega jokanja vse rudeče, in njegov obraz toliko solz ves vpaden. Sram ga je bilo, da si ni upal vzdigniti svojih oči, in Mater Božjo v obličje pogledati.

Ko je tedaj k nji prišel, je pokleknil in se tako jokal, da ni mogel besedice spregovoriti. Jezusova Mati je bila od tega tako ginjena, da se je začela ž njim

vred jokati. Potem ko se je sveti Peter malo zopet zbrihtal, sklenil je svoje roke in jokaje govoril: O Mati mojega Učenika! jaz sem se nad tvojim Sinom strašno pregrešil. Oh! kaj sem storil? Iz strahu pred ljudmi sem svojega dobrega Gospoda zatajil in zapustil. On mi je pred drugimi več ljubezen in več dobrot skazal; jaz pa sem mu bil bolj nezvest, kakor drugi. O ljuba Mati mojega Gospoda! prosi, oh! prosi Boga za me, da mi moje grehe odpusti. — Devica Marija pa ga je tolažila, rekoč: da mu bo Bog že odpustil njegove grehe; naj le ne žaljuje tolikanj, saj hoče tudi ona svojega Sina prositi zanj. Sv. Peter je tedaj vstal, pa je vendar še vedno žaloval.

3. Premišljuj, kako je Marija tolažila tudi vse druge apostelje.

Med tem ko je sv. Peter še vedno jokal, prišli so tudi drugi učenci, in so jokaje k Materi Božji pristopili, ponižno na svoje persi terkali, in z veliko serčno žalostjo spoznovali svojo nezvestobo, rekoč: O milostljiva Mati našega Učenika! mi nismo prav storili, da smo njega in tebe v tej veliki sili zapustili. Naša dolžnost je bila, do smerti pri njem ostati, mu pomagati, in še celó svoje življenje zanj v nevarnost postaviti. Toda, žalibog! iz strahu pred smertjo smo mu postali nezvesti, in smo ga v rokah sovražnikom pustili. Oh, dobrotljiva Mati! odpusti nam to nezvestobo in veliko slabost. — Sveta Devica pa se jim je skazala kot „ljubeznjiva Mati spoznanja in svetega upanja“ in jih je tolažila rekoč: da je bila Božja naredba taka, da je Bog to pripustil, zato da se je spolnila prerokba: „Udari pastirja, in ovce se bodo razkropile; in obernel bom svojo roko proti malim.“¹⁾ Naj le v prihodnje s pomočjo Božje milosti bodo bolj zvesti njenemu Sinu in naj njegovo nedolžnost pri vseh ljudeh zagovarjajo.

In dobri učenci so se s svetimi ženami vred vsedli, in svetega Janeza prosili, naj jim pové, kaj se je vse

¹⁾ Zah. 13, 7.

ves ta čas ljubemu Učeniku godilo, in kako je na križi umerl. Od vseh teh reči namreč niso nič vedeli, ker so celi dan in celo noč skriti ostali po jamah. Sveti Janez je tedaj začel jim po versti praviti vse, kar se je godilo od začetka do konca Kristusovega terpljenja. Lehko si mislimo, kako so dobri aposteljni britko se jokali, ko so slišali od groznih muk svojega ljubega Učenika. Zato je bil sv. Janez med pripovedovanjem večkrat tako ginjen, da ni mogel naprej, temveč je nekaj časa potihniti moral, predno je mogel na dalej praviti. In ko so dobri učenci vse to slišali, oh! kako jim je bilo žal, da niso bili ostali pri Materi Božji. Ko so pa slišali, da so žene pri svojem Učeniku noter do smerti stanovitne ostale, tu ni izreči, kako jih je bilo sram, da so bili bolj boječi, kakor žene. Zato pa so svoje grehe tim bolj obžalovali. Prosi tudi ti Gospoda po njih pokori in po njih kesu za milost, da boš zamogel svoje grehe tudi ti resnično objekovati ter reci:

Hvaljen bodi Jezus z Marijo vred, in češčene naj bodo vse njune čednosti na vekomaj! Amen.

O Marija, tolažnica žalostnih in učenica pravih spokornikov! po vseh solzah, ki si jih z Božjo milostjo v apostelnih obudila, te prosim: sprosi tudi meni milost in razsvetljenje, da svoje grehe prav spoznam in obžalujem, popolnoma se jih spovem, se poboljšam in resno spokorim po Kristusovih zaslugah in z njegovo pomočjo. Amen.

O Jezus! po vseh solzah pokore in ljubezni, ki so jih prelili tvoji sveti aposteljni in vsi sveti spokorniki, te prosim: dodeli, da svoje grehe in tvoje strašno, britko terpljenje in smert resno preiščujem, in solze prave pokore in ljubezni točim. Amen.

Sedmi odstavek.

Kaj se je še po Kristusovem terpljenji posebnega zgodilo.

Beri to premišljevanje, da sad zadobiš od Kristusovega terpljenja.

„Ako smo pa otroci, smo tudi deleži; deleži sicer Božji, in sodeleži Kristusovi; če le s njim terpimo, da bomo tudi s njim poveščani.“ (Rim. 8, 17.)

1. Premišljuj, kako se je godilo svetemu Jožefu iz Arimateje in Nikodemu, in kaj sta imela terpeti zavoljo Kristusa.

Judje so Jožefa iz Arimateje koj v petek večer, ko je hotel od Kristusovega pogreba domu iti, na poti zgrabili, in so ga vprašali, od kod pride, in kaj je storil. Ko je stanovitno in brez strahu povedal, da je pokopal ubozega človeka, ki je bil po nedolžnem križan; so ga vjeli in v terdno, varno ječo zaperli, ki so jo duhovni sami varovali; mislili so ga po saboti kakor Kristusa umoriti. Ali tisto noč po saboti je angelj v ječo stopil, prijazno ga pozdravil in mu je rekel: Nič se ne boj, o Jožef! Učenik, ktereга si pokopal, je to uro od mrtvih vstal, in je mene sem poslal, da te iz ječe rešim. In pri ti priči se je Jožefu zdelo, da so se štiri stene ječe kviško vzdignile; angelj ga je prijel za roko, in ga je ven peljal, in mu rekel, naj gre na svoj dom v Arimatejo. *) Zjutrej, ko so hotli Judje Jožefa umoriti, ga niso našli v ječi, akoravno je bila ječa dobro zaperta in zavarovana. Vsi so se temu čudili, in nobeden ni vedel, kam je Jožef prišel. On pa je neki potem, ko je bil prejel svetega Duha, v Galijo, današnjo Francosko deželo, odšel, in jih je veliko k sveti veri spreobernal. Cerkev se ga spominja sedemnajsti dan marca ali sušca.

2. Premišljuj, kako so dali Judje stražo k Kristusovemu grobu.

*) Arimateja je bila na poti iz Jeruzalema v Jope, deset ur od Jeruzalema.

Akoravno se je o smerti in po smerti Jezusovi toliko čudežev godilo, da so se vsi ljudje prestrašili, bili so vendar veliki duhovni in imenitni judovski gospodje tako oterpnjenega serca, da niso za vse to nič marali; še le jezili so se toliko bolj zoper Kristusa, kolikor več ljudi je po teh čudežih v Jezusa verovalo. Ker so se tedaj mnogi, ali skoraj vsi grobi okoli mesta Jeruzalema odperli o Kristusovi smerti, in so tudi odpertí ostali, tako da so se vsi ljudje tega prestrašili; tedaj so se hudobni Judje bali, da bi se utegnil odpreti tudi Kristusov grob, da bi potem njegovi učenci njegovo mervto truplo ukradli. Zato so še v petek večer se zbrali, in se posvetovali, kaj je v tej reči storiti. — Nekteri zmed njih so tako-le govorili: Tukaj je treba, da skerbimo, da se nam kaka sramota ne zgodi. Govori se, da je ta človek rekel, da bo tretji dan zopet od mervtih vstal. Gotovo se je s svojimi učenci pogovoril, da naj ga na skrivnem iz groba odnesejo, in da naj potem ljudem rečejo, da je vstal od smerti. Zato hočemo Pilata prositi, da naj postavi stražo k grobu do tretjega dne; tako nam ne bo treba skerbi imeti, da bi ga kdo ukradel. Ta svet je vsem dopadel, in radi bi bili še tisto noč Pilata prosili za stražo, toda prepozno je že bilo v noč. Tedaj so do dneva počakali.

„Drugi dan pa,“ pravi sveti Matevž,¹⁾ namreč v saboto, „so se zbrali veliki duhovni in farizeji k Pilatu, rekoč: Gospod! spomnili smo se, da je ta zapeljivec, ko je živ bil, rekel: Čez tri dni bom vstal. Ukaži tedaj grob obvarovati do tretjega dne, da kje ne pridejo njegovi učenci in ga ne ukradejo, in ne rekó ljudstvu: Od mervtih je vstal: in poslednja zmota bo hujša od prve,“ ker bi namreč potem vsi ljudje vanj verovali, in ga za Boga imeli.

Ko je Pilat to slišal, dovolil jim je prošnje, rekoč: „Imate stražo! pojdite, obvarujte, kakor veste.“ Dal jim je tedaj toliko vojakov, kolikor so želeli, da bi grob

¹⁾ Mat. 27, 62—66.

varovali. To je Bog tako naredil, zato da so bili vojaki priče Jezusovega vstajenja; in zato da ne bi mogel nobeden reči, da so učenci njegovo truplo ukradli. Na to so šli veliki duhovni v saboto zjutrej z vojaki ven, in so imeli sabo železne verige, da bi grob dobro zavarovali.

Na obeh stranéh grobnih duri so z železnim orodjem naredili luknje v skalo; skoz te luknje so potegnili železno verigo in tako duri zavarovali. Na oba konca verige so djali veliko ključavnico, ktero so zapečatili véliki duhovni s Pilatovim in s svojim lastnim pečatom. Ravno tako so zapečatili kamen okoli in okoli, da ne bi mogel nobeden kamna odmakniti. Na zadnje so stražarjem priporočili, naj skerbno grob varujejo, ter so jim dobro plačilo obljubili.

Tako so tedaj „grob obdali z varhi, in kamen zapečatili“.¹⁾ In tako so mislili, da ni mogoče, da bi se truplo iz groba odneslo. Toda pri Kristusovem vstajenji je prišel angelj Gospodov kakor blisk z neba, je kamen odvalil tako, da je veriga ostala zaperta, in da ni noben pečat bil vtergan, in je stražnike s takim strahom napolnil, da so ko mertvi na tla padli. Ko je bil pa zopet zginil, šli so noter v grob, so ga preiskali, in trupla niso več našli. Ogledali so tudi kamen, ki je bil pred grobove duri zavaljen, in so našli, da je pečat, ključavnica in verige cela, kar se brez čudeža zgoditi ni moglo. Čez vse to so se tako čudili, da si niso mogli drugzega misliti, kakor to, da se je tukaj čudež zgodil, in da je mertvo truplo zopet živo iz groba vstalo.

Med temi vojaki je bil tudi Longin, ki je bil Kristusovo stran s sulico prebodel, in ki je tistikrat že na Kristusa veroval. Zato je tudi terdno veroval na Kristusovo vstajenje, in je vojakom dokazal, da je mertvi Jezus v resnici od mertvih vstal. Na to so šli vsi prestrašeni v mesto, in so se podali k vélikim duhovnom, kateri so ž njimi naglo k grobu šli, kjer jim je bilo

¹⁾ Mat. 27, 66.

vse na tanjko povedano, kaj se je pri grobu zgodilo, namreč, da je mladeneč, svetel kakor blisk, kamen odvalil tako, da ni pečatov zlomil, in da je truplo zopet živo iz groba ven šlo; saj v grobu se več ne najde.

Tedaj so véliki duhovni zbor sklicali, da bi se posvetovali čez to reč. Poklicali so tudi vojake pred zbor, in so jih zopet spraševali, kateri pa so vsi enoglasno pričali, da je mertvi Jezus zopet oživel. Judje pa so se nad njimi jezili in govorili: da oni niso svoje dolžnosti storili, ker niso trupla bolje varovali. Tedaj, ali morajo jim truplo zopet najti, ali pa jih bodo Pilatu zatožili, da niso spolnili svoje dolžnosti. In tu je vstal velik prepir med njimi, dokler se niso tako le pogodili:

Po mestu se je že sploh govorilo, kaj se je bilo z Jožefom iz Arimateje zgodilo, in tudi vojaki so to že vedeli. Ko so tedaj Judje hotli po sili Kristusovo truplo od njih imeti, so jim vojaki rekli: Dajte nam zopet Jožefa, in mi vam damo Kristusa. Ali kakor smo slišali, vi nam ne morete dati njega, ki je Gospod Boga pokopal; in tudi mi vam ne moremo dati Sinú Božjega. Posebno je Longin tako govoril, kateri je pred vsem judovskim zborom spoznal, da je Kristus v resnici Sin Božji, in da je od smerti vstal.

3. Premišljuj, kako so hotli Judje ubraniti nasledke Jezusovega britkega terpljenja.

Vse to je Judom velik strah delalo, ker so se bali, da utegnejo vojaki med ljudstvom novico raztrositi, da je Kristus od smerti vstal. Da bi se tedaj to ne zgodilo, ponudili so jim veliko denarja, da bi od tega molčali, in nobenemu nič ne povedali. Ko so se pa vojaki branili, rekoč, da se bojé deželnega poglavarja, so jim Judje še več denarja ponudili in jim zažugali, naj nobenemu ne povejo, da je Kristus od smerti vstal; temveč naj rečejo, da med tem, ko so oni spali, so njegovi učenci prišli, in ga ukradli. In Judje so rekli: „Če bo to poglavar slišal, bomo ga mi pregovorili, in bomo na-

redili, da bote brez skerbi¹⁾ In ko so bili vojaki s tem zadovoljni, vzeli so Judje iz tempelna veliko denarja, in so ga vojakom dali, naj bi le te laži trosili; kar so tudi storili, in so ljudem, in tudi poglavarju pričali, da je bilo Jezusovo truplo ukradeno. Ali hudo-bija je tu lagala sama sebi v škodo.

4. Premišljuj, kako je Longin ime in vsta-jenje Kristusovo branil in zagovarjal.

Ker Longin ni mogel terpeti, da čast in Božjo nato-ro Kristusovo tako zasramujejo, zato je očitno pred ljudmi in pred Pilatom resnico govoril, in vse povedal, kar se je pri grobu zgodilo. Judje pa so se dokaj čezanj jezili, in so ga tako dolgo preganjali, da je bil prisiljen, zapustiti službo in deželo. S tem pa Judje niso bili še zadovoljni, temveč so ga tudi pri cesarji zatožili, in so tako legali, da ga je ukazal cesar umoriti. Blaženi Oče Janez Nadasi pravi, da je Longin, stanovitni spoznovavec Kristusov, tako veselo v smert šel, kakor da bi bil k gostiji poklican, in da je v mestu Cesareji v Kapadociji kot mučenik umerl.²⁾

Ako želiš se udeležiti sadú britkega terpljenja Kri-stusovega, moraš po zgledu teh svetih mož, Jožefa iz Arimateje, Nikodema, Longina in drugih, s Kristusom terpeti: „Ako bomo ž njim terpeli, bomo tudi ž njim poveličani“.

Molitev.

Gospod Jezus Kristus! jaz te molim in častim na svetem križi, na katerem si visel s ternjevo krono na glavi; in te prosim, odreši me po svojem križi in terpljenji od pogube.

Oče naš. Češčena si Marija.

Gospod Jezus Kristus! jaz te molim in častim na svetem križi, na katerem si bil ranjen, in z je-

¹⁾ Mat. 28, 14. 15.

²⁾ Martyrolog. 15. Martii.

sihom in žolčem napojen; in te prosim, ozdravi mojo dušo po svojih svetih ranah.

Oče naš. Češčena si Marija.

Gospod Jezus Kristus, dobri pastir! jaz te prosim po tvojem svetem terpljenji, ohrani pravične in opraviči grešnike: usmili se vseh vernih, in bodi meni ubogemu grešniku milostljiv; dodeli, da bo tvoje terpljenje moja moč, ktera me ohrani in ovaruje; da so mi tvoje rane jed in pijača, ktere me hranijo in napajajo, in da tvoja kri moje grehe umije, in tvoje terpljenje in tvoja smert me tolaži in oživlja, in mi da veselo zdravje, in večno življenje. Amen.

Gospod! vse to te pohlevno prosim, kolikorkrat porečem: Hvaljen bodi Jezus Kristus! Amen.

Osmi odstavek.

Kako si imamo Jezusovo britko terpljenje v svoj prid obrniti.

Beri, da se učiš iskati Božjo milost po Jezusovem terpljenji, in njegovi sveti kervi.

„On nas je obdaril po svojem ljubem Sinu, v katerem imamo odrešenje po njegovi kervi (to je), odpusčenje grehov po bogastvu njegove milosti.“ (Efez. 1, 6. 7.)

1. Premišluj, kako je Poncij Pilat od Kristusove smerti v Rim pisal.

Ponciju Pilatu ni bilo pri tej prigodbi nič kaj prav; bal se je, ako bi se zvedelo, kako se je prav za prav godilo, da bi ga utegnili cesar hudo kazniti, zato ker je tako svetega moža križati dal. Zato si je mislil, da bo najbolje, ako cesarju sam piše, in vse pové, ter se izgovori, kolikor more. Pisal je menda tako-le:

Nepremagljivemu Cesarju Tiberiju vošči Pilat vso srečo!

Zgodilo se je poslednje dni, kar sem sam videl, da so Judje iz zavisti sebi in svojim mlajšim z grozno hudobijo veliko šibo Božjo zaslužili. Njihovi očetje so imeli prerokbo, da jim bo Bog z nebes svetega moža poslal, ki bo njih pravi kralj, in da bo po devici na svet poslan. Ker je Bog Hebrejskega ljudstva, kar sem jaz deželni poglavar v judovski deželi, tega obljubljenega moža poslal, in so Judje videli da daje slepim vid, da gobove čisti, mertudne zdravi, hudiče iz obsedenih izganja, tudi mertve oživlja, vetrom ukazuje, s suhimi nogami verh vode hodi, in veliko drugih čudežev dela, in je vse judovsko ljudstvo reklo, da je Sin Božji; tedaj so ga pervaki zmed Judov zavidali, sovražili, vjeli in meni ga izročili, in veliko laž zoper njega mi goverili, rekoč, da zapeljuje ljudi, in da je zoper njih postavo se pregrešil. Jaz sem jim veroval, da je res, tedaj sem ga rekel bičati, pa sem ga njihovi volji prepustil. Oni pa so ga križali in njegov grob dobro varovali. Ali on je tretji dan zopet od mertvih vstal, ako ravno so ga moji vojaki varovali. Tu so Judje še večo hudobo počeli, ker so stražarjem denar dali in jim djali: Recite, da so truplo njegovi učenci ukradli. Potem pa, ko so denar prejeli, niso mogli zamolčati, kar se je bilo v resnici zgodilo. Pričali so namreč, kar so videli, to je, da je od smerti vstal, in da so jim Judje denar dali. To sem zato pisal, da ne bi kdo drugi laži pisal, misleč, da je treba verjeti Judovskim lažém.*)

Temu pismu se je cesar Tiberij dokaj čudil, in ker je že veliko bil slišal od tega vélikega preroka, ki je vstal v judovski deželi, zato je gotovo mislil, da je bil Kristus od Boga poslan. On je tudi to reč rimskemu

*) Lastnoročno pismo Pilatovo na cesarja Tiberija je gotovo zgorelo, kadar je bil dal cesar Neron mesto Rim požgati. To pismo tedaj, in kar sledi, je le ustno sporočilo, za gotovo pa se ne more reči, da se je vse ravno tako godilo, kakor to sporočilo govori.

starešinstvu oznanil, in rekel, da treba Kristusa kot Boga častiti. Bila je pa stara postava, da ne more nobeden, tedaj tudi cesar ne novega kakega Boga v češčenje ljudstvu dati, ako starešinstvo tega ne dovoli. Starašini pa niso hotli Tiberiju tega dovoliti, in tedaj niso hotli Kristusa za Boga spoznati; to se je godilo po posebni Božji naredbi, ker Kristus ni hotel in ni mogel biti vversten med malike, da bi bil ž njimi vred češčen. Cesar Tiberij pa je vendar pri svoji misli ostal, in že kristjane rad imel, in ni dopustil, da bi bil kdo kristjane zavoljo njih vere tožil. Dokler je ta cesar živel (živel pa je še pet let po Kristusovi smerti), so sveti aposteljni in učenci Kristusovi svobodno in brez overe evangelje v rimskem cesarstvu oznanovali.

Cesar Tiberij pa ni mogel pozabiti, da ga starašini niso hotli ubogati, da bi bili Kristusu Božjo čast skazovali; zato je začel ž njimi tako neusmiljeno ravnati, da so se vsi branili časti starešinstva. Začel jih je neusmiljeno moriti, in njih mervta trupla so rabeljni v reko Tiber metali. Tako so bili kaznovani, ker so Kristusa zaverгли. Ali je pa cesar Tiberij zares veroval, ali ne, da je Kristus pravi Bog, to se ne da pričati, malikovavci namreč (in tak je bil Tiberij) so imeli veliko bogov; in ko je človek umerl, ki je bil izversten v eni, ali v drugi reči, so ga kmali v število svojih bogov zapisali. Tako je tudi mogoče, da je Tiberij Kristusa za takega boga imel, in da ga je častil tako, kakor svoje druge malike. To pa je gotovo, da so nekteri stari pisatelji terdili: Da je bil cesar Tiberij gobov, in ko je slišal veliko praviti od Kristusovih čudežev, je poslance v judovsko deželo poslal, da bi Kristusa prosili, naj cesarja od gob očisti. Ko so poslanci v Jeruzalem prišli, so zvedeli, da je bil Kristus že mertev. Tedaj so se na aposteljne obrnili; aposteljni pa so sklenili, da naj sveta Veronika s svojo potno ruto s temi poslanci v Rim gre, kar se je neki tudi zgodilo. In ko je cesarja s to sveto ruto se dotaknila, bil je pri ti priči od gob

očiščen. Sveta Veronika je v Rimu ostala do svoje smerti, in pred svojo smertjo zapustila je umiraje sveto potno ruto svetemu Klementu papežu, in po njegovi smerti je bila hranjena od svetih oseb, dokler ni cerkev mirú zadobila od svojih preganjavcev. Potem se je hranila in se še dan današnji hrani in kaže v cerkvi svetega Petra v Rimu.

O Gospod Jezus Kristus! jaz častim tvojo sveto podobo in te prosim, dodeli, da podobo tvojega svetega terpljenja vedno v svojih mislih in v svojem serci nosim. Amen.

2. Premišljuj, kako se je godilo na dalej Pilatu, Kajfežu in drugim Kristusovim sovražnikom, ki niso želeli in niso prosili po Kristusu odpuščenja grehov.

Nekteri pišejo, da je cesar Pilata v Rim poklical, in da je mislil ga umoriti. Ker se je pa Pilat cesarja bal, zato je Kristusovo nesešito suknjo, ki jo je bil od vojakov dobil, sabo v Rim vzel. Ko je imel tedaj iti pred cesarja, ki je bil hudo nanj jezen, je Kristusovo suknjo pod svojo navadno obleko oblekel; in ko je pred cesarja stopil, bil je cesar po Božji naredbi tako na enkrat vtolažen, da mu ni mogel dati nobene jezne besede, še le objel ga je, kot svojega najboljšega prijatla, in potem ko se je prijazno ž njim pogovoril, ga je v miru spustil. Ko je bil Pilat mu spred oči, se je cesar sam čudil temu, kar je storil; zato ga je dal nazaj k sebi poklicati, ker je mislil, hudó ga pokarati, in v smert obsoditi. Ali kakor hitro je Pilat bil zopet pred cesarjem, zginila je tudi cesarjeva jeza, in ga je sprejel prijazno, kakor poprej. Tiberij je tedaj mislil, da ni Božja volja, da se Pilat v smert obsodi, in tedaj ga je zopet v miru pustil iti nazaj v judovsko deželo.

Vendar pa je Pilata šiba Božja zadela. Koj po Tiberijevi smerti namreč je bil od Judov zatožen; tedaj je bil odstavljen od službe, in v Rimu pred cesarja poklican, da naj se odgovarja zavoljo tolikanj grozovitost, ki jih je bil storil. Cesar Kaj Kaligula, ki je bil za Tiberijem cesar postal, je ukazal, mu vse premoženje

pobrati, in ga je pregnal v Galijo, kjer je še dve leti živel, in kjer se mu je tako hudo godilo, da je v obupu sam sebe prebodel, in se tedaj na vekomaj pogubil.

Tako se je godilo tudi hudobnemu Kajfežu. Potem ko je bil sedemnajst let véliki duhoven, ga je deželni poglavar Viteli, ki je bil za Pilatom za poglavarja prišel, odstavil od službe, zato da je Judom vstregel. Na njegovo mesto je bil za vélikega duhovna postavljen Jonata, Anov sin; kar je hudobnega Kajfeža tako grizlo, da je tudi on obupal, sam sebe umoril, in tako svojo černo dušo hudiču izročil. Ravno tako je neki tudi stari Ana v svoji silni starosti v obupu sam sebi smert dal, da je prišel v družbo pogubljenega Kajfeža v večni ogenj. — O Jezus! daj, da ne obupamo, temveč da se vdeležimo tvojega odrešenja! Amen.

3. Premišljuj, kako si moreš Jezusovo britko terpljenje v svoj prid oberniti.

Pervič moraš hvaležen biti Kristusu, da je tolikanj za te terpel; in si moraš prizadevati, da mu to veliko ljubezen z zvesto ljubeznijo verneš. Zato varuj se grehov in hudobij, s katerimi se Kristus vnovič križa, kakor piše sveti Pavl.¹⁾

Drugič, delaj pokoro, in š spokornim, poterpežljivim in krotkim srcem terpi in prenašaj vse britkoosti, krivice in zopernosti; spokornim namreč in poterpežljivim obeta Gospod svojo milost in š svoje kraljestvo rekoč: „Delajte pokoro, zakaj nebeško kraljestvo se je približalo.“ In zopet: „Blagor zavoljo pravice preganjanim, ker njih je nebeško kraljestvo.“²⁾

Tretjič, zaupaj in zanašaj se terdno na Krištusa. Sveti Ambrož pravi: „V Krištušu imamo vse, in Kristus je nam vse. Če si z grehi obložen, On je pravičnost; če ti je pomoči treba, On je moč; če se smerti bojiš, On je življenje; če želiš v nebesa priti, glej! On je pot; če od teme bežiš, On je luč; če hrano iščeš, On

¹⁾ Hebr. 6, 6. ²⁾ Mat. 4, 17, 5, 10.

ti je hrana. Z eno besedo: Kar želimo in po čemur hrepenimo, vse to imamo v Kristusu“. Zato postavi vanj svoje upanje; zanašaj se na njegove velike zasluge, in daruj jih pogostoma za svoje grehe. Kako imaš to storiti, uči prav lepo pobožni Janez Landsberg, kjer piše, da Kristus tako le tebi govori:

Kar zadeva zadostenje za tvoje grehe, delaj po mojem svetu. Kar zamoreš dobrega storiti, stori urno in dobro. Ne delaj pa svojih dobrih del s to mislijo ali v ta namen, kakor da bi mogel ti s svojimi dobrimi deli svoje grehe splaćati, ali zanje zadostiti; ti moraš misliti, da so tvoja dobra dela prenevredna, premajhna in preneveljavna za to; temveč stori vsako dobro delo s tem namenom, da meni dopadeš, kterega si razžalil, in prosi me po tem z velikim zaupanjem, da ja z po zaslugah svojega presvetega življenja in britkega terpljenja tvoje grehe odvezam, in za nje pri svojem Očetu zadostim. Ta tvoja ponižnost in to zaupanje, ki ga na me staviš, ker namreč sebe, in vsa svoja dela tako malo, mene pa in moje zasluge tako visoko ceniš, presega vse tvoje zadostenje, in gane mene, da te zaklada mojih zaslug deležnega storim. Zato si moraš najbolj prizadevati, da meni dopadeš; da vedno na me misliš, po meni hrepeniš, mene ljubiš, in pridno storiš, kar sem jaz zapovedal. In ako si ravno tisočkrat tisoč grehov storil, vendar ti jih jaz vse odpustim, kakor da bi bil en sam greh storil. Saj pri meni ni noben razloček, malo ali dosti grehov odpustiti, ker sem pripravljen, tisoč grehov odpustiti, kakor odpustim en greh, samo da jih grešnik v resnici obžaljuje.

Skoraj ravno tako govori blaženi Suso, kateri piše, da Jezus tako-le govori: Mera moje ostre pravice ne pušča brez kazni nobenega greha, naj bo velik ali majhen, temveč hoče in terja, da se vse do poslednjega vinarja splača. Če bi bil grešnik, ki je več kakor šest sto smertnih grehov storil, in bi imel za vsak greh po cerkvenih postavah sedem let pokoro delati; pa smert

bi ga prehitela tako, da bi umerl brez zadostenja: kako dolgo, kaj meniš, bi moral v vicah terpeti, da bi svoj velik dolg splačal? Tu glej! vse, kar bi mu bilo terpeti, bi zamogel v tem življenji v kratkem času z mojim terpljenjem zbrisati. On bi si namreč lahko zasluge mojega terpljenja tako v prid obernal, da, akoravno bi moral veliko tisoč let v vicah terpeti, vendar bi v kratkem času lahko ves dolg in kazen splačal tako, da bi brez vic v nebesa prišel. To bi se imelo pa tako le zgoditi: Pervič, on bi moral večkrat in prav dobro s skesanim srcem, mnoštvo in velikost svojih težkih grehov premišljevati in obžalovati, s kterimi je nebeškega Očeta tako hudo razjezil; potlej bi moral dela svojega lastnega zadostenja prav nizko ceniti, nezmernost pa mojega zadostenja povelicati in visoko ceniti; kajti vsa spokorna dela, ki jih zamore človek storiti, ako se hudobiji smertnega greha in potrebnemu zadostenju primerjajo, se ne dajo čislati za več, kakor je ena kapljica proti celemu morju. Moje zadostenje pa je tako veliko, da tudi najmanjša kapljica moje kervi tisoč grehov tega sveta zbrisati zamore. Žato naj človek malovrednost svojega zadostenja pogrezne v neskončnost mojih zaslug in naj me prosi, da oboje zadostenje združim in Bogu nebeškemu Očetu podarim.

Poglej tedaj, o grešnik! zakaj sveti Pavelj pravi: da je „Kristus nam dan od Boga v modrost in pravičnost in posvečenje in odrešenje“.¹⁾ Uči se tedaj, kaj ti je storiti, da zadostiš za svoje grehe, in da splačaš svoje velike dolge; prosi namreč Kristusa Jezusa pogostoma in s skesanim srcem, da zadosti On za te, in da tvoja majhina spokorna dela s svojimi zaslugami združi, in Bogu nebeškemu Očetu podari. Prosi s katoliško cerkvijo in govori vedno: O Jagnje Božje! ktero grehe tega sveta odjemlješ, usmili se nas! ali pa:

¹⁾ Kor. 1, 30.

Molitev.

O Jezus, naš najdobrotljiviši Srednik in Besednik! Ti naše grehe in nadloge dobro poznaš, usmili se mene, ubozega grešnika, in nadomesti moje grehe in zamude. Daruj tedaj svojemu nebeškemu Očetu, kar si svojim svetim ustom si pritergal, in vse svoje sveto govorjenje za vse grehe, ktere sem jaz s svojimi ustmi, z nepotrebnim govorjenjem, ali z opuščanjem dobrih besed storil. Daruj mu, kar si svojim svetim ušesom pritergal, in ker si ž njimi terpel, ko si slišal tolikanj zaničevanja in preklinjevanja; za vse grehe, ktere sem jaz s poslušanjem nepotrebnih in z zaničevanjem dobrih besed in opominov storil. Daruj mu, kar si svojim svetim očem pritergal, in kar si ž njimi terpel, za vse grehe, ktere sem z radovednim in pregrešnim gledanjem storil. Daruj mu vse, kar so tvoje svete roke in noge dobrega storile, in hudega preterpele, za vsa hudobna dela mojih rok, in za vse grešne korake in hoje mojih nog. Naposled, o najdobrotljiviši Spravnik! v zbri-sanje vseh mojih grehov in hudobij daruj mu svoje presveto serce, vse svoje čednosti, in svojo svetost za vse grehe, ktere je moje serce s hudobnimi mislimi in željami kedaj storilo. Amen.

O nebeški Oče! mi te prosimo po britkem terpljenji Jezusa Kristusa, stori nas grešnike sebi dopadljive v Jezusu svojem ljubem Sinu, zato da bomo v njem imeli odrešenje po njegovi kervi in odpuščanje grehov po bogastvu njegovih milost. Amen.

Trinajsto poglavje.

Od častitljivega Kristusovega vstajenja.

Pervi odstavek.

Kako je šel Kristus doli v predpekel.

Za velikonoč.

„Doli je šel v predpekel“. (Apostolska vera.)

1. Premišljuj, kako je Kristusova duša, ko se je bila od telesa ločila, z magovavno doli šla v predpekel.

Tam doli v predpecku so bile duše pobožnih starih očakov, svetih patriarhov, prerokov, kraljev in vseh pobožnih in pravičnih, zmed katerih jih je bilo mnogo, ki so bili že nekaj tisoč let v predpecku, in so serčno zdihovali in hrepeneli po srečni uri svojega odrešenja. Ta predpekel je bil tamen kraj, v katerem so bile vkupej vse pobožne duše, ki so bile pred Kristusovim terpljenjem šle iz tega sveta, in niso mogle v nebesa, ker je izvirni greh nebesa vsem zaperal. Jezus imenuje predpekel tudi Abrahamovo naročje in paradiž ali raj, kjer ga je spokorni razbojnik po smerti zopet videl.

Terpele niso nič te duše, samo Božjega obličja niso gledale, kar so sicer poterpežljivo prenašale, vendar pa jim je bilo dokaj težavno, da tako dolgo ne morejo v nebesa, in da morajo zaperte biti v tem temnem kraju.

Zato so iz celega serca hrepenele po odrešenji in so ljubega Boga goreče prosile, naj jim Odrešenika pošle. Ali kdo zamore dopovedati, kako milo so klicale in vpile, in kako se jim je čas dolg zdel, ker so nekatere teh duš ondi bile tri do štiri tisoč let? Vendar pa niso bile brez vse tolažbe, saj pravi Kristus od ubozega Lazarja¹⁾: „Tedaj je razveseljen“. Največa njih tolažba

¹⁾ Luk. 16, 25.

je bila ta, da so od duš, ki so k njim v predpekel dohajale, pozvedovale, kako se čas njih odrešenja vedno bolj bliža. Zato je rastle tudi njih želja, vedno silniše so ljubega Boga za odrešenje prosile rekoč: „Skaži nam Gospod! svojo milost, in dodeli nam svoje zveličanje“.¹⁾

Na zadnje, konec toliko tisoč let, je prišel dolgo zaželeni dan, da so se njih goreče želje spolnile. Sveti veliki petek namreč, popoldne, ko je Kristus na svetem križi svojo dušo dal, šla je njegova sveta duša, z Božjo natoro združena in spremljena od veliko tisoč angeljev, doli v predpekel. Kdo zamore izreči neizmerno veselje pobožnih duš, ko so videle, da se je na enkrat ta kraj z nebeško svetlobo napolnil in da njih tako dolgo zaželeni Odrešenik, namreč njegova zmagajoča in častitljiva duša, s toliko slavo in s takim veličastvom k njim pride? O nezapopadljivo veselje! nobeno oko ni videlo, nobeno uho ni slišalo, nobeno človeško serce ni čutilo nikoli take radosti, kakor so jo tistikrat čutile pravične duše v predpeklju. Pričujočnost namreč presvete Kristusove duše je dala jim gledati Božje obličje in v enem trenutku so bile potegnjene iz teme v neminljivo luč. Tu se je spolnilo, kar je bilo prerokovano:²⁾ „Ljudstvo, ki je po temi hodilo, je ugledalo veliko luč. Prebivavcem v okrajini smertne sence se je luč prikazala“; ugledale so namreč te svete duše Gospoda samega, njegovo Božjo in človeško natoro. Zato so vse pred njim pokleknile, in so ga z največo ponižnostjo in z neizrečenim spoštovanjem molile. Gledale so njegovo prelubeznjivo Božje obličje, čudile so se in govorile: „Vredno je Jagnje, ktero je bilo umorjeno, prejeti oblast in božestvo, in modrost, in moč, in čast, in slavo, in hvalo. In vse nas si odrešil, o Gospod! s svojo kervjo“.³⁾

2. Premišljuj, kako je Kristus vse pravične v predpeklju popolnoma oveselil.

¹⁾ Ps. 84, 8. ²⁾ Iza, 9, 2. ³⁾ Skriv. razod. 5, 9, 12.

Misli si, da je Kristus te trume svetih duš tako le ogovoril: „Potolaženi, potolaženi bodite, moje ljudstvo! Vstani, Sion! odloži vezí svojega vratú, vjeta hči Sionska! Glej! čas tvojih rev je stekel, tvoji grehi so ti odpuščeni in dvojno plačilo prejmeš od svojega Gospoda“.

Kaj so pač dobri očaki na to odgovorili? Roke so sklenili in so klečé govorili: Tisoč in tisočkrat bodi nam pozdravljen, izvoljeni Odrešenik! in veliko sto tisočkrat bodi hvaljen in češčen, da si se tako ponižal, da si prišel sam nas obiskat. Od kod nam pride ta milost? Saj ti bi nas lahko odrešil po angelji. Zato te hvalimo in častimo iz celega serca za tvojo neskončno ljubezen! — Potem so ga vsi, vsak posebej pozdravljali in častili, in sicer najpred naši prvi starši, Adam in Eva, ki so pred njim na svoj obraz padli.

Potem je prišel bogaboječi oče Noe s svetimi patriarhi, Abrahamom, Izakom in Jakobom. Potlej Mojze, Jozve in sveti kralji; z eno besedo: vsi, ki so bili tukaj, so Kristusa z vsem spoštovanjem pozdravljali; iz celega serca so mu hvalo dajali, da jih je odrešil in milostljivo obiskal. Kako neizrečeno srečni so bili, ki so gledali Božje obličje in presveto Jezusovo dušo! To čisto gledanje delalo jih je popolnoma srečne, kakor da bi bili zares že v nebesih.

3. Premišljuj, kaj in kako je Kristus v predpeklju oznanoval.

On je svetim očakom pravil, kako je vse prerokbe spolnil, kaj je za nje storil in terpel, rekoč: Tedaj, ljubi moji prijatli! vaše želje so spolnjene, to uro, ko sem jaz svoje življenje na zemlji dokončal; saj sem koj po tem sem prišel, ko se je moja duša od telesa ločila, zato da sem vas obiskal in vam zveličanje prinesel. Kako drago pa me stoji vaše zveličanje, tega ne more nobeden dopovedati; ker sem take muke terpel, da jih ne more noben človeški um zapopasti. Moje ubogo telo visi še na križi v tako strašni podobi, da bi vi, ako bi ga

videli, stermeli in se zgrozili. Polno ran je in s kervjo, poljunci in oteklinami vse spremenjeno. Judje namreč in neverniki so z mano tako neusmiljeno ravnali, kakor da jaz ne bi bil človek. Vendar sem vse to za voljo vas in za vse ljudi iz serca rad terpel, zato da bi vas in vse ljudi iz te ječe in od večnega pogubljenja odrešil.

Te besede so svete očake v ljubezni do Jezusa tako vžgale, da so vsi z enim glasom Boga hvalili in ljubeza Odrešenika iz celega serca častili, prepevaje: Svet, svet, svet si ti, Gospod, vsegamogočni Bog! ti si vreden prejeti vso čast in slavo, ker si bil umorjen, in si nas s svojo kervijo odrešil. Čast in hvala bodi tebi, našemu Bogu, na vekomaj. Amen.

Iz te zgodbe uči se, o duša! kako moraš Jezusu Kristusu za njegovo terpljenje hvaležna biti. Saj je tebe ravno tako odrešil, kakor stare očake; on je ravno tako za te umerl, kakor zanje. Zato misli velikokrat na Kristusovo terpljenje, in hvali ga zato z ustmi in s srcem. Nehvaležnost namreč je Kristusu dokaj zoperna, kakor je Mati Božja sveti Brigiti tožila rekoč: „Tisti križajo mojega Sinú, kateri ne mislijo na njegovo britko terpljenje, in tudi en sam krat ne rečejo iz dna svojega serca: O Bog! kako britko je bilo tvoje terpljenje! Hvala ti bodi za tvojo smert! Kaj tacega ne pride nikoli, ali pa le malokteri krat iz njih“.

O Gospod! napolni moje serce s svojo ljubeznijo in spoznanjem, in moj jezik s svojo hvalo, da ti vselej in na vekomaj hvalo in čast dajem. Amen.

Drugi odstavek.

Sveta velikanoč in velikonočni praznik.

Za velikanoč.

„To je dan, ki ga je Gospod naredil; radujmo se, in veselimo se v njem“. (Pa. 117, 24.)

1. Premišljuj slavno velikanoč.

Kako slavna je ta sveta noč, razodeva nam sveta katoliška cerkev, ktera pri blagoslovljeni velikonočne sveče tako le poje: „Tedad naj veselja poskakuje nebeška truma angeljev; veseli se tudi zemlja, ki je s tako svetlobo napolnjena! Saj ta je tista noč, v kateri je Bog naše očete, Izraelove otroke, iz Egipta rešil, in skoz rudeče morje prepeljal. Ta je noč, ktera je temo greha z razsvetljenjem ognjenega stebra pregnala. Ta je noč, v kateri je Kristus vezi smerti razdjal, in zmagovavno iz pekla vstal. Ta je noč, od ktere je pisano: Noč bo kakor dan razsvetljena; in noč je moje osvetljenje v mojem veselji. Oj zares srečna noč! v kateri se družijo nebeške reči s pozemlskimi, in Božje s človeškimi. Oj pač sveta noč, ktera danes po celem svetu vse pravoverne kristjane hudobijam sveta in grešni temoti odteguje in v kraljestvo milosti nazaj pripelje. Svetost te noči namreč preganja hudobije, zbrisuje dolgé, vrača grešnikom nedolžnost, in žalostnim veselje“. Ta je nenavadno velika hvala, ki jo katoliška cerkev tej sveti noči daja v našo veliko tolažbo. Prizadevaj si tedaj, ljubi moj kristjan! to sveto noč od Boga milost in odpuščenje svojih grehov prositi. Obúdi v svojem serci dobro upanje in govôri s pobožnim in skesanim srcem to le molitev:

O Jezus, slavni junak, in zmagovavni premagavec peklenških duhov! po slavi, veselji in radosti te velike noči te prosim, odženi vso temo grehov, operi naše dolgé, verni nam nedolžnost, daj žalostnim veselje, in dodeli, da bomo o dnevi in v luči srečne večnosti tvojo

večno slavo in veličastvo gledali, in s tabo se na vekomaj veselili. Amen.

2. Premišljuj slavní velikonočni praznik.

Ta dan je namreč najsvetejši, najveselejši in najslavniši dan celega leta. Če bi tudi vsi pridgarji vsega sveta vkup stopili, vendar ne bi mogli po vrednosti popisati tega svetega dneva. Sveti Avguštin pravi: Kakor Mati Božja presega vse svetnike, tako presega ta dan vse dneve celega leta. Zato imenuje sveti Gregor papež ta dan kralja vseh dni. To nam daje sveta katoliška cerkev na znanje s tem, da sveti velikonočni praznik bolj slovesno obhaja, kakor vse druge praznike med letom, in nam ga s temi le besedami oznanuje: „Gospod je zares vstal, Aleluja!“ S temi besedami nam hoče ona dati na znanje, da se imamo veseliti zavoljo Kristusovega vstajenja, in Boga za to hvaliti. Zato ponavlja večkrat Davidove besede: „To je dan, ki ga je Gospod naredil; radujmo se, in veselimo se v njem“.¹⁾ Zato poje in ponavlja neprenehoma veselo aleluja, to je: hvalite Boga! in vse svoje pesme in molitve sklepa z veselim aleluja. Še celó za vsako drugo ali tretjo besedo stavi to veselo alelujo, kakor da ne bi mogla od samega veselja nič drugega govoriti, kakor le aleluja, ali hvalo Božjo. Zato tedaj, pobožna duša! postavi danes vse posvetne reči na stran in veseli se. Ker si postni čas s svojim terpečim Zveličarjem žaloval, spodobi se, da se tedaj veseliš njegovega veselega vstajenja. Ne spodobi se namreč danes žalovati, ko se s Kristusom vse v Bogu veseli.

3. Premišljuj, kako in zakaj je sveti velikonočni praznik tako radosten.

Danes se je vse v nebesih in na zemlji z Zveličarjem veselilo, ki je od smerti vstal. Kakor so namreč na sveti véliki petek vse stvari žalovale, in v tej žalosti tako dolgo ostale, dokler je Kristus v grobu ležal;

¹⁾ Ps. 117, 24.

tako so bile tudi na sveti velikonočni dan vse stvari od te žalosti proste in so se nenavadno veselile.

Tedaj je bilo povsod veliko in obilno veselje. Pervič v nebesih. Veselil se je nebeški Oče, ker se mu je danes njegov Sin, da tako rečem, vnovič rodil, in vstal k neumerjočemu življenju. Veselil se je Bog Sin, ker je po tako dolgi vojski na zadnje najslavnejšo zmago čez svet, meso in greh, čez smert in pekel desegrel. Veselil se je sveti Duh, ker je videl, da je Kristusova človeška natora, katero je bil On v Marijinem deviškem telesu vpodobil, po prestani muki in britki smerti zopet častitljivo od smerti vstala, in da bo svojo slavo in neumerjočnost tudi drugim delila.

To neskončno veselje je dala sveta Trojica uživati tudi nebesom in zemlji, in je razlila nad vse stvari tako obilno radost, kakoršne niso nikoli okušale. Sveti angelji so čutili novo veselje, in vsa nebesa so se z novo svetlobo napolnila. Zato so devetere verste angeljev pred tronom presvete Trojice na kolena padle, in peli so prijetno zahvalno in velikonočno pesem, kakor je bilo sveti Mehtildi razodeto. Na zemlji pa je bilo povsod nenavadno veselje, ker so vsi ljudje, (ako izvzamemo tiste, kateri so Kristusa križali, in so v svoji hudobnosti terdovratni ostali,) čutili svoje težave olajšane, in radost v svojih srcih, ne vedoč, od kod pride. Cela natora je bila jasna in vesela. Ljubo solnce, ki je na veliki petek žalovalo in se stemnilo, je danes milejše svetilo. Tičice so bolj vesele sem ter tje letale; domača živina in divje živali so od veselja poskakovale; trava in želišča, drevje in cvetice so bolj čversto zelele in cvetele. Z eno besedo: Vse, kar sope, hvali danes Gospoda z nenavadno radostjo. In to je, kar hoče reči sveta cerkev, ko o sveti veliki noči poje: „Pri tvojem vstajenji, o Kristus! se veselijo nebesa in zemlja“.

Zato veselili se tudi ti, pobožna duša! danes v Gospodu, v njegovi časti in slavi, in zahvali svojega dobrotljivega Odrešenika, da ti je dal zopet sveti veliko-

nočni čas doživeti, v katerem si zamoreš posebnih milost od Boga pridobiti: „In On ti bo dal, kar tvoje serce poželi.“ Kakor je namreč Jezus s svojo slavo in s svojim častitljivim vstajenjem vse stvari oblagodaryl; tako oblagodarja še vsako leto v tem svetem času vse ljudi, kateri se prav pobožno njegovega blagodara vredne delajo. Ker je pa na Božjem blagoslovu vse ležeče, zato prizadevaj si, ta sveti čas z resnično pobožnostjo prebiti, in obilen Kristusov blagoslov dobiti; ubogaj svetega Pavla, kateri Timoteju piše tako le: „Pomni, da je Gospod Jezus Kristus od mrtvih vstal“.¹⁾ Zato je cerkev koj v prvem občnem cerkvenem zboru zapovedala, da naj kristjani ob nedeljah pri molitvi stojé, v čast in spomin Jezusovega vstajenja.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, kateri je od mrtvih vstal; hvaljen in češčen bodi na vekomaj! Amen.

1. O častitljivi Jezus, najslavniši kralj vseh kraljev! jaz ti darujem celo svoje bitje, in ti izročim dušo in telo, da tebi celo svoje življenje služim, k časti tvojega častitljivega vstajenja. Amen.

2. O častitljivi Odrešenik! jaz te prosim po vseh radostih tvojega svetega vstajenja, in po tvoji blaženosti v nebesih: zbudi me iz mojega grešnega spanja k novemu, pobožnemu in Bogu dopadljivemu življenju. Amen.

3. O Jezus! jaz te prosim po vseh zaslugah in čednostih tvojega svetega življenja na tem svetu, in po vseh radostih in po večni slavi tvojega častitljivega življenja v nebesih dodeli, da grehom in hudo-

---

¹⁾ 2 Tim. 2, 8.

bijam odmerjem, zato da samo tebi živim, tvojo čast množim in širim, in enkrat tebi večno alelujo z vsemi svetniki v nebesih prepevam. Amen.

Tretji odstavek.

Od častitljivega Kristusovega vstajenja posebej.

Premišljevanje o petem členu apostolske vere za nedelje po veliki noči „Vstal je“. (Mark. 16, 6.)

Po prestani britkosti pridemo na zadnje k veselju, in po postu k sveti veliki noči; žalovali smo s terpečim, veselimo se z veselim Jezusom, kakor opominja sveti Pavelj rekoč: „Veselite se z veselimi, jokajte z jokajočimi“.¹⁾ To je znamnje prave ljubezni, ako žaluje človek nad nesrečo svojega bližnjega, in ako se veseli njegove sreče. Ako Kristusa ljubiš, veseli se njegove slave in njegovega vstajenja ravno tako, kakor si sočutno žaloval pri njegovem terpljenji.

1. Premišljuj, kako je častitljiva Kristusova duša svete stare očake iz predpekla rešila in k svetemu grobu peljala.

Ko je bil Kristus, to je, njegova sveta duša, do svete velike noči pri starih očakih v predpeklu ostal, in je imel napočiti sveti velikonočni dan, rekel je njim: Sedaj, ljubi moji izvoljeni prijatli! je prišla ura, da imate iz te ječe popolnoma rešeni biti. Pojdite tedaj iz ječe, pridite z meno na zemljo, da bote priče čudežev, katere bom delal. — Kdo zamore tukaj popisati veselje teh svetih očakov? Na celem svetu ga ni veselja, da bi se dalo s tem veseljem primeriti, ker je vsa pozemeljska radost le senca proti njemu. Domišljuj si, kako bi se ubog jetnik veselil, ki je že štirideset let zapert, ako bi se mu oznanilo, da pride sedaj iz ječe, in da postane kralj. Ali kaj je to veselje proti veselju svetih očakov,

¹⁾ Rim. 12, 15.

ki niso bili samo štirideset let v ječi, ampak nekteri tudi štiri tisoč let, in so neizrečeno hrepeneli po odrešenji? To njihovo hrepenenje je bilo vsak dan večje: kakor majhen potok, zamašen, počasi naraste, da je veliko jezero. Saj niso bili samo rešeni iz temne ječe, temveč so bili tudi postavljeni knezi in kralji nebes; prišli so iz teme v svetlobo, iz žalosti v veselje, iz uboštva v posestev neskončnega bogastva.

V tej sveti množici se ni družega slišalo ali videlo, kakor radost in ukanje, zahvalno in veselo petje. Peli so vsi z enim glasom 113. psalm: „Aleluja! Ob izhodu Izrael ven iz Egipta, Jakobove hiše izmed tujega ljudstva, je bila Judeja njega svetišče, Izrael njega gospodstvo. Hribi so poskakovali, kakor ovni, in griči, kakor jagnjeta; pred Gospodovim obličjem, pred obličjem Jakobovega Boga. Hiša Izraelova upa v Gospoda; On je njih pomočnik in varh. Mertvi te ne bodo hvalili, o Gospod! in ne vsi oni, ki gredo v pekel; mi pa, ki živimo, hvalimo Gospoda od sedaj do vekomaj. Aleluja!“

Tukaj so bili vsi angeljski duhovi v pričo, ki so Kristusa od zemlje do nebes kakor zid obdajali, kakor je On sam sveti Mehtildi razodel. Vsi so s svetimi očaki vred veselo prepevali rekoč: „Veselimo se in poskakujmo, ker se je približal dan veselja. Aleluja! Zveličanje je tu, in moč in kraljestvo našega Boga, in njegovega Sinú Kristusa. Aleluja! Vredno je Jagnje, ki je bilo zaklano, prejeti moč, Božestvo, modrost, čast in hvalo. Aleluja!“

Oj, kako veselo in častitljivo odrešenje! veliko tisoč angeljev je pelo veselo velikonočno pesem; in veliko tisoč svetih očakov, ki so za njimi šli, so tudi z veselim glasom prepevali. V sredi med tem svetim spremstvom je šel Kristus kot zmagovaven vitez z velikim veličastvom in z veliko slavo, peljaje sabo plen, ki ga je sovražniku iz rok iztergal, namreč duše svetih očakov, tistih, ki so bili v vicah, in tistih, ki so bili v pred-

peklu. — Veseli se tedaj s temi srečnimi dušami in reci: O sveti očaki, preroki in vsi pravični stare zavezci! jaz se z vami veselim vašega odrešenja; prosite Jezusa, našega Odrešenika, da tudi nas od vsega zlega reši. Amen.

2. Premišljuj, kako je Kristus od smerti vstal.

Ko je njegova častitljiva duša s svojim svetim spremstvom okoli treh po polnoči na goro Kalvarijo prišla, bil je ves tisti kraj čudovitno razsvetljen, kakor poje cerkev: „Ta je noč, od ktere je pisano: Noč bo svetla kakor dan.“ Od te svetlobe so varhi prestrašeni na zemljo popadali. Tu je Kristus vkažal svetim angeljem, da naj vso njegovo prelito kri, z vsemi izpuljenimi lasmi in odterganimi deli njegovega svetega telesa zberejo in prinesejo. Angelji so šli na Oljsko goro, na Jeruzalemske ceste in ulice, in v Anovo, Kajfeževo, Pilatovo in Herodeževo hišo, so z največim spoštovanjem presveto kri pobrali in na goro Kalvarijo prinesli. Cela truma svetnikov je na svoja kolena padla in sveto kri ponižno počastila. Tu je častitljiva Kristusova duša odrešenim dušam pokazala sveti grob, je pert z dišavami vred od svojega mertvega telesa potegnila, in jim je kazala strašno ranjeno, razmesarjeno in spremenjeno truplo, rekoč: Glejte, ljubi moji prijatelji! kako neusmiljeno je moje ljudstvo z mano ravnalo, in kako grozno so me ranili in razmesarili. To vse sem za vaše grehe, in za grehe vsega sveta terpel, in tako drago sem moral vas odrešiti in odkupiti. Sveti očaki so na svoja kolena padli, sveto truplo z največjo pobožnostjo počastili, in Kristusa iz serca zahvalili, da je toliko za-nje terpel. Oni so se dokaj čudili čez to žalostno podobo, in iz serca se jim je terpeči Odrešenik smilil. Šli so tudi, in eden za drugim pristopili, in sveto telo z velikim spoštovanjem poljubili, iz kterega je izhajala neka čeznatorna moč, ki je vse z nebeško sladkostjo napolnjevala.

Potem je v enem trenutku Jezus vse žile s sveto kervijo napolnil, zacelil vse rane svetega telesa in mu je lepo podobo dal, da je bilo podobno cveteči roži, ter mu je rekel: Blagoslovljeno moje telo! ti si junaško se vojskovalo, vse terpljenje, ves trud in vse težave si stanovitno prenašalo; sedaj dobiš obilno plačilo. Tedaj vstani, slava moja! in zbudi se iz svojega spanja in začni zopet živeti! V enem trenutku se je presveta Jezusova duša zopet s svojim telesom združila, tako da je mertvo truplo, kakor iz terdega spanja se zbudilo, zopet živo in z Božjo slavo bilo obdano, in tako je ves lep in častitljiv iz groba vstal. Tu pomisli, kako neizrečeno veselje je presveta Jezusova duša čutila, ko je bila zopet s svojim telesom združena. Veliko je terpela, ko se je od telesa ločila; pa veliko večje je bilo sedaj njeno veselje. Kdo zamore pa izreči radost Jezusovega serca, ko se je telo zopet z dušo združilo? Veseli se sedaj, blagoslovljeno telo, mu je menda duša govorila: „Ker zima je že minula.“¹⁾ Na vekomaj se ne bova več ločila, vse veselje bova skupej vživala. Od mertvih tedaj vstali Zveličar je zamogel po pravici tiste preroške besede govoriti: „Moje žalovanje si mi spremenil v veselje; moje spokorno oblačilo (moje telo) si pretergal (v mojem terpljenji s tolikimi ranami), in obdal si me sedaj z veseljem; da ti poje moja slava, in da se (nikoli več) ne želim (in nič več ne terpim). Gospod, moj Bog! vekomaj te bom slavil.“²⁾ Amen.

3. Premišljuj lastnosti častitljivega Jezusovega telesa po njegovem vstajenji.

Da se je Jezusovo telo še bolj veseliti moglo, podelila mu je duša štiri lepe lastnosti. Perva lastnost je bila svetlost, tako da se je sedaj bolj kakor solnce svetilo. Druga lastnost je bila neterpljivost, tako da ni moglo več ne umreti, ne najmanjše bolečine več terpeti. Tretja lastnost je bila hitrost, da je moglo v

¹⁾ Vis. pes. 2. 11. ²⁾ Ps. 29, 12. 13.

enem trenutku biti sedaj tu, sedaj tam. Četerta lastnost je bila predirljivost, ali taka čudovitna tanjkost, da je brez overe lahko šlo skozi zid, skale in železo.

Ko je tedaj Jezusovo telo zopet oživel, vzdignil se je Zveličar v pričo svetih očk, jih prijazno pogledal in z neizrečeno sladkim glasom jim rekel: Bodite mi pozdravljeni, moji ljubi prijatelji! Bodite mi pozdravljeni izvoljeni mojega nebeškega Očeta! veselite se in radujte se z nama, „ker sem bil mrtve in glejte! živ sem na vekomaj.“¹⁾ Veselite se z mano, ker sem sedaj smert premagal, in na vekomaj več ne umerjem. S tem telesom, ki sem ga od vašega roda vzel, sem vse vaše grehe splačal; s svojo kervijo sem vse vaše grehe zbrisal. Veselite se z mano, ker sem ovčico zopet našel, ki je bila zgubljena, in sem jo peklenškemu volku iz žrela potegnil. Veselimo se tedaj in radujmo se; ker vse terpljenje je prešlo, sedaj se začne popolno in večno zveličanje.

4. Premišljuj, kako so angelji in stari očaki Jezusa, ki je od smerti vstal, hvalili in častili.

Kdo zamore popisati, ali kateri jezik izreči veselje in čudenje svetih angeljev in starih očk, ko so svojega Boga in Gospoda, čegar telo so malo poprej tako strašno ranjeno in razmesarjeno, mrtvo ležati videli, sedaj v ravno tem telesu v neizrečeni slavi in svetlobi pred svojimi očmi stati videli in slišali, da tako prijazno ž njimi govori? Zato so prav ponižno na svoja kolena padli, svoje glave do tal pripognili, in z največjim spoštovanjem ga kot svojega Boga in Gospoda molili. Potlej so svoje glave povzdignili, svoje oči k Zveličarju obrnili in lepoto njegovega častitljivega telesa z največjim veseljem in čudenjem gledali. To častitljivo telo namreč se je bolj svetilo, kakor tisuč solnc, in je dajalo od sebe tako prijeten duh, da je presegal vse dišave tega sveta. Lepota vseh njegovih udov je bila tako velika, da vsa lepota nebes in zemlje se ne da ž

¹⁾ Skriv. raz. 1, 18.

njo meriti. Rane in proge, ki so bile poprej na telesu, so bile vse na enkrat zaceljene. Rane rok in nog, in njegove svete strani so še ostale, ali svetle so bile in častitljive, in so se svetile kakor solnce. Na zadnje ljubeznjivo Jezusovo obličje, poprej tako spremenjeno, je bilo sedaj tako lepo prijazno in čedno, da še angelji njegove lepote dopovedati ne morejo.

Angelji in svetniki so neprenehoma to Božje obličje gledali, in se niso mogli nagledati njegove lepote. Bolj so ga gledali, bolj so se od ljubezni topili, in so bili od čudenja zamaknjeni. Zato je začela ta sveta množica v svoji preveliki radosti Jezusu novo pesem peti, kakor je Kristus sam razodel rekoč: „Pri mojem vstajenji so mi stregla nebesa in zemlja in vse stvari. Bog Oče namreč je dal moji človeški natori svojo Božjo vsega-mogočnost; moja oseba ji je dala vso svetlost; sveti Duh ji je vso sladkost vlil. Bili so vpričo tudi vsi angeljski duhovi, kateri so me od zemlje do nebes kakor zid obdajali in z veselim glasom peli: Svet, svet, svet je Bog Sabaot, polna sta nebo in zemlja njegovega veličastva! Blagoslovljen, ki je vstal v Gospodovem imenu, hosana na višavah! Veselimo se sedaj in radujmo se, ker je prišel dan veselja, Aleluja! Prišlo je zveličanje, in moč, in kraljestvo našega Boga in Kristusa, njegovega Sinú, Aleluja!“ — Tako so peli in častili angelji vseh devet verst Jezusa, ki je od mrtvih vstal in so mu čast skazali, katero smo mu mi ljudje skazovati dolžni. Zato zahvali se svetim angeljem, da so namesto tebe to dolžnost storili. Po njih zgledu časti svojega Zveličarja, in moli ga ponižno s svetimi angelji in očaki, veseli se velike slave, katero mu je njegov nebeški Oče pri vstajenji podelil.

Molitev.

O Jezus, častitljivi zmagovavec smerti in pekla! jaz te hvalim in častim, da si zmagovavno iz zaper-

tega groba prišel, smert s svojim častitljivim vstajenjem premagal in svoje telo k večnemu življenju obudil. Jaz te prosim po svetlosti, neumerjočnosti in družih lastnostih tvojega častitljivega telesa; obudi me iz groba hudobnih in pregrešnih navad, da od tega dneva začnem novo, kristjana vredno življenje zato, da veselo in častitljivo od smerti vstanem po tvojem svetem in veselem vstajenji. Amen.

Štirnajsto poglavje.

Kristus se prikazuje in razodeva svoje vstajenje, svojo čast in slavo.

Pervi odstavek.

Kristus se svoji Materi prikaže.

Za saboto o velikonočnem času.

„Kdor mene ljubi, bo ljubljen od mojega Očeta; in jaz ga bom ljubil, in se mu bom sam sebe razodel.“ (Jan. 14, 21.)

1. Premišljuj, da je Kristus pred vsemi najprej svoji Materi se prikazal.

Akoravno sveti evangelisti ne pravijo, da bi bil Kristus svoji ljubi Materi se prikazal, učijo vendar cerkveni učeniki, da je pred vsemi najpred nji se prikazal. To je terjala že ljubezen do Matere; spodobilo se je, da se ji je koj po vstajenji prikazal, zato, ker je Marija Kristusa pred vsemi in bolj kakor vsi ljudje ljubila, in ker je pri njegovem britkem terpljenji največe sočutje ž njim imela, tako da je bila nekako ž njim vred mučena in križana. To je Marija sama sveti Brigiti razodela, rekoč: „V nedeljo je moj Sin od mrtvih vstal, močan kakor lev, ker je hudičevo oblast zlomil. Meni pa, ki sem Mati Božja in sem po njegovi smerti bila pogreznjena v naj-

večo žalost, se je pred vsemi drugimi prikazal, in me je neizrečeno potolažil. Akoravno ni to zapisano zavoljo moje ponižnosti, vendar je res, da se je moj Sin najprej meni prikazal.“ Kako pa se je prikazal, lahko si tako-le, mislimo:

2. Premišljuj, kako goreče je želela Marija, da bi Kristus od smerti vstal.

Odkar je Mati Božja od groba svojega sina proč šla, (akoravno ni bila več tako žalostna, kakor poprej,) vendar ni mogla britkega terpljenja svojega ljubega Sina iz misli si spraviti. Čutila je sicer veliko tolažbo v svoji duši, ko je mislila, da bo njeni Sin kmalo častitljivo vstal, vendar pa ni mogla pozabiti terpljenja in smerti svojega Sinu. Zato je ves čas zmirom žalovala do vstajenja Jezusovega. Sveto veliko noč je čula in molila. Nekaj je zdihovala in se jokala, nekaj je upala in hrepenela po njegovem vstajenji. Neizrečeno je želela in hrepenela po njegovem častitljivem vstajenji in je s psalmistom govorila: „Kakor hrepeni jelen po studenčni vodi, tako hrepeni moja duša po tebi, o Bog! Mojo dušo žeja po močnem, živem Bogu; kdaj pridem in se prikazem pred Božje obličje? Moje solze so moj kruh noč in dan; ker mi vsak dan pravijo: Kje je tvoj Bog?“ ¹⁾ Te in enake besede je sveta Devica govorila in je vedno bolj hrepenela po Kristusovem vstajenji, zdihovaje: Oh! „vstani, slava moja!“ ²⁾ moje veselje in moja sreča!

3. Premišljuj, kako je Kristus svoji ljubi Materi se prikazal.

Ob enajsti po noči je Marija, polna ljubezni in hrepenenja, tiho zapustila druge žene in je šla po križevem poti proti mestu, kjer je bil Jezus križan. To je storila zato, ker se ji je bil arhangelj Gabriel prikazal in ji rekel, da naj gre ven. Na poti se ji je prikazala Jezusova duša s svetimi očaki vred, in Jezus ji je rekel, da naj ga čaka pri kamnu na gori Kalvariji, kjer je bil

¹⁾ Ps. 41, 2—4 ²⁾ Ps. 56, 9.

on padel. Tam je Marija čakala in molila, dokler se ji je Jezus koj po svojem vstajenji s svetlimi ranami prikazal, ktere ji je kazal, prijazno ž njo govoril in ko je Marija pred njim na svoja kolena padla in ga molila, ter hotla njegove svete noge objeti, prijel jo je prijazno za roko in od tal vzdignil, ter jej obljubil, da se bota kmalo zopet videla in je zginil.

Ko se je Marija od svoje obilne radosti malo zbrihtala, rekla je s starim očakom Jakobom: „Sedaj rada umerjem, ker sem videla tvoje obličje.“¹⁾ Dovolj mi je, da moj Sin Jezus zopet živi; sedaj ne želim več na zemlji dalej živeti. O moj preljubi Sin Jezus! sedaj živi slavno in gospoduj na vekomaj. O jaz presrečna Mati! sedaj sem popolnoma potolažena, ker sem te videla v tvoji slavi. O moj preljubi Sin in Odrešenik! kako se je tvoje terpljenje v toliko radost spremenilo! In kako obilno ti je tvoj nebeški Oče vse tvoje terpljenje povernil! — Te in tem enake besede je govorila Marija v radosti svoje duše; skoraj ni vedela, kako bi svoje serčno veselje dovolj razodela.

Pomisli tedaj, kako je bilo Materi Božji pri serci, ko je svojega preljubega Sinú, kterega so Judje tako neusmiljeno umorili, zopet živega pri sebi in v toliki slavi videla, in sicer neprimerljivo lepšega, zdravejšega in slavnjšega, kakor je poprej bil! Nevesta v visoki pesmi pravi: „Moja duša se je tajala, ko je moj ljubi govoril.“²⁾ Koliko bolj se je Marijina duša od same ljubezni in radosti tajala, ko je njeni edini, ljubi Sin ž njo govoril in ji obljubil, da se kmalo zopet vidita? O kako je bila polna radosti, ko je njegov sladki glas ji na ušesa bil? Kako sta se ji radovala telo in duša, ko je njega zopet našla, kterega je mertvega objokovala? Častitljivi Gospod je svojo Mater veselo gledal in dokaj prijazno ž njo se pogovarjal. Povedal ji je, kako je svete očake iz predpekla rešil. Razodel ji je, kako se mu je

¹⁾ Mojz. 46, 30. ²⁾ Vis. pes. 5, 6.

usmilila, ko je pri njegovem terpljenji tolikanj terpela, in kako jo je vedno svojemu nebeškemu Očetu priporočal. Sedaj pa, pravi, je prešlo vse to terpljenje, prešla je zima vsake britkosti. Tedaj, ljuba Mati! veseli se in raduj se iz celega serca! Moje telo je imelo sicer veliko muk prestati, ali za to ima sedaj toliko večo slavo. Pogledaj le! moje rane so vse zaceljene, tako da se še ne poznajo več. Tu ji je svoje telo pokazal v toliki slavi, kolikor je je prenesti mogla.

4. Premišljuj preveliko Marijino radost, ko je videla ne samo njegovo častitljivo telo, ampak tudi častitljivo dušo svojega Božjega Sinú.

Kdo zamore popisati nezapopadljivo in presladko veselje, ki ga je Marijino materno serce čutilo? Pač je mogla sveta Devica z nevesto v visoki pesmi reči: „Moj ljubi je bel in rudečkast, zbran izmed tisučev. Njegova glava je najboljšo zlato. Njegovi lasje so kakor palmove veje. Njegove oči so kakor golobje. Njegova lica so kakor gredice dišav. Njegove ustnice so lilije. Njegove roke so polne hiacintov. Njegov život je ko slonokoščen, vložen s safiri. Njegove noge so kakor marmorni stebri, vterjeni na zlate stopale. Njegovo gerlo je silno sladko, in ves je zaželjen.“¹⁾ Tako popisuje duhovna nevesta svojega ljubega v Salomonovi visoki pesmi; veliko bolj pa je mogla Marija svojega ljubega Sina tako popisati. Njegova lepota namreč je bila neprimerljiva in njegova podoba neizrekljiva. Jezus pa ni samo čeznatorne lepote svojega telesa in svoje duše svoji Materi kazal, temveč ji je tudi dovolil, da je smela njegov sveti život, njegovih pet ran pošlatati in poljubiti. Ko je namreč srečna mati te svete rane videla in njih nezapopadljivo lepoto gledala, ni se mogla zderžati, da ne bi bila jih z največo pobožnostjo poljubila in počastila. Tu so ji postale te svete peterne rane pet studencev sladkosti, ki so ji bile poprej peteri studenci britkosti. Sedaj je

¹⁾ Vis. pes. 5, 10—16.

bilo njeno serce po njih z ljubeznijo navdano, ki je bilo poprej po njih z žalostjo ranjeno. Zato dalej jih je gledala, bolj je bila zamaknjena od čudenja ljubezni in radosti; posebno ko je znotranje radosti njegovih dušnih moči, zveličevavno luč njegovega uma, svetlobo in bitje njegove presvete duše, neizrekljivo morje radosti, namreč samo Božje bitje gledala, kakor Marija Agredska govori.

Spolnovale so se o presveti Devici tiste preroške besede: „Po obilnosti bolečin v mojem serci so tolažbe tvoje razveseljevale mojo dušo.“¹⁾ Na te velike radosti spominjaj sveto Devico Marijo in moli:

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki se je prikazal svoji ljubi Materi! Ž njim bodi tudi Ona češčena sedaj in na vekomaj! Amen.

O Marija, preradostna Mati in Devica! jaz te spominjam na veliko veselje, ki ga je tvoje materno serce čutilo, ko se ti je častitljivo prikazal tvoj ljubi Sin Jezus Kristus. Oh! spremeni mojo žalost v veselje in radost. Amen.

Drugi odstavek.

Kristusovo vstajenje oznanujejo angelji.

Za velikonočni čas.

„On jim je rekel: Nikar se ne vstrašite! Jezusa iščete Nazarenskega, križanega; vstal je, ni ga tukaj!“ (Mark. 16, 6.)

1. Premišljuj stanovitno ljubezen pobožnih žen do Jezusa, in kako so hotle njegovemu mertvemu truplu še čast skazati.

Te pobožne žene so bile zapustile zavoljo Kristusa svoje hiše in svoje ljudi; s svojim premoženjem so skrbale za nj in za njegove učence. One ga niso tudi v njegovem britkem terpljenji zapustile, temveč so na vseh potih vedno za njim hodile, one so tudi pomagale po

¹⁾ Ps. 93, 19.

njegovi smerti maziliti ga in pošteno pokopati in so še vedno njegovo smert nevtolažljivo objokovale. Akoravno so bile vse storile, kar jim je bilo le mogoče, vendar ni bilo še zadosti njih veliki ljubezni do njega in njih želji, Kristusu vso mogočo čast skazati. Zato, akoravno je bilo sveto Jezusovo telo zadosti pomaziljeno, hoile so ga vendar še enkrat maziliti in ga ovarovati, da ne bi strohnelo. Da ne bi pa ti mislil, da je to bilo nepotrebno delo, vedi, da je bila v jutrovihi deželah navada, da so mervta trupla imenitnih gospodov več dni zaporedoma mazilili, kadili, sušili in ž njimi tako ravnali, da so postala popolnoma terda in suha, da so potem mnogo let nestrohnjena ostala. K temu so se posluževali vsakoverstnih izverstnih dišav in dragih kadil, tako da je maziljenje nekterih merličev več sto zlatih stalo.

Nikodem je bil sicer Jezusovo truplo mazilil, toda ni več, kakor samo dve dišavi, namreč mire in aloe, bil prinesel; kar se je tem svetim ženam dokaj malo zdelo, ker je bilo to presveto telo pač vredno, da bi se bilo z najdražjimi dišavami pomazililo. Nikodemovo maziljenje se je tudi preveč nagloma godilo, ker zavoljo noči, ki se je bila približala, ni bilo dovolj časa za to; tedaj ni bilo mogoče, da bi se bilo truplo zadosti posušilo, pokadilo in pomazililo. Zato so hotle pobožne žene vse to nadomestiti in so hotle zjutraj delo začeti in celi dan do noči z maziljenjem opraviti imeti.

Kakor hitro je bila prešla sabota, tedaj še zvečer, so se podvizale, in so nakupile mnogoverstnih dišav, postavim: Mire, aloe, kadila, sladke skorje, cimeta, balzama in več takih reči, ki imajo posebno lastnost, da mokroto telesno posušijo, in meso strohnjenja ovarujejo. Ko so tedaj svete žene te dišave bile nakupile, začele so jih mleti, tretji, mešati, kuhati in iz njih mazila pripravljati; pa tudi posode pripravljati, v kterih so ta mazila hranile, in vse, karkoli se jim je zdelo potrebno za maziljenje Gospodovega telesa. S tem delom so imele vso noč dosti opraviti, tako da so le malo spale ali pa celo

nič. To so delale ne samo tri Marije, ampak vse pobožne žene, ki so bile vedno za Jezusom hodile, kakor pravi sveti Lukež: „Bile so pa Marija Magdalena, in Joana, in Marija Jakobova, in kar jih je bilo drugih ž njimi.“¹⁾

Ko so tedaj celo noč priprave delale za maziljenje, in ko je bilo v nedeljo zjutraj, napravile so se na pot, ko je bila še tema. One niso čakale, da bi dan napočil, ko je svetlo in bolj varno. Tudi jih ni to skerbalo, da je njim, kot ženam, nevarno, tako zgodaj z doma iti; posebno ker je bilo tolikanj ljudi v mestu zavoljo velikonočnega praznika. Tudi niso marale za sovraštvo velikih duhovnov, farizejev in vsega Judovskega ljudstva, kateri vsi bi bili gotovo jih hudo kaznili, ako bi zvedeli, da so križanemu Jezusu še čast skazale. Niso se bale mertvega Kristusovega trupla, ki je že drugo noč v grobu ležalo; akoravno nobeden rad nima opraviti z nepokopanim mertvim truplom. Še bolj pa se človeku gnjusi, ako mora že pokopanega merliča se dotakniti. Zato se je res tem svetim ženam čuditi, da se niso bale mertvega Jezusovega trupla dotikati se, maziliti ga in semtertje obračati. One so le stanovitno svojo pot šle, in niso marale za nobeno nevarnost in za nobeno težavo.

2. Premišljuje, kako so pobožne žene po poti premišljevale bitko terpljenje Kristusovo.

Sveti Bonaventura pravi: Ko so šle k grobu, šle so po tisti poti, po kateri je bil Kristus šel s križem; po celi poti niso nič drugega govorile, kakor od težav, ki jih je Jezus na tej poti terpel. Na vseh mestih, kjer se je bilo kaj posebnega ž njim godilo, so malo postale in govorile: Oh! tukaj smo ubogemu terpečemu Zveličarju naproti prišle, tu smo ga srečale, ko je križ nosil. Tukaj mu je Veronika potno ruto podala. Tukaj je Jeruzalemskim hčeram govoril. Tukaj na gori Kalvariji je poslednjikrat padel. Tu na gori so ga elekli. Tukaj so ga na križ pribili. Ko so pa prišle pred križ, ki je

¹⁾ Luk. 24, 10.

bil čez saboto puščen na svojem mestu, narastla je še le prav njihova žalost pri njegovem pogledu. Zato so govorile: Oh! na tem mestu je naš preljubi prijatelj tako strašno smert storil. Oh! pokleknimo in počastimo sveti križ. One so pokleknile, sveti križ s svojimi rokami objele, poljubovale ga in močile s svojimi solzami, ter so obžalovale nedolžno smert svojega ljubega Učenika.

3. Premišljuj, kako so sveti angelji ženam označevali Jezusovo vstajenje.

Ko so prišle žene blizo groba, rekle so med sabo: „Kdo nam bo odvalil kamen od duri groba?“ ¹⁾ Me namreč smo prešibke za to. Komaj pa so to zgovorile, glej! zagledale so več vojakov s sulicami in z orožjem okoli groba ležati, ki so truplo varovali, da ne bi ga kdo ukradel. Uboge žene so se tega prestrašile, ker niso nič vedele od tega, in nobeden jim ni bil tega povedal. One so k Bogu klicale „in glej! velik potres je vstal,“ ²⁾ kakor priča sveti Matevž; „varhi so od strahu strepetali, in so bili kakor mrtvi.“ Ta potres namreč ni bil natoren ali navaden, ampak čeznatoren, strašen potres, kakor da bi hotel vse stresti in podreti, pravi sveti Hieronim. Koj potem, ali še med potresom, je angelj Gospodov z nebes prišel; njegovo obličje je bilo kakor blisk, in njegovo oblačilo belo kakor sneg. On je pristopil k grobu, ter kamen odvalil in na-nj sedel. Od straha pred njim so varhi strepetali, da so kakor mrtvi na tla pocepali, in kakor hitro so se zopet zavedli, so zbežali v mesto nazaj.

Kako je bilo pač tem ženam pri serci, ko so vse to videle? Angeljevo obličje je bilo svetlo kakor blisk; kako je bilo vendar mogoče, da niso od strahu onemogle, ker človeška šibkost ne more pred nobenim duhom obstati? Toda Bog jim je potrebne moči dal, in njegov sveti angelj jih je okrepčal in tolažil, rekoč: „Nikar se ne bojte! saj vem, da iščete Jezusa, kateri je bil križan.

¹⁾ Mark. 16, 3. ²⁾ Mat 28, 2.

Ni ga tukaj; vstal je namreč, kakor je rekel. Pridite in pogledajte kraj, kamor je bil Gospod položen.“¹⁾ Oj, kako so se te svete žene čudile! v enem trenutku se je bila njih velika žalost v največo radost spremenila; kakor jih je bilo namreč prestrašilo angeljevo obličje, ravno tako jih je oveselil njegov sladki prijazni glas. In kakor jim je bil strah prešinil kosti in mozeg, tako je tudi veselje jim prešinilo dušo in telo. Angeljeva beseda pa, da je Kristus vstal, se jim je tako čudna zdela, da niso mogle angeljevi prikazni prav verovati. Zato so hotle iti v grob, da bi videle, ali je res to. Zato so šle z velikim spoštovanjem memo angelja in so stopile v grob.

Ko so bile notri v grobu, zagledale so dva angelja, enega pri glavi, drugega pri nogah groba, ki sta imela svetla oblačila. „Ko so se pa ustrašile, in obraz v tla obrnile, rekla sta jim: Kaj iščete živega med mrtvimi? Ni ga tukaj, temveč vstal je. Spomnite se, kako vam je govoril, ko je še v Galileji bil rekoč: Sin človekov mora ljudem grešnikom v roke izdan in križan biti in tretji dan od smerti vstati.“²⁾ Ko so to slišale, bile so dokaj vesele, ves grob so dobro pregledale in nobenega znamenja mrtvega trupla niso več našle, kakor samo tančico in grobne pette. Nato so šle vse prestrašene in oveseljene hitro iz groba.

Ko so pred grob stopile, rekel jim je angelj, ki je na grobnem kamnu sedel: „Pojdite hitro, povejte njegovim učencem in Petru (da je Gospod od mrtvih vstal), in da gre pred vami v Galilejo; tam ga bote videli.“³⁾ Kdo more reči, kako je bilo svetim ženam pri serci, ko so take čudne reči videle in slišale? Nobene veselejše novice ne bi bile mogle slišati, kakor je bila ta in če bi bil jim kdo tudi celi svet podaril!

4. Premišljuj, kako so pobožne žene učencem Jezusovo vstajenje oznanile.

Da so angelje ubogale, hitele so vse vesele na goro Sion. Kakor hitro so tje prišle, govorile so polne ve-

¹⁾ Mat. 28, 2—5. ²⁾ Luk. 24, 3—7. ³⁾ Mark. 16, 7.

selja in čudenja: O ljubi učenci! ne žalujte več, ker vam prinašamo dokaj veselo novico. Naš ljubi Učenik zopet živi in je zares od mertvih vstal. — Aposteljnomo se je to čudno zdelo; mislili so si, da je to le prazno žensko klepetanje; pobožne žene pa so za gotovo in resno terdile: Verujte nam, res je tako! ako bi bili vi videli in slišali, kar smo slišale in videle mé, gotovo bi tudi vi verovali.

Aposteljnomo se je tukaj godilo, kakor očaku Jakobu. Ko so mu namreč njegovi sinovi pravili, rekoč: „Jožef, tvoj sin živi, in on gospoduje čez vso egiptovsko deželo,“ ¹⁾ bilo mu je, kakor da bi se bil iz terdega spanja prebudit; vendar verjel jim ni. Tako se je tudi aposteljnomo godilo. Oni so bili še polni žalosti, in so le žalovali in jokali. Okoli so postopali kakor zašle ovčice brez svojega pastirja, in kakor uboge sirote, katerim je ljubi oče umerl. Zato jim je bilo, ko so to nenaadno novico slišali, kakor da bi se bili ravno iz terdega spanja zbudili; njih serca, ki so bila poprej od žalosti na pol mertva ali kakor spijoča, so se zopet zbudila ali oživela. Ker pa je bila ta novica čeznatorna, zato je niso mogli verovati. Žene pa so jim na tanjko vse povedale, kar se jim je bilo pri grobu zgodilo.

5. Premišljuj, kako sta Peter in Janez h Kristusovemu grobu prišla in kako je Janez veroval.

Vse to je pri aposteljnih čudne misli obujalo. Eden je to, eden kaj drugzega si mislil. Eden si je to razlagal tako, eden pa drugače. Peter in Janez pa sta hotla reči do dna priti; zato sta se v Božjem imenu napotila do groba. Janezova gorečnost je bila tako velika, da je začel na zadnje na vso moč teči, kakor da bi bil z Davidom govoril: „Po poti tvojih zapoved tečem, ko mi serce razširjaš.“ ²⁾ Njegovo serce namreč, poprej vse stisnjeno od žalosti, je bilo sedaj razširjeno, ko je slišal

¹⁾ Mojz. 45, 26. ²⁾ Ps. 118, 32.

veselo novico. Zato ga je ljubezen do Jezusa Kristusa naganjala, da je tekel.

Tako je prišel sveti Janez k grobu prvi, iz strahu pa pred Božjim veličastvom se ni prederznil noter stopiti. Pripognil pa vendar se je, in noter pogledal, in je videl tančico iz groba viseti. Med tem je bil Peter tudi do groba prišel in je šel brez strahu v grob. Janez je za njim noter stopil in oba sta iskala Jezusovo truplo v grobu in zunaj groba. Tu je sveti Janez svetemu Petru kazal in razkladal, kako je bilo Jezusovo truplo v grob položeno in v tančico zavito, rekoč: Ljubi Peter! ako bi bil tukaj, in bi bil videl, kako je bil naš učenik pokopan, in kako smo žalovali po njem, ti bi se bil razjokal. Truplo je bilo tudi tako dobro s tančico zavito, da se ne bi bilo lahko ven vzelo. Ako bi bilo tedaj ukradeno, ne bi bila tančica odvita, temveč tat bi bil tudi tančico s sabo odnesel. Zato verujem za terdno, da je Gospod od mrtvih vstal.

Tako je sveti Janez Petru razlagal prigodbo, in od njega pravi sveto pismo, da, ko je to videl, je veroval.¹⁾ Od svetega Petra pa pravi sveti Lukež, da se je sam pri sebi čudil nad tem, kar se je bilo zgodilo.²⁾ Tako je sveti Janez, ki je bil vedno blizu Jezusa v njegovem terpljenji, tudi prvi bil med vsemi apostelnji, da je veroval na Kristusovo vstajenje. Tu si moreš tedaj misliti, kako serčno vesel je šel ta učenec domu od groba, ker je sedaj za terdno verjel, da je njegov Učenik zopet živ. Radoval se je in je Boga hvalil za to milost, in se je podvizal domu, da bi drugim učencem to veselo novico prinesel. Ko je prišel na goro Sion, pravil je z velikim veseljem apostelnjom, kar je bil videl, rekoč: Verujte mi, ljubi moji bratje! verujte za gotovo, da je naš ljubi Učenik od mrtvih vstal; jaz sem bil v grobu in sem s svojimi očmi videl, da njegovega trupla tukaj več ni. Ukradeno tudi ni, ker bi bil tat sicer tudi tančico sabo

¹⁾ Jan. 20, 8. ²⁾ Luk. 24, 12.

odnesel. Tančica pa je še zmirom tam v grobu. In sicer ruta, s katero je bila njegova glava zavita, je lepo spravljena, kakor da bi jo bil kdo navlašč tako spravil. — Sveti Janez pa je res vse to pravil, apostelnji pa niso mogli tega verovati, ne toliko iz terdovratnosti, kolikor iz čudenja, in ker so menili, da je nemogoče, da tako ranjeno in prebodeno telo zamore zopet zdravo vstati in zopet oživeti.

6. Premišljuj, kako je Marija Devica učence podučila o častitljivem Jezusovem vstajenji.

Razodenje svete Brigite pravi: „Tretji dan, ko so apostelnji nad Kristusovim vstajenjem dvomili, je Devica Marija pričala, da je s telesom v večno slavo vstal. Akoravno sveto pismo nič ne omenja, da bi bila o tem času kaj govorila, treba vendar za gotovo verjeti, da je terdno dokazala, da njeni Sin živi in da na vekomaj več ne umerje.“

Te Marijine besede so učence močno utolažile, oni so silno želeli, vstalega Jezusa videti, da bi se sami te resnice prepričali. Posebno pa so imele pobožne žene velike želje, svojega ljubega Učenika videti, in še enkrat ž njim govoriti. Ker pa niso vedele, kje bi svojega Gospoda gotovejše najti mogle, kakor pri grobu, zato so šle zopet tje, in so na vse strani se ogledovale, ali bi mogle kaj od njega videti ali slišati. Še enkrat so grob preiskale, so tančico na vse strani obračale, šle so vse okoli groba, pa zopet noter v grob; njega pa, ktereга so iskale, niso našle. Zato so obhodile vso goro Kalvarijo, so iskale in klicale, ali jih bo morebiti Jezus slišal in se jim oglasil.

S temi ženami pojdimo tudi mi kristjani ta sveti velikonočni čas obiskat Jezusov grob ali Jezusa v najsvetejšem zakramentu, in opravljajmo pri njem svojo pobožnost. Posebno pa premišljujmo o velikonočnem času Jezusovo častitljivo vstajenje, njegovo slavo in lepoto in recimo:

Hvaljen bodi Jezus Kristus, kateri je častitljivo od mertvih vstal; čegar lepota, čast in slava bo vekomaj terpela! Amen.

O Jezus! ti najlepša lepota, oh, kako si ti lep! Preljubeznjivi Jezus, kako si ti prijazen in ljubeznjiv! Presladki Jezus! oh, kakšna radost je, gledati te v tvoji večni slavi in veličastvu. O kralj lepote! kako so ti obilno plačane vse tvoje muke in bolečine! O Jezus, ti naš starejši, prvorojeni in najčastitljiviši brat! oh, usmili se svojih manjših in ubogih bratov, in obleci tudi naša telesa s svojo nebeško slavo in s častitljivo lepoto! O ti najlepši nad vsemi človeškimi otroci! razsvetli in vžgi naša serca, da tvojo ljubeznjivost spoznamo in tebe goreče ljubimo. O Jezus! po svojem lepem telesu, po svoji najlepši Božji natori dodeli: da te bomo videli, hvalili in ljubili v tvoji nebeški večni lepoti. Amen.

Tretji odstavek.

Kristus se prikaže Mariji Magdaleni.

Za velikonočni čas in za god sv. Marije Magdalene.

„*Marija Magdalena pride in učencem oznani: Gospoda sem videla.*“
(Jan. 20, 18.)

1. Premišljuj, kako goreče je Marija Magdalena Kristusa ljubila.

Perva za Materjo Božjo je bila od Kristusa vtolažena sveta Marija Magdalena, ker ga je bolj kakor vsi ljubila. To je Kristus sam razodel, rekoč: „Kakor ni bil, po moji presveti Materi, nobeden tako žaloval nad mojim terpljenjem in nad mojo smertjo kakor Magdalena, tako je bila tudi ona za mojo Materjo perva, ki je bila od mene vtolažena. Ako bi bila namreč ktera druga oseba bolj žalovala, kakor ona, bil bi jaz nji, in ne Magdaleni, poprej se prikazal. Ona je bila od svete ljubezni do mene vsa goreča. Ker ni nobenega upanja več imela, me živega videti, sedaj me je mertvega skerbno iskala;

Kristusovo življenje in smert.

saj nič je ni moglo več veseliti, kakor jaz, njeni ljubljeni Učenik. Zato je popustila prijetno družbo moje Matere; ker za mano je ni ljubezniviše in bolj zaželjene družbe najti, kakor njena. Še celo prikazen in pogovor z angelji ni imel za njo nič, kar bi jo bilo vtolažilo in oveselilo; vsa njena ljubezen, vsa njena tolažba je bila le v meni.“ — To so Kristusove besede, iz katerih se spozna, kako goreče je Magdalena Kristusa ljubila, in si je bila tako zaslužila, da je bila pred drugimi od Jezusa vtolažena.

Ko so žene, ki so pri grobu bile, videle, da ne morejo Kristusa najti in zato žalostne zopet proč šle proti domu, ločila se je Magdalena od njih, in se je vernila k grobu, da bi tam zopet svojega Zveličarja iskala. Kaj je pa sedaj pri grobu delala, to pripoveduje sveti Janez rekoč: „Marija pa je stala zunaj pri grobu in jokala.“ ¹⁾ Nemogoče ji je bilo, brez Jezusa biti. Videla je ga pokopati, in to ji je silno žalost delalo; sedaj pa je bila še bolj žalostna, ko je zvedela, da ji je tudi mertvo truplo njegovo vzeto; zato se je bitko jokala. Potem je hotla še enkrat v grobu vse preiskati, ker si je mislila, da ga je morebiti poprej z drugimi ženami premalo iskala. Kar namreč človek ljubi, to išče večkrat, ker ga ljubezen naganja iskati, dokler ne najde. Zato se je zopet pripognila, in je z objokanimi očmi v grob pogledala. Ko je tedaj menila, da utegne najti Jezusovo telo, zagleda namesti njega dva angelja v belem oblačilu sedeti, enega pri glavi groba, drugega pri nogah. Ta prikazen jo je malo razveselila; dokler ni imela svojega ljubega Učenika, ni je moglo nič oveseliti, bodi si človek ali angelj. Zato je le naprej jokala, in okoli sebe gledala, ali bi kje Jezusovo truplo zagledala. O ljubezen! kako velika je tvoja sila, da se tako polastiš človeškega srca!

Ko je tedaj Magdalena tako silno se jokala, rečeta ji angelja: „Žena! kaj jokaš?“ Kdo ti je kaj žalega

¹⁾ Jan. 20, 11.

storil, da si tako žalostna? Ona jima reče: „Mojega Gospoda so vzeli in ne vem, kam so ga položili.“¹⁾ Hotla je reči: O ljuba angelja! kako hočeta, da se ne jočem? Imela sem enega edinega prijatelja na zemlji, ki je bil v ta grob položen. Mislila sem, da najdem nekoliko tolažbe, ko njegovo mertvo truplo še enkrat vidim. Med tem so prišli njegovi sovražniki in so mi še njegovo mertvo truplo proč nesli. Ko je to rekla, začela se je na novo jokati. Tu glej, kako je Marija Magdalena z jokom vse od Gospoda dosegla. Jokala je iz žalosti čez svoje grehe, in zadobila je odpuščenje grehov. Jokala je iz žalosti nad smertjo svojega brata Lazarja in zadobila je, da ga je Jezus od smerti obudil; jokala je iz žalosti, da nima več Jezusovega telesa v grobu, in zadobila je milost, da se ji je Jezus prikazal.

2. Premišljuj, kako je Kristus Mariji Magdaleni se prikazal.

Ko je žalostna spokornica Magdalena tako britko žalovala, gledal jo je Jezus z veseljem in se je radoval čez njeno veliko ljubezen; vzel je podobo vertnarja, da bi bil še na daleč njeno ljubezen skušal, ker je bil namreč v ta vert prišel, sad prave ljubezni v svojem duhovnem vertu, to je, v Magdaleninem serci ogledat in pobirat.

Ko je Magdalena zapazila, da je nekdo za njenim herbtom, obrnila se je in je zagledala Gospoda v podobi vertnarja pred sabo. Ker ji je bil pa v tuji podobi se prikazal, ni mogla ga spoznati, temveč je le naprej jokala. Jezus ji reče: „Žena! kaj jokaš? koga iščeš? Ona, ker je menila, da je vertnar, mu reče: Gospod! ako si ga ti odnesel, povej mi, kam si ga položil, in jaz ga bom vzela.“²⁾ Ni rekla: Gospod! ali si ti mojega ljubega Jezusa vzel? Ker ni imela v svojem serci drugega, kakor samega Jezusa, zato je menila, da vedó vsi

¹⁾ Jan. 20, 12, 13 ²⁾ Jan. 20, 14, 15.

ljudje, da družega ne išče kakor Jezusa. Jezus ji je bil v serci, Jezus ji je bil v mislih. Zato tudi vse, kar je govorila, je merilo le na Jezusa.

Ta srečna ljubezen je Jezusu dokaj dopadla, posebno ker se je ponudila, da hoče truplo vzeti, naj že bo kjer koli. Gospod bi ji bil lahko odvernili, rekoč: Kako bi mogla ti tako težko truplo nesti? Ti si za to prešibka.

Ona pa bi mu bila gotovo odgovorila: Ako bi bila še šibkejša, kakor sem, vendar ga hočem nesti. Ljubezen namreč dela vse lahko, ljubezni ni nič težko. Kaj pa, ako bi bil Pilat truplo vzel in v svoji hiši hranil? — Jaz se prederznem med vojake stopiti, da le k njemu pridem. — Ako ne bi Pilat ti trupla dal? — Tedaj mu dam vse, kar premorem, celo premoženje, da mi ga le da. — Če bi truplo sèžgati vkažal? — V ogenj se zaženem, da ga iz ognja potegnem. Oh, to je bila pač velika ljubezen, ktera je bila tudi svojemu mertvemu Učeniku tako zvesta, da je bila pripravljena vse storiti, vse dati, samo da bi njegovo mertvo truplo dobila. Oh, kako je ta goreča ljubezen Kristusu dopadla in kako dopadljivo je gledal vneta Magdalenino serce! Zato ni mogel daleč čakati, temveč hotel jo je utolažiti, ker mu je s svojo ljubeznijo serce omečila. Kako pa jo je vto-lažil? Eno samo besedico je s svojim navadnim glasom zgovoril, klical jo je po imenu: Marija! Sama ta beseda je imela tako čudno moč, da je vso Magdalenino serčno žalost v največje veselje spremenila. Kakor hitro je namreč navadni Jezusov glas slišala, že je Gospoda spoznala, in v enem trenutku bila je razveseljena. Kdor je kedaj gorečo ljubezen v svojem serci čutil, ta si zamore malo od tega veselja in od te sladkosti misliti, sicer pa nobeden drugi. Pomisli, kakošno veselje je bilo, ko je Magdalena njega zopet živega videla, ktereга je bila s svojimi lastnimi očmi videla tako strašno smert storiti; ko je njega zopet dobila, nad čegar zgubo je bila tako žalovala. Od ljubezni in radosti je bila vsa zamaknjena, tako da ni mogla nič družega reči, kakor Raboni!

to je, moj Učenik! tedaj te imam zopet ne mertvega, ampak živega, preljubi moj Gospod in najdobrotljiviši Učenik! oh, bodi mi tisočkrat pozdravljen!

To, in enakega več je govorila Magdalena v svojem serci, ter je na kolena padla, da bi objela in poljubila noge svojega ljubega. Gospod spervega ji tega ni dopustil; ker je pa videl njeno gorečo ljubezen, ni mogel ji potlej tega ubraniti. Tu pomisli, kakošno radost je ta zvesta služabnica Božja čutila, ko je imela njegove presvete noge v svojih rokah, in je videla njegove častitljive rane, ki so se svetile kakor zvezde. Govorila je z nevesto v visoki pesmi: „Našla sem ga, ki ga moja duša ljubi; prišla sem ga, in ga ne izpustim.“¹⁾ Oh, kako serčno je objela in poljubila te svete Jezusove noge! Tukaj je ležala kakor zamaknjena, in ona bi bila ondi celi dan ostala, ako ne bi bil Kristus ji rekel, da naj vstane. Oh, kako neizrečeno veselje je njeno serce tu čutilo! Gledala je namreč njegovo obličje tako svetlo in častitljivo, kolikor je mogla prenašati njena slaba človeška natora. Čutila je resnico tistih svetopisemskih besed: „O Gospod! pokaži nam svoje obličje in oteti bomo.“²⁾

3. Premišluj, kako je Jezus Marijo Magdaleno poslal, naj učencem oznani njegovo vstajenje in tudi njegov prihodnji vnebohod.

Kristus jo je hotel popolnoma vtolažiti, zato ji je rekel: „Pojdi k mojim bratom in povej jim: Grem k svojemu Očetu, in k vašemu Očetu, k svojemu Bogu in k vašemu Bogu.“³⁾ Ko je to zgovoril, dal ji je svoj sveti blagoslov in je spred njenih oči zginil. Magdalena pa je polna radosti na tla padla in z veliko pobožnostjo tla poljubila, kjer so stale njegove svete noge, in od kodar je tako prijeten duh šel, da ji je oživiljal dušo in telo. Zato je tla s svojimi solzami močila, Kristusa zahvalila za skazano gnado prikazni, in se je iz celega serca veselila njegovega častit-

¹⁾ Vis. pes. 3, 4. ²⁾ Ps. 79, 20. ³⁾ Jan. 20, 17.

ljivega vstajenja. Zato, da se zamoreš tudi ti, o pobožni kristjan! veseliti Kristusovega vstajenja, obúdi večkrat živo vero na Kristusove skrivnosti, posebno na njegovo vstajenje od mrtvih, po zgledu svete Mehtilde, která si je prizadevala posnemati sveto Magdaleno, in je o velikonočnem času vedno to lepo molitvico, vzeto iz ust svetega Joba, ponavljala: „Jaz verujem, da živi moj Odrešenik.“ In Kristus sam ji je razodel, da kolikorkrat pobožni kristjani te besede z živo vero in z gorečo ljubeznijo zagovarjajo, se svetniki v nebesih zavoljo vstajenja svojega kralja veselijo, in za nje prosijo, da bi enkrat veselega vstajenja, večneslave in zveličanja deležni postali. Reci tedaj:

Jaz vem in verujem, da živi moj Odrešenik. O Jezus! živi in gospoduj v meni vsaki čas. Amen.

O najdobrotljiviši Odrešenik! kteri si se sveti Mariji Magdaleni v podobi vertnarja prikazal; jaz te prosim, pridi v vert moje duše, in izruj iz nje ves plevel grehov in hudobij; zasadi pa v njo vse čednosti. Amen.

O sveta Marija Magdalena! jaz te prosim po vseh tvojih solzah pokore in ljubezni; prosí za me, da si tukaj Jezusa prijatelja storim, in tamkaj ga v njegovi slavi na vekomaj gledam in hvalim. Amen.

Četerti odstavek.

Kristus se prikaže pobožnim ženam in spokornemu Petru.

Za velikonočni čas.

„Gospod je res vstal in se je prikazal Simonu.“ (Luk. 24, 34.)

1. Premišljuj, kako se je Gospod pobožnim ženam prikazal.

Potem ko je Marija Magdalena sledi Jezusovih nog dovolj poljubila, je veselo vstala, in se je podvizala za unimi ženami, da bi jim to radostno novico prinesla. Še niso bile one v mesto prišle, ker so hodile počasi,

in so se na vse strani ogledovale, da bi kje kako znamenje svojega Gospoda, ali pa njegovo sveto truplo našle. Zato jih je Magdalena došla, še predno so do mesta bile prišle. In ko je do njih prišla, je od veselja komaj govoriti mogla, ter je rekla: „Gospoda sem videla.“¹⁾ Oh! da bi bilo z mano ostale, tudi vé bi bile Učenika videle, kateri je ves častitljiv se mi prikazal, in dokaj prijazno z mano govoril. Oh, ko bi bile vé videle njegovo čudno lepoto, vaša serca bi se bila gotovo od ljubezni tajala. Njegova prijazna pričejočnost me je s tako radostjo napolnila, da je skoraj prenašati ne morem.

Ta novica jim je bila res vesela, vendar pa so je bile nekako žalostne; veselilo jih je, da je Jezus zopet živ; žal pa jim je bilo iz serca, da niso bile pri Magdaleni ostale. Zato so začele žalostno tožiti, in očitati si, da so proč šle, in da niso tam čakale. Med tem pa se je Magdalena od njih ločila in je v mesto podvizala. Ko so tedaj te svete žene malo postale, in čez to žalovale, se jim je Jezus prikazal, in jim je prijazno rekel: „Pozdravljene bodite!“²⁾ Kdo zamore reči, kako je bilo tem dobrim ženam pri serci, kadar so svojega ljubeznjivega Jezusa tako neizrečeno lepega pred sabo videle? Kako nezapopadljivo veselje so te srečne žene čutile, ko so svojega dušnega ženina zopet živega videle, kterege so mertvega tako britko objokovale? In ne samo živega, ampak tudi častitljivega in v taki lepoti, kakor je ni še videlo nobeno človeško oko? Slišale so njegov presladki glas, ker jih je pozdravil, rekoč: „Pozdravljene bodite!“ Ta edina beseda jim je mozeg in kosti prešnila, in je njih duše napolnila z neizrečeno sladkostjo.

Kaj meniš pa, da so te presrečne žene storile? Sv. Matevž pravi: „One pasu pristopile in objele njegove noge ter ga molile,“ namreč s preserčno ljubeznijo, z največo ponižnostjo in z neizrečeno radostjo so poljubovale njegove častitljive rane. Tu so občutile v svojem serci tako nebeško prijetnost, da je bila njih duša čudovitno ovese-

¹⁾ Jan. 20, 18. ²⁾ Mat. 28, 9.

ljena. Z ustmi sicer niso mogle od samega veselja nobene besede pregovoriti; toda njih oči so točile solze radosti.

2. Premišljuj, kako je Gospod svete žene k učencem poslal.

Potem ko so se bile te pobožne žene njegove lepote dovolj nagledale, rekel jim je Jezus: „Pojdite, povejte mojim bratom, da naj grejo v Galilejo, ondi me bodo videli.“¹⁾ On pravi: „Mojim bratom,“ namreč aposteljnem in drugim učencem. Tu jim je dal svoj sveti blagoslov, pa jim je izpred oči zginil. Žene pa so poljubile sledi Gospodovih nog, in so Boga hvalile za to prejeto dobroto. Ktere so bile poprej jokaje ven šle Kristusa iskat, one so se sedaj vesele vračale oznanovat njegovo vstajenje. In ko so k aposteljnemu prišle, so jim vedele od Gospoda pripovedovati, da so sveti aposteljni prav željno jih poslušali. Tedaj hiša žalosti jim je postala sedaj hiša veselja; in oni, ki so bili poprej nevtolažljivi, so bili sedaj neizmerno veseli.

3. Premišljuj, kako se je Kristus svetemu aposteljnu Petru prikazal.

Vesela novica, da je Jezus res od mrtvih vstal, je vse učence z velikim veseljem in čudenjem napolnila; pri svetem Petru pa je obudila veselje in žalost, posebno pa velik kes čez storjeni greh. Ta spokorni učenec si je namreč mislil: ker je bil pri grobu ravno tako, kakor žene, in Kristus vendar se mu ni prikazal, da se Jezus še jezi na-nj, in mu noče pozabiti, da ga je bil zatajil. Zato se je ločil od družih, šel je v svojo jamo zunaj mesta, pokleknil je, in je zopet svoje grehe prav britko objokoval. Oh! jaz bi bil hotel tukaj v pričo biti, da bi se učil od spokornega Petra, kako moram svoje grehe objokovati. Šaj je gotova resnica, da sem tisočkrat več grešil, kakor pobožni Peter; on je namreč le iz strahu pred smertjo rekel in prisegel, da ne pozna Kristusa. In to je le z ustmi rekel, ne s srcem. V serci je nam-

¹⁾ Mat. 18, 10.

reč za gotovo veroval, da je Kristus Sin živega Boga. Jaz pa sem ne iz strahu pred kaznijo, ampak iz sladnosti grešil, ali pa da sem svoji jezi se udal, ter marsikteri velik smerten greh storil; in vendar nisem še nobene spokorne solze prelil. Ako bi bil zgubil prijaznost kakega velikega gospoda, ali pa ako bi se mi bila prigodila kaka druga velika nesreča, tu bi bil žalosten, še jokal bi se; da sem pa Božjo prijaznost, Božje dopadanje zgubil, in sem si največo nesrečo nakopal, ker sem zapravil srečna nebesa, in sem si pekel zaslužil, za to pa nič ne maram. Oj nespamet! pač sem vreden, da mi Bog svoje šibe pošilja.

Ko je ubogi Peter dolgo jokal in Kristusa prosil, ako mu je greh že odpustil, naj bi se mu milostljivo prikazal; ni mogel Kristus ga dalej v tej žalosti pustiti. Petrove britke solze so mu namreč prav dopadle. Zato se mu je v največi slavi prikazal, in je ves častitljiv pred njim v jami stal. Tu se ne da popisati, kako je to nenadno prikazanje Petrovo serce z radostjo napolnilo. Temna megla žalosti je iz njegovega serca v enem trenutku zginila, ker mu je vstalo solnce pravice, Jezus Kristus, z lučjo svoje milosti in s svojim svetlim obličjem, in mu je dušo in serce na enkrat z lučjo in svetlobo, z veseljem in tolažbo napolnilo.

Vendar pa je Peter sramožljivo le s pobesenimi očmi svojega Učenika pogledal, ker ga je bil tako plašljivo zatajil. Ni derznil svojih oči vzdigniti, temveč je s pobeseno glavo, ne z ustmi, ampak v svojem serci ponižno govoril: O preljubi Učenik! jaz največi grešnik vsega sveta nisem vreden, svojih oči k tebi povzdigniti, ker sem te tako nehvaležno zatajil. Ali, za Božjo voljo! odpusti mi, in ne misli več na sramoto, ki sem jo tebi storil! — Gospod pa mu je te, ali enake besede govoril: „Zaupaj, sin! tvoji grehi so ti odpuščeni!“ — O vesela beseda! Ako bi bil kdo svetemu Petru vso zemljo dal, takega veselja ne bi bil čutil. Padel je tedaj pred njega na svoj obraz, poljubil mu je poln hvaležnosti rane nje-

govih svetih nog, in ni se mogel naveličati, te častitljive rane gledati, poljubovati in častiti. Pač je zamogel sedaj s psalmistom govoriti: „Po obilnosti bolečin v mojem serci so tolažbe tvoje razveseljevale mojo dušo.“¹⁾ Velika je bila njegova žalost čez grehe, pa še večje je bilo veselje, da se mu je Kristus prikazal in grehe mu odpustil. Ko se je Kristus od njega poslovil, govoril mu je menda v drugič: „Jaz sem prosil za te, da ne jenja tvoja vera; ti pa poterdi svoje brate!“²⁾ — Zato hočemo tudi mi v milostljivega Jezusa klicati in reči:

Hvaljen bodi Jezus Kristus, kateri se je večkrat častitljivo prikazal; zato bodi češčen sedaj in na vekomaj! Amen.

O častitljivi Zveličar! jaz te prosim po vseh radostih tvojega častitljivega vstajenja, in po tvojih razveseljivnih prikazanjih: uči in razsvetluj me, da te bom s pobožnimi ženami mazilil s pravo pobožnostjo, in s svetim Petrom tvojo jezo tolažil s spokornimi solzami.

O sveti Peter! jaz te prosim, da svojega ljubeznivega Gospoda in Učenika, Jezusa Kristusa, za me prosiš, naj svoje milostljive oči proti meni oberne, in me spreoberne; zato da bom s tabo svoje grehe zares obžaloval in objokoval, in s pomočjo Božje gnade se jih ogibal in zbrisal, po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Peti odstavek.

Kristus se prikaže dvema, ki gresta v Emavs.

Za velikonočni ponedeljek.

„Ona sta pravila, kaj se je bilo na poti zgodilo, in kako sta ga spoznala v lomljenji kruha.“ (Rim. 24, 35.)

1. Premišluj, kaj sta se ta dva učenca od Kristusa pogovarjala.

Med drugimi učenci nista mogla Kristusovega vstajenja verovati sveti Kleofa, in kakor mislijo nekteri,

¹⁾ Ps. 93, 19. ²⁾ Luk. 22, 32.

tudi sveti Lukež. Zato sta šla bolj iz nejevolje, kakor zavolj opravil iz Jeruzalema v Emavo, ne majhen terg blizo dve uri od Jeruzalema proti zahodu. Po poti sta se pogovarjala od Kristusovega terpljenja in od njegove britke smerti, in v serce se jima je smilil, da je tako strašno svoje življenje in svojo čast in dobro ime zgubil. Pogovarjala pa sta se ne samo za kratek čas in poveršno, kakor ljudje navadno govoré od reči, ki so se ravno prigodile; temveč s serčnim sočutjem in na tanjko pre-mišljevanje vseh okolnosti, ki so zadevale Kristusa samega, njegovo življenje, terpljenje, smert in vstajenje. Kaj se ti zdi, ljubi moj brat? je rekel menda Kleofa; je li res naš Učenik, ki je bil od duhovske in deželske oblasti v tako sramotno smert obsojen, pravi Mesija in Sin Božji, kakor je sam od sebe terdil, in kakor smo mi ga za takega imeli? Sveti Lukež je odvernili: Jaz sam ne vem, kaj bi od tega mislil. Da je bil svet mož, mogočen v učenji in v djanji, tega ne more nobeden tajiti. Da je bil pa od Judov tako strašno in neusmiljeno mučen in umorjen, tega ne morem nikakor zapopasti.

Potem sta začela sramotno smert Kristusovo obžalovati, in vse njegovo terpljenje na drobno si pripovedovati, kolikor sta ga ali sama videla, ali po od družih slišala. Iz serca sta pomilovala svojega ljubega Učenika, in močno ju je v serce bolelo, da je tako po nedolžnem umreti moral. To sveto pogovarjanje, (ako ravno je bila njuna vera še dokaj nepopolna), je Kristusu tako dopadlo, da ni hotel dalej ju brez tolažbe pustiti, temveč ju je hotel bolje podučiti; pokazati je hotel v djanji, kar je bil nekdaž učil: „Kjer sta dva, ali kjer so trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz v sredi med njimi.“¹⁾

2. Premišljuj, kako se je Kristus učencema v drugi podobi prikazal, in jima po poti sveto pismo razlagal.

Ko sta se tako pogovarjala, se jima je približal skoraj v taki podobi in v takem oblačilu, kakor je bil

¹⁾ Mat. 16, 20.

pred smertjo. „Njune oči pa so bile zadržane, da ga nista spoznala“, pravi sveti Lukež.¹⁾ Častitljivo truplo namreč, po vstajenji od smerti, se da toliko videti, kolikor hoče. Ko je tedaj ljubeznjivi Jezus k njima prišel, ju je prijazno pozdravil, in vprašal, zakaj sta tako žalostna, in kaj se med sabo pogovarjata? In sveti Kleofa mu je odgovoril, da sta govorila od nedolžne smerti svojega ljubega Učenika, in da žalujeta čez njegovo bitko terpljenje.

Gospod, ki je hotel, da svoje grehe spoznata, ju je okregal, da sta tako neverna, da nočeta verovati tistim, ki so ga s svojimi lastnimi očmi videli, in s svojimi rokami šlatali. Potem je začel jima sveto pismo razlagati, in vse predpodobe, in vse prerokbe razkladati, ktere so oznanovale njegovo terpljenje in njegovo povečanje, ter jima je rekel: „Ali ni bilo potrebno, da je Kristus to terpel, in tako v svojo čast šel?“ — Tukaj pomisli, kako velika je bila Kristusova ljubezen do zvečanja ljudi, da se je tolikanj ponižal, da je z učencema tako dolgo pot šel, in da ju je tako dolgo učil. Pridružil se jima je na pol poti, (kjer se je poznej velika cerkev sèzidala) in je šel ž njima eno celo uro prav nevarno in sterma pot; in celo to pot ju je vedno učil, jima sveto pismo razkladal.

Ta pogovor je bil tako prijazen, in tako zdaten, da sta bila učenca vedno bolj razsvetljena, Božje ljubezni vneta, in na zadnje tako ginjena, da jima je serce od ljubezni goreti začelo, kakor sta poznej sama rekla: „Ali ni bilo najno serce goreče v nama, ko je po poti govoril, in nama pisma razkladal?“ — Srečna učenca! ki sta bila tako dolgo z Jezusom po poti, in sta iz njegovih Božjih ust slišala razlaganje svetega pisma! Pot se jima je zdela kratka in ta pogovor sladek in prijeten. Tu sta lahko oba z nevesto v visoki pesmi govorila:

---

¹⁾ Luk. 24, 13—35.

„Moja duša se je tajala, ko je moj ljubi z mano govoril.“ Se ve da se je njuno serce tajalo od sladkosti, in da je od ljubezni gorelo; saj sta čutila tako znotrajno in zunajno veselje, kakoršnega nista vse svoje žive dni nobenkrat čutila ne okusila. — O Gospod! razsvetli, oveseli in vžgi tudi moje serce s svojo Božjo besedo!

3. Premišljuj, kako sta učenca Gospoda silila, naj ž njima ostane.

Ko sta na zadnje blizo Emavsca do mesta prišla, kjer se je pot na tri strani delila, se je Gospod poslovil, in je hotel dalej iti. Učenca pa nista hotla, da bi bil proč šel, temveč sta ga silno prosila, naj ž njima prenoči. Ko je pa Gospod jima se zahvalil, sta ga prosila za Božjo voljo in sta ga prisilila, da je šel ž njima. Tedaj je zamogel pobožni Kleofa z nevesto v visoki pesmi reči: „Našel sem ga, ki ga moja duša ljubi: prijel sem ga in ga ne izpustim, dokler ga ne pripeljem v hišo svoje matere.“¹⁾ Saj je imel takrat svojega najljubšega prijatelja, svojega Boga in Stvarnika v svojih rokah, da si ga ravno ni poznal; vendar bi bil raj vse na svetu pustil, kakor njega. Tukaj se je dalo videti, kako prijazno sta učenca Gospoda silila, in kako rad se je dal Gospod siliti. Delal se je, da hoče naprej iti, in vendar mu ni bilo nič ljubše kakor da sta ga silila ostati. Njegovo največe veselje namreč je bilo, biti pri takih, ki so ga serčno ljubili; kakor je še vedno njegovo največe veselje, biti pri pobožnih dušah, kakor On sam spričuje: „Moje veselje je biti pri človeških otrocih.“²⁾ Zato prizadevaj si imeti vedno čisto serce, ter s pobožnimi pogovori in s svetim ravnanjem Gospoda, svojega ljubega Jezusa, prisili, da k tebi pride, pri tebi stanuje in ostane.

4. Premišljuj, kako sta učenca Gospoda pri lomljenji kruha spoznala.

Tedaj so šli vsi trije noter v terg, in sicer, kakor se meni, v Kleofovo hišo. Ko so v naglici kolikor se

¹⁾ Vis. pes. 3, 4. ²⁾ Prig. 8, 31.

je dalo, večerjo napravili, se je Gospod z učencema za mizo vsedel, in predno je začel jesti, je vzel velikonočen ali opresen kruh, ga je blagoslovil, zlomil in ga njima podal. In ko sta kruh iz njegovih rok prejela, tu se jima je dal spoznati in jima je izpred oči zginil. Tukaj pomisli, kakošna nagla sprememba se je s tema učencema zgodila, in kako je bilo njuno serce polno veselja in čudenja. Kdor zamore izreči, kaj sta takrat mislila, ali govorila, ko sta njega v svoji častitljivi podobi pred sabo videla, od ktereга sta danes toliko govorila in slišala?

Gotovo sta bila hotla koj, ko sta ga spoznala, na kolena pasti, in mu njegove svete noge poljubiti; ali še nista prav pokleknila in že je bil ljubljeni Učenik zginil. Vendar je pa v njenem serci tako blago radost zapustil, da sta bila nekaj časa kakor zamaknjena. Potem sta govorila: Preljubeznjivi Učenik in najzvestejši prijatelj! kako hitro si nama ušel! Oh, da bi nama bil saj pripustil, da bi ti tvoje svete noge poljubila, ali pa tvoje prijazno obličje še dalej gledala! Oh! zakaj se nama nisi dal poprej spoznati? Oh! kako bi te bila vderžala in silila ostati! — Tako sta menda govorila, in njuno serce je bilo vse od ljubezni goreče.

5. Premišluj, kako sta učenca koj v Jeruzalem se vernila, in zbranim enajsterim aposteljnóm in drugim, ki so bili z njimi, to Jezusovo prikazen povedala.

Akoravno je bila že noč, in sta imela dve uri do Jeruzalema, vendar jima ta pot ni bila predolga, da bi svoje veselje tudi drugim učencem povedala; njuna velika radost jima ni dala v Emavsu ostati. Koj sta vstala, in šla sta naglo v Jeruzalem nazaj. Spotoma sta se od svojega Učenika pogovarjala, in si pravila, kako jima je njegovo podučno govorjenje serce razsvetilo in kakšno tolažbo sta čutila med njegovim govorjenjem, rekoč: „Ali ni bilo najno serce goreče v nama, ko je nama

pisma razkladal?“ — Tako sta prišla v Jeruzalem po noči, in sta šla hitro na goro Sion, v hišo, kjer so bili enajsteri aposteljni zaperti, in veliko družih vernih ž njimi. Ko sta noter prišla in sta hotla povedati, so ju drugi učenci prestregli, in z veseljem jima pravili, da je Gospod zares vstal in se prikazal svetemu Petru.

Predno je bil namreč Gospod se tema dvema prikazal, se je bil poprej prikazal svetemu Petru, kar je Peter na Kristusovo povelje drugim učencem povedal, in jih zagotovil, da je Kristus zares od smrti vstal. Zato so bili dobri učenci vsi veseli in nobeden ni več dvomil nad Kristusovim vstajenjem, kakor sam Tomaž. Ko sta pa tudi ta dva učenca povedala, kako se je njima prikazal, tu je bilo veselje nad veseljem in radost nad radostjo, in ta hiša, poprej polna žalosti, je postala hiša veselja. Vsi so Boga hvalili in se radovali, da je njih ljubi Učenik zopet od smrti vstal. — Vdeleži se tega veselja tudi ti, pobožna duša! in prosi Gospoda z besedami pobožnih učencev in reci: „Ostani pri nas, ker se mrači, o Gospod!“ Posebno pa obudi večkrat živo vero v Kristusovo vstajenje in njegovo večno slavo, in ponavljaj večkrat z blaženo Gracijo iz Valence, ki je bila iz reda svetega Frančiška Pavlanskega, to-le kratko molitvico:

„Jezus živi, Jezus kraljuje, Jezus gospoduje! O Jezus! ovaruj nas vsega zlega. Amen.“

Hvaljen bodi Jezus Kristus, kateri je od mrtvih vstal! njegova čast in slava terpi na vekomaj! Amen.

Šesti odstavek.

Kristus se prikaže zbranim učencem brez Tomaža.

Za prvo nedeljo po veliki noči.

„Ko je bil večer tistega dneva, prvega v tednu, in so bile duri zaklenjene, kjer so bili učenci zbrani, zavoljo strahu pred Judi, prišel je Jezus in je v sredo med nje stopil in jim rekel: Mir vam bodi.“ (Jan. 20, 19.)

1. Premišljuj, zakaj ni bil Tomaž vpričo pri tej prikazni.

Ta apostelj je bil še pri zbranih učencih, ko stalista dva iz Emavsja prišla; on je slišal njuno pripoved, tudi Petra je slišal, ki je terdil, da je Kristus zopet živ; vendar njegovo serce je ostalo v dvomu, in ni hotel verovati ne Petru, ne unima dvema. Zaničevaje njih besede, kar je bilo nasledek njegove nevere, šel je ven, in je ločil od njih družbe. Drugi učenci so pa ostali zbrani in so neizrečeno želeli videti svojega častitega Gospoda in Učenika. Ker pa Gospoda še le ni bilo, zato je njih želja in hrepenenje po njem vedno bolj naraščalo. Nič drugzega niso delali, kakor ponižno molili in zdihovali. Potem ko so bila njih serca tako očiščena in vredna Božjega obiskanja, glej! dolgo zaželeni Zveličar pride skoz zaperte duri v častitljivi podobi noter, obdan z nebeško svetlobo. Njegove svete petere rane so se svetile kakor solnce in so dajale od sebe neizrečeno prijeten duh. Lepota njegovega častitljivega telesa pa je bila taka, da se ne da z besedami popisati. V taki podobi se je postavil v sredo med svoje učence in jim je prijazno rekel: „Mir vam bodi! Jaz sem, ne bojte se!“ — O Jezus, ti resnični kralj mirú! daj tudi meni svoj mir, mir z Bogom in z ljudmi.

2. Premišljuj, kako je Gospod učencem svoje častitljive rane kazal.

Kako je bilo pa takrat dobrim učencem pri serci, ko so svojega ljubega Učenika tako čudovitno lepega

pred sabo videli? Spervega se jim je ta Jezusova pričejočnost tako čudna zdela, da niso vedeli, kaj bi si od tega mislili. Še celo od začetka verovati niso mogli, da je to njih ljubeznjivi Učenik z mesom, s kostmi in s kervijo obdan, ki je skoz zaperte duri k njim noter prišel. Zato pravi sveti Lukež, „da so se prestrašili in menili, da duha vidijo.“ Zato jim je Gospod zopet rekel: „Kaj ste prestrašeni in take misli obhajajo vaša serca? Poglejte moje roke in noge, da sem jaz sam; potipajte in pogledajte, saj duh nima mesa in kosti, kakor vidite, da jaz imam. In ko je to rekel, jim je pokazal roke in noge,“ ¹⁾ in svojo sveto stran, kjer je imel znamnja ran od žebeljev in od sulice, v spomin svojega britkega terpljenja in tudi v večo slavo svojega častitljivega telesa.

Ko so dobri učenci te prijazne besede slišali, in častitljive Jezusove rane videli, zginil jim je ves strah in niso več dvomili nad resnico, da je zares od mrtvih vstal. Zato pravi sveti Janez: „Učenci so se tedaj obveselili, ker so videli Gospoda.“ ²⁾ Čutili so namreč neizrečeno radost, ko so svojega Učenika zopet živega videli, in ne samo živega, ampak tudi v tako lepi podobi, kakor je nima noben angelj v nebesih. Oni so vsi na tla padli pred njim, so ga molili in govorili: Pozdravljen nam bodi, preljubi Učenik, naš Gospod in Bog! počeščeno bodi tvoje sveto vstajenje in počeščen bodi Bog v nebesih, da si zopet živ in da si vse svoje sovražnike premagal. Mi se veselimo tvojega vstajenja in se serčno radujemo zavoljo tvoje časti in slave. — Te in enake besede so učenci govorili in od velikega veselja niso vedeli, kaj bi rekli ali počeli. Ker je pa Kristus razločno jim rekel, naj ga pošlatajo in se prepričajo, da ima zares telo, šel je eden za drugim k njemu, je pokleknil in častitljive rane na rokah in nogah z neizrečenim veseljem poljubil.

¹⁾ Luk. 24, 37—40. ²⁾ Jan. 20, 20.

3. Premišljuj, kako je Jezus s svojimi učenci jedel.

Ko so bili učenci Jezusove rane potipali in počastili, jim je Gospod ukazal vstati in mizo pogerniti, ker je hotel ž njimi večerjati. Učenci so se še bolj čudili nad njegovo veliko ponižnostjo in ljubeznijo, da on, kteremu ni bilo potrebno več jesti in piti, je hotel vendar iz same ljubezni in prijaznosti do njih ž njimi jesti. Zato so hitro mizo pogernili in pred njega postavili „kos pečene ribe in sat medú.“¹⁾ In ljubeznjivi Jezus se je vsedel, je malo od teh jedi vžil in kar je ostalo, svojim učencem dal. Kakošna čudovitna večerja je bila ta, nad katero se niso samo učenci čudili, ampak tudi sveti angelji! Učenci so videli, da Jezus je ravno tako, kakor da bi bil še umerjoč, namreč da jedi v svojih ustih žveče in da jih požira; akoravno se te jedi niso spremenjale v njegovo kri in meso, kakor pri nas, ko jemo in pijemo, temveč njegovo sveto telo jih je tako v nič spravljal, kakor vroči solčni žarki mokroto.

Sedaj ni mogel nobeden več dvomiti nad njegovim resničnim vstajenjem; saj so videli, da ima zopet svoje poprejšno telo, in da je ž njimi jedel. Oh, kako veselo so učenci ž njim jedli in kako okusne so jim bile jedi, ktere je bil on s svojimi Božjimi rokami blagoslovil in se jih dotaknil! Ali ne samo jedel je Gospod s svojimi učenci, ampak tudi pil je ž njimi, kakor priča sveti Peter, rekoč: „Bog ga je obudil in ga je dal videti, ne vsemu ljudstvu, ampak nam, kateri smo ž njim jedli in pili, potem ko je bil od mrtvih vstal.“²⁾ Kako srečni so bili sveti aposteljni in vsi pričujoči Jezusovi prijatli, kterim je bilo dano ne samo, da so častitljivega Zveličarja videli, ampak tudi, da so ž njim jedli in pili! Vse svoje žive dni niso tako vesele večerje imeli, in nobenkrat jim ni bolje dišala jed in pijača.

¹⁾ Luk. 24, 42. ²⁾ Djanj. ap. 10, 40, 41.

Jezus je med to večerjo tudi prijazno ž njimi se pogovarjal in jim je med drugim rekel: „To so besede, ktere sem vam govoril, ko sem še pri vas b l.“¹⁾ To je: Pomislite, ljubi moji prijatli! kolikokrat sem vam še pred smertjo rekel, da bodem terpel, in zopet od mrtvih vstal. Sedaj vidite, da se je to spolnilo. Mislite na mojo obljubo, ko sem vam pri zadnji večerji med drugim rekel: „Sedaj imate sicer žalost; pa zopet vas bom videl, in vaše serce se bo veselilo, in vašega veselja vam ne bo nobeden vzel.“²⁾ Veselite se tedaj, ljubi moji učenci! ker prešla je zima, dež je jenjal, ter so se prikazale cvetlice in sladko sadje mojega terpljenja v naši deželi. Veselite se tedaj in radujte se, moji zvesti prijatli! ker je nehalo terpljenje, in veselje se je pričelo. Veliko smo sicer imeli terpeti, toda sedaj je, hvala Bogu! vse že prešlo. — Kako veselje so učenci v svojih sercih čutili pri teh besedah! Kako obilno tolažbo so iz teh besed zajemali, in že nekako okušali nebeško blaženost! Pozabili so tu na vse svoje poprejšno terpljenje in večje je bilo sedaj njih veselje, kakor je bilo poprej njih terpljenje.

Po večerji se je Gospod zopet vzdignil in se je vstopil na sredo med svoje učence. Ko so v največi radosti okoli njega stali in se niso mogli nagledati njegove čeznatorne lepote, „tu jim je um odperl, da so razumeli pisma.“³⁾ In tako so se naučili v enem trenutku več, kakor se morejo vsi učenjaki vse svoje žive dni naučiti.

4. Premišljuj, kako je Gospod svojim učencem oblast dal, grehe odpuščati, ter je postavil zakrament svete pokore.

Jezus jim je vnovič rekel: „Mir vam bodi! kakor je Oče mene poslal,“ namreč pokoro oznanovat in grehe odpuščat, „tudi jaz vas pošljem,“ klicat vse k pokori in k milosti Božji in v mojem imenu grehe odpuščat. „In ko je bil to izrekel, je va-nje dihnul in jim rekel: Prej-

¹⁾ Luk, 24, 44. ²⁾ Jan. 16, 22. ³⁾ Luk. 24, 45.

mite svetega Duha," in ž njim duhovno oblast. „Kterim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih bote zadržali, so jim zadržani.“¹⁾ In s temi besedami je postavil duhovno sodnijo, sveto spoved in mašnikovo odvezo od grehov.

Ker pravi namreč, da zamorejo grehe ali odpustiti, ali pa zadržati, je pač očitno, da morajo prvič vedeti, kaj in kolikor se je kdo pregrešil, tedaj jim morajo grešniki svoje grehe povedati; in v drugič, da morajo razsoditi, ali ima grešnik zares terdno voljo popoljšati se, in tedaj ali je vreden ali ne, da se mu grehi odpustijo. Iz teh Kristusovih besed tedaj, da smejo samo tistim grehe odpustiti, kateri jih obžalujejo, in tedaj so odveze vredni, se posname nauk, da mora človek svojih grehov se pred duhovnim obtožiti, spovedati se. Jezus je tedaj s temi besedami tudi ukazal, da se moramo svojih grehov spovedovati, ako želimo odpuščen je zadobiti.

Zato moramo dobro pomisliti in hvaležno spoznati, da je postavljenje zakramenta svete pokore neizrečeno velika milost Božja, za katero ne moremo Bogu nikoli zadosti se zahvaliti. Svet je stal že štiri tisuč let; ali nikoli ni imel noben človek te oblasti, da bi bil mogel v Božjem imenu komu grehe odpustiti. Ko so ubogi ljudje grešili, morali so popolni kes čez svoje grehe obuditi in prav težko pokoro delati, da so se jim grehi po veri v prihodnjega Odrešenika odpuščali; in po smerti še niso mogli v nebesa priti. Sedaj pa se spokornik po svoji smerti v nebesa sprejme, ako ima čeznatoren in popolnoma kes in žalost, in se spové duhovniku vseh grehov, kar jih vé. Tu naj nobeden ne reče, da je težko svoje grehe in hudobije drugemu povedati in samega sebe zatožiti. Ako bi bil ti si smert zaslužil in sodnik bi ti rekel: Povej pred vsemi ljudmi in spoznaj svojo hudobijo, pa ne boš obešen; kaj ne, da

¹⁾ Jan. 20, 21—23.

bi iz serca rad vse svoje hudobije pred vsim ljudstvom očitno povedal, samo da bi se rešil in da ne bi prišel rabeljnu v pesti? Tedaj poglej! ko si grešil, si večno smert si zaslužil in sicer strašno smert, vedno boš gorel in nikdar zgorel. Tej strašni smerti oditi, Bog ne terja družega od tebe, kakor da svojih grehov skesano se spoveš enemu samemu človeku, kjer si si svest, da ta tvoja obtožba se ne bo nikdar od nobenega zvedela, tudi po tvoji smerti ne. Ali je to odveč? Ali ni ta sodba milostljiva in dobrotljiva? Ako namreč z resnično žalostjo, poboljšanjem in zadostenjem svojih grehov se spoveš, ne samo, da ti Bog odpusti vse tvoje grehe, temveč ti dá tudi zopet svojo sveto gnado. In to se godi pri vrednem sprejetji zakramenta svete pokore, kateri vsem gotovo deli Božjo gnado, kateri ga vredno prejemajo. Tudi ni tako močnega luga na zemlji, da bi madež iz sukna tako čisto spral, kakor ta zakrament dušne madeže čisti in zbrisuje. Ta zakrament namreč duše popolnoma očiščuje in jim vrača lepoto, ktero so pred grehom imele, tako da hudobni duh te ne more več pri tvoji smerti, ako si se prav spovedal, nobenega greha obtožiti, ker ne najde na tvoji duši nobenega znamnja več od storjenih grehov. Zavoljo tega prejemajmo radi in pogostoma ta sveti zakrament in dajajmo Jezusu Kristusu hvalo za njegovo vstanovljenje.

Ko je bil Jezus nekaj časa pri svojih ljubih prijateljih in jih je popolnoma oveselil, dal jim je svoj sveti blagoslov pa je izpred njih zginil. Učenci pa so vsi veseli poklekili in z največo pobožnostjo mesto poljubili, kjer so stale svete Jezusove noge. Oni so hvalili in častili Boga, in se med sabo pogovarjali od njegove lepe podobe, veličastva in svetlobe, od njegovega Božjega obličja, od pet častitljivih ran njegovega presvetega telesa in od vsega, kar so videli in od njega slišali. S takimi pogovori so več del noči prebili, in od veselja skoraj na telesni počitek pozabili. Veseli se z aposteljni, pobožni kristjan! in moli:

Hvaljen bodi Jezus Kristus, kateri se je svojim učencem prikazal, češčen bodi za to sedaj in na vekomaj! Amen.

O najdobrotljiviši Jezus! kateri vse svoje prijatelje k nebeški mizi vabiš, rekoč: „Pridite, jejte moj kruh in pijte vino, ki sem vam ga pripravil! ¹⁾ Jejte prijatli! in napite se“ ²⁾ veselja in radosti moje mize. Jaz te prosim, dodeli, da kako drobtino od tvojega nebeškega kruha in kako kapljico od tvojega vina okusim, zato da se moja duša v tebi, svojem Gospodu in Bogu, veseli in raduje. Amen.

Zahvala za ustanovljenje zakramenta sv. pokore.

O Jezus, najdobrotljiviši Srednik in Odrešenik! iz serca te zahvalim za to nam skazano neizrečeno milost, da si zakrament svete pokore postavil; in te prosim, dodeli, da svoje grehe prav spoznamo, iz serca obžalujemc, odkritoserčno se spovedamo in zares poboljšamo; zato da, kar duhovni na zemlji odvežejo, nam je tudi v nebesih odvezano, po tvojih zaslugah in po tvojem posredovanji. Amen.

Sedmi odstavek.

Kristus se prikaže svojim učencem vpričo Tomaža.

Za god in praznik svetega Tomaža aposteljna, pa tudi za praznik sv. Jezusovega serca.

„Podaj semkaj svojo roko, in položi jo v mojo stran.“ (Jan. 20, 27.)

1. Premišljuj, kaj je Tomaž v svoji neveri počenjal.

Sveti učeniki menijo, da se je ta apostelj koj na sveto veliko noč zopet ločil od učencev, in da je iz strahu pred Judi okoli mesta Jeruzalema postopal. Zato

---

¹⁾ Prig. 9, 5. ²⁾ Vis. pes. 5, 1.

pravi sveti evangelist: „Tomaža pa, dvanajsterih enega, ni bilo pri njih, ko je Jezus prišel.“¹⁾ Ko je Tomaž po sveti veliki noči na goro Sion zopet k drugim učencem prišel, pravili so mu polni veselja, da je njih Učenik vstal od mrtvih, in da se jim je prikazal. Ko so ga zagledali, so vsi enoglasno zavpili: „Gospoda smo videli.“ Oh! so hotli reči: Ako bi bil ti pri nas ostal, tudi ti bi z nami vred veroval. Ni izreči, kako lep je naš Gospod sedaj, in kakošna svetloba ga obdaja. Njegovo sveto telo, ki je na križi vse ranjeno viselo, je popolnoma celo in zdravo in tudi častitljivo, samo pet ran na nogah, rokah in v strani še kaže, ktere pa njegovo častitljivo telo tako kinčajo, kakor zvezde nebo.

Te in take reči so mu pravili sveti aposteljni. Dobri Tomaž pa ni mogel tega verovati; morebiti, ker je menil, da je nemogoče, da mrtvo truplo zopet častitljivo vstane. Zato jim je rekel: „Ako ne vidim na njegovih rokah znamenj žeblicev in ne položim svoje roke v njegovo stran, ne bom veroval.“ Misli je namreč, da so se aposteljni motili, in da so duha videli namesti Kristusa. Zato je hotel bolje to prikazen preiskovati in premišljati, vendar pa pri učencih ostati. Po Božjem pripuščenju in naredbi se je zgodilo, da ni hotel Tomaž verovati ne ženam, ne vsem drugim aposteljnem. Vendar si lahko mislimo, da je Tomaž, ko je od te zadnje prikazni slišal, začel malo bolj to reč premišljati, in da je Boga prosil za razsvetljenje. Pa tudi sveti aposteljni so prosili svojega ljubega Učenika, naj Tomaža, kot zašlo ovčico ne zapusti, temveč ga razsvetli, in se mu prikaže.

2. Premišluj, kako se je Gospod osmi dan po svojem vstajenju Tomažu in drugim učencem prikazal.

Ko je bil osmi dan po tem Tomaž z drugimi učenci vred na gori Sion, in so se pogovarjali od Kristusovega vstajenja, glej! tu je zopet častitljivi Jezus z veliko

¹⁾ Jan. 20, 24.

častjo prišel skoz zaperte duri, se je v sredo med nje vstopil in rekel: „Mir vam bodi!“ Učenci so bili iz serca veseli, so pokleknili in Gospoda molili. Posebno pa je bil sveti Tomaž zavaljo te prikazni ginjen, in je spoznal koj na prvi pogled, da je ta zares njegov Učenik. Zato je občutil serčno žalost čez svojo nevero in svojo terdovratnost, in tako ga je bilo sram, da ni mogel Jezusu v njegovo ljubeznivo obličje gledati.

Kristus pa mu je prijazno rekel: „Vloži svoj perst semkaj in poglej moje roke; in podaj semkaj svojo roko in položi jo v mojo stran; ne bodi neveren, ampak veren.“ Na to prijazno očitaje bi bil se imel Tomaž dotakniti Jezusove rane; on pa je po znotrajnem razsvetljenji svoj greh spoznal in je s serčno žalostjo rekel: „Moj Gospod in moj Bog!“ to je: Težko sem se pregrešil, da sem v svoji zmoti tako dolgo ostal; zato nisem vreden, dotakniti se tvojih svetih ran, temveč spoznam svojo krivico, in prosim ponižno za odpuščenje; tudi tako verujem, da si ti, moj Bog in moj Gospod! resnično od mrtvih vstal. Tomaž je to govoril s pravo serčno žalostjo in se je bitko jokal. Gospod pa ni hotel biti s tem zadovoljen, temveč je ukazal na tleh klečečemu Tomažu vstati in svojo roko v sveto stran vložiti. Sveti Tomaž je tedaj trepetaje vstal in prosil za odpuščenje. Jezus pa je vzel njegovo desno roko, položil si jo je v svojo sveto stran in rekel: Ne dvomi več, ampak verovaj; „blagor jim, kateri niso videli in so verovali.“

Bog je pripustil, da je ta apostelj nekaj časa neveren bil, zato da bi po njem vsi verni bili bolj vterjeni v veri, da je Jezus zares častitljivo od mrtvih vstal. Sveti Tomaž pa je tudi s tem, da je Kristusovih ran se dotaknil, tako goreč postal, da je skoraj pol sveta obhodil, in več sto tisoč ljudi k sveti veri spreobernil. Nobeden izmed apostelnov ni tako daleč prišel, kakor on; ker je v jutrovi deželah sveti evangelj oznanoval, in je do Indije prišel. Zato si pač zasluži, da ga vsi pobožni kristjani častijo in na pomoč kličejo, posebno

pa na njegov god in praznik, rekoč: O sveti Tomaž! prosi za nas, da bomo prav verovali, in svojo vero tudi v djanji kazali.

3. Premišljuj, zakaj je častitljivo vstali Jezus svetih pet ran obderžal.

Pervič je hotel vse svoje verne od svojega resničnega vstajenja prepričati, in pokazati, da je zares vstal z ravno tistim telesom, na katerem je bil tako neusmiljeno ranjen in preboden. Drugič je hotel svojih pet ran obderžati kot slavno znamenje zmage, da je namreč naše in svoje sovražnike premagal. Te rane namreč nam na glas pričajo, da je Kristus s svojim britkim terpljenjem naše sovražnike premagal, ter naše grehe in naše dolgé poplačal. Te rane nam pričajo, „da je pri Gospodu usmiljenje, in pri njem obilno odrešenje.“¹⁾ Tretjič je te svete rane obderžal kot vidne dokaze svoje ljubezni in vseh čednosti, ki jih je v svojem britkem terpljenji na znanje dajal. One nam pravijo namreč, da imamo misliti na njegovo ljubezen in dobroto, na njegovo ponižnost, potrpežljivost, krotkost in na druge čednosti, ker ranjeni Gospod vsaki pobožni duši tako le govori: „Deni me ko pečat na svoje serce, ko pečat na svojo roko;“²⁾ to je: Vračaj mi ljubezen za ljubezen; na me naj merijo vsa tvoja dela, vse tvoje krepostne vaje. Hodi za mano, in nosi moje rane vedno v svojem serci. — Četrtič je hotel ljubeznjivi Odrešenik obderžati te svete rane v naše zveličanje in v našo korist, da so nam studenci gnade, znamenja Božje milosti in varno pribežališče. Iz teh ran namreč zamoremo in imamo vodo Božje milosti zajemati, da se naše duše čistijo, hladijo in rodovitne na dobrih delih postanejo. One so nam znamenja milosti Božje, ker nas zagotavljajo, da je Kristus pri svojem nebeškem Očetu naš zagovornik in srednik; da zamoremo po Kristusu nebeškega Očeta vtolažiti, in zadobiti njegovo milost; ako mu namreč s skesanim srcem in s

¹⁾ Ps, 129, 7. ²⁾ Vis. pes. 8, 6,

spokorno dušo Jezusove rane, njegovo britko terpljenje, in njegove obilne zaasluge kažemo in pred oči stavimo. Saj moremo in imamo govoriti z Davidom: „Ozri se, Bog, naš varh! in poglej na obličje svojega Maziljenca,“¹⁾ ali Kristusa, ktereга si nam pomazilil za našega naj višega kralja, duhovna in preroka. Pri njem je obilno odrešenje; zato ti darujemo in plačujemo iz njegovega zaklada in iz njegove obilnosti za naše grehe. On je naša bramba in naš varh; v njegovih ranah imamo svoje pribežališče, svojo terdnjavo zoper vse svoje sovražnike in zopernike. In na zadnje petič je obderžal Gospod te rane v muko in osramotenje pogubljenih, in v tolažbo izvoljenih. Te rane bodo namreč na sodnji dan pogubljene strašno ranile in mučile; ko bo namreč Gospod jim te rane kazal, in jim pri tem tudi očital svojo zvestobo, ljubezen in dobroto, in pa njih hudobnost, oterpenjenost in veliko nehvaležnost. Izvoljenim pa bodo te rane ko znamenja Božje ljubezni neizrečeno tolažbo in radost dajale. — Zato ljubi moj kristjan! uči se zajemati iz teh studencev gnade vodo Božje milosti, svoje zveličanje, in svojo srečo, svoj časni in večni blagor, ter reci:

Hvaljen bodi Jezus Kristus, in češčene njegove častitljive rane na vekomaj. Amen.

O Jezus, častitljivi Zveličar! jaz te v duhu molim, poljubim in častim tvoje svete, častitljive rane, in te ponižno prosim: odpusti mi, kar sem kedaj s svojimi rokami, nogami in s srcem grešil. Amen.

O Jezus! jaz serčno pozdravljam tvoje častitljive rane: vanje vložim vse svoje misli, besede in dela, da jih ti popraviš; vanje priporočim svoje prijatle in neprijatle, žive in mrtve, da jih ti ovarješ in zveličaš; vanje pogreznem vse svoje grehe in hudobije, da jih ti izbrišeš; vanje skrijem svoje serce, da ga ti od grehov očistiš, s svojo ljubeznijo vnemeš, s svojim srcem zediniš, in s svojo gnado napolniš. Amen.

¹⁾ Ps. 83, 10.

O Jezus, moj ranjeni Odrešenik in Zveličar! jaz te prosim po tvojih svetih ranah, okrêpi mojo vero, pomnoži moje upanje, in vžgi v meni Božjo ljubezen! premagaj moje sovražnike, splačaj moje dolgè, in ovaruj me vsega zlega. Oh! kaži te svoje rane svojemu nebeškemu Očetu, da mi On svojo gnado in milost, svoje Božje obličje in vso svojo čast in slavo pokaže. Amen.

K rani desne strani.

Pozdravljena bodi, o presveta rana serca Jezusa Kristusa! ti studenec ljubezni, ti vrata nebeškega raja in večnega življenja, ti zakladnica nebeškega bogastva! Jaz te pozdravljam in častim s tisto ljubeznijo, s katero te je Jezus, moj Odrešenik, prejel, in po svojem vstajenji obderžal. O najdobrotljiviši Jezus! v tvoje rane priporočim in skrijem svoje grešno serce, in te prosim, da jih svojemu nebeškemu Očetu kažeš, in tako njegovo jezo potolažiš, zaslužene šibe odverneš, in nam grešnikom njegovo milost in gnado zadobiš. Amen.

Osmi odstavek.

Kristus se prikaže sedmerim učencem pri Galilejskem morji in izroči sv. Petru svoje ovčice.

Za god in praznik stola svetega Petra (22. februarja.)

„Jezus jim reče: Pridite in jejte. Nobeden teh, kateri so se k jedi vsedli, si ga ni upal vprašati: Kdo si ti? Ker so vedeli, da je Gospod.“ (Jan. 21, 12.)

1. Premišljuj, kako se je Jezus pri Galilejskem morji prikazal, ko je Peter z Janezom in s peterimi drugimi učenci ribe lovil.

Celo noč so ti učenci ribe lovili, pa nič niso vlovili: zato se jih je Jezus usmilil, in jim je hotel v njih

uboštvu pomagati. Zato je zjutraj na bregu stal in jim je rekel: „Otroci! imate kaj jesti? Odgovorili so mu: Nič. Jim reče: Verzite mrežo na desno stran čolna, in bote našli“, to je, bote vlovili rib. — Vergli so tedaj mrežo, kakor jim je bil rekel, in so vlovili toliko rib, da niso mogli mreže vleči zavoljo obilnosti rib. Vsi so se temu čudili, in so si mislili, da človek, ki stoji na bregu, mora svet človek biti. Sveti Janez pa je rekel Petru: „Gospod je.“¹⁾ Ko je Peter slišal, da je Jezus, vnela se mu je taka želja, pri njem biti, da je koj v vodo skočil, in do brega plaval, akoravno je bilo dve sto komolcev do brega. Med tem so uni s čolničem priveslali, in so mrežo z ribami za sabo vlekli, v kateri je bilo sto tri in petdeset velikih rib. — Poglej, ljubi moj kristjan! Jezusa moramo ubogati, storiti, kar nam on vелеva, ako hočemo kaj vloviti, kaj zaslužiti, ali sploh kaj pridobiti.

2. Premišljuj, kako je ljubeznjivi Jezus sedmerim učencem kosilo čudovitno pripravil, in jih povabil jesti.

Ko so še uni šesteri učenci h Kristusu prišli, so vsi ga počastili. On pa jim je prijazno rekel: „Pridite in jejte.“ In oni so zagledali velik ogenj, in ribo na žerjavici, in kruh zraven. Okoli tega ognja so se tedaj vsedli; in Kristus je razlomil kruh, in ga je dal vsakemu en kos; in tako je razdelil tudi ribe. In sveti Janez pristavlja: „Nobeden teh, kateri so se k jedi vsedli, si ga ni upal vprašati: Kdo si ti? ker so vedeli, da je Gospod.“ — Pomisli, pobožni kristjan! pri tej čudoviti prikazni veliko Jezusovo ponižnost. On namreč, vsegamogočni Bog in častitljivi Gospod nebes in zemlje, streže svojim učencem, kakor da bi bil njih hlapec; skrije svoje veličastvo, jim pripravi kosilo, deli jim jedi, in jim streže, kakor da bi bil njih služabnik. Kaj so si neki sveti angelji pri tem mislili? Jaz mislim, da angelji z učenci vred niso od stermenja vedeli, kaj bi si mislili,

¹⁾ Jan. 21, 4—7.

storili in rekli. Zato tudi ne omenuje sveti Janez, da bi bili učenci med jedjo kaj govorili. Kristus pa se jim je prav prijaznega skazal, in jim je taka znamenja svoje ljubezni dal, da so bili od ljubezni in radosti kakor zamaknjeni. Tu vidiš tedaj, da je bil Kristus ponižen ne samo na zemlji, dokler je tu živel, ampak tudi po svojem vstajenji v svojim častitljivem življenji, in še sedaj v nebesih je ponižen. Glej, kako on rad svojim izvoljenim služi, kakor je bil tudi obljubil rekoč: „Blagor tistim hlapcem, ktere Gospod čuječe najde; resnično vam povem, da jih bo k mizi posadil, ter jim stregel.“¹⁾ O prečudna Gospodova ponižnost! Kdo ne bi hotel tako ponižnemu, prijaznemu in ljubeznjivemu Gospodu rad služiti, in z zvestim in ljubečim srcem mu vdan biti? Prizadevaj si tedaj vedno bolj v njegovi ljubezni rasti, in brez naveličanja in neprenehoma mu iz celega serca služiti. Ker pa sam iz sebe tega storiti ne premoreš, prosi njega, kakor sveti Ignacij, vstanovnik Jezusove družbe, da ti svojo gnado da, rekoč: Gospod, daj mi svojo gnado, da ti bom služil. Za svoje plačilo ne terjам družega, kakor tvojo ljubezen, in jaz sem plačan in bogat dovolj.

3. Premišljuj, kako je Kristus, Božji pastir naših duš, svetemu Petru vse svoje ovčice brez izjema izročil, in ukazal, da naj jih pase.

To pripoveduje sveti evangelist s temi le besedami: „Ko so tedaj odjedli, reče Jezus Simonu Petru: Simon Jonazov! ali me ljubiš bolj, kakor ti le? Mu reče: To je da, Gospod! ti veš, da te ljubim. Mu reče: Pasi moja jagnjeta. Mu reče zopet: Simon Jonazov! ali me ljubiš? Mu odgovori: To je da, Gospod! ti veš, da te ljubim. Mu reče (zopet): Pasi moja jagnjeta. Mu reče vtretjič: Simon Jonazov! ali me ljubiš? Peter je žalosten bil, ker mu je v tretjič rekel: Ali me ljubiš? In mu je rekel: Gospod! ti veš, da te ljubim. Mu je rekel: pasi moje ovce.“²⁾

¹⁾ Luk. 12, 37. ²⁾ Jan. 21, 15—17.

To je: Jaz, najviši pastir, izročim tebi brez izjema vsa svoja jagnjeta z ovcami vred, vse verne. S tim je njega, in vse njegove naslednike postavil za svojega namestnika in vidnega poglavarja svoje cerkve, ter pokazal, da se more le z ljubeznijo priti do te najvišje službe.

Molitev za papeža.

Hvaljen bodi Jezus Kristus od cerkve, ki se tukaj še bojuje, in od cerkve, ki se že zmage v nebesih veseli. Amen.

Gospod Jezus Kristus, najviši pastir vseh pastirjev! poglej milostljivo na svojega služabnika I. I., katerega si vidnega poglavarja in pastirja svoje cerkve postavil; podeli mu svojo milost, da z besedo in z zgledom tvoje ovčice, to je, verne kristjane, pase, zato da s čedo vred, katero si njegovi skerbi izročil, večno življenje doseže. Amen.

Deveti odstavek.

Kristus se prikaže svojim učencem v Galileji.

Za velikonočni čas.

„Enajsteri učenci pa so šli v Galilejo, na goro, kamor je bil Jezus ukazal. In ko so ga videli, so ga molili.“ (Mat. 28, 16, 17.)

1. Premišljuj, kako se je Gospod prikazal v Galileji na gori Tabor aposteljnem, učencem in vernim, katerih je bilo več ko pet sto v pričo.

Ta prikazen je ena iz najimenitnejših, ker se ni prikazal samo enajsterim, ampak tudi vernim, katerih je bilo več ko pet sto zbranih, kakor priča sveti Pavel. Zato jim je bil to prikazen tudi poprej napovedal, ko je šel na oljsko goro, rekoč: „Kadar bom pa vstal, poj-

dem pred vami v Galilejo.“¹⁾ Povabil jih je bil k tej prikazni tudi po Mariji Magdaleni, in po družih svetih ženah, rekoč: „Povejte mojim bratom, da naj gredó v Galilejo, ondi me bodo videli.“²⁾ Kristus bi se bil lahko svojim učencem v judovski deželi prikazal; vendar je hotel, da si imajo to veselje nekako zaslužiti, in pokazati svojo zvestobo, ker so morali iz ljubezni do njega tako dolgo pot, tri dni hodá, storiti. Dobri učenci so imeli tako željo, Kristusa videti, da so šli tjekaj ne samo aposteljni, ampak tudi veliko drugih, in morebiti vsi, kateri so v Judeji na Jezusa verovali; več ko pet sto jih je bilo, brez žen, ktere se niso štele. In kdo ne bi rad tri dni hoda storil, zato da bi videl Jezusa, ki je bil od mrtvih vstal? Ti praviš morda, da bi rad tisoč dni hoda storil, ako bi mogel Jezusa na tem svetu videti. Pomni pa, da je naše življenje popotovanje enega samega dneva. Hodi tedaj od ene čednosti do druge, da zamoreš v nebeški Galileji enkrat Jezusa videti.

Šlo jih je več ko petsto bratov ali vernih mož z veliko radostjo v Galilejo, kakor da bi šli na ženitvanje. Šli so na goro Tabor, kjer se je bil poprej Kristus spremenil in so ondi z velikim hrepenenjem čakali na veseli prihod Gospodov. Ko so tedaj vsi goreče molili, tu se jim je približal najlepši med človeškimi otroci, v veliki svetlobi in z velikim veličastvom. Sveti Matevž pravi: „In ko so ga videli, so ga molili.“ Svetloba namreč njegovega Božjega veličastva jih je s svetim strahom tako napolnila, da so na svoj obraz pred njim padli in kakor nebeške trume z največo ponižnostjo ga molili.

Veči del učencev in vernih ga niso še nikoli v njegovi slavi videli. Kako jim je bilo tedaj pri serci, kedar so svojega Učenika v njegovi neizrečeni lepoti videli? Ko je sveti Peter pred Kristusovim terpljenjem na ravno tej gori Kristusa spremenjenega videl, bil je tako poln

¹⁾ Mat. 26, 32. ²⁾ Mat. 28, 10.

radosti, da je na ves svet pozabil, in je hotel vedno na tej gori prebivati in ostati, da bi bil mogel vedno gledati lepoto Kristusovega obličja. Vendar Kristus se takrat ni bil tako lepega pokazal, kakor sedaj; tudi ni takrat še imel svojih svetih pet ran, ktere so njegovo telo neizrečeno kinčale. Kako veselje je tedaj čutil sveti Peter, kako veselje so čutili drugi aposteljni in pa vsi učenci in vse učenke Kristusove, ko so čuda lepo telo Jezusovo pred sabo videli, posebno ker se celo njegovo telo na tanjko videti mogli! Oni so mislili, da so v nebesih, akoravno so le človeško Jezusovo natoro, se ve da, častitljivo videli.

Pripoveduje se od nekega človeka, kateri je enega angelja v podobi lepega mladenča samo par trenutkov videl; vendar tudi ta kratek pogled ga je bil tako oveselil, da je potlej večkrat rekel, da bi rad eno oko dal, samo da bi še enkrat par trenutkov angelja videti mogel. Če je angelj v tuji podobi tako lep, kako lep mora biti kralj vseh angeljev v svoji lastni podobi? Zato dodeli o najdobrotljiviši Odrešenik! da bomo v tvoji sveti službi bolj marljivi, zato da tim gotoviše pridemo gledat tvoje Božje obličje v nebesa. Amen.

2. Premišljuj, kako je Gospod vse svoje učence tolažil.

Ko so vsi pričujoči dolgo na svojih obrazih ležali in Jezusa prav ponižno molili, približal se jim je Jezus in s prijaznimi besedami jih po svoji navadi pozdravil rekoč; „Mir vam bodi!“ Ne bojte se, saj sem jaz sam, vaš Učenik. Nekteri zmed njih namreč, kakor pravi sveti Matevž,¹⁾ so dvomili, da bi bil Jezus sam tu pričujoč, in niso mogli verovati, da je ta njih Učenik, kateri je na sramotnem križi pribit visel. Da bi jim vsak dvom vzel, rekel jim je: „Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji²⁾ to je: Veselite se, ljubi moji prijatli! in radujte se z mano; saj moje terpljenje je sedaj

¹⁾ Mat. 28, 17. ²⁾ Mat. 28, 18.

končano, in jaz sem postavljen gospodar nebes in zemlje. Moj Oče mi je dal vso oblast, da ko pravi kralj ž Njim vred kraljujem nad vsem, kar je v nebeših in na zemlji. On mi je oblast dal, pogubiti in zveličati. On mi je oblast dal, vse vredovati in napraviti, kakor se mi ljubi. Zato bi se lahko maščeval nad svojimi sovražniki, in jih v enem trenutku pogubil. Lahko bi jih kaznoval z vsemi časnimi zlegi, in potem še v pekel pogreznil. Ali tega nočem storiti, akoravno so si to zaslužili; temveč, da vam zgled dam, kako imate s svojimi sovražniki ravnati, hočem jim dobro skazovati, namesti hudega in jih po vas vabiti k pokori in k mojemu prijateljstvu. Glej, ljubi moj kristjan! „da je pri Bogu mogočnost“ združena „z usmiljenjem,“ kakor priča David.¹⁾

3. Premišljuj, kaj je Gospod učencem ukazal in naročil, namreč da imajo vse ljudi učiti in kerstiti.

Rekel jim je namreč: „Toraj pojdite, in učite vse narode, in kerščujte jih v imenu Očeta, in Sina in svetega Duha.“²⁾ Kdo se zamore dovolj čuditi čez veliko Kristusovo dobroto, da vsem ljudem brez izjema, tudi tistim, kateri so ga zaničevali in zapljuvali, in tako neusmiljeno ž njim delali, da je groza, vse grehe in hudobije odpusti, ako le nanj verujejo, se poboljšajo in se dajo kerstiti in svoje grehe popustijo? In glej! ravno to, kar je storil tistikrat Judom in nevernikom, to dela še dan današnji. On ponuja vsem svojo milost, posebno pa tebi, o grešnik! ker te ne kaznuje za tvoje velike grehe, temveč ti želi dati svojo gnado in milost, zato ti daja življenje, da bi pokoro delal. Če pa v svojih grehih nepremišljeno naprej živiš, gorje tebi na zadnje! ti padeš v roke njegove ostre pravice.

Tu pomisli tudi, kako je Gospod s tu zgoraj omenjenimi besedami zakrament svetega kersta postavil, ko

¹⁾ Ps. 61, 12. 13. ²⁾ Mat. 28, 19.

Kristusovo življenje in smert.

sredstvo, s katerim se grehov znebimo, in Božjo gnado zadobimo. V svetem kerstu namreč se otrokom odpušča izvirni greh, in odraščeni tudi vsi lastni grehi, kar so jih storili pred kerstom; odpušča se jim tudi ves dolg in kazen; vlivajo se jim tri Božje čednosti, vera, upanje in ljubezen; kerščeni postanejo tempelj svetega Duha, in deležniki ali dediči nebes. Ali niso to velike milosti, ktere nam Kristus deli brez vseh naših zaslug? Bodimo mu tedaj hvaležni, in prosimo ga za pomoč njegove svete gnade, da bomo tudi spolniti zamogli, kar smo pri svetem kerstu obljubili.

4. Premišljuj, kaj je Gospod obljubil svoji cerkvi pred vidnim poglavarjem, namreč Petrom in njegovimi nasledniki.

Rekel jim je namreč še te-le tolažbe polne in pomenljive besede: „Glejte! jaz sem z vami vse dni do konca sveta!“ ¹⁾ S temi besedami je obljubil svoji cerkvi svojo vedno pomoč in brambo, pa tudi svojo vedno pričejočnost v cerkvi zato, da se njegov nauk brez vsake zmote čist ohrani; s temi besedami je obljubil tudi, da hoče zmirom pričejoč biti v svoji cerkvi v zakramentu svetega Rešnjega telesa, kjer je v resnici pričejoč in prebiva med nami kakor Bog in kakor človek, tako da lahko vsak trenutek, kadar koli želimo, pred njega stopimo in mu svoje reve in potrebe tožimo. Kolika milost je to, spozna samo tisti, kateri to večkrat premišljuje; zato hočemo to poznej bolj razločno premišljevati.

Poglej, pobožni kristjan! kako zvesto Bog za nas skerbi, in kako išče nas k sebi potegniti. Ne bodi mu tedaj nehvaležen, ne bodi terdovraten, temveč spoznaj njegovo veliko ljubezen; daj in daruj mu ti svoje od ljubezni goreče serce in poverni mu ljubezen za ljubezen.

Do teh besed popisuje sveti Matevž to prikazen, in sklene svoj sveti evangelj. Gotovo pa je, da je Gospod

¹⁾ Mat. 28, 20.

ne samo te besede, ampak še veliko drugih prijaznih besed govoril s svojimi vernimi in učenci. Ker je imel namreč vse svoje ljube prijatelje vkupaj zbrane, in jih je hotel popolnoma vtolažiti, in v veri vtrditi, zato se je pač dolgo in prav prijazno z njimi pogovarjal. Potem jim je dal svoje svete rane poljubiti, in na zadnje še svoj sveti blagoslov. — Tu pomisli, kako so bili njegovi učenci s to prikaznijo vtolaženi in oveseljeni. Če bi človek tudi vse posvetne radosti in veselja v svojem serci h kratu čutil, vendar ne bi se ta radost dala primeriti tisti duhovni radosti, ki so jo učenci pri tej prikazni čutili. In če je bila ta duhovna radost že tu na zemlji pri učencih tako silno velika, kako velika, kako osrečivna, kako nezmerna bo radost v nebesih?

M o l i t e v.

Hvaljen bodi Jezus Kristus od vseh vernih za vse člene svete vere! Amen.

Gospod Jezus Kristus! učenik in plačevavec vseh vernih, kateri si svoji cerkvi svojo vedno pomoč obljubil, „da je peklenska vrata premagati ne morejo;“ dodeli mi, te prosim, luč svoje nebeške milosti, da zamorem s svetimi aposteljni iz serca govoriti: „verujem eno sveto, katoliško cerkev;“ da se vedno terdno te cerkve deržim, njeni nauk in njeno razlaganje Božje besede sprejemem in po njem živim, in tako pravo in večno veselje v nebesih dosežem. Amen.

O Bog! jaz verujem in spoznavam vse, kar sveta katoliška cerkev veruje in spoznava, in sem pripravljen in voljan, za katoliško resnico vse, še celo smert terpeti. Jaz te prosim po vseh svetih apostelj-

nih, mučenikih in svetih spoznovavcih; ohrani in pomnoži v meni to pravo vero. Amen.

O Gospod! dodeli, da v luči katoliške vere do nebeške luči večne slave pridem. Amen.

Deseti odstavek.

Kaj je Kristus do svojega vnebohoda na zemlji delal.

Za velikonočni čas.

„Tudi po svojem terpljenji se jim je živega skazal s mnogimi znamenji, ko se jim je prikazoval štirideset dni, in govoril od Božjega kraljestva.“ (Dj. ap. 1, 3.)

1. Premišljuj, kje je Jezus po svojem vstajenji do svojega vnebohoda bival.

Učeniki mislijo, da je bil Gospod večidel pri svoji ljubi Materi, in je dajal večkrat nji gledati neizrečeno slavo svojo, kakor apošteljnom. Oh! kako se je njeno materno serce veselilo njegovih svetih pogovorov! Kako radost je čutila, ko je njegovo častitljivo veličastvo gledala! Lahko verujemo, da sta oba marsiktero uro v svetih pogovorih preživela, in se pogovarjala o rečeh, katerih noben človeški um zapopasti ne more. Tu se je presveti Devici vsa britkost, ki jo je do sedaj imela, v samo veselje spremenila, in vse postrežbe, ki jih je Jezusu bila skazala, so ji bile stotero poplačane. Tukaj je presrečna Devica neizrečeno več tolažbo čutila, kakor jo je bil čutil sveti Tomaž, in je tudi bolje čutila ogenj Božje ljubezni. Marsikterikrat je ležala v zamaknjenji pred svojim Božjim Sinom, in je Božje skrivnosti gledala. Ona je tako tistih štirideset dni vedno novo radost in sladkost okušala.

2. Premišljuj, kako je Gospod večkrat svojim učencem se prikazal, in ž njimi govoril od svojega kraljestva, to je, od svoje cerkve na zemlji in v nebesih.

Omeniti je vredno, zakaj ni šel Kristus koj, ali saj kmali po svojem vstajenji v nebo, ker je vendar vso pravico do nebes imel, in ker ga je le prav malo število ljudi častilo; vsi drugi ali ga niso poznali, ali pa so ga zaničevali. Njegova neizmerna ljubezen ga je na zemlji še držala, in njegovo zvesto serce in skerb za blagor učencev in vseh vernih. Lahko bi jih bil tudi po svojih angeljih podučil in v veri uterdil; toda njegova ljubezen in ponižnost je bila tako velika, da je hotel to sam storiti. Kaj je pa ves ta čas na zemlji delal, popisuje sveti Lukež takó le: „Tudi po svojem terpljenji se jim je živega skazal z mnogimi znamenji, ko se jim je živega prikazoval štirideset dni, in govoril od Božjega kraljestva.“ Iz teh besed se posnema, da se je svojim učencem večkrat prikazal, kakor so sveti evangelisti zapisali; in da se je ž njimi pogovarjal od Božjega kraljestva, to je: od njegove cerkve, ktera se tukaj na zemlji bojuje, in od zmagovavne cerkve v nebesih; kako namreč imajo sveto cerkev tukaj širiti, vladati in ohraniti. Tistikrat je tudi svete zakramente nekaj postavil, nekaj poterdil; ravno tako jim je daritev svete maše razložil, mnogo svetih obredov ukazal, člene svete vere bolj razložil in odločil; poslednjič tudi svetega Petra zopet postavil in poterdil višega pastirja cele cerkve.

Tu si lahko vsak misli, kako serčno so se učenci veselili, ko jim je ljubi Učenik tolikokrat se prikazal, jih s svojim častitljivim obličjem oveselil, Božje skrivnosti jim razkladal, in ž njimi prav prijazno ravnal. Tudi se lahko verjame, da ni vselej vsem skupej se prikazal, ampak tudi posameznim: ter je vsakemu več ali manj gnad skazal, kakor je bil več ali manj vreden. V življenji svetnikov beremo čudne reči, posebno, kako veliko veselje so čutili, kadar se jim je Kristus prikazal; od pogleda njegovega častitljivega telesa so tako neizrečeno veselje čutili, da so bili vsi zamaknjeni. Take, in še veliko večje gnade so aposteljni pri večkratnih Kristusovih prikaznih prejemali. O, kako veliko in obla-

živno je bilo veselje svetih aposteljnov, kateri so skoraj vsak dan Jezusa videli, in ž njim govorili!

Tudi sveti Mariji Magdaleni in drugim svetim ženam se je ene krate Jezus prikazal, ktere je toliko več tolažil, kolikor so več britkosti pri njegovem terpljenji skusile. Oh, kako je te pobožne, svete žene Kristusov pogled v Božji ljubezni v nemal! in koliko veselje so zajemale iz osrečivne pričejočnosti našega Zveličarja! Kako srečne so se štele, da so Jezusu stregle, dokler je še živel; ker je milostljivi Jezus tisočkrat več duhovnih milosti in gnad jim delil, kakor so mu bile one od svojega posvetnega premoženja podelile. Kolikokrat je od njih proč šel, tolikokrat jim je kako posebno milost, kak poseben dar zapustil, in je vselej njih serca vnovič vžgal z novo gorečo ljubeznijo. Oh, Gospod! vžgi tudi v mojem serci srečni zubelj svoje svete ljubezni.

3. Premišljuj, kam je bil častitljivi Odrešenik duše svetih očakov do svojega vnebohoda peljal.

Ves drugi čas, kar ni bil Jezus pri nobenem človeku, je bil pri dušah svetih očakov, ki jih je s svojo prijazno pričejočnostjo razveseljeval. Mi sicer ne vemo, kje so ves ta čas čakali sveti očaki; vendar menijo nekteri sveti očetje, da so bili v pozemeljskem raji. Ker so vživali že nezmerno radost, ker so gledali Jezusa kot Boga in človeka, zato so bili skoraj tako srečni, kakor da bi bili že v samih nebesih. Tako so teh štirideset dni vedno vživali, dokler niso bili na dan Jezusovega vnebohoda iz pozemeljskega v nebeški raj prestavljeni.

Med velikonočjo in med binkoštni moli večkrat to le

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, naše zveličanje, naša slava, in naš raj veselja! Amen.

O vse ljubezni in hvale vredni Jezus! jaz te pozdravljam, molim, hvalim in častim zavoljo ljubezni,

s ktero si nas ljudi odrešil, in ti toliko stokrat čast in hvalo dajam, kolikor je svetnikov v nebesih, in ljudi na zemlji. Tudi želim iz serca, da ti vsi spodobno čast skažejo, in ti hvalo dajejo za vse dobre, kar si nam jih storil; na zadnje tudi za vse milosti in radosti, ki jih boš svojim izvoljenim na vekomaj skazoval. Amen.

Petnajsto poglavje.

Častitljivi vnebohod Kristusov.

Pervi odstavek.

Od praznika in skrivnosti Kristusovega vnebohoda.

Za ta praznik.

„Kraljestva po zemlji, pojte Bogu! prepevajte Gospodu, prepevajte Bogu, ki se pelje na nebu neba proti vzhodu!“ (Ps. 67, 33.)

1. Premišljuj slavni praznik in veliko skrivnost čudopolnega vnebohoda Kristusovega.

Pobožni kristjan! danes praznujemo tako častitljiv, vesel, in tolažbe poln praznik, kakoršnega celo leto ne praznujemo. Sveti Bernard pravi: „Današnji praznik je tako slaven in častitljiv, ker je konec in dopolnjenje vseh družih praznikov, in srečno dokončanje vsega popotovanja našega Gospoda Jezusa Kristusa.“ Spodobi se, da se radujemo, kadar je po prestanem terpljenji častitljivo od mertvih vstal. Ali še bolj se spodobi, da se danes veselimo, ko je naš Zveličar, ki je iz lastne moči častitljivo vstal, ta dan častitljivo in zmagovavno, z vsemi svetimi očaki, v nebeško mesto Jeruzalem šel. Tako pravi tudi sveti Bonaventura: „Od začetka sveta se ni nikoli tako slaven praznik obhajal, in tudi se ne bo nikoli več obhajal, kakor samo še po poslednji sodbi.“ Tistikrat namreč bodo častitljivi Odrešenik in vsi njegovi izvoljeni s častitljivimi telesi zopet v nebesa nazaj

šli, kjer bodo večno zmago obhajali. Današnji praznik presega tedaj vse druge, in dela vse druge praznike v Kristusu slavne in popolne. Danes namreč obhajamo slaven praznik Gospodov, pa zraven se spominjamo tudi vseh njegovih izvoljenih; ker je Kristus danes častitljivo v nebesa šel; in vjete, to je, rešene vjete ali vse pravične stare zaveze sabo peljal. Če dan praznujemo, ko je katerikoli svetnik v nebesa vzet bil, pač moramo veliko bolj praznovati današnji dan, ker je Najsvetejši z veliko tisoč svetih mož in žen častitljivo v nebesa šel, in nam vsem pot do nebes odperl. Kako slaven pa je bil ta vnebohod, si ne more noben človeški um domišljati, ne zapopasti ali po vrednosti razložiti. Če je namreč že mesto Rim svojim zmagovavnim vitezom slovesne vhode napravljajo; kako slovesen vhod je pa nebeško mesto Jeruzalem zmagovavnemu vitezu Jezusu Kristusu napravilo, kateri je petero mogočnih sovražnikov z njihovimi trumami, namreč svet, meso, greh, smert in hudiča tako junaško premagal? Tukaj morajo vsi jeziki umolkneti, in vsaka človeška pamet se vdati. Kolikor nebesa zemljo presegajo, in Stvarnik svojo stvar, in Bog človeka; toliko presega ta nebeški slovesni vhod vse pozemeljske.

2. Premišljuj veseli praznik vnebohoda našega Odrešenika.

Glej! ta dan je dan veselja, dan časti, dan zmage in slovesnega vhoda. Danes se je veselila presveta Trojica, človeška natora Kristusova, Marija Mati Božja, angelji v nebesih, aposteljni in vsi Kristusovi prijatli na zemlji. Presveta Trojica se je veselila, ker je Kristus, dobri pastir in častitljivi premagovavec, zmagovavno in slavno s svojim plenom in z zašlimi ovčicami v nebesa prišel. Človeška natora Kristusova se je veselila, ko je videla, kako velika čast in slava se ji godi. Mati Božja se je veselila, ko je s telesnimi očmi videla svojega preljubega Sinú tako častitljivo v nebesa iti. Sveti angelji so se veselili, ko so videli, da se začenjajo polniti prazna mesta v nebesih. Od začetka

sveta niso še nikoli nobene duše videli častitljivo v nebesa priti; danes pa so z nai večim čudenjem videli toliko tisoč duš s Kristusom svojim Odrešenikom vred v neizrečenem slavnem vhodu v nebeški Jeruzalem priti. Zdelo se je poprej, kakor je tožil prerok Jeremija, rekoč: „Poti na Sion žalujejo, ker nikogar ni, da bi prišel k praznovanju.“¹⁾ Ko je pa danes Kristus častitljivo gori prišel, pot k nebeškemu Sionu pokazal, vrata odperl in toliko tisoč duš sabo noter peljal; oh! kako so se nebesa veselila, kako so se radovali nebeški duhovi, ko so videli, da pride toliko svetih mož in žen k nebeški radosti! Zato poslušajmo podučivno in tolaživno pridigo svetega Avguština, v kateri med drugim tako le govori: „Zveličar naš je v nebesa šel, zato nimamo biti žalostni. Tje gor obrnimo svoje misli, kjer ima biti enkrat naš počitek. Podajmo se med tem v duhu s Kristusom Gospodom v nebesa, zato da, ko pride tisti skriti dan, se bomo tudi s telesom tje podati zamogli. To pa moramo dobro pomniti, da s Kristusom ne prevzetnost, ne lakomnost, ne nečistost gori ne more; ker z našim nebeškim zdravnikom ne gre gori nobena hudobija. Ako želimo tedaj po kratkem času v nebesa priti, moramo odložiti vse svoje grehe in hudobije.“

3. Premišljuj, kako je današnji praznik tolažbe poln, in daje upanje in tolažbo vsem vernim na svetu.

Danes čutijo vsi pobožni kristjani duhovno veselje in radost, in puščajo na strani vse druge skerbi, in vsako žalost. Vsi, kateri ljubijo Jezusa, se danes ž njim vred veselijo; oni se veselijo njegove slave in radosti v nebesih, kakor da bi jo sami uživali, kar je znamenje prave ljubezni, kakor je Kristus sam svojim učencem govoril: „Ako bi me ljubili, bi se pač veselili, da grem k Očetu.“²⁾ Potem se zamoremo veseliti zavoljo nas samih, ker so se danes nebeška vrata nam ljudem odperla, in

¹⁾ Žal. pís. 1, 4. ²⁾ Jan. 14, 28.

lahko koj po smerti v nebesa pridemo, ako ni nič pozemeljskega na naši duši; pravični očaki pa, akoravno so bili brez madeža, so vendar morali v predpeklju čakati. Tretjič veseli se v Kristusu in v njegovih svetih prijetlih. V Kristusu, ker je danes kot tvoj Besednik in Srednik k Bogu, svojemu nebeškemu Očetu, šel, zato da vedno za-te prosi, kakor pravi sveti Janez: „Mi imamo besednika pri Očetu, Jezusa Kristusa, pravičnega, in on je sprava za naše grehe.“¹⁾ V njegovih svetnikih pa, ker si današnji dan s Kristusom Gospodom še več tisoč drugih zagovornikov in besednikov dobil, namreč vse svetnike stare in nove zaveze, ki so s Kristusom v nebesa šli in so po njem zveličani. Vsi ti so v Kristusu mogočni, in ako jih na pomoč kličeš, kakor se spodobi, zamorejo in hočejo v Kristusovem imenu za-te prositi, da v njih družbo v nebesa prideš. Oni vidijo v Bogu, kakor v zerkalu, vse, kar se na zemlji godi; sveto pismo pravi namreč: „Vemo, da bomo, ko se prikaže, njemu podobni, ker ga bomo videli, kakoršen je.“²⁾ In zopet pravi pismo: „V Bogu živimo, se giblujemo in smo.“³⁾ Koliko bolj pa so svetniki v Bogu, živijo v Bogu, in vidijo v Bogu vse, kar dela naše telo, in kar dela naša duša! Ker namreč Boga vedno gledajo, kakoršen je, vidijo tudi nas v Bogu, in poznajo dobro vse naše djanje in nehanje, naše delanje in naše odpočivanje, naše reve in potrebe. Priporočaj se tedaj marljivo svetnikom kot Kristusovim prijetlom in kot Božjim otrokom, ki tebe ljubijo, zato da bodo za-te prosili, in ti Božjo milost in nebeško slavo zadobili, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, kateri je častitljivo v nebesa šel; in češčena bodi njegova slava, njegovo kraljestvo in veličastvo na vekomaj! Amen.

¹⁾ Jan. 2, 12. ²⁾ Jan. 3, 2. ³⁾ Ap. dj. 17, 28.

O Jezus, mogočni premagovavec, kateri si vidno in častitljivo v nebesa šel! jaz te prosim po nezmernem veselji tvojega prečudnega vnebohoda, po tvoji največi moči in slavi, tudi po tvojem najsladkejšem odpočitku, in največi radosti in blaženosti: potegni me za sabo, in dodeli mi svojo mogočno gnado, da bom vse posvetno zaničeval, kakor me ti učiš, po tvojem kraljestvu pa in po tvoji večni slavi zares hrepenel, in na zadnje po tvojih neskončnih zaslugah tudi gnado in usmiljenje zadobil. Amen.

Drugi odstavek.

Kako je Kristus pred svojim vnebohodom slovo jemal.

Za praznik Kristusovega vnebohoda.

„Peljal jih je pa venkaj v Betanijo.“ (Luk. 24, 50.)

1. Premišljuj, kako se je Kristus enajsterim apostelnom prikazal, ko so pri kosilu bili.

Skrivnost Kristusovega vnebohoda je tako čudapolna in nezapopadljiva, da se bolj angeljem, kakor ljudem spodobi od nje govoriti. Vse namreč, kar mi ljudje od nje govorimo, pišemo ali premišljujemo, je tako nepopolno, kakor če otroci od državnih zadev govorijo. Zato moramo to veliko skrivnost v vsi ponižnosti le po človeško premišljati, da se naša serca, kolikor je mogoče, ljubezni do nebeških reči vnamejo.

Ko je tedaj dolgo zaželjeni dan Jezusovega vnebohoda napočil, in je bil Kristus, kakor se meni, pri svetih očakih v pozemeljskem raji, jim je prijazno rekel: Na zadnje je prišel dolgo zaželjeni dan, da pojdemo gori v nebo. — O kako vesela novica je bila ta svetim očakom! Njih serca so se z neizmerno radostjo napolnila, kar je David že zdavno prerokoval rekoč: „Jaz se veselim, ker mi pravijo: V Gospodovo hišo pojdemo.

Naše noge bodo stale v tvojih preddvorih, o (nebeški) Jeruzalem!“ ¹⁾

Ko je tedaj Jezus s svetimi dušami očakov v enem trenutku v Jeruzalem prišel, se je na gori Sion apostelnom prikazal, ki so bili ravno pri kosilu zbrani. In on jim je po svoji navadi prijazno rekel: „Mir vam bodi!“ On se je vsedel k svojim apostelnom za mizo, in je ž njimi jedel v radosti svojega serca, kakor sveti Lukež očitno priča, rekoč: „In kadar je ž njimi jedel, jim je zapovedal, da naj ne hodijo iz Jeruzalema, ampak naj čakajo obljube Očetove,“ ²⁾ to je, na poslanje svetega Duha. Tukaj je zopet čudno, da je hotel telesne jedi vžiti, katerih mu treba ni bilo; kakor voda zgine, ki se na razbeljeno železo vlije, tako se je telesna jed v njegovem častitljivem telesu zgubovala. Gospod je to storil iz zgolj ljubezni do svojih ljubih prijatlov; kakor imamo tudi mi navado, da iz ljubezni do gosta jemo in pijemo ž njim, da se ž njim veselimo. Oj pač bolj nebeško, kakor pozemeljsko kosilo! Jezus Kristus je sedel v kraljevski slavi in veličastvu med njimi, in njegovi učenci so toliko od njegove slave videli, kolikor je morejo prenašati človeške oči in serca. Jedi in vino je blagoslavljal jim s svojimi Božjimi rokami, in tako jim je oboje bolj dišalo. Tudi se je ž njimi prijazno pogovarjal, akoravno jim je med drugim tudi prav po očetovsko in prijazno očital njih poprejšno nevero in oterpenost serca, da niso verovali tistim, ki so ga bili videli, potem ko je od smerti vstal. Na daleč je rekel: „Pojdite po vsem svetu, in oznanujte evangelje vsi stvari (t. j. vsem ljudem). Kdor veruje, in bo kerščen, bo zveličan.“ ³⁾ Učite tedaj ljudi prav in popolnoma verovati, in sveti kerst, to je, pri kerstu prejeta nedolžnost s pobožnim življenjem ohraniti, ali s pravo pokoro zopet si pridobiti. Jaz bom namreč zopet prišel, in vas k sebi vzel; potlej bomo vkupaj v nebeški domovini, in bomo

¹⁾ Ps. 121, 1. 2. ²⁾ Ap. dj. 1, 4. ³⁾ Mark. 16, 15. 16.

pri nebeški mizi sedeli. Sedajno veselje v primeri z nebeškim ni več, kakor kaplja v primeri z vsem morjem; in vsa sladkost teh jedi in telesne pijače je le grenkost v primeri s sladkostjo nebeških jedi in nebeškega veselja. Ko na tem svetu terpite, povzdignite svoje oči proti nebu in pomislite, kako veliko veselje in neizrečeno plačilo tamkaj na vas čaka.

Nobeden naj ne misli, da je Kristus pri tej priložnosti svoje učence ostro kregal ali karal; naka! vse njegove besede so bile prijazne; sedaj namreč, ko je slovó jemal, ni bil primeren čas kreganja ali karanja, ampak tolaženja in poterjenja. Zato jim je menda zopet govoril: „Vi ste tisti, kateri ste prebili z mano v mojih skušnjavah. In jaz vam odločim kraljestvo, kakor ga je meni Oče odločil, da jeste in pijete pri moji mizi v mojem kraljestvu, in da sedite na sedežih, ter sodite dvanajstere Izraelove rodove.“¹⁾ Te in tem enake tolaživne besede je govoril Gospod prav ljubeznivo in odkritoserčno, in si je prizadeval svoje učence tolažiti in podučevati.

2. Premišljuj, kako je Gospod svoje ljube učence v Betanijo ven peljal. Sveti Lukež namreč pravi očitno: „Peljal jih je pa venkaj v Betanijo.“²⁾ Menda jim je tako le govoril: Vedite, ljubi moji! da je čas mojega vnebohoda se približal. Tedaj moram od vas slovo vzeti. Zavoljo teh besed so bili učenci žalostni, in več njih se je začelo jokati, Gospod pa jih je tolažil, rekoč: Nikar ne žalujte! saj grem, da vam pripravim mesto; in kedar bo vaše mesto pripravljeno, pridem zopet, da vas k sebi vzamem.

Med tem, ko je bil Gospod pri enajsterih apostelnih, se jih je zbralo po Božji naredbi veliko družih pobožnih mož in žen, do sto in dvajset, v hiši poslednje večerje, ker je hotel Gospod, da bi imeli vsi ti vpričo biti pri njegovem vnebohodu. Ko so bili tedaj vsi v

¹⁾ Luk. 22, 28—30. ²⁾ Luk. 24, 50.

obednici zbrani, z Marijo, Materjo Božjo, je Jezus rekel: Sedaj hočemo iti ven v Betanijo, predno grem v nebo. Tedaj je vzel Gospod svojo ljubo Mater, svoje učence in prijatle, in jih je peljal ven v Betanijo. Š to majhno čedo je zapustil Jezus, Božji pastir, obednico; On je od spred hodil, in njegova Mati je bila zraven njega. Vsi drugi, sveti aposteljni in učenci, in kar jih je bilo še sèšlo, so šli za njim. Nemarni Jeruzalemljani so videli sicer učence, in vendar niso nič opazili od skrivnosti, kako zmagovavni Gospod in Zveličar s svojimi častitljivimi svetniki nevidno pred njimi hodi. Zato je šla po njegovi milosti in moči ta sveta družba brez strahú in varno po ulicah mesta Jeruzalem skoz mestna vrata ven, čez dolino Jozafat in Oljsko goro do Betanije; tako da so vsi sveti tovarši z veseljem videli Gospoda pred sabo hoditi, ktereга neverni ljudje videti niso mogli. Častitljivo telo namreč se da lahko videti, kakor in komur hoče. Tu pomisli, o kristjan! kako vesela je bila ta pot, kjer so bili pričajoči kralj nebes in zemlje v kraljevskem kinči in slavi, in njegovi ljubi prijatli, in neštevilna množica angeljev in svetih očakov. Oh, kaj so se pač med sabo pogovarjali? Sveta družba je šla po prijazni Jozafatovi dolini, in njih serca so bila vžgana s čudovitno ljubeznijo, in polna nebeške sladkosti. Morebiti jim je Gospod kot Učenik v Betaniji, kar hišo pokorščine pomeni, še za slovo naukapolne besede govoril, od pokorščine in spolnovanja Božje postave, in jim je razlagal tiste evangeljske besede: „Ako hočeš v življenje iti, spolnui zapovedi.“¹⁾

3. Premišljuj, kako je Gospod s svoje učence iz Betanije peljal na Oljsko goro.

Iz Betanije je peljal Jezus svoje zveste nasledovavce na Oljsko goro, kamor so pol ure daleč imeli. Ta je bila tedaj poslednja in tudi najveselejša pot, ktero je Jezus s svojimi učenci vidno storil. Zakaj celo to pot

¹⁾ Mat, 19, 17.

je jim govoril tako tolaživne in prijazne besede, da so bili vsi pričejoči zmirom bolj vžgani njegove ljubezni. Žalost in veselje so čutili v svojem serci. Žalost, ker jih je imel ljubi Učenik zapustiti, kterege bi bili radi vse svoje žive dni pri sebi imeli. Veselje pa, ker so Gospodu iz serca privoščili njegovo slavo, ako ravno se je imel od njih ločiti.

Ko so tedaj prišli na najviši verh Oljske gore, od koder se vidi ne samo mesto Jeruzalem, ampak tudi skoraj vsa judovska in galilejska dežela, glej! tu se oberne Jezus k svoji Materi in k vsem pričejočim in pravi: Ljubi moji prijatli! ura je tu, da grem v svoje večno kraljestvo; ne žalujte tedaj po meni, temveč veselite se, da zapustim ta revni svet, in da grem v svoje večno kraljestvo, v večno življenje. Jaz se sicer ločim od vas telesno, s svojo pomočjo in milostjo pa ostanem vedno pri vas, in v presvetem zakramentu altarja ostanem med vami z dušo in telesom. Tedaj vas ne zapustim, temveč sem vedno pri vas, da vas tolažim, krepim, rešim in ohranim, zato da tudi vi enkrat tisto slavo dosežete, v katero me bote videli sedaj iti.

Ko so učenci to slišali, in s solzami v očeh in s sklenjenimi rokami govorili: O preljubi Učenik! veseli nas sicer, da greš v slavo svojega nebeškega Očeta; to da žalost nas obhaja, ko le pomislimo, da nas zapustiš, in da te ne bomo več med sabo videli. Zato te prosimo, da nikdar na nas ne pozabiš, temveč da nas vedno v spominu ohraniš; in da nam daš svoj sveti blagoslov, ter dovoliš, da ti še enkrat tvoje svete noge poljubimo. Gospod jim je to tudi dovolil; in tedaj se mu je najpoprej sveti Peter približal, z veliko ponižnostjo pred njim pokleknil, in njegove svete noge s serčno pobožnostjo in s solznimi očmi poljubil. In Gospod mu je menda rekel: Peter! tebi priporočim svojo cerkev. Pasi moje ovce ko dober in zvest pastir. Jaz ti bom vedno na strani, in zoper vse tvoje sovražnike moči dal in te mogočno ohranil.

Po svetem Petru je pristopil sveti Janez in tako vsi eden za drugim. Verjetno je, da so vsi pričejoči verni, katerih je bilo sto in dvajset, pristopili in svete Jezusove noge poljubili. Saj je hotel ljubeznjivi Jezus še poslednji trenutek svoje ljube prijatle popolnoma vtolažiti in vse njih želje spolniti. Zato tudi ni mogoče dopovedati ali popisati veselja, ki so ga pri poljubovanji njegovih svetih ran čutili. Jezusove rane so pravi studenci vseh Božjih tolažb. Ko je tedaj Kristus dovolil, da so mu vsi pričejoči njegove svete rane poljubovali, kako veselje, kaka radost, kaka gnada je tekla iz nebeških studencev v serca vernih? ležali so na tleh, zamaknjenim enaki.

Za vsemi je pristopila na zadnje še njegova preljuba Mati, Devica Marija, ko druga Ester pred kralja Asvera, ki je od velike ljubezni medlela, in je imela na svoji strani svojo ljubo tovaršico, sveto Marijo Magdaleno. Kaj ste pa ti dve pri tem slovojemanji delali ali govorili? Blaženost Božje ljubezni je Marijo tako prešinila, da je ponižno pred svojim Sinom pokleknila. On pa jo je s svojimi Božjimi rokami od tal vzdignil, in rekel: Preljuba moja Mati! kako rad bi te sabo vzel, si zamoreš lahko misliti; saj ni stvari, da bi jo bolj ljubil, kakor tebe. Ker pa imaš po Božji volji še nekaj časa na zemlji ostati, zato te bom večkrat prišel obiskat. Med tem bodi pri mojih vernih, kakor mati pri svojih otrocih, in pomagaj jim v vseh potrebah. Na zadnje ga je objela, in od serčne ljubezni in radosti so se ji solze vderle ter je govorila: „Verni se tedaj k svojemu Očetu, preljubi moj Sin! ti se sicer telesno od mene ločiš: moje serce pa se ne bo nikoli od tebe ločilo!

Veselje in žalost je čutila, ko je slovo jemala; sladke in britke solze so se tu točile. Serca, ki so bila s tako močnimi vezi združena, so se imela sedaj ločiti; toda sladka in močna vez ljubezni se ni dala stergati. Zato je moral Jezus vsa ta ljubeča serca sabo v nebesa vzeti, in njim svoje serce v njih tolažbo in zastavo

pustiti; kar je njegova ljubezen tudi res storila, in še vedno dela v zakramentu svetega rešnjega Telesa.

Molitev.

O najdobrotljiviši Jezus! s svetimi apostelji poklekнем pred tabo, in prosim za tvoj sveti blagoslov; ker te nočem in ne morem pustiti od sebe, dokler me ne blagosloviš. Zato poljubim v duhu tvoje svete noge in tvoje častitljive rane; po njih te pohlevno prosim za tvoj sveti blagoslov. Najdobrotljiviši Jezus! v tvoje zvesto serce se priporočim, in se s tabo veselim zavoljo tvoje velike slave, in zavoljo tvojega veselega vnebohoda! Samo to te ponižno prosim, ne pozabi na-me v svojem kraljestvu, temuč misli milostivo na-me, zato da me k sebi potegneš, in na zadnje k sebi v nebesa vzameš. Amen.

Tretji odstavek

Kako je Kristus v nebesa šel.

(Premišljevanje o šestem členu apostolske vere.)

Za praznik Kristusovega vnebohoda.

„Vzdignil je svoje roke, in jih blagoslovil. In ko jih je blagoslovil, se je od njih ločil, in je v nebo šel.“ (Luk 24, 50. 51.)

Pobožna duša! mi hočemo to visoko skrivnost pre-mišljevati ne po visoki bogoslovski učenosti, ampak po moči svoje domišljije in s slabim umom priprostitih; saj ni noben človek v stanu od te skrivnosti tako misliti, govoriti ali pisati, kakor bi se spodobilo.

1. Premišljuj, kako je Jezus začel se proti nebu vzdigovati.

Ko je bil od svojih prijateljev slovo vzel, je vzdignil svoje roke in oči v nebo in rekel: „Oče! ura je prišla, poveljaj svojega Sina. Jaz sem te poveljčal na

zemlji; delo sem dokončal, katero si mi dal, da ga storim. In sedaj ti, Oče! mene poveljaj sam pri sebi z veličastvom, katero sem pri tebi imel, predno je bil svet.“¹⁾ Ko je bil to izgovoril, bil je obdan s tako svetlobo, da je bil bolj svetel, kakor solnce. Njegovo oblačilo je postalo rudeče, kakor kraljevski škerlat, in lepota njegovega Božjega obličja se ne da z besedami popisati.

V tistem trenutku se je nebo odperlo, in neštevilno angeljev je doli stopilo v vidni podobi, tako da so jih aposteljni in učenci s svojimi telesnimi očmi videli, kakor jim je bil Jezus obljubil rekoč: „Resnično vam povem, videli bote nebo odperto, in angelje Božje gori in doli hoditi nad Sinom človekovim.“²⁾ Slišal se je tudi v zraku pod nebom prijeten glas kakor od trobente, in veselo angeljsko petje, po Davidovi prerokbi, ki pravi: „Bog je gori šel z veselim glasom in s trobentnim bučanjem.“³⁾ Ker je namreč množica nebeških angeljskih trum pri Kristusovem rojstvu prepevala, je pač verjetno, da so prepevali nebeške pesmi tudi pri njegovem častitljivem vnebohodu. Tu je bila tedaj radost za radostjo. Sladkost namreč te angeljske godbe je bila tako velika, da so menili Jezusovi učenci, da so že v nebesih.

Med tem, ko je Jezus s povzdignjenimi rokami, z obličjem proti Jeruzalemu obrnjenimi, častitljiv stal pred svojimi učenci, poglej! tu se je začel počasi od tal vzdigovati, in lepo proti nebu iti. Tukaj govori sveti Bernard: Kaj meniš, kako je aposteljne v serce zbolelo, ko so videli, da se jim tisti vzame, ktereга so tako serčno ljubili? Ako bi bil kam drugam šel, oni bi bili do konca sveta za njim šli. Ker pa niso mogli za njim, kamor je šel, zato je bila njih žalost velika; njih veselje pa je bilo vendar še večje. Oni so vsi začeli se jokati, padli so na kolena, povzdignili so roke k nebu, in so vsi na glas vpili: O Jezus! potegni nas za sabo; o Jezus! daj nam še enkrat svoj sveti blagoslov.

¹⁾ Jan. 17, 1—5. ²⁾ Jan. 1, 51. ³⁾ Ps. 46, 6.

In Gospod je bil v serci ginjen. Tedaj je svoje roke vzdignil, in je storil z desno roko znamenje svetega križa nad njimi in je rekel: „Gospod vas blagoslovi in ovarvaj! Gospod vam pokaži svoje obličje, in se vas usmili! Gospod obrni svoje obličje v vas, in vam daj mir!“¹⁾ Ali pa je morebiti govoril te-le besede: „Sveti Oče! ohrani jih v svojem imenu, ktere si mi dal, da bodo eno, kakor tudi mi.“²⁾ Učenci pa, polni veselja in žalosti, so gledali v svojega preljubega Učenika, dokler so ga mogli videti s svojimi očmi. Oj, kako jim je bilo takrat pri serci? Bilo jim je, kakor da bi se s Kristusom gor proti nebu vzdigali; saj od samega veselja niso več zemlje pod sabo čutili, na kateri so klečali. Vsi so iz serca zdihovali, svojega preljubega Jezusa milo klicali ter govorili: „O Jezus! ljubeznjivi Učenik! potegni nas za sabo.“³⁾ Oh, vzemi nas sabo, o Jezus! usmili se nas, in sabo nas pelji v svoje nebeško kraljestvo. Drugi so prepevali hvalo in so mu srečo voščili zavoljo njegove časti in slave. Vsi so se mu z dušo in s telesom priporočevali; vsi so zdihovali in ga serčno prosili, in molili, kakor jim je ravno sveti Duh v serce vdihal. Vsi so Boga hvalili, in prepevali veselo aleluja.

2. Premišljuj, kako sta se učencem dva angelja prikazala.

Dokler so Gospodovi učenci ga videti mogli, so imeli vanj vperte oči in morebiti jim je Kristus večkrat še prijazno z glavo pokimal. Ko pa ga je svetlobel oblak zakril, in oni ga niso mogli več videti, čutili so veliko žalost v serci, ker je edino veselje njihovega serca njim bilo vzeto. Vedno so tedaj gori proti nebu gledali, stali so tu kakor zamaknjeni, in še precej dolgo se kar ganili niso od mesta, in še mislili niso nazaj v mesto iti, temveč ostati tukaj na Oljski gori, tukaj umreti, in k svojemu ljubemu Učeniku v nebesa priti.

¹⁾ Mojz. 6, 24—26. ²⁾ Jan. 17, 11. ³⁾ Vis. pes. 1, 3.

Ko so tako stali, „glej! dva moža (t. j. dva angelja) sta stala pri njih v belih oblačilih, in sta rekla: Možje Galilejci! kaj stojite in gledate v nebo? Ta Jezus, kateri je bil vzet od vas v nebo, bo tako prišel, kakor ste ga videli iti v nebo.“¹⁾ Potem ko sta angelja aposteljske tako utolažila in opominjala, sta se od njih poslovila, in sta odšla v nebo. Učenci pa so s serčno pobožnostjo sledi svetih nog poljubili, ki jih je Kristus vtisnjene pustil v terdi skali, na kateri je poslednjič stal, pa so se polni veselja žalosti z Oljske gore na goro Sion vernili, kjer so do binkošti ostali „in stanoviti bili v molitvi z ženami in z Marijo Materjo Jezusovo.“²⁾

3. Premišljuj Gospodov slavodobitni voz, in pa slovesni njegov vnebohod.

Tu si zamoreš domišljati, da je šel od spred sveti Mihael s svetim križem in zmagovavnim banderom v roki, s katerim so bili sovražniki premagani. Za njim so šli mnogi angelji s trobentami in z drugim godbenim orožjem, in so delali tako prijetno godbo, in so tako lepo peli, da se ne da nikakor popisati ali dopovedati. Za njimi so prišle devetere angeljske verste v lepem redu, in vsaka truma je pela svojo posebno pesem. Pred Kristusom samim so angelji nosili orožje ali znamnja britkega terpljenja, postavim: kelih, žreblje, sulico, gobo itd. Na zadnje je šel Kristus kot zmagovavni vitez, sedé na častitljivem vozu, to je, na svetlobelem oblaku v veliki slavi. Ta voz so peljali angelji v večje poslavljenje njegovega slovesnega vhoda. Od tega je prerokoval David rekoč: „Božji voz je z desetimi tisoči pomnožen, tisoče je njih, ki se veselijo;“³⁾ kar kaldejski prevod tako-le bere: „Božji voz je goreč ogenj; deset tisoč angeljev ga vleče; sam Bog sedi na njem;“ in to je, kar pravi sveti Lukež: „In oblak ga je vzel spred njih oči.“⁴⁾ Ta oblak je bil menda podoben lepemu slavodobitnemu vozu, na ktereга so angelji Kristusa postavili, in z največim spoštovanjem pred njim šli, kakor da bi voz vlekli. —

¹⁾ Apost. dj. 1, 10. 11. ²⁾ Ap. dj. 1, 14. ³⁾ Ps. 67, 18. ⁴⁾ Ap. dj. 1, 9.

Za tim vozom so šle duše starih očakov v lepem redu s slavnim oblačilom, in s kronami in palmovimi vejami, in z drugimi znamenji zmage ozališane. Spremljane so bile od angeljev, kot kuezi in vojvodi nebeškega kraljestva. In kolikor je kdo svetejše živel na tem svetu, toliko več angeljev je imel v svojem spremstvu.

Nikoli se ni še videla taka slovesnost, in se tudi ne bo več ponovila do sodnjega dneva. Tu pomisli, kako se je veselila človeška natora Kristusova, in kako veselje so čutile duše svetih očakov pri tem vnebohodu, ko so šli memo lune, solнца in zvezd in so te čudapolne Božje stvari s svojimi očmi gledali, in njih moči popolnoma spoznali: „Solnce in luna sta stala v svojem šotoru,“ ¹⁾ pravi sveto pismo, „in zvezde so dajale svetlobo na svojih stražah, in so se veselile. Poklicane so bile, in so rekle: Tukaj smo! in so z radostjo svetile njemu, ki jih je vstvaril.“ ²⁾ Zdi se tedaj iz teh besed, da je Kristus svojim svetnikom zvezde kazal, in jim njih lastnosti razlagal. Kako so se stari očaki veselili, ko so, gredé skoz obnebje, svetle zvezde in njih neštivilno množico, svetlobo, hitrost in red videli in spoznali? Hvali tudi ti Boga ž njimi vred, in govôri po izgledu svete Jederti to le molitev:

Pozdravljen bodi, o najsladkejši Jezus! ti častitljivi in vedno cveteči ženin vseh duš! jaz te pozdravljam, hvalim in častim v radosti, s katero si v nebesa šel. Amen.

4. Premišljuj, kako je Kristus nebeška vrata odperl.

Ko so prišli do nebeških vrat, videla se je pri njih odpertji nova slovesnost. Nebeška vrata so bila zaperta, od kar so bili naši prvi stariši v pozemeljskem raji grešili, in noben človek ni mogel noter. Zato menijo nekteri, da jih je Kristus s posebno slovesnostjo odperl; tedaj se v ta spomin tudi v Rimu pri začetku vsakega

¹⁾ Hab. 3, 11. ²⁾ Bar. 3, 34. 35.

svetega leta zlata vrata odprejo. Ko je tedaj Jezus z dušami pravičnih pred nebeškimi vratmi postal, pele so devetere verste angeljev: „Odprite, pervaki! in odprite se večna vrata! da pojde noter slavni kralj.“ Kerubi, ali angelji, kateri so bili od Boga postavljeni varovati nebeški raj, so vprašali: „Kdo je ta slavni kralj?“ Angeljske trume so odgovorile: „Močni in mogočni Gospod, Gospod vojskinih trum, on je slavni kralj.“¹⁾ To vprašanje in odgovarjanje se je trikrat ponovilo. Ko je na zadnje Gospod vojskinih trum s svojega slavodobitnega voza stopil, in s svetim križem ali z njegovim znamenjem z Božjo močjo nebeška vrata odperl, peli so angelji na glas tako prijetno pesem, kakoršne niso bili še nikdar peli; in z neizrečeno radostjo in veseljem so šli noter skoz vrata. Tukaj se ne da popisati, kakošno veselje je bilo v nebeškem Jeruzalemu. Bilo je namreč tako veselo ukanje, tako nezapopadljivo veselje, kakoršno se ni še nikoli slišalo. Godba se je slišala po vseh nebesih; devetere angeljske verste so dokaj prijetno pele, in duše starih očakov so se nenavadno veselile. Povsod se je videlo in slišalo petje, ukanje, veselje in radost.

Tukaj, ljubi moj kristjan! dobro pomisli in premisli veselje Kristusovo in svetih očakov, ko so v nebo prišli, in prvič zagledali to prelepo mesto Božje. David pravi: „Veličastno se govori od tebe, Božje mesto!“²⁾ In sveti Janez piše od njega, „da je sèzidano iz čistega zlata in drazih kamnov, in da so ulice mesta čisto zlato, kakor previdljivo steklo.“³⁾ To zlato ni pozemeljsko, ampak nebeško, ktero je neizmerno bolje in draže, kakor posvetno zlato. Ko so tedaj duše pravičnih to blago, drago, umetno, svetlo in zlato mesto in vse nebeške okrajine prvič zagledale, kako veselje, kaka radost in čudenje je vstalo v njih sercih? David pravi: „Kako ljuba so tvoja prebivališča, Gospod vojskinih trum! Moja duša hrepení in koperní po lopah Gospodovih.“⁴⁾ Če je David, premišljaje lepoto nebeške domovine, tako zaželel

¹⁾ Ps. 23, 7—10. ²⁾ Ps. 86, 3. ³⁾ Skriv. raz. 21, 19—21. ⁴⁾ Ps. 83, 2. 3.

nebesa, oh! kaj bo takrat človeško serce občutilo, ko jih bo uživalo? Zato ni mogoče dopovedati, kako veselje so te svete duše občutile, ko so v nebesa prišle.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, kateri je v nebesa šel, in na vekomaj kraljuje! Amen.

O Jezus, častitljivi premagovavec greha, smerti in pekla! jaz te častim v tvojem čudovitnem vnebohodu, in z vsemi svetimi angelji, in ljudmi spoštujem in molim tebe, kralja večne časti in slave. Oh, Gospod! pridi v moje serce, in potegni za sabo mene, in vse moje želje, in dodeli meni nevrednemu svojo čast in svoje slavno kraljestvo; zato te prosim po tvojih neskončnih zaslugah. Amen.

Četerti odstavek.

Kako je bil Kristus v nebesih sprejet in kronan.

Za praznik Kristusovega vnebohoda.

„On je bil v nebo vzet, in sedi na desnici Božji.“ (Mark. 16, 19.)

1. Premišluj, kako je bil Jezus kot Bog in človek od svojega nebeškega Očeta sprejet.

Ko je bil častitljivi Odrešenik sveta z največo slovesnostjo s trobentnim bučanjem, (mi nimamo družih besed, ali prilik, da bi mogli radost svetih angeljev izreči), z angeljskim petjem in s prečudno godbo v nebeški Jeruzalem prišel, bil je od svoje radostne družbe skoz to nebeško mesto peljan do trona nebeškega Očeta. Ko je tje prišel, padel je na svoj obraz, in je z nezmerno ponižnostjo Boga Očeta molil in počastil. Bog Oče, (da od te velike skrivnosti po človeško govorimo) je iz svojega nebeškega sedeža vstal, svojega Božjega Sinú sprejel, vzdignil ga je od tal, in ga je priserčno objel. O Božja

in neskončna radost! Gotovo! to veselje je bilo tako veliko, da še angeli ga niso mogli zapopasti, ali izreči.

Bog Oče je rekel: Pozdravljen mi bodi, preljubi moj Sin! iz celega serca se veselim tvojega zmagovavnega prihoda. In Kristus je rekel: Glej! tukaj sem z zašlo ovčico, ki sem jo iskal in zopet našel, s pokorščino do smerti na križi. Bog Oče mu je zopet rekel: Preljubi moj Sin! ki sem te iz svojega očetovskega serca od vekomaj rodil; s priserčno ljubeznijo te objamem, ker si zavoljo moje časti tako nizko se ponižal, in tri in trideset let reve in nadloge na zemlji terpel; glej! sedaj boš z mano na vekomaj v nebeški domovini kraljeval. Ti si se na zemlji ponižal pod vse ljudi, zato te hočem sedaj v nebesih nad vse angelle in svetnike povišati. In Kristus je rekel: Presveti Oče! kar sem na zemlji storil, je bila moja dolžnost, da sem jaz, tvoj pravi Sin, tvojo čast in slavo na vso moč širil. Oče pa mu je rekel: Moj Sin! sedaj je tudi moja dolžnost, da ti po tvojih zaslugah poplačam in te kralja nebes in zemlje kronam. — In koj so bile vse nebeške trume sklicane, da bi bile vpričo pri tem kronanji, in one so enoglasno govorile: „Vredno je Jagnje (to je Sin Božji) prejeti oblast in božestvo,“ ¹⁾ to je, Božjo čast in slavo. Amen.

2. Premišljuj, kako je bil Kristus kot človek v nebesih kronan.

Ta častitljiva skrivnost je tako čeznatorna in nebeška, in, da tako rečem, Božja, da si je noben človek ne more prav domišljati.

Če svet pri kronanji pozemeljskega cesarja ali kralja velike slovesnosti napravlja; kakošen praznik, kakošno slovesnost je še le nebo napravilo pri kronanji najvišega, večnega, nebeškega kralja? Saj največa krasota, največe praznovanje, ki ga more zemlja napraviti, je le otročarija proti najmanjšemu prazniku, ki se v nebesih obhaja. Kako velik tedaj, kako slaven in kako častitljiv je bil

¹⁾ S kriv. raz. 5, 12.

praznik, ki se je v nebesih pri kronanji nebeškega kralja obhajal? Bog Oče je krono večnega kraljestva na njegovo glavo postavil, podal mu je v roke kraljevo palico, posadil ga je na tron na svoji desnici, in mu je tako dal vso oblast v nebesih in na zemlji. Tu so vse angeljske verste z vsemi izvoljenimi na svoja kolena padli, in so z največo ponižnostjo novo kronanega kralja molili. Na to so zabučale, kakor poprej, nebeške trobente in vsakoverstno godbeno orodje, in vsi svetniki so govorili: „Njemu, ki sedi na sedeži, in Jagnjetu, bodi hvala, in čast, in slava, in oblast vekomaj in vekomaj!“¹⁾

3. Premišljuj, kako so mu vsi sveti angelji in ljudje zvestobo prisegli kot svojemu kralju.

Sveti Bonaventura terdi, da je prisega zvestobe, ki so jo novo kronanemu kralju nebes in zemlje vsi angelji in svetniki slovesno opravljali, deset dni terpela. Pervi dan, namreč na dan vnebohoda, je Gospodu zvestobo obljubila prva versta angeljev; drugi dan arhangelji; tretji dan moči; četerti dan oblasti; peti dan gospodstva; šesti dan poglavarstva; sedmi dan sedeži; osmi dan kerubi; deveti dan serafi; in deseti dan sveti očaki z vsemi pravičnimi stare zaveze.

Prišli so prvi dan vsi angelji od pervega, do zadnjega, in vsi so z neizrečeno ponižnostjo pred novo kronanega kralja pokleknili, svoje glave priklonili, in so mu obljubili vso pokorščino in vso podložnost z največo pobožnostjo, najglobokejšo ponižnostjo in najbolj gorečo ljubeznijo.

Po taki obljubi zvestobe je ta versta angeljev novemu kralju na čast veselo godbo napravila, kakor je pri kraljih in knezih navada. Sveti Janez popisuje začetek te veselice v svojem skrivnem razodenju tako-le:²⁾ „In sem videl jih sto štiri in štirideset tisuč; in sem slišal glas, ki je bil kakor glas citrarjev, kateri na svoje citre citrajo. In so peli neko novo pesem pred sedežem.“ In

¹⁾ Skriv. raz. 5, 13. ²⁾ Skriv. raz. 14, 1—3.

sveti Bonaventura pravi k tem besedam: „Naj že pomeni to veselje, kar koli hoče; jaz si hočem misliti, da se je godilo današnji dan.“ Zakaj vsi angelji so peli, vsi so citrali, vsi so godli, vsi so se veselili. Gotovo se je to veselje po celem nebeškem Jeruzalemu slišalo, in po vseh ulicah so prepevali: Aleluja.

Ta praznik je terpel do družega dne, na katerem je versta arhangeljev kronanemu Zveličarju obljubila vedno zvestobo. Tako se je vsak dan do binkošti Kristusu, kralju nebes in zemlje, nov vesel praznik praznoval; tako namreč je hotel nebeški Oče ga častiti za vse trude in težave, ki jih je bil na zemlji preterpel.

Kar so angelji Kristusu na čast delali, zamoreš nekako tudi ti, ljubi kristjan! storiti; vsak dan namreč lahko s svojimi dobrimi deli Bogu veselje storiš; saj so mu vse besede in vsa dela prijetna godba, ki jih v Kristusu njemu na čast storiš.

To nas uči tudi ta-le prigodba: Ko je sveta Jedert enkrat na čast in v spomin Kristusovega vnebohoda več ko dvestokrat to-le molitvico odmolila: „Pozdravljen bodi, o Jezus, ti cveteči ženin! v radosti, s katero si v nebesa šel, te pozdravljam in hvalim!“ — je videla, da vsaka taka molitvica je bila pred Gospoda postavljena v podobu lepa godbenega orodja, ki je pred njim godlo in ga razveseljevalo. Ona je tudi videla, da tiste molitvice, ktere je pobožno govorila, so prav prijeten glas od sebe dajale; tiste pa, ktere je brez potrebne pazljivosti govorila, so dajale nizek, žalosten glas od sebe. Prizadevaj si sveto Jedert in druge svetnike posnemati, in mōli danes, na praznik Kristusovega vnebohoda, to, ali kako drugo enako

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, kateri v nebesih ve-komaj kraljuje! Amen.

1. Bodi pozdravljen, Gospod Jezus Kristus! častiti kralj, Beseda Boga Očeta, Sin Device Marije,

Jagnje Božje, Zveličar svetá; Beseda, ki je za nas meso postala, usmili se nas!

2. Bodi pozdravljen, Gospod Jezus Kristus! častiti kralj, hvala angeljev, slava svetnikov, vojvoda mirú, pravi Bog in pravi človek, cvetje in sad deviške čistosti, usmili se nas!

3. Bodi pozdravljen, Gospod Jezus Kristus! častiti kralj, sladko življenje, popolna resnica, studenec ljubezni, naše plačilo, stanovitni mir, naš pokoj in naše vedno življenje, usmili se nas! in po svojem veselem vnebohodu in nebeški slavi dodeli nam svojo močno gnado, da bomo tako verovali in živeli, da na sodnji dan s tabo in z vsemi tvojimi svetniki v nebesa pridemo. Amen.

Šestnajsto poglavje.

Kristus oslavljen po poslanji svetega Duha.

Pervi odstavek.

Od želje po svetem Duhu.

Za nedeljo po Kristusovem vnebohodu, ali pa za binkošti.

„Jaz bom Očeta prosil, in vam bom drugega tolažnika dal, da pri vas ostane vekomaj. (Jan. 14, 16.)

Te dni naj se vsak kristjan z gorečimi željami, s pohlevno molitvijo, in s serčnimi zdihljeji pripravlja na prihod svetega Duha.

1. Premišljuj tedaj, kdo je svet i D u h, zato da ga boš bolj goreče želel.

Sveti Duh je tretja oseba v presveti Trojici, ki ni rojena, ampak izhaja iz Očeta in Sinú in je enak in edin Bog z Očetom in Sinom. Po bistvu se od Očeta in Sinú ne loči, loči se le po osebi. Kakor

namreč (da damo eno podobo in priliko te velike skrivnosti) se tvoja volja loči od tvojega uma, tako se loči sveti Duh od Boga Očeta; in kakor tvoj um vse, kar spozna, da je dobro, z voljo vred ljubi in v djanje vpelje, tako nam dohajajo vse dobrote, katere nam nebeški Oče skazuje, po svetem Duhu. Zunajna dela Božja so sicer delo vseh treh Božjih oseb; vendar pa navadno prilastujemo dela vsemogočnosti Bogu Očetu, dela modrosti Bogu Sinu, in dela ljubezni in dobrote Bogu svetemu Duhu. Zato je in se imenuje sveti Duh osebna ljubezen, dobrotà in milost Božja. Po svetem Duhu dobivamo tolažbo v svojem terpljenji, vso sladkost in pobožnost, vse usmiljenje v svojih grehih, vse dobro vdihovanje, vsako pravo ljubezen, nag-njenje in ginjenje v svojem serci, in vse milosti in čed-nosti v svoji duši. Kakošen pa je sveti Duh, tega si ne moremo razložiti, ker je vse, kar si zamoremo misliti ali domišljati, končno in nepopolno; On pa je neskončno popolna Božja oseba, enega bitja z Očetom in Sinom. Ko tedaj na svetega Duha misliš, misli, da je neskončna dobrotà, iz katere izteka vse dobro v nebesih in na zemlji. Vse namreč, kar je v stvaréh lepo, ljubeznjivo, blaženo, prijazno in dobro, vse to je od svetega Duha prišlo. Vse te reči so, da tako rečem, le senca ali sledí svetega Duha; kakor da bi bil On tu memo šel, in ta znamenja, te podobe ali sledí svoje dobrote za sabo zapustil. Z eno besedo: „On je Duh umnosti, kateri je svet, enojin, mnogoter, zgovoren, gibčen, neomadežan, resničen, prijeten, dobroljuben, bistroumen, katerega nič ne vstavi, dobro-delen, priljuden, dobrotljiv, stanoviten, nezmotljiv, gotov, vsegamogočen, vsegapreviden, in kateri vse duhove pozna, umen in čist.“¹⁾ Tako namreč ga popisuje sveto pismo.

2. Premišljuj, kako je nam ljudem sveti Duh potreben.

Vedi, da kakor je telesu duša potrebna, tako je duši potreben sveti Duh. Telo ne more brez duše svojih pet

¹⁾ Modr. 7, 22. 23.

občutkov rabiti; ono ne more brez duše ne videti, ne slišati, ne govoriti, ne pokušati, ne ničesar delati. Ravno tako tudi duša brez svetega Duha ne more prav rabiti svojih duhovnih občutkov, brez njega ne more nič zaslužljivega storiti. Duša namreč, ki nima svetega Duha, ne more videti, kar bi imela videti; ne more spoznati svojih grehov, ne svojih nevarnosti, ne težkih peklen-skih kazni, ne nebeškega veselja, ne lepote čednosti, ne lažnjivosti in zmotnjav sveta, ne ničesar, kar ji je zveličavno ali pogubno. Če tudi tak človek kako-šenkrat kaj takega bere, ali sliši, vendar ne more prav zapopasti, ne more prav verovati, temveč ostane v svoji slepoti, in tako živi brez strahu Božjega, kakor da ne bi se te reči njega nič dotikale, ali pa, kakor da ne bi bile res.

Taka duša ne more slišati, kar bi imela slišati. Če se namreč takemu človeku hoče kaj dobrega reči, neče slišati; in ako mora slišati, posluša nevoljno. On se ogiba pridige in kristjanskega nauka, kolikor le more; in če kedaj tudi posluša, mu gre le v ušesa, v serce pa ne. — On ne zna govoriti, kakor in kar bi imel govoriti; saj noče rad kaj dobrega govoriti, noče pobožno moliti, noče skesano se spovedati; temveč za vse te reči je nem ali mutast. — Tudi ne more nič dobrega čutiti, ker ne najde v nobeni duhovni reči tolažbe ali veselja, tudi ne pobožnosti. On moli brez pobožnosti, se spoveduje brez kesa in terdnega sklepa se poboljšati; obhaja se brez znotrajne pobožnosti, in serce mu ostane pri vsem tem merzlo. On premišljuje tudi brez vsacega sadú, in ne more nič zasluženega za večno življenje storiti. In če tudi toliko spozna, da je v stanu pogubljenja, vendar se ne more iz greha vzdigniti, ne more grehu slovesa dati; ne more popustiti svojih hudobnih navad, in ne more začeti spokorno živeti. Še ko sliši od pokore govoriti, mu je že ime pokora zoperno.

Drugič, telo brez duše nima življenja, nima podobe, nima lepote, temveč je mertvo, in gnjusoba vsem ljudem,

in postaja vedno bolj gerdo, bolj smerdeče, polno gnjilobe in červov. Tako je tudi duša brez svetega Duha; ona nima življenja; tak človek namreč ne more nič dobrega storiti, s čemur bi si večno življenje zaslužiti mogel. In če tudi moli, se posti, ali kaj dobrega stori, ne more nobenega plačila v nebesih za to upati. — Taka duša nima nobene podobe; akoravno je namreč duša poprej tako lepa, kakor angelj, zgubi vendar, kedar jo sv. Duh zavoljo smertnega greha zapusti, vso svojo lepoto, in postane tako gerda, kakor gnjila merha, ali pa celó hudiču podobna. Ona je polna červov, grehov, kateri jo vedno bolj glodajo. Njeni duh je tako gnjusen Bogu in njegovim angeljem in svetnikom, tako škodljiv in strupen, da bi človek od njega umreti moral. Na zadnje, kakor mrtvo telo ni za nič več, kakor da se v zemljo zagrebe, da ga červi snedó; tako tudi taka duša ni za nič več, kakor da se v pekel pogrezne, in da jo peklenški červi glodajo. — O sveti Duh! ti življenje in zveličanje moje duše; ne zapusti je nikdar, temveč pridi, in vedno v nji prebivaj!

3. Premišljuj, kako koristen nam je sveti Duh.

To si razložim s poprejšnjo priliko. Kakor je namreč duša telesu koristna, tako je duši sv. Duh koristen. Dokler je duša v telesu, zamore telo posluževati se svojih peterih občutkov, ako so sicer zdravi. Duša dela, da zamore telo videti, slišati, govoriti, pokušati, občutiti in delati. Tako dela tudi sveti Duh, da duša, pri kateri je, zamore videti, govoriti, slišati, pokušati, čutiti in dobro delati. Zato spozna pobožen človek nečimernost sveta, in se je ogiba. On spozna težo grehov in jih sovraži. On spozna peklenske muke, in se jih boji. On spozna dolgost večnosti, in misli na-njo. On spozna lepoto čednosti, in jo ljubi. On spozna zasluge dobrih del, in se vadi v njih. On spozna moč in zdatnost Božjih gnad, in prosi za-nje. On spozna nebeško slavo, in hrepeni po nji. Zato se imenuje sveti Duh najbolji Učenik, ktereга je Kristus svojim učencem in vernim obljubil. Da,

tak človek posluša rad besedo Božjo, dobre pogovore, duhovne opomine; od duhovnih reči govori, bere in premišljuje rad. Take reči mu dopadejo, mu delajo veselje, dosti bolj, kakor dopadejo posvetnjakom njih telesne radosti in veselice. Potem ta radost ga naganja, da želi zmirom bolj dobra dela delati, svojo poželjivost krotiti, in iz celega serca Bogu služiti. Vse to dela sv. Duh, ki je v njem, ki oživlja dušo in jo s sladkostjo napolnuje.

Drugič, duša daje telesu prijetno podobo, in dela, da je prijazno, urno in zdravo. Bolnemu vrača zdravje; ranjeno zopet celi, trudno zopet oživlja in krepča; z eno besedo, ona mu stori vse, kar more, samo da je v tem nič ne moti. In kedar mu ne more pomagati, kakor bi hotla, pa ubogo telo pomiluje. In vse to dela tudi sveti Duh pri duši in v duši, v kateri prebiva. On ji daja lepo podobo, da dopade Bogu in svetim angeljem, tako da, ako bi mogel človek dušo videti, ki je v stanu gnade Božje, bi prav veliko veselje občutil. Sveti Duh dela dušo tudi urno, gorečo in vneto za vso pobožnost. Nič ji ni grenko; več spokornih del opravlja, bolj želi še dalej se pokoriti. Sveti Duh ohrani dušo zdravo, v Božji gnadi, v stanu otrok Božjih. Krepí jo in oživlja v britkosti, in jo ovaruje v skušnjavah. Ako pa kakšenkrat iz človeške slabosti v greh ali v kako nepopolnost pade, jej da zopet kes in žalost, jo zopet ozdravi, zaceli njene rane, in stori, da duša z večo gorečnostjo vstane, da se bolj varuje, da se ogiba priložnosti greha, in da se bolj vterdi v strahu Božjem. Zato prosi in moli katoliška cerkev po svojih duhovnih vsak dan tolikokrat za pomoč, milost in pripomoč svetega Duha, rekoč: „Bog! glej na mojo pomoč; Gospod! hiti mi pomagat! Milost svetega Duha naj razsvetli nam občutke in serce. Božja pomoč ostani vselej pri nas.“ Amen.

4. Premišluj, da nimamo motiti in slabiti delovanja svetega Duha.

Zato govori sveti Pavel: „Nikar ne žalite svetega Duha Božjega, s katerim ste zapečateni za dan odrešenja.“¹⁾ Sveti Duh hoče namreč vse tu zgorej omenjene, in veliko družih dobrot duši skazovati, če se mu duša ne vstavlja, ali s terdovratnostjo in nespokornostjo na poti ne stoji. Kakor je namreč Mati Božja sveti Brigiti govorila: „Ako-ravno zamore Bog vse storiti, mora vendar človek tudi sam delati, da se greha ogiba, in da Božjo ljubezen ohrani.“ Kedar sveti Duh ne more pomagati človeku, kateri noče sam nič delati, se žali, in zdihuje kakor samotna ger-lica, ki je svojo družico zgubila, kakor pravi sveti Pavel: „Sveti Duh prosi za nas, to je, nas naganja, da pro-simo, z neizrekljivimi zdihljeji,²⁾ tedaj nikar ne žalite sv. Duha, kateri prebiva v vas!“ — Glej, kako govori sveto pismo, da se žali sveti Duh, kedar nam ne more pogamati, kakor bi rad. Zato nikar ne žali Božjega to-lažnika in nebeškega pomočnika, temveč prosi ga, da ti pomaga, in s tabo dela po svoji sveti volji.

O sveti Duh! jaz te prosim po neskončnih zaslugah Jezusa Kristusa, stori v meni in iz mene, kar je tvoja sveta volja! Amen.

Drugi odstavek.

Od priprave, kako naj prejemamo svetega Duha.

Za šesto nedeljo po veliki noči.

„Koliko bolj bo vaš Oče z nebes jim dal dobrega duha, kateri ga prosijo!“ (Luk. 11, 13.)

1. Premišljuj, da je sv. Duh dar nad vse dari.

Kdor ima svetega Duha, ima najviše dobro, ima Božjo milost, ima Boga in vse angelje za svoje prijatelje, ima odpuščenje svojih grehov, in vse dobro, kar si more želeči. Sveti Duh ga podučuje v dobrem, ga vnema o ljubezni, ga zališa s čednostmi, ga očiščuje od njegovih madežev, skerbi za-nj ko dober oče, ga ljubi ko skerbna mati, mu je zvest ko prijatelj, ga pelje po pravi poti,

¹⁾ Efež. 4, 30 ²⁾ Rim. 8, 26.

ga zdravi in celi, kot zdravnik, ga uči kot učenik, in mu skazuje vse dobro, kolikor more, in kolikor ga je človek vreden. Kdor ima svetega Duha, je bolj bogat, kakor vsi kralji, bolj mogočen, kakor vsi knezi, bolj srečen, kakor vsi gospodje, bolj vesel, kakor vsi, kateri uživajo posvetno veselje, bolj poln tolažbe, kakor tisti, katerim se godi vse po njih želji. On je blagodarjen na duši in na telesu, on je blagodarjen v vsem svojem djanji in nehanji, kjer hodi in kjer stoji. Angelji mu z veseljem strežejo, svetniki ga z veseljem gledajo, in Bog rad prebiva v njegovem serci. Tak človek pokuša že v svojem serci nebeško slast, kolikor je more umerjoči človek okušati. Tisti ki so skusili, pravijo, da se ne da nobena posvetna slast primerjati z notrajno radostjo svetega Duha. Zato prizadevaj si na vso moč, da tega Božjega gosta in tolažnika prejmeš, pri sebi obderžiš, in ga nikoli od sebe ne odženeš.

2. Premišljuj, kdo so tisti, kateri svetega Duha žalijo, ali celo od sebe gonijo.

Sveti Duh se nam vsem pri svetem kerstu daja; in vsi ljudje, ki niso smertno grešili, imajo ga v svojem serci; kateri pa nemarno živijo, in se nezmerno v posvetnih rečeh veselijo, oni imajo ogenj svetega Duha v svojih sercih kakor s pepelom pokrit. In kolikor bolj iščejo svoje veselje v posvetnih rečeh, toliko več pepela trosijo na ta ogenj, tako da jih nič več ne greje. Tedaj je sveti Duh v njih, kakor da ne bi ga imeli, ker ne more v njih nič delati; da, še nekako nejevoljen je v njih, ker ga vsak dan nepremišljeno žalijo.

Dveverstno žalimo Boga z odpustljivimi grehi, ko grešimo iz slabosti, in ko grešimo iz lahkomišljenosti. Iz slabosti grešimo, kedar nas naša hudobna, spačena natora v greh vleče, ali kedar nas drugi ljudje ali priložnosti v greh pripravijo; in mi čutimo koj potem kes in žalost, in prosimo Boga za odpuščenje. Iz lahkomišljenosti pa in prederznosti grešimo, ako sami priložnost grešiti iščemo, namreč, ko iščemo priložnost, da nepo-

trebno klepetamo, da se kratkočasimo, da gledamo lepe reči, da slišimo novice, da dobro jemo in pijemo, da dobimo novo obleko, da nas ljudje hvalijo, ljubijo in častijo. Take reči sicer same na sebi niso greh, ko se delajo iz dobrega namena in zmerno: pregrešne pa postanejo, ako človek v tem gre čez mero, in ako svoje serce na take reči veže. Da je tvoje serce odveč vdano takim rečem, lahko spoznaš po tem: ako si žalosten, kedar ne moreš jih imeti, ali kedar se ti vzamejo.

Vsi ti nepremišljeni mali grehi gasijo vedno bolj ogenj svetega Duha, in delajo, da človek ne gre naprej v dobrem, ampak nazaj. Oni nam vzamejo vso pobožnost in tolažbo svetega Duha. In če se tudi kakšenkoli zdi, da ima tak človek pobožnost in ljubezen Božjo, je le dozdevna, ker izhaja le iz natorne ljubezni do pobožnosti. Ako se pa tudi prigodi, da pride ta pobožnost od svetega Duha, vendar ta človek ne zna in noče ž njo prav in koristno ravnati, temveč išče v nji le sam svoje zadovoljnosti, in tako mu utegne tudi več škoditi, kakor koristiti.

Dokler je človek zelo nagnjen k odpustljivim grehom, in se išče razveseljevati v vseh rečeh, ki se ponujajo njegovim peterim počutkom; dotle mu ne bodo ti grehi odpuščeni, akoravno se jih spoveduje; saj se ne misli poboljšati, temveč vedno v njih ostati. Zato spovedovaje se, da tako rečem, se posmehuje Bogu, in laže v svojo večno škodo Bogu, ker se obtožuje takih reči, katerih ne misli opustiti, ter pravi, da mu je žal, in se jih vendar ne poboljša. Vzemi si to k sercu, o grešna duša! in pomisli, v kakem nevarnem stanu si. In kar je najhuje, takó svojo dušo vsak dan bolj pokrivaš in pogrezvaš v blato. Oh! pomisli, kako gerda je tvoja duša pred Bogom, in kako dolge vice na te čakajo, zato da bo ogenj take madeže in tako rijo posvetnega poželenja odpravil.

3. Premišluj, kako zaničujejo svetega Duha taki ljudje, kateri se vsi zamaknejo v posvetne reči.

Ne zastonj govori sveti Pavel: „Nikar ne žalite svetega Duha Božjega, s katerim ste zapečateni za dan odrešenja,¹⁾ ker oni, kateri ostajajo v svojih grehih in pregreških, ne iz slabosti, ampak lahkomišljeno in prederzno, svetemu Duhu veliko sramoto delajo. Pervič namreč omadežujejo dušo, ali stanovališče svetega Duha z neštevilnimi madeži, kakor da bi ti kdo mesto, kjer hočeš počivati, z gerdim blatom pomazal; in tudi, ko že tu ležiš, še ne jenja mazati z blatom tvojo posteljo, tvoje stanovališče, in še celo tebe samega. Kaj ne, da bi se ti gnjusilo ostati na takem mestu? Pomisli tedaj, kako se mora gnjusiti svetemu Duhu, prebivati v tvojem serci; zakaj on sovraži tudi najmanjši odpustljivi greh neskončno bolj, kakor zamoreš ti sovražiti ves smrad in vso nesnago tega sveta.

Zato hoče raj tebe zapustiti, kakor v tvojem serci prebivati, kakor govori v skrivnem razodenji: „Vem tvoja dela, da nisi ne merzel, ne gorak. O, da bi bil merzel, ali gorak! Ker si pa mlačen, in ne merzel, ne gorak, zato te bom izpljunil iz svojih ust!“²⁾ Res je sicer, da kdor je v smertnih grehih, je neskončno bolj zopern svetemu Duhu, kakor tisti, ki ima samo majhne grehe; ali, ker se taki veliki grešniki večkrat poprej spreobernejo in postanejo po svojem spreobrenenju bolj goreči, kakor tisti, kateri hočejo ostati v svojih odpustljivih grehih, in so dokaj mlačni v službi Božji; zato pravi sveti Duh, da bi mu lahko ljubše bilo, ako bi bil merzel, kakor pa mlačen v Božji službi.

Drugič žalijo taki nemarni ljudje svetega Duha močno, ker veselje branijo in vničijo, ki ga želi imeti v njih serci. Ko ljubimo kakega človeka, delamo vse, kar moremo, da nam ljubezen za ljubezen vrača, zato da zamoremo z veseljem uživati njegovo ljubezen. Če pa po vsem trudu in prizadevanji ne moremo doseči ljubezni njegove, in vendar ne moremo jenjati ga ljubiti, čutimo in ter-

¹⁾ Efež. 4, 30. ²⁾ Skriv. raz. 3, 15, 16.

pimo veliko žalost in muko. Gotovo pa je, da sv. Duh vsako dušo neskončno ljubi, in želi, da mu vračamo ljubezen, tako da skuša vse, da bi dušo k svoji ljubezni potegnil; ker pa duša svojo ljubezen stvarjem daja, svoje serce na vse veže, kar očem dopade, in tedaj Boga iz celega serca ne ljubi; zato ne more sveti Duh popolnoma veselja v nji imeti, ker hoče celo serce imeti, in ne more terpeti, da kaj družega ljubimo, kar ne ljubimo zavoljo njega. Tako tedaj taki ljudje kratijo sv. Duhu veselje v svojem serci.

Akoravno človek svetega Duha ne ljubi, sveti Duh vendar ne jenja človeka ljubiti, temveč terka zmirom na duri njegovega serca, ker mu od znotraj prigovarja, opomina in svari, naj bi ga ljubil. On mu dela svet zoper, in večkrat mu to vzame, kar odveč ljubi. Naredi, da njegovi najljubši prijatli mu postanejo neprijatli; pošle mu vsakoverstne križe in težave, zato da išče človek pomoči pri Bogu; on mu da kakošenkrate serčno veselje in sladkost; straši ga kakšenkrate s smertjo in s peklom. Da v kratkem povem: Sveti Duh dela vse mogoče, samo da človekovo serce na se potegne in si ga sebi pridobi. Če pa z vsem svojim prizadevanjem nič ne doseže, temveč človek svoje serce le na te stvari veže, in ne na Boga, kaj meni, kako ga to žali? In ker je malo ljudi, da ne bi mu bili tako nezvesti, kaj meni, kako je vsak dan žaljen? Resnično, ako bi zamegeli terpeti, ne bi mogli imeti ene vesele ure. Ker pa ne more terpeti, zato ima neskončno sveti Bog neskončno nedopadanje nad našo nezvestobo in nehvaležnostjo. *)

O sveti Duh! odpusti mi, da sem te toliko kratov žalil, in daj, da se poboljšam. Amen.

4. Premišljuj, kako ima človek svetemu Duhu v svojem serci spodobno, vredno prebivališče pripraviti.

*) Z vsakim grehom se človek spunta zoper Boga, zoper njegovo sveto postavo, in mu krati dolžno čast. To se imenuje razžaljenje Božje; prav za prav Bog nič ne terpi, in ne more terpeti.

Pervič, on mora ogibati se vsakega smertnega greha, in tudi trdno skleniti, da noče nobenega greha vedno in premišljeno storiti, temuč se jih varovati. Brez posebne gnade Božje je sicer nemogoče, da bi živeli brez vsakega manjega greha; vendar pa je mogoče, da s pomočjo Božje gnade vse odpustljive grehe sovražimo, in da imamo resnično voljo, nobenega greha lahkomišljeno in prederzno storiti; in če smo iz slabosti kaj takega storili, da koj obudimo kes in žalost.

Drugič: mora biti ubog v duhu, potertega serca, ponižen, da svoje serce od vsake stvari odtegne in samo na Boga naveže. Gospod govori namreč po preroku Izaiju: „Na koga se bom pa ozerl, če ne na ubožčeka, in na potertega v duhu, in nanj, ki se trese pred mojimi besedami?“¹⁾ Brez tega ne moremo nikdar prave čednosti doseči, ne prave tolažbe svetega Duha uživati. Kolikor namreč svoje serce na kako stvar navežeš, [toliko ga od Boga odtegneš; in kolikor ljubezni in veselja iščeš in občutiš v kaki reči, toliko se znebiš Božje ljubezen in sladkosti. Zato ne naveži svojega serca nikoli na nič pozemeljskega, ne išči prijateljstva ljudi, ne poželi nobenih nepotrebnih, nečimernih reči, ker jih ne moreš lahko brez škode svoje duše posedati. Ne mešaj se v nobene nepotrebne skerbi in reči, ktere tebe ne zadevajo; in ne prevzami nikdar preveč opravil. Kolikor namreč svoje serce z nepotrebnimi rečmi bolj vznemirjaš, toliko manj vgodiš svetemu Duha, kateri hoče v miru in v pokojnem serci počivati, kakor govori sveto pismo: „V miru mu je pripravljen kraj, in na Sionu njegovo prebivališče,“²⁾ to je, v miroljubni in premišljajoči duši.

Tretjič: prizadevaj si imeti dober namen, in v vseh rečeh iskati Božjo čast in dopadanje. Tukaj moraš prav dobro paziti, ker je naša spačena natora dokaj prekanjena, in hoče v vsaki reči sama sebe iskati; že celo v spo-

¹⁾ Iza. 66, 2. ²⁾ Ps. 75, 3.

kornih delih in v pobožnosti. Ona hoče namreč zato dela pokora in pobožnosti opravljati, da jo drugi hvalijo, ali da najde duhovno sladkost in tolažbo. Zato delamo navadno dobra dela nepopolnoma, ker jih ne delamo iz zgoli ljubezni do Boga, ampak zavoljo svoje tolažbe, ali pa zavoljo časnega in večnega plačila.

Ali pravi služabnik Božji mora pomisliti, da hoče Bogu zavoljo Boga služiti, in da hoče dobro delati zato, ker to tako Bogu dopade, zato da iz ljubezni do Boga in v čast Božjo pravo hvalno daritev prinese; tako da, ako bi ne mogel tudi nobenega plačila upati, bi vendar dobro delal, zato da Bogu dopade.

Kdor tedaj te tri reči po mogočnosti stori, bo svetemu Duhu prijetno prebivališče v svojem serci pripravil, in začel počasi pokušati, kako sladak in prijeten je Duh Božji vsem, kateri ga iščejo. Kliči tedaj na pomoč svetega Duha, in reci:

1. Oh! pridi, sveti Duh! pridi v moje serce, o Božji tolažnik! pridi, in očisti ga od vseh grehov, hudobij, slabih navad in nepopolnosti. Amen.

2. Oh! pridi, o nebeški ogenj! pridi, séžgi in uniči vse, kar ti je v moji duši nedopadljivo; in daj mi vse, kar je tebi dopadljivo, in pa potrebno in koristno k Božji hvali in službi. Amen.

3. Oh! pridi, o sveti Duh! ti Božja ljubezen in ljubej vseh bogaboječih duš, ti dar, in darežljiv delivec Božjih darov in gnad! pridi, in daj mojemu mlačnemu in merzlemu sercu svoje dari in eno iskrico prave ljubezni in svete pobožnosti, zato da zamorem Boga hvaliti, in časno in večno ga ljubiti. Amen.

Tretji odstavek.

Potreba in korist molitve.

Za križev teden.

„Dobrega duha bo dal njim, kateri ga prosijo.“ (Luk. 11, 13.)

1. Premišljuj, zakaj nas Jezus tolikokrat opominja moliti.

Pervič, zato ker je molitev tolikanj potrebna. Kako potrebna je molitev, zamoremo s priliko malega otroka pokazati. Tako dete se ne zamore samo hraniti, si ne more samo pomagati; ko pade, se ne more samo vzdigniti; ko stoji, se ne more samo deržati; ono si ne more ne pomagati, ne braniti se. Nekaj pa vendar ima, s čemur si pomaga; namreč z glasom. Glas mu je tako koristen, da si ž njim vse potrebno dobi. Z jokom in krikom si dobi hrano in odejo. Z jokom sili vse mu pomagati, mu postreči; z jokom budi svoje starše iz sladkega spanja, da mu postrežejo. Tak otrok je živa podoba slabosti človeške duše. Mi smo namreč že tako slabi na svet prišli, da se ne moremo sami v Božji gnadi obderžati; in če smo padli, ne moremo sami vstati; in v skušnjavi se ne moremo z lastno močjo braniti, in v britkosti in žalosti nimamo sami nobene tolažbe. Eno samo reč nam je Bog dal, namreč glas, ali sveto molitev; s tem sredstvom si moremo pomagati, se moremo hraniti in obderžati. Zato pravimo z Davidom: „Gospod! usliši mojo molitev, in moje vpitje naj k tebi pride.“¹⁾

Tukaj pa moramo opomniti, da je staršem zoperno, če otrok kriči in vpije. Bog pa se našega vpitja veseli; še celó opominja nas v evangelji, naj vpijemo k njemu, rekoč: „Prositate in boste prejeli.“²⁾ In sv. Avguštin govori tako le čez te besede: Ker vidi Bog, da nobeden ne terka na njegove duri, zato opominja vse k molitvi rekoč: Prositate, in ako ne dobite, prositate zopet, in le naprej terkajte. Saj je Gospod milostljiv in poln ljubezni,

¹⁾ Ps. 101, 2, ²⁾ Mat. 7, 7.

in ne podi nobenega proč od svojih vrat, še kaznuje nas, ako smo nemarni, in ne terkamo. Njegove duri ali vrata hočejo, da se mnogo terka, priložno ali nepriložno. In zato da tem rajše terkamo, je svoje angelje ondi postavil, da odprejo tistim, kateri terkajo, da jih ne gonijo proč, temveč da poslušajo njih prošnje. Ko tedaj uboga sirotica s svojo rokico na duri svojega nebeškega Očeta poterka, povejo angelji to koj Bogu, rekoč: Gospod! ubožec terka, in prosi pomoči, daj mu vendar odgovor! — S takimi besedami nam dokazuje sv. Avguštin, kako ljubo je Bogu, da pogosto prosimo.

2. Premišluj, kako te imajo tvoja lastna reva in vsakdanje vedne nevarnosti spodbadati k molitvi.

Pervič: moramo vsi se boriti s skušnjavami, ker nam noč in dan hudobni duhovi zanjke stavijo, da bi nas v pekel spravili. Drugič: celi svet, in vsi ljudje, kateri posvetno živijo, so tvoji sovražniki, in te skušajo od čednosti v greh zapeljati. Tvoje lastno telo je tvoj največji sovražnik, ki te noč in dan k mehkužnosti in k telesnim slastim vabi. Tvoji peteri občutki so tvoji neprijatelji, kar ti dajejo vso priložnost grešiti. Tvoja lastna natora je tvojemu zveličanju zoperna, ker je k vsemu hudemu nagnjena. Še celó tvoja lastna duša, ki je sovražna, ker se vedno punta zoper bolje spoznanje, in te v greh vleče.

Tedaj imaš samo še serce, um in voljo; ali tvoje serce je z izvirnim, in tudi z lastnimi grehi pokvarjeno, um je otemnjen, spomin oslavljen. Zato je duša tako slaba in nestanovitna, da ne more in noče tudi najmanjši skušnjavi se v bran staviti.

Ako tedaj marljivo ne moliš, ako ne vpiješ k Bogu in k vsem svetnikom, da ti pomagajo, ti ni mogoče, zmagati in nevarnosti se ogniti. To dokažem s to le priliko:

Neki človek je padel neprevidoma v brezden. Po sreči se je za vejo vlovil, da ni v globočino padel;

deržal se je tedaj za vejo z obema rokama. Doli pod sabo v globočini vidi gorečo raztopljeno kovino, in strupene strašne kače, ki čakajo, da bi ga požerle. Nad sabo pa vidi dve miši, eno černo in eno belo, kateri ena za drugo to vejo glodate, da bi jo preglodale. Če tedaj ta človek ne vpije, da mu kdo na pomoč ne pride, bote miši na zadnje vejo preglodale, in on bo doli noter padel, in drakoni ga bodo požerli.

V ravno taki nevarnosti si ti, o ubogi človek! pod tabo je pekel vedno odpert, in peklenški drakoni so vedno pripravljeni te požreti. Ti se deržiš še z obema rokama za vejo, to je, za svoje telo; ali dve miši, namreč dan in noč, gledate ena za drugo to vejo, in enkrat jo bote preglodale, to je, enkrat gotovo umerješ. Ako tedaj iz celega serca ne vpiješ in ne kličeš k Bogu in vsem svetnikom, da te vzdignejo, te rešijo in ohranijo, padeš gotovo doli — v pekel. Kakor namreč tvoje telo vedno doli tišči, tako je tudi tvoja volja in tvoja natora vedno k hudemu nagnjena, in se ne more iz lastnih moči nikoli povzdigniti. Zato misli večkrat, da visiš v taki nevarnosti, kakor omenjeni človek; kliči, prosi, vpij k Bogu noč in dan, zjutraj in zvečer, o nedeljah in o delavnikih, da bi te ne pustil doli pasti v goreči peklenški brezden, ter reci: Gospod! glej da mi pomagaš! Gospod! hiti mi na pomoč.

3. Premišljuj, kako koristna je molitev.

Od lepega in dobrega sadú svete molitve govori sveti Bernard tako le: Prosim vas, ljubi bratje! imejte zmirom v roki najbolj gotovo pribežališče molitve; pogosto molenje odpravi skušnjavo, brani dušo, tolaži angelja varha, muči hudiča, in je dopadljiva služba ljubeznjivemu Bogu; marljivo in pobožno moliti prinaša duši vse dobro in jo ovaruje vsega zlega. Ali nemarno, malo in raztrešeno moliti je začetek vseh časnih in dušnih zlegov.

Zato govori na dalej sveti Bernard: Nobeden zmed nas naj molitve malo ne ceni, ker On, kterega prosimo,

je ne ceni malo. Še predno pride molitev iz naših ust, jo da že zapisati v svoje bukve. Zato nadjajmo se za gotovo, da nam bo dal, kar ga prosimo, ali kar On vé, da je nam koristno. Ker namreč mi ne vemo, kaj nam je koristno, zato se on usmili naše nevednosti; in ako-ravno molitev milostljivo posluša, vendar nam ne da vselej, kar ga prosimo, ampak kaj boljšega, ali pa nas poznej usliši; in tako molitev ne ostane brez sadú. Naj mu nobeden ne reče: Od kod pride pa to, da, ako-ravno tolikanj molim, vendar ne vidim nobenega sadú od molitve? Kakor grem k molitvi, tako grem od molitve; nobeden mi nič ne da; temuč se mi zdi, da sem zastonj molil. Ali ne veš, kaj je rekel Kristus: Kar v molitvi prosite, verujte le, da bote dosegli? Ako ne sedaj, vendar o svojem času. Bog namreč ima tako skerb za te, da, kolikorkrat kaj nekoristnega prosiš, te ne usliši, temveč ti bolji dar podâ; kakor Oče otroku rad da kruha, noža pa ne. Te so besede svetega Bernarda, iz katerih se očitno vidi, da nobena molitev ni zastonj opravljena. Zato bodi ti to priporočeno, in navadi se pogostoma in goreče moliti; in bodi si svest, da tvoja molitev ne bo zastonj, in vsaka beseda, ki jo v molitvi izrečeš, ti bo poplačana. Kakor pravi namreč Kristus, da nam bo od vsake prazne besede pred sodbo božjo račun in odgovor dajati; ravno tako bomo tudi za vsako potrebno, koristno in pobožno besedo in molitev pri Božji sodbi plačilo dobili.

4. Premišluj, kako tudi molitev grešnikov, kateri se hočejo poboljšati, Bogu dopade in jo Bog plačuje.

Sveto pismo sicer pravi: „Hvala ni lepa v grešnikov ustih;¹⁾“ in zopet: „Kdor svoja ušesa odvraca, da ne sliši postave, njegova molitev bo gnjusoba.“²⁾ In Bog sam govori po preroku Izaiji: „In če tudi svoje roke stegate, vendar od vas obračam svoje oči; in če tudi pomnožujete molitev, vas vendar ne bom uslišal: zakaj

¹⁾ Sir. 15, 9. ²⁾ Prig. 28, 9.

vaše roke so polne kervi.⁴¹⁾ Te besede se pa nanašajo samo na molitev, s katero Boga hvalimo in častimo, ne pa na prošnje. Kakor ne more grešnik nič Bogu dopadljivega storiti, tako tudi njegova hvala Bogu ne dopade. Zato pravi angeljski Učenik naravno: „Grešnikovo molitev, ktera izhaja iz dobre natorne želje, usliši Bog; ne sicer iz pravice, ampak iz usmiljenja.“ In tako misli tudi sveti Avguštín, in tako mislijo tudi mnogi učeníki, in to nam priterja tudi pamet in vsakdanja skušnja, ako bi namreč molitev takega grešnika bila pred Bogom gnjusoba, bi moral pač v svojih grehih umreti, in ne bi imel več nobenega sredstva, priti zopet v stan Božje gnade. Če, postavim, volk dete zgrabi in odnese, in dete ne kriči, ga bo volk stergal in požerl; če pa kriči, je vendar mogoče, da ga kdo sliši, in ga pride rešit. Tako ubogi grešnik, ki je smertno grešil, in je tedaj padel v žrelo peklenskega volka; če ne vpije k Bogu in k njegovim svetnikom, ga bo hudobni duh gotovo sabo v pekel odnesel. Ako pa kliče in vpije, in marljivo vsakdan moli, ljubi Bog ga bo gotovo uslišal, in rešil večne pogube. Zato naj noben grešnik, naj bo še bolj hudoben, svete molitve ne zanemarja, temveč naj toliko bolj moli, kolikor je več grešil, kakor Sirah opominja, rekoč: „Sin! ne zaničuj sam sebe v svoji bolezni, temveč prosi Gospoda, in on te bo ozdravil.“⁴²⁾ Akoravno namreč grešnik ni vreden Božje milosti in gnade, vendar se ga Bog usmili, da mu dá, da spozna svoje grehe, da jih obžaljuje, da se jih zamore znebiti in pokoro za nje delati. In ako mu Bog ne more dati ne svoje milosti, ne večnega plačila, mu da vendar časno plačilo, na tem svetu kakor navadno vidimo, da je mnogo hudobnih, ki so srečni na tem svetu. Bog namreč jim plačuje njih molitev in njih dobra dela tukaj časno, kadar jim ne bo na unem svetu nobenega plačila dati mogel.

5. Premišljuj, kako zamore vsakdo toliko časa najti, da z Bogom govori in svojemolitiveopravi.

⁴¹⁾ Iza. 1, 15. ⁴²⁾ Sir. 38, 9.

Ako porečeš: Jaz ne utegnem veliko moliti, ker moram med ljudmi živeti, in moram vedno skrbeti, da sebi in svojim potrebnega živeža prislužim; ti odgovorim: da imaš vendar mnogo časa za molitev, ako le hočeš. Ali v prihodnje moraš čas, ktereга zapravljaš ali z nepotrebnim predolgim spanjem, ali s kratkočasi, z igranjem, s pijančevanjem, z nepotrebnim klepetanjem in postopanjem, k molitvi obrniti. Tako boš marsiktero uro našel za molitev, in boš veliko moliti mogel, kar sedaj v svojo veliko škodo zanemarjaš. Saj v nedeljo in v praznik skoraj nič drugega ne delaš, kakor le pohajati. Čez teden pa kdo te kadaj vidi v cerkvi? Čez dan pa malo kterikrat zmoliš s pobožnostjo en očenaš. Ker tedaj tako nemarno živiš, da ali malo kterikrat, ali pa nikoli prav ne moliš, more se na zadnje pač zgoditi, da, ko umerješ, greš naravnost doli — v peklenški ogenj.

Zato te prosim, ljubi bravec! zavoljo Boga in tvojega zveličanja bodi bolj priden v molitvi, da si zagotoviš svoje zveličanje. Zakaj poglej le! ti lahko moliš in Boga hvališ in na pomoč kličeš, ko si na poti; ko doma v svoji hiši semtertje hodiš; ko si pri delu; ko se slečiš in oblačiš; ko se spat vležeš; ko zjutraj vstajaš. To molenje ti ne jemlje nobenega časa, te ne moti v tvojem delu, in tvojemu zdravju nič ne škodi; veliko pa ti pomaga k tvojemu zveličanju, ker ni nobena molitev tako slaba, ako se iz ljubezni do Boga in pobožno opravi, da bi je Bog ne plačal. In zato da se navadiš moliti, sem toliko molitvic v te bukve spravil, ktere zamoreš lahko brati in moliti. Sedaj pa prosi nebeškega Očeta, da naj ti da dobrega duha, da boš mogel pobožno moliti, in reci:

O vsegamogočni, nebeški Oče! ti poznaš vso mojo revo, in veš, da si ne morem v skušnjavah pomoči, v britkostih tolažiti, in v potrebah in silah pomagati; tudi poznaš mojo lenobo, mojo slabost in mojo nemoč, moje nevarnosti, in vse zlo, ktero me čaka. Zato vpijem k tebi, o najdobrotljiviši Oče! v teh svojih potrebah;

glej! jaz sem slab in si ne morem in si ne znam pomagati; v nevarnosti sem večnega pogubljenja, in ne vem, kako mu oditi: Satan išče, da bi me požerl; svet me hoče pogubiti; moje meso in moja lastna natora me k vsemu slabemu vleče. Pri vsem tem je moja duša polna napuha, prazne časti in prederznosti, moje serce je vse v posvetne reči zapleteno, in polno hudobnih misel. Moje misli so raztrešene, moj um je otemnjen, moja volja pokvarjena, moj spomin oslavljen, da ne spoznam, ne pomislim, ne delam in ne opuščam, kar bi imel zavoljo Boga spoznati, pomisliti, delati ali opuščati. Ti pa, usmiljeni Oče! ti mi zamoreš pomagati; ti mi zamoreš dati svetega Duha, da mi moj um razsvetli, moj spomin okrepi, mojo voljo popravi, in me k vsemu dobremu spodbode; da mi moje serce očisti, in s tvojo sveto ljubeznijo užge. Ti me zamoreš tedaj rešiti žrela peklenškega drakona. Za to te prosim po Jezusu Kristusu, tvojem ljubem Sinu, in po vsem, kar se nanaša na njegovo sveto ime, daj mi sv. Duha, da me dobrega stori. Saj sem, o moj dobrotljiviši Oče, Gospod nebes in zemlje saj sem tvoj hlapec, tvoj služabnik, tvoj služabnik sem v Jezusu Kristusu, ker si me po njem vstvaril, rešil in s sv. Duhom posvetil. Ne dopusti tedaj, da se na meni, tvojem hlapci, dela in dobrote tvoje vsegamogočnosti, zasluge in kri tvojega Sina, gnade in dari svetega Duha, pozgubijo; temveč skaži mi svoje veliko usmiljenje, in zveličaj me, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Četerti odstavek.

Od svetih binkošti, in od češčenja svetega Duha.

Za binkošti.

„Učite vse narode, in kerščujte jih v imenu Očeta, in Sina, in svetega Duha. Učite jih spolnovati vse, kar koli sem vam zapovedal.“ (Mat. 28, 19, 20.)

1. Premišluj, da je binkoštni praznik vesel praznik zahvale.

Vsi kristjani namreč po vsem svetu hvalijo danes

Božjega tolažnika, da je on sam z nebes doli prišel, svoje milosti vernim podelil, in svete aposteljne z ognjem Božje ljubezni užgal, popolnoma poterdil, in v resnici popolne storil. Zato govori sveti Bernard od tega veselega praznika tako le: Današnji praznik svetega Duha obhajajmo veselo. Ker namreč praznike svetnikov slovesno praznujemo, koliko bolj moramo slovesno obhajati praznik njega, od kterega imajo vsi svojo svetost? — Ravno tako govori tudi sveti Avguštín: Oh, koliko milost nam je Bog danes skazal! Človeško natoro je nesel v nebo, in je Boga (t. j. svetega Duha) doli poslal. O, kako skerb ima Bog za delo svojih rok, ker zopet iz višav zdravilo za našo slabost pošilja; še celo zdravnik sam se ponižuje, da bolnika obišče; in on novi sabo tako prijeten balzam, da njegov duh celi svet napolnuje, in naše bolezni zdravi. — Danes nam je tedaj večja gnada dodeljena, kakor druge krate, ker je začelo danes Kristusovo terpljenje nam koristiti. Zato poje cerkev z veseljem: Danes je Kristus svetega Duha nad svoje posinovljene otroke razlil; zato se veselijo vsi dobri kristjani, in nebeški moči in oblasti pojejo zahvalno pesem Bogu. — Veseli se tedaj, ljubi kristjan! s sveto cerkvijo, in hvali ljubega Boga za velike gnade, ki jih je apostelnom in vsem vernim po svetem Duhu podelil.

2. Premišljuj, kako je binkoštni praznik dan poduka, ki nam priča od dobrotljivosti svetega Duha.

Bog ni poslal svetega Duha, zato da bi kmalo zopet v nebesa se vernil, temveč da vedno pri nas ostane, in nas uči vsako resnico. Akoravno ga ljudje vsakdan žalijo, vendar noče nobenkrat popolnoma sveta zapustiti, temveč nad potopom, kakor Noetov golob, okoli letati in iskati, kje bi njegove svete noge ali gnade spokorna in čista serca našle, da zamorejo v njih počivati. Pa tudi ne bo odjenjal do konca sveta od svojega dobrotljivega delovanja. Iz tega zamoreš spoznati, kako dober je sv. Duh, kterega ljudje vsakdan tako strašno žalijo,

in ga iz svojega serca v sramoto podijo; in on vendar ne zapusti sveta, temveč terka vedno na naše serce, in prosi, da mu odpremo, da zamore našo dušo s svojimi darimi obogatiti. Če mu tedaj odpremo, storimo mu veliko veselje; kakor je današnji dan veliko veselje imel, kedar so ga verna serca sprejela, in se je nekaj tisoč nevernih spreobrnilo, katerim ni samo njih grehe odpustil, temveč jim tudi svoje dari obilno podelil, njih serca z ognjem svoje Božje ljubezni užgal, in jih naredil velike svetnike. In kakor je sveti Duh te milosti tistikrat na svet izlil, tako jih izliva še vsako leto na tiste, kateri mu svoje serca pripravijo, in ta praznik pobožno obhajajo. Stori se tedaj, pobožna duša! pripravno za sprejetje teh milosti, kliči goreče k svetemu Duhu, praznuj pobožno te praznike, in reci: O sveti Duh! poduči me, kako imam te svete praznike pobožno obhajati, in tebe spodobno na pomoč klicati! Amen.

3. Premišluj, da je binkoštni praznik dan molitve in prošinj, ker nas cerkev vse opominja in spodbada, da naj po zgledu svetih aposteljnov svetega Duha kot pravega Boga z Očetom in Sinom molimo, prosimo in na pomoč kličemo.

Kakor vemo, veruje sveta katoliška cerkev, da je sveti Duh pravi Bog, edini Bog z Očetom in Sinom, enega bitja in časti z njima. Kakor sveta cerkev, tako govorimo tudi mi vsi: „Verujem v Boga Očeta vsega-mogočnega, Stvarnika nebes in zemlje; in v Jezusa Kristusa, Sinu njegovega edinega. Verujem v svetega Duha.“ Mi delamo znamenje svetega križa, in s tem dajamo na znanje, da imamo in hočemo vse storiti ali opustiti po božji volji in dopadajenji k časti in hvali, iz ljubezni in na povelje, in pa s pomočjo in gnado Očeta, Sina in svetega Duha. Zato ponavlja tudi sveta cerkev tolikokrat svoje trojne prošnje, ko pravi: Kyrie eleison, Kriste eleison, Kyrie eleison, to je: Gospod usmili se, Kriste usmili se, Gospod, usmili se! in in pa trikrat svet, svet, svet! in pa čast bodi Bogu

Očetu, Sinu in svetemu Duhu: mnogokrat moli tudi svoj: Veni, sancte Spiritus! to je, pridi, sveti Duh! Cerkev namreč hoče z ustmi in s srcem vseh vernih prositi, naj sveti Duh naša serca očisti, razsvetli, posveti in vžge; očisti od grehov, razsvetli z lučjo svoje gnade, posveti s svojimi darovi, vžge s svojo Božjo ljubeznijo. Posnemaj tedaj, pobožna duša! svojo mater in učenico, to je, sveto katoliško cerkev, in moli:

Hvaljen bodi Jezus Kristus, z Bogom Očetom in s svetim Duhom na vekomaj! Amen.

O Bog sveti Duh! moj naj dobrotljiviši, večni Bog in Gospod! edini Bog z Očetom in Sinom; danes pridem, te molit in prosit. Jaz te častim in molim kot svojega pravega, edinega, najvišega Boga in Gospoda z nebeškim Očetom in njegovim Božjim Sinom, in te pohlevno prosim po Jezusu Kristusu za duhovno miloščino; za naj bolji in največi dar, ki ga dati moreš, namreč za tebe samega. Oh! ne glej na mojo veliko nevrednost, ampak na svojo preveliko dobroto; pridi o sveti Duh! pridi, o darežljivi gost! in podeli mi od svojih dari, obogati in posveti me s svojimi darovi. Amen.

Peti odstavek.

Sveti Duh poslan od Boga Očeta in Sina.

Za binkošne praznike.

„Sveti Duh, kterega bo poslal Oče v mojem imenu, vas bo učil vse.“ (Jan. 14, 26.)

1. Premišljuj, kako so sveti aposteljani po Kristusovem vnebohodu stanovitni bili v molitvi.

Oni so bili skoraj zmirom na gori Sion zbrani, in so se na prihod svetega Duha pripravljali, kolikor so vedeli in znali. Njih navadno opravilo ves tisti čas je bilo: moliti, prepevati, sveto pismo brati, od svojega ljubega Učenika se pogovarjati, in ga prositi za svetega Duha; s tem so se njih serca dan za dnevom v ljubezni Božji bolj vžigala, in so zmirom bolj želeli, da bi sveti

Duh prav kmalo prišel. Več ur so klečali, in marsiktero noč so še molili in prebedeli. To so delali sveti aposteljni in vsi učenci Kristusovi, z Marijo Materjo Božjo in z drugimi svetimi ženami, kakor spričuje sveti Lukež, rekoč: „Vsi so bili stanovitni v molitvi z ženami in z Marijo, Materjo Jezusovo, in z njegovimi brati.“ ¹⁾ Prosili so enodušno, naj bi jim milostljivi Jezus obljubljenega svetega Duha poslal. K tej goreči molitvi spodbadala jih je posebno Marija Devica s svojim zgledom in s svojimi besedami; ona jim je namreč razkladala, kako velike gnade bodo od svetega Duha prejeli, kako jih bo v ljubezni Božji vžgal, v veri podučil, v preganjanji moči dajal, v britkostih tolažil, s čednostmi okinčal, in z vsem dobrim obogatil in napolnil. Tako je v Jezusovih učencih želja po prihodu svetega Duha vedno naraščala, da niso jenjali zmirom bolj k njemu zdihovati in ga prositi. Molili so menda tako, kakor moli sveta katoliška cerkev, kedar kliče svetega Duha, posebno pa kakor o binkoštnih praznikih vsakdan moli, ali tudi poje. Moli ali poj tudi ti te dni pesem od svetega Duha in reci:

Prid' sveti Duh! apostelnom dan,
Ker si bil danes vanje poslan,
Da čuda Božja pravijo,
Sovražnikom se stavijo;
Prid' sveti Duh! te prosi kristjan.

Prid', sveti Duh! daj svoje dari,
In jih med svoje verne razlij,
Resnico da poslušajo,
In nje sladkost okušajo;
Prid', sveti Duh! razsvetli nas ti.

Prid', sveti Duh! omeči srcé,
Prižgi v kristjanih svete želje,
Ljubiti, kar je pravičnega,
Se varvati krivičnega;
Prid', sveti Duh! ljubezni svetè!

¹⁾ Ap. Dj. 1, 14.

Prid', sveti Duh! podpiraj slabost,
Poterdi v srcih pravo svetost!
Daj, da se ne spodtaknemo,
Se s pota ne premaknemo;
Prid', sveti Duh, ti naša krepost!

Prid', sveti Duh, ti sveti sodnik,
Veselje naše, naš pomočnik!
O, vodi nas do večnosti,
In reši vse nevarnosti;
Prid', sveti Duh, ti naš poterdnik!

Te ali enake besede so govorili sveti aposteljni v svojih molitvah, in so nam zapustili zgled, kako imamo zdihovati in hrepeneti po svetem Duhu, in se na njegov prihod pripravljati.

2. Premišljuj, kako in kdaj je bil sveti Duh poslan.

Med tem, ko so bili zvesti Jezusovi prijatli z Devico Marijo stanovitni v molitvi, prišel je sveti binkoštni dan, katerega so tudi Judje kakor velikonoč slovesno praznovali, ker je bil Bog na tisti dan svojo sveto postavo Izraelskemu ljudstvu dal na gori Sinai. Zato so Jezusovi učenci prav zvesto se nadjali, da utegne nebeški Oče, ki je bil na ta dan Judom postavo dal, tudi njim svetega Duha z nebes doli poslati, in novo postavo gnade v njih serca vpisati. Zato so ostali vsi verni, katerih je bilo čez pet sto, kakor so jim bili aposteljni rekli, tisto noč vkupej na gori Sion, in so celo noč čuli, peli, molili in premišljevali. Oni so sicer vseh deset dni goreče in pobožno molili; ali to noč je bila njih molitev veliko bolj goreča, kakor vse poprejšne dni. Tu se je spolnilo, kar je pisano: „Ogenj hodi pred njim,“ ¹⁾ namreč ogenj svetega hrepenenja.

Ko je imel tedaj na sveti binkoštni dan Božji tolažnik doli na zemljo stopiti, je nebeški Oče (da po človeško od te skrivnosti govorimo) rekel k svetemu

¹⁾ Ps. 96, 3.

Duhu: Glej, preljubi sveti Duh! pošiljam te k ubogim človeškim otrokom, za ktere je moj ljubi Sin po svoji človeški natori svojo kri prelil. Jaz te pošiljam doli, in ti izročujem veliko opravilo, ki zadeva zveličanje ljudi. Oznanuj ubogim grešnikom mir in ponujaj jim našo milost in naše daril — Ravno tako je govoril Bog Sin, kakor si zamoremo mi ubogi ljudje misliti to Božjo skrivnost: Ljubi sveti Duh! jaz sem več ko tri in tri-deset let po svetu hodil, in sem si prizadeval, zgubljene ovčice iskati; ker sem jih pa le malo našel, zato tebe doli pošiljam, zato da ti začeto delo zveličanja ljudi dokončaš. Priporočam ti zveličanje ubogih duš, za ktere sem jaz britko smert prestal. Oznanuj jim mir v mojem imenu, in da hočem rad pozabiti vse krivice, ktere so meni storili, ako le moja vero sprejmejo in moja sveto postavo deržati hočejo. Namesti mnogoverstnih in težkih zapoved stare zaveze daj jim edino zapoved ljubezni do Boga in do bližnjega. Piši jim jo v serca in zagotavlaj jih, da bodo ž njo vsi večno življenje dosegli, ako zapovedi deržé, ktere izvirajo iz ljubezni do Boga in do bližnjega, ali ki se na njo nanašajo.

Sveti Duh je na to odgovoril, (ker ne moremo drugače, kakor po človeško od tega poslanja govoriti,) in je rekel: Najsvetejši Oče in Sin! to povelje in to dušno opravilo hočem zvesto dopolniti in s svojo Božjo ljubeznijo in sladkostjo na človeška serca tako močno terkat, da se na zadnje omečijo. In če me bodo ljudje tudi zaničevali in podili iz svojih serc, hočem vendar z vso prijaznostjo lotiti se jih, in na njihova serca tako dolgo terkat, da mi odprejo. Ker vem namreč, kako ti, Bog Oče! želiš zveličanje ljudi, in kako drago si ti, Bog Sin! duše odkupil, zato nočem marati ne za sramoto, ne za zaničevanje; nočem zamuditi nobene ure in nobenega trenutka, da tako drago odkupljene duše pridobim, ter hočem tudi tvoje aposteljne in učence vžgati za zveličanje neumerjočih duš.

3. Premišljuj, kako je sveti Duh z nebes doli prišel.

Ker je bil sveti Duh najimenitniši poslanec, katerega sta Bog Oče in Sin poslati mogla, zato je prišel s tako slavo in s takim veličastvom, kakor se spodobi takemu poslancu. Velika radost in splošno veselje je bilo pri vseh angeljskih verstah in nebeščanih. Povsod so prepevali Božjo hvalo in čast presveti Trojici, da Božjega učenika, srednika miru med Bogom in ljudmi, delivca Božjih gnad in tolažnika žalostnih doli pošilja. Sveti Duh tudi ni prazen prišel na zemljo, temveč je prinesel vse nebeške zaklade in dobrote sabo. Prišlo je ž njim tudi več kakor dvanajst legijonov angeljev, kateri so Božje darove nosili, ktere je imel sveti Duh ljudem deliti.

„In vstal je nanagloma z neba šum“, pravi sveti Lukež, „kakor prihajajočega silnega piša.“¹⁾ Saj sveti Duh, ki je v zveličanje vsega sveta doli stopil, ni hotel priti tiho, ampak očitno, da bi vsi ljudje zvedeli za njegov prihod, kakor je bil že prerok Joel oznanoval: „Izlil bom svojega Duha čez vse meso, čez vse svoje hlapce in dekle; in dal bom čudovitna znamenja na nebu in na zemlji, kri in ogenj, puh in dim,“²⁾ to je, znamenja gnade in milosti vernim, znamenja strahú in kazni terdovratnim.

Ko so tedaj verni, katerih je bilo čez pet sto, zbrani na gori Sion molili, glej! tu se sliši okoli sedme ure zjutraj silen veter z velikim šumom z nebes priti, tako da so se vsi ljudje v celem mestu prestrašili. Ta čudovitni veter ni prišel iz zraka, kakor drugi vetri, ampak iz podnebja doli. Tudi ni pihal čez celo mesto, ampak samo nad hišo in v hišo, v kateri so bili izvoljeni prijatelji Božji zbrani, in so klečé molili. Zgodil se je bil tudi še drug čudež, da se je ta silni veter po velikem šumu v prijetno pihljanje spremenil, in je vse s prečudno ljubeznjivostjo napolnil, kakor govori sveti Ber-

¹⁾ Ap. Dj. 2, 2. ²⁾ Joel. 2, 28—30.

nard, rekoč: „Ta glas se je zgodil z neizrečeno ljubeznjivostjo vsakega glasú in vsake godbe.“

Slišala se je menda v zraku nad hišo, kjer so bili aposteljni, z vetrom tudi tako prijetna godba in tako nebeško soglasje, da niso bili samo vsi zbrani verni s čeznatorno sladkostjo napolnjeni, temveč so se tudi vsi prebivavci mesta Jeruzalema močno čudili. Obdal je celo hišo tudi neki par, kakor megla ali dim, ki je z nebes prišel, in je bil dokaj lep videti, ter je vse okoli napolnil s čudovitnim, prijetnim nebeškim duhom, tako da se je tudi z zunajnimi občutki opaziti moglo, da je Božje veličastvo hišo napolnilo. Na zadnje je bilo to najbolj čudno, da so vsi videli ogenj z nebes pasti, in celo hišo obdati, tako da se je zdelo, da hiša gori. Ta ogenj se je vsedel v podobi ognjenih jezikov nad aposteljne in vse verne tako obilno, da so se verh glave vsakega zmed njih ognjeni jeziki videli. Tedaj se je zdelo, da so aposteljni v sredi ognja in gorečega zublja. Vendar pa ta nebeški ogenj jim ni enega lasca sèžgal, temveč je vžgal njih serca s svetim in gorečim zubljem Božje ljubezni. — Za to srečno gorečnost serca hočemo tudi mi prositi, ter reči:

O najdobrotljiviši Jezus! pošlji svojim vernim svetega Duha, da naša serca očisti, z lučjo svoje gnade razsvetli in z ognjem Božje ljubezni vžge, tudi v vsem dobrem poterdi, in nas nazadnje v večno življenje vodi in pripelja. Amen.

Šesti odstavek.

Od delovanja, darov in gnad svetega Duha.

Za binkoštno dni.

„In so bili napolnjeni vsi s svetim Duhom, in so začeli govoriti v mnogoterih jezikih.“ (Ap. Dj. 2, 4.)

1. Premišljuj čudno delovanje sv. Duh v sercih aposteljnóv in vernih.

Celo noč so bili prečuli v molitvi, in so silno želeli svetega Duha prejeti. Pa ravno to je bila najbolja priprava, prejeti svetega Duha. Ko so tedaj silni in nebeški glas prijetnega viharja slišali in zapazili, da to je znamenje prihoda svetega Duha, so vsi na kolena padli, oči in roke povzdignili, pa enoglasno govorili: Pridi, sveti Duh! napolni serca svojih vernih in vžgi v njih ogenj svoje ljubezni!

Ko se je ta nebeški glas v prijetno godbo spremenil in se je slišal kot ljubeznjiv glas človeških pevcev, napolnilo je njihova serca čuda sladko veselje; in na enkrat je bila cela hiša, z vsemi, ki so bili notri, kakor v ognji. Ko so pa goreči jeziki doli padali, so vzdigovali aposteljni svoje roke proti nebu, kakor da bi hotli ta zaželeni ogenj Božje ljubezni prijeti, kateri je koj njih serca in duše, njih spomin, njih um in voljo, občutke, moči in domišljenje tako vžgal, da je vse v njih od ljubezni gorelo.

Nasledek tega je bil, da so bili presrečni učenci na enkrat vsi spremenjeni, in oni, ki so bili poprej bolj posvetni, so postali v enem trenutku bolj duhovni. Njih um, njih spomin je bil od te nebeške luči razsvetljen, in z vso modrostjo in učenostjo obdarovan. Njih volja in njih serce je bilo vse vžgano od nebeškega hrepenjenja in od Božje ljubezni. Njih duša in njih telo sta bila s tako nebeško sladkostjo napolnjena, da so bili od same duhovne radosti vsi v Boga zamaknjeni. Oj, kako nebeško tolažbo in kako gorečo ljubezen so čutili takrat v svojih sercih ti srečni Jezusovi prijatli! Oni so bili vsi spremenjeni, in čudovitno v Boga zamaknjeni. S svojimi očmi niso mogli nič videti, s svojimi ustmi nič govoriti, kakor samo to, kar je hotel Bog po njih videti, slišati in govoriti. Tu jim je bil njih um odpert, in videli so čudne reči, in v enem trenutku so zapopadli več, kakor vsi učeni svoje žive dni z natorno modrostjo se naučiti zamorejo. Njih serce in njih duša sta bila tako polna Božje tolažbe, da so se sami sebi čudili.

2. Premišljuj, kako so začeli apostelnjani v vseh jezikih govoriti in Boga hvaliti.

Kakor človek, ki je na duši in na telesu poln veselja, že po natornem nagibu ukati in peti začne, tako je tudi apostelnjane in verne obilno veselje naganjalo, da so svoje serce in oči k nebu obrnili, svoje roke kviško stegali, in začeli Boga hvaliti in častiti, kakor mladenčji v babilonski ognjeni peči, ter so od nebeške ljubezni vžgani peli: „Češčen bodi Gospod Bog naših Očetov! ker si hvale vreden, in častitljiv, in nad vse povišan na vekomaj; in češčeno bodi tvoje častitljivo sveto ime, ker je hvale vredno in nad vse povišano na vse večne čase. Češčen bodi v svetem tempeljnu svojega veličastva; čez vse hvale vreden si, in nad vse povišan na vekomaj!“¹⁾ S temi, in enakimi besedami so govorili, in hvalili od svetega Duha napolnjeni učenci vsega močnega Boga v mnogoterih jezikih in so mu iz serca hvalo dajali za prejeto dobroto. Oni so peli, ukali, hvalili in častili svetega Duha, kateri jim je bil tako mnoge, tako velike in tako blage zaklade svojih gnad in svojega bogastva podelil. Saj od kar je svet stal, ni bil Bog nikoli take gnade ljudem dal.

Veseli se s svetimi apostelnjani, pobožni kristjan! in prosí svetega Duha, da naj tudi k tebi pride, in reci: O sveti Duh! pridi, in očisti naša serca, in vžgi v njih ogenj svoje Božje ljubezni! Amen.

3. Premišljuj milostljivo darežljivost svetega Duha, koliko dobrega je po apostelnjanih raznim ljudstvom skazal.

Vse to pa ni bilo Božjemu tolažniku še dovolj, temveč, da bi svojo neskočno darežljivost še bolj pokazal, je hotel tudi nevrednim svojo dobroto pokušati dati po besedah preroka Joela, kateri v Božjem imenu tako le govori: „Izlil bom svojega Duha čez vse meso in prerokovali bodo vaši sinovi in vaše hčere, vaši stari bodo

¹⁾ Dan. 3, 52, 53.

sanje imeli, in vaši mladenči bodo prikazni gledali.“¹⁾ In sveti Lukež piše: „Ko se je pa ta glas zaslišal, se je množica sošla, in se je zavzela.“²⁾ Namreč, ko se je bil glas z nebes slišal, in so vsi ljudje videli, da neka čudovitna megla hišo pokriva, teklo je nekaj tisoč ljudi na goro Sion, gledali so z zavzetjem čudovitno meglo, ki je hišo pokrivala, pa ogenj z nebes pasti, in so slišali tudi angeljsko godbo nad hišo. Zato so se neizrečeno čudili, ko so videli hišo od znotraj polno ognja, in da vendar ne zgori. Še bolj so se čudili, ko so aposteljni mnogotere jezike govorili, in hvalo Božjo prepevali in oznanovali. Ti veliki čudeži so ljudstvo tako ginili, da se jih je na pridigo, nauk in opominjanje svetega Petra veliko spreobrnilo, ker so spoznali čudovitno gnado Božjo, svoje grehe obžalovali, in tako tudi oni gnad svetega Duha deležni postali.

Aposteljni so namreč koj vstali, iz hiše ven se podali na terg in v tempelj, in so začeli ljudem pridigati. Ljudje so se tem bolj stekali, ker so s svojimi očmi videli ognjene jezike nad glavami svetih aposteljnov, kateri jim niso ne enega lasca sžgali. Da so pa ti ognjeni jeziki ostali aposteljnem na glavi med pridiganjem, se utegne spoznati iz besed svetega Petra, ki pravi: „Kristus je izlil svetega Duha, ki ga vidite in slišite“,³⁾ namreč, ktereга vidite v gorečih jezikih in slišite v mnogoterih jezikih, ki jih mi sedaj govorimo. Judje tedaj si niso mogli nič družega misliti, kakor da je Bog čudeže, ki so se bili godili pri oznanjenji stare postave, zopet ponoviti hotel pri oznanjenji nove postave. Ker je bil takrat sveti Binkoštni dan, ko so bili dolžni vsi Judje v Jeruzalem k prazniku priti, bila je v tempeljno neštivilna množica Judov in ljudi iz družih narodov, bili so tu Partijani, Medijani in Elamitani, iz Mezopotanije, Kapadocije in Ponta, iz Frigijske in Pamfilije, iz Egipta in Libije, iz Cirene in Rima, Krečani in Arabci.

¹⁾ Joel 2, 28. ²⁾ Ap. Dj. 2, 6. ³⁾ Ap. Dj. 2, 33.

Vsem tem so pridigali sveti aposteljni, vsak v drugem jeziku. Eden je stal in je pridigal tukaj drugi tamkaj. Bilo je namreč tolikanj ljudi, da niso mogli vsi enega poslušati. To je bilo čudno, da je vsak narod aposteljna umel tako, kakor da bi bil govoril v njih lastnem jeziku. Tako so jim aposteljni dokazali, da niso bili vina polni, kakor so hotli nekteri jih obrekovati, ampak polni svetega Duha, po Joelovem prerokovanju.

Prebivavcem mesta Jeruzalem so očitali z ostrimi, pa vendar ne prehudimi besedami, da so s Kristusom tako neusmiljeno ravnali, nedolžnega zatožili in križali. Da pa ga je Bog zopet od mrtvih obudil, kar oni pričajo, ker jim je po svojem vstajenji se prikazoval, ž njimi jedel in pil. Te in enake reči so govorili sveti aposteljni s tako gorečnostjo, da so njih besede poslušavcem serce prebadale. Zato jih je bilo veliko, da so svoje grehe serčno obžalovali, na svoje persi terkali, in zdihovaje aposteljnem govorili: „Kaj nam je storiti, možjé, bratje? Peter pa jim je rekel (in ravno tako drugi aposteljni): „Spokorite se, in daj se kerstiti slehern zmed vas v imenu Jezusa Kristusa v odpuščenje svojih grehov; in bote prejeli dar svetega Duha.“ ¹⁾ Tako se jih je spreobernalo tri tisoč ljudi, kateri so bili na sveti Binkoštni praznik od svetih aposteljniov podučeni v sveti veri, in pa kerščeni. Iz tega se vidi, v kako obilni meri je bil sveti Duh aposteljnem dan, in koliko dobrega je po njih storil že koj prvi dan. Potem ko so sveti aposteljni ljudstvu celi dan pridigali in tritisoč ljudi kerstili, prišli so z veseljem zopet na goro Sion in so pravili Materi Božji in drugim vernim, kar so bili z gnado svetega Duha storili, in koliko duš so spreobernali. Tu se je Mati Božja veselila, in ž njo vred so se veselili vsi verni, in je voščila novo spreobernalenim srečo in zveličanje, poudarila jih je v veri, in jim je veliko dobrih nauk dala. Novi verni so jo ponižno za odpuščenje prosili za

---

¹⁾ Ap. Dj. 2, 37. 38.

vso sramoto, ki so jo njenemu Sinu storili, in so svoje grehe britko objokovali. Marija pa in sveti Peter sta jih tolažila rekoč: Da jim Bog rad vse odpusti, ker so iz nevednosti grešili. — To je bil tedaj prvi sad, ki ga je sveti Duh s svojim prihodom na svet prinesel, in po apostelnih v Kristusovo cerkev nabiral.

4. Premišljuj, kako čudne reči je ogenj svetega Duha še dalej v svetih apostelnih delal.

To je Kristus sveti Mehtildi s temi le besedami razkladal: Sveti Duh je v apostelnih tri reči storil. Prvič jih je s svojim prihodom tako vžgal, poterdil in v Božji ljubezni popolne storil, da oni, poprej plašni in slabi, so sedaj bili močni in stanovitni, ter se niso bali umreti, temveč so si v veselje in v čast šteli, zavoljo Boga vsakoverstne zopernosti, tudi muko in smert terpeti. Drugič, kekor ogenj železo očisti in ga razbeli, da je ognju podobno, tako je tudi sveti Duh aposteljne od vse nesnage očistil, popolne naredil in posvetil. Tretjič, kakor zlato kedar je v ognju raztopljeno, in se mu kaka podoba vtisne, to podobo določno kaže, tako je sveti Duh aposteljne z ognjem svoje ljubezni raztopil, in jim vtisnil podobo Božjo, tako da se je v njih spolnilo, kar psalmist prerokuje rekoč: „Jaz sem rekel: Bogovi ste, in sinovi Najvišega vsi.“¹⁾

Sveti Duh jim je tudi, tako govori na dalej Kristus, trojno pijačo dal, s katero jih je tako obilno napolnil, da so ljudje, ki so jih videli, mislili, da so pijani. Prvič jih je z vinom ljubezni tako obilno napolnil, da so kakor pijani sami na se pozabili, ter niso ne svoje lastne časti, ne koristi telesne iskali, ampak le večjo čast Božjo. Drugič jih je z vinom nebeške radosti in sladkosti tako obilno napolnil, da nobeno posvetno veselje, nobena posvetna radost jih ni mogla več od Boga ločiti. Tretjič jih je z vinom svete ljubezni do Boga in do nebeških reči tako upijanil, da so, od sveta za ne-

¹⁾ Ps. 81, 6.

umne deržani, in z neizrekljivo željo do Boga vžgani, bili pripravljeni za Jezusa tisočkrat umreti.

Ker so bili tedaj aposteljni z ognjem Božje ljubezni vsi vžgani, in z vinom nebeške sladkosti vsi upijaneni, zato se ni čuditi, da so toliko med ljudmi storiti mogli. Akoravno so bili tedaj pred prihodom svetega Duha vsi nepopolni in plašni, tako da so se komaj upali z gore Sion podati se v mesto; bili so vendar sedaj, potem ko so prejeli svetega Duha, tako serčni, da so brez strahu, očitno in na skrivnem, v tempeljnu in po mestnih ulicah Kristusovo vero pridigali, in Judom resno očitali Kristusovo umorjenje. Judje so jim sicer žugali in jim pod smertno kaznijo prepovedali, da ne smejo nič več v Kristusovem imenu učiti; vendar niso nič marali za to prepoved, ampak so govorili: „Boga je treba bolj slušati, kakor ljudi.“¹⁾ In še serčnejše so učili in Jezusa Kristusa oznanovali, kakor bomo videli v sledečih poglavjih.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, ki nam je svetega Duha poslal, sedaj in na vekomaj! Amen.

O najdobrotljiviši Jezus! jaz te hvalim in častim, da si svojega svet sv. Duha poslal vsem svojim izvoljenim, ki so bili stanovitni v molitvi, ter si jih z njegovimi darovi in gnadami obilno napolnil, zato da so po celem svetu sv. evangelij oznanovati mogli. Očisti, te prosim, moje serce, zato da Božji tolažnik, sveti Duh, dopadljivo stanovališče v njem najde, s svojo lučjo ga razsvetli, in z ognjem svoje ljubezni vžge, s svojimi darimi obogati in s svojimi nebeškimi gnadami napolni. Amen.

---

¹⁾ Ap. Dj. 5, 29.

Sedemnajsto poglavje.

Kristusova slava se prikaže v spoznanji in v razlaganji presvete Trojice.

Pervi odstavek.

Aposteljni učijo skrivnost presvete Trojice.

Za praznik svete Trojice.

„Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. Torej pojdite in učite vse narode, in kerščujte jih v imenu Očeta, Sina in svetega Duha.“ (Mat. 28, 18. 19.)

1. Premišljuj, zakaj katoliška cerkev po binkoštnem prazniku obhaja praznik svete Trojice.

Zato, ker so po prihodu svetega Duha aposteljni začeli to skrivnost očitno pridigati, in so verni začeli takrat to skrivnost verovati, ki je bila do sedaj le prav malim znana. Da pa cerkev tega velikega praznika ne praznuje tako slovesno, kakor velikonoč in binkošti, ker je vendar ta praznik najviši med vsemi, pomenja, da mi v tem življenji od te velike skrivnosti ne moremo nič po vrednosti zapopasti, temveč moremo le priprosto verovati, dokler ne bomo v nebesih presvete Trojice videli, in ž njo se vekomaj veselili. Vendar pa obhajajo in praznujejo vse pobožne duše ta praznik z vso mogočo pobožnostjo in z duhovnim veseljem, premišljevaje to visoko skrivnost. Kaj je namreč bolj tolažljivo in bolj prijetno, kakor presveta Trojica? Kaj razveseli in oživi dušo bolj, kakor premišljevanje dobrot, ki se vsaki treh Božjih oseb pripisujejo? Ta pobožnost je studenec, iz katerega teče vse dobro, vsa gnada, vse usmiljenje. Ker je presveta Trojica tisto neskončno dobro, ktero vso dobroto v sebi ima, ktero mi na vekomaj uživati, posedati in imeti želimo. Da v kratkem povem, nič ni ne v nebesih, ne na zemlji tako prijetno in koristno, kakor misliti, premišljevati in pomišljevati o presveti Trojici, o edinosti teh treh Božjih oseb med sabo, in o

veliki dobroti, ki jo vsem stvarjem skazujejo, in nam ljudem na vekomaj skazovati hočejo.

2. Premišljuj, kako so sveti aposteljni skrivnost svete Trojice učili in s čudeži poterjevali.

Koj na binkoštni pondeljek je šel sveti Peter z Janezom v tempelj, in dobila sta pred lepimi vrati štiridesetletnega berača, ki je bil hrom iz telesa svoje matere; ktereга so vsak dan k tem vratom prinesli, da je beračil. Temu je rekel Peter: „Srebra in zlata nimam; kar pa imam, to ti dam. V imenu Jezusa Kristusa Nazarenskega vstani in hodi!“ ¹⁾ In mož je koj vstal in hodil in Boga hvalil. Ko so ljudje to videli, so stermeli in se čudili. In ker so se vsi ljudje vkup stekali, jim je govoril Peter: Izraelci! kaj se čudite nad tem, ali kaj naji gledate, kakor da bi bila iz svoje moči ali oblasti storila, da ta hodi? Bog Abrahamov in Bog Izakov in Bog Jakobov, Bog naših Očetov je poveljčal svojega Sina Jezusa, ktereга ste sicer vi izdali, in ga zatajili pred Pilatom, ko je on sodil ga spustiti. Vi pa ste svetega in pravičnega zatajili, in ste prosili, da naj se vam ubijavec da. Začetnika življenja pa ste umorili, ktereга je Bog od mertvih obudil, česar smo mi priče. In za voljo vere v njegovo imé je tega, ki ga vidite in poznate, njegovo imé terdnega storilo; in vera, ki je po njem, je dala to popolno zdravje vpričo vas vseh. In sedaj, bratje! vem, da ste iz nevednosti storili, kakor tudi vaši poglavarji. Spokorite in spreobernite se tedaj, da se zbrisejo vaši grehi.“ ²⁾ To, in še več družega je govoril sveti Peter, in ljudje so bili tako ginjeni, da se jih je pet tisoč spreobernilo. ³⁾

Med tem ko sta Peter in Janez te reči govorila in delala, prišli so duhovni in poglavarji tempeljna in so ju vjeli in v ječo zaperli. Drugi dan so se zbrali vsi veliki duhovni in pismarji, so si dali pripeljati ta dva aposteljna, in so jima rekli: „V čegavi moči, ali v čegavem

¹⁾ Ap. Dj. 3, 6. ²⁾ Ap. Dj. 3, 12—26. ³⁾ Ap. Dj. 4, 4.

imenu sta vidva to storila? Tedaj jim je Peter, napolnjen s svetim Duhom, rekel: „Poglavarji ljudstva, in starašine, poslušajte! Ako sva danes presojevana zavoljo dobrote nad bolnim človekom, v kom je ta ozdravljen bil, bodi znano vam vsem, in vsemu Izraelovemu ljudstvu, da v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa Nazarenskega, ki ste ga vi križali, ktere ga je Bog obudil mertvih, v tem stoji ta pred vami zdrav. Ta je kamen, kateri je bil zaveržen od vas zidavcev, kateri je postal v vogelni kamen. In v nikomur drugem ni zveličanja. Saj nobeno drugo ime ni dano ljudem, v katerem bi mi mogli zveličani biti.“¹⁾ Ker so poglavarji videli stanovitnost Petra in Janeza, so jima rekli venkaj iz zbora odstopiti, in so se posvetovali med sabo, rekoč: „Kaj nam je storiti s tema človekoma; znan je namreč čudež, ki sta ga storila, in ga ne moremo tajiti. Da se pa dalje ne razglasi med ljudstvom, zažugajmo jima, da naj več ne govorita v tem imenu nobenemu človeku.“²⁾

3. Premišljuj stanovitnost aposteljnov v češčenju presvete Trojice.

Ko so veliki duhovni in pismarji Petra in Janeza zopet noter poklicali in jima ostro prepovedali, da nimata nikoli več v Jezusovem imenu učiti, sta odgovorila: „Sodite sami, če je prav pred Bogom, vas bolj slušati kakor Boga. Ne moremo namreč, da ne bi govorili, kar smo videli in slišali.“³⁾ Oni pa so jima zažugali in ju spustili; ker niso našli, kako bi ju kaznovali. Ko sta tedaj ta dva aposteljna k drugim učencem prišla in povedala, kaj se je bilo prigodilo, so vsi svoj glas povzdignili, hvalili in prosili Boga, naj bi jim dal moč zoper vse skušnjave in preganjanje. In ko so tako molili, potresel se je kraj, kjer so bili zbrani, in oni so bili vnovič s svetim Duhom napolnjeni in poterjeni. In so pridigovali z velikim zaupanjem in brez strahú besedo Božjo, in so pričali z veliko močjo, da je Kristus

¹⁾ Ap. Dj. 4, 5—12. ²⁾ Ap. Dj. 4, 13—17. ³⁾ Ap. Dj. 4, 18—21.

od mrtvih vstal. Delali so tudi velika znamenja in čudeže med ljudstvom, tako da se je število vernih vsak dan množilo.

To je velike duhovne tako jezilo, da so vse aposteljne vjeli in v ječo djali. Toda angelj Gospodov je prišel po noči k njim, jim je ječo odperl, jih ven peljal in jim rekel: „Idite, stopite in govorite v tempeljnu ljudstvu vse besede tega življenja.“¹⁾ Tedaj so šli naravno v tempelj, in so učili. Med tem se je zbor sèšel, in djali so, naj se aposteljni jim iz ječe pripeljejo. Ker pa ni bilo nobenega v ječi, so prišli nazaj služabniki, in so djali: Ječo smo sicer našli dobro zaperto in stražo pred njo; ko smo pa ječo odperli, ni bilo nobenega v nji. Čez to so se ti gospodje dokaj čudili in niso vedeli, kaj bi si mislili ali kaj bi rekli. Med tem je prišel nekdo in je povedal, da aposteljni v tempeljnu učijo.²⁾

Tedaj jih je šlo več njih iz zбора s svojimi služabniki in so jih pripeljali, vendar pa brez sile, ker so se ljudstva bali, ter so jim rekli: Ali vam nismo hudo zažugali, da nimate več v Jezusovem imenu učiti? Vi pa ste napolnili Jeruzalem s svojim ukom, in hočete na nas pripraviti kri tega človeka. Aposteljni pa so odgovorili: „Boga je treba bolj slušati, kakor ljudi. Bog naših očakov je obudil Jezusa, ki ste ga vi na les obesili in umorili. Tega je Bog poglavarja in zveličarja povišal, da dá pokoro Izraelu, in odpusčenje grehov.“ Te besede so z jezo poslušali in so mislili aposteljne umoriti. Vstal je pa neki farizej v zboru, Gamaliel po imenu, učenik postave, častitljiv vsemu ljudstvu; in je ukazal možé malo časa ven peljati. On jim je rekel: Možje Izraelci! pomislite dobro pri teh ljudeh, kaj hočete storiti. Jaz bi vam svetoval, da jih pustite! Zakaj če je od ljudi ta naklep ali to delo, se bo razderlo; če je pa od Boga, ne bote ga mogli razdreti; in tu bi se vi še Bogu postavljali. In zbor mu je prav dal. Rekli so pa, vse aposteljne

¹⁾ Ap. Dj. 5, 19—20. ²⁾ Ap. Dj. 5, 19—25.

pretepasti, in so jih spustili. Aposteljni pa so šli veseli spred zbora, ker so bili vredni spoznani, zavaljo Jezusovega imena zasramovanje terpeti, in niso nehali v tempeljnu in po hišah vsak dan učiti in oznanovati Kristusa Jezusa.“¹⁾

Posnemajmo tedaj svete aposteljne in častimo presveto Trojico z besedo in z djanjem, ter recimo:

Hvaljena in češčena bodi presveta Trojica sedaj in na vekomaj. Amen.

O najsvetejša Trojica, Bog Oče, Sin in sveti Duh! jaz te molim in častim kot svojega preljubega, edinega Boga, Kralja in Gospoda; in spoznam z največo ponižnostjo in s spoštovanjem, da si kralj vseh kraljev, in Gospod vseh gospodovavcev. Ti si alfa in omega, to je, začetek in konec vseh reči; začetek brez začetka in konec brez konca. Ti sam si, kateri si; ker tvoje bitje je najviše, prvo, najbolje in najpopolniše. Vse druge reči imajo svoje bitje od drugod, in tako rečem, le izposojeno; in vse njih bitje izhaja in je odvisno od tvoje vsegamogočne besede, volje in moči. Zato hočem svete aposteljne posnemati in vse ljudi k tvojemu spoznanju, k tvoji pokorščini in službi vabiti. Jaz hočem z besedo in z djanjem, z molitvijo in z dobrim zgledom k spreobrnjenju krivovercev in nevernikov pomagati. Jaz hočem vsem, kolikor je v moči, s kraljevim prerokom prigovarjati: Pridite, in molimo Gospoda! pokleknilimo in jokajmo pred Gospodom, ki nas je vstvaril! ker On je naš Bog in Gospod. O mogočni Bog vojskinih trum! odpusti in dodeli! odpusti, kar sem kedaj zoper tvoje Božje veličastvo grešil, dodeli, da bom v prihodnje tvojo Božjo čast širil in tebi največe spoštovanje, največo čast in službo z dušo in s srcem, z ustmi in z besedami, z djanjem in pobožnim življenjem vselej skazoval, kateri vselej živiš in kraljuješ od vekomaj do vekomaj. Amen.

¹⁾ Ap. Dj. 5, 28—42.

Drugi odstavek.

Od neskončnih popolnosti Božjih.

Naj se bere ob nedeljah, ali pa na praznik presvete Trojice.

„Hvalite Gospoda, povišujte ga, kolikor morete: saj on je večji kakor vsaka hvala.“ (Sir. 43, 33.)

Zato da bolj umeš, kako vsegamogočen, moder in do-brotljiv Bog je presveta Trojica, hočemo zmed njegovih neskončnih popolnosti tukaj samo tri Božje lastnosti na kratkem premišljati in razlagati.

1. Premišljuj Božjo vsegamogočnost.

Ta je tako velika, da je Bog neizmerno veliko nebo, dokaj veliko zemljo, z vsemi rečmi, ki so v njih, v enem trenutku, iz nič, brez truda z eno besedo vstvaril, in jo, da tako rečem, s tremi persti derži. Kdo zamore to neskončno vsegamogočnost Božjo zapopasti? Toda tukaj njegova vsegamogočnost nima še konca, temveč ona zamore še večje reči, in še neskončno več storiti. Kakor je namreč Bog ves svet vstvaril, tako bi lahko še tisoč in neštevilno svetov vstvaril. In akoravno zunaj tega sveta ni več nobenega prostora, vendar bi Bog lahko še potrebni prostor naredil za tisoč in še več družih svetov, in te neštevilne svete tako postavil, da bi bili eden zraven drugega. — In kakor zamore Bog vse storiti, zamore tudi vse spremenjati, nadaljevati in ohraniti, ali pa zopet uničiti in sicer veliko lože, kakor morem jaz en prašek odpihniti. Zato bi on lahko v enem trenutku svet in nebo z vsem, kar je v njih, uničil. V enem trenutku zamore on veliko goro tisoč milj daleč potisniti, v enem trenutku lahko zemljo vzdigne in med zvezde postavi. V enem trenutku lahko vse kamnje v zlato spremeni, vodo v balzam in ljudi v angelje. Ali ni to velika mogočnost? Ali ni to vsegamogočen Bog, kateri zamore vse to v enem trenutku storiti?

Ne samo pa, da zamore Bog vse to sam storiti, ampak zamore vse to storiti brez težave in brez truda.

On dela vse brez truda, zamore vse vselej in v enem trenutku, ko bi mignil, storiti; zamore vse storiti, in mu ni treba pomagavca, mu ni treba nobenega orodja. Ako bi tedaj hotel goro prenesti ali odmakniti, ni mu treba vstati in svojih moči napenjati, on ostane mirno in pokojno, kjer je, in gora bi sama od sebe na njegovo povelje se odmaknila, kamor bi Bog hotel jo prestaviti. Ako bi hotel neizmerno veliko skalo kviško vzdigniti, ne bi potreboval nobenega orodja, nobenega pomagagača, še premišljal ne bi, kako in kje treba skalo zgrabiti, temveč le rekel bi, in v tistem trenutku bi bila skala že gor do solnca vzdignjena. Ako hoče bolnika ozdraviti, ni mu treba zelišč in zdravil, temuč samo reče, in bolnik ozdravi, in ozdravi popolnoma. Te in enake reči brez konca in kraja zamore Bog storiti, brez truda, brez težave, brez vsake pomoči, brez vsake zamude. Zadosti da hoče, in to tudi zamore.

Zato tedaj ponižno molimo, častimo in hvalimo tega vsegamogočnega in čudovitnega Boga, tega Boga, ki ima tako čudno moč in oblast, in bojmo se ga. Oh! kako more biti človek tako prederzen, da jezi in žali tega vsegamogočnega Boga, kateri ga zamore pri ti priči kazniti? kateri ga zamore pri ti priči narediti hrome, kruljevega, nemega, slepega in gluhega; in tudi zamore storiti, da človek pri ti priči umerje, in da se pogrezne v pekel z dušo in s telesom. „Bojte se njega, pravi Kristus, kateri zamore dušo in telo v pekel pogrezniti!“

2. Premišljuj neskončno vsegavedočnost Božjo.

Ta je tako nezapopadljiva, da je vsi angelji in svetniki na vekomaj ne morejo zapopasti. Bog vé vse, kar je in kar se godi na svetu; on vé vse, kar se godi v peklu; on vé vse, kar se godi v nebesih; on pozna vseh stvari lastnosti, podobe, barve, gibanje, želje, hrepenenje, nagibe, misli, besede in djanje; on pozna vse črvice, mušice, muhe, tiče, živali, ljudi in angelje; on vé, koliko dlak ima vsaka žival, koliko kapljic kervi,

kakošno moč; on vé, koliko zvezd je na nebu, koliko kapelj v morji, koliko praškov v zraku, koliko peska na zemlji, koliko listja na drevju, koliko travic na travnikih in senožetih, koliko kapelj dežja v oblakih, koliko kosti in reber, koliko kervi in udov v vsakem človeku posebej, in v živalih, tudi koliko žilic v vseh cvetlicah, listih in travicah; on vidi in pozna vselej vse; on vidi, ko list z drevesa pade, ko se žival giblje, ko kdo diha. In to vse vidi in pozna ne samo v tej naši deželi, ampak v vseh deželah celega sveta, povsod in vselej. Zato je njegovo znanje brez mere, to je, je nezapodljivo.

On vidi in ve vselej, kaj ti misliš. On sliši vse, kar ti govoriš. On ve vselej tvoje nagone in nagibe. On ve vse misli, kar si jih svoje žive dni mislil. On ve, koliko besed si svoje žive dni govoril. On ve, kaj si vse svoje žive dni delal in storil. In to vse ve on tako na tanjko, kakor da bi ti vse to še le sedaj govoril, mislil in delal. Vse to je tako globoko v svoj spomin ali vsegavedočnost vtisnil, da ne bo tudi najmanjše reči od vsega tega na vekomaj pozabil. On bo na vekomaj vsak trenutek na to mislil in ne za trenutek kaj pozabil. On ve tedaj prav dobro, kar si pred enim letom, ali pred desetimi leti, ali sedaj ta trenutek storil, mislil ali govoril, kakor da bi se bilo še le ta trenutek godilo. On na vekomaj ne pozabi, kar si iz ljubezni do njega storil; in tudi ne pozabi na vekomaj, kar si ga žalil, temveč misli na vekomaj tako dobro, kakor da ne bi imel nič drugega delati, kakor samo na te misliti.

In kar sem ti rekel od tebe, moraš si misliti tudi od vseh ljudi; ker Bog vselej na vsakega človeka tako gleda, kakor da ne bi bilo nobenega drugega človeka na svetu. Zato imejmo tega Gospoda Boga vedno pred svojimi očmi, in bojmo se ga žaliti; delajmo vse iz ljubezni do njega, da njemu dopademo; ker pozna vse, tudi najmanjša dobra dela, in nam je za nja, da tako rečem, hvaležen, in jih nikoli ne pozabi, ter jih veko-

maj plačuje. Toda varujmo se dobro, da ničesar ne storimo, kar bi ga žalilo; ker tudi tega nikdar ne pozabi, in tudi pozabiti ne more. — Oh! da ne bi bil nikoli razžalil tega vsegavedočega in preljubeznjivega Boga in Gospoda! Poglej o Gospod! ti veš vse stare in nove reči, ti veš vse, kar se godi in kar se je godilo. Tvoje znanje je čudovito v meni, pred mano in od mene. Oh! zakaj sem grešil pred tabo, svojim vsegavedočim Bogom in Gospodom?

Potem je treba vedeti, da, akoravno ima Bog tolikaj misliti in vredovati in vladati, on vendar vse ve, kar se godi na svetu, v nebesih, na zemlji in v peklu od toliko tisoč angeljev in ljudi; modro vreduje in vse vlada brezskerbno in brez vsake zmotnjave. Vsredi toliko skerbi, misli in opravil je on brez skerbi in nič ga ne more motiti; temveč on se vedno veseli v nebesih s svojimi svetniki tako, kakor da ne bi imel nobene skerbi, Nobene misli. Tako tudi ne more noben človek na celem svetu kaj storiti, česar ne bi Bog naprej vedel. Nobena stvar ne more z udom gibati, ako ji Bog tega ne dovoli. In vendar vse te neskončne skerbi ne delajo najvišemu Bogu nobenega nepokoja, nobene zmotnjave, ampak le radost in veselje. Na zadnje je Božja vsegavedočnost tudi natanjšna, da vsako reč popolnoma pozna od zunaj in od znotraj, in pozna njeno bitje in lastnosti, in sicer veliko bolj, kakor mi sami sebe, ali svoja dela poznamo. On pozna veliko bolje naše serce, naše nagone, naše želje in misli, kakor mi sami; on vé tisočkrat bolje, kaj mislimo storiti, kakor mi sami. Mi mislimo večkrat, da imamo dober namen; in vendar je naš namen v Božjih očeh lažnjiv, in delo, ktero mislimo dobro in zaslužno, je morebiti v Božjih očeh greh in gnjusoba. In to je, kar je svetnike vselej v strahu in ponižnosti ohranilo, ker niso vedeli, so li njih dela dobra in Bogu zares dopadljiva ali ne. Zato je govoril sveti Job: „V skerbi sem zavoljo vseh svojih del, ker vem, da grešniku ne

prizaneses. ¹⁾ Molimo tedaj, častimo in bojmo se prečudne in neizmerne Gospodove modrosti.

3. Premišljuj neskončno dobroto Božjo.

Ta Božja lastnost ni manjša od njegove vsegamo-gočnosti in vsegavedočnosti; saj kar zadeva njeno vnanje delovanje, govori o njej sveto pismo tako le: „Dober je Gospod vsem, in njegovo usmiljenje je do vseh njegovih del.“ ²⁾ V vseh njegovih delih namreč se kaže Božja ljubezen in dobrota, ki jo vsem svojim stvarém skazuje: tudi v grešnikih, njegovih sovražnikih, ker Bog tudi njim dobrote skazuje, ki ga vendar žalijo. Vsak smertni greh Boga tako strašno žali, da se ne da dopovedati; ker vsak smertni greh mu dela neskončno, nezapopadljivo in neizrekljivo sramoto in nečast, ker stvar svojega stvarnika zaničuje in žali. Vendar je on tako dober in dobrotljiv, da grešnika, ki mu je to sramoto storil, in še vedno dela, vendar še živega ohrani in terpi. In ko tudi ve, da se ne bo nikoli spreobernil, temveč še veliko duš zapeljal, pusti ga vendar ne samo živeti, temveč mu tudi še veliko dobrega dela; dela, da ga solnce obsija, daje mu zdravje, živeža, obleke, srečo in bogastvo; terpi, da prejema svete zakramente, da vživa njegovo teló v svetem Rešnjem zakramentu; daja mu svojega svetega angelja, da ga svari; in da ga opominjajo dobri ljudje, pridigarji in učeniki in da bere dobre bukve; in še celo on sam mu neprenehoma k sercu govori, naj se za časa spokori, naj ne pusti, da prejde čas in priložnost, in naj svojega serca ne oterpne.

Ako tedaj grešnik s pravim kesom in z resnično pokoro se zopet k njemu oberne, tisti trenutek svojo jezo popusti, in on mu popolnoma odpusti. Če pa grešnik zopet greši in potem zopet obudi kes in žalost, in se ogiba priložnosti greha, on mu zopet odpusti. In če tisočkrat greši in tisočkrat kes in žalost obudi, in se resnično spokori; on mu vselej zopet odpusti. Pomisli,

¹⁾ Job. 9, 28. ²⁾ Ps. 144, 9.

o človek! to nezapopadljivo dobroto in dokaj poterpežljivo Božje usmiljenje. Ako bi kdo cesarja v obraz bil, ali bi mu cesar odpustil? Ako bi kdo po zadobljenem odpuščenji ga zopet bil, ali ne bi takega hudobneža koj obesili? In vendar je naš Bog tako dober, da se da tisočkrat v obraz biti, zapljuvati in z nogami teptati; in vendar odpušča v enem trenutku vsa ta strašna razžaljenja in krivice. Hvali tedaj to neskončno dobroto Božjo, in premišljuj na dalej, koliko milijonov strašnih smertnih grehov vsak dan ljudje delajo, umorov, prešestvanja, tatvin, preklinjevanja in krivic; vendar je ljubeznjivi Bog tako neskončno usmiljen, da vse to prenaša. Akoravno pa ga vsak greh neskončno žali, vendar ne kaznuje koj tistih mest in krajev, kjer se greši, z ognjem, smolo, lakoto in draginjo, ali z drugimi zlegi, temveč jim še dobrote skazuje in zlega ovaruje. Kako bi mogel on to delati, ako ne bi bil neskončno dobrotljiv? O najdobrotljiviši Bog! sedaj spoznam nekoliko tvojo neskončno dobroto, s katero svet vladaš in ohraniš.

Na zadnje je ljubeznjivi Bog tako dobrotljiv, da, ko mu človek kaj dopadljivega stori, on s toliko hvaležnostjo sprejme, da mu to neizmerno poplača; in če je tudi majhina reč, on jo vendar tako sprejme, kakor da bi bila, Bog ve, kako velika reč. In če kdo tudi ne more ničesar storiti, temveč ima le dobro voljo, ali bi rad kaj dobrega storil, sprejme Bog resno dobro voljo tako, kakor da bi bilo delo storjeno. Naposled, ako ravno Bog ničesar od nas ne potrebuje, vendar mu dopadejo naša dobra dela tako, kakor da bi ž njimi njemu veliko službo storili. Tedaj bo Kristus pri sodbi rekel: Prav, pobožni in zvesti hlapec! ker si to storil, zato, ker si vedel, da meni to dopade, ti hočem to na vekomaj plačati! — Ali ni to dobrotljiv, ljubeznjiv Bog? Ali ni naš Bog neskončno darežljiv? Služimo tedaj temu ljubemu Gospodu in Bogu, ljubimo ga, hvalimo njegovo neskončno vsegamogočnost, modrost in dobroto, in ča-

stimo ga posebno s tem, da molimo pogostoma tri Božje čednosti.

Hvaljena bodi najsvetejša Trojica, neskončni Bog, sedaj in na vekomaj! Amen.

Djanje vere.

O najsvetejša Trojica! jaz klečim pred tronom tvojega Božjega veličastva, in molim tebe Boga Očeta, Sina in svetega Duha. Verujem in spoznam s sveto katoliško cerkvijo, da si edini, neskončno popolnoma Bog, edin v bitji, trojin pa v osebah. Verujem in spoznam, da si ti tako popolnoma bitje, da imaš sam v sebi vse dobrote, vso blaženost in vse popolnosti, ki se morejo misliti, želiti in hoteti. Verujem in spoznam, da ti, nebeški večni Oče! si od vekomaj rodil svojega večnega Sina, ki je popolna podoba tvojega Božjega bitja. Verujem in spoznam, da ti, Bog Sin! svojega Očeta z večno, neskončno ljubeznijo ljubiš in da tudi Bog Oče tebe neskončno ljubi, in da je ta neskončna osebna ljubezen vaju dveh sveti Duh. Verujem in spoznam, da ti, sveti Duh! od Očeta in Sina izhajaš, in da si ž njima vred edin, neskončno popolnoma Bog in Gospod. Verujem in spoznam, o presveta Trojica! da si ti naš Stvarnik in Ohranivec, naš Odrešenik in Zveličar, naš posvečevavec in plačevavec; da od tebe vse nebeško in pozemeljsko, telesno in duhovno, časno in večno dobro pride; da si ti najviši Gospod in kralj nebes in zemlje, in da nobena stvar ne more tvoji moči zoperstati. Verujem in spoznam, hvalim in častim tvojo neskončno vsegamogočnost, dobroto in pohlevno prosim po tvoji največi modrosti, po tvoji največi vsegamogočnosti, s katero zamoreš pomagati po tvoji vsegavedočnosti, s katero znaš in veš pomagati: da mi s svojo dobroto pomagaš, me ohraniš in zveličaš. Amen.

Djanje upanja.

O Gospod! blagor njim, kateri v tvoji hiši prebivajo! Oni te bodo na vekomaj hvalili in nikoli se naveličali, ker ne bodo nikoli jenjali tebe goreče ljubiti. Oh, najdobrotljiviši Bog! moja tolažba in moje upanje, moja moč in moje zveličanje, moje veselje in moje življenje, moj začetek in moj konec, na zadnje moje neskončno, večno zveličanje! Jaz te prosim po tvoji neskončni vsegamogočnosti, vsegavedni in previdni modrosti in neskončni dobroti: usmili se me, da me tvoja vsegamogočnost reši, tvoja modrost razsveti in tvoja dobrota vodi in pripelje v večno življenje. Amen.

Djanje ljubezni.

1. O najljubeznjiviši Bog! jaz te čislam in ljubim čez vse, ker si ti vsegamogočni, vsegavedoči in najdobrotljiviši Bog in Gospod. Jaz te ljubim, ker si ti mene ljubil od vekomaj, in me hočeš tudi na vekomaj ljubiti. Jaz te ljubim, ker si moje ljubezen z neštevilnimi dobrotami zaslužil. Jaz te hočem tedaj ljubiti, kolikor morem, zato da tvojo Božjo ljubezen s spodobno ljubeznijo povernem. Rani tedaj, o Bog! moje serce s pšico svoje sladke ljubezni, zato da te goreče in stanovitno ljubim v Kristusu, s Kristusom, po Kristusu, z vsemi angelji in ljudmi, ki Boga ljubijo. Amen.

2. O najdobrotljiviši Bog! jaz te ljubim in želim te ljubiti v času in v večnosti! Amen.

3. O najljubeznjiviši Bog! jaz te ljubim in te hočem ljubiti iz celega serca, iz cele duše, iz cele pameti in iz cele svoje moči. Ker je pa moja ljubezen slaba, majhna, nepopolna, mlačna in nestanovitna, zato prosim tebe, o najdobrotljiviši Jezus! da nadomestiš ti z gorečo ljubeznijo svojega serca, kar manjka mojemu sercu in moji ljubezni. Amen.

4. O Bog, ti večna resnica, zvestoba in dobrota! jaz verujem v tebe, upam na tebe, ljubim tebe čez vse, in

te prosim, dodeli mi, da bom krepkeje veroval, terdneje upal, bolj goreče ljubil, in svoje grehe vedno bolj obžaloval. Amen.

Osemnajsto poglavje.

Kristusova slava se kaže v zakramentu presvetega Rešnjega telesa.

Pervi odstavek.

O prazniku svetega Rešnjega telesa.

Za ta praznik.

„To je kruh, kateri z nebes pride.“ (Jan. 6, 50.)

Ta praznik se ni obhajal v prvih časih katoliške cerkve, temveč se je začel še le okoli 1200 po Kristusovem rojstvu, kar se je tako le godilo: V Lutiški škofiji na Kornelijevi gori je bila sveta devica, Julijana po imenu, ki je od mladih nog pobožno živela, večkrat se zamaknila, in več prikazen imela. Ta sveta devica je večkrat v svojih molitvah videla, kakor da bi bila luna počena. In ker je le večkrat to prikazen imela, tedaj je Boga prosila, naj ji razodene to skrivnost, ali naj ji svojo voljo pové. Na zadnje ji je Bog to tako le razodel: Luna pomeni cerkev, ki dobiva svojo svetlobo od Kristusa, ki je solnce pravice; razpok pa pomeni, da manjka en praznik, namreč praznik presvetega Rešnjega telesa, ki ga hoče Bog v svoji cerkvi imeti. Tedaj ji je ukazal, naj ta praznik obhajati začne, in stori, da ga bodo tudi drugi obhajali. Ponižna devica se je zgovarjala, da ona nima ne oblasti ne moči, da bi mogla ta praznik v cerkev vpeljati; tedaj je Boga prosila, naj si izvoli za to kakošnega visoko postavljenega duhovnika. Bog pa ji je vselej le to odgovoril: Tebe sem za to izvolil in nobenega drugega.

Celih dvajset let je Julijana Boga s solzami prosila naj ji te butare ne nalaga; kolikor pa se je bolj nevredno mislila, toliko bolj je Bog v njo silil, da naj stori, kar ji je ukazal, dokler ni na zadnje vsega tega razodela nekemu korarju v Lutihu, ter ga prosila, naj na vso moč si prizadeva, da bi se ta praznik vpeljal. Ta korar je čez to reč govoril z mnogimi učenimi gospodi in je dosegel to, da so bili vsi vneti za vpeljanje tega novega praznika. O tem času je živela druga velika služabnica Božja, Izabela se je klicala, kateri je Bog v zamaknjenji razodel, da je sveta Trojica od vekomaj sklenila vpeljati ta praznik, in da je sedaj čas prišel, da se ima v blagor ljudi praznik začeti obhajati. Videla je tudi v svojem zamaknjenji, da so vse angeljske verste pred Božjim tronom klečale in goreče prosile, naj Bog ta praznik v uterjenje katoliške vere in v tolažbo revnih ljudi le kmalo vpelje. To razodenje je bilo poterjenje poprejšnega, tedaj so omenjeni gospodje toliko bolj poterjeni bili v svojih naklepih.

Ko so pa to svojo misel drugim razodevali, so jim vsi zoper govorili, rekoč: sveto Rešnje telo se dovolj časti vsak dan pri sveti maši; na ženske čenčarije pa se ni treba ozirati. Vendar pa se je v Lutiški cerkvi svetega Martina ta praznik vpeljal, in potem vsako leto stano vitno obhajal, akoravno so imeli duhovni tiste cerkve zastran tega veliko prenašati. Poznej je prišel papežev poslanec na Nemško, in je naznanil, da se ima ta praznik vpeljati in praznovati; dokler je bil ta poslanec na Nemškem, so obhajali praznik, ko se je bil pa zopet vernil in deželo zapustil, se je tudi ta praznik koj zopet opustil.

V celi tej zgodbi moramo opazovati zopet to resnico, da Bog se najraj razodeva ponižnim in pohlevnim.

2. Premišljuj ukaz rimskega papeža, da se ima ta praznik po celi katoliški cerkvi praznično in slovesno obhajati.

Med tem pa pravijo, da se je ta-le čudež zgodil. Neki mašnik v Bolzeni na Laškem je dvomil, ali je po izrečenih besedah posvečenja zares Kristus v posvečeni hostiji. Tu se mu po povzdigovanji Kristus v hostiji prikaže tako, kakor ga je bil Pilat ljudstvu pokazal, rekoč: Ecce homo! to je, poglej! človek. Njegova sveta kri pa je tekla v kelih. Mašnik se je te prikazni prestrašil, in zato ga je s korporalom zakril, da bi ga nobeden ne videl; ali koj se je Kristusova podoba v korporalu prikazala. Ta korporal so poslali papežu. *)

Papež Urban IV. je na to koj pisal vsem škofom, in ukazal, da se ima praznik svetega Rešnjega telesa vsako leto obhajati. Ker je pa med tem, ko je ukazoval, da naj se ta praznik povsod vpelje, papež umerl, se je splošno vpeljanje tega praznika zopet skoraj za sto let zakasnilo, dokler ni papež Janez XXII. leta 1315. vnovič ukazal, da naj se ta praznik obhaja in je velike odpustke dodelil tistim, ki ga bodo obhajali. Tako je bil tedaj ta praznik vpeljan, in se do naših časov vsako leto pobožno obhaja, tako slovesno kakor katerikoli drug velik praznik. In spodobi se tudi zares, da se obhaja prav praznično, ker to terja prvič samo presveto Rešnje telo Jezusovo in drugič dolžno spoštovanje in naša hvaležnost proti Jezusu. Ker med letom pogostoma prejmljemo ta presveti zakrament in po njem toliko gnad in milosti dobivamo, spodobi se tudi v resnici, da imamo en dan v letu, ko ga z največo pobožnostjo očitno počastimo in Bogu spodobno hvalo dajemo za vse dobre, ki jih tako vsem vernim skazuje.

---

*) Kirchenlexikon von Wetzer und Welte pod besedo Bolsena pravi, da se je ta čudež zgodil leta 1264. Sam čudež pa pripoveda tako-le: da je mašnik *po nemarnosti izlil med mašo eno kapljo posvečenega vina (svete Rešnje Jezusove kervi): da bi bil svoj pregrešek zakril, je korporal koj vkup spravil, na kateri je bila kaplja padla. Ali kako se je mašnik prestrašil, ko se je skoz korporal poznal kervav madež v podobni hostije! Ta korporal se še dan današnji hrani v stolni cerkvi v Orvieto na Laškem. Prestavlja vec.

3. Premišluj, kako nas ta praznik spodbada in opominja, da naj presveto Rešnje telo spodobno častimo.

Sveta katoliška cerkev govori na ta praznik vsem vernim kristjanom: Glejte! toliko dobrot prejemljemo od tega najsvetejšega zakramenta, da jih ni mogoče popisati ali dopovedati. Pomislite le, dragi kristjani! kolika milost je to za nas, da naš Bog in Gospod noč in dan vselej osebno med nami prebiva, in je pripravljen nas vsak čas poslušati, in to ne samo na enem kraju, ali v eni cerkvi, ampak na vseh krajih in v vseh cerkvah, kjer se ta presveti zakrament hrani. Ali ni to neizrečeno velika čast za nas? Ali ni to velika milost in nezapodljiva ljubezen, da se najvišji neskončni Bog tako ponižuje, da je med nami ubogimi červiči te zemlje osebno, z dušo in s telesom, kot Bog in človek pričejoč, in da noč in dan z nami prebiva? Kdor to malo pomisli, in s pravo, živo vero premišljuje, se ne more dovolj čuditi, ter Boga hvaliti. Ali vi, mlačni verni! vi verujete sicer, da je Kristus zares pričejoč v svetem zakramentu; ali to verujete z mlačno ali celo mrtvo vero; zato ne marate dosti za Boga v tem zakramentu pričejočega, in tedaj mu tudi ne skazujete spodobnega spoštovanja, spodobne časti in pobožnosti. Oh! verujte zares, in skazujte mu tako čast, ljubezen in ponižnost, kakor jo zasluži pričejočnost Božjega veličastva, in kakor vas s svojim zgledom učijo angelji in svetniki v nebesih. „Ta je kruh, kateri z nebes pride!“ Kaj bi storil, ljubi moj kristjan! ako bi se ti Kristus prikazal očitno in v velikem veličastvu? Ti bi gotovo prav ponižno pred njega pokleknil, vso mogočo čast in spoštovanje bi mu skazal, in iz celega serca bi ga prosil, da naj ti bode milostiv. Ali gotova resnica je, kakor uči katoliška cerkev, da je Kristus v zakramentu altarja tako resnično in osebno pričejoč, kakor da bi očitno v svoji pravi podobi pred nami stal. Kako je pa to, da mu skazuješ tako malo časti in spoštovanja? To izhaja od tod, ker ne veruješ

terdno in živo, in ker po veri ne živiš. Ti praviš sicer z ustmi: verujem! s srcem pa ne veruješ prav terdno, da je Kristus na altarji kot Bog in človek pričejoč.

Zato, ljubi moj kristjan! obnašaj se po nauku svete katoliške cerkve, in živi v prihodnje bolje po svoji veri, kakor do sedaj. Kedar si pri sveti maši, ali klečiš pred svetim Rešnjim telesom, obrni svoje oči k sveti hostiji, in veruj terdno, da te iz nje Kristus s svojimi Božjimi očmi prijazno gleda. Da tim več gnad od tega presvetelega zakramenta zadobiš, počasti večkrat Jezusa Kristusa v tem zakramentu pričejočega, ter reci:

Hvaljen in češčen bodi najsvetejši zakrament od vseh vernih na zemlji, in od vseh svetih v nebesih! Amen.

Gospod Jezus Kristus, ti skrit Bog in Zveličar! verujem in spoznam s sveto katoliško cerkvijo, da si zares pričejoč v najsvetejšem zakramentu altarja. Saj si ti sam rekel: „To je moje telo!“ Zato te v zakramentu svetega Rešnjega telesa z največim spoštovanjem molim, kakor te molijo svetniki v nebesih. Hvalim in častim tvojo Božjo vsegamogočnost, neskončno modrost in dobroto, ktera je ta presveti zakrament postaviti zamogla in hotla, zato da je nebesa z veseljem, in zemljo z milostmi napolnila. Pridite tedaj, vsi prebivalci nebes in zemlje! pridite molit presveto Rešnje telo našega Gospoda Jezusa Kristusa; hvalite in molite to živo hostijo! častite to najsvetejšo daritev! prosite z mano vred pod temi podobami skritega Gospoda, in recite: O Jezus, naša daritev in naš duhovnik, naš srednik in spravnik! oh! spravi nas s svojim nebeškim Očetom. Oh! daruj za naše grehe svoje zadostenje, za naše dolgé svoje plačilo, za naše zaslužene kazni svoje bitko terpljenje in smert. Daruj mu svoje zasluge, čednosti in svoje sveto življenje v nadomestjenje zaslug in čednost, ktere nam manjkajo! Kaj bomo pa mi tebi darovali v zahvalno daritev? Mi ti darujemo svoja serca, polna ljubezni in hvaležnosti, svoje jezike v tvojo hvalo, in vse svoje moči v tvojo službo. Darujemo ti vso čast in službo, ki ti jo je kedaj

zmagovavna in vojskovavna cerkev skazala, skazuje, in bo v prihodnje skazovala; in te prosimo klečé in ponižno, dodeli nevernim luč svoje gnade, in pomnoži v nas vernih vero, upanje in ljubezen, ponižnost, spokornost, hvaležnost in druge čednosti; zato da tebe, svojega skrivnega skritega Boga in Zveličarja, tukaj v presvetem Rešnjem telesu spodobno molimo, pobožno darujemo in vredno prejemamo, tamkaj pa v nebesih na vekomaj gledamo in vživamo. Amen.

Drugi odstavek.

Presveto Rešnje telo treba z največo ponižnostjo prejemati.

Pred svetim obhajilom.

„Gospod! nisem vreden, da greš pod mojo streho; temveč reci le z besedo in moja duša bo ozdravljena. (Glej Mat. 8, 8.)

1. Premišljuj, za kaj nam katoliška cerkev te ponižne besede evangeljskega stotnika na jezik stavlja; namreč zato, da se od njega ponižnosti učimo.

Sveta cerkev nam hoče s temi besedami reči: Glejte, ljubi kristjani! k svetemu obhajilu, ali k vrednemu prejetju presvetega telesa Jezusa Kristusa, vašega Odrešenika, so potrebne mnoge čednosti, vendar pa najbolj ponižnost in ljubezen. Kdor stopi k Božji mizi brez teh dveh, zadobi ali prav malo, ali celo nobene gnade; kdor pa s tema dvema sveto obhajilo prejme, njega Jezus obsuje s svojimi gnadami. Kolikor večo ljubezen in ponižnost človek obudi in kaže, toliko večo gnado zadobi. Da se zamoremo pa v resnici ponižati, hočemo razločno premišljevati, kako revni in nevredni smo, ta presveti zakrament prejeti.

2. Premišljuj, da se ima človek ponižati premišljevaje svojo veliko revo.

Človek je bil sicer od Boga popolnoma vstvarjen; po Adamovem grehu pa je zgubil Božjo gnado in vso popolnost. Kakor hitro je bil namreč on grešil, zgubil

je vso poprejšno svetost, in v kraljestvu njegove duše je postalo vse narobe. Telo je začelo se zoperstaviti svoji lastni duši in ni hotlo biti več podložno. Peteri občutki so postali živinski, in so začeli iskati svojo slast in poželjivost. Um, spomin in volja, te tri dušne moči, so postale skažene, vse posvetne, stemnjene in hudobne. Pravičnosti in pobožnosti ni bilo več; namesti nju sta greh in hudobnost začela gospodovati v človeški duši. Tako je postal človek, kakor hudobni duh, gnjusoba pred Bogom in vsemi angelji.

To se je godilo ne samo v Adamu, ampak tudi v v vsakem drugem človeku (vendar moramo izvzeti Kristusa in Marijo); saj v toliki revi smo bili vsi spočeti in rojeni. Zato so naši občutki in naše moči tako popačene, in je naše serce tako k grehu nagnjeno, in tako polno hudobnosti, da je ni hudobije na svetu, ktera ne bi imela svoje korenike v njem. Te korenike ležijo tako globoko v serci skrite, da jih človek brez Božjega razsvetljenja ne more spoznati, in zato tudi ne more in noče verovati, da je tako hudoben in reven.

3. Premišljuj se od glave do nog, zato da se bolj spoznaš.

Pervič, preglej dobro svojih pet občutkov. Ti so tako popačeni, da sami od sebe nič drugega ne delajo, kakor hudo. Tvoje oči so radovedne in nagnjene k nečimernosti, in hočejo vse videti, kar se jim zdi prijetno in lepo. Ko slišiš koga priti, ali pa memo iti, hočeš koj videti, kdo da je; in ko slišiš, da se kaj giblje, hočeš koj vedeti kaj se godi. Zato se zbudijo v tvojem serci mnoge nepravne misli, in hudobna poželjivost, in tvoja uboga duša pade v marsikteri smerten greh. Kedar so namreč tvoje oči kakošno reč videle, ali kako osebo, vzrokuje to in budi v tebi večkrat neredno ljubezen; oči se radujejo takega pogleda, v serci se vnamejo pregrešne želje, in te želje postanejo kakšenkrat tako močne, da jih duša ne more premagati in dovoli v pregrešne želje. Ko pa oči človeka zagledajo, ktereга sovražiš, se

obudi v serci koj sovražtvo in jeza proti temu človeku, in duša pade v greh zoper zapoved ljubezni do bližnjega. Tako te tvoje oči v vsakoverstne grehe zapeljejo, posebno kar zadeva požrešnost, napuh in nečistost, in pahnejo na zadnje tvojo ubogo dušo v peklenški brezden.

Ravno tako delajo tvoja ušesa, ki so radovedna, in hočejo vse novice slišati. Ko slišijo nečisto besedo ali pesem, ali ko te kdo hvali in se ti prilizuje, jim to koj dobro dé, in obudé v tebi neko nespodobno dopadenje. Ko pa slišijo zaničevanje, zasramovanje ali kaj takega neugodnega, pripravijo koj tvoje serce v jezo, sovražtvo ali preklinjevanje.

Ko tvoj okus zapazi dobro jed ali prijetno pijačo, mu začnejo koj sline teči, in želi jo vživati, akoravno ti je ta jed ali pijača prepovedana, in nevarna tvojemu zveličanju. Če tedaj tvoja duša ni dovolj močna in vterjena v gnadi Božji, lahko bo okusu vse dopustila in v smerten greh dovolila. Če pa ni prepovedana jed in pijača, se okus odveč je veseli, in ti ješ ali piješ več, kakor ti je treba. Če je pa jed ali pijača slaba, ali kedar je treba se zderžati od dobrih jedi, pa mermraš in nergaš, si čmern in nejevoljen.

Tvoj čut je tako nagnjen k grehu in k sladnosti, da se ne boji za kratko pregrešno veselje zgubiti Boga in vse nebeško veselje in se nepremišljeno vreči v večno terpljenje. On hoče tudi v vseh rečeh svojo zadovoljnost imeti, in si noče nič odtergati; ti hočeš namreč na mehki postelji ležati, hočeš mirno sedeti, hočeš biti dobro oblečen, nočeš terpeti ne vročine ne mraza, in sploh nočeš nikjer na svojem životu nič takega imeti, kar bi ti bilo nadležno ali težavno, in kar bi te znalo čmernega in nejevoljnega storiti.

Glej tedaj, ali nisi zares suženj svojih pet občutkov, kateri čez tebe in nad tabo zapovedujejo. Ako jim pustiš, da ti zapovedujejo, ti otemniijo popolnoma um, in te po sili povlečejo to iskati, kar je telesu prijetno, in tega se

ogibati, kar mu je neprijetno. In ako ravno jih koj ne zadovoljiš, vendar si v vedni nevarnosti, da ti Bog svojo gnado odmakne in dopusti, da tvoji občutki, enako peterim divjim zverim, zoper tebe vstanejo, ki te v vsakoverstne grehe zavlečejo. — O Gospod! ovaruj in reši me teh domačih sovražnikov!

4. Premišljuj drugič tudi svojo znotrajnost, namreč svoje tri dušne moči.

Glej, kako so revne, slabe in hudobne, in sicer prvič tvoj spomin je tako oslabljen in pokvarjen, da si po pravici žalosten tolike reve. Saj ne moreš lahko svojega serca k Bogu povzdigniti in k premišljevanji duhovnih reči; ako si duha tudi malo k Bogu povzdignil, kmalo se zopet raztreseš, ter misliš na posvetne, nepotrebne reči. Kako dolgo pa misliš na hudo, kar si kedaj videl ali slišal? In kako hitro pozabiš na dobro, kar si slišal ali v pridigi ali v spovednici? Kolikokrat ti letajo tvoje misli od ene nečimerne reči do druge, da še sam ne veš, in to tako dolgo, da zapaziš, da te mislijo siliti, v nečiste ali krivične reči dovoliti? Tistikrat še le se zbrihtaš, to pa se zgodi le z Božjo milostjo in razsvetljenjem; in na to se čudiš, da si tako dolgo imel take nečimerne misli. To se godi tudi in sicer največkrat v molitvi in tu vidiš, da je tvoj spomin tako slab, da ne moreš kakšenkrat eno minuto brez raztrešenja moliti. V resnici, ti si reven človek, in se po pravici bojiš! Saj najbolje vseh tvojih dobrih del, namreč molitev, je večkrat tako, da molé grešiš, ker si ne prizadevaš drugih misli med molitvijo si iz glave izbiti; kaj bomo rekli še le od tvojih družih del? In če so že tvoja dobra dela tako zelo nepopolna, ali z grehi pomešana, kaj porečemo pa od tvojih hudobnih del? Glej tedaj, kako reven človek si ti, in da moreš pač po vsi pravici ponižno s svetim Pavlom govoriti: „Jaz nesrečni človek! kdo me bo rešil od telesa te smerti? Milost Božja po Jezusu Kristusu, Gospodu našem.“¹⁾

¹⁾ Rim. 7, 24, 25.

Kar zadeva tvoj um, si tako slep, da ne ločiš kaj je dobro in slabo, kaj je koristno in škodljivo, in tako izvoliš večkrat slabo namest dobrega. Oh! kako reven in slep je tvoj um? saj ne more spoznati, kako neskončno dober je Bog, kako neizrečeno veselje se v nebesih vživa; koliko ceno ima čednost, in kolikanj si človek z dobrimi deli zasluži. Ako bi namreč to tako spoznal, kakor je treba, bilo bi pač nemogoče, da ne bi teh reči goreče ljubil, in prav resno si prizadeval, jih doseči. Ali tudi noče in ne more tvoj um spoznati, kako gerd je greh; kakošna strašna kazen čaka grešnike, in kako grozno se terpi v vicah in v peklu, kako neskončno dolga je večnost, in kako kratko, nečimerno in revno je naše življenje in vsako časno veselje. Ako bi namreč vse to spoznal, kakor gre, bilo bi pač nemogoče, da ne bi teh strašnih reči sovražil, in tedaj prav zares se jih varoval. Ker je pa tvoj um tako oslepljen, zato navadno ima le to za dobro ali slabo, kar se zdi dobro ali slabo telesu, ali poželjivosti. Kar pa je duši zares dobro ali hudobno, tega pa ne more ali noče razumeti, poprijeti in obdržati.

K tej slepoti uma treba še to pristaviti, da človek ne more prav za gotovo vedeti, ali je dobro ali slabo to, kar dela; ali je njegova pobožnost in žalost nad grehi resnična ali lažnjiva; ali je na poti v nebo ali na poti v pekel. Še tako velika je ta slepota, da človek kakšenkrat misli, da je njegovo djanje dobro in krepstno, ko je vendar Bogu nedopadljivo in hudobno. Ker je namreč več grehov, ki imajo nekako podobnost ali sorodnost s čednostjo, zato slepijo tistega, kateri ni od Boga razsvetljen, in tedaj jih za greh ne spozna. To je spokorni David dobro spoznal, ter je k Bogu zdihoval: „Skusi me, Bog! in preglej moje serce; izprašuj me, in spoznaj moje steze, ter glej, če je v meni pot krivice, in me pelji po večnem potu“¹⁾ Vidiš li, kako se raz-

¹⁾ Ps. 138, 23, 24.

svetljeni prerok boji, da bi utegnil biti na nepravi poti, in kako Boga ponižno prosi, naj bi ga na pravo pot peljal?

Kar pa zadeva tvojo voljo, je ona še slabejša, kakor spomin in um. Ona je namreč od Boga odvernjena, počasna in nasprotna proti vsemu, kar je Božje, ali dobro in zveličavno. Svoje lastne škodljive in neredne želje spolnovati pa je urna, hitra in pripravljena; namreč iskati v vseh rečeh svojo lastno korist, svojo čast in svoje razveseljevanje. Človek je tedaj sam od sebe sovražnik Božji, prestopovavec Božjih zapoved, izdajavec Božje volje, sovražnik vse pravičnosti, otrok jeze, prijatelj vsake nepravičnosti in ljubej samega sebe, ker sam od sebe nič družega ne išče, kakor svojo lastno voljo spolnovati, svojemu telesu streči, svojim neporednim željam vgajati, in na vekomaj se pogubiti. Glej! tak si sam na sebi, tako si po grehu popačen. Kako je mogoče, da se še kaj čislaš, da se v svojih mislih povzdiguješ, in da hočeš, da te drugi za pobožnega deržijo?

Se vé, če si v milosti Božji, nisi več tak grešnik; tega pa nimaš sam od sebe, temveč moraš Božji milosti pripisati. Če pa zopet gnado Božjo zgubiš, potlej si zopet tako popačen, kakor poprej. In oh! kako hitro se to zgodi? Kako hitro in lahko padeš v svoje poprejšne grehe? Če te Bog posebno v dobrem ne vterja, ne moreš v dobrem ostati stanoviten, in ne moreš zoperstati tudi najmanjši skušnjavi, ker je tvoja slaba volja sama na sebi k vsemu hudemu nagnjena; najmanjša skušnjava je dovolj, da v greh privoliš. Človeka vleče njegova lastna natora k hudemu, in poželjivost, ki je v njegovih udih, ga mika in vabi, da naj se v nasladnostih peterih občutkov razveseljuje. Kako zamore slaba volja zoperstati in odreči si to, kar ji je sladko in prijetno, vrojeno in lastno? Na zadnje ti hočem tvoje serce pred oči postaviti, da vidiš, kaj je v njem skrito, in kakošen si prav za prav. Toda kakošna reva se vidi v tvojem serci? Oh! kako je gerdo.

Mnogi svetniki so prejeli od Boga to veliko milost, da so spoznali človeško serce; vendar pa ni nobeden še tako daleč v tem spoznanji prišel, da bi bil vse hudobije in reve človeškega serca popolnoma spoznal. To spričuje Bog sam po preroku Jeremiji, ki pravi: „Vseh serce je hudobno in nepretuhljivo; kdo ga bo spoznal? Jaz, Gospod, pregledujem serce in ledvice.“¹⁾ Glej! tukaj pravi Bog sam, da je človeško serce nepretuhljivo in spačeno, hudobno in da ga nobeden ne pozna, kakor on sam. Tedaj je zares človeško serce brezden vse hudobije, kateremu ne pride do dna nobeden, kakor Bog sam. V serci namreč je vnetilo vsega hudega, in ni je hudobije na zemlji, ktera ne bi bila nekako skrita v serci vsakega človeka.

Ako si hočeš tedaj svoje serce pred oči postaviti, domišljuj si, da gledaš v globoko, gerdo, temno in smerdljivo jamo, v kateri se vkupej staka samo gerdo, strupeno in kužno blato. Iz te jame tvojega serca se vzdigajo neprenehoma strupeni in kužni pari ali megle, ali vsakoverstne hudobne želje, ktere so dosti bolj škodljive, kakor vsi nezdravi pari te zemlje. Saj ti natorni pari so samo ljudem in živalim škodljivi; uni pa, ki se vzdigajo iz tvojega serca, so nadležni Bogu in vsem svetnikom. Oni so Božji čistosti in svetosti tako zoperni, da Bog in njegovi svetniki te gnjusobe več gledati ne morejo. In žalibog! teh hudobnih parov ne opaziš, ako na svoje serce skerbno ne gledaš, in ako nisi posebno od Boga razsvetljen.

Poglej tedaj in spoznaj z Božjo milostjo in z Božjim razsvetljenjem, kako si reven in hudoben človek; ker so v tebi take, in še tisoč drugih slabih reči, o kterih še ne govorim. Vendar pa si še napuhnjen in prevzet, in hočeš, da te drugi ljubijo, hvalijo in častijo, in ne moreš nikakor terpeti, da te kdo sovraži ali zaničuje. Zato si enak strupeni kači, ki je prevzeta in napihnjena, ako-

¹⁾ Jer. 17, 9. 10.

ravno je prekleta, zaničljiva, strupena in od vseh ljudi sovražna kača. In ravno to je največe zlo, da si pri vseh svojih tolikih revah še napihnjen. Ti veš, in moraš vedeti in spoznati, da si prav za prav hudoben; in vendar hočeš, da te imajo vsi ljudje za pobožnega in boga-boječega. Ako bi bil saj pri svoji toliki hudobnosti ponižen, bi te še pomilovali; ali ker si enak strupeni kači napihnjen, zato si gnjusoba pred Bogom in vsemi svetniki, zakaj „prevzetnega reveža“ Bog sovraži. ¹⁾ Zato ti ne more in noče svoje Božje milosti dati, ker pravi sveto pismo: „Bog se vstavlja prevzetnim, ponižnim pa daje milost.“ ²⁾ Glej tedaj in spoznaj, kako si reven, in da ni konca ne kraja tej tvoji revi.

Kedar tedaj hočeš iti k svetemu obhajilu, pomisli malo, kdo si ti, in kako si poln grehov in hudobnih nagonov. Potem spoznaj resnico, da si od glave do nog poln grehov in ran; da so tvoje telo in tvoja duša, tvoje serce, tvoji občutki in misli polne vse hudobije. Reci sam k sebi: Kako se prederznem prikazati pred Božje obličje? Kako smem biti tako derzen, da presveto Rešnje telo položim v svoje serce, v tako gnjusen in strupen grob?

Ako bi velikega gospoda k sebi povabil, pa bi ga djal v stanico nepometeno in umazano; potem, ako bi mizo pred njim pogernil z umazanim pertom, ali bi mu jedi polne nesnage podal: kakošno hvalo bi si pač od tega gospoda mogel obetati? Ali, kaj pravim hvalo? kako kazni bi imel od tega gospoda dočakovati? Gotovo pa, da noben človek ne ljubi tolikanj snažnosti in čistosti, kakor ljubi Jezus dušno čistost, in sovraži vsako nečistost. Tudi najmanjša nečistost, ali najmanjši madež na duši, hočem reči, tudi najmanjši odpustljivi greh mu je gnjusoba. Tedaj si morem lahko misliti, kako grozno se mu more moje serce gnjusiti.

To premišljeva se hočem ponižati ter s strahom in trepetom k svetemu obhajilu pristopiti. Pred tabo, o

¹⁾ Sir. 25, 4. ²⁾ Jak. 4, 6.

Gospod! hočem se pogrezniti v brezden svoje ničnosti, in z največim spoštovanjem govoriti: O Gospod! jaz nisem vreden, da k meni prideš; temveč reci eno samo besedo, in moja duša bo ozdravljena! Amen.

Molitev.

O Gospod! jaz nisem vreden, da tvoje sveto ime zgovorim; ali zavoljo svojega svetega imena odpusti mi moje grehe!

O Gospod! jaz nisem vreden, da me zemlja nosi; ali zavoljo svojega britkega terpljenja spregledi mi kazni za moje grehe!

O Gospod! jaz nisem vreden, da se tvoja stvar imenujem; ali zavoljo svoje ljubezni in dobrote, v tem presvetem zakramentu skazane, očisti in posveti moje serce, da postane tvoj tempelj in tvoje spodobno prebivališče! Amen.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, učenik in ogledalo, plačilo in krona ponižnih! Amen.

Tretji odstavek.

Zakrament svetega Rešnjega telesa treba, prejemati z gorečo ljubeznijo in željo.

Pred svetim obhajilom.

„Kdor je žejen, naj pride k meni, in naj pije.“ (Jan. 7, 37.)

Kdor gre k svetemu obhajilu brez ljubezni in pobožnosti, brez duhovne lakote in žeje, ta se navadno nevredno obhaja; k tej Božji mizi se ima prinesiti duhovna lakota in žeja. Da tedaj obudiš v sebi to sveto lakoto in žejo, to je, gorečo željo po tem presvetem zakramentu, moraš te tri reči prav dobro premisliti:

1. Premišljuj, kako potreben je ta najsvetejši zakrament.

To zamoreš spoznati iz svoje lastne reve, ki si jo v poprejšnem odstavku premišljeval. Saj od glave do nog ni nič zdravega na tebi. Tvoje telo in tvoja duša, tvoje serce in tvoji občutki, tvoj um in tvoja volja, kakor tudi tvoj spomin, so polni slepote, hudobnosti, slabosti in krivice. Ako ne rabiš nobenega zdravila zoper svoje tolikotere bolezni, kaj bo na zadnje s tabo? Tvoja reva je vsak dan večja in tvoja slabost bo vedno hujša. Na zadnje se mora zgoditi, da tvoja duša obnemaga in se vekomaj pogubi. Zdravil je sicer veliko za tvoje mnogotere bolezni; nobenega pa boljšega in močnejega zdravila ni, kakor je večkratno vredno prejemanje svetega Reš-njega telesa.

Saj se ne more nobeno močnejše zdravilo za tvoje bolezni misliti, kakor je pravo živo Telo Jezusa Kristusa; nobena bolja jed, tvojo lakote potolažiti, kakor je njegovo presveto meso; nobeno tako zdravilno mazilo, tvoje rane zaceliti, kakor so njegove presvete rane; nobena tako prijetna pijača tvojo žejo pogasiti, kakor je njegova rožnata kri; nobena tako zdravilna kopel, tvojo nesnago omiti, kakor je njegov kervavi pot. Že eno besedo: Ni je tako velike bolezni v tvoji duši, za katero ne bi se v najsvetejšem zakramentu našlo prav močno zdravilo.

Pa morebiti porečeš: Jaz imam odveč grehov in tedaj nisem vreden pristopiti k Božji mizi; tedaj raj ne grem k obhajilu, da Boga še več ne žalim. Jaz pa ti odgovarjam rekoč: Dobro vem, da nisi vreden; zastran tega pa ne smeš obhajila opuščati. Bolj poredkoma greš k obhajilu, bolj nevreden postajaš, ker vsak dan bolj grešiš, in tedaj si vedno večji grešnik; tedaj ne boš nikoli tega presvetega zakramenta prejel! Zato ti je dokaj škodljivo, da dolgo odlagaš obhajilo, in to dela, da je tvoja duša vedno bolj bolna. Odloži tedaj ta nepotrební strah, in pomisli, da nismo nikoli vredni svetega obhajila, vselej pa smo ga potrebni; tedaj obudi raj željo po svetem obhajilu. Akoravno namreč nisi ga vre-

den, vendar si ga zelo potreben; in akoravno si ubog, reven grešnik, želiš vendar po moči tega presvetega zakramenta v Kristusu pobožen postati in se posvetiti. Reci tedaj: „Brezden kliče brezden;“¹⁾ brezden moje reve kliče brezden tvojega usmiljenja, o Bog!

2. Premišljuj, kako koristno je sveto obhajilo, tebi in tudi drugim.

Vsako vredno obhajilo tvojo dušo čisti, tvoje serce oživlja, tvojega duha povzdiga, tvoj spomin posvečuje, tvoj um razsvetljuje, tvojo voljo vnema, in tvojo vest malih grehov otresa; tvoja poželjivost se gasi, tvoja slabost krepí, tvoji sovražniki slabijo, tvoje nevarnosti manjšajo, tvoje čednosti hranijo, tvoja pobožnost se množi, tvoje življenje se boljša, tvoje zasluge se množijo, in tvoja slava v nebesih se množi. Toliko gnad dobivaš, da zamoreš z modrim reči: „Ž njo vred“, namreč z modrostjo, ki je Sin Božji, Jezus Kristus, kterega v svetem obhajilu porejemaš, „mi je došlo vse dobro.“²⁾

Tukaj pa moraš vedeti, da vse te gnade in še veliko večje iz vsakega vrednega obhajila izvirajo; vendar pa s tem razločkom, da, čem vredniše se obhajaš, tem več gnad dobivaš. Ako je tvoja pobožnost in čistost majhina, majhine so tudi milosti pri svetem obhajilu zadobljene. Je pa tvoja pobožnost in spokornost velika, velike so tudi milosti. Ako tedaj dobrih nasledkov svetega obhajila v sebi ne čutiš, imej za gotovo, da si tega sam kriv, ker se nisi dovolj pripravil, da bi ga bil vredno prejel.

3. Premišljuj, kako je pobožno obhajilo Bogu dopadljivo:

Bogu sez vsakim pobožnim obhajilom, kterega spokornik prejme, velika čast skaže, ker spokornim grešnikom in tudi pravičnim obhajilo daje večo gnado, da morejo svoje življenje vedno bolj poboljšati, žalostnim tolažbo, skušan

¹⁾ Ps. 41, 8. ²⁾ Modr. 7, 11.

zmago malodušnim serčnost, umerlim pomoč in tudi rešenje. In če tudi za vse posebej ne moliš, vdeležvajo se vendar vseh tvojih dobrih del kot otroci in duhovni udje svete cerkve.

Če to pomisliš, mora pač goreča želja v tebi se obuditi, ta presveti zakrament z vso mogočo pobožnostjo prejeti, in se k svetemu obhajilu dobro pripravljati. Ako pa greš nemarno k obhajilu, škoduješ sam sebi in vsem vernim; in, da tako rečem, kratiš Bogu čast in slavo, in vsem nebeščanom njih veselje; ker se ne veselijo tvojega obhajanja tako, kakor bi se veselili, ako bi ti bolj pobožno se obhajal. Kedar se hočeš tedaj obhajati, premisli to dobro v svojem serci, in prizadevaj si, da z največo pobožnostjo, s svetim hrepenenjem, s pravo gorečnostjo in lakotjo k Božji mizi pristopiš. Ako ne čutiš v sebi pobožnosti, obudi saj željo, imeti jo: ako nimaš nobene gorečnosti, nobene lakote po svetem obhajilu, obrni se k Bogu, in prosi ga za to milost, in moli ali to le molitev, ali kaj enakega.

M o l i t e v.

Preljubeznjivi Jezus! jaz spoznam, da sem ves nevreden, tebe v tem presvetem zakramentu prejeti. Tvoja sveta volja pa in milostljivi ukaz, pa tudi moja velika potreba me sili, da ne morem več na dalej brez te duhovne hrane ostati. Zato hočem, akoravno nevreden, pa zaupaje na tvojo dobroto, se tvoji Božji mizi bližati! Poglej tedaj, o Jezus, ti nebeški zdravnik! glej, pridem, da me rešiš od moje velike reve. Pridem k tebi, kakor slep k luči, berač k bogatim, ubog k milostljivemu, lačen k jedi, žejen k studencu, žalosten k tolažniku, zapuščen k dobrotljivemu pomagavcu; in te pohlevno prosim, da mojo temo razsvetliš, moje uboštvo obogatiš, in meni ubo-

gemu svojo Božjo milost podeliš. Potolaži mojo lakoto s svojim nebeškim kruhom, mojo žejo s svojo rešnjo Kervijo; oživi me s svojo tolažbo in okrepčaj me s svojo pomočjo. O moj dobrotljiv, i Jezus! jaz pridem k tebi, kakor grešnik k sodniku, kakor zgubljeni sin k svojemu očetu, kakor pregnanec k svojemu vladarju, kakor ubog grešnik k svojemu Bogu in Gospodu. Pohlevno te prosim po tvoji ljubezni in dobroti, po tvoji ponižnosti, poterpežljivosti in prizanesljivosti, da me ko milostljiv sodnik odvežeš; da mi ko usmiljen oče svojo očetovsko milost skažeš; in da me ko zvest Odrešenik iz sužnosti greha odrešiš. O Gospod in kralj nebeški! ne dopusti, da lačen v svoji revi poginem. O moj Bog! o moja duhovna jed in moj nebeški kruh! krepčaj in nasituj me; o moj zdravnik, moj balzam in moje zdravilo! zdravi, živi in oživljaj me; o studenec vse milosti in solnce pravice! čisti, umivaj in oživi me. Očisti me od mojih grehov in hudobij, omij me vseh nečistosti in madežev; in odženi od mene vsako nesramno in pregrešno lakoto in žejo; vkroti vse moje hudebne poželenje, osladi mi z vodo svojega usmiljenja vse moje težave in britkosti, in daj, da bo moja duša le tebe lačna in žejna, in samo po tebi hrepenela. O solnce pravice! razsvetli me, in spodbudi me v moji lenobi, omeči mojo terdo serce, ogrej mojo mlačnost; napolni na zadnje mojo dušo in vse njene moči z ognjem in zlatom svoje Božje ljubezni. Amen.

Hvaljen bodi Jezus Kristus v najsvetejšem zakramentu sedaj in vselej, od vseh angeljev in ljudi. Amen.

Četerti odstavek.

Sveto obhajilo množi v nas milost Božjo.

Naj se bere na god in praznik svetih škofov in oznanovavcev.

„Po njem (Jesusu Kristusu) ste v vsem obogateli.“ (I. Kor. 1, 5.)

1. Premišluj, kaj je milost Božja.

Milost Božja se navadno v dvojnem pomenu jemlje, prvič kakor čeznatorna pomoč, ali od Boga prostovoljno podeljen dar, ki človeku pomaga doseči zveličanje. Tako postavim: ko Bog da komu kako moč ali krepost, ali mu znotraj k sercu govori, ali ga razsvetli, itd. pravimo, da mu je Bog posebno milost dal. Drugič je milost kinč duše, ali čeznatoren dar, kateri dela človeka pravičnega, Bogu dopadljivega, in večnega življenja vrednega. Ta dar je duši, da tako rečem, vtelesen, ostaje vedno ž njo združen, ako ga človek s smertnim grehom ne zapravi. Ta gnada se zopet v dvojnem oziru jemlje; prvič, kedar človek iz stanu smertnega greha prestopi v stan gnade Božje, kjer v enem trenutku iz hudobneža človek pravičen postane. Drugič, kedar pravični s prejemanjem svetih zakramentov, ali z drugimi čeznatornimi deli gnado Božjo v sebi množi, in novo stopnjo svetosti, ali pomnoženje milosti Božje zadobi.

Tu vidiš tedaj, da je milost Božja znotrajen duhoven dar, kateri dela človeka Bogu dopadljivega, in mu moči daje, da zamore dobro delati in hudega se ogibati, če namreč to ponujeno milost sprejeti hoče in se je posluževati. Kako dragocena je pa ta gnada, to se ne more z besedami dopovedati. Sveti Tomaž Akvinski pravi: Najmanjša gnada Božja velja več, kakor vse, kar ima svet drazega; to je: ako hoče človek milost Božjo prav ceniti, kakor jo angelji cenijo in spoznajo, mora spoznati, da je več vredna kakor ves denar, vse zlato, vse drago kamnje in vsi zakladi tega sveta. To bi namreč mislil, da človek komaj zamore verovati ali umeti. Kdo

bi namreč mislil, da človek, kateri si je z dobrim djanjem malo Božje gnade zaslužil, s tem več dobi, kakor da bi si bil vsa kraljestva celega sveta zaslužil? In vendar je res tako, kar ti hočem še bolj razložiti.

Kdor ima količkaj posvečujoče gnade Božje, je prijatelj Božji. In ako v ti gnadi umerje, dobi od Boga za njo vsa bogastva nebes; Bog mu da večno veselje, ga postavi gospoda večnega kraljestva, Bog sam se mu daje za plačilo, kakor je Abrahamu govoril: „Jaz sem tvoj varh, in tvoje veliko plačilo.“¹⁾ Ker so pa v Bogu vsi zakladi nebes in zemlje; ker je Bog neskončno več vreden, kakor vse, kar je v nebesih in na zemlji; pravimo pač po pravici, da, ker človek za gnado Božjo Boga samega za plačilo dobi, je on neskončno več zaslužil, kakor da bi bil ves svet z vsem njegovim bogastvom si pridobil.

2. Premišljaj čudovitne in lepe nasledke posvečujoče milosti, in pomisli, kaj dela milost Božja v človeški duši.

Pervič daja ona duši neizrekljivo lepoto, in jo dela tako prijetno, lepo in ljubeznjivo, da se lepota solnca, lune, zvezd, svetlobe, dražih kamnov, cvetja in ljudi s to lepoto ne da primerjati. Ako bi ti mogel videti dušo v milosti Božji, ti bi gotovo rekel, da vsa natorna lepota je proti nji gerda. Ta lepota je tako velika, da se je veselijo Bog in vsi angelji tako, da bi Bog raj videl, da se nebo in zemlja razdereta, kakor se mu ta lepota tudi le za trenutek s smertnim grehom odtegne in vzame. Kako lepa mora biti tedaj taka duša, ker ima sam Bog toliko veselje nad njo? O moj Bog! kako hudoben je človek, kateri to lepoto svoje duše s smertnim grehom tako strašno gerdo naredi, in Bogu to veselje jemlje? Vedi pa, da že najmanjša milost Božja dušo tako lepo naredi. Kdor pa ima več gnad, ima tudi lepšo dušo; in več gnad doseže, več postaja tudi lepota njegove duše.

¹⁾ I. Mojz. 15, 1.

Drugič prinese milost duši prijateljstvo Božje, in stori, da postaneta Bog in duša dva prava zvesta in verna prijatla. Ta ljubezen in prijaznost Božja proti duši je tako velika, da jo iz serca ljubi, ji vse dobro stori in skaže. On jo varuje, hrani, brani, krepča, tolaži, skerbi za njo, in misli noč in dan na njo. On jo tako ljubi, da je raji pri nji, kakor v nebesih, če se duša tudi proti njemu prijazno zaderži, in mu zvesto in ljubezni polno serce ponuja. In če mu tudi duša nobene posebne prijaznosti ne kaže, vendar ne zapusti njenega serca, temveč hoče vedno pri nji ostati; on ga ne zapusti, dokler ga duša s smertnim grehom od sebe s silo ne zapodi; tedaj gre žalosten proč, in čuti njeno nezvestobo bolj, kakor zamorejo vai ljudje zapopasti; vendar pa ne gre daleč od nje proč, temveč ostane pred njenim srcem, in terka,²⁾ in prosi neprenehoma, naj bi mu odperla, in ga zopet noter pustila.

Iz tega prijateljstva Božjega pride, da se Bog proti duši tudi dokaj darežljivega skazuje, in ji obilno deli od svojih dobrot. On ji daje gnado vere, upanja in ljubezni. On ji daje modrost, pravičnost, zmernost in moč ali serčnost. On ji daje dobre misli, podbudne besede in koristna dela. On jo odteguje od nečimernosti, od posvetnega veselja, od grehov, in od njenega poprejšnega hudobnega življenja; in na zadnje daruje samega sebe duši v lastino, in prebiva v nji. Sveto pismo pravi: „On nam je dal največe in najdrajše reči, da bomo po njih deležni Božje nature.“²⁾ Ali niso to izverstni darovi, ktere Bog s svojo gnado duši podeljuje? Oj, kaka sreča je za človeka, ko je prijatelj Božji, in je v milosti pri tako velikem Gospodu? Če milost in dobrot-hotnost velike gospode tako zelo cenimo, in tako marljivo in skerbno iščemo: kolikanj bolj imamo iskati milost in gnado Božjo, in si prizadevati si jo zadobiti?

Na zadnje milost Božja dušo tako visoko povzdigne,

¹⁾ Skriv. raz. 3, 20. ²⁾ 2. Pet. 1, 4.

da ni samo prijateljica, ampak tudi otrok Božji, gnada, ktera presega vsak človeški um. Ako bi cesar ubozega beraškega otroka za sina si vzel, gotovo bi se temu otroku velika milost in čast godila; koliko tisočkrat več vredna pa je čast in milost, da neskončni, večni Bog človeka za svojega otroka vzame? Zato se čudi sv. Janez, rekoč: „Poglejte, kakošno ljubezen nam je skazal Oče, da se Božji otroci imenujemo in smo; ¹⁾ in sveti Pavel pristavlja: „Ako smo pa otroci, smo tudi deleži, deleži sicer Božji, sodeleži pa Kristusovi.“ ²⁾ To je zares velika milost, da je človek otrok Božji; in to je gotovo bogata dedina, da je človek dedič Božji! Kakor ne moremo velikosti Božje zapopasti, tako tudi ne moremo zapopasti velike časti in milosti, da smo otroci Božji.

Nismo pa otroci Božji samo po imenu, ampak tudi v resnici. Bog nas namreč bolj ljubi, kakor zamorejo stariši svoje lastne otroke ljubiti. Noben oče ne ljubi tako svojega otroka, kakor Bog nas ljubi; in noben oče ne stori toliko dobrega svojemu otroku, kolikor Bog nam dobrot skazuje. Ljubezen, s katero Bog dušo ljubi, ki je v stanu gnade, je neskončna, in nezapopadljivo je dopadenje, ki ga nad njo ima. Zato se ne moremo ljubemu Bogu nikoli zadosti zahvaliti za toliko čast, nikoli se zadosti veseliti tolike milosti, da mi ubogi Adamovi otroci lahko Božji otroci postanemo. Kako pa si moramo prizadevati, da to milost dosežemo! in kako skerbno jo moramo ohraniti! Kakor se na vso moč branimo, če nam hoče kdo vzeti našo časno blago: tako, in še veliko bolj se moramo braniti, če nam hoče kdo vzeti milost Božjo. Saj nimamo drajšega zaklada, kakor gnado Božjo; in večje zgube in škode ne moremo terpeti, kakor če nas kdo v smerten greh zapelje, s katerim zgubimo gnado Božjo.

3. Premišljuj, kako zamoremo z Božjo pomočjo posvečujočo gnado vedno množiti, in vedno večje milosti in več svetost zaslužiti in doseči.

¹⁾ 1. Jan. 3, 1. ²⁾ Rim. 8, 17.

To se ne godi samo z velikimi dobrimi deli, ampak tudi z vsakim malim djanjem, ko namreč iz šerca k Bogu zdihnemo, ko kaj dobrega mislimo, ko si Kristusov nauk k sercu vzamemo, ko Boga ponižno počastimo, ko kako dobro besedo rečemo. Postavim, kedar kdo s pobožnostjo zdihe: O moj Bog! o prelubeznjivi Jezus! Take dobre misli, besede in dela množijo Božjo milost v človeku, in za vsako se dobi, da tako rečem, malo gnade Božje. In ako kdo tako umerje, dobi večje plačilo, večo čast, slavo in veselje v nebesih; in ljubi Bog mu je obilno daje, tako da človek od znotraj razsvetljen Boga bolje spozna, bolj serčno ljubi in ga v večnem življenji bolj popolnoma vživa. Ker se da milost Božja tako lahko zaslužiti; in ako se za vsako majhno gnado po Jezusu Kristusu tako neskončno plačilo doseže: kdo ne bi rad si prizadeval, dobro delati? Kdo ne bi iz celega šerca Bogu služil, in si prizadeval dobro živeti?

4. Premišljuj, kako se milost Božja posebno s svetim obhajilom množi.

Sveti zakramenti so sicer vsi od Boga zato postavljeni, da človek po njih zadobiva gnado Božjo, ako jih le vredno prejme. Vendar pa obsega zakrament svetega Rešnjega telesa še posebno milost Božjo, začetnika vseh gnad, ker je On sam v tem zakramentu pričujoč in nam svoje milosti obilo deli. Ako je namreč človek tudi v stanu smertnega greha, ktere ga pa ne pozna; in se kesa in žaljuje nad vsemi svojimi grehi: takemu človeku odpusti Jezus v svetem obhajilu, kolikor zasluži njegova priprava, gorečnost in pobožnost. Sicer pomnoži vsako dobro delo milost Božjo; ali nobeno je tako obilno ne pomnoži, kakor sveto obhajilo, ako le pobožno ta presveti zakrament prejmemo. Saj v tem zakramentu prejmemo njega, ki je studenec vseh gnad. Zato zamoreš z vsakim obhajilom veliko milost zadobiti, in tako svojo dušo obogatiti. Če vsaka majhna gnada, ki jo zamoreš z enim pobožnim zdihljem zadobiti, tvojo dušo tako lepo, bogato in imenitno in Bogu tako dopadljivo dela;

kaj zamoreš še le z vrednim obhajilom doseči? Ne opustimo tedaj svetega obhajila nikoli brez važnega uzroka, temveč prizadevajmo si z veliko željo, z največo pobožnostjo, s sveto lakotjo, žejo in gorečnostjo, presveto Rešnje telo velikokrat prejemati, in mnogokrat reči:

Hvaljen bodi Jezus Kristus, studenec in začetnik vseh milosti! Amen.

Moj Gospod in moj Bog! kateri si me po svoji podobi vstvaril; dodeli mi svojo milost, da svojo hudobno natoro, ki me v greh in pogubljenje vleče, premagam, ter zamorem dobro začeti in dokončati. Saj brez tebe, o Gospod! ne morem nič storiti; s tabo pa zamorem vse, če me namreč tvoja milost razsvetljuje, vodi, krepi in ohrani. Tvoja milost je mojstrina resnice, učenica sramožljivosti, luč serca, tolažba v stiskah, odganja strah in žalost, in hrani pobožnost. Zato, o Gospod! dodeli, da tvoja milost vedno pred mano hodi, da me spremlja, in da hodi za mano, da me k dobrim delom neprenehoma naganja in stori, da ne oterpnem. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Devetnajsto poglavje.

Kristusova slava se kaže v sv. maši, daritvi nove zaveze.

Pervi odstavek.

Pri sv. maši se daruje Jezus Kristus v dopadljivo daritev do konca sveta svojemu nebeškemu Očetu.

Za praznik sv. rešnjega Telesa.

„Ti si duhoven vekomaj po Melkisedekovem redu.“ (Ps. 109, 4.)

Velika, nezmerna Kristusova ljubezen v zakramentu svetega rešnjega Telesa je tako čuda mogočna in čudodelna, da ni hotel samo v tem presvetem zakramentu biti naša duhovna jed in pijača, da naše duše hrani, živi in jim moč daje; temveč hoče tudi se Bogu, nebeškemu Očetu, v najmočnejšo in najdopadljivišo častivno, zahvalno, spravno in prosivno daritev neprenehoma darovati, kakor bomo v tem le premišljevanji videli.

1. Premišluj, kako je sveta maša najsvetejša daritev v novi zavezi.

Tudi divji narodi, potem ko so v luči svoje natorne pameti spoznali, da je Bog, ki je vreden največje časti in molenja, so premišljevali, kako bi mu spodobno čast dajali in skazovali. In oni so našli, da vsa zunanja služba Božja, vse molenje, hvalno petje, darovi, daritve itd., akoravno je vse to dobro, vendar ni dovolj, tako velikemu Gospodu spodobno čast dajati. Saj vse te reči se zamorejo skazovati tudi ljudem; po tem takem ne bi Bog nič več ne dobival, kakor človek. Ker je tedaj Bog stvarnik nature in začetnik življenja, sodili so ljudje, da se mu ima namesti človeškega življenja darovati življenje živali, in namesti človeške kervi kri živali; ktero daritev so vsa ljudstva imela v toliki časti in v tolikem spoštovanji, da se ni nikoli taka daritev nobenemu človeku na čast opravljal, ampak samemu Bogu, ali tistemu, kterege so za Boga imeli.

Akoravno že sama pamet človeka uči, da ima take daritve Bogu prinašati, vendar je dokaj verjetno, da je

Bog sam našim prvim staršem ukazal, da mu imajo take daritve opravljati kot predpodobe Jezusove smerti na križi za ves človeški rod, in da je to ustno izročilo na vse narode in ljudstva prešlo. V Mojzesovi postavi je Bog sam ukazal, daritve opravljati. To zunanjo službo Božjo, ki je obstajala v tem, da so se klale, darovale in sežgale živali in da se je škropila in izlivala kerv, kličejo v latinskem jeziku sacrificium, mi pa ji pravimo daritev.

Mojzes, po katerem je Bog Izraelcem ukazal, kakošne daritve mu imajo prinašati, da bodo predpodobe Jezusove kervave daritve na križi, uči in pravi, da so že Abel, Kajn, Noe, Abraham, in drugi očaki Bogu daritve opravljali. Pa tudi nekervave in jedilne daritve, kot predpodobe svete maše in presvetega rešnjega Telesa pod podobama kruha in vina je Bog že v stari zavezi po Melkisedeku dal napraviti, in prerok Malahija je prerokoval, da se bo enkrat po vsem svetu Bogu čista daritev opravljala. Ker so bile živalske daritve v skazovanje najvišje časti Božje premalo vredne, in niso mogle Božji pravici za naše grehe zadostiti, zato se je Kristus na križi za nas daroval; in da bi ta popolno veljavna daritev kot spravna, prosivna, zahvalna in častivna daritev se Bogu vedno opravljala, postavil je Jezus daritev svete maše, v kateri se On vsak dan, vsako uro, nekervavo sicer, vendar pa ravno tako zdatno in nebeškemu Očetu dopadljivo daruje, in Bogu Očetu svoje bitko terpljenje pred oči stavi; kar s to le priliko razložim.

Neki kralj je imel zvestega služabnika, ktereга so sovražniki vjetega sabo odpeljali, in v ječo djali. Ker je kralj tega svojega služabnika močno ljubil, poslal je svojega edinega Sina z veliko vojsko, sovražno mesto obsedat, in vjetega rešit; kar je tudi storil, in se tako možko boril, da je po dolgem obsedanji in potem, ko je veliko ran dobil, mesta se polastil, in vjetega rešil. Ko je tedaj po vdobljeni zmagi z odrešenim jetnikom zopet domu prišel, ter je hotel svojemu očetu ne samo z besedo, ampak tudi v djanji pokazati, kako serčno se je vojskoval, in koliko

ran ga je to odrešenje stalo, napravil je glediščno igro, v kateri se je vse kazalo, kar se je bilo godilo med obsedanjem in vojskovanjem, v kateri igri je kraljevič na videz zopet bil tako ranjen, kakor poprej v vojski. In ker je ta igra kralju dokaj dopadla, zato so jo potem pogostoma ponavljali.

Ta prilika nam kaže Kristusa, kateri je človeški rod, ki je bil hudičev jetnik, s svojim terpljenjem in s svojo smertjo zopet odrešil, in na dan svojega vnebohoda Bogu Očetu zopet nazaj pripeljal, ter mu pokazal svoje prejete rane in povedal vse, kakor se je godilo; kar je nebeškega Očeta dokaj razveselilo. V večkratno ponovljenje tega veselja je postavil sveto mašo, v kateri se celo Kristusovo terpljenje nekervavo zopet ponavlja in kaže. Zato bodimo pri sveti maši vselej, kakor se spodobi, pobožni.

2. Premišljuj, kako nam sveta maša Kristusovo terpljenje pred oči postavlja.

To zamoremo tako le premišljevati: Perviĉ, Kristus, pri sveti maši priĉejoĉ, je ravno tako poterpeŹljiv, kakor je bil v svojem terpljenji. Tistikrat je pustil, da so ga sovali, teptali, vlačili in peljali, kakor in kamor so rabeljni hotli; pri sveti maši pa dopuŹĉa, da ga maŹnik vzdiga, zopet doli stavi, sem pa tje prenaŹa. Tistikrat je bilo njegovo telo vse ranjeno; sedaj se sveta hostija tudi na tri kose lomi. Tistikrat so ga na kriŹi vzdignili, sedaj se povzdiguje sveta hostija. Tistikrat je vso svojo kri prelil; sedaj se tudi kaŹete posebej sveta hostija in sveta kri v kelihu posebej. Tistikrat je bila skrita njegova BoŹja natora, sedaj je skrita tudi njegova ĉloveŹska natora. Tistikrat se je Bogu Oĉetu daroval za grehe sveta; sedaj se daruje tudi v spravno daritev za naŹe grehe. Z eno besedo: kar se je tistikrat v djanji godilo, to se sedaj v sveti maši ponavlja; kar Boga Oĉeta ravno tako neskonĉno ĉasti in veseli, kakor nekda j Kristusovo terpljenje in njegova smert. NaŹe odrešenje se v sveti maši nekako ponavlja, kakor cerkev deveto nedeljo po binkoŹtih v svo-

jih molitvah*) moli, rekoč: „Kolikorkrat se ta daritev ponavlja, tolikokrat se delo našega odrešenja opravlja;“ tako da sveta maša prav za prav ni druga daritev, kakor ravno tista, ki jo je Kristus sam na lesu svetega križa opravil. Kar se na dalej tako le dokaže: Drugič: ravno tisti Kristus se tukaj na altarji daruje, ki se je na križi daroval. Tretjič, kar je takrat Bogu daroval, namreč svoje meso in svojo kri, sebe kot človeka in Boga, svoje rane in bolečine itd., to daruje tudi pri sveti maši. Akoravno se njegova sveta kri vidno ne preliva, vendar se preliva in daruje nevidno in duhovno. Četrtič, s tisto ljubeznijo, s tisto ponižnostjo in tako skrivnostno, kakor je svojo sveto daritev na križi opravil, opravlja tudi nekervavi dar svete maše; Bogu Očetu se predpostavlja tukaj tako, kakor se mu je predpostavljal na križi, s tem edinim razločkom, da se mu je tistikrat daroval umerljiv in poln bolečin, sedaj se mu pa daruje neumerljiv in častitljiv.

Način pa, na kateri se to dela, je tako visok in skrivnosten, da, kakor je On sam sveti Mehtildi razodel, le „On sam umé in popolnoma vé, kako se vsak dan Bogu Očetu na altarji za zveličanje vernih daruje“, česar popolnoma razumeti ne morejo ne Kerubi, ne Serafi, ne vse nebeške moči. Tedaj kakor je Boga daritev na križi popolnoma vtolažila, tako da je svetu svojo milost podelil; tako ga tudi daritev svete maše popolnoma tolaži in mu skazuje največo čast. Da se zato skazuje darežljivega, milostljivega in, bi djal, hvaležnega, voljan je Bog in pripravljen, cerkvi, ki mu to daritev prinaša, svoje milosti obilno deliti.

3. Premišljuj, kako se v sveti maši vsegamogočnemu Bogu neskončna čast skazuje.

Da zamoreš to zapopasti, vedi, da ne more nobeden drugi, kakor Bog sam, Boga vredno hvaliti, in pa z Bogom osebno združena človeška natora Kristusova, to je, Kristus, ki je pravi Bog in pravi človek. Vsa hvala namreč in

---

*) Secreta.

čast, ki mu jo moreje dajati vsi angelji in ljudje, se ne more više ceniti z ozirom na Boga, kakor če bi bil komu deset tisoč tolarjev dolžan, pa bi mu en sam vinar prinesel. Hvala pa, katero mu Jezus Kristus daje, je neskončna, nezapopadljiva in Božja, ker izhaja od neskončne in Božje osebe. Kjer je tedaj Kristus, hvali in moli On svojega Očeta brez prenehanja.

Vera pa nas uči, da Kristus kakor človek je le v nebesih in pa v zakramentu svetega rešnjega Telesa pričujoč; tedaj, ko se bere sveta maša, je pri povzdigovanji koj osebno pričujoč Jezus Kristus. Posvečenje namreč kruha in vina ima tako moč, da spremeni koj kruh v pravo telo, in vino v pravo kri Jezusa Kristusa. Kolikor se tedaj maš bere na katerem koli kraji tega sveta, na toliko krajih je Kristus telesno pričujoč v presvetem zakramentu. Saj beremo še celo o svetnikih, da so bili o ravno tistem času na dveh posebnih mestih, kakor, postavim, od svetega Ambroža, ki je v Milanu v cerkvi pridigal, in ravno tistikrat je bil v Toursu pri pogrebu svetega Martina. Tako beremo tudi od svetega Antona Padovanskega, ki je v Padovi pridigal, in je ravno tisto uro tudi bil v Lisabonu, da je svojega očeta rešil. Tedaj se ne moremo več čuditi, da je Jezusovo telo in njegova presveta kri ob enem in ravno tistem času v nebesih, in v vseh cerkvah, kjer se zakrament svetega rešnjega Telesa hrani.

Iz vsega tega pa zamoremo tudi posneti, da se z vsako sveto mašo vsegamogočnemu Bogu neskončna čast skazuje. Ker ima namreč Bog Oče svoje največe in neskončno dopadenje nad Kristusom: in ker tudi Kristus s svojo ljubeznjivostjo, s svojim češčenjem, in s svojim ponižnim darovanjem Boga Očeta neizmerno časti in razveseljuje, in to na tolikih mestih in na tolikih altarjih dela: je tedaj gotovo, da se Bogu Očetu vsak dan neskončna čast skazuje. Kjerkoli je namreč njegov Božji Sin pričujoč, in kjerkoli se mu v sveti maši daruje, tam prejema nebeški Oče neskončno čast in ima neskončno do-

padajenje; tam prosi Kristus za svoje verne, ker svojemu Očetu celo zgodbo svojega terpljenja in svoje smerti pred oči stavi, ter mu za svoje verne daruje. Iz tega spoznamo, da je sveta maša nezapopadljiva, velika skrivnost in močna daritev; in kako tisti mašniki slabo delajo, kateri brez posebnega vzroka sveto mašo opuščajo, ker Bogu, svetu in sebi samim neizrečeno škodujejo, ter bodo enkrat težek odgovor dajati morali, da so svoj talent v zemlji zakopali, ali zavoljo posvetnih skerbi in opravil zanemarjali.

4. Premišljuj, da je sveta maša najmočnejša in Bogu najdopadljiviša daritev.

Iz omenjenih resnic se vidi, da je sveta maša od Kristusa postavljena, zato da ima njegova cerkev daritev in zunajno službo Božjo, s katero zamore ljubega Boga kar se more spodobno častiti, mu neskončno veselje delati, dolžno zadostenje opravljati, ga z grešniki spraviti, njemu storjeno zaničevanje nadomestiti, ga za vse žive in mertve zdatno prositi, in potrebne milosti doseči. Saj se ne more nič močnejšega misliti, s čemur bi mi ložej Božjo milost doseči mogli, kakor je sveta mašna daritev. Zato pravi neki pobožen učenik: Ako bi vsi svetniki z Materjo Božjo vred k Bogu se podali ga kaj prosit, ter bi mu vse darovali, karkoli so na zemlji v njegovo čast storili in terpele, in bi prišel tudi ubog mašnik, in bi Bogu daritev svete maše opravil: tako bi ta mašnik s sveto mašo poprej zadobil zaželjeno gnado, kakor vsi svetniki z vsemi svojimi zaslugami. Zato, pobožna duša! vtisni si v serce veliko vrednost in moč svete maše, in pomisli, kako visoko ceni sveto mašno daritev vsegamogočni Bog, ker z ozirom na njo nas Bog poprej usliši, kakor če mu vse zaklade tega sveta in zasluge vseh svetnikov darujemo. Dajmo tedaj v prihodnje to sveto daritev više ceniti, kakor se je do sedaj godilo, in učimo se tudi jo nebeškemu Očetu pobožno darovati, zato, da veliki in dobri sad svete maše obilniše dobimo.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, kateri se v sveti maši daruje! Amen.

O nebeški Oče! jaz ti darujem Jezusa Kristusa, tvojega ljubega Sina, s tisto ljubeznijo in ponižnostjo vred, s katero se je na svetem križi daroval, in se še vsakdan pri vsaki sveti maši daruje. Jaz ti darujem z vso katoliško cerkvijo, z vsemi mašniki vred, Jezusa kot Boga in človeka, njegovo britko terpljenje in njegovo grenko smert, njegove neskončne zasluge in čednosti v dopadljivo spravno, prosivno, zahvalno in častivno daritev, da ž njo tvoje najvišje Božje veličastvo spodobno hvalim in častim; v zahvalno daritev, da te za vse gnade in dobrote vredno zahvalim; v močno spravno daritev, zato da tvojo jezo potolažim, in odpuščenje svojih grehov zadobim; na zadnje v prosivno daritev, zato da te po njegovih zaslugah in po njegovem britkem terpljenji prosim, da nam svojo očetovsko milost daš, naše grehe odpustiš, vsako telesno in dušno nesrečo od nas odverneš, nam svojo milost daš, in rajnim pa večni mir in zveličanje podeliš; po Jezusu Kristusu Gospodu našem. Amen.

Drugi odstavek.

Sveto mašo pobožno slišati je koristno in lahko.

Za praznik svetega rešnjega Telesa ali med osmino.

„Darujte daritev pravice, in zaupajte v Gospoda.“ (Ps. 4, 6.)

1. Premišljuj, kako koristno je sveto mašo slišati.

Iz tega, kar je bilo do sedaj rečeno, se da spoznati, da je daritev svete maše najimennitniša in Bogu najbolj dopadljiva služba Božja, ki jo imamo na svetu; in da zamoremo po nji od Boga več doseči, kakor z vsemi do-

brimi deli. Ako bodeš to dobro premislil in si v svoje serce vtisnil, gotovo bo v tebi se obudila goreča želja, pri tej sveti daritvi z največo pobožnostjo vpričo biti. Ker zamoreš namreč s pobožnim poslušanjem in darovanjem svete maše Boga lahko spraviti, njegovo pravično jezo odverniti, in kazni svojih grehov izbrisati; tedaj moreš pač tega lehkega sredstva se poprijeti, in ž njim, kakor z gotovim denarom, svoje velike dolge poplačati. S poslušanjem svete maše pa ne dosežeš samo tega, da splačaš svoje dolge, temveč dobiš vsakikrat tudi večih milost od Boga in pomnožiš svoje zasluge in večno slavo v nebesih, kakor se spozna iz te le prilike.

Če kako mesto nekaj gospode k cesarju pošlje, da mu nesejo dragocen, dokaj prijeten in lep dar ter ga prosijo za kako posebno milost, bodo ti gospodje toliko gotovejše vslišani, kolikor več jih stopi pred cesarja; posebno če so ti gospodje cesarju všeč, in da ga z velikim spoštovanjem prosijo. Akoravno pa en sam nosi dar v rokah, cesarju dá in v imenu vseh pričejočih cesarja prosi, moramo vendar reči, da ne samo ta, kateri dar nosi in daje, ampak tudi vsi pričejoči poslanci za mesto prosijo, cesarju dobro vstrežejo, in ravno tako, kakor uni, cesarjevo gnado ali milost dosežejo.

Sveta maša je v resnici tako poslanstvo, v katerem katoliška cerkev po Kristusovem povelji mašnika k Bogu pošilja, mu največi dar, ki se v nebesih in na zemlji nahaja, prinese, ter prosit z ozirom na ta dar za časne in duhovne blagodare in gnade. Več ljudi je pri tem Božjem poslanstvu, in bolj pobožno in z večim spoštovanjem so pričejoči, bolj dopade Bogu Očetu in bolj gotovo dosežejo milosti, za ktere prosijo. Akoravno mašnik, kot najimenitniši poslanec dragi dar, namreč pravo telo in pravo kri Gospoda našega Jezusa Kristusa sam v rokah nosi, daje, in za vse pričujoče in v njih imenu govori; moramo vendar vedeti, da tudi vsi pričejoči, ako svoje molitve in prošnje z mašnikovimi združijo in z molitvami svete cerkve,

ta dragoceni dar vsegamogočnemu Bogu prinašajo; zato zadobivajo oni ravno tako, kakor mašnik, Božjo milost.

Iz tega se vidi, da ima vsak človek sveto mašo darovati, zato da sebi in drugim dobri sad svete maše in velike milosti zadobi: to priča cerkev sama, ker mašnik pri maši malo pred povzdigovanjem tako le govori: „Spomni se, o Bog! vseh pričajočih, katerih vero poznaš in pobožnost vidiš; za ktere ti darujemo, ali kateri ti darujejo ta hvalni dar za se, in za svoje, v odrešenje svojih duš, in v dosego zveličanja in varnosti, in ti pošiljajo svoje želje k tebi večnemu, živemu in pravemu Bogu“. S temi besedami spričuje cerkev, da ne samo mašnik, ampak tudi vsak, ki je pri sveti maši, za se in za svoje, za žive in za mertve sveto mašo zamore in ima Bogu darovati. Ta je pač tolažbe poln nauk za uboge ljudi, kateri nimajo ob čem, za se in za svoje svetih maš plačati, ker zamorejo s pobožnim poslušanjem in darovanjem svete maše sebi in drugim pomagati, akoravno to ni tako zdatno, kakor če bi mašnik navlašč za nje sveto mašo bral in daroval.

2. Premišljuj, kako lahko pri sveti maši dosežemo Božjo milost.

Sveti Mehtildi je bilo razodeto, da Jezus Kristus vsakdan k sveti maši sedmero dohaja. Pervič pride tako ponižno, da ga ni človeka tako nizkega in zaničljivega, da ne bi se k njemu Jezus nagnil in ga poslušal, ako ga človek le prosi. Drugič pride tako poterpežljiv, da ga ni tako velikega grešnika, da ne bi poterpel z njim, in da ne bi rad in z veseljem, ako ga za to prosi, mu vse grehe in dolge odpustil. Tretjič pride ljubeznjiv, da ga ni tako merzlega in terdovratnega človeka, ktere ga ne bi rad vnel in omečil, ako le grešnik želi. Četrtič pride tako darežljiv, da ga ni tako ubozega, ktere ga ne bi mogel obogatiti. Petič, pride kot sladka jed, da ga ni tako lačnega, ktere ga ne bi mogel nasititi. Šestič pride s tako svetlobo, da ga ni tako temnega serca, ktere ga ne bi mogel razsvetliti. Na zadnje sedmič pride svet,

da ga ni tako lenega in nesramnega človeka, ktereга ne bi mogel spodbosti.

Ali ni to tolažbe polna obljuba? Ali nas ne bo ta Kristusova obljuba spodbodla, da večkrat, ako ne celo vsak dan, sveto mašo slišimo? Posebno, ker pravi Kristus, da pride on sam tako ponižen in poterpežljiv k sveti maši? Prizadevaj si tedaj, da prideš vsak dan k maši, ako je mogoče. Ako pa o delavnikih ne moreš k maši iti, bodi pa o nedeljah in praznikih, ako ti je mogoče pri dveh svetih mašah z vso mogočo pobožnostjo, in daruj jih nebeškemu Očetu za svoje grehe in zamude, kakor ti hočem koj razložiti.

3. Premišljuj, kako imamo sveto mašo koristno slišati in darovati.

V molitvenih bukvicah je mnogo načinov, kako se ima biti pri sveti maši; najbolj pa dela tisti, kateri med mašo premišljuje Kristusovo terpljenje, ter to sveto daritev z mašnikom vred Bogu Očetu daruje. Ker je namreč sveta maša daritev, in sicer najimenitniša daritev; zato je treba, da, ko sveto mašo slišimo, jo tudi s Kristusom in s cerkvijo vred Bogu darujemo. Tedaj ni zadosti, da se med mašo moli sveti roženkranc, ali druge molitve, ki se ne vežejo in ne nanašajo na sveto mašo; in pri tem morebiti človek še kar ne misli, to sveto daritev Bogu darovati; tak človek tedaj nima od svete maše tiste koristi, katero bi sicer lahko imel. Ako si pa sklenil, ker brati ne znaš, sveti roženkranc moliti, ali vsak dan toliko Očenašev in Česčena si Marij zmoliti, česar opustiti nočeš, moli vse to od začetka maše noter do povzdigovanja; vendar pa tako, da se kakšenkoli spomniš na Jezusovo terpljenje in paziš tudi na to, kar dela mašnik.

Pri začetku svete maše stori dober namen, da hočeš biti pobožno pri sveti maši, da hočeš nebeškemu Očetu Kristusovo terpljenje in smert darovati, in da hočeš to imenitno opravilo v svoje in celega sveta zveličanje čversto in dobro opraviti.

Pri darovanji, ko namreč po evangeli mašnik kelih odkrije, in Božjo mizico z obema rokama derži, in hostijo Bogu daruje, misli ali govori tako le:

Nebeški Oče! na to Božjo mizico postavim vse čednosti in zasluge tvojega ljubega Sina in vseh svetnikov, z vsemi dobrimi deli, kar sem jih kedaj s pomočjo tvoje Božje milosti storil. In vse to ti darujem po Jezusu Kristusu, najvišem duhovnu, k tvoji večji časti, k svojemu zveličanju in v blagor cele svete cerkve.

Ko mašnik kelih vzdigne, in vino Bogu daruje, reci:

Nebeški Oče! s tem kelihom ti darujem britko terpljenje in smert tvojega ljubega Sina, in vsa spokorna dela in muke vseh svetnikov z vsem, kar sem jaz svoje žive dni terpel, ali kar bom še terpel; vse to ti darujem po najvišem duhovnu, Jezusu Kristusu, v odpuščenje svojih grehov in zasluženih kazni.

Te dve molitvici zamore vsak človek, tudi ko moli roženkranc, saj v svojem serci moliti.

Ko sanctus zveni, zahvali Boga za postavljenje svetega rešnjega Telesa, in reci z mašnikom vred: Svet, svet, svet si ti, Gospod Bog Sabaot! hvala in čast bodi tebi, o najdobrotljiviši Gospod, Jezus Kristus! za milostljivo postavljenje presvetega rešnjega Telesa. In ker ti te velike dobre te verniti ne morem, zato naj te na vekomaj hvalijo nebo in zemlja, in vse, kar je v nebesih in na zemlji. Amen.

Pri povzdigovanji moli ponižno ta najsvetejši zakrament, in daruj ga nebeškemu Očetu, kakor najdeš v navadnih molitvenih bukvicah. Po povzdigovanji obudi živo vero, in domišljuj si, kakor da bi s svojimi lastnimi očmi videl Kristusa pred sabo na altarji; kakor tudi je v resnici osebno pričujoč, in te s svojimi očmi prijazno gleda. Skazuj mu tedaj zunajno in znotranje spoštovanje, ter moli:

O Jezus, najviši duhoven in srednik! jaz te prosim po tvojem svetem duhovenstvu: daruj svojemu nebeškemu Očetu svoje sveto meso in svojo sveto kri, daruj mu svoje

svete petere rane, in svoje presveto serce, daruj mu svoj kervavi pot na oljski gori, svoje strašno bičanje in kronanje, in svoj sveti križ, daruj mu vse svoje rane in bolečine, svoje britkosti terpljenje in svojo smert, in na zadnje vse svoje čednosti in zasluge njemu v čast in nam v zveličanje. Hvali namesti nas svojega nebeškega Očeta, zahvali ga za vse dobrote, bodi pri njem sprava za naše grehe, in zadobi nam po svoji daritvi njegovo očetovsko milost, za vse žive in mertve. Amen.

Tretji odstavek.

Zakaj se zamore in se ima dajati za svete maše.

Za katerikoli praznik.

„Sin! ako imaš, stori si dobro, in Bogu daruj vredne darove.“
(Sir. 14, 11.)

1. Premišluj, kako je koristno, dati za svete maše za se, in za druge.

Kedar dá kdo za svete maše, spolnuje prvič Božjo zapoved, kateri je v stari in v novi zavezi zapovedal, da imajo duhovni živeti od daritve, tedaj stori, kar je Bogu dopadljivo; drugič pa da tudi s tem duhovnu priložnost, da bere sveto mašo. On stori tedaj, da se Bogu Očetu njegov ljubeznjivi Sin v zadostenje za naše grehe vnovič daruje. On stori, da se ta presveta skrivnost zopet ponovi, in da se to zaslužno djanje zopet opravi. On stori, da se presveti Trojici neskončna čast skaže, da se svetnikom nezapopadljivo veselje naredi, da pride dušam v vica polajšanje, in vsem vernim milost in usmiljenje. Kako veliko milost mu bo zato nebeški Oče skazal? Kako obilno ti bo povernil, če si njemu in vsem nebeščanom tako neskončno čast in veselje, vernim dušam v vica pa tako veliko tolažbo pripravil?

2. Premišluj, da je bolje, za svete maše dati, dokler si živ, kakor pa še le po tvoji smerti.

Akoravno je tudi to prav dobro in hvale vredno, da ukažeš, da se po tvoji smerti svete maše berejo; vendar

pa ni tako koristno in zaslužno, kakor če to storiš, dokler si še živ; od svete maše, ki jo plačaš, dokler še živiš, imaš desetkrat več koristi, kakor od maše po tvoji smerti, in sicer:

Pervič, ko daš za sveto mašo, zamoreš s spokornim poslušanjem svete maše večih milost deležen postati, potem zamoreš s pomočjo teh gnad še sam pospeševati delo in opravilo zveličanja svoje duše, česar po smerti več ne moreš. Tu si tudi gotov, da se maša v resnici bere, in da ti bo pridstovala v tvoj časni in večni blagor. Ako pa le ukažeš, da se še le po tvoji smerti bere, lahko se prigodi, da se nikoli ne bere. Dediči namreč, kakor skušnja uči, radi odlašajo, rekoč, da bodo že enkrat te maše plačali, in kakošenkrat odlašajo tako dolgo, da jih nikoli ne plačajo, in tedaj, da se tudi ne berejo.

Drugič, če se, dokler si živ, sveta maša za te bere, in če si morebiti v stanu smertnega greha, je upati in nadjati se, da ti da Bog iz usmiljenja, in z ozirom na to sveto mašo, gnado, da spoznaš in obžaluješ svoje grehe, in da zamoreš se rešiti iz nevarnega stanu pogubljenja. Bog sicer ti ni dolžan te gnade skazati; kdor je namreč v stanu smertnega greha, ktereга dobro pozna, ta ne more pri Bogu nič za zveličanje svoje duše zaslužiti; ali ker je Bog neskončno dobrotljiv, zato grešnikom, kateri kaj dobrega storijo, daje navadno sam od sebe kes in žalost čez storjene grehe. Te gnade in tega sadu svete maše ne moreš imeti po svoji smerti. Ko si namreč v stanu smertnega greha umerl, če se tudi veliko tisoč maš za te bere, vendar ti nič ne pomagajo; ti ostaneš na vekomaj sovražnik Božji in otrok večnega pogubljenja. Ako bi bil pa, dokler si živel, eno ali več svetih maš, za se brati napovedal, bilo bi mogoče, da bi se bil pred smertjo spreobernil. Kar tedaj to zadeva, je ena sveta maša pred smertjo stokrat bolja, kakor njih veliko po smerti.

Tretjič, ako bi ti morebiti imel umreti v stanu smertnega greha, utegne ti daritev svete maše zadobiti milost, da se pred smertjo spokoriš. Ker si namreč s sveto mašo

vsegamogočnemu in milostljivemu Bogu dokaj vstregel, in ker sta tudi Kristus sam in njegova sveta cerkev po mašniku pri sveti maši za te prosila, dal ti bo zavoljo tega ljubi Bog pri tvoji smrti posebno pomoč zoper hudobnega duha, ktere pomoči morebiti sicer ne bi bil dobil. Ako te je pa satan pri tvoji smrti v svojo oblast dobil, te ne more nič več rešiti.

Četertič, če se berejo maše pred tvojo smertjo, utegnejo te ovarovati vic, ali saj storé, da ne prideš takó globoko v vice, to je, da ne ostaneš tako dolgo v vicah, in da ne terpiš tako, kakor bi imel sicer terpeti. Z vsako mašo namreč splečaš Bogu dober del svoje kazni; in če jo pobožno slišiš, izbrišeš nekaj svojih odpustljivih grehov, tako da po smrti ti ne ostane več tolikanj terpeti. Če pa pustiš, da se maše še le po tvoji smrti berejo, moraš na nje čakati, in tako dolgo v vicah terpeti, dokler se maše ne berejo, ali dokler s terpljenjem vsega ne splečaš. In to čakanje je pač težavno in bolečin polno čakanje. Postavim namreč, da umerješ po poldne, in moraš v vicah čakati, dokler se drugi dan po tem za te sveta maša ne bere: oh, kako težavno čakanje je to za te! Oj, kako dolga ti bo ta noč v vicah! Postavimo pa, da se koj tisti trenutek, ko umerješ, sveta maša za te bere, in ti bi imel le do konca te maše v strašnem ognji prebiti, oh, kako dolga bi se si zdela ta maša! Pomisli le, ako bi moral svojo roko v ognji deržati tako dolgo, da se ena sveta maša izbere, koliko bi pač terpel? Ali ne bi dal rad tudi sto tolarjev, samo da bi se teh bolečin rešil? Zakaj tedaj ne daš malo krajcarjev mašniku, da za te sveto mašo bere, in te reši tistega strašnega terpljenja?

Petič, če, dokler si živ, za sveto mašo daš, znebiš se denarja, odtegneš si ga, da tako rečem, od svojih ust, in ga daš služabniku Božjemu, ali prav Bogu, da se namreč Bogu sveta daritev opravi. Po svoji smrti pa ne daš nič več od svojega; ko oči zatisneš, nimaš nič več tukaj lastnega, temveč vse je lastina tvojih dedičev, kateri živijo še na zemlji. Ti pa si svoj denar do poslednjega zdihljeja

obderžal, in ne bi bil ga še od sebe dal, ako ne bi ti ga bila smert po sili vzela. Ti hočeš tedaj s svojim denarjem tako obračati, da se tistikrat za-nj svete maše za te berejo, kedar denar ni več tvoj; tistikrat hočeš svoj denar dati, ko sam že denarja deržati ne moreš. Potem takem se je bati, da ti bo Bog za to malo hvale vedel, in da bodo te maše tebi malo koristile. To je gotovo, da nimaš od teh maš še ne polovice tiste zasluge, ktero bi imel, ako bi jih dal brati, dokler si živ. Dokler namreč živiš, plačaš za maše s svojim lastnim denarjem; ko pa umerješ, plačajo se te maše ne s tvojim, ampak s tujim denarjem.

Sestič, če sam, dokler si živ, za maše daš, ubogim deliš, zadobivaš si s tem odpuščenje svojih grehov in večo slavo v nebesih, kar se pa s tujimi dobrimi deli po tvoji smerti ne da lahko doseči. Vedeti namreč moraš, da, kedar kdo v stanu milosti Božje kaj dobrega stori, on od Boga dvojno plačilo dobi. Pervič mu Bog odpusti en del kazni, ki mu je terpeti za storjene grehe. Drugič, mu da vselej več plačilo v nebesih, ali višo stopnjo slave. Kdor tedaj sveto mašo za se plača, plača s tem dober del kazni, in si zasluži tudi več plačilo in večo slavo v nebesih. Ako pa naročiš, da se po tvoji smerti sveta maša bere, splača se s tem sicer en del tvojih kazni, ali s tem si ne zaslužiš nobene več slave v nebesih. Ako bi se tudi stotisoč maš za tebe bralo, ne prideš vendar zavoljo tega nič više v nebesih, ker nisi več v stanu, da bi si mogel kaj zaslužiti. To si moraš posebno globoko v serce vtisniti, da je treba večo stopnjo milosti zaslug in slave v tem življenji z dobrimi deli v Kristusu si zaslužiti.

In sedmič zamore tudi ena sveta maša, dokler živiš več tvojih zasluženih kazni splačati, kakor morebiti deset maš po tvoji smerti. Pomisli samo na to priliko: Če si ktereга hudo razžalil; ali kmalo potem si ga za odpuščenje prosil, imaš kmalo zopet mir, in si ž njim spravljen. Ako pa odlagaš pomirjenje ž njim, in razžaljeni te

zatoži pri gosposki, moraš za eno nespremišljeno besedo, deset, dvajset in morebiti še več goldinarjev izdati, kjer bi bil vendar koj od začetka lahko z eno dobro besedo vse plačal. Ravno tako je tudi z Bogom; dokler živimo, žalimo Boga mnogokrat s svojimi grehi in hudobijami. Ako ga prosimo za odpuščenje, dokler živimo, in damo v splačanje tega dolga miloščinjo, spokorno delo, ali sveto mašo, utegne se prigoditi, da zaslužene kazni popolnoma splačamo. Ako pa pustimo, da se plača še le po naši smerti, ko smo že pred Božjim sodnjim stolom, in nas je Božji sodnik že obsodil, nas stoji en odpustljiv greh kazen v vicah, ki terpi en dan, en teden, ali še dalej. Na unem svetu namreč ni več čas milosti, ampak ostre pravice, in tedaj se mora za vsak greh strašno terpeti; tako, da deset svetih maš bo komaj dovolj, da se ž njimi toliko splača, kolikor bi se moglo pred smertjo z eno sveto mašo plačati.

Tu mi utegne pa kdo reči: če tudi za veliko svetih maš dam, dokler sem živ, in potem padem v kak smerten greh, tako so vse te maše za me zgubljene. In to je tudi res; ako pa opraviš zopet dobro spoved in stopiš zopet v stan milosti Božje, zadobiš tudi nazaj vse, kar si bil s smertnim grehom zgubil, to je, vse svoje zgubljene zasluge. Potem ker si dal svete maše brati, in si tako Bogu neskončno čast skazal; ohranil te bo tudi Bog, kakor je upati, dalej, da tako lahko v smerten greh ne padeš; ali, ako si po nesreči v kak smerten greh padel, usmilil se te bo ložej, in ti bo milost dal, da obudiš kes in žalost nad svojimi grehi; česar bi ti morebiti tako lahko ne dal, ako ne bi bil dal za svete maše. Bodi tedaj pameten, in ako premoreš, naroči, dokler si živ, da se maše za te berejo, in ne čakaj, da se še le po tvoji smerti za te berejo.

3. Premišljuj, s kakim namenom se ima dati za svete maše.

Vedi, da nimaš biti varčen, ampak darežljiv v tem, kar zadeva prošnje; in da nimaš ene same reči, ali malo,

ampak da moraš veliko reči in milosti od Boga prositi; saj Gospod, ktereга prosiš, je neskončno bogat in daroviten in želi tudi, da ga veliko prosiš; zato ti pravi v psalmih: „Razširi svoja usta, in jaz ti jih bom napolnil“. ¹⁾ Saj je tudi daritev svete maše, ktero mu prinašaš, neskončne cene. Ker je tedaj mogoče, z vsako sveto mašo in z vsakim dobrim delom v Kristusu, mnogo si zaslužiti, navadi se dober namen vedno obujati. Toda potrebno ni, da obudiš pri vsakem dobrem delu in pri vseh svetih mašah posebej vse te dobre namene, kakor jih tu zdolej najdeš postavljene; temveč, ko si jih enkrat ali dvakrat pazljivo prebral in hočeš potem zopet za sveto mašo dati, reci le te ali enake besede: O moj Bog! zopet hočem to dobro delo storiti, ali pa, to sveto mašo slišati, ali za to sveto mašo dati, z vsemi dobrimi nameni, ki so v teh bukvah razločno imenovani.

Vsakoverstni nameni, s kterimi imamo sveto mašo slišati ali za njo dati.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, naša daritev in najsvetejši duhoven in srednik! Amen.

O nebeški Oče! jaz želim to in vse svete maše slišati, ali za svete maše dati:

1) k tvoji večji časti in hvali, v spoznanje tvojega Božjega veličastva, gospostva, tvoje moči in slave, ki jo imaš nad vsemi stvarmi; in v zahvalo za tvojo neskončno popolnost.

2) V dolžno zahvalo za vse dobrote, gnade in dari, kar si jih dodelil Mariji, Jožefu, vsem svetnikom in ljudem, in tudi meni nevrednemu in nehvaležnemu grešniku.

3) K časti in molenju najsvetejšega serca Jezusovega, in k časti svetih skrivnost njegovega včlovečenja in rojstva, v zahvalo za njegov kervavi pot in za njegove stiske, za njegovo vjetje in zaničevanje, bičanje in kronanje, in tudi

¹⁾ Ps. 80, 11.

križanje; za njegovo kri in za njegove rane, za njegovo grenko smert in za njegov pogreb; v čast in spomin njegovega častitljivega vstajenja in vnebohoda in pa poslanja svetega Duha.

4) K časti Marije Device, svetega Jožefa, I. I. in vseh svetnikov, zato da jim pomnožim, kar je v moji moči, njih radost in veselje v nebesih.

5) Tudi za se, ubozega grešnika, darujem ti to sveto mašo, da zadobim odpuščenje svojih grehov in milost popljšanja in spreobrnjenja; v nadomestenje vseh zamud in v splačanje vseh svojih dolgov in kazni; v zadobljenje vseh potrebnih čednosti milosti in vsega, kar mi je za dušo in za telo potrebno, in na zadnje za srečno smert.

6) Za splošne potrebe vseh kristjanov, za odpravo vseh krivover in zmot in za povišanje svete katoliške cerkve, za ohranjenje miru in edinosti med kristjanskimi kralji in vladarji in za spreobrnjenje ubozih grešnikov.

7) Za posebne potrebe mojih prijatlov in neprijatlov; za vse uboge in potrebne, žalostne in stiskane, jetnike, bolnike in umirajoče.

8) Na zadnje, za vse verne duše v vica, posebno za svoje starše, brate, sestre, prijatelje in dobrotnike; za duše, ki so tebi, o nebeški Oče! najljubše; za zapuščene duše, za katere nobeden ne prosi, ali katere morejo največ in najdalej terpeti. Naposled za duše, za katere sem dolžan moliti, in za katere hočeš ti, o Bog! da naj prosim in molim. Glej! o Gospod in Bog moj! ti so dobri nameni, s katerimi ti želim to sveto mašo in vsa svoja dobra dela darovati, in te ponižno prosim, da te moje želje radovoljno sprejmeš in uslišiš, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Dvajseto poglavje.

Kristus poslavljen v svoji Materi Devici Mariji.

Pervi odstavek.

Marijino življenje po Kristusovem vnebohodu.

Naj se bere o sabotah posebno mesca avgusta.

„Jaz sem svojega ljubega in on se k meni obrača.“ (Vis. pes. 7, 10.)

1. Premišljuj pobožno Marijino življenje po Kristusovem vnebohodu in njene vsakdanje vaje.

Zakaj in kako dolgo je po Kristusovem vnebohodu še na zemlji živela, razodela je Ona sveti Brigiti tako le: „Potem ko je moj Sin v nebesa šel, sem še petnajst let in toliko dni čez živela, kolikor jih je med njegovim vnebohodom in med mojim vnebovzetjem. To je terjala nekaj natorna lastnost mojega telesa; nekaj tudi volja Božja, zato da se je več duš po mojem zgledu k Bogu spreobrnili.“ Iz tega razodenja tedaj se vidi, da je Marija po poslanji svetega Duha še petnajst let in tri mesce živela. Prebivala je na gori Sion v mali hišici, ne daleč od hiše poslednje večerje; tukaj je namreč potem vedno prebivala in je v tej hišici tudi srečno umerla. Iz te hišice so poznej kristjani cerkvico napravili; turki pa so jo poderli in samo staro mirišče se še vidi.

V tej hišici je Marija živela bolj angeljem, kakor ljudem podobna; temu svetu je bila vsa odmerla, nič posvetnega je ni moglo več veseliti. „Jaz sem tako med ljudmi živela,“ je rekla enkrat sveti Brigiti, „da nisem ničesar pozelela, kar zamore človeka veseliti, in tudi živela sem najslabšo hrano.“ Vsako noč, kakor pravi sveti Ambrož, je o polnoči vstajala, in molila, dokler ni solnce vstalo. Vsak dan zjutraj ji je neki sveti Janez mašo bral, pri kateri je z največo pobožnostjo sveto rešnje Telo prejemala. V dokaz vsega tega se vidijo še dandanašnji ostanki stare kapele, ki je nekaj tu stala, kjer se kaže tudi altarni kamen, na katerem je sveti Janez maševal;

kakor tudi še drug izvotljen kamen, v katerem je sveto rešnje Telo, kakor pravijo, kot v tabernakelju, hranil.

2. Premišljuj pobožno življenje Marijino in njene Božje poti.

Po prejetem svetem obhajilu je romala Devica Marija vsak dan, ako ni bila zadržana, z drugimi pobožnimi ženami do vseh mest, kjer je Kristus terpel, kar je Ona sveti Brigiti razodela, rekoč: „Vse dni, ki sem jih po vnebohodu svojega Sinú še doživela, sem obiskovala mesta, na katerih je terpel in svoje čudeže delal.“ Šla je tedaj, kakor se meni, zjutraj za rano iz svoje stanice v hišo, v kateri je njeni Sin poslednjo večerjo obhajal, in sveto rešnje Telo postavil; ondi je Boga za to veliko dobroto zahvalila. Od tod je morala memo Kajfeževe hiše z gore Sion doli po tisti poti iti, po kateri je bil njeni Sin k Pilatu peljan. Od Pilatove hiše je šla po poti, po kateri je Kristus svoj križ nosil, do gore Kalvarije, kjer je navadno dalej molila. Od mesta, kjer je križ stal, šla je do svetega groba, in od tod nazaj do Herodeževe hiše. Od Herodeževe hiše je šla v tempelj, in po opravljeni molitvi v tempelju je šla skoz zlata vrata ven iz mesta, čez potok Cedron do mesta, kjer je Kristus kervavi pot potil. Od ondod je šla naravno gor do verh gore, kjer je njeni Sin v nebo šel, in potem se je vernila nazaj na goro Sion. Tako je do čerke spolnovala preroške besede: „Pojdem na goro mire in na hrib kadila.“¹⁾

S tem romanjem je celo jutro do poldneva izpolnovala, in se je tako vtrudila, da je morala večkrat počivati; še dan današnji kažejo na oljski gori mesto, ki mu pravijo Marijino počivališče, ker je Marija ondi navadno počivala. Cela ta pot, ki jo je Marija vsak dan hodila, znaša skoraj dve uri, ali več kakor eno nemško miljo. Hodila je večkrat tudi do Betlehema, da je tam,

¹⁾ Vis. pes. 4, 6.

kjer je bil Kristus rojen, Boga hvalila, molila in svojo pobožnost opravljala. Od tega skoraj vsakdanjega romanja je ni mogla vderžati ne daljna pot, ne neugodno vreme.

O Gospod! jaz te prosim po pobožnem Marijinem življenji: dodeli mi milost, da v celem svojem življenji pobožno romam, od čednosti do čednosti, dokler na zadnje k tebi ne pridem.

3. Premišljuj veliko Marijino pobožnost k presvetemu rešnjemu Telesu in h Kristusovemu terpljenju.

Ta njena serčna pobožnost se kaže v njenih vsakdanjih pobožnih vajah, v njenem vsakdanjem obhajanju in obiskovanji posvečenih mest. Ko se je obhajala, bilo je njeno serce tako polno sladkosti, da se ji je od same ljubezni tajalo. Ko je v Betlehem romala in mesto obiskovala, kjer je bila svojega Božjega Sinú rodila, bilo je njeno serce tako polno veselja, da je od radosti solze točila.

Ko je pa obiskovala mesta Kristusovega britkega terpljenja, oh! kako se ji je njeno serce stiskalo in koliko britkih solz je tu prelivala? Terpljenje ljubega Jezusa ji je bilo tako globoko v serce vtisnjeno, da ga ni mogla nikoli pozabiti, kakor je razodela sveti Brigiti, rekoč: „Njegovo terpljenje je bilo tako globoko v moje serce vtisnjeno, da je bilo tudi, ko sem jedla ali delala, vedno živo v mojem spominu.“ Ker je tedaj Marija vselej, tudi pri jedi in delu, Kristusovo terpljenje pred očmi imela; koliko bolj ji je živo pred očmi stalo, ko je osebno obiskovala na oljski gori mesto njegovega kervavega potenja in na gori Kalvariji mesto njegovega križanja?

Hvaljeni bodite presveti serci Jezusa in Marije na vekomaj! Amen.

O Marija! jaz te prosim po vseh tvojih serčnih zdihljeh, britkih solzah in po tvojem pobožnem poljubovanji mest, ki so bila po rojstvu, hoji in terpljenji tvojega Sina posvečena; izprosi in zadobi mi od Boga milost, da s tabo

vred britko terpljenje tvojega preljubega Sina pobožno premišljudem, berem in objokujem. Amen.

Drugi odstavek.

Marija spreoberne več nevernih ter uči in tolaži verne.

Za godove in praznike svetih aposteljnov.

„Cedeče satorje so tvoje ustnice, nevesta! med in mleko je pod tvojim jezikom.“ (Vis. pes. 4, 11.)

1. Premišljud Marijino gorečnost za zveličanje duš, ali kako si je prizadevala grešnike spreobračati.

Marija je živela še petnajst let po Kristusovem vnebohodu na zemlji posebno za to, da je vernim moč in tolažbo dajala in neverne spreobračala. Zato akoravno je bila ona najpohlevniša devica in je samoto ljubila, vendar ni samo molila, temveč je, kakor pravi ustno sporočilo, s svojim modrim govorjenjem, poštenim vedenjem in svetim djanjem veliko judov in nevernikov k pravi veri spreobernila. Sveti Brigiti je enkrat angelj rekel, da je Marija Devica s svojim zgledom in podučevanjem neštevilnih duš za Jezusovo vero pridobila. O čudapolna gorečnost za zveličanje duš! O Marija, učenica in kraljica svetih aposteljnov! spreoberni tudi mojo dušo, in ohrani jo v večno življenje po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

2. Premišljud, kako je Marija toliko duš Bogu zadobila?

Tu pomišljud, da je posebno njena goreča molitev in njeno sveto življenje neverne k pokori in k veri vabilo. Tudi se je ustmeno sporočilo, da je bilo njeno obličje tako prijazno, da kdor koli jo je v obraz pogledal, se je čutil v svojem serci potolaženega. Ona ni nikoli besede izgovorila, s ktero bi bila komu kaj škodila ali ga žalila; vse njene besede so merile le na zveličanje duš in na čast Božjo. Ker je bilo tedaj vse njeno govorjenje in ve-

denje dokaj sveto in pošteno, ni čuda, da je veliko duš k Bogu pripeljala in tudi oterpnjena serca omečila.

Vedeti pa je treba, da Marija ni vselej v Jeruzalemu ostala, temveč, ko so šli aposteljni iz Jeruzalema, šla je tudi ona s svetim Janezom v mesto Efez, kjer je skoraj eno celo leto živela, da je tudi tam duše Bogu pridobivala. Še celo po poti, ko je iz Jeruzalema v Efez šla s svetim Janezom in potem zopet nazaj, jih je veliko spreobrnila. Gotovo so ljudje se kakšenkrat vkup stekali, Mater Božjo videt in slišat. Že sam pogled na njo je marsikterega tako ganil, da se je spreobrnil. Sveti Dionizij Areopagit piše, da ko ga je sveti Janez k Materi Božji pripeljal, je menil, da vidi ne človeka, ampak nadzemljsko bitje. Ako ne bi bil še verjel, da je en sam Bog, doli bi bil pred njo na kolena padel, in jo kot boginjo molil. Kar se je zgodilo svetemu Dioniziju, godilo se je gotovo drugim tudi. Pa ne samo zunanja Marijina lepota, ampak tudi celo njeno vedenje in govorjenje, vse njeno djanje in nehanje je ljudi k čednosti in strahu Božjemu spodbadalo.

O Marija, najlepša Devica, in Mati lepe ljubezni! jaz želim te videti in vekomaj ljubiti; oh! prosi za me, da enkrat v nebesa pridem, in da bom gledati mogel tvojo nebeško in večno lepoto in pa tvojega prelepega Sina Jezusa Kristusa, Gospoda našega. Amen.

3. Premišljuj Marijine nauke in opominjevanja.

Te je na Božje povelje angelj sveti Brigiti razodel, rekoč: „Ko je častitljivi Sin Božji v slavo svojega Očeta gori šel, hotel je, da ima njegova deviška Mati v potenje pobožnih, in v spreobračanje grešnikov na zemlji ostati; saj ona je bila mojstrinja apostelnov, moč mučnikov, učenica spoznovavcev, ogledalo devic, tolažnica žalostnih in pomočnica zakonskih“.

Ko so aposteljni k nji prišli (tako govori angelj), razodevala jim je in razlagala vse, česar niso še od njenega Božjega Sinú vedeli. Akoravno so bili aposteljni od

svetega Duha popolnoma v sveti veri podučeni in razsvetljeni, bila je vendar Marija še bolj razsvetljena, kakor oni. Mučence ali marternike je poterjevala, in jim je serčnost dajala, da so za voljo Kristusa vse bolečine in vsako terpljenje veselo in serčno prenašali, premišljevale, da je Kristus zavoljo njih terpel; in jim je pravila, da je tudi ona tri in trideset let pred smertjo svojega Sinú velike reve in britkosti prenašati imela.

Spoznavcem je dajala mnogo naukov, kako naj ves čas po noči in po dnevu si lepo razdelijo v hvalo in čast Božjo, in kako se imajo pametno obnašati pri delu, pri jedi in v spanji. Devica je učila s svojim lastnim zgledom pošteno se obnašati, ogibati se klepetanja in nečimernosti in vse djanje in nehanje k časti Božji obračati.

Vdovam je pravila v njih tolažbo, da, akoravno je bila želela, da ne bi bil ji Sin umerl, je vendar svojo voljo Božji volji popolnoma podverгла, in da je hotla raji po Božji volji vse britkosti ponižno terpeti, kakor nasprotovati Bogu. Zakonskim je svetovala, naj se dušno in telesno ljubijo, in naj imajo eno voljo, Boga ljubiti in njemu služiti. Pravila jim je, kako sta bila ona in njeni ženin, sveti Jožef, vselej ene volje, enega serca, in da si nista bila nikoli eden na drugega jezna ali čmerna. — Te in enake nauke je Marija vernim dajala.

O Gospod! dodeli nam svojo sveto gnado, da tudi mi, vsak po svojem stanu, teh naukov se deržimo! Amen.

4. Premišljuj, kako je prečista Devica Marija, akoravno je pohlevno in skoraj samotno živela, vendar za razširjenje nebeškega kraljestva na zemlji veliko storila.

Marija sicer ni, kakor aposteljni, obhodila mnogo sveta, vendar pa je nekaj s pismi, nekaj z besedo nove kristjane učila in v veri vterjevala, posebno o času preganjanja. Njeno življenje je bilo samo na sebi pridiga in spodbujenje k poštenemu, krepostnemu življenju. Tako Marijino obnašanje bodi tudi tebi, o kristjan! spodbodek,

da kakor ona, tako tudi ti za razširjenje Božjega kraljestva na zemlji se trudiš in delaš. Ti, ljubi moj bravec! nisi poklican od Boga, da bi svet obhodil na dolgo in na široko, in učil in pridigal sveto vero. Vendar pa zamoreš, kakor Marija, tudi ti, tam, kamor te je Bog postavil, za Božje kraljestvo in za čednost živeti in se truditi; posredno zamoreš tudi pomagati k razširjenju cerkve Kristusove. Živi le na tanjko tako, kakor Bog zapoveduje, in kakor te uči sveti evangelij. „Zgled bodi vernim v besedi in v obnašanji, v ljubezni, v veri, v čistosti,“¹⁾ v krotkosti, v miroljubnosti, v postrežljivosti, posebno pa v spolnovanji dolžnost svojega stanú. Veruj mi, ljubi bravec! ako boš tako delal, bo „tvoja luč svetila pred ljudmi,“ kakor govori Kristus, „da vidijo tvoja dobra dela;“²⁾ in celo tvoje obnašanje in vedenje je živa pridiga, in pripomore k razširjenju in vterjenju Božjega kraljestva na zemlji.

Tudi ne moreš ti, ljubi bravec! tje iti in kakor so aposteljni delali, za razširjenje in vterjenje nebeškega kraljestva na zemlji ne moreš delati čudežev. Saj za to te tudi Bog ni izvolil ali poklical. Zamoreš pa vendar za Božje kraljestvo, za razširjenje svete cerkve, za spreobrnjenje nevernikov in krivovercev moliti. In ali te ne uči Kristus sam v Gospodovi molitvi moliti za razširjanje svete cerkve? Saj praviš v Očenaši: „Posvečeno bodi tvoje ime! Pridi k nam tvoje kraljestvo!“ Glej, pri razširjanji Božjega kraljestva na zemlji dela nekaj Bog sam, nekaj tisti ljudje, kateri neverne in krivoverce učé in jim pridigajo, nekaj pa tudi skrita, skrivna moč in ta moč je — molitev. Z molitvijo lahko tudi ti, bodi si o katerem koli stanu, delaš in se trudiš za razširjanje Božjega kraljestva in čednosti.

Na zadnje, ti ne zamoreš, kakor aposteljni in misijonarji, čez morje v daljne dežele med nevernike in malikovavce, da bi jih k pravi veri spreobračal. Tvoj poklic

---

¹⁾ Tim. 4, 12. ²⁾ Mat. 5, 16.

je ves drugačen, in moraš doma ostati pri svojih ljudeh. Zamoreš pa po svoji premožnosti kaj dati za svete misijone, malo ali dosti, in v tem zamoreš pomagati, da se pobožni in bogaboječi moške lahko na pot podajo v tiste daljne kraje in dežele med neverna ljudstva, da jim luč svete vere prižigajo.

Poglej tedaj, ljubi moj bravec, draga moja bravka! kako zamoreš tudi ti, kakor Marija, tam, kamor te je Bog postavil, za razširjanje in vterjenje Božjega kraljestva vendar nekaj storiti; ali ni to razveselivno, tolaživno in radostno za tvoje serce? — Toda vernimo se nazaj k Materi Božji.

9. Premišljuj Marijino poterpežljivo in serčno sočutje z vernimi v britkostih in v preganjanji, ko je videla, kako so verni preganjani, zaterti, tepeni, pregnani, vjeti in pomorjeni.

Vse, kar so pobožni kristjani terpeli, je bolj živo v svojem serci čutila, kakor ako bi bila sama vse tisto prenašati imela. Ona bi bila rada svoje lastno življenje dala, da bi jim pomagala in smerti jih rešila. Močno jo je serce bolelo, ko je bil sveti Štefan kamnjan. Grozno je terpela, ko so hudobni judje nad njeno hišo planili in njene prijateljice vjeli. V serci ste se ji usmili Magdalena in Marta, ko ju je rabelj iz mesta odpeljal, in na barko v sredozemskem morji postavil; ravno tako je pomilovala svetega Jakoba, kterega so po nedolžnem ob glavo djali; tudi svetega Petra, ko je bil od Herodeža v ječo zapert, v kateri je bil celih osem dni. Na zadnje je zelo terpela, ko je videla, da morajo vsi aposteljni mesto zapustiti in bežati. To britkost razklada Mati Božja sveti Brigiti takole: „Jaz sem terpela zavoljo nadloge aposteljnov in Božjih prijatlov, katerih terpljenje je bilo moje terpljenje; zato sem bila vedno v strahu in žalostna: v strahu, ker sem se bala, da v britkostih onemorejo; žalostna, ker se je besedam mojega Sina povsod zoper govorilo. Akoravno je milost Božja vselej v meni ostala in je bila moja volja po volji Božji; bila je vendar moja tolažba z vedno ža-

lostjo pomešana, dokler nisem bila v nebo vzeta. Zato naj ta žalost nikoli ne zapusti tvojega serca; ako ne bi bilo namreč nobene britkosti, prišlo bi jih pač malo v nebesa.“

Hvaljen bodi Jezus, in češčena bodi Marija, kraljica vseh apostelnov in mučencev! Amen.

O Marija! ti prečudno ogledalo čistosti, ponižnosti, krotkosti, dobrotljivosti, usmiljenja in vseh čednost; jaz te prosim po najsvetejšem Jezusovem serci, zadobi in izprosi mi čisto, ponižno in krotko, pa tudi dobrotljivo in pobožno serce. Amen.

Tretji odstavek.

Kako želi Marija umreti.

Na praznik vnebovzeta Marije Device.

„Od ljubezni omedlujem.“ (Vis. pes. 2, 5.)

1. Premišljuj, kako je Marijina svetost in njena goreča ljubezen do Jezusa vedno bolj rastla.

Dalej je Marija živela, bolj je rastla njena svetost in više stopnje čednosti je dosegala. Še celo, kakor govorijo bogoslovci, vsak trenutek je vedno svetejša postajala, in si je tako novih milost in večih zaslug pridobivala. Kako nezapopadljivo velika je morala biti njena svetost, ki je bila od svojih otročjih let že polna milosti in čednosti, in je še vsak trenutek svojega življenja vedno svetejša prihajala! Ona je med ljudmi živela, pa ne kakor človek, ampak kakor angelj in še svetejše, kakor angelj. „Kar je bilo na svetu“, rekla je enkrat sveti Brigiti, „tega nisem marala in vsi moji občutki so bili tako od sveta proč obrnjeni, da sem bila vselej z nebeškimi željami vneta.“

Odkar je bil njeni ljubi Sin Jezus v nebo odšel, prišel jo je večkrat obiskat, in jo je s svojo pričejočnostjo tolažil; posebno o ponočnem času, ko je bila v molitvi.

Oh! kako serčno sta se veselila, in marsiktero uro sta prav sladko se pogovarjala. Oj, koliko Božjih skrivnost ji je razodeval o nebeških in čeznatornih reči, o katerih se ne spodobi nobenemu človeku govoriti!

2. Premišljuj Marijino serčno hrepenenje po svojem združenji z Jezusom v nebesih.

Bolj se je bližal konec Marijinega življenja, bolj je rasla njena želja, da bi umerla in k svojemu ljubemu Sinu v nebesa prišla. „Ta goreča ljubezen in to materno hrepenenje je postajalo zmirom več, tako da je neprenehoma zdihovala, rekoč: Kakor hrepeni jelen po studenčni vodi, tako hrepeni moja duša po tebi, o Bog! Mojo dušo žeja po močnem, živem Bogu. Kdaj pridem, in se prikažem pred Božje obličje?“ — Ko je med svojim pobožnim romanjem verh oljske gore na mesto prihajala, kjer je bil njeni Sin v nebo šel, v nemalo se je v nji tako hrepenenje, za svojim Sinom iti, da je menila, da ne more več od tega mesta se ločiti, vzdigala je po tem svoje roke in oči proti nebu, in je s solzami te in enake besede večkrat ponavljala:

O najljubeznjiviši Sin! glej, tukaj je presrečno mesto, kjer si v nebo šel; oh! kdaj me boš k sebi gori vzel, in iz tega revnega sveta rešil? — Zdihujmo tudi mi k Bogu z Marijo vred: O Gospod! dodeli nam, da bomo po tebi in po nebeški domovini vedno zdihovali in hrepeneli!

3. Premišljuj, kako je bil Mariji razodet dan in ura njene smerti.

To je ona sama sveti Brigiti očitno razodela, namreč: Ko je Devica Marija nekega dne na oljski gori molila, vnela se je v nji taka želja, pri svojem Sinu biti, da je vroče solze točila. Od pregoreče ljubezni ni mogla več prenašati, da mora biti tako dolgo brez prijazne pričejčnosti svojega Sina; zato ga je prav resno prosila, naj jo vendar enkrat iz te reve gori k sebi vzame. Glej! ko je tako molila, prišel je angelj Gabriel z neizrekljivo svet-

lostjo obdan k nji, in je imel v svoji roki lepo palmovo vejo, ki se je tako blisketala, kakor zvezde na nebu; globoko se ji je priklonil in djal: Češčena si Marija, ti žegnana Mati mojega Gospoda! On, ki je Izraelu svoj blagoslov dal, ti sporoča po meni svoj sveti blagoslov. In angelj je nadalje govoril: Tvoj Sin, naš Bog in Gospod, me je poslal, da ti oznamim, da je že čas, da prideš k njemu, zato da v njegovem kraljestvu krono prejmeš, ktera ti je pripravljena. Vedi, o blagoslovljena Mati mojega Gospoda, da boš v treh dneh umerla, in koj v nebesa k svojemu ljubemu Sinu šla. Te besede so Marijo tako razveselile, da je obe roki sklenila, in z veselim glasom rekla: Češčen in hvaljen bodi ti, moj Gospod in Sin, Jezus Kristus! da si mojo prošnjo vslišal, in da me hočeš vzeti kmalo v večno zveličanje. Potem je angelju rekla: Ako sem gnado dobila pred očmi svojega Sina, hočem ga za moj srečen konec za tri reči ponižno prositi: Pervič, da naj k meni pride, in naj bo vpričo pri moji smerti. Drugič, da tudi vsi aposteljni k meni pridejo in moje telo pokopajo. Tretjič, da mi ne pride nobeden hudoben duh pri moji smerti pred oči. Angelj ji odgovori: Te tri prošnje so ti vslišane; tvoj Sin namreč bo k tebi prišel in vsi aposteljni tudi, hudobnih duhov pa se ti ni bati, ker so vsi tvoji oblasti podložni.

In tu ji je dal angelj palmovo vejo rekoč: Sprejmi to vejo iz raja, v znamenje zmage zoper vse svoje sovražnike! — in angelj se ji je nizko priklonil, pa se je v nebo vernil. Presveta Devica pa je na zemljo padla, in je v preveliki radosti svojega serca Boga za veselo oznailo zahvalila. Tudi je tla poljubila, kjer je angelj se ji bil prikazal, in jih močila s solzami serčne radosti. To mesto, kjer se je bil angelj Mariji prikazal, se še dan današnji popotnikom kaže.

Hvaljena bodita Jezus in Marija sedaj in na vekomaj! Amen.

O Marija! prosi za nas uboge grešnike, da ne umerjemo neprevidene smerti, to je, nepripravljeni, ampak pripravljeni. Amen.

Četerti odstavek.

Marijina smertna bolezen.

Pred ali za praznikom Marijinega vnebovzetja.

„Od ljubezni omedljujem.“ (Vis. pes. 2, 5.)

1. Premišluj, kako se je Marija k svoji srečni smerti pripravljala.

Kakor hitro je domu prišla, povedala je svojemu zvestemu reditelju in oskerbniku angeljevo razodenje. Ko so njeni prijatli k nji prišli, rekla jim je: Veselite se z mano in radujte se, ljubi moji prijatli! moj ljubi Sin mi je po angelji poročil, da umerjem, in da pridem k njemu v nebesa. V znamenje mi je dal to le palmovo vejo iz raja, ktera naj se pred mano nosi, kedar me bote nesli pokopat.

Tu so njeni prijatli z objokanimi očmi ji rekli: O Marija! ti si bila do sedaj naša tolažba, naša učenica in bramba v zopernostih in težavah! Sedaj pa, če tebe zgubimo, zgubimo vse. Ostani tedaj še malo pri nas, da nas boš tolažila. Marija jim je odgovorila: Ne žalujte tolikanj, ljubi moji prijatli! da grem od vas; saj vas zapustim le telesno, moje serce pa ostane vedno pri vas. Tudi v nebesih ne bom jenjala za vas vedno svojega Božjega Sinú prositi. — Sedaj je dala vse pripraviti, kar je bilo za njeni pogreb treba, in je bila pripravljena na pot v večnost.

2. Premišluj, kako je Marija od prevelike ljubezni do Boga obolela.

Koj potem je od ljubezni do Boga tako omedlela, da se je vsako uro bolj smerti bližala. Od te njene bolezni imamo to le razodenje: Na praznik Marijinega vnebovzetja je bila sveta Mehtilda v duhu zamaknjena; zdelo se ji je, da vidi Devico Marijo v postelji ležati, ki

je bila s prelepimi belimi perti pogernjena. In ona ji je rekla: Kako je to, oj Devica! da si tako bolna, in da se mi tako prikazuješ? Saj mi verjemo, da nisi terpela nobenih smertnih težav in bolečin! In Marija ji je odgovorila: Ogenj Božje ljubezni me je oslabil, ki je v meni obudil neizrekljivo hrepenenje, Boga videti in pri njem biti. In ker je ta serafinska ljubezen tako narasla, da mi je vse telesne moči oslabila, morala sem se v posteljo vleči. Mogla je tedaj v resnici reči z nevesto v visoki pesmi: „Od ljubezni omedlujem.“

O Bog! dodeli, da mi vsi to bolezen dobimo, namreč da v tvoji sveti ljubezni živimo in umerjemo. Amen.

3. Premišluj, kako so sveti aposteljni in tudi drugi učenci k Marijini smerti vkup prišli.

V nekterih spisih svetih očakov se bere: Ko je tri dni pred Marijino smertjo sveti Janez v Efezu pridigal, obdal ga je svetel oblak in spred ljudi odmaknil, in ga v enem trenutku v Jeruzalem prestavil. Sveti Janez se je čudil, ter je šel ves ponižen v hišico, kjer je Marija Devica prebivala. Marija ga je z veseljem sprejela in mu rekla, da ji je Gospod po angelji poročil, da bo v nebo vzeta. Sveti apostelj, vdan sicer popolnoma v voljo Božjo, bil je tega vendar žalosten. Marija ga je pa tolažila, rekoč: Moj sin! ne žaluj tako; saj se ločim le telesno od tebe, moje serce pa se ne loči nikdar od tebe. Jaz te ljubim namreč bolj kakor mati svoje dete, ker te je moj Sin meni za sina izročil. Sedaj pa te prosim po ljubezni, s katero naju je On kot mater in sina združil in zvezal, da skerbiš za moje mertvo telo; Judje namreč pravijo, kakor se sliši: Počakajte le, da umerje ona, ki je Jezusa rodila! potlej hočemo njeno truplo vzeti in sèžgati ga vpričo vseh ljudi. Tedaj, ljubi moj sin! imej skerb, da Judje ne storijo te sramote meni in mojemu Božjemu Sinu.

Med tem ko sta se tako pogovarjala, so prišli vsi sveti aposteljni vseh krajev sveta. Ko so se tako vkupaj zagledali, govorili so menda: Kaj pomeni to, da nas je

Bog tukaj vse vkup pripeljal? Sveti Janez pa je k njim stopil in rekel: Bog vas sprejmi, moji ljubi bratje! ne čudite se, da nas je Bog tako prečudno danes vse sem pripeljal; Marija, Mati Božja, namreč, je želela nas pred svojo smertjo še enkrat videti, in je to gnado od svojega Sina zadobila. Ko so tedaj s svetim Janezom spoštovano noter prišli, našli so Marijo v postelji, in so se čudili. Marija pa je rekla: Ne čudite se, da ležim, ker od ljubezni omedljuje.

Tedaj so ji rekli sveti aposteljni: Hočemo te tedaj s cveticami posuti, in z jabelki podperati, kakor prosi nevesta v visoki pesmi ¹⁾, da se okrepčáš. Marija pa pravi: Samo tista cvetlica, ki je pognala iz Jezusove korenine, to je, moj ljubi Sin Jezus, zamore me okrepčati in oživiti. Po njem namreč hrepeni moja duša, in njegova ljubezen izpodjeda moje serce. On pa je na zadnje mojo prošnjo vslišal, in mi poročil, da bom pri njem za tri dni. Ko so aposteljni to slišali, začeli so se bitko jokati. Marija pa jim je govorila: Vtolažite se, ljubi moji! jaz vas nikoli ne pozabim, temveč, ko pridem k svojemu Sinu, hočem vselej za vas prositi.

Sedaj so se aposteljni okoli Marijine postelje vsedli, in so pobožno poslušali Marijine nauke in tolažbe polne besede. Kdo zamore pa povedati in razložiti, kaj so te tri dni delali, in kaj so se med sabo pogovarjali? Marija jim je še veliko skrivnost razodela in njih serca zopet z Božjo ljubeznijo vžgala. Ležala je v svoji postelji, kakor roža v svojem cvetju, in kakor dišeča lilija v spomladi. Vse njeno govorjenje in vedenje je bilo tako prijazno, kakor da bi bila angelj in ne človek; zato so jo tudi vsi aposteljni z neizrekljivim veseljem poslušali.

O Marija! govori tudi k mojemu sercu, ker tvoje besede svetijo, tolažijo in vžigajo!

4. Premišljuj, kako so poslednje tri dni devetere verste svetih angeljev Devici Mariji stregle.

¹⁾ Vis. pes. 2, 5.

To je ona sama sveti Mehtildi s temi le besedami razodela: Ko sem se res v posteljo vlegla, stregle so mi vse verste svetih angeljev. Serafi so mi dali ljubezen, in vžgali v meni ogenj Božje ljubezni zmirom bolj. Kerubi so mi dali luč spoznanja, da sem spoznala vse velike in slavne reči, ktere mi je imel moj Sin pokazati. Sedeži so ohranili v meni nekaljen mir, v katerem sem Boga vživala. Gospodstva so mi stregla s takim spoštovanjem, kakor knezi svoji kraljici. Knezi angeljski so skerbili, da ni nobeden od mene kaj govoril, ali kaj storil, kar bi bilo lahko kánilo mir mojega serca. Oblasti so odgnali hudobne duhove, da se ni mogel nobeden približati. Moči so stale okoli mene v pomnoženje moje časti, oblečene in osvetljene s svetlobo mojih čednosti. Arhangelji in angelji so storili, da so mi vsi pričejoči z največim spoštovanjem in pobožnostjo stregli.

Molitev.

Hvaljena bodita Jezus in Marija, in počesčeni bodite njuni serci na vekomaj! Amen.

O Marija, kraljica angeljev in vseh bogaboječih duš! tebi hočem služiti z vsemi svetimi angelji in arhangelji, in za tvojo čast se hočem na vso moč poganjati; zato te prosim, zapodi od mene hudobne duhove po svojih oblastih. Ovaruj s svojimi knezi vsakega nemira moje serce; dodeli mi spoštovanje svojih gosposk, mir Kerubov in gorečo ljubezen Serafov, zato, da s čistim, mirnim in gorečim srcem tebi v Bogu služim in dopadem. Amen.

Peti odstavek.

Marijina smert in njeni pogreb.

Pred praznikom Marijinega vnebovzetja.

„Močna je kakor smert ljubezen.“ (Vis. pes. 3, 6.)

1. Premišljuj, kako je Jezus svojo umirajočo Mater obiskal.

Trinajsti dan avgusta meseca zjutraj je bila Devica Marija tako v Boga zamaknjena, da je bila kakor mertva. Glej! na enkrat se ji približa Jezus Kristus s trumami angeljev in svetnikov, z veliko svetlobo obdan, in napolni vso hišo z nenavadno lučjo in svetlobo. Sveti aposteljni in vsi pobožni, ki so bili v hiši, so videli Jezusa in veliko svetih angeljev s svojimi telesnimi očmi, in so iz nebeške luči spoznali Božje reči, ki so se tistikrat z Marijo godile. Zato so na svoj obraz padli in so si komaj derznili, povzdigniti svoje oči. Častitljivi Jezus pa je stopil k postelji, in je svoji izvoljeni Materi prijazno govoril: Bodi pozdravljena, ljubeznjiva moja Mati! in veseli se; prišla je srečna ura, da imaš iti z mano v nebesa. Marija pa je rekla: Pohvaljen in počeščen bodi, moj Gospod in moj Bog! da mi to milost skazuješ, in da prideš me iz te revne doline solz peljat. Sveti aposteljni pa so z objokanimi očmi govorili: Oh! ostani pri nas, Marija! ti naša mati in tolažnica! Ne zapusti nas v ti revi in dolini solz; ti si namreč naše veselje v žalosti, naše oživljenje v delu, naša moč v slabosti. Ako hočeš pa umreti, hočemo umreti tudi mi s tabo. Vzemi nas tedaj sabo iz tega revnega življenja v večno življenje v Kristusu!

Marija je tedaj svojemu Sinu rekla: Ljubi moj Sin! potolaži vendar svoje ljube otroke, ki žaljujejo zavoljo moje smerti. Deni svojo roko na mojo roko in daj jim svoj sveti blagoslov! Kristus je vzel desno Marijino roko, je storil znamenje svetega križa nad svoje učence, in je napolnil s tem blagoslovom njih telo in dušo z nebeško tolažbo. Na to so pele angeljske trume s prečudno sladkim glasom, rekoč:

Vsa lepa si, Marija! in madeža v tebi ni. Cedeče satovje so tvoje ustnice, med in mleko je pod tvojim jezikom. Tvoje oči so golobje, tvoja lica kakor granatna jabelka, in duh tvojih čednost presega vse dišave. Glej! zima je prešla, deževati je odjenjalo, cvetlice so se prikazale, vinogradi cvetejo in lepo dišijo, in gerlični glas se je že slišal v naši deželi. Vstani, hiti, podvizaj se,

naša kraljica! Pridi doli z Libana, pridi, da boš kronana.¹⁾ Alleluja!

To nebeško petje so slišali apostelnj, in so s serčno radostjo gledali svojega Božjega Učenika, kateri jih je opominjal, naj deviško Marijino telo po njeni smerti v dolino Jozafat nesejo, in v novi grob položé, ki ga bodo tam našli, in da naj tam tri dni nanj čakajo, dokler zopet k njim ne pride.

2. Premišljuj, kako je Marija srečno umerla.

Ko je bilo ob treh popoldne, vabil je ljubeznjivi Jezus svojo ljubo Mater k nebeškemu veselju s temi ali enakimi besedami: „Vstani, moja prijateljica! moja nevesta! Vstani, in pridi, moja golobica v razpočenem skalovji! Pokaži mi svoje obličje, naj doni tvoj glas v mojih ušesih; ker tvoj glas je sladek in tvoje obličje zalo.“²⁾ In Marija je rekla: „Moja duša poveljuje Gospoda, in moj duh se veseli v Bogu, svojem Zveličarji.“ In angelji so zopet zapeli: Veseli se, Marija! in raduj se, ker boš danes v nebesa vzeta. Marija pa je rekla: „Gospod se je ozerl na nizkost svoje dekle; poglej! od sedaj me bodo srečno imenovali vsi narodi zemlje“. In tu je začel zopet Kristus ji govoriti, rekoč: „Pridi, moja izvoljena! Jaz te hočem posaditi na svoj sedež, ker si vsa lepa, in madeža ni v tebi.“ Marija je odgovorila: „Moje serce je pripravljeno“. In Jezus ji reče zopet: „Pridi doli z Libana, moja nevesta! pridi, da boš kronana!“

Potem se je visokost Božjega veličastva v največo globočino pripognila, to je, v najbolj ponižno Marijino serce, in ga je s svojimi Božjimi radostmi tako obilno napolnila, da se je njena presveta duša vsa v Boga pognila, in da od velikega ognja Božje ljubezni ni mogla nič družega reči, kakor: „O moj Sin, in moj Gospod!“ Na zadnje se je Kristusu naklonila in rekla: „Gospod! v tvoje roke izročim svojo dušo.“ In ko je to izgovorila, zatisnila je svoje deviške oči, in njena neomadežana duša

¹⁾ Vis. pes. 1, 14. 4, 11. ²⁾ Vis. pes. 2, 13. 14.

se je z veseljem ločila od svojega telesa, in Jezus jo je koj z veliko slavo, od angeljev in svetnikov spremljan, k tronu presvete Trojice nesel.

O Gospod! po srečni Marijini smerti te prosim, dodeli, da tudi jaz umerjem v tvoji sveti ljubezni!

Kakor hitro je bil Jezus zginil, in so aposteljni videli, da je Marija umerla, pokleknilo so, svoje roke proti nebu vzdignili in jokaje govorili: O milostljiva Devica! kam greš? O zvesta učenica! zakaj nas zapuščaš v tej solzni dolini? S temi in enakimi besedami so žalostni učenci objokovali Marijino smert. Pa so k svetemu telesu bližej pristopili, poljubovali so ga z največim spoštovanjem in pobožnostjo, in njegov pogled jih je z neizrečeno tolažbo navdal. To presveto telo namreč ni bilo kakor drugi merliči, ampak je bilo tako prijazno in rudeče, kakor da bi bilo še živo.

Aposteljni so stali okoli svetega telesa, in so se jokali od žalosti in veselja. Niso se mogli naveličati gledati ga, in roke mu poljubovati. Videli so tukaj pravo podobo prihodnjega vstajenja, ker je bilo to sveto telo po smerti veliko lepše, krasneje in ljubeznjiviše, kakor je bilo v življenji. In, kar je najbolj čudno, akoravno Marija, dokler je bila živa, iz same ponižnosti ni nobenega čudeža storiti hotla; vendar se je koj po njeni smerti več čudežev zgodilo. Vsi bolniki namreč, hromi, slepi, gluhi, mutasti in slabotni, ki so bili k nji pripeljani ali prinešeni, so koj ozdraveli, ko so se njenega svetega telesa pobožno dotaknili. Tedaj je vedno več ljudi prihajalo, tako da aposteljni niso svetega telesa mogli tako hitro pokopati, kakor so menili.

Ko so potem tri device hotle sveto truplo za pogreb pripraviti, in z drugim oblačilom obleči, prikazala se je taka svetloba okoli njega, da se je svetilo, kakor solnce. To je vsem pričejočim novo veselje in novo čudenje vzrokovalo. Zato niso te tri device Marije ne preoblekle, ne

dotaknile se je; temveč ko so jo bile z mnogoverstnimi cveticami in dišečimi zelišči lepo okinčale, postavile so veliko gorečih sveč okoli svetega telesa in sveti aposteljni so celo noč pri nji ostali, Boga hvalili in psalme peli.

4. Premišljuj slavní pogreb Marije Devíce.

Od tega pravi Mati Božja sveti Brigiti tako-le: „Potem so prijatli mojega Sina moje telo v dolini Jozafat pokopali;“ in ž njimi je bilo neskončno veliko angeljev. Hudobni duhovi pa niso smeli blizo. Oh! kako slaven pogreb je bil to, pri katerem so bili ne samo najsvetejši ljudje celega sveta, ampak tudi tisoč in tisoč angeljev! Tu si moreš misliti, kako je sveti Janez odspred šel in palmovo vejo v roki nesel. Sveti Peter in sveti Pavel sta mrtvo truplo vzdignila in drugi aposteljni so jima pomagali nositi. Za njima so šli drugi aposteljni in Jezusovi učenci z vsemi vernimi, ki so bili v Jeruzalemu. Sveti Peter je zapel: „Ko je Izrael šel iz Egipta“, ¹⁾ in sveti aposteljni so veselo za njim peli. Peli pa so s svetimi aposteljni tudi vsi pričujoči angelji. O prečudni, veseli pogreb!

Ko so pa Judje od teh skrivnost in čudežev nekaj videli in slišali, pritekli so jezni zraven, in eden zmed velikih duhovnov pravi: Glejte, kako častijo njo, ki je našega sovražnika rodila? Tega ne smemo nikakor terpeti! In tu zgrabi veliki duhoven z obema rokama mrtvaški oder, da bi ga na tla vergel; ali Bog ga je kaznil, da ste mu obe roki pri ti priči odreveneli. Drugi Judje pa, ki so z orožjem zraven prihiteli, so oslepelí. Tedaj je veliki duhoven od žalosti zavpil in svetemu Petru rekel: O Peter! usmili se me, in pomagaj mi. Usmiljeni učenci so merliča na tla postavili, in sveti Peter mu je rekel: Ako hočeš verovati, da je Marija Mati Božja, in ako hočeš njo na pomoč klicati, obljubim ti, da ti bo pomagala. Veliki duhoven pravi: „Jaz verujem, da je Marija Mati Božja!“ In ko je bil to izgovoril, ste mu bili roki

¹⁾ Ps. 113.

zopet zdravi, kakor poprej. Rekel je tudi sveti Peter svetemu Janezu, naj Jude, ki so bili oslepili, s palmovo vejo dotakne. Sveti Janez stori to, in glej! vsi tisti, ki so hotli verovati v Kristusa, so zopet spregledali. Vse to se je bilo zgodilo še na gori Sion, ne daleč od hiše, kjer je bila Marija umerla; to mesto se še sedaj kaže.

Potem so nesli sveto truplo v dolino Jozafat, zraven verta, kjer je Kristus kervavi pot potil; in so ga položili ondi v grob, ki je bil iz žive skale izsekan. Tu premišluj, kako je pristopal en učenec za drugim, pred svetim truplom pokleknil, in ga s svojimi solzami močil. Njihova ljubezen je bila tako velika, da niso mogli proč od groba, temveč so do tretjega dne ondi ostali, in neprestano hvalili Boga in njegovo ljubo Mater. Postavili so tudi veliko sveč okoli svetega telesa, in so ga kadili s kadilom in z dragimi dišavami. Peli so Davidove psalme in več drugih pesem, kakor jim je sveti Duh vdihal. Slišalo se je pa tudi v zraku angeljsko petje do tretjega dne, kar je svetim apostelnom veliko veselje delalo.

Dandanašnji je nad Marijinim grobom lepa cerkev sèzidana, ki je tako globoka, da se mora po petdeset stopnicah doli v cerkev; zato je notri v nji temno. Tu notri je Marijin grob, in nad grobom se bere sveta maša. Kdor tukaj svojo pobožnost opravlja, čuti posebno duhovno tolažbo v svojem serci. Kakor Kristusov grob človeka z neko sveto grozo napolnuje, tako Marijin grob polni serce z neko duhovno milobo. Počasti tedaj tudi ti sveti Marijin grob in moli:

Molitev.

Hvaljena in češčena bodita Jezus in Marija na vekomaj! Amen.

O presveta Devica Marija! v duhu se bližam tvojemu svetemu grobu, ga poljubim in častim z vso mogočo pobožnostjo in s spoštovanjem. Pohlevno prosim po tvojem

svetem deviškem in nestrohljivem telesu: oh! prosi za me svojega ljubega Sina, da s tvojo pomočjo iz groba svojih grehov, hudobij in pregrešnih navad vstanem, ter srečno nestrohljivost telesa, to je, srečno in častitljivo neumerjočnost izvoljenih dosežem, po Jezusu Kristusu, kateri je naše življenje in vstajenje. Amen.

Šesti odstavek.

Marija z dušo in s telesom v nebo vzeta.

Na praznik vnebovzetja Marije Device.

„Kdo je ona, ki pride iz puščave, polna radosti, naslonjena na svojega ljubega?“ (Vis. pes. 5, 8.)

1. Premišljuj, kako je Marija od mertvih vstala, in z dušo in s telesom v nebesa šla.

O tem govori Ona sama sveti Brigiti tako le: „Nekteri tajijo iz hudobnosti, drugi iz nevednosti, da nisem z dušo in s telesom v nebesa vzeta; ali to je gotovo resnica, da sem z dušo in s telesom k Bogu v nebesa šla.“ Ta prigodek se pripoveduje tako le: Ko so tretji dan po njeni srečni smerti, petnajsti dan meseca avgusta, sveti aposteljni pri grobu molili, glej! svetel oblak pokrije sveti grob in lepe dišave polnijo ves zrak okoli groba. In tu je prišel Kristus in veliko tisuč angeljev ž njim v neizrekljivi svetlobi in slavi z nebes, in je pozdravil svoje ljube učence, rekoč: Mir bodi z vami! Aposteljni so odgovorili: Čast bodi tebi, o Gospod! kateri sam čuda delaš. Kristus pravi: Kaj menite, kakošno čast imam svoji Materi skazati? In oni odvernejo: Gospod! tvojim služabnikom se zdi spodobno, da, kakor si ti z dušo in s telesom v nebesa šel, tako tudi svojo Mater obudiš, ter jo z dušo in telesom v nebesa pelješ. Kristus reče na to: Prav ste rekli. Tisto telo namreč, od ktereга sem jaz meso in kri vzel, nima strohneti, temveč sedeti na moji desnici v nebesih. Koj je pristopil sveti Mihael, in ž njim neštevilna truma angeljev, in je Kristusu presveto dušo Marije Device pripeljal. Kristus pa pravi telesu: Vstani,

ljuba moja! ti posoda življenja, ti prebivališče Božje, vstani iz svojega spanja, in zbudi se k večnemu življenju! — Takoj se je duša s telesom združila, Marija je prišla vsa častitljiva iz groba, svetla kakor solnce, in je pred Kristusa se na svoj obraz vergla, ter ga je molila in počastila. On pa jo je od tal vzdignil, rekoč: Bodi mi pozdravljena, preljuba moja Mati! In Marija je djala: Bodi počeščen, moj Bog! ki si mene, svojo ponižno služabnico, k večni slavi obudil. Tu so začeli vsi angelji prijetno peti, da se je po vsem zraku odmevalo. Sveti aposteljni so vsi zamaknjeni na svojih kolenih ležali, ker so častitljivo Devico Marijo tako poslavljeno videli. Njeno presveto telo je bilo namreč tako neizrekljivo lepo, da si ne more noben človešk um kaj lepšega misliti. Oblečeno je bilo z oblačilom nebeško slave, tako, kakor je bil Jezus pri svojem vstajenji. To je ona sama sveti Brigiti, ko je v dolini Jozafat pri njenem grobu molila, razodela s temi le besedami: „V tem grobu sem nekaj časa mrtva ležala; potem sem bila v nebesa z neskončno častjo in radostjo vzeta. Moja oblačila pa, s kterimi sem bila pokopana, so ostala v tem grobu, in jaz sem bila tistikrat s takošnim oblačilom odeta, s kakoršnim je bil odet moj Gospod in Sin Jezus Kristus,“ to je, z oblačilom slave in časti.

2. Premišljuj nezapopadljivo slavo Marijinega vnebohoda.

Nobeden ne more zapopasti ali povedati, kako slovesno je bila Marija v nebo vzeta. Angelj je sveti Brigiti rekel: Nemogoče je, da bi zamogel kdo s človeško pametjo zapopasti, s koliko častjo in slavo je bila častitljiva Božja porodnica v nebeška prebivališča peljana. Saj vse, kar se je tu godilo, ni bilo pozemeljsko, ampak nebeško in Božje. Vnebohod Kristusov je bil neizrekljivo častitljiv in slovesen, vendar pa so nekatere reči, ktere Marijino vnebovzetje še častitljiviše delajo, kakor je bil Kristusov vnebohod. Sedaj je bilo namreč več svetnikov vpričo, kakor pri Kristusovem vnebohodu, namreč sveti apostelj Jakob, sveti Štefan, in tistih dvesto mučencev, ki so bili

kmali za njim umorjeni in mučeni, sveti Nikodem in več družih svetnikov, kateri so bili po Kristusovem vnebohodu umerli. Po tem je bil tukaj osebno pričujoč tudi svetnik nad vse svetnike, Jezus Kristus, kateri je svojo ljubo Mater z vso častjo gori peljal.

Kdor pa hoče nekoliko razumeti, kako slovesno je bila Marija v nebo vzeta, naj si domišljuje, kako slovesno se cesarjeva nevesta v stolno mesto pelja, in kako čast ji skazujejo. Tu se vidi čudna krasota in slava, katero je več sto ljudi moralo napravljati, in ki se ne da lahko popisati. Kolikor pa je nevesta svetega Duha več vredna, kakor cesarjeva nevesta, toliko večja je bila tudi slava, s katero je bila v nebeške prebivališče peljana. Domišljuj si, postavim, da so odspred proti nebesom šli sveti angelji iz nižih verst z nebeškimi trobentami in vsakoverstnim godbenim orodjem, ki so tako ljubeznjivo godli in peli, da se je odmevalo po vseh nebesih. Za njimi so šli arhangelji in tako zaporedoma vse verste angeljev; vsaka angeljska versta je svojo posebno pesem pela k časti deviške Matere Božje.

Za njimi so šli svetniki Božji, kateri so bili po Marijinih prošnjah, po njenem zgledu in nauku spreobrnjeni in so se zveličali. Na zadnje je prišel nebeški ženin s svojo presveto nevesto, sedé v Božjem zmagovavnem vozu, čegar lepote ne morejo nobene besede popisati. In oba sta bila odeta z najlepšim oblačilom nebeške slave, z nebeškimi biseri, in dragim kamnjem, svetlejša, kakor tisoč solnc, in tako nezapopadljivo lepa, da vse lepote tega sveta skupaj niso nič proti njuni lepoti in slavi.

Pred tem Božjim zmagovavnim vozom je šlo nekaj tisoč angeljev, da so ga kinčali s svojo pričujočnostjo. Drugi so šli na obeh straneh, da so ga spremljali, in kot svojemu kralju in kraljici spodobno čast skazovali. Za tem kraljevskim vozom so šle duše svetih starih očakov v lepem redu, prav lepo okinčane, in so nebeške pesmi prepevale v čast Marije Device. Na zadnje so šle tiste srečne duše, ktere je bil takrat Kristus po Marijinih za-

slugah iz vic rešil, zato da je bilo Marijino vnebovzetje tem slavnije in častitljiviše. Sveti očaki namreč pravijo, da kakor je bil Jezus v premoženje slovesnosti svojega vnebohoda vse duše iz vic rešil, tako je tudi k večji časti Marijinega vnebovzetja, ako ne vseh, vendar veliko duš iz vic rešil. Oh, kako serčno so se te duše veselile! Kako hvale so dajale nebeški kraljici, da jih je Ona s svojimi prošnjami iz terpljenja v vicah rešila!

Vse to, kakor je verjetno, so sveti apostelnjani v duhu videli, in so slišali angeljsko petje s svojimi telesnimi ušesi. Zato so bili od čudenja zamaknjeni, in so to nebeško procesijo z veseljem gledali. Oh! kaj so tistikrat občutili v svojih sercih? S kakošno nebeško sladkostjo so bile napolnjene njih duše? Jaz mislim, da so, bolj s srcem, kakor z ustmi, tako le za Marijo zdihovali: O Marija! stori, da pridemo kmali za tabo. Ne pozabi na nas, o Mati! — Tudi ti, o kristjan! prosi in reci: O Mati Božja! prosi za nas, oh! prosi svojega Sina, da pridemo enkrat k tebi v nebesa!

Hvaljen bodi Jezus Kristus zavoljo častitljivega vnebovzetja Marije Device, na vekomaj! Amen.

3. Premišljuj, kako slovesno je bila Marija v nebesa vpeljana.

Ko je prišla Marija nad oblake, pustila je hitro luno, solnce, premične in druge zvezde za sabo. Tu pomisli, kako je Marijo veselilo, ko je te nebeške stvari s svojimi telesnimi očmi videla, in spoznala, da vsa lepota, svetloba in krasota lune, zvezd, solnea in nebes je le podoba, ktera kaže vernim lepoto, svetlobo in izverstnost Kristusovih dobrot. Hvalila je tedaj Boga v njegovih stvarih in Kristusove dobrote s prelepo pesmijo od modrosti njegove neskončno previdne dobrotljivosti, da je te imenitne stvari vstvaril, da človeku služijo in Boga poveličujejo. Tako se je Marija peljala skoz zvezdnato nebo do najviših nebes, kjer prebiva Bog s svojimi izvoljenimi.

Sedaj pa mi je povedati, kako slovesno je kralj nebes in zemlje s svojo deviško Materjo skoz nebeška vrata šel. Ni se trebilo s pozemeljskimi trobentami, temveč slišala se je nebeška godba, ko je ta častitljiva procesija v nebeško mesto stopila. Na spodobnih mestih so se verste svetih angeljev vstavile, so svoji novi kraljici skazale svoje spoštovanje, srečo so ji voščile, ter z nebeškimi pesmami jo poveličevale. Častitljiva procesija je šla skoz vse verste angeljev, kateri so se njeni slavi in lepoti čudili, ter peli in rekli: „Kdo je ona, ki pride gori iz puščave“, namreč iz tega sveta, „polna radosti, naslonjena na svojega ljubelega, lepa kakor luna, svetla kakor solnce?“¹⁾ Kako se je veselila Marija, ko je z dušo in s telesom skoz nebeško mesto zmagovavno se peljala, in s svojimi telesnimi očmi to preumetno poslopje Božje modrosti in vsegamogočnosti videla! Čudila se je, stermela je, kakor nekdanja kraljica iz Sabe, ki je bila prišla h kralju Salomonu. Saj je bilo vse, kar je videla in slišala, čudno, dragoceno, nezmerno in nezapopadljivo. Kar smo koli od nebes slišali, brali ali premišljevali, vse to ni nič proti temu, kar je tistikrat Marija s svojimi očmi videla. Kako veselje! kaka radost! Vse to presega človeški um tako, kakor nebo zemljo. Zato tudi ne govorimo dalej o tem, temveč pustimo vsakemu, naj sam premišljuje in rečemo: Marija, nebeška kraljica, ti naša pomočnica! oh! sprosi mi pri svojem Sinu milost, da srečno umerjem ter v nebesa pridem. Amen.

4. Premišluj, kako je presveta Trojica nebeško kraljico sprejela.

Razodenje svete Mehtilde govori tako le: Marija je bila dokaj slavno z velikim veseljem vseh svetnikov do sedeža presvete Trojice spremljana. Kako pa je takrat Bog Oče prijazno in ljubeznjivo jo sprejel, tega ne more nobena stvar izreči. Ravno tako, kako čast je Jezus Kristus svoji Materi skazal, to presega ves človeški um. Tudi sveti Duh jo je napolnil s svojo Božjo ljubeznijo in

¹⁾ Vis. pes. 5, 8. 6. 9.

dobroto, in z obilnostjo nebeških darov, tako da so se vsa nebesa te obilnosti veselila.

Kako radost je Marija koj v nebesih zadobila, to je ona sama razodela, rekoč: Pervič sem imela neizrekljivo veselje, ko sem prvokrat v častitljivem življenji nepopisljivo luč presvete Trojice ugledala, v kateri sem spoznala, kakor v čistem ogledalu, kako mu je presveta Trojica pred vsemi stvarmi za hčer, mater in nevesto izvolila. Drugič sem imela nezapopadljivo veselje, ker me je najsvetejša Trojica po velikosti svoje vsegamogočnosti, modrosti in sladkosti z največo ljubeznjivostjo sprejela. Tretjič sem imela nezmerno veselje, ko me je presveta Trojica s polnostjo svojih milost oblagodarila, tako da sta mi duša in telo v največem veselji plavala. Četrtič sem imela neprimerljivo veselje, ko je Bog vso polno svojo ljubezen tako obilo v mene izlil, da je bila moja duša z ognjem Božje ljubezni vsa vžgana, in da se je moje serce od sladkosti njegovega božjega serca tajalo, tako da je bila od moje gorečnosti množica svetnikov z novim ognjem ljubezni vneta. Na zadnje sem imela neverjetno veliko veselje, ko je presveta Trojica s polnostjo svojih milost me obsula, in vse moje ude in moči tako prešinila, da sem bila Boga polna, in da je za naprej Bog v meni vse delal in storil, tako, da je hotel v mojem serci stanovati, in po mojih ustih si najslajšo in najpopolnišo hvalo govoriti.

To so besede Marije Device, s kterimi popisuje, kako je bila v nebesih sprejeta. Kakor hitro je stopila v nebesa, obernila je svoje oči najpoprej k tronu presvete Trojice, in je videla v tem presvetem ogledalu take prečudne skrivnosti, da je od velikega sterčenja skoraj sama na se pozabila. Potlej je bila od presvete Trojice sprejeta in z Božjo ljubeznijo vsa oblita in s svetim Duhom napolnjena. Na te časti in radosti spominjaj presveto Device Marijo in moli pobožno:

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, in česčena bodi Marija, nebeška kraljica, na vekomaj! Amen.

Veseli se, o Marija, Božja porodnica, prečista Devica! Veseli se, ker si svetlobo večne luči rodila. Veseli se, o sveta Mati Božja! ki si rodila in Devica ostala. Veseli se, o ljubeznjiva porodnica večne luči! ker tebe hvalijo in častijo vse stvari. Mi tebe prosimo, bodi naša besednica pri svojem Božjem Sinu, našem Gospodu Jezusu Kristusu. Amen.

O najdobrotljiviši Jezus! jaz te prosim, da po dobrotljivem serci Marije, svoje ljube Matere, vse pomanjkljivosti in zamude nadomestiš, kar sem jih v tvoji in njeni službi kedaj zakrivil in se zadolžil; skaži ji tudi in ponovi vso ljubezen in prijaznost, vse veselje in vso blazenost, katero si ji skazal pri njenem častitljivem vnebovzetji. Dodeli, da jo bom v tvojem kraljestvu videti in častiti mogel na vekomaj. Amen.

Sedmi odstavek.

Marija v nebesih kronana.

Za praznik Marijinega vnebovzetja.

„Kraljica stoji na tvoji desnici v zlatem oblačilu, ogernjena s pisano obleko.“ (Ps. 44, 10.)

Ker je častitljivo kronanje Marije Device v nebesih tako visoka in Božja skrivnost, da si je mi revni ljudje na tem svetu ne moremo tako misliti, kakor bi se spodobilo, zato hočemo zopet v vsi ponižnosti po človeku o njej govoriti in pisati, kolikor nam pripušča slaba pamet.

1. Premišluj, kako je bila nebeška kraljica z oblačilom nebeške slave oblečena.

Ko so Devico Marijo najimenitniši angelji z veliko častjo in neizrečeno slavo k tronu presvete Trojice peljali,

pele so vse angeljske trume nji na čast novo pesem. In ko je prišla Marija do Božjega trona, padla je koj na svoja kolena, in z največim spoštovanjem ponižno počastila presveto Trojico. Nebeški Oče pa je vstal, jo objel in ji je rekel: „Pridi, moja hči! moja nevesta! pridi z Libana, da boš kronana!“ ¹⁾

Angelji pa so prinesli nezmerno drago kraljevsko oblačilo, ki je bilo vse obsuto z najbolj dragocenimi nebeškimi biseri; to prelepo oblačilo je sveta Trojica na njo djala in prijazno rekla: Sprejmi oblačilo nebeške slave, bodi kraljica vseh svetnikov na vekomaj! Marija pa je govorila une preroške besede: Z veseljem se hočem v Gospodu radovati, in moja duša bo od veselja poskakovala v mojem Bogu! ker me je odel z oblačilom zveličanja, in ogernil me je z obleko pravičnosti.

2. Premišluj, kako je bila Marija kronana.

Domišluj si, da so sveti Serafi nebeško krono večnega kraljestva z dvanajstimi zvezdami okinčali, ter jo presveti Trojici z velikim spoštovanjem prinesli. Bog Oče, Bog Sin in Bog sveti Duh so postavili to prelepo krono na deviško glavo Marije Device in so jo kronali, rekoč: Sprejmi to krono našega Božjega kraljestva in bodi kraljica nebes in zemlje! Potem so peli angelji: Z oblačilom veselja jo je Gospod odel, krono lepote ji je na glavo položil. Potlej so Kerubi kraljevo palico prinesli, katero ji je Bog Oče v desno roko podal, rekoč: Sprejmi kraljevo palico večnega kraljestva, s katero ti dajamo oblast, z nami vred nad vsemi stvarmi kraljevati.

Na to je prinesla angeljska versta, ki ima ime sedeži ali troni, tron ali sedež kraljevski, ki je bil od začetka sveta za nebeško kraljico pripravljen, in je več ko štiri tisoč let na njo čakal. Ta tron je bil od Božje modrosti in vsegamogočnosti tako umetno, lepo in dragoceno pripravljen in okinčan, da se po pravici o njem reče, kar pravi sveto pismo o Salomonovem tronu: Tak umetni tron se

¹⁾ Vis. pes. 4, 8.

ne najde v nobenem kraljestvu. Nad tem tronom so vi-sele med drugim neprecenjenim kinčem petere dokaj drage krone, ktere je enkrat sveta Mehtilda v zamaknjenji vi-dela. Na najlepši kroni, ki je visela nad drugimi kronami na sredi, je bilo zapisano: Mati Božja in ljudi. Na drugi kroni pa so bile te besede: Kraljica angeljev. Na tretji: Radost svetnikov. Na četrti: Tolažnica žalostnih. Na peti: Pribežališče vseh grešnikov. Ta tron z neštevilnimi biseri in dragimi kamni, ki so s svojo svetlobo vsa nebesa raz-svetljevali, je bil postavljen na desnico Božjo prav blizo Boga; saj nobena druga stvar ne more tako blizo Božjega trona priti kakor Marija Devica.

Na ta najviši tron je bila novo kronana kraljica od presvete Trojice tako slovesno posajena, da so se vsi ne-beščani temu čudili in nad tem veselili. Marija pa je go-vorila: Moja duša poveljuje Gospoda, in moj duh se veseli v Bogu, mojem Zveličarji. Ker se je ozerl na niz-kost svoje deklet; zakaj glej! odsihdob me bodo srečno imenovali vsi narodi. On mi je velike reči storil, ki je mogočen, in sveto njegovo ime. Mogočne je s sedeža pahn timer, in ponižne povzdignil. Potem so peli prebivavci nebeškega Jeruzalema hvalno pesem, ktero je ljudstvo pelo Juditi na čast: ¹⁾ „Oblagodarjena si ti, o hči! od Gospoda, kteri te je tako povikšal.“ „Ker je danes tvoje imé tako povikšal, da ne bo prešla tvoja hvala iz ust ljudi. Ti si slava Jeruzalema, ti veselje Izraela, ti čast našega ljudstva!“ ²⁾ Roka Gospodova te je poterdila, in zato boš oblagodarjena vekomaj. Vsa množica svetnikov je rekla: Amen, tako naj se zgodi.

3. Premišljuj, kako veliko moč in slavo je Marija dobila.

Potem je presveta Trojica novo kronano kraljico spre-jela in ji je dala v kraljevsk dar vse, karkoli zamore sprejeti stvar od Boga, namreč Bog Oče ji je dal od svoje moči, Bog Sin od svoje modrosti, in Bog sveti Duh od

¹⁾ Judit. 13, 23. ²⁾ Judit. 15, 10.

svoje Božje dobrote; tako da Marija je najmodrejša in najdobrotljiviša postala med vsemi stvarmi v nebesih in na zemlji. Prišli so tudi deveteri kori angeljev, da so Marijo spoznali za svojo kraljico. Pred tronom Device Marije so na svoja kolena padli in so ji obljubili streči in ji vedno zvestobo skazovati.

Prišel je tudi sveti Jožef z vsemi Marijinimi prijatli, vsi so Marijo za svojo kraljico spoznali in počastili. Ti svetniki so se posebno veselili, ker so videli svojo prijateljico v taki časti. Prišla sta tudi Adam in Eva, in prišli so vsi stari očaki in preroki. David z vsemi svetimi kralji in vojvodi, Janez Kerstnik z vsemi, ki so pred in po Kristusovi smerti v nebesa prišli; vsi so Marijo spodobno počastili in Boga hvalili, da jo je tako povišal, vse nji podvergel in ji nezmerno moč dal v nebesih in na zemlji, kar je angelj sveti Brigiti tako le razodel: „Bog jo je čudovitno povikšal, in ji je dal oblast čez ves svet, in jo je postavil večno kraljico vseh angeljev. Oni so ji tako pokorni, da bi raj peklenške muke terpeli, kakor da bi njenemu povelju zoperstaviti se hotli. Bog ji je dal oblast tudi čez vse hudobne duhove; kadarkoli tedaj hudobni duhovi človeka nadlegovajo, kateri pobožno in iz prave ljubezni Mater Božjo na pomoč kliče, morajo na en migljej Device Marije koj prestrašeni pobegniti.“ Te angeljeve besede naj nas spodbodejo in oserčijo, Mariji zvesto služiti, in v vsaki potrebi njo na pomoč klicati, rekoč: O Marija! mi te prosimo po tvoji najvišji oblasti, reši nas od oblasti hudobnega duha, od vseh težkih skušnjav in od vsega zlega! Amen.

4. Premišljuj, kako Marijina slava nebesa napolnuje.

To razlaga omenjeni angelj s temi le besedami: „Nobena globočina serca ne more zapopasti, kakošno veselje je Bog Sin imel, ko je svojo Mater nad nebesa povzdignil.“ Bog Oče namreč se veseli, da ima svojo najljubšo hčer pri sebi. Bog sveti Duh se veseli svoje preljube neveste. Vsi angelji in svetniki dobivajo večo slavo po Marijini

pričejočnosti. Serafski duhovi, ki so od začetka vstvarjenja v ognji Božje ljubezni goreli, se vnemajo še bolj v Božji ljubezni od Marijine ljubezni. Kerubi, ki so polni Božje vednosti, dobivajo novo razsvetljenje od Marije. Vse verste angeljev in svetnikov dobivajo večo svetlost in novo veselje od slave in časti te velike kraljice. "Ali niso tolažbe polne besede, ki nas imajo z veseljem navdajati in spodbosti, častitljivo nebeško kraljico tako le prositi: Spomni se, o Marija! kako se tudi najviši Serafi od tvoje ljubezni še bolj v ljubezni Božji vnemajo. Tolaži tedaj vse žalostne, in vžgi v vseh merzlih srcih ogenj Božje ljubezni! Amen.

5. Premišljuj, kako Marijina visokost in slava tudi zemljo razveseljuje.

Ne samo angelji in svetniki v nebesih se vdeležujejo Marijine slave, ampak tudi mi ubogi grešni ljudje na zemlji. Ako namreč resno hočemo, zamoremo njeno milost doseči, njeno mogočnost skusiti, in njene dobrote v življenji in v smerti uživati. Ona ni samo kraljica angeljev, ampak tudi ljubeznjiva Mati usmiljenja za nas uboge grešnike, po spričevanji Kristusa samega, kateri je enkrat tako le nji govoril: Preljuba moja Mati! ti si kakor vstajajoča svetla zarja, ktera čez vsa nebesa sveti in vse angelje razsvetljuje. Ko je namreč solnce moje Božje natore v tebe prišlo, bila si z njegovo gorkoto čez vse v ljubezni vžgana, in z njegovo svetlobo čez vse z modrostjo osvetljena. Zato je ni prošnje, karkoli me prosiš, ktere ne bi vslišal. In vsi, kateri imajo voljo se poboljšati, in po tebi usmiljenja iščejo, zadobijo milost. Kakor namreč gorkota od solnce pride, tako pride po tebi vsako usmiljenje. Ti si obilen studenec, iz katerega revnim usmiljenje izhaja. Zato bo vsak, ki v tvoje ime kliče, v tebe zaupa in želi se poboljšati, zadobil kes in žalost nad svojimi grehi, zadostenje za nje, moč dobro delati, in na zadnje nebeško kraljestvo.

Te milostljive besede naj nam grešnikom dobrovoljno serce, zaupanje v Boga in v Marijo delajo in vzrokujejo,

ker je Kristus sam obljubil, da hoče vsem milost skazati, kateri se v Marijine prošnje priporočajo. Veseli se tedaj, o grešnik! in zahvali ljubeznjivega Boga za to milostljivo kraljico, usmiljeno Mater in mogočno besednico. Stopi zaupno k temu Božjemu tronu milosti in reci:

Hvaljen bodi Jezus v Mariji, in češčena bodi Marija v Jezusu in z Jezusom vred na vekomaj! Amen.

O vsegamogočni Oče! jaz te zahvaljujem po Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, da si prečisto Devico Marijo pred vsemi stvarmi za svojo hčer od vekomaj izvolil, in z dvanajstimi prednostmi kakor z dvanajstimi zvezdami čudovitno okinčal, tako da ona s svojo lepoto in slavo vsa nebesa razveseljuje. V zahvalo za to hočemo tvoje sveto ime častiti in moliti dvanajst Očenašev in Češčenasimarij. (Pri besedi „Jezus“ pristavljaj: „kteri te je v nebesa vzel in kronal.“)

O presveta Devica Marija! jaz te spominjam na vse veselje, ki si ga čutila, ko si od Boga tako veliko slavo prejela, da si s svojo svetlobo vsa nebesa razsvetlila, in vse radosti nebeščanom vedno množiš. O najčastitljiviša nebeška kraljica! jaz te prosim po vseh tvojih nebeških radostih, po tvoji kraljevski palici, po tvoji kraljevski kroni, po tvoji preveliki oblasti, časti in slavi v nebesih: zadobi mi od Boga, začetnika vseh milost in studenca vsega veselja, da mu tukaj na zemlji s svetim strahom in veseljem služim, zato da ga bom tamkaj v nebesih v večnem veselji hvalil in častil. Amen.

Eno in dvajseto poglavje.

Kristusova slava se kaže v njegovih serčnih spoznavcih in mučencih.

Pervi odstavek.

Sveti Štefan in drugi terpijo preganjanje zavljo Kristusa.

Za god in praznik svetega Štefana.

„Mi se hvalimo v Bogu po Gospodu našem Jezusu Kristusu.“
(Rim. 5, 11.)

1. Premišluj, kako je sveti Štefan v svojem življenji in v svoji smerti Kristusovo ime poslavil.

Ker je število vernih vsak dan bolj naraščalo, izvolili so aposteljni sedem dijakonov, da bi jim v delenji svetih zakramentov pomagali. Med njimi je bil sveti Štefan najimenitniši in najgorečniši; zato je bil tudi od Judov najbolj preganjan.

Kako je pa sveti Štefan živel, to je on sam v prikazni sveti Brigiti povedal tako le: „Jaz sem od svoje perve mladosti začel Boga ljubiti, ker sem starše imel, ki so skerbeli za zveličanje moje duše. Ko je pa začel moj Jezus Kristus učiti, poslušal sem ga prav rad; in koj za njegovim vnebohodom sem se aposteljnov poprijel, in sem jim z vso ponižnostjo zvesto stregel v tem, kar mi je bilo naloženo. Ko so pa Judje Jezusa, mojega Boga, preklinjali, sem bil vesel, da sem priložnost našel, ž njimi govoriti, ter sem jih vedno karal zavljo njih terdovratnosti, pripravljen sem bil, za resnico umreti in tako svojega Gospoda posnemati.“ — O sveti Štefan, ti ljubej in zvesti spoznavavec resnice! prosi za me, da ljubim Boga in se zvesto držim Jezusove vere in resnice!

2. Premišluj, kako je bil sveti Štefan od Judov kamnjan.

To popisuje sveti Lukež v apostoljskem djanji. Savel, poznej sveti Pavel, ki je s svetim Štefanom vred v šolo hodil k Gamalielu, je najbolj silil, da se ima umoriti.

Bil je namreč prvi v šoli, in goreč za judovsko postavo, in zato ni mogel terpeti, da je sveti Štefan v Jezusa veroval, in ga za pravega Boga spoznal. Zato ga je pri gosposki zatožil, in je tudi dosegel, da je bil sveti Štefan kamnjan. Tega pa Pavel ni delal iz hudobnega, ampak iz dobrega namena, kakor je on sam sveti Brigiti razodel, rekoč: „Jaz ti hočem pokazati, kakošen sem bil, in kakošen namen sem imel takrat, ko je bil sveti Štefan kamnjan, in zakaj sem bil vreden, da je za me molil. Jaz se nisem veselil čez terpljenje svetega Štefana, tudi nisem mu zavidal njegove časti; temveč jaz sem terjal, da ima umreti, ker sem za terdno veroval, da nima prave vere. Ko sem pa videl, da je dokaj pobožen in poterpežljiv, bolelo me je v serce, da je, kakor sem mislil, neveren. Tudi se mi je smilil in sem iz serca Boga prosil, naj bi mu njegovo britko terpljenje v njegovo zveličanje pomoglo. Zato mi je njegova molitev koristila, in po nji sem iz derečega volka krotko jagnje postal.“

Mesto, kjer je bil sveti Štefan kamnjan, je proti vzhodu solnca, ko se gre iz mesta v dolino Jozafat, šest sto korakov od mestnih vrat, kjer je neki v živo skalo vtisnjena podoba njegovih kolen, komolcev in celega njegovega života. Ko so namreč Judje svetega Štefana kamnjali, rekel je: „Gospod Jezus! sprejmi mojo dušo!“¹⁾ Potem je pokleknil, in na glas zavpil: Gospod! ne prištevaj jim tega greha. Tedaj je bil s kamnjem obsut, da je mrtev na tla padel; in tistikrat se je, kakor pravijo, podoba njegovega telesa v skalo vtisnila. Pri tem kamnjanji niso bili samo Judje, ampak tudi veliko kristjanov, kateri so bili, pomilovaje ga, ven prišli, da so ga videli kamnjati, in pa svetega Štefana s svojimi molitvami in svojo pričejočnostjo podperali. Še celo Mati Božja je bila vpričo pri njegovem kamnjanji, in je goreče za-nj molila, da bi bil v terpljenji stanoviten. Mesto, kjer je stala, ko je to kamnjanje gledala, je unkraj potoka Cedrona, blizo

¹⁾ Ap. Dj. 7, 58.

dva lučaja od mesta, kjer je bil sveti Štefan kamnjan. To mesto je v časti, in romarji dobivajo koščke od kamna, na katerem je Marija stala, da jih iz pobožnosti sabo jemljejo.

3. Premišluj, kaj se je pri Štefanovem pogrebu in vzdignjenji godilo.

Ko je bil tedaj sveti Štefan kamnjan, pustili so Judje po povelji svojih duhovnov sveto truplo en dan in eno noč nepokopano, da bi ga bile divje zveri pojedle. Ali ne tič, ne pes, ne nobena druga zver ni hotla dotakniti se svetega trupla. Tedaj se ga je na zadnje usmilil Gamaliel, njegov učenik, in je poskerbel, da so po noči pobožni kristjani sveto truplo vzeli in na njegovo pristavo pet milj od mesta prinesli, kjer so ga z dragimi dišavami pomazilili, sedemdeset dni obžalovali, in potem s častjo pokopali. Ko so pa Judje to zvedeli, vergli so po Gamalielovi smerti telesi svetega Štefana in svetega Gamaliela z drugimi svetimi telesi vred v mlako, okoli trideset korakov od mesta, kjer je bil sveti Štefan kamnjan, in so vso nesnago iz mesta nad ta sveta telesa nasipali. Onda sta ostala trupla blizo štiristo let, dokler se ni sveti Gamaliel nekemu duhovnu prikazal in mu ukazal, naj Jeruzalemskemu škofu reče, da ta sveta telesa vzdigne. In to vzdignjenje se je godilo tretji dan mesca avgusta v letu 451 po Kristusovem rojstvu, ter se je več čudežev pri tem zgodilo.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za terpljenje in slavo svetega Štefana sedaj in na vekomaj! Amen.

4. Premišluj, kako so bili verni zavoljo Kristusa od Judov preganjani.

S prelito nedolžno kervijo svetega Štefana ni bila huda jeza hudobnih Judov vtolažena, ampak še bolj vneta. Koj po smerti tega prvega mučenca so enaki divjim zverinam po mestu letali, in kjer so kristjana našli, pobili so ga na mestu, tako da je bilo še tisti dan dve sto kristjanov pomorjenih. Ker se jih je pa več poskrilo,

tekali so zdinvani Judje po hišah, može in žene lovili, in pred gosposko postavili. Med temi preganjavci je bil najhujši Savel, o katerem pravi sveti Lukež: ¹⁾ „Savel pa je zateral cerkev, je hodil po hišah, vlačil može in žene in jih izdajal v ječo“. Marija in aposteljni so molili, in opominjali k stanovitnosti, kadar so bili ubogi kristjani tako sramotno po mestu vlačeni, tepeni in preklinjani.

Na zadnje so bili še celo vsi kristjani pod smertno kaznijo ne samo iz mesta, ampak iz cele judovske dežele zagnani. Okoli petnajst tisoč jih je moralo en dan iz dežele iti in v tujih krajih si prebivališča iskati. Kako neusmiljeno pa se je s kristjani ravnalo, in kako sramotno so jih iz mesta podili, si lahko vsakdo misli, ker so jim vse premoženje pobrali, in so jih skoraj nage iz domačije, pregnali. Nobeden izmed vernih ni bil v mestu puščen, kakor Mati Božja in pa aposteljni, kakor priča sveti Lukež, rekoč: „Vstalo je pa tisti čas veliko preganjanje zoper cerkev, ktera je bila v Jeruzalemu, in vsi so se razkropili po krajih Judeje in Samarije, razun aposteljnov.“ ²⁾

Premisli, pobožni kristjan! kako je Mater Božjo serce bolelo, pa tudi aposteljne, ko so s svojimi očmi videli, kako so bili pobožni kristjani tako neusmiljeno biti, tepeni, povezani, pomorjeni, kamnjani, in veliko njih tudi iz mesta zapodenih! Tu so bili Materi Božji ljube tovaršice vzeli; tu so zvesta serca vsaksebi morala se ločiti. Gotovo! to ločenje se ni moglo brez solz goditi. Pobožne žene niso še utegnile se posloviti od Matere Božje, ker so neusmiljeni Judje s silo priderli v hiše, in spoznovavce Kristusove ven vlačili, ki so svoje roke proti nebu vzdigovali, in s solzami Gospoda prosili, naj jim pomore.

To je bilo prvo preganjanje, ki se je bilo zoper kristjane vzdignilo, in tako je veliko svetih ljudi Jeruzalem po sili popustilo. Več pa teh pregnanih kristjanov je ostalo tu pa tam po judovski deželi, ker niso vedeli, kam iti. Zato so poslali Judje ne samo Savla, ampak tudi

¹⁾ Ap. dj. 8, 3. ²⁾ Ap. dj. 8, 1.

več družih poslancev v vsa mesta in terge, da bi kristjane preganjali, in ali iz dežele pregnali, ali pa povezali in v ječe pometali; tako da so bili zvesti Kristusovi spoznavci povsod preganjani, vezani in v ječe zaperti.

O Jezus! po stanovitnosti prvih kristjanov dodeli tudi meni stanovitnost v dobrem, da bom tvoje ime tudi v britkosti in preganjanji hvalil in častil. Amen.

5. Premišljuj, kako in zakaj so Judje primorani bili, da so nehali kristjane preganjati.

Ko je po smerti cesarja Tiberija, pet let po Kristusovem terpljenji, cesar Kaj Kaligula vladati začel, nehalo je preganjanje kristjanov, in začelo se je preganjanje Judov. Ta cesar je Jude žalil, kjerkoli in kakor koli je mogel: veleval jih je bičati, v ječe metati, z lakoto terpinčiti, pobivati in tudi na križ pribivati. Večkrat so sicer poslance v Rim pošiljali in za milost prosili, ali vselej so bili z zasmehom in z zaničevanjem sprejeti. Zato so Judje vsak dan po celem rimskem cesarstvu neizrečeno revno terpeli, begali so od mesta do mesta, in nikjer ni bilo milosti za-nje. V mestu Selevciji jih je bilo en sam dan pet tisoč Judov umorjenih; to se je godilo na več krajih, posebno za to, ker Judje niso hotli cesarjeve podobe častiti, in tudi niso hotli pripustiti, da bi se cesarjeva podoba v tempelj postavila. Cesar Kaligula namreč je bil neusmiljen, pa tudi prevzeten mož ter je hotel, da ga imajo vsi kot boga častiti. Zato je bil ukazal, da se imajo njemu na čast po celem cesarstvu tempeljni zidati, altarji staviti, njegova podoba napraviti in postaviti, in pa daritve mu opravljati. Ker pa niso hotli Judje tega storiti, temveč so hotli raj umreti; zato jih je cesar dokaj sovražil. Ker je bil sploh strašno neusmiljen, in je veliko ljudi, visokega in nižega stanu, po nedolžnem iz domačije pregnal, in tudi grozno veleval moriti, bil je on sam peto leto svojega carevanja, v 39. letu svoje starosti, ko je iz gledišča domu šel, od svojih lastnih častnikov umorjen.

Med tem pa sveti aposteljni niso bili leni in nemarni, temveč so po celi judovski deželi okoli hodili, in sveti evangelij oznanovali. Nekteri so se podali tudi v bližnje dežele, postavim, v Sirijo, Arabijo in v Egipt, in so veliko ljudi spreobrnili. Pridigali pa niso nevernikom, ampak samo Judom, ki so v teh deželah živeli. Judov je bilo namreč tolikanj, da niso mogli vsi v svoji domači deželi živeti, temveč so bili raztrešeni že po treh delih sveta. Ko je pa potem v 41. letu po Kristusovem rojstvu, sedem let po Kristusovem terpljenji, sveti Peter po Božjem razodenji stotnika Kornelija z vso njegovo družino kerstil, in mu je bilo od Boga zapovedano, tudi nevernike in malikovavce k veri klicati, začel je on in so začeli tudi drugi aposteljni pridigati drugim ljudstvom. Če so bili aposteljni tudi nekaj časa iz doma, so vendar zopet v Jeruzalem se vračali, ker se niso bili še po celem svetu razšli, temveč to se je zgodilo še le deseto leto po Kristusovi smerti, kakor se posname iz zgodeb svetih aposteljnov. Glej tedaj čudne in nezapopadljive sodbe Božje; hvali njegovo dobroto in časti in spoštuj njegove zveste služabnike in spoznovavce Kristusove ter reci:

Molitev.

O sveti prvi mučenec in levit Štefan! kateri si Kristusa tako serčno spoznal in pridigal, in v svojem terpljenji odperto nebo videl, ter si tudi za svoje sovražnike, preganjavce in kamnjevavce ponižno molil: jaz te prosim po tej tvoji čednosti in dobrotljivosti, prosi tudi za me; prosi po najdobrotljivišem Jezusovem serci, da bom po tvojem zgledu svoje sovražnike, kakor Bog zapoveduje, ljubil in za nje molil in prosil; po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

K vsem svetim mučencem.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vso moč in krepost svetih mučencev! češčen bodi za to sedaj in na vekomaj. Amen.

Vsi sveti mučenci, častitljivi spoznovavci in oznavci Jezusa Kristusa! jaz vas pozdravljam in prosim po vsem terpljenji, ki ste ga imeli prenašati: prosite po vsi kervi, ki ste jo zavoljo Jezusa prelili; prosite za nas po imenu Jezusovem, da bomo mi slabi in revni ljudje v ljubezni do Kristusa in v njegovi veri stanoviti in svoje duše v poterpežljivosti ohranili v večno življenje po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Drugi odstavek.

**Sveti Jakob starši je zavoljo Kristusa umorjen;
aposteljni se razidejo po celem svetu.**

Za god in praznik sv. Jakoba, 25. julija.

*„Umoril je pa (Herodež) Jakoba, Janezovega brata, s mečem.“
(Ap. dj. 12, 2.)*

1. Premišluj, zakaj in pri kateri priložnosti je bil sveti Jakob starši*) najprej vjet in mučen.

Po Kaliguli je rimski cesar postal Klavdi, v 41. letu po Kristusovem rojstvu, in je caroval celih štirinajst let. Ta cesar je bil prva leta Judom prijatel, in je vsa povelja svojega sprednika zoper Jude preklical. Dal jim je tudi zopet kralja, namreč Herodeža Agripa, vnuka Herodeža Vélikega, in mu je dal celo kraljestvo, kakor ga je imel njegov ded. Jude so začeli tedaj zopet ošabno se nositi, uboge kristjane povsod preganjati in terpinčiti. Prigovarjali so tudi svojemu kralju, da naj ne samo ljudi nizkega stanu, ampak tudi aposteljne vjame in pomori.

*) Imenuje se starši ta Jakob, da se loči od družega aposteljna tega imena, ki se kliče zato mlajši, in je bil Alfejev sin.

Zato je dal najprej, da bi bil Judom vstregel, svetega Jakoba staršega, brata svetega Janeza evangelista, v ječo vreči in ne dolgo potem nepreslišanega umoriti.

2. Premišljuj gorečnost svetega Jakoba staršega za zveličanje duš; za voljo česar so mu bili Judje tudi najbolj nasprotni. Drugi aposteljni so pridigali po sosednih deželah; sveti Jakob pa, ko je iz Španskega zopet v Judejo prišel, je učil v Judeji in Samariji, kjer je nekaj let pridigal in veliko čudežev storil, tako da se je veliko Judov in Samarijanov spreobrnilo. To ni bilo prav farizejem in pismarjem, kateri so mu povsod nasprotovali in ga žalili, kjer in kakor so mogli. Takrat je živel imeniten čarovnik, Hermogen mu je bilo ime, kateri je, spodboden od farizejev, svojega učenca Fileta poslal, naj s svojo satansko umetnostjo svetega Jakoba premaga. Filet pa je bil z velikimi čudeži, ki jih je sveti Jakob delal, tako ganjen, da je k svojemu učeniku se vernil in rekel: Jakob je človek Božji, nobena satanska oblast mu ne more prav nič škoditi. Pristavil je tudi, da hoče postati njegov učenec in v Jezusa Kristusa verovati.

Tedaj je Hermogen neki s svojim čarovanjem storil, da se Filet ni mogel ganiti z mesta, ter se mu je posmehoval, rekoč: Naj pride sedaj Jakob in naj te reši! — Ko je sveti Jakob to zvedel, poslal mu je svojo potno ruto, rekoč: „Naš Gospod Jezus Kristus odveže, kar je zavezano.“ Tedaj je mogel Filet z mesta ganiti se in je prišel k svetemu Jakobu. Zavaljo tega je Hermogen strašno se vjezil in je poslal veliko hudičev, naj svetega Jakoba v železje zvezanega k njemu pripeljejo. Sveti Jakob pa je ukazal hudičem, naj čarovnika zvežejo in k njemu pripeljejo. Tedaj so hudiči čarovniku roke za herbtom zvezali, dobro ga omlatili in k aposteljniu pripeljali. Apostelj ga je tako resno posvaril in prepričal, da je svojo satansko umetnost popustil, vse svoje bukve sežgal, sveti kerst prejel, svoje premoženje vbogajme razdelil in postal boga-boječ kristjan. Tako sporočilo.

3. Premišljuj terpljenje in smert svetega Jakoba aposteljna.

Spreobrnjenje Hermogena in več drugih je farizeje in pismarje tako razserdilo, da so na-nj planili, in nek pismar, po imenu Jozija, mu je vergel verv okoli vratu ter ga je pripeljal pred kralja Herodeža Agripa. Ko so ga tedaj farizeji hudo tožili, obsodil ga je Herodež, da se mu ima glava odseči. Sveti Jakob je šel vesel v smert. Med potjo je mertudnega z znamenjem svetega križa ozdravil. Ko je Jozija to videl, bil je v serci ganjen, padel je na kolena pred svetega Jakoba, prosil ga je za odpuščenje in za sveti kerst. Sveti Jakob ga je objel, in rekel: „Mir bodi s tabo, moj brat!“ in je rabeljna prosil, naj mu prinese en malo vode. Ko je vode dobil, in Jozija vpričo vseh ljudi kerstil, razserdili so se Judje hudo, in so Jozija pred kraljem zatožili. Kralj je ukazal, naj se oba umorita in njuni telesi psom veržeta. Vsi sveti aposteljni so bili tukaj vpričo, in so žalostno gledali, kako mora sveti Jakob po nedolžnem umreti. Sveti Jakob je bil prvi med aposteljni, da je bil mučen; on je šel vesel v smert in je bil z Jozijem vred ob glavo djan 24. dan marca. Nekteri pa pravijo, da je bilo 25. dan marca, deset let po Kristusovi smerti. Kristjani so na skrivnem njegovo sveto truplo vzeli, in ga na Špansko odnesli, kjer še dan današnji počiva, in kamor verni od vseh krajev romajo.

O sveti Jakob! jaz obiskujem v duhu tvoj sveti grob, in častim tvoje sveto truplo. Oh! prosi Jezusa in Marijo, da tudi meni, kakor so tebi, v življenji in v smerti pomagata. Amen.

4. Premišljuj čudno rešitev svetega Petra.

S tem, da je dal svetega Jakoba umoriti, si je kralj Agripa veliko hvalo pri Judih zadobil, ker jim je bil s tem dokaj vstregel. Zato pravi sveti Lukež: Ko je videl, da je to Judom všeč, dal je tudi še Petra vjeti. In ko ga je bil vjel, djal ga je v ječo, in ga je dal šestnajstim

vojakom varovati. Sveti Peter je tedaj bil v ječi in je vsak dan svojo smert pričakoval. Aposteljni pa in vsi verni so bili tega dokaj žalostni, in so noč in dan molili, da bi ga Bog iz te nevarnosti rešil. In Bog je njihove molitve vslišal; tisto noč, predno je imel biti umorjen, se mu je angelj v ječi prikazal, in ga je peljal iz ječe.

O milostljivi Gospod! reši svojo cerkev in svoje služabnike iz vseh nevarnost! Amen.

5. Premišljuj, kako so se sveti aposteljni po vsem svetu razšli.

Ker so tedaj aposteljni videli, da ne morejo več v judovski deželi ostati, podali so se zjutraj vsi na skrivnem iz mesta, in so se sšli v neki jami na oljski gori, kjer še dan današnji dvanajst stebrov stoji v spomin dvanajsterih apostelnov. Tukaj jim je sveti Peter ginljivo govoril in jim dokazal, da si niso več svojega življenja svesti v celi judovski deželi, in da je tedaj čas prišel, da se razidejo po vsem svetu. Akoravno je ta govor aposteljne z žalostjo napolnil, ker so imeli vsaksebi iti, vendar so se vdali v voljo Božjo zavoljo zveličanja duš; zapisali so tedaj najimenitniše dežele tega sveta, kakor menijo nekteri, na lističe; zložili so dvanajst členov vere ali morebiti so jih zapisali (saj so jih bili do sedaj že vedno učili in pridigali); po opravljeni molitvi je vsak zmed njih en listek potegnil, da je videl, v katero deželo sveta mu je odločeno iti evangelij pridigat; mogoče pa tudi, da so tudi med sabo se le prijazno pomenkovali, in z besedo vsakemu odmenili, kam da ima se podati. Ko je bilo treba se ločiti, so eden družega objemali, in serčno se poljubovali. Eden je podal družemu roko, in je jokaje govoril: Sedaj pa, Bog te obvaruj, ljubi prijatelj! Jezus Kristus, naš ljubi Učenik, bodi vselej z nami in nas ovaruj vseh sovražnikov. Na zadnje so šli še k Materi Božji, da so od nje slovo vzeli. Priporočili so se v njeno sveto molitev, in so jo prosili za njeni materni blagoslov. Devica Marija jih je blagoslovila in jim rekla: „Bog nebeški Oče

vas blagoslovi. Moj ljubi Sin, Jezus Kristus, vas ovaruj. In Tolažnik, sveti Duh, vas tolaži. Amen.“ Ter je znamenje svetega križa čez nje storila, in se je začela vsa ginjena jokati. Tako so se aposteljni z objokanimi očmi ločili in se po svetu razšli. Zgodilo se je to v 44. Kristusovem letu, deset let po njegovem častitljivem vnebohodu.

Sli so tedaj aposteljni, eden sem, drugi tje, brez zlata, brez srebra, brez jedi in pijače, brez obleke in obuvala, ubogi in potrebni, in zapuščeni od vseh ljudi. Iti jim je bilo v daljne, neznane dežele, med tuje, divje, sirove ljudi, da bi zoper malikovanje in zoper vsako krivo vero pridigali in učili, drugo službo Božjo vpeljali in ljudi drugače živeti učili. Imeli so namreč malike odpravljati, tempeljne malikovavske poderati, in vso nevero odpraviti. Tu pomisli, koliko dela in truda jih je to stalo, in da brez posebne pomoči Božje oni ne bi bili mogli ničesar opraviti. Saj smo vsi taki, da ne zapuščamo radi tega, česar smo se od perve mladosti naučili, in kar so naši starši in dedje deržali. Veliko teh ljudstev tudi res je bilo, da niso hotli svoje stare vere in svojih zmot opustiti, in da so se na vso moč aposteljnomo zoperstavili. Zato so bili ti ubogi možje mnogokrat zasmehovani in zaničevani, sovani in tepeni, preklinjevani, zapodeni in pregnani, mučeni in terpinčeni, in na zadnje mnogoverstno pomorjeni in pobiti. Na vse to spomni se in moli njim na čast to le molitvico:

Hvaljen bodi Kristus v svojih apostelnih in od vseh svojih učencev, sedaj in na vekomaj! Amen.

Vsi sveti aposteljni, evangelisti in apostoljski možje! prosite oh! prosite za me, da bom po vašem zgledu z molitvijo in z naukom, z besedo in z djanjem, in na vsak mogoč način za zveličanje svoje duše skerbel, in Božjo čast in slavo pospeševal, po Kristusu Jezusu, Gospodu našem. Amen.

K svetemu Jakobu staršemu.

O sveti Jakob! kateri si bil od Marije obiskovan in potolažen, in si prvi iz vseh apostelnov krono mučeništva dosegel; sprosi in zadobi nam pravo ljubezen in stanovitno pobožnost k Jezusu in Mariji. Amen.

Tretji odstavek.

Sveti Pavel od Judov vedno preganjan in na zadnje od cesarja mučen.

Za god in praznik svetih apostelnov Petra in Pavla, 29. junija.

„On mi je izvoljena posoda, da nese moje ime pred nevernike in kralje in Izraelove otroke. Pokazal mu bom namreč, koliko mu je treba za moje ime terpeti.“ (Ap. dj. 9, 15. 16.)

1. Premišljuj, kako je Bog kralja Agripa za voljo njegovega napuha in preganjanja kristjanov tepel.

Pod tem kraljem so bili Judje dokaj prevzetni, in so kristjane, kar jih je še v deželi bilo, žalili in preganjali, kjer in kolikor so mogli. Ali ta judovska prevzetnost ni dolgo terpela, ker je ta njih kralj, potem ko je bil umoril svetega Jakoba, in svetega Petra v ječo zaperl, samo dve leti še živel in potem žalostno smert storil. Ko je namreč v 40. letu po Kristusovem rojstvu v Cezareji cesarju na čast velik praznik obhajal, in ves v zlato in srebro oblečen k ljudstvu govoril, imenovali so ga pričejoči, prilizovaje se mu, boga, rekoč: Do sedaj smo menili, da si človek, sedaj pa vidimo in slišimo, da je v tebi nekaj nadčloveškega. Tvoj glas ni človešk, ampak Božji glas.

Ker je častilakomnemu kralju ta hvala dopadla, in se je čez mero napihoval, zato ga je angelj Božji z neozdravljivo boleznijo vdaril; koj tisto uro ga je tako strašno začel trebuh boleti, da so ga morali proč nesti. Ker je njegova bolezen vsako uro hujša prihajala, in je ljudstvo slišalo, da mu je umreti, valjali so se možje in žene v rasovnikih in spokornih oblačilih pred kraljevo

hišo po tleh, in Boga prosili, naj bi njih kralju življenje zdaljšal. Dobro so namreč vedeli, ako on umerje, da dobijo težko več svojega lastnega kralja, temveč da bodo zopet pod težkim rimskim jarmom zdihovali. Kralj je večkrat skoz okno doli pogledal, in dobro se mu je zdelo, da ljudje tako za-nj molijo. Toda vse to ni nič pomagalo, ker je bil živ od červov sneden in je prežalostno smert storil. — O najponižniši Jezus! ovaruj nas škodljivih červov prevzetnosti in napuha!

2. Premišljuj veliko preganjanje, ki ga je sv. Pavel zavoljo Kristusa od Judov vedno terpeti imel.

Ko je v 58. letu po Kristusovem rojstvu v Jeruzalem se vernil, potem ko je bil daleč po svetu sveto Jezusovo vero že razširil in ko je svete binkoštni dni v tempeljnu svoje molitve opravljal, planili so Judje na-nj in vpili: „Pomagajte, možje Izraelci!“ ta je tisti človek, kateri zoper postavo in zoper to sveto mesto in zoper Jude povsod uči in pridiga. Na to vpitje se je celo mesto Jeruzalem streslo, veliko ljudi je v tempelj sililo, kjer so svetega Pavla zgrabili, ven iz tempeljna vlekli in ga topli in bili, malo da ga niso zadušili in ubili.

Polkovnik rimskih vojakov, ki je bil v Jeruzalemu, ko je videl, da se je mesto spuntalo, je s svojimi vojaki zraven prihitel in jim je Pavla iz rok izpulil. Vojaki so ga v dve verigi uklenili in polkovnik ga je vprašal, kdo da je in kaj je storil. Derhal je pa tako strašno vpila, da ga ni mogel nič slišati in zvedeti. Zato ga je s silo sabo peljal na grad. Vsa derhal pa je le za njim derla, in ko zdivjana vpila: „Proč ž njim!“ on ni vreden, da živi. Gnječa je bila pa tudi taka, da Pavel ni šel, temveč so ga vojaki nesli. Iz vsega tega se vidi, kako serditi so bili Judje na kristjane, in kako neusmiljeno so ž njimi ravnali.

Ko je tedaj Pavel do stopnic prišel, ki deržijo na grad, je prosil polkovnika, naj mu dovoli, da bo ljudstvu kaj govoril. In ko mu je bilo to dovoljeno, začel je tako

le: ¹⁾ „Možje, bratje in očetje! poslušajte. Jaz sem Jud, rojen iz Tarsa v Ciliciji, zrejen pa v tem mestu. Jaz sem bil tako goreč za postavo, da sem kristjane preganjal, vezal in v ječo metal. Ko sem pa enkrat v Damask šel, da bi kristjane tudi tam povezal in v Jeruzalem zvezane pripeljal, obsvetila me je opoldne blizo Damaska nagloma velika svetloba z neba, tako da sem se silno prestrašil, s konja na tla padel in slišal glas, kateri mi je rekel: Savel, Savel! kaj me preganjaš? Jaz sem pa odgovoril: Kdo si, Gospod? In glas mi je rekel; Jaz sem Jezus Nazarenski, ktereга ti preganjaš. In sem rekel: Kaj naj storim, Gospod? Gospod pa mi je rekel: Vstani, pojdi v Damask, in tam se ti bo vse povedalo, kar ti je storiti. In tako sem slep prišel v Damask; tri dni nisem nič videl, pa tudi ne jesti ne piti nisem mogel. Ko sem pa kerst prejel, spregledal sem zopet, in tu sem začel Jezusa Kristusa povsod pridigati.“

Ko je sveti Pavel to, in še več družega enakega govoril, so začeli Judje zopet ko zdivjani kričati: Proč ž njim; on ni vreden, da ga zemlja nosi! Metali so tudi oblačila in prah kviško, in so tako vpili, da ni razumel eden družega. Polkovnik tedaj je ukazal Pavla odpeljati. Drugi dan se je zbor sèšel, da bi Pavla zatožili in v smert obsodili. Ko je tedaj Pavel pred zborom stal, rekel je: Možje, bratje! jaz sem z vso dobro vestjo hodil pred Bogom do današnjega dne. Komaj pa je to rekel, ukazal ga je veliki duhoven po ustih udariti. Vstal je tudi tak razpor med njimi, da se je polkovnik bal, da ne bi Pavla raztergali, ter je zapovedal vojakom doli priti, in ga potegniti zmed njih. Zarotilo se jih je pa več ko štirideset mož, da nočejo nič jesti ne piti, dokler Pavla ne ubijejo. Zato je bil prisiljen polkovnik, ko je za to zvedel, po noči z veliko trumo konjikov in pešcev ga iz Jeruzalema v Cezarejo k deželnemu poglavarju poslati.

3. Premišluj, kaj je sveti Pavel v Cezareji delal in terpel.

¹⁾ Ap. dj. 22, 1 in naprej.

Judje so bili čez mero jezni, da jim je Pavel ušel; zato so veliki duhovni in več starešinov v Cezarejo šli, ga pri deželnem oblastniku tožili, rekoč: Našli smo tega dokaj nevarnega človeka, poglavarja krivovera Nazarečanov, kateri napravlja punte zoper vse Jude po vesoljnem svetu; kateri je skušal tudi tempelj oskruniti; tedaj smo ga zgrabili in hotli po naši postavi soditi. Prišel je pa zraven polkovnik, in ga je z veliko silo potegnil iz naših rok. Zato ga tožimo in prosimo, da ga po pravici kazniš. Sveti Pavel pa je svojo nedolžnost tako skazal, da tožniki niso mogli nič opraviti.

Čez nekaj dni je šel deželni oblastnik Feliks s svojo ženo Druzilo, ki je bila Judinja, k svetemu Pavlu, poslušat, kaj uči in kaj meni od Kristusa. Sveti Pavel pa je začel tako resno govoriti od pravice, od čistosti in od prihodnje sodbe, da je bil Feliks ves prestrašen. Sveti Pavel ni zastoj pridigal o pravici, ker je bil Feliks krivičen sodnik in je Judom veliko krivic storil. Ker ga je veliki duhoven zavoljo tega pokaral, ukazal ga je Feliks v njegovi lastni hiši na skrivnem umoriti. Feliks je bil tudi nečistnik; ko je namreč deželni oblastnik postal, in Druzilo, hčer kralja Agripa videl, ki je bila z Emensenskim kraljem omožena, zaljubil se je va-njo, in jo je pregovoril, da je svojega moža popustila, in da je njega vzela. Tedaj ni čuda, da je sveti Pavel pridigal od čistosti in od poslednje sodbe, tako da se je Feliks ves prestrašil.

Ker se Feliks pa ni poboljšal, zatožili so ga Judje pri cesarji, kateri ga je od službe odstavil, in je na njegovo mesto poslal Festa za deželnega oblastnika. Ko je prišel Fest na Judovsko, prosili so ga duhovni in starešine judovskega ljudstva, naj jim Pavla iz Cezareje v Jeruzalem pošlje; mislili so namreč ga na ti poti ubiti. Ker pa jim Fest te prošnje ni dovolil, prišli so vdrugič v Cezarejo, Pavla tožit. Tožili so ga sicer velikih rečeh, toda skazati niso nič mogli, ker je sveti Pavel dokazoval, da se ni pregrešil ne zoper postavo, ne zoper tempelj, ne

zoper cesarja. Tedaj mu reče Fest: Ali hočeš iti v Jeruzalem, da bom tam tvojo reč razodel? Sveti Pavel pa je dobro videl, da so mu Judje to misel vdahnili, zato da bi ga mogli po poti umoriti. Zato je rekel: Judom nisem nič žalega storil, kakor dobro veš. Ako pa jim nisem nobene krivice storil, ne more me tudi nobeden njim izdati. Pred cesarjevim sodnim stolom stojim; na cesarja kličem. Fest je rekel: Na cesarja si klical, k cesarju pojdeš. Tedaj je bil sveti Pavel kmali po tem kot jetnik v železje vkovan, k cesarju poslan in je ostal v Rimu dve leti kot jetnik, z verigami obdan, in od vojakov varovan, vendar pa tako, da ga je smel obiskati kdor koli; tedaj jih je veliko zmed Judov in malikovavcev spreobernal.

4. Premišluj, kako je sveti Pavel mučeniško smert storil.

Kako se mu je pred cesarskim sodnim stolom godilo, posname se dovolj iz njegovih listov pisanih Timoteju in drugim. Cesar Neron je bil kervoželjen mož in velik nečistnik. On je dal umoriti svojo lastno mater, sestro, svojega učitelja in več družih izmed najbližnjih in najboljih prijatlov. On je sovražil kristjane, sveto vero in čednosti; bil je trinog in bolj živina kot človek, ki ni vprašal nič za pamet, ampak le za svojo termo; tedaj je tudi svetega Pavla tako nemilostno sprejel, da so ga vsi njegovi učenci in prijatli zapustili, ker so se bali, da ne bi imeli zavoljo njega dosti terpeti. Tako namreč piše Timoteju: „Pri mojem prvem odgovarjanji me ni nobeden podperal, temveč vsi so me zapustili. Naj se jim to ne prišteva za hudo. Gospod pa mi je pomagal, in me poterdil; bil sem otet iz levovega žrela“, ¹⁾ to je, cesarja, ki je bil tako neusmiljen, da je bil divji zveri enak. Zato ga je tudi, akoravno nedolžnega, dve leti vjetega imel, po tem pa vendar zopet izpustil. Kdo je bil tedaj sveti Pavel zopet iz ječe izpuščen, šel je na Španjsko in še na druge kraje

---

¹⁾ 2 Tim. 4, 16. 17.

sveta, da je pridigal in učil, in je še osem let sveto vero oznanoval in veliko duš Bogu pridobil. Potem je zopet v Rim prišel in kmalo potem je bil s svetim Petrom vred umorjen na povelje rečenega cesarja. Bil je pa sveti Pavel ob glavo djan.

Hvaljen bodi Jezus Kristus v svetih apostelnih Petru in Pavlu in od nju, sedaj in na vekomaj! Amen.

O sveta aposteljna, Peter in Pavel! prosita Boga za me, da Kristusovo ime s srcem in z ustmi, z besedo in z djanjem častim in posvečujem. Amen.

Četerti odstavek.

Sveti Jakob mlajši.

Na njegov praznik, prvi dan majnika.

„*Sveti Jakob je prosil Boga rekoč: Gospod! odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo.*“ (Rim. Brevir, 1. znaja.)

1. Premišljuj pobožno življenje svetega Jakoba mlajšega.

Ker je bil sveti Pavel Judom iz rok ušel, zato so hotli vso svojo jezo nad svetega Jakoba izliti. Bil je pa Kleofov sin, od maternega telesa Bogu posvečen, ni nikoli mesa jedel, nikoli vina pil; vse svoje dni iz same ponižnosti ni nikoli suknenih in dragih oblačil, ampak vselej le lanena in hodna oblačila na sebi imel. Aposteljni so ga v Jeruzalemu za škofa pustili. On je bil skoraj vedno v tempelju, in je klečé ondi molil za grehe ljudstva tolikanj, da je koža na kolenih se mu tako vterdila, kakor da bi bila od kamela. Zavaljo tega svetega življenja ga je celo ljudstvo spoštovalo in za svetnika deržalo; zato so ga tudi Judje tako dolgo v Jeruzalemu terpeli.

Ko pa niso mogli si svoje jeze ohladiti nad svetim Pavlom, in je bil tudi Fest peto leto potem umerl, in tedaj niso imeli na Judovskem nobenega deželnega oblastnika; umorili so svetega Jakoba, kakor Hegesip, prestar

katolišk zgodovinar, njegovo terpljenje popisuje, ki ga hočemo tudi mi preiščljovati.

2. Premišljuj slavno spričevanje svetega Jakoba mlajšega.

Ker jih je po pridigah in naukah svetega Jakoba veliko Judov, in tudi zmed bolj imenitnih, v Kristusa verovalo, začeli so farizeji in pismarji, pa tudi drugi Judje puntati, in močno tožiti, da so mu tako le govorili: Mi te prosimo, ker ljudstvo Jezusa spoznava za zveličarja in je tedaj se dalo premotiti, da ti ljudstvu govoriš, in vse tiste, kateri so danes k velikonočnemu prazniku prišli, o Jezusu prav in resnično podučiš. Tebi namreč verujemo vsi; tudi celo ljudstvo spričuje, da si pravičen in da ne gledaš nobenemu v obraz. Stopi tedaj verh tempeljna, zato da te zamorejo vsi videti in slišati.

Ko so pismarji in farizeji svetega Jakoba verh tempeljna pripeljali, govorili so mu: O pravični mož! tebi zamoremo verovati, kar rečeš. Glej! ljudstvo veruje na Jezusa križanega in se gotovo moti; povej nam ti, kaj imamo deržati od Jezusa križanega. Sveti Jakob je na glas odgovoril: Kaj me vprašate od Jezusa, Sinú človekovega? On je Bog, in sedi v nebesih na desnici Božje moči, in bo prišel v oblakih, sodit žive in mertve. Vsi pričejoči kristjani so se začeli iz serca veseliti, Boga hvaliti in na glas prepevati: Hosana Sinu Davidovemu, hosana na visokosti! Pismarji pa farizeji so kričali: Tudi pravični se moti. Potem so med sabo govorili: Ali nismo neumni, da smo mu sami dali, očitno o Jezusu pričati priložnosti? Da ne bi tedaj ljudstvo verovalo, verzimo ga doli. Tedaj so vsi serditi k njemu pristopili in pravičnega, nedolžnega moža z visoke strehe naglo doli vergli. Akoravno je bil sveti apostelj ves pobit od tega nevarnega padca, vendar je vse svoje moči zbral, pokleknil, oči in roke proti nebu vzdignil, in molil za svoje sovražnike, rekoč: „Gospod! odpusti jim; saj ne vedó, kaj delajo.“

3. Premišluj na zadnje srečno smert svetega Jakoba mlajšega.

Tako je na pol mertvi in pobiti apostelj tako milo in ljubeznjivo za svoje morivce molil, da bi bil tudi kamnita serca omečil. Zdivjani ljudje pa niso bili omečeni, temveč so v svojem satanskem sovraštvu k njemu prihiteli, kamnje poberali in na-nj metali. Vendar je bil med njimi duhoven, Rehabov sin, ki je skušal ljudstvo vtolažiti, rekoč: Kaj počenjate, vi hudobneži; pravični mož prosi Boga za vas, in vi ga hočete s kamnjem pobiti? Ali vendar je nek valjavec, ko zdivjan, pristopil in je svetega Jakoba z batom po glavi udaril in ga tako umoril. Zgodilo se je to leta 63, devet let pred razdjanjem Jeruzalema, potem ko je bil trideset let v Jeruzalemu.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus v čednosti, terpljenji in smerti, in pa slavi svetega Jakoba, sedaj in na vekomaj! Amen.

O sveti Jakob, Gospodov stričnik! kateri si se zderževal mesa in vina, in vsake močne pijače; kateri si bil z verh tempeljna doli pahnjen in ves pobit še svoje sovražnike Bogu izročil: prosi, oh! prosi Boga nas, da bomo trezno in zmerno živeli, za svoje sovražnike Boga prosili, na zadnje pa kot Jezusovi bratje, in kot zvesti otroci Boga in Marije srečno umerli. Amen.

Peti odstavek.

Sveti Janez evangelist.

Za njegov praznik 27. decembra.

„Peter je videl učenca, ktereja je Jezus ljubil.“ (Jan. 21, 20.)

Ker ne moremo vseh zgodeb in življenja svetih aposteljnov tukaj povedati, hočemo vendar še življenje tega

ljubeznjivega Jezusovega učenca na kratkem popisati in premišljevati.

1. Premišluj življenje tega svetega apostelja.

Oče njegov, kakor spričujejo evangelisti, je bil Zebedej, pobožen, priprost mož, bil je ribič; njegova mati, ki se imenuje sicer mati Zebedejevih otrok, se je klicala Salome, ki je bila hči brata svetega Jožefa. Kristus in Janez sta bila blizo iste starosti: ker sta si bila tako blizo v rodu in prijatla, sta že v otročjih letih večkrat vkupej bila. Ni tedaj čuda, da je Janez tak svetnik postal, ker se je od Jezusa navadil sveto živeti. Po Kristusovem vnebohodu do časa, ko so se aposteljni po vsem svetu razšli, kar se je leta 44. godilo, to je, deset let po Kristusovi smerti, bival je sveti Janez v Jeruzalemu, in je stanoval pri Materi Božji na gori Sion v majhni hišici, kjer je vsak dan sveto mašo bral in Marijo obhajal.

Potlej pa je šel v malo Azijo in je tam kristjane učil, ktere je bil sveti Peter spreobernil. Vzel pa je sabo tudi Mater Božjo, ker je hotla zavoljo trinoštva kralja Agripa za nekaj časa pobegniti. Po smerti Matere Božje je sveti Janez obhodil tudi še druga kraljestva proti solnčnemu vzhodu, in jim je sveti evangelij pridigal. V teh kraljestvih je bival blizo petdeset let, in je mnogo preterpel od divjih in sirovih ljudi, posebno pa od krivovercev Apolonija in Ebjona, ktera sta, kakor se misli, rimske oblastnike pregovorila, da ga je deželni oblastnik male Azije, starčeka od dva in devetdeset let, za časa neusmiljenega cesarja Domicijana, z verigami zvezanega v Rim poslal.

2. Premišluj njegovo terpljenje in stanovitnost.

Ko je prišel sveti Janez pred cesarja in je stanovitno stal v veri, ukazal ga je cesar vsega ostriči, do nazega sleči, in v kotel vročega olja djati. To bitko terpljenje je sveti Janez voljno in veselo terpel in je bil iz serca pripravljen, zavoljo Kristusa smert terpeti. Ker ga je pa

hotel Bog v tolažbo vernih kristjanov še dalj na svetu ohraniti, zato se mu je godilo kakor trem mladenčem v babilonski peči; vroče olje namreč mu ni prav nič škodilo, temveč, potem ko je nekaj časa v vročem olji sedel in Bogu hvalo prepeval, prišel je na zadnje bolj čverst ven, kakor je bil noter šel. Tedaj se je cesar razserdil in ukazal, da naj se mu strupa poda, in tako umori. Sveti Janez je vzel čašo polno najhujšega strupa, je storil čez njo znamenje svetega križa, in jo je izpil, in strup mu ni tudi nič škodoval. *) Cesar ga je zavaljo tega na otok Patmos poslal. Ta otok, ki mu sedaj pravijo Palmosa, je deset milj od Efeza; od Jeruzalema pa sto pet in dvajset milj proti severozahodu. V okrogu ima ta otok osem milj in ima več tergov in vasi. Tukaj je ostal sveti Janez tako dolgo v pregnanstvu, dokler ni tisti grozovitni cesar umorjen bil; vsak dan je moral z drugimi kristjani težko delati; na to menda merijo tiste besede v njegovem skrivnem razodenji, ki jih je pisal kristjanom v mali Aziji, rekoč: „Jaz Janez, vaš brat in tovarš v britkosti in potpežljivosti v Jezusu Kristusu.“ ¹⁾ Pa tudi v tem pregnanstvu ni jenjal svetega evangelija oznanovati, temveč je storil, da so se vsi k sveti veri spreobrnili, kolikor jih je bilo na otoku.

3. Premišljuj, kako je sveti Janez s svojo roko in svojim peresom Jezusovo ime poslavil, in spisal skrivno razodenje.

Potem ko je bil sveti Janez pet let na tistem otoku v pregnanstvu, bil je enkrat v duhu zamaknjen, in je videl čudne reči od prihodnjega stanu svete cerkve, ktere prikazni je na Božje povelje spisal in nam zapustil. Ko je bil pa grozovitni cesar od nekega moža, ki je bil pred njega prišel, preboden in umorjen, in je bil Nerva namesti njega za cesarja izvoljen, so bili vsi iz pregnanstva

---

*) Zato malajo svetega Janeza s kelihom v roki, iz kterega se strupena kača, podoba strupa, vzdiguje.

¹⁾ Skriv. raz. 1, 9.

nazaj poklicani. Tedaj je prišel tudi sveti Janez, osem in devetdeset let star, potem ko je bil šest let na otoku Patmos, zopet v Efez, kjer je bil od vseh kristjanov z največim veseljem sprejet.

4. Premišljuj, kako je sveti Janez svoj evangelij pisal.

Potem ko je iz pregnanstva prišel, živel je še tri leta, storil je veliko čudežev, je več mertvih obudil, imel je prepire s krivoverci, pisal je več pisem vernim, in je spreobernal veliko tisoč ljudi k pravi veri. Ko je bil od azijatskih škofov (nekteri pravijo, od prebivavcev otoka Patmos) naprošen, naj bi spisal evangelij, dal se je na zadnje sprositi, da je napovedal molitve in post, ter se je s svojimi učenci na neko goro podal, svoje roke razpel proti nebu, in ondi je bil zamaknjen. Tedaj je neki začelo grometi in bliskati, kakor na gori Sinai, ko je Mojzes dobil postavbo Božjo; ob koncu tega nenavadnega vremena je slišal iz oblakov te besede: „V začetku je bila Beseda, in Beseda je bila pri Bogu itd.“ Ta čudna prikazen je svetega Janeza zagotovila, da je Božja volja, da spiše sveti evangelij; kar je tudi zvesto storil; in vse, kar so bili drugi evangelisti spustili, je pridno izpolnil in zapisal.

5. Premišljuj srečni konec njegovega življenja.

Ko je bil sto let star, in je bil uro svoje smerti že zdavno napovedal, vzel je k sebi veliko duhovnov in cerkvenih služabnikov, da tudi veliko pobožnih izmed ljudi, je šel z njimi ven iz mesta na goro, je ondi pokleknil, ter sebe in vse verne ljubemu Bogu priporočil. Ko je od molitve vstal, ukazal je, naj mu grob skopljejo, ker bo kmalo umerl. Tedaj so začeli njegovi učenci britko jokati in žalovati, da jih ljubi oče zapusti. On pa jih je v Kristusu tolažil in je od vseh slovo vzel. Oni pa so prosili, naj jim naposled kak dober nauk da. Tedaj je rekel sveti Janez: „Otročiči moji! ljubite se med sabo!“ Oni so mu rekli: Oče, kaj nam je še storiti? Sveti Janez jim reče: „Otročiči moji! ljubite se med sabo!“ Oni pa

mu rečejo: In potle kaj še, očka? On jim zopet pravi: „Ljubite se med sabo!“ Na zadnje so se naveličali, da jim vedno tisto odgovarja, in so mu rekli: Učenik! zakaj nam vedno iste besede praviš? In on jim odgovori: „Zato, ker je Gospodova zapoved, in če se ta izpolni, je dovolj.“

Potem je vzel od vseh slovo, oblekel se je v mrtvaško obleko, vergel je svoj plašč v grob, storil je znamenje svetega križa, pa je v grob se vlegel, svoje roke sklenil in rekel; ako vidite, da sem v Gospodu zaspal, pa zagrebite me in pustite moje truplo v miru počivati. Potem je rekel: „Pridi, Gospod Jezus!“ Med takimi zdihljeji goreče ljubezni Božje je mirno zaspal. Njegovi učenci pa so silno žalovali in v mestu oznanili, kako je njih ljubi učenik umerl in vsi so ga objokovali in obžalovali. Drugi dan jih je šlo več zmed njih k grobu, da bi še enkrat njegovo mrtvo truplo videli, našli pa niso nič, kakor samo njegovo obleko; kar se je ljudstvu dokaj čudno zdelo, tako da so nekteri pravili, da je bil sveti Janez v sveti raj izmaknjen k Enohu in Eliju. Drugi pa so pravili, da je z dušo in s telesom v nebesa vzet. Med tem pa časti Bog njegov grob tako, da zemlja od njegovega groba vzeta vsakoverstne bolezni ozdravlja. Akoravno se veliko zemlje odnaša, vendar je nikoli ne zmanjka.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus v svetem apostelju Janezu za njegovo čednost in svetost, sedaj in na vekomaj! Amen.

O sveti Janez, ti pravi bogoslovec, prerok, deviški učenec, evangelist in apostelj Gospodov! ti ljubljeni in ljubeči učenec Gospodov, sin Marije Matere Božje, ki te je Gospod sam svoji Božji Materi za sina izročil: prosi z Marijo vred za nas Jezusa, svojega Božjega učenika, da bomo njega in njegovo Mater goreče ljubili, stanovitno

častili, in kot pravi Marijini otroci, bratje in sodeložniki Jezusovi, delež večne slave zadobili. Amen.

Dva in dvajseto poglavje.

Kristus slaven v svojih svetnikih.

Pervi odstavek.

Prilika od dobrega pastirja.

Za drugo nedeljo po veliki noči, in tretjo nedeljo po binkošti.

„*Jaz sem dobri pastir.*“ (Jan. 10, 11.)

1. Premišljuj, kako dobri pastir svojo zgubljeno ovčico z nezapopadljivo ljubeznijo skerbno išče.

Osemnajst sto let je že od tega, da je pobožen romar v Jeruzalem popotoval, da bi v tempelju svojo obljubljeno daritev opravil. Ko je v sveti deželi v nek gozd prišel, sliši mil glas klicati: Ovčica! ovčica! Romar se je čudil tako mil glas slišati; zdelo se mu je, da sliši angelja. Tedaj stermé se vstavi, in zapazi, da se glas vedno bolj bliža. Na zadnje zagleda neizrečeno lepega mladenča, ki je bos in gologlav čez ograje in germovje vedno bliže prihajal, z ovčarsko palico v roki, in s pastirsko torbo na svoji strani. Mladeneč je bil tako lep, kakor da bi bil z nebes doli stopil; njegove oči so bile polne ljubeznjivosti: njegovi lasje kakor zlato, ustnice kakor roža, lica ko mleko in kri, ves život kakor slonova kost, polna safirov. Z eno besedo, lepši je bil, kakor vsi človeški otroci, toda žalosten je bil čez mero, in britko se je jokal.

Romar se je čudil in ga je vprašal: Ljubi moj! kaj se ti je zgodilo, da se tako jočeš? Mladeneč je odgovoril: Oh! kako ne bi jokal, ker ne morem najti, kar tako goreče iščem? Kaj pa iščeš? ga vpraša romar. In on odgovarja: Moj oče je imel sto ovac; devet in devetdeset je jih doma, ena pa, in najljubša ovčica se je ločila od čede in se je v puščavi zgubila. To ovčico iščem, in jo iščem

že več let; ker je ne morem najti, zato sem tako žalosten. Romar vpraša: Ljubi moj prijatelj! kdo pa si ti, in kaj je tvoj oče? On pravi: Moj oče je tak gospod, da ima tisočkrat tisoč in devetkrat sto tisoč služabnikov; bogastva pa ima brez konca in kraja. In romar reče: Ako je tvoj oče tako velik in bogat gospod, kako zamore toliko skerb imeti za eno revno ovco? Ako tudi to ovco zgubi, pravi mladeneč, ne terpi nobene škode; toda iz zgolj ljubezni in dobrotljivosti ne more pozabiti njene zgube. Zato je mene poslal iskat jo, in mi je ukazal, da mu nimam več pred njegovo obličje priti, ako ovčice ne najdem.

Romar se še bolj čudi in pravi: Ali nima tvoj oče nobenega družega, kterega bi poslal, da mora ravno tebe pošiljati? Mladeneč pravi: Se vé, da ima moj oče zadosti služabnikov; ali zato da ovčici svojo ljubezen in dobroto skaže, je on mene, svojega edinega sinú poslal iskat jo. Romar pravi: Zakaj pa ti ni dal s tabo kaj služabnikov, da bi ti iskati pomagali? On reče: Jaz nisem hotel imeti nobenega služabnika, da ne bi se uboga ovčica prestrašila, temveč raji k meni prišla. Mislil sem si namreč: ko bo ovčica mene, edinega Sinú mojega Očeta, videla, kako truden in zdelan sem in brez služabnika po gorah in dolinah letam in iščem, dala se bo omečiti in bo sama od sebe k meni nazaj prišla.

Romar pravi dalej: Ljubi moj! kako dolgo iščeš že svojo ovčico? Mladeneč pravi: Oh! od kar sem začel hoditi. Moj Oče me je poslal iskat ovčico, in še koščeka kruha mi ni na pot dal. Zato moram stradati, in večkrat na duri dobrih ljudi poterhati, da dobim en grižljaj kruheka. Od kar sem iz doma svojega Očeta, prestal sem že dosti lakote in žeje, vročine in mraza; zgodaj in pozno moram okoli tekati in marsiktero noč pod milim nebom spati.

Tedaj pravi romar: Ali nisi v tem dolgem času še nikoli ovčice našel? Mladeneč odgovarja: Večkrat sem jo videl od daleč okoli tekati; kakor hitro pa me neporedna žival zagleda, poskoči proč, in noče na me čakati. To mi seka rane v serce, ker me ovčica iz same

hudobnosti tako dolgo okoli goni, me zasmehuje, in se nad tem veseli, da me zamore tako terpinčiti in žaliti. Vendar pa nočem odjenjati; iskal bom hudobno žival, dokler ne popusti svoje hudobnosti.

Romar se je vedno bolj čudil ter rekel: Ljubi moj prijatelj! Kaj pa imaš od tega? Tako neporedna žival ni vredna, da jo kdo tudi le pol dneva išče. Mladeneč pa pravi: Jaz nimam sicer nobenega dobička pri nji; in zgubljena ovca tudi ni vredna, da se tolikanj za njo trudim. Edini vzrok je moja ljubezen in dobrota; ona se mi namreč v serce smili in bojim se, da bi utegnila na zadnje poginiti; ako je namreč jaz ne najdem, zgubljena je na vekomaj. Ker jaz bolje vem, kakor ovca sama, kaj se pravi, na vekomaj se pogubiti, zato ne bom odjenjal iskati je, dokler je ne najdem, in naj bi me tudi moje lastno življenje stalo! Romar pravi na dalje: Kaj bi bilo pa, ako bi ti zgubljena ovčica sama v tvoje naročje prišla, ali bi jo ti zavoljo te tolike nezvestobe kaznil? Kaj, kazniti? odgovori mladeneč; naproti bi ji tekel, okoli vratu bi ji padel, objel bi jo in prijazno poljubil, na svoje rame bi jo djal, k svojemu Očetu bi jo nesel in celo dvorjanstvo vkup poklical, rekoč: Veselite se z mano, ker sem našel ovčico, ki se je bila zgubila! — Romar se ni mogel dovolj načuditi tolaki ljubezni, zato je s solznimi očmi rekel: O preserčni mladeneč! kako velika je tvoja ljubezen do ubozih ovčic! Ako bi pes svojega gospoda tako dolgo in zvesto iskal, bi moral gospod pač ljubiti psa, naj bi imel tudi železno serce. Koliko bolj je ovčica dolžna tebe ljubiti, ker jo tako dolgo in skerbno iščeš?

Mladeneč reče na to: Oh, ljubi prijatelj! vedi, da ovčico tako ljubim, da, ako jo najdem v sredi cele čede volkov, se med volke podam, ako bi me te nevarne zverine imele tudi raztergati. Ako bi bilo mogoče, stokrat bi svoje življenje dal, da bi le ovčico večne smerti rešil. Ko je to izgovoril, začel je britko se jokati, tako da je romar jokaje se od njega poslovil, rekoč:

O preljubeznjivo dete! tako se mi smiliš, da od milobe ne morem več s tabo govoriti; ljubi Bog ti daj zgubljeno ovčico najti! Z Bogom!

Ko je že naprej šel, klical je mladeneč za njim, rekoč: Oh, ljubi prijatelj! če boš mojo ovčico kje našel, reci ji, da jaz tako težavno okoli letam in jo iščem; naj me več ne žali, temveč naj se verne. Moje noge so vse opraskane in ranjene, moja koža je od ternja prebodena, ves moj život je truden in medel. — Te besede so šle romarju tako globoko v serce, da ni mogel od milobe nobene besedice več čerhniti, temveč se je proti mladenču priklonil in solze prelivaje svojo pot naprej šel; po puščavi pa je slišal vedno klicati: Ovčica! ovčica!

Tako je tekal mladeneč po hosti jokaje in toževaje, in je neprestano klical: Ovčica! ovčica! toda hudobna žival se ni dala nikjer najti. Tedaj je šel iz hoste na od-perto polje, splezal je na visoke gore, ogledoval je vse okoli sebe, in je z milim glasom vpil in klical; ali zgubljene ovčice le ni mogel doklicati, ne najti. Na zadnje je obhodil mesta in gradove, terge in vasi, preiskal je vse bajte, vse germe in ograje; popraševal je pri mestjanih in pri pastirjih po svoji zgubljeni, nikjer se ni dala najti.

2. Premišluj, kako in kaj je dobri pastir za, in od svoje ovčice terpel.

Dobri pastir je svojo zgubljeno ovčico iskal do svojega štiri in tridesetega leta svoje starosti, kjer jo je vendar na zadnje našel, in serce se mu je veselilo, toda našel jo je vsredi zgrabljivih volkov. Ker ni bilo drugače mogoče, ubogo žival rešiti, derznil se je z nevarnostjo svojega življenja med nje, in je iz krempljev in iz žrela volkom ovčico iztergal. Volkovi pa so stergali in razmesarili ubozega pastirja tako, da je bil od glave do nog ena sama rana; volkovi pa še niso bili s tem zadovoljni, temveč so nedolžnega pastirja tožili, da jim je hotel po krivici ovčico vkrasti; krivični sodniki so pobožnega, nedolžnega pastirja živega dali na križ pribiti.

Med tem, ko se je to godilo, je prišel zgoraj omenjeni romar zopet v sveto deželo, ker je hotel svojo Božjo pot in pobožnost zopet opraviti, kakor pred leti; in ko je po naključbi memo gore Kalvarije šel, in toliko ljudi okoli gore stati videl, spravil se je skozi ljudi na Kalvarijo, da bi videl, kaj se godi. Ko je gor prišel, našel je zgoraj omenjenega mladenča živega na križ pribitega, in tako spremenjenega, da ga je komaj več spoznati mogel. Spregovoril je tedaj in rekel: Ali nisi tisti lepi mladenec, ki si me bil pred nekimi leti v puščavi srečal, ko si zgubljeno ovčico iskal? Ubogi križani pravi: Oh! jaz sem ravno tisti. Romar pravi: Kako si tedaj v tako revo prišel? Kdo te je stergal in razmesaril? Mladeneč pravi: To mi je storila moja ovčica. Romar reče: To je nemogoče! to niso grizi ovčice, ampak grizi volkov, in rane od bikov in levov, od psov in volkov.¹⁾ Mladeneč pravi: Oh, ljubi romar! to so le grizi ovčice. Romar se čudi in pravi: Kako je to mogoče? Saj nobena ovca ne grize pastirja! Saj ne grizejo nobega človeka, ker so krotke živali. Mladeneč tedaj reče: Res je to od drugih ovac; moja ovčica pa me je huje raztergala, kakor zamore lev človeka raztergati. Ko sem bil namreč tri in trideset let za njo tekal, in sem jo na zadnje med čedo volkov našel, sem se dokaj razveselil; derznil sem se med volke, da bi bil svojo ubogo živalico rešil. Ovčica pa, ki je hotla biti raji pri volkih, kakor pri meni, je vse volke proti meni našuntala; še ona sama se je v me zagnala, me je na tla vergla, me je z nogami teptala, me je s svojimi zobmi grizla, in je z volkovi vred me tako stergala, da ni nobenega uda zdravega na mojem telesu. Jaz pa sem vse to poterpežljivo terpel, in še branil se nisem. Akoravno mi je hotel moj Oče več kakor dvanajst legijonov vojakov na pomoč poslati, vendar jih nisem hotel imeti, temveč sem si mislil, da se bo moja ovčica tem prej dala omečiti, ko bo videla, da jaz zavoljo nje toliko in tako poterpežljivo terpim.

¹⁾ Ps. 21, 13.

Pa, oh! terdovratna ovčica je bila vedno hujša in ni odjenjala, dokler me ni na križ spravila. Tedaj visim tukaj, in moram svoje mlado življenje v bolečinah in solzah skleniti, in brez ovčice nazaj k svojemu Očetu se verniti. Vendar pa kličem še vedno in vse rane mojega telesa vpijejo in kličejo: Ovčica, ovčica! oh, ljuba živčica! pridi k meni in vse ti odpustim! Jaz te prosim za voljo tvojega zveličanja; zapusti tovaršijo volkov, in pridi k meni, svojemu zvestemu, dobremu pastirju! Tako je klical dobri pastir, dokler mu ni sapa umanjkala; in ker ni hotla ovčica k njemu verniti se, zato je od serčne žalosti konec svojega življenja tako strašno zavpil, da sta se nebo in zemlja stresla. Ko je tako zavpil, nagnil je svojo glavo, in je v največi žalosti svojega serca svojo dušo dal.

3. Premišluj, kaj ta prilika pomeni.

Ta prilika nam stavi pred oči resnično zgodovino Kristusovega življenja in terpljenja: z eno besedo, zvesto ljubezen in dobroto dobrega pastirja Jezusa Kristusa, kateri je svoje življenje dal za svoje ovčice. Iz te prilike vsak lahko spozna, kako dobro Kristus z nami misli, kako zvesto in skerbno naše duše išče. Ti, ubogi grešnik! si zgubljena ovčica; tebe poiskati, je nebeški Oče svojega edinorojenega Sinú z nebes poslal, ne, kakor da bi mu bil ti potreben, ali ker si tega vreden, temveč, ker ljubi tvojo ubogo dušo, in se mu smiliš, da se imaš na vekomaj pogubiti. Spoznaj tedaj in vračaj mu to veliko ljubezen in skaži se svojemu zvestemu pastirju zvestega in hvaležnega. Poklekni ponižno pred njegove noge, in reci:

Hvaljen bodi Jezus Kristus za svojo ljubezen in dobroto do nas ubozih grešnikov! Amen.

O Jezus! ti dobri pastir, kterege so preroki obetali, in kateri si dal svojo dušo ali svoje življenje za svoje ovčice: glej! peklenski volkovi vedno prihajajo, in najemniki zapuščajo ovčice; zato tergajo volkovi čedo tvojih

vernih kristjanov. Oh! usmili se svojih ovčic, vernih in krivovernih, pelji vse v svoj večni ovčji hlev, v svojo sveto cerkev, kjer je tvoj namestnik, edini najviši pastir in vidni poglavar tvoje čede; potem pelji jih v srečni ovčji hlev, to je, v sveta nebesa, k čedi svojih izvoljenih. Amen.

Drugi odstavek.

Kristus slaven v sveti spokornici Mariji Magdaleni.

Za god in praznik svete Marije Magdalene 22. julija, in za tretjo nedeljo po binkošti.

„Veselite se s mano, ker sem našel svojo zgubljeno ovco.“ (Luk. 15, 6.)

1. Premišljuj, kako je sveta Marija Magdalena po Kristusovem vnebohodu z Marijo, Materjo Božjo, živela.

Ta sveta spokornica je po poslanji svetega Duha v Jeruzalemu pri Materi Božji ostala in si je prizadevala, kolikor ji je bilo mogoče, tako živeti, kakor ona. Ona je vsakdan z Marijo bila pri sveti maši, ki jo je sveti Janez bral in je od njega prejemale sveto Rešnje telo. Ona je obiskovala z Marijo vsakdan sveta mesta s serčno ljubeznijo, pobožnostjo in s pravim sočutjem, v spomin britkega terpljenja Kristusovega. Ves drugi čas je molila in premišljevala, in je noč in dan v duhu sedela pred Jezusovimi nogami. Tako je bila vsak dan z večimi gnadami svetega Duha napolnjena, njeno življenje je bilo bolj angeljsko, kakor človeško; bilo je serafiško, skoraj bi djal, popolnoma enako življenju Marije Device.

2. Premišljuj, kako je prišla Magdalena z Lazarjem, Marto in drugimi v Marsiljo.

Sveta spokornica Magdalena pa ni mogla dolgo živeti in stanovati pri Materi Božji, temveč sedem mesecev po tem je bila prisiljena zoper svojo voljo ločiti se od nje. Tisti dan namreč, ko je bil sveti Štefan kamnjan, in so bili vsi verni iz mesta Jeruzalema spodeni, bila je tudi sveta Magdalena s svojo sestro Marto, in z vsemi

posli od Judov vjeta, in sramotno iz dežele izgnana. Veliki duhovni in farizeji so bili zoper vse kristjane strašno jezni, posebno pa zoper Magdaleno, Marto in Lazarja, zato ker so bili veliki Kristusovi prijatli, in so mu veliko pomoči in dobrot skazovali. Zato so bili pri splošnem preganjanji kristjanov ti zvesti Kristusovi prijatli vjeti in z veliko sramoto postavljeni pred judovski zbor. Veliki duhovni so jih obsodili, da jih ima rabelj iz mesta spoditi in spraviti na staro razbito barko na morje.

Tedaj so bili sveti Lazar in Maksimin, eden iz dva in sedemdeset Kristusovih učencev, kakor tudi sveta Marija Magdalena, Marta in Marcela, njih dekla, z največo sramoto iz mesta pregnani in k morju peljani, ki je štirinajst ur daleč od Jeruzalema. Kaj pa so na ti dolgi poti terpeli, to si lahko mislimo; Judje so namreč ž njimi neusmiljeno ravnali, kakor so ravnali s Kristusom. Sovali so jih, vlačili in preklinjali te svete osebe tako strašno, da je bila groza. Ko so tedaj po dolgi in dokaj težavni poti do morja prišli, bili so djani v staro barko brez vesla in jadra, brez jedi in pijače, in brez vsake pomoči, in tako so bili daleč na morje postavljeni. Tedaj so ti sveti ljudje na svoja kolena padli, in so jokaje nebeškega Očeta po Jezusu Kristusu prosili, naj jim pomore v ti veliki potrebi. Judje so menili, da bo barka v kratkem utonila; toda po Božji naredbi je barka le v eno mer naprej se pomikala, in v čudno kratkem času je prišla v mesto Marsiljo na Francoskem, veliko sto milj daleč od Jeruzalema.

3. Premišljuj, kako je sveta Marija Magdalena o blazniku te dežele od Boga sinú sprosila.

Ko so ti ljubi Božji prijatli na suho stopili, padli so na svoja kolena, Boga zahvalili za to veliko milost, pa so šli v mesto; ker pa so bili tuji, in niso imeli denarja, jih ni hotel nobeden pod streho vzeti; zato so se podali v malikovavsk tempelj, ki je imel pred vrati podstrešje, kakor se vidi tudi pri več starih cerkvah; ker pa niso

nič imeli, od česar bi mogli živeti, in jim tudi ni nobeden nič dati hotel, terpeli so veliko lakoto, in dva dni niso nič jedli. Ko so pa oblastnika te dežele, ki se je Trofim klical, videli, da je s svojo ženo, ki je bila nerodovitna, v tempeljnu malikom veliko daroval in molil, da bi enega sina dobil, bili so ljubi Kristusovi prijatli v serci ganjeni, da so Kristusa prosili, naj tega oblastnika razsveti in k pravi veri spreoberne.

Tisto noč je oblastnikova žena slišala nebešk glas, kateri ji je rekel: Zakaj ste tako nemar, da pustite ljudi pod vežo tempeljnove lakote umirati? Ako jim ne pomorete, vas bo Bog, stvarnik nebes in zemlje, vse hudo kaznoval. Žena se je prestrašila tega glasu, vendar pa ni smela svojemu možu nič o tem povedati. Drugo noč je pa slišala ravno tisti glas, ki ji je pa še bolj žugal; in še si ni upala svojemu možu kaj povedati. Tretjo noč pa se je njuna spavnica čudno razsvetila, in glas je jezno govoril, rekoč: O neusmiljeni trinog, satanov služabnik! Rečem ti: ako ne boš mojih služabnikov, kateri pred tempeljnomo lakoto in revo terpijo, sprejel in s potrebnim oskerbel, ne boš šibi Božji odšel. Tedaj mu je žena rekla: Mož! ali si videl čudno svetlobo, in ali si glas slišal? In on je odgovoril: Se vé, da sem slišal, in trepetam ves na duši in na telesu.

Rekel je tedaj koj tisto jutro iti po služabnike Božje, in oni so mu oznanovali Kristusovo vero. Oblastnik pravi: Ako mi zamorete od svojega Boga otroka sprositi, hočem vašo vero sprejeti. Magdalena je rekla: Mi bomo Boga za vas prosili, da spoznate moč našega Boga. In za res kmali potem je oblastnikova žena otroka spočela, in oblastnik sam, in veliko zmed ljudstva jih je sprejelo pravo vero.

4. Premišljuj, kako je sveta Magdalena mrtvo ženo obudila in čudno ohranila.

Ko je oblastnik po svojem spreobrnjenju veliko praviti slišal od svetih apostelnov, in posebno od svetega Petra, vnela se mu je želja, iti v Jeruzalem, da bi sve-

tega Petra osebno poznal. Njegova žena pa ni hotla sama doma ostati, ampak je hotla z možem čez morje v sveto deželo iti obiskat sveta mesta, kjer je Kristus terpel. Ker pa oblastnik je ni hotel sabo vzeti, ker je bila noseča, padla je na kolena, in s solzami prosila, naj ji prošnjo usliši. Tedaj je dala sveta Magdalena obema svoj sveti blagoslov in obadva sta se v njene svete molitve priporočila. Ko sta se že dolgo po morji peljala, vstane strašen vihar, da so bili vsi v nevarnosti. Oblastnikova žena je pred časom porodila; otrok je sicer živel, mati pa je na porodu umerla; zato je bil njeni pobožni mož pa dokaj žalosten, posebno ker so hotli mornarji merliča v morje vreči. Po Božji naredbi pa pridejo do majhnega otoka. Ko so tedaj na suho stopili in našli, da je na otoku sama skala, in da ni mogoče merliča pokopati, postavili so merliča nepogrebenega na skalo; ker ni mogel mož otroka rešiti, in tudi ni vedel, kako bi ga na vihnem morji živega ohraniti mogel, položil ga je mertvi materi v naročje, in oba sveti Magdaleni priporočil, rekoč: O sveta Magdalena! tebi in tvojim tovaršem sem vso svojo deželo izročil; priporočujem ti tudi svojo mertvo ženo in njeno zapuščeno dete. Oh! prosi Boga, in ohrani mi otroka, dokler ne pridem nazaj.

Tako je oblastnik z objokanimi očmi se ločil, in je srečno prišel v Jeruzalem. Svetemu Petru je povedal vse, kako se je spreobrnil, in zakaj je tako dolgo, nevarno pot sem storil; pa tudi da mu je žena na porodu umerla, in da je ubogo dete pri nji pustil. Sveti Peter mu reče:

„Nič ne maraj in ne bodi v skerbi zastran zapuščenega otroka; naš Gospod Jezus Kristus je vsegamogočen, da ti zamore nazaj dati, kar si zgubil, in da ti tvojo žalost v veselje spremeni.“ Na to mu je Peter pokazal vsa mesta, kjer je Kristus čudeže delal, kjer je terpel, in ga je popolnoma podučil v skrivnostih svete vere. Ko je tedaj poldrugo leto potem z blagoslovom svetega Petra iz Jeruzalema nazaj na svoj dom se vračal, in po dolgem popotvanji po morji zopet do zgoraj omenjenega otoka

prišel, zagledal je otroka na bregu morja igrati, in k svoji mertvi materi nazaj tekati.

Oblastnik gre k njemu, vzame otroka v svoje naročje, in se od veselja zjoka z vsemi, ki so bili vpričo; potem je z velikim zaupanjem pred merličem pokleknil, in Boga ponižno prosil, da bi mu tudi žena oživila. In glej! pri ti priči se je začela mertva žena gibati, kakor da bi bila iz sladkega spanja se zbudila in je razumljivo rekla: O častitljiva Magdalena! tvoje prošnje premorejo veliko pri Bogu, in tvoje čednosti in zasluge so velike. Ti si mi pomagala pri porodu; ti si mene, in mojega otroka ohranila. In je pristavila: Ljubi moj mož! Bogu se zahvali in sveti Magdaleni, ker je Bog veliko čudo meni storil. Kamor je sveti Peter tebe vodil, spremljala je tudi sveta Magdalena mene v duhu; tedaj sem vse videla in slišala, kar si ti videl in slišal. — Tako je sledil čudež za čudežem, in vsi so hvalili Boga in sveto Magdaleno.

Ko sta tedaj z dobrim vetrom v malo dneh srečno domu prišla, ju je vse ljudstvo z veliko radostjo sprejelo. Oblastnik je šel koj tje, kjer je Magdalena ljudi podučevala v pravi veri, se ji je zahvalil za prejete dobrote, in je povedal vsemu ljudstvu celo zgodbo tako, da se jih je veliko spreobrnilo k veri, in da je v kratkem celo mesto v Kristusa verovalo.

5. Premišluj, kako je sveti Lazar v Marsilji škof postal, in potem mučenec.

Ker je bilo mesto spreobrnjeno, in so želeli imeti škofa, začeli so Boga prositi, naj bi jim razodel, kdo bi bil te časti vreden. Med tem, ko so tako molili, priletel je bel golob in se je vsedel svetemu Lazarju na glavo, tako da se je vse ljudstvo čudilo, ter z enim glasom vpilo, rekoč: Lazar ima biti škof! Tedaj je bil Lazar za škofa posvečen, in je dokaj sveto živel, spreobrnil je veliko grešnikov, in celih trideset let je kot škof v Marsilji živel. Ko je po smerti omenjenega Trofima neveren oblastnik v deželi zapovedoval, tožili so neverniki svetega Lazarja

pri oblastniku, da je njih malike razdjal. Ko mu je deželjski oblastnik velel, da mora ali malikom darovati, ali pa umreti, rekel mu je Lazar: Jaz imam prijatla, kateri me je že enkrat od mrtvih obudil; za-nj hočem rad še enkrat umreti. Sodnik se je zavaljo tega govorjenja razsrdil, in ga je ukazal z železnimi grebeni razpraskati, pa ga v razbeljen železen oklop obleči, na razbeljenem rošči peči, in na zadnje s pšicami prestreljati. Ko je bil ves preboden in je še dihal, ukazal mu je še glavo odseči, kar se je zgodilo v letu 80, sedemnajsti dan septembra; njegov spomin pa se obhaja 17. dan decembra. Tako je tedaj ta velik in zvest Kristusov prijatelj svoje sveto življenje z mučeništvom sklenil in njegova duša je šla zmagovavno h Kristusu v nebesa.

Tam, v nebesih prosi za nas, o sveti Lazar! s svojima sestrama Marto in Marijo Magdaleno; prosi za nas usmiljenega Boga, da tudi mi ta svet premagamo, v milosti Božji živimo in umerjemo. Amen.

Hvaljen bodi Jezus Kristus od vseh svetnikov na vekomaj! Amen.

Tretji odstavek.

Sveta Marija Magdalena v puščavi.

Za njeni god.

„Ona je veliko ljubila.“ (Luk. 7. 47.)

1. Premišluj, kako je bila sveta Magdalena od svetih angeljev v puščavo odnešena.

Ko je sveti Lazar škof postal, prosila je Magdalena Kristusa, naj bi ji kraj pokazal, kjer bi mogla ločena od sveta njemu samemu v sveti ljubezni služiti. Tedaj so prišli sveti angelji, kakor se pripoveduje, in so jo prenesli v veliko puščavo na visokih, stermih pečinah, kjer je bila velika jama. Ta kraj je dve milj in pol od mesta Marsilje; kdor hoče tje priti, mora iti čez visoko goro,

ki je z lepim, močnim in gostim rožmarinom, kakor tudi z hisopom in drugim lepo dišečim zeliščem obraščena. Akoravno je gora silno visoka, vendar stopa vsak rad po ti gori zavoljo prijetnega duha teh zelišč. Po ti gori se pride na ravni poti do gozda, in nad gozdom je visoko stermo pečevje, kjer je Magdalena spokorno živela. Prav visoko gori stoji še precej veliko poslopje, ki se pa od zdolej vidi, kakor lastovično gnjezdo: ondi se sprejemajo popotniki in romarji. Kdor hoče gori iti, gre skozi železna vrata, po stopnicah gori, pa pride do jame svete Magdalene, ki je prav dolga, globoka in visoka, pa tudi vsa vlažna; kjer je pa Magdalena prebivala, ondi je vsa suha. Pred jamo je lep studenec, globok in širok v skali in pravijo, da je ta studenec na njene molitve teči začel. V jami so altarji, kjer se vsak dan sveta maša bere, in vsak dan pride veliko ljudi iz okolice tu gor molit. Kako pa je sveta Magdalena tukaj živela in pokoro delala, razodela je sama tako le:

V letu 1630 je živel dominikan, Oče Elija so mu rekli. Ko je imel umreti, dal se je prenesti v jamo svete Magdalene, in na skali svete Magdalene ležeč, je rekel svojim tovaršem in drugim, ki so bili vpričo: Ljubi moji bratje! dan in ura moje smerti je tukaj; zato hočem, kar sem dolgo zamolčal, razodeti v čast svete Magdalene. Ko sem jaz v to puščavo prišel, in en mesec v tej jami prebil, bil sem se tega kraja tako naveličal, da sem ga hotel zapustiti. Ko me je neko noč ta misel dokaj nadlegovala, odperla se je skala pod mano na štiri dele tako, da sem noter doli v pekel videti mogel: prestrašil sem se pa tega tako, da sem obnemogel in na tla padel, vendar pa sem na vso moč sveto Magdaleno na pomoč klical. Ona se mi je prikazala s svetlim obličjem, in mi je z resnobnim glasom govorila: „Nestanovitni človek! ako hočeš mojo službo pustiti, poslušaj poprej, kar ti porečem; potem pa stori, kar hočeš.“

Iz Jeruzalema, kakor veš, je nas veliko po Božji naredbi v Marsiljo prišlo in smo ondi sveto vero pri-

digali. Ko ni samo mesto, ampak tudi dober del dežele vero sprejel, imeli so nas ljudje tako radi, da sem jaz sklenila, ljudem se umakniti. Tedaj me je Božja moč tu sem prenesla, in pred to jamo pustila. Ko sem kraj, kterege mi je Bog pripravil, ogledovala, glej! tu zagledam v ti jami strašnega drakona, ki je bil veči, kakor vol, in bolj strupen, kakor gadi. Zraven drakona sem videla kač brez števila, da jih je bila cela jama polna.

Ko me je drakon zagledal in kače, ihtili so se dokaj, svoja žrela odperli in svoje jezike ven pomolili. Tega sem se močno prestrašila, posebno pa drakonu, tako da sem zavpila: O moj Jezus! pridi mi na pomoč, če ne me drakon požre, ali pa moram strahu umreti! Drakon pa se je obrnil, svoj vrat stegnil, mahnil s svojimi peruti, proti meni se zagnal, da bi me požerl.

Ko nisem mogla od strahu spregovoriti, govorila sem v svojem serci tako le: „Jezus! ti moja sladka ljubezen! ali si mene žalostno in zapuščeno po tolikih milostih v to puščavo pripeljal, zato da me ta drakon sne?“ Ko sem tako govorila, prišel je angelj, in me je drakonu iz žrela potegnil, rekoč: Blagor tebi, Magdalena! da si vero ohranila; zato ne bo drakon nič zoper tebe premogel. Potem je drakona z nogo cebnil in rekel: Poberi se proč, ti serdita zver! z vsemi strupenimi kačami, in nikoli več ne pridite tu sem. Drakon se je potem čez skalo doli vergel, in je bežal v uno puščavo, kjer 'ga je moja sestra Marta umorila.

2. Premišljuj, kako je sveti Mihael sveto Magdaleno tolažil in učil.

Poslušaj na dalej razodenje svete Magdalene. Ko je bil drakon proč, govorila je na dalej sveta Magdalena, je sveti Mihael dobro dišečo sapo iz svojih ust pihal, ki se je v ognjen zubelj spremenila. In ta zubelj je po celi jami okoli šel, in je smerdljivo blato drakona in kač požgal, in je storil jamo vso čisto in dobro dišečo. Potem mi je rekel: „Bog, kterege čez vse ljubiš, in ki je vedno pri tebi, Magdalena! hoče, da ta kraj s svojimi solzami

močiš, zato da prihodnjemu svetu zgled pokore zapustiš.“ Ko je to zgovoril, zginil je, in me samo pustil.

Ko sem tedaj v tem divjem kraju sama ostala, in sem ogledovala mesto, kamor me je dal Bog prenesti, našla sem, da noben človek po stermih skalah ne more tukaj ne gori, ne doli. Zato sem iz sladkosti ljubezni veliko solz prelila, na zemljo pokleknila in rekla: Hvala tebi, o najdobrotljiviši Jezus! da si moja željo spolnil in me ločil od vseh ljudi. Daj mi pa, te prosim, tudi studenec vode za mojo potrebo, da bom pijačo imela, in pa da se zamorem umivati. Tu je počila skala pred mano, in se je prikazal studenec sladke vode, ki ga vidiš, Elija! Zato sem koj pri studenci pokleknila in Jezusa za studenec zahvalila.

Ko sem tako molila, glej! na desni strani jame zagledam več ko tisoč duhov, ki so sladke besede ljubezni peli. Ko so pa konec pesmi pristavili, da ni dobro za dušo, da vedno in neprenehoma moli, tu sem še le svoje oči povzdignila in videla, da je ves zrak poln takih duhov, in sem še le spoznala, da so sami hudiči; zato sem prosila svojega Jezusa iz serca, naj me mojih sovražnikov reši. Sveti Mihael mi je prišel koj s celo trumo nebeških duhov na pomoč, rekoč: Jaz sem tukaj, Magdalena! nič se ne boj, tvoji sovražniki ne bodo ti nič mogli škoditi. On je s svojimi angelji zapodil vse hudobne duhove, kateri so vsi serditi proti meni vpili: Vendar se ne zveličaš, tudi če boš dolgo molila v jami. Sveti Mihael pa me je tolažil, je križ pred jamo postavil in rekel: Ne boj se v prihodnje nič več; saj Najviši tebe brani.

Ko so bili angelji odšli, bila sem zavoljo velikega strahu vsa zdelana, tako da še svoje molitve nisem mogla prav opraviti, vzela sem tedaj dve koreniki, ki sem ju našla pred jamo, sem ju vžila, pa sem iz studenca pila. Potem sem križ objela in sem tako celi dan in tisto noč potem vedno klečé molila. Ko je solnce zopet vstalo, ogledala sem križ dobro ter sem našla, da je bil ves svetel; zato sem čutila v sebi plamen vroče ljubezni, in

sem bila popolnoma potolažena. Ko sem nekaj časa tako sladkost vživala, glej! tu se mi je prikazala cela truma angeljev v taki lepoti in prijaznosti, da sem mislila, da je pozemeljski raj v tej jami.

To veselje pa ni dolgo terpelo, ker so me ti angelji sabo vzeli in peljali pred peklenska vrata, kjer sem s strahom videla vse raznoverstne muke in terpljenja, in neizrekljivo število pogubljenih duš. Od tod so me peljali v vice, in so mi pokazali tudi to strašno ječo z vsem terpljenjem, ki je v nji. Uboge duše pa so me vse žalostne obdale in prosile: Prosi za nas Boga, da bomo rešene iz tega kraja terpljenja in muk! Na zadnje so me peljali zopet v puščavo pred moj križ in en angelj mi je rekel: Tako dolgo, kakor je Jezus, tvoja in moja ljubezen, za- voljo tebe na zemlji živel, tako dolgo imaš tudi ti v jami ostati. Na to so angelji zginili, in jaz sem jela moliti pred križem.

3. Premišluj, kako je sveta Magdalena potem v puščavi živela.

Potlej so vsak dan, govori Magdalena na daleč, trume angeljev dohajale, in so me tako v zrak vzdigale, da sem slišala nebeško petje. In od tistega dneva naprej so mi to delali vsakih štir in dvajset ur po sedemkrat. Tedaj nisem več marala ne za mraz ne za vročino, ker me je ogenj Božje ljubezni zmirom grel. Ko so moja oblačila počasi sègnila od starosti, rasli so mi po Božji dobroti moji lasje bolj. Ves čas sem klečala pred križem, ker sem v njem gledala z neverjetno radostjo svojega duha vse skrivnosti Kristusovega življenja va-nj vtisnjene; namreč, videla sem celo zgodbo svete Ane in svetega Joahima; videla sem rojstvo, pa tudi strašne udarce in rane raz-mesarjenega Jezusa. Tu sem ga videla na križi umirati, iz predpekla gori priti in v nebo iti. Od te duhovne hrane okrepečana, jokala sem mnogokrat premišljevaje britko terpljenje svojega edinega ljubeja.

Enkrat sem hotla k studencu, da bi si umila obraz. Kar poglej! moj Jezus v človeški podobi mi stopi na-

sproti, rekoč: Marija! to mesto sem za te vstvaril! Ko je to zgovoril, bil je na enkrat ves spremenjen, kakor na gori Tabor. Nebeške trume duhov so stale okoli svojega kralja, s cvetličnimi venci ovenčane in palmove veje so imeli v svojih rokah; moj Zveličar pa je stal v takem veličastvu med njimi, da sem iz spoštovanja svoje oči pobesila. Njegova sladka ljubezen je sicer moje serce užigala, da sem želela gledati ga; velika njegova svetloba pa je delala, da ga nisem mogla gledati. Na zadnje, po tem ko se je dolgo z mano pogovarjal, šel je zopet v nebesa, in me je pustil na duši in na telesu vso okrepčano. Tako mi je ves čas, ko sem v ti jami živela, sto in desetkrat se prikazal.

Tedaj brat Elija! ti svetujem in te prosim, da v ti jami do svoje smerti Bogu služiš; potem bom jaz prišla, in te bom peljala do brega večnega življenja. Jaz sem na tem nerodovitnem kraju sama živela; ti pa imaš tukaj svoje brate, svoja oblačila in hrane za potrebo. Tedaj ne zapusti te jame, temveč ostani v nji do smerti. Po tej pripovedi in po teh besedah je sveta Magdalena zginila; brat Elija je tudi kmali potem umerl, ko je bil to povedal.

O Jezus! po zaslugah in čudnem spokornem življenji svete Marije Magdalene dodeli tudi nam v pokori in v tvoji milosti živeti in umreti. Amen.

Četerti odstavek.

Smert svete Marije Magdalene.

Za njeni god.

„*Pojdi v miru.*“ (Luk. 7, 50.)

1. Premišljuj, kako se je sveta Magdalena na smert pripravljala.

Petnajst dni pred smertjo se ji je prikazal Kristus, in ž njim veliko angeljev in ji je rekel: Ljuba moja Magdalena! čas je prišel, da dobiš svoje plačilo; pripravi se tedaj, v petnajstih dneh umerješ. Tedaj je pred njim

pokleknila in s solzami govorila: Ljubeznjivi Jezus! hvala tebi za to veselo oznanilo; samo to te prosim, da bi mogla pred svojo smertjo prejeti presveti zakrament tvojega telesa in tvoje kervi. Kristus pravi: To ti bo dovoljeno; moji angelji te imajo k škofu Maksimu nesti, da te bo obhajal.

Prebival je pa majhno uro od jame svete Magdalene v mali bajtici duhoven in puščavnik. Ta sliši nekega dne glas angeljev in zagleda s telesnimi očmi sveto Magdaleno visoko v zrak vzdignjeno; zato se Bogu priporoči in gre proti pečevju svete Magdalene, da bi videl, kdo ondi prebiva. Ko je pa blizu prišel, stresel se je ves, in ni mogel od strahu naprej. Ker je tedaj iz tega spoznal, da je tukaj kaka velika skrivnost, tedaj je stvar pri živem Bogu zarotil, naj mu pové, kdo da je. Tedaj pride sveta Magdalena pred svojo jamo, in mu prijazno reče: Nič se ne boj, mož Božji! jaz sem velika grešnica, ki je Kristusove noge s svojimi solzami močila in odpuščenje zadobila. Jaz sem na tem mestu tri in trideset let za svoje grehe pokoro delala; sedaj pa mi je Kristus dan moje smerti razodel; pojdi tedaj k škofu Maksiminu in reci mu, da naj prihodnjo nedeljo zjutraj za rano v cerkvi sam na me čaka, da me obhaja. Zato pa da pošteno pred njega stopiti morem, prosim te, da mi svoj plašč gor veržeš, ker nimam sicer nobenega oblačila. Tedaj ji verže duhoven svoj plašč gori in hiti svetemu škofu Maksiminu, to reč povedat.

2. Premišluj, kako je sveta Marija Magdalena srečno umerla.

Ko je prišla dolgo zaželjena nedelja, prišli so sveti angelji k sveti Magdaleni, in so jo prenesli v cerkev mesta Aux, prav zgodaj. V ti cerkvi je bil sveti Maksimin sam, je molil ter se je silno prestrašil te prikazni. Telo namreč svete Magdalene je bilo svetlo kakor solnce, tako da je ni mogel gledati. Magdalena pa mu je prijazno rekla: Ne boj se nič, oče Maksimin! jaz sem Magdalena, velika grešnica; Jezus Kristus, moj Božji Učenik, me je

sem poslal, da prejmem pred svojo smertjo sveto popotnico. Tedaj so jo angelji na tla djali, svetloba njenega telesa pa je tolikanj zginila, da jo je sveti Maksimin gledati mogel. Tedaj jo je vprašal, kje je bila tako dolgo, in kako je živela. Ona mu je povedala celo svoje življenje, in da ima še ta dan umreti ter ga je prosila, naj jo potem zagrebe.

Po teh besedah se je Magdalena pripravila k obhajilu, in se je z največo pobožnostjo obhajala. Po prejetem obhajilu je svojo glavo do tal pripognila in tako na svojem obrazu leže je veliko solz prelila, kakor da bi zopet pri Jezusovih nogah ležala, in je svojo dušo vedno priporočevala v roke svojega Božjega ženina. Ko je nekaj časa tako molila, napolnila se je cerkev z nebeško svetlobo, in angelji so začeli čudno lepo peti. Med tem angeljskim petjem se je ločila njena duša od svojega telesa in je bila od angeljev v nebesa nešena. Njeno sveto truplo pa je pokopal sveti Maksimin ondi v cerkvi.

3. Premišljuj, kako so njeno sveto truplo našli in vzdignili.

Okoli leta 1279 je bil Karol II. Sicilijanski kralj, od Aragonskega kralja premagan in v Barceloni v ječo djan. Ko je tedaj, od vseh zapuščen, vsak dan svojo smert pričakoval, spomnil ga je njegov spovednik, da je sveta Magdalena v njegovi deželi živela in umerla, in da ga zamore iz te nadloge rešiti. Zato se je v njegovem serci obudilo veliko zaupanje k nji, postil se je tedaj in jokal, in iz serca jo na pomoč klical. In glej! tisto noč pred godom svete Magdalene se mu prikaže lepa gospa, in mu pravi: „Karol! tvoja molitev je uslišana, zato pojdi za mano!“ Ko sta malo naprej šla, postala je ona, in mu je rekla: „Ali veš, kje si sedaj?“ On pravi: „V mestu Barceloni.“ — Ona pa mu reče: „Ti se motiš; ti si sedaj v svoji deželi, eno miljo od Narbone.“ (Od Barcelone pa do Narbone je več kakor tri dni hodá.) Tedaj se je od veselja zjokal ter rekel: „O Gospa! kdo si pa ti? in kaj ti imam za to dobroto storiti?“ Ona pravi:

„Jaz sem Magdalena: iz hvaležnosti pa mi imaš to storiti: Moje telo, ki leži na nepoznanem kraju, imaš vzdigniti; našel boš terto, ki je iz mojih ust zrastle; ondi koplji in našel boš moje telo, ki ga boš spoznal na teh znamenjih: Moja glava je vsa gola in brez kože, pa na čelu je koža še cela in meso, in utisnjeno znamenje dveh perstov, ker je Kristus po svojem vstajenji, ko sem hotla v vertu njegove svete noge objeti, s svojo sveto roko ondi se me dotaknil. Moji lasje so tudi vsi zgnjili, in ostali so še samo tisti, s kterimi sem Jezusove noge brisala. Zraven moje glave je steklo polno zemlje, s Kristusovo kervjo namočene, ki sem jo pod križem nabrala, in dokler sem živela, v spomin hranila. Ko najdeš vse te reči, vzdigni je s spodobnim spoštovanjem; mesto, kjer sem pokoro delala in kraj, kjer sem umerla, daj mojim bratom pridigarjem (dominikanom), ker sem bila tudi jaz pridigarica.“ — Ko je to zgovorila, zginila je in je pustila kralja vsega osupnjenega. Ko je dan napočil, videl je kralj, da je eno samo miljo od Narbone, zato je bil iz serca vesel, in je križ v zemljo vtaknil na mestu, kjer je bila Magdalena zginila. Šel je tudi do kraja, kjer je bila pokopana, iskal je, našel in vzdignil njeno sveto truplo, in je poslal dominikane v njeno sveto jamo in tudi na tisto mesto, ki se pravi pri svetem Maksiminu, kjer se omenjene svetinje hranijo in romarjem kažejo. V steklu kažejo sveto perst s Kristusovo kervjo pomešano. — O Jezus! daj, da tvoja sveta kri za me milosti prosi! Amen.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus za vse solze pokore in ljubezni svete Magdalene! Amen.

O najdobrotljiviši Jezus! hvala in čast ti bodi za vse solze pokore in ljubezni in za vse milosti, kar si jih sveti Magdalena skazal. Jaz te pohlevno prosim po resni pokori

in ljubezni te svete spokornice; daj mi pomoč svoje mi-
losti, da bom pravo pokoro delal in te zares ljubil. Amen.

Peti odstavek.

Sveta Marta.

Na god svete Marte, 29. dan julija.

„*Marta pa si je dajala s postrežbo veliko opraviti.*“ (Luk. 10; 40.)

1. Premišljuj pobožno življenje svete Marte po Kristusovem vnebohodu.

Ta svetnica je bila zmed prvih devic nove zaveze, ki so po zgledu Matere Božje svoje devištvo do smerti ohranile. Največo čast pa je zadobila od tod, ker je bila iz števila Kristusovih prijateljev; ona je njega in njegove učence večkrat pod streho sprejela in mu postregla. V prvem preganjanju kristjanov je bila s sveto Magdaleno in z drugimi kristjani iz dežele pregnana in je pomagala v Marsilji nevernike podučevati in spreobračati. Potem ko je bil njeni brat Lazar škof postal, in je bila njena sestra Magdalena odšla v samoto, podučevala je sveta Marta na daleč ljudstvo. In Bog ji je tudi s čudeži pomagal.

2. Premišljuj, kako je sveta Marta samostan ali kloster postavila, in kot nuna živela.

Na čast Matere Božje je Marta cerkev in samostan sezidala in zbrala okoli sebe veliko devic, ter živela z njimi prav spokorno in sveto. Postila se je vsak dan, samo ob nedeljah ne, in molila je neprenehoma; stokrat namreč je vsako noč pokleknila in Boga častila in molila. Čula je dolgo v noč in mertvičila je svoje telo s spokornimi deli. Njena navadna jed je bil sam kruh in sirove korenike, njena pijača sama čista voda, njena postelja terda zemlja in njena obleka uboga in hodna. Vendar ni ienjala podučevati ljudi, in vsem je dajala dobre nauke, ki so k nji dohajali.

Enkrat, ko je pri Avignonskem mestu na bregu dereče reke več ljudi podučevala, je mlad človek hotel reko

preplavati zato, da bi bil njene nauke poslušal. Reka pa ga je daleč sabo odnesla in ubogi mladeneč je v pričo vseh utonil. Ko so ga dva dni potem našli in k sveti Marti prinesli, molila je ona za-nj, znamenje svetega križa nad merličem storila in ga je k življenju obudila. Ta, in več drugih čudežev je Bog storil na prošnje svete Marte, kar je storilo, da se jih je vedno več spreobrnilo; ime svete Marte pa je slovelo po vsi deželi.

3. Premišljuj poterpežljivost svete Marte v njeni poslednji bolezni.

Celo leto pred smertjo ji je Kristus napovedal, kdaj bo umerla. Na to je tisto celo leto merzlico imela. Ko ji je tedaj Kristus malo pred smertjo se prikazal in med drugim rekel, da bo kmali iz te doline solz se preselila v nebeško veselje, rekla je sveta Marta: Hvala tebi, preljubeznjivi Jezus! da me hočeš iz te doline solz vzeti; prosim te pa, da mi daš še pred smertjo videti mojo ljubo sestro. Kristus pravi: Marta! tvoja sestra bo sedem dni pred tabo umerla; ti pa jo boš pred svojo smertjo še z veseljem videla. Ko je tedaj sveta Magdalena umerla, in ko so jo angelji v nebesa nesli, videla je sveta Marta njeno veliko slavo, ter je klicala za njo z velikim glasom in s stegnjenimi rokami: O ljuba moja sestra! počakaj in vzemi me sabo v nebeško veselje. O ljubeznjiva sestra! spomni se na me pred tronom Božjim, in prosi za me, da pridem kmali za tabo! Nune so jo vprašale, kaj je videla in zakaj tako vpije? Ona jim je odgovorila: Videla sem svojo sestro Magdaleno, ki so jo angelji v nebesa nesli; zato sem za njo klicala, da bi me sabo vzela. Ona pa me je potolažila in mi je rekla, da bo za me prosila, da pridem kmali za njo. Vedite tedaj, ljube moje prijateljice! da bom samo sedem dni več živela, in potlej pojdem za svojo sestro v nebesa.

Nune so, to slišati, se razjokale in tožile rekoč: Ljuba mati! kaj počnemo me uboge, ko nas ti zapustiš? Sveta Marta pa jih je tolažila, in je postavila namesto sebe

sveto Marcelo za predstojnico samostana. Opominjala in podučevala je vse nune, in se je z vso pobožnostjo pripravljala k svoji smerti.

4. Premišluj poslednje borenje svete Marte in njeno srečno smert.

Ker je bila njena bolezen vsak dan hujša, prosila je za svete zakramente, in si je dala od svetega Maksimina sveto popotnico prinesti. Ko je bilo sveto rešnje Telo blizo nje, vstala je s postelje, na tla pokleknila, svoje roke in oči k svojemu ljubemu ženinu povzdignila in veliko solz pobožnosti in ljubezni točila. Po svetem obhajilu je bila vsa zamaknjena in je dolgo uživala to nebeško radost.

Potlej so jo nune zopet v posteljo položile; vsem se je smilila, da tako terpi. Ko je videla, da je njena ura blizo, dala je zoper duhove teme veliko blagoslovljenih sveč okoli svoje postelje postaviti. Hudobni duhovi pa so naredili vihar, da je vse sveče ugasnil, in da so se vsi pričejoči prestrašili. Po tem vetru je prišlo veliko hudobnih duhov, najgerši med njimi je imel listek v roki, na katerem so bili vsi grehi svete Marte prav na tanjko zapisani. Ta listek ji je kazal in ji žugal, da jo hoče pred Kristusovim sodnim stolom tožiti. Sveta Marta vsa prestrašena se oberne jokaje k Jezusu, rekoč: O najdobrotljiviši Jezus! pomagaj mi v ti veliki sili; oh! izbriši s svojo kervijo moje dolge, in reši me iz rok tistih, kateri iščejo mojo dušo. O sveta Devica Marija! ne zapusti me, temveč pridi mi v tej veliki težavi na pomoč. O ljuba sestra Magdalena! kje si sedaj, zakaj si me v ti veliki nevarnosti zapustila? Na te besede se je velika svetloba v stanici prikazala, in hudobni duhovi so prestrašeni pobegnili. Slišal se je tudi glas, ki je rekel: „Nič se ne boj, Marta! tvoji sovražniki so premagani.“ — Potem si je dala brati bitko Kristusovo terpljenje. Med tem se ji je prikazal Kristus sam in veliko angeljev ž njim; on se je prijazno k nji pripognil in rekel: Pridi, ljuba moja hči! kakor si me ti nekdaj v svojo hišo sprejela, tako

hočem tudi jaz tebe v vesela nebesa sprejeti. — Marta reče: O presladki Jezus! od kod mi pride ta milost, da ti mene, svojo nevredno služabnico, obiskuješ? — Med tem, ko se je v terpljenji Jezusa bralo: „Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo!“ je zapustila njena sveta duša čisto telo in je bila od svetih angeljev v nebesa nešena.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus v sveti Marti! Na ve komaj bodi češčen za vse njene čednosti, za njeno slavo in veličastvo! Amen.

O sveta Marta! prosi s svojo sveto sestro za nas uboge grešnike, zato da po vajinih zaslugah in prošnjah tudi mi srečno smert in večno zveličanje dosežemo. Amen.

Tri in dvajseto poglavje.

Kristusova milost in slava se kaže v njegovem svetem križu.

Pervi odstavek.

Najdenje svetega križa.

Za ta praznik, 3. dan majnika.

„Mene pa Bog varuj, da bi se z drugim hvalil, kakor s križem Gospoda našega Jezusa Kristusa.“ (Gal. 6, 14.)

1. Premišljuj, kako so neverniki sveti križ skrili.

Potem ko je bilo Jezusovo mrtvo telo veliki petek s križa sneto in v grob položeno, vergli so kmali po Kristusovem vstajenji sveti križ in križa obeh razbojnikov v dolino med Kalvarijo in mestom, in v zemljo zakopali. In zato da ne bi nikoli več na beli dan prišel, je bilo zapovedano, da se je vsa nesnaga iz mesta na to mesto spravljala. Ravno tako so Kristusov grob visoko z zemljo

zasuli, da ga ni mogel nobeden več videti. Ker so pa kristjani vendar tje molit hodili, zato so malikovavci poznej nad Kristusovim grobom podobo malika postavili, ki so mu Jupiter pravili; na mesto pa, kjer je bil Jezus križan, so postavili nečisto podobo boginje Venere, zato da bi se zdelo, da kristjani, ki ondi molijo, te malike častijo. Zato so bili kristjani prisiljeni, ogibati se teh svetih mest in jih zapustiti, ker so te malikovavske podobe blizo sto in osemdeset let ondi stale.

O Gospod! uniči vse podobe in želje prevzetnosti, jeze in nečistosti, ktere branijo, da ne moremo uživati izverstnega sadú tvojega svetega križa.

2. Premišljuj, kako je cesar Konštantin, s primkom Veliki, z znamenjem svetega križa svoje sovražnike premagal.

Predno je bil cesar Konštantin še kristjan, prizadeval si je dokaj, svoje in kristjanske vere sovražnike ponižati; tedaj ni mogel spati tisto noč, ko se je imel drugi dan s trinogom Maksencijem zgrabiti, temveč je svojo posteljo popustil in poglej! tu zagleda na nebu znamenje svetega križa, in te besede okoli njega: „V tem znamenji boš zmagal.“ Tega je bil Konštantin dokaj vesel; dal je tedaj znamenje svetega križa pred svojimi vojaki nositi in tako je Maksencija zgrabil. Po kervavi bitvi je Maksencija premagal in nasprotno vojsko pobil. Maksencij sam je hotel pobegniti, pa je z mosta v reko Tiber padel in vtonil. Konštantin je na to kristjan postal. In s tem je imelo tudi preganjanje kristjanov v rimskem cesarstvu svoj konec. Zato se imamo Jezusu križanemu iz serca zahvaliti in ga prositi rekoč: O križani Jezus! dodeli, da z znamenjem tvojega svetega križa vse sovražnike svojega zveličanja premagamo. Amen.

3. Premišljuj, kako je sveta Helena sveti križ iskala.

Ta sveta cesarica, mati cesarja Konštantina, je sem ter tje premišljevala, kako bi svojo hvaležnost križanemu

Jezusu vedno bolj skazovati mogla. Ona je bila enkrat v spanji opominjena, naj gre v Jeruzalem, naj išče in vzdigne sveti križ. Tedaj pride v letu 326. z velikim spremstvom v Jeruzalem, podere in razbije malikovavske podobe, odpravi vso nesnago od Kristusovega groba, ter išče povsod sveti križ. Ker ga pa ni mogla najti, in tudi kristjani ji niso vedeli nič povedati, ukazala je, kakor pravijo, okoli petsto najimenitnejših Judov v Jeruzalem priti, ker je menila, da bo od njih kaj zvedela. Med tem, ko so bili Judje se sèšli, popraševali so eden drugega, kaj pač to pomeni, da so sem poklicani. Tedaj pravi eden zmed njih, ki se je Judež klical: Jaz se bojim, da bodo hotli zvedeti, kam je prišel križ Jezusa Nazarenskega. Prosim vas, naj nobeden tega ne razodene; če ne, pogine naša judovska vera in kristjani, kateri križanega molijo, se povzdignejo in pridejo k moči. Moj ded je namreč mojemu očetu na skrivnem povedal, in moj oče mi je večkrat rekel in pokazal, na katerem mestu vtegne biti križ zakopan. Čez to so se drugi čudili in rekli, da niso svoje žive dni nič o tem slišali, tudi so Judežu žugali, da nima nič o tem razodeti.

Ko so bili Judje pred cesarico poklicani in vprašani, kam je prišel Kristusov križ, rekli so vsi, da ne vedo nič. Cesarica pa jim je rekla: Gotovo je, da so vaši očetje Jezusa križali in so vam tudi povedali, kam so križ djali; ako mi tedaj ne bote povedali, kam je sveti križ prišel, vas dam vse žive sèžgati. Tedaj so se Judje prestrašili in so milost prosili, rekoč, da oni sami nič ne vejo; stari Judež pa, sin nekega preroka in učen v postavi, bi utegnil kaj povedati. Tedaj je cesarica vse druge Jude spustila in samega Judeža nazaj obderžela in rekla: Glej, Judež! zberi si ali smert ali življenje; ako mi ne poveš, kje je sveti križ, te dam neusmiljeno umoriti. Terdovratni Judež pa se je dolgo zvijal in na vse strani skušal, da ne bi razodel skrivnosti. Ker tedaj ni hotel nič povedati, ga je ukazala v suh vodnjak vreči, da bi lakote umerl. V tem vodnjaku je sedel terdo-

vratni Judež šest dni in šest noči; sedmi dan pa ga je zmagala lakota, da je prosil, naj ga ven potegnejo, ker hoče vse povedati, kar od te reči vé.

4. Premišljuj, kako je cesarica Helena sveti križ našla.

Ko so Judeža pred cesarico pripeljali, povedal je vse, kar je bil od svojega očeta slišal, ter je šel z njo in z vsem ljudstvom na goro Kalvarijo. Ko je do mesta prišel, kjer je menil, da ima križ zakopan biti, pokleknil so vsi in molili. Med tem ko so molili, se je mesto potreslo, in iz mesta, kjer je bil križ zakopan, se je vzdigal prav prijeten duh. Tedaj so bili vsi razveseljeni in cesarica je ukazala, da se je kopalo, in zemlja odnašala. Treba pa je bilo prav globoko kopati, kakor se še dan današnji vidi. Od gore Kalvarije namreč do svetega groba se mora iti po osemnajst stopnicah doli; od svetega groba pa do mesta, kjer je bil sveti križ najden, se mora še po osem in štiridesetih stopnicah doli iti; tako globoko so ga bili Judje zakopali, da ne bi nikoli več na svetlobo prišel. Ko so bili na zadnje vso perst odkopali, našli so tri enako velike križe, napis Kristusovega križa so pa posebej našli na strani.

5. Premišljuj, kako so sveti križ zmed unih dveh križev spoznali, in počastili.

Ker se tedaj ni vedelo, na kateri križ je bil Jezus pribit, rekel je sveti Makari, Jeruzalemski škof, da je treba Boga prositi, da bi on to razodel. Bila je tistikrat v Jeruzalemu imenitna gospa, pa bolna, in je že več let ležala, nobeden je ni mogel ozdraviti; te gospe se je sveti Makarij dotaknil z vsemi tremi križi. Ko jo je bil dotaknil s prvim in z drugim križem, počutila se ni nič bolje; kakor hitro pa se je dotaknil s tretjim križem, ozdravela je pri ti priči in je vpričo vseh se s postelje vzdignila. Kristjani so se tedaj neizrečeno veselili in so sveti križ ponižno počastili. Tudi jud Judež se je pri tem čudeži spreobernal, in je pri svetem kerstu dobil ime Kvirijak ali Kirijak, in je poznej pod odpadnim cesarjem

Julijanom dosegel krono mučeništva. Ko so tedaj sveti križ sabo odnesli, srečajo pogreb. Sveti Makarij se dotakne tega merliča s križem in pri ti priči je tudi merlič oživel. Ta velik čudež je še več družih spreobernal, sveti križ je bil od vseh češčen.

Potem je cesarica Helena sveti križ na dva kosa razdelila, in je spodnji del poslala svojemu sinu, cesarju Konstantinu; zgornji del pa je postavila v sreberno tružico in pustila na gori Kalvariji, kjer je tudi na cesarjevo povelje koj dala sèzidati tako lepo cerkev, kakoršne ni na celem svetu. Ker je Bog s svetim križem vedno več čudežev delal, prosilo je veliko imenitne gospode za en košček svetega križa, da bi se sveti križ tudi pri njih častil. Tako so kristjani po celem svetu po malem od svetega križa dobili, na veliko sto krajih imajo to svetinjo in jo častijo. Kdor pa hoče sveti križ prav častiti, naj vzame svoj križ na svoje rame, naj hodi za križanim Jezusom, naj kliče v njegovo sveto ime, in naj govori:

Hvaljen bodi Jezus Kristus in češčen bodi njegov sveti križ na vekomaj! Amen.

O Gospod, naš Bog! po svojem svetem križi reši nas naših sovražnikov! Amen.

Drugi odstavek.

Povišanje svetega križa.

Za 14. dan septembra.

„Kdor se hvali, naj se v Gospodu hvali.“ (1 Kor. 1, 31.)

1. Premišljuj, kako je cesar Heraklij sveti križ nazaj dobil.

Sveti križ se je v Jeruzalemu dolgo častil, in kristjani iz vseh delov sveta so tje romali in sveti križ častili. V letu 614. pa je Perzijanski kralj Kozroe mesto Jeruzalem s silo vzel, cerkve oropal in razderl, in sveti križ sabo v Perzijo odnesel. Tam ga je imel v svoji oblasti

celih štirinajst let, dokler ni cesar Heraklij tega kralja v vojski premagal ter sveti križ nazaj dobil.

2. Premišluj, kako je bil sveti križ povišan.

Ko je tedaj hotel cesar Heraklij sveti križ s slovesno procesijo nazaj na Kalvarijo nesti, in je že do sodnjih vrat mesta Jeruzalema prišel, kar glej! neka skrivna moč ga je vderževala, da ni mogel naprej. Zavoljo tega je bil dokaj žalosten in si je mislil, da ni vreden sveti križ nositi. Tedaj mu reče Zaharija, Jeruzalemski škof: Menda je le tvoja cesarska obleka, ktera ti brani, da ne moreš naprej. Ko je namreč naš Gospod Jezus Kristus ta sveti križ skoz ta vrata nesel, bil je bos in ubožno oblečen. Tedaj je cesar odložil vso svojo cesarsko obleko, oblekel je pa ubožno, slabo obleko, šel je bos in gologlav ter je vzel sveti križ zopet na svoje rame. Sedaj je šel lahko in z veliko pobožnostjo skozi vrata do Kalvarije; in vsi ljudje, ki so to videli, so Boga hvalili. Ko je tedaj cesar sveti križ nazaj na poprejšnje mesto postavil, godili so se zopet veliki čudeži: petnajst slepih je spregledalo, deset gobovih je bilo očiščenih, štirje mertudni so ozdraveli, en mertev je zopet oživel, več obsedenih je bilo rešenih, in več drugih bolezni je bilo odpravljenih. Zato so se ljudje dokaj veselili, in češčenje svetega križa se je vedno bolj širilo.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus, povišan bodi in češčen za svoj sveti križ na vekomaj! Amen.

O križani Jezus! jaz te molim in častim tvoj sveti križ, ki je drevo življenja, Jakobova lestvica, čudodelna Mojzesova palica, ključ kralja Davida, in kraljeva palica Izraelove hiše; in prosim tebe, ki si pravi Adam, Jakob, Mojzes in David: stori me po sadji tega svetega drevesa živega, čverstega in zdravega na duši, da bom po ti lestvici k tebi gori šel, s pomočjo tvoje gnade čudeže

kreposti delal, da mi bo tvoj sveti križ v skušnjavah palica zoper peklenskega Faraona, v britkosti palica tolažbe in pomoči, na smertno uro pa ključ v nebesa. Amen.

Štiri in dvajseto poglavje.

Kristusova slava se kaže v strašnih šibah in kaznih Judov in njegovih preganjavcev.

Pervi odstavek.

Stiske in terpljenje Judovskega ljudstva.

Za deveto nedeljo po binkošti.

„Razkropi jih v svoji moči in poderi jih, o Gospod, moj varh!“
(Ps. 58, 12.)

1. Premišljuj neizrekljivo revo Judov po smerti svetega Jakoba mlajšega.

To popisuje sam judovski zgodovinar Flavij Jožef v bukvah, v katerih popisuje judovsko vojsko. Mi hočemo le najbolj omenjenja vredne reči iz teh bukev posneti in premišljevati.

Vsa judovska dežela je bila takrat v takih stiskah, da so zamogli vsi spoznati, da hoče Bog ves svoj serd na nje izliti. Ne samo po deželi, ampak tudi v mestu Jeruzalemu je bilo veliko zavratah morivcev, ki so skrito orožje sabo nosili, in ljudi po belem dnevu na očitnih ulicah in tergih prebadali, vendar ni mogel nobeden teh morivcev zgrabiti; ko so namreč tako zavratah prebodeni na tla mertvi padali, grozili so se morivci sami najbolj na videz čez te strašne morije in s tako zvijačo so si iz zadrege pomagali. Tedaj se je vsak družega bal, ogibali so se eden družega, ko so se srečali. Tako je bil prišel tudi v tistem času goljuf iz Egipta na Judovsko, rekoč, da je on mesija, in skoraj trideset tisoč jih je za njim šlo. S temi je šel na oljsko goro, da bi bil vzel Jeruzalem, rimske vojake ven pregnal, in sam sebe za kralja oklical. In da bi mu ljudje verovali, obljubil jim je storiti čudež,

namreč, da na znamnje, ki ga bo dal, mestno ozidje samo od sebe pade, da bodo mogli noter. Deželni oblastnik Feliks pa ga je s svojimi vojaki zgrabil, in veči del njih pomoril. Goljuf sam pa je pobegnil in mala peščica ljudi ž njim; drugi Judje, ko so videli, da so bili opeharjeni, so se vsak na svoj dom vernili.

Ko je bil ta punt zatert, nastal je kmalo drugi; zbralo se je namreč nekaj goljufov in ubijavcev, da so se zoperstavili rimskim oblastnikom, in so žugali s smertjo tistim, kateri bi deželnemu oblastniku bili pokorni in podložni. Ko so veliko ljudi nabrali, so po celi judovski deželi okoli se vlačili, tu pa tam v hiše bogatinov planili, morili in vso deželo v strah in trepet pripravili. Deželni oblastnik Feliks se je sicer branil, kakor je mogel, vendar ni mogel puntarskih Judov popolnoma ukrotiti. Ravno tako tudi Fest, ki je postal deželni oblastnik za Feliksom, je te razbojnike resno preganjal in jih je veliko polovil in pobil.

Ko pa je za Festom Albin prišel, narasla je nesreča dokaj, ker je bil Albin sam nezmerno krivičen in udoben. Terjal je nezmerne davke, in ni maral ne za intarje, ne za nič družega, samo da je dnar vlekel. Obleden se ni smel potožiti čez krivice, temveč vsakdo je moral molčati, da se mu ni še večja nesreča prigodila.

2. Premišluj, kako je Flor Jude stiskal, in jih prav za prav silil spuntati se zoper Rimljane.

Akoravno je Albin hudobno se vedel, vendar ga je Flor še prekosil. On Jude je tako ropal in neusmiljeno ž njimi delal, kakor da ne bi bil njih deželni oblastnik, ampak rabelj. On je cela mesta oropal, in je vsem služabnikom in vojakom dopuščal, da so kradli in ropali; tedaj je več njih hiše in posestva popustilo in so šli na tuje. Judje so se zbrali, in več kakor tisoč iz njih so šli v Sirijo k oblastniku čez vse tiste kraje, da bi Flora tožili. Flor pa, ki je bil tudi tam, se je Judom le posmehoval, in jim je potem še bolj kljuboval. Ker se je pa bal, da ne bi ga zatožili pri cesarji, zato je na vso moč

si prizadeval, Judje prisiliti k puntanju zoper Rim, ker se je nadjal, da tako njegove krivice ne pridejo na svetlo; zato je Jude dan za dnevom bolj tlačil.

Da bi ogenj še bolj zanetil, ukazal je nekterim, da naj iz tempeljnovega zaklada sedemnajst talentov (blizo trideset tisoč goldinarjev srebra) vzamejo, rekoč, da ga cesar potrebuje. Tedaj se je vnel velik punt; vse je sililo v tempelj, vsi so Flora kleli in zažugali mu, da ga zatožijo pri cesarji. Flor pa se je jezil, in je mestu žugal; akoravno so prvaki mesta za milost prosili, vendar je vojakom ukazal, da naj teržišče oropajo in vse pobijejo. Tedaj so vojaki teržišče oropali in veliko prebivavcev pobili, veliko so jih kot jetnike pred Flora pripeljali; Flor pa jih je ukazal do nazega sleči, neusmiljeno bičati in potlej žive na križ pribiti. Število vseh, ki so tisti dan z ženami in otroki poginili, je bilo okoli tri tisoč in šest sto.

Na to si je Flor izmislil novo hudobijo; ko je namreč novih vojakov iz Cezareje v Jeruzalem poslal, rekel je Judom, da, ako jim pridejo naproti, in jih kot rimske vojake z vso častjo sprejmejo, hoče na vse krivice pozabiti. Vojakom pa je ukazal, naj Judom vkljubno odgovarjajo, in če se bodo jezili, naj le z orožjem va-nje mahnejo. Kar se je tudi zgodilo. Vojaki namreč so s svojimi konji se med Jude zagnali, vse posekali, in se v tek za begajočimi spustili. Tako je bilo mnogo Judov od Rimljanov pobitih, še več pa je bilo pogaženih. Konjiki namreč so v mesto dirjali, in vse na tla pometali in pomandrali, kar jim je bilo na poti, in prizadevali so si, v tej zmešnjavi, tempelj in pa grad, ki so mu Antonija pravili, v svoje roke dobiti, česar pa niso dosegli; Judje namreč so se zbrali, se spravili na strehe in s kamnjem in z orožjem rimske vojake vderževali. Rimljani so bili prisiljeni, pobegniti z Florom vred v kraljevsko palačo. Judje so tudi most razderli, ki je bil med terdnjavo in med tempeljnomo in so močno stražo postavili pred tempelj, da bi Rimljanom vhod vbranili.

Ker je tedaj Flor videl, da se ne more polastiti temeljna, in tudi zaklada ne more v svojo oblast dobiti, podal se je k deželnemu oblastniku v Sirijo in je Jude zatožil, da so se zoper Rimljane spuntali. Ker so Judje videli, da se ne morejo nobenega zboljševanja nadjati, in da so siljeni od Rimljanov odpasti; začeli so prav za res se spuntati, so prepovedali duhovnim, da nimajo nobene daritve več za cesarja in za rimsko državo opravljati, kakor se je do sedaj delalo; napadli so tudi na skrivnem in zvijačno terdnjavo, ki so ji Masada pravili, so pomorili Rimljane, ki so bili v nji, in so svoje vojake noter postavili.

V Jeruzalemu so bili trije stolpi, Hipik so pravili enemu, enemu Fazel, in enemu Mariamne, v katerih so bili še Rimljani; Judje pa so oblegli te stolpe in niso dali nobenemu ven iti. Ko so vojaki videli, da se ne morejo dolgo braniti, terjali so od Judov, da naj jim oditi pustijo, ter so obljubili, da jim pustijo vse orožje. Judje so jim to obljubili; ko so pa rimski vojaki svoje orožje odložili, posekali so jih Judje vse do enega neusmiljeno. V gradu blizo Jeriha, ki je imel ime Ciper, so tudi vse Rimljane pobili, terdnjavo pa razdžali.

Ker se je judovski punt zmirom bolj širil, vzdignil se je rimski oblastnik v Siriji, Cestij po imenu, zoper Jude, nabral je svoje vojake, šel v Galilejo, in je začel moriti, ropati in požigati na judovski meji. Potlej je poslal svojo vojsko v mesto Jope, je vzel mesto z naskokom, pobil tisoč in štiristo Judov z ženami in otroci vred, dal je mesto oropati in zažgati. Ravno tako je storil v Cezareji. Sefor pa, vterjeno mesto na Galilejskem, in več drugih mest, so se radovoljno udala in so rimsko posadko sprejela.

Tako je šel Cestij zmirom naprej do Jeruzalema in je med potjo vse razdeval in požigal. Ker so Judje videli, da namerjajo Rimljani mesta se polastiti, zagnali so se iz mesta na Cestija in mu petsto in petnajst mož pobili; Cestij pa jih je zopet nazaj zagnal, in spodnje mesto

tudi v svojo oblast dobil, ter vse uterjene kraje razdjal in požgal. Judje pa so se bili nekaj v tempelj, nekaj na goro Sion potegnili, in so se Rimljanom vstavili, tako da je Cestij pet dni zaporedoma skušal z naskokom te terdnjave vzeti, in vendar ni mogel nič opraviti, temveč je bil prisiljen s sramoto zopet nazaj se pomakniti. Ta nenadeni beg je pa dajal Judom serce, da so za begajočimi planili, in veliko njih posekali. Drugi dan so še bolj za rimskimi vojaki pritiskali in so jih zopet veliko pobili, tako da je bila cesta polna pobitih vojakov. Tako so Judje z veseljem v Jeruzalem se vernili, po poti pobite vojake slačili in plenili in so našli, da so jih pobili pet tisoč pešcev in tri sto konjиков. Cestij pa je vse to v Rim naznanil, in je oblastnika Flora pri cesarji Neronu zatožil, da je on Jude prisilil k puntanju.

Judje pa so popravili razdjano ozidje mesta Jeruzalema, izvolili so zmed sebe vodje in polkovnike in stotnike, in so se napravili za prihodnjo vojsko; tudi v galilejski deželi so zopet vse popravili, kar so Rimljani razdjali in poderli, in so silno veliko vojsko na noge spravili. O tem času so vsi kristjani mesto Jeruzalem popustili, ker so vedeli, da ima biti razdjano. Videli so namreč, da mu je Bog svojo milost odtegnil, in da se njegova poguba bliža.

3. Premišluj, kako je Vespazijan galilejsko, in potlej tudi judovsko deželo pridobil, in Jude proti Jeruzalemu podil.

Ko je cesar Neron slišal, kaj se v judovski deželi godi, poslal je Vespazijana, svojega prvega vojskovodja, in mu je izročil vojsko v Siriji. Potem je poslal Vespazijan svojega sina Tita v Aleksandrijo na Egiptovskem, da je vojake od tam vzel; on sam se je čez morje v Sirijo prepeljal, in je zbral veliko vojsko rimskih vojakov in pomočnih trum. Z vsemi temi je šel iz Antijohije v Ptolemajido. Seforjani so prišli in so mu izročili ključje svojega mesta. Vespazijan je poslal v mesto tisoč konjиков in šest sto pešcev, ker ni več Judom za-

upal. Potlej je prišel Tit iz Aleksandrije v Ptolemajido in je sabo vojakov pripeljal k svojemu očetu, kateri je imel sedaj šestdeset tisoč mož dobro oboroženih.

S celo to močjo se je bližal Vespazijan Galilejskim mejam, in se je Judom kazal s celo svojo armado. Ko so Judje Vespazijana s tako silno vojsko videli, začeli so se tresti. Vespazijan pa je šel naravnost do mesta Gadara, je mesto vzel, in brez usmiljenja vse posekal, kar je moglo orožje nositi, je mesto požgal in vse bližnje terge in vasi, prebivavce pa je kot jetnike sabo odpeljal.

Med tem se je vergel judovski vojskovodja Jožef v mesto, ki se je klicalo Jotapata; Vespazijan pa je s celo svojo vojsko prišel pred mesto, ker je dobro vedel, da je dosti Judov v njem, in da je ena najboljih terdnjav cele dežele. Začeli so tedaj mesto oblegati, ali Judje so se krepko branili. Jožef namreč je tako dobro s svojimi ljudmi mesto branil, da so ga Rimljani sedem in štirideset dni oblegali; tistikrat pa je odpaden Jud k Rimljanom se podal in je mesto sovražniku izdal.

Tedaj so Rimljani zjutraj za rano čez mestno ozidje v mesto prišli, straže so pomorili, in so se derznili v sredo mesta se podati. Ko so bili že sred mesta, in je bil že bel dan, vendar še niso zapazili Judje, da je mesto zgubljeno; tako terdno so namreč spali zavoljo dolzega truda, ki so ga imeli. Še le ko je bila cela sovražna vojska v mestu, so se predramili. Sovražniki pa so kakor zdivjani po mestu okoli tekali, vse posekali, kar so srečali, preiskali so vsako klet, vsak hram, vsako ljuknjo, in so pobili vse, kar so jih dobili, brez žen in otrok, tako da je bilo štirideset tisoč mož poklanih in dvanajst tisoč vjetih.

Jožef pa, vojskovodja Judov, kateri je tudi to zgodovino popisal, je skočil v suh vodnjak, ki je imel na strani veliko jamo, ktera pa se ni moglo od zgoraj videti; ondi je bilo štirideset mož skritih, ki so bili s hrano dobro prevideni. Med tem so Rimljani na Vespazijanovo povelje Jožefa povsod zastonj iskali, dokler ni ga Judinja izdala.

Vespazijan pošlje tedaj dva stotnika, da sta mu milost ponudila, in prigovarjala, naj ven pride. Ko pa jima Jožef ni upal, poslal je Vespazijan tretjega stotnika. Jožef se je tedaj udal in je bil k Vespazijanu kot jetnik peljan. Vespazijan je vedno milostljivo ž njim ravnal, in ko je cesar postal, ukazal mu je tudi železje proč vzeti. Zato je pa Jožef Rimljanom z besedo in z djanjem pomagal pri Jeruzalemskem obleganji; poznej je prišel v Rim, in je tam Judovsko zgodovino spisal.

Ko je bilo mesto Jotapata požgano in popolnoma razdjano, in druga majhna mesta vzeta, prišla je rimska vojska pred mesto Gamala. Tukaj je Vespazijan svoje vojake tako spodbodel, da so mesto z naskokom vzeli in v njem toliko Judov poklali, da je kri po vseh ulicah v potokih tekla. Drugi Judje so pobegnili v grad, ki je stal na visoki skali, in so Rimljanom močno nagajali; ali tu je začel pihati tak nasproten veter, da je pšice Rimljanov gori v grad nosil, pšice Judov pa nazaj zavračal; na zadnje so Rimljani tudi grad vzeli in vse brez milosti posekali. Veliko Judov se je z ženami in otroci čez zid v globoko dolino pometalo, kateri so vsi konec vzeli, in teh je bilo več, kakor kar so jih Rimljani pobili. Rimljani so jih namreč le štiri tisoč pomorili; tistih pa, ki so se čez zid doli pometali, jih je bilo pet tisoč. Potem je bilo še eno samo majhno mesto v Galileji, ki so mu Giskala pravili, in ki se je koj drugi dan samo udalo. Tedaj je bila lepa, rodovitna in močno naseljena galilejska dežela premagana, pa tudi popolnoma razdjana. Kar jih ni bilo od Rimljanov pobitih, so pobegnili v mesto Jeruzalem; tako da je bilo to mesto z vsakoverstnimi ljudmi napolnjeno. Tedaj je šel Vespazijan v Judejo, je posedel majhna mesta, prišel je potem na Jerihunsko planjavo, kjer so se mu nasproti postavili bežeči Judje, ali podvojvodja Placid jih je srečno premagal, ker je petnajst tisoč mož poklal, in druge v reko Jordan potisnil, tako da je tisti dan blizo dva in devetdeset tisoč in dve sto Judov poginilo. Rimljani pa so zajeli velik plen,

mного ovac namreč, oslov, kamelov in volov. Potem je Vespazijan celo judovsko deželo preiskal, in počistil, in jo je po malem vso zopet pod Rimsko oblast spravil, tako da mu je na zadnje samo mesto Jeruzalem še ostalo; obleganje tega mesta hočemo pa v sledečem odstavku premišljevati.

Molitev za čas vojske.

Hvalen bodi Jezus Kristus in češčene naj bodo njegove čudovitne sodbe na vekomaj! Amen.

Vsegamogočni in usmiljeni Oče! kateri si nam ukazal, da naj v potrebi in sili k tebi kličemo in da nas hočeš rešiti; glej! sila je pred vratmi, ker se povsod sliši vojskino ropotanje. Zato pribegamo k tebi in te ponižno prosimo: O Gospod! ne daj nas sovražniku v pesti. Mi smo si sicer šibo zaslužili s svojimi mnogimi grehi in še bolj smo si jo zaslužili, kakor nespokorni Judje. Pa misli, o Gospod! na svojo milost in dobroto, ki si jo od začetka sveta kazal: saj si bil vselej milostljiv onim, kateri so se k tebi obračali. Kesamo se in obžalujemo vse svoje grehe in spoznamo z žalostnim in ponižnim srcem, da smo zoper tebe grešili. Vendar zanesi nam milostljivo, ne tepi nas v svojem serdu in v svoji jezi, temveč odverni milostljivo od nas škodljivi ogenj vojske, uniči vse hudobne naklepe, daj nam mir, ktereга svet ne more dati; zedini serca kristjanskih vladarjev in oblastnikov, zato da ti v miru služimo, po Jezusu Kristusu, našem vojvodi mirú. Amen.

Drugi odstavek.

Obleganje mesta Jeruzalema.

Za deveto nedeljo po binkošti.

„Tvoji sovražniki te bodo obdali z zasipom, in te bodo oblegli in stiskali od vseh strani.“ (Luk. 19, 43.)

1. Premišluj, kako je Bog pred obleganjem in razdjanjem mesta Jude svaril in k pokori budil.

Jeruzalemsko mesto se je z nedolžno Kristusovo smertjo in njegovih ljubih učencev tako pregrešilo, da je čudo, da mu je pravični Bog tako dolgo zanašal; vendar dajal mu je čas za pokoro, in je čakal na njegovo spreobrnjenje po Jezusovi smerti še osem in trideset let. In še takrat je Jude svaril in opominjal z marsikterimi znamenji, od katerih hočemo samo tri najimenitniša povedati.

Štiri leta pred začetkom judovske vojske, ko je bilo mesto še v miru, in se je obhajala podšatorna obletnica, je začel mlad kmet, Jezus po imenu, na enkrat v tempelju na glas vpiti: „Glas od vzhoda, glas od zahoda, glas od štirih vetrov. Glas čez Jeruzalem in čez tempelj, in glas čez ljudstvo.“ In tako klicaje je tekel iz tempeljna ven po ulicah Jeruzalemskih in ni jenjal vpiti noč in dan, kar je Jude strašno jezilo, tako da so ubozega človeka pretepali. Pa vendar je le v enomer tiste besede na glas klical. Tedaj so ga gospodje zborniki rimskemu deželnemu oblastniku izdali, kateri ga je dal tako neusmiljeno bičati, da so se mu gola rebra videla. Ubogi človek pa tudi tu ni nič družega govoril, kakor pri vsakem udarci te besede: „Gorje! gorje mestu Jeruzalemu!“ In ker ni sodniku na nobeno vprašanje nič odgovoril, zato ga je izpustil, češ da je ob pamet. Ubogi človek je ostal v Jeruzalemu zmirom do oblege, in akoravno so ga skoraj vsak dan tepli, vendar ni nikoli nič družega govoril, kakor to: „Gorje! gorje ubogemu mestu!“ O praznikih pa je po celem mestu hodil in neprenehoma vpil: „Gorje! gorje mestu in tempelju!“ Pečal se ni z nobenim, odgovoril ni nobenemu, ko ga je kdo vprašal, zahvalil se

ni nobenemu, ki mu je kaj dal, jezil se ni čez nobenega, ki ga je karal ali žalil, temveč je imel vedno tisto žalostno mertvaško pesem v ustih: „Gorje mestu Jeruzalemu!“ Celih sedem let in pet mescev se je tako vedel, dokler se ni začelo obleganje mesta, kedar je jenjal pre-rokovati. Ko je pa začelo goreti v tempeljnu in v mestu, začel je zopet kričati, stopil je verh mestnega ozidja, in je na ves glas vpil: „Gorje mestu! gorje tempeljnu! gorje ljudstvu! gorje tudi meni!“ in ko je te poslednje besede izgovoril, bil je od kamna zadet in je padel mertev z zida.

Drugo znamenje je bila strašna zvezda repatica, ki je eno celo leto pred obleganjem v podobi ognjenega meča nad tempeljnomo stala, in vse ljudi, ki so jo videli, s strahom in trepetom polnila. Pri tem žalostnem znamenju na nebu so pač vse pobožne duše spoznale, da pride huda šiba Božja nad mesto; vendar pa so hudobni ljudje si to vse drugači razlagali, rekoč, da bo ta šiba Božja njih so-vražnike zadela.

Zato da bi se terdovratna, oterpnjena serca vendar pretresla, poslal je Bog tretje znamenje v ozračji; vsi ljudje namreč so videli na velikonoč zvečer ob deveti uri oborožene vojake, konjike in pešce pod nebom, ki so med sabo se vojskovali, eden drugzega morili, mesta in terge naskakali in celo deželo razdevali. To je bilo tako strašno gledati, da so vsi, ki so to videli, strepetali in očitno spoznati mogli, kako huda se jim bo godila; vendar pa niso delali pokore, temveč so ostali v svojih grehih oterpnjeni in še vedno hudobniši so postajali; zato je bil Bog prisiljen ž njimi ravnati po svoji ostrici pravici.

Ko je bila tedaj, kakor smo povedali v poprejšnem odstavku, vsa galilejska in judovska dežela od Rimljanov predobljena, in večidel razdjana, tako da je le malo mest več ostalo, so se Rimljani na zadnje proti Jeruzalemu obrnili, ktero mesto je bilo najhujše grešilo. Tistikrat je bila velika reva v mestu; napolnjeno je bilo namreč mesto z ljudmi, ker so bili vsi beguni iz Galileje in iz

Judeje v Jeruzalem prihrumeli. Med Galilejci pa je bil eden, ki se je Janez klical, zvit hudobnež; njega so mestjani vprašali, ali bi mesto Rimljanom dali? Janez pa je zaničevaje od Rimljanov govoril, da so plašljivci in slabi borivci, ter je Judom serce dajal, in jih polnil s sovraštvom do Rimljanov. Vendar pa stari in pametni ljudje mu niso tega verovali in so objokovali pogin mesta.

2. Premišljuj, kaj je mesto Jeruzalem tudi že pred oblego terpelo.

Ker je bilo mesto polno ljudi, ki niso imeli od česar živeti, so začeli krasti in ropati, in tako je derhal pojedla to, kar bi bilo potrebno za vojake. Prišli so pa tudi še drugi roparji z dežele v mesto; zato ni bil nobeden si svojega življenja svest. Ti roparji so deset najbolj imenitnih gospodov mesta v ječo vergli, na zadnje jih je omenjeni Janez umoriti ukazal, češ, da so hotli mesto Rimljanom izdati.

Ko so se ljudje začeli teh roparjev bati, začenjali so ti poslednji se napihovati, tako da so izmed sebe enega izvolili za višega duhovna. Ko je pa pravi veliki duhoven, Ananija po imenu, ljudstvo zoper te roparje podpihal, polastili so se roparji tempeljna, da bi bili kot v terdnjavi, in da ne bi jim ljudstvo nič storiti moglo. Ker so po tem takem tempelj skrunili, je bilo ljudstvo jezno in serdito; sklenili so, tempelj očistiti in roparje izgnati; začeli so namreč vojskovati se s temi roparji, ki so se imenovali Zeloti, to je, goreči in vneti za postavo. Zeloti pa so se večkrat iz tempeljna nad nje zagnali, ropali, plenili in požigali, kar so le mogli, in pobijali vse, ktere so srečali. Na zadnje se je vnel kervav boj med obema strankama in dosti kervi je bilo prelite. Vendar pa so bili roparji v znotranji tempelj zagnani, in noč in dan od šest tisoč oboroženih straženi. Ker so bili tedaj Zeloti v takih stiskah, svetoval jim je Janez, njih poglavar, Idumejce, ki niso bili Judje, na pomoč poklicati; in tedaj so jim tudi koj pisali. Prišlo je dvajset tisoč Idumejcev pred mesto in mestjani niso od vsega tega nič

vedeli. Zato so vrata zaperli, in s zidov doli ž njimi govorili in vprašali, so li prijatli, ali sovražniki? To je Idumejce dokaj jezilo, da so jim vrata zaperli, ker so vendar mestjani sicer mislili, Rimljanom vrata odpreti. Tisto noč je bila taka nevihta, strašen vihar, močne plohe, in grozno gromenje, pa tudi strašen potres, da ni mogel nobeden pod milim nebom ostati. Ta nesreča je bila za Zelote sreča; šli so na skrivnem iz tempeljna, so odperli mestna vrata in so Idumejce noter v mesto sprejeli.

Tedaj so šli Idumejci k tempelju, Zelote oblege rešit, in so straže pobili. Ko so mestjani krik in ropot slišali, mislili so, da so se Zeloti nad straže zagnali, ker niso še vedeli, da so Idumejci že v mestu. Ko so pa v tempelj prišli, in Idumejce zagledali, slišalo se je veliko vpitje po celem mestu. Idumejci, s Zeloti združeni, so vse pobijali, kar jim je na proti prišlo, in so toliko mestjanov poklali, da je bil sprednji del tempeljna ves poln kervi; ko je dan napočil, sèsteli so osem tisoč in pet sto mertvih. Tedaj, ko je bilo jutro, silili so Idumejci v hiše, so ropali, morili in strašno dosti kervi prelili. Ko so se bili naveličali moriti, iskali so velike duhovne. In ko so jih polovili, vlekli so jih skoz mesto na teržišče, tam so jih umorili in njih trupla psom dali. Tako je bila zadela Božja pravica tudi velike duhovne, ker so oni pred vsemi drugimi se bili pregrešili nad Kristusom, da je nedolžen bil na križ pribit.

Potem ko so bili veliki duhovni poklani, klali so Zeloti in Idumejci niže ljudstvo, kakor živino. Trupla ubitih so puščali nepogrebena ležati; in nobeden ni smel svojih lastnih prijatlov pokopati, ali očitno obžalovati. Tako so se tedaj oni, ki so bili Kristusa brez usmiljenja umorili, sedaj tudi brez umiljenja morili in pobijali. Na zadnje so morivci svoje orožje obračali proti gospodi; lovili so jih in v ječe prav tesno vkup pometali; potem ko so bili v ječi dovolj terpinčeni, bičali so jih še, in na zadnje so jim glave sekali. Tako je bilo dvanajst tisoč imenitnih in bogatih Judov pomorjenih. Ko so Idumejci

bili tako neusmiljeno ravnali z Judi, in so sami s svojimi očmi videli neizrečeno hudobnost Zelotov, kesali so se, da so jim na pomoč prišli; zato so na nagloma in tiho mesto popustili. Po njih odhodu so pa Zeloti še na dalej divjali, in so še tisto malo gospodo poklali, kar je je bilo še ostalo, zato da ne bi se nobeden več proti njim spuntal. Potem so preiskovali mestjane nižih stanov in so med njimi vse tiste pomorili, kateri niso bili ž njimi zadovoljni. Zato je vsak dan veliko Judov iz mesta k Rimljanom bežalo, da so se rešili izpod oblasti teh divjih Zelotov. Ko so pa Zeloti to zapazili, zavarovali so vse ceste in vrata, da ne bi jim nobeden ušel; in straže so vsakega ubile, ki je hotel ven iti.

Tu pomisli, o pobožni kristjan! neizrekljivo revo nesrečnega mesta Jeruzalema, kako hudo je pravični Bog morivce svojega Božjega Sinú tepel. Vendar je bilo vse to samo začetek nadloge, ker je vsak dan nova reva vstala in vsaka nova reva je bila hujša od poprejšne.

Bil je hudoben človek, po imenu Simon, ktereга je bil veliki duhoven pred nekimi leti zavoljo njegovih hudobij iz mesta pregnal. Da bi se mogel tedaj nad Jeruzalemom maščevati, postal je poglavar ubijavcev in razbojnikov, vlačil se je po celi Judovski deželi, in je ropal in plenil, požigal in razdeval, moril in ubival, in je s svojimi vojaki bolj neusmiljeno ravnal, kakor sovražnik; tako da je mnogim odsekal roke in noge, ter jih pustil, da so počasi umirali. On je celo armado si nabral in je ž njo mesto Jeruzalem oblegel. Ubogi mestjani so bili sedaj od vseh strani stiskani. V mestu namreč so imeli galilejske Zelote, kateri so ž njimi neusmiljeno ravnali; zunaj mesta pa je stal divji Simon, kateri jim je še večo nesrečo žugal. Prisiljeni so bili tedaj, Simona noter v mesto pustiti, da bi jim zoper Galilejce pomagal.

Kakor hitro je bil Simon v mestu, začel je vojskovati se z Galilejci, ki so imeli tempelj v svoji oblasti;

oni pa so se krepko branili. Na zadnje je vendar Simon v tempelj prilomastil in se je tako možko bojeval zoper Galilejce, da je bil prvi del tempeljna ves v kervi; vergel je tudi ogenj v tempelj, ki je vse okoli sebe požgal, tako da je pogorel tudi živež, ki je bil v tempeljno shranjen na več let. To je bila največja škoda, ki je mogla mesto zadeti, ker je bilo vse žito zgorelo; to pa je bil začetek najhujše reve, katero so si Judje sami nad svojo glavo nakopali. Ker jih pa tudi ta nesreča ni poboljšala, zato je Bog nad nje poslal najhujšo nadlogo.

3. Premišljuj, kaj je mesto Jeruzalem terpelo med oblego.

Med tem, ko so Judje v mestu Jeruzalemu sami med sabo se klali, so Rimljani posedli vso judovsko deželo in so gledali to revo. Akoravno je armada Vespazijana prosila, mesto obleči, vendar ni hotel tega koj storiti, rekoč, da hoče čakati, da se bodo Judje sami med sabo poklali. Med tem se je bilo prigodilo, da se je starešinstvo v Rimu vzdignilo zoper cesarja Nerona zavoljo njegovega divjanja in ga je iskalo ubiti. Ko je cesar videl, da jim ne more uteči, zabodel si je sam sebi nož v serce, in je tako sam sebe umoril. Po cesarjevi smerti se je za cesarja oklical Vitelij, hudoben in malovreden človek, kateri ni znal družega, kakor čez mero jesti in piti in denar zapravljati.

To se je rimski armadi na Judovskem za malo zdelo; zato je izvolila Vespazijana za cesarja, akoravno ni hotel te časti prevzeti. Ko so mu pa žugali s smertjo, privolil je na zadnje in je enega polkovnika z eno legijo vojakov v Rim poslal, da naj Viteliju vojsko napove, mesto Rim obleže, in Vitelija umori. Ko se je vse to po sreči izšlo, je šel Vespazijan sam v Rim, da je cesarstvo prevzel, in je zapustil svojega Sina Tita, da je mesto Jeruzalem oblegal. Med tem je prišlo k veliko-nočnem prazniku neštevilno Judov iz vseh krajev syeta v Jeruzalem, ker so menili, da ne bo za letos nobene nevarnosti za Jeruzalem, ker je Vespazijan v Rim odšel.

Ali goljufali so se bili. Kakor hitro je bilo namreč ljudstvo v mestu, nabral je Tit mogočno vojsko, in mesto oblegel, kateremu je bil Kristus pogin oznanil; in ta oblega se je pričela štirinajsti dan mesca aprila, osem in trideset let po Kristusovi smerti.

V začetku oblege, ko je bilo mesto polno prebivavcev in tujcev, so Judje na vse svoje znotranje prepire pozabili in so se marsikterikrat s silo zagnali iz mesta nad Rimljane. Vendar s tem se Tit ni dal prestrašiti, temveč je postavil vojake na več krajev okoli mesta, in je dal tudi pet visokih nasipov okoli mesta napraviti, tako da ni mogel nobeden več ne ven, ne noter. Komaj pa so bili ti nasipi gotovi, so se Judje zopet z vso silo ven zagnali in so te nasipe razdjali. Tedaj je ukazal Tit okoli mesta močen zid sèzidati in trinajst gradičev postaviti, da bi Judom vse upanje rešenja vzel. Vendar so se oni še večkrat ven zagnali nad Rimljane, ali vselej le v svojo škodo, ker so bili vselej nekaj posekani, nekaj vjeti. Čez nekaj tednov se je začela tudi huda lakota v mestu; mesto ni imelo več živeža, in kdor ga je sam kaj imel, ga je skrival. Zato so vojaki vse hiše preiskovali, in kjer so kaj hrane našli, so jo proč jemali in zraven tega še ljudi topli, da jim niso bili nič povedali. Kjer pa niso ničesar našli, ondi so še huje ravnali z ljudmi, češ, zakaj skrivajo hrano, da je oni ne morejo najti. Posebno pa so neusmiljeno pretepali tiste, ki so bili še močni in zdravi, kar jim je bilo gotovo znamenje, da ne terpijo še lakote. Onemogle pa in od lakote oslABLJENE so v miru pustili, ker so si mislili, da bodo tako v kratkem dušo pustili. Tisti, ki so še kaj žita imeli, so splazili pod streho, in so žito sirovo žerli; saj ni smel nobeden nič kuhati, sicer bi jim bilo od ognjišča proč vzeto. Bila je tedaj nepopisljiva reva: žene so svojim možem, otroci svojim staršem, matere svojim otrokom jed spred ust grabili. Nobeden ni prizanašal tudi svojim najljubšim prijateljem ne, temveč so eden družemu jemali, da so svojo lakoto nekoliko utolažili. Tudi tisti, ki so kaj malo jedi imeli,

se niso mogli skrivati; ko je bila namreč hiša zaperta, menili so že vsi, da v nji jedó; tedaj so vrata s silo odperli, in ljudem jed iz ust jemali, ali pa jih tako dolgo tlačili, da so vso vžito jed zopet iz sebe izbljuvali. Kdor se je zavaljo jedi v bran postavil, bil je umorjen; kdor se pa ni branil, njemu je bilo vse pobrano. Nobeden se ni usmilil ne starih, sivih mož, ne majhnih, nedolžnih otrok. Ko so hudobneži mislili, da je v kaki hiši še kaj živeža poskritega, mučili so ljudi v hiši, s sulicami in meči bodli, in sicer terpinčili tako dolgo, da so jim vse dali.

Tako so mestjani nižih stanov imeli od puntarjev terpeti; imenitniši in premožniši ljudje pa so bili pred trinoge gnani; zato da bi se mogli njih blaga polastiti, tožili so jih, ali da so izdajavci, in da so hotli mesto Rimljanom izdati, ali pa da so hotli pobegniti k sovražniku. Na te tožbe niso zdvijani poglavarji nobenega zgo-varjanja slišati hotli, če so ubogi ljudje tudi Boga za pričo klicali, in tudi desetkrat prisegali, da niso nikoli na kaj takega mislili: temveč se je koj obsodba izrekla, da se imajo umoriti in njih hiše oropati. Ker so se take neznesljive krivice v mestu godile, bila je med vsemi mestjani in tujci taka nepopisljiva reva, o kakoršni se v obleženem mestu ni še nikoli slišalo. Ker je bila lakota vsak dan hujša, bili so ubogi ljudje prisiljeni, tudi z nevarnostjo svojega življenja po noči iz mesta hoditi, da bi si kaj živeža kje dobili. Rimljani pa so to zapazili, in so prav skerbno branili, da se ni nič živeža v mesto spravljati moglo. Da bi bili Jude bolj ostrašili, pribivali so tiste žive na križ, ktere so pri takem iskanji živeža zasačili, tako da jih je bilo kakšen dan po pet sto in še več na križ pribitih. Ako ravno pa so se Titu reveži smilili, vendar je to pripuščal, da bi Jude ostrašil in prisilil, naj bi mu mesto izročili. Ali puntarji niso nič za ta strah marali; še le bolj serditi so postajali ter so ljudem govorili: Tu vidite, kako neusmiljeni so Rimljani; ne dajmo jim tedaj mesta, temveč vojskujmo se do po-

slednje kapljice kervi. Tit je poskusil še drugo zvijačo; dal je vsem, ki so bili vjeti, obe roki odseči in jih je tako nazaj v mesto poslal in dvema poglavarjema Janezu in Simonu poročiti, da hoče vsem tako obe roki odseči dati, ako mu mesta ne dajo sami radi; ako mu pa mesto izročijo, sprejel jih bo vse kot prijatle, in nobenemu se ne bo žalega zgodilo; on želi namreč takemu imenitnemu mestu prizanesti, posebno pa tempeljnu najvišega Boga. Puntarja sta si pa mislila: če tudi mesto Titu izročiva, bova pa zavoljo najinega neusmiljenega ravnanja tožena in zgubiva glavo; zato nista nikakor hotla mesta mu izročiti, temveč rajši vse požgati.

Tukaj misli, o kristjan! pri oblegi mesta Jeruzalema na oblego svoje duše, namreč na svojo poslednjo uro, pa obrni se k svojemu Odrešeniku, rekoč:

Hvaljen bodi Jezus Kristus v mojem življenji in v moji smerti! Amen.

O Jezus, najdobrotljiviši Zveličar! na mojo poslednjo uro me bodo moji sovražniki kakor sovražno mesto oblegali in mojo dušo od vseh strani stiskali. Zato vpijem k tebi, in pohlevno prosim s prerokom: Bodi mi ti, o Gospod! pribežališče in moja pomoč. O Gospod! zavoljo svojega svetega imena vodi me ti in ohrani me. Oh! reši me iz zanj in iz rok mojih sovražnikov. V tvoje roke izročim svojo dušo. Ti si me odrešil, o Gospod! ti Bog resnice! Tvoje obličje naj sveti nad tvojim služabnikom in pomagaj mi po svoji milosti. Amen.

Tretji odstavek.

Razdjanje mesta Jeruzalema.

Za dvanajsto nedeljo po binkoštih.

„Tvoji sovražniki te bodo v tla pomandrali.“ (Luk. 19, 44.)

1. Premišljuj, kako so Rimljani mesto Jeruzalem v svojo oblast dobili.

Ko je Tit videl obupanje Judovskega ljudstva, tudi jim ni hotel več prizanašati, temveč je začel zares mesto stiskati. In da ne bi mogel nobeden več ne ven ne noter, in da ne bi mogli od nobene strani nič več živeža dobiti, ukazal je okoli mesta zid sèzidati, v okrogu štirideset stadij ali tečajev, to je, skoraj poldrugo nemško miljo. Ta zid je bil v treh dneh narejen, kar bi se neverjetno, nemogoče zdelo, ako ne bi bilo toliko tisoč ljudi, ki so ga zidali. Ker je ta zid Judom branil, da niso več ven mogli, tedaj se je še le prav za prav lakota začela, tako da je bila največja reva v mestu. Ena družina za drugo je same lakote pomirala in izmerla. V tistih dneh je neka mati, Marija po imenu, nekdam bogata, svoje lastno dete zaklala, skuhala, in pol snedla; drugo polovico so ji drugi iz rok stergali, katerim je bila jed zadišala in so noter k nji prišli. Tako so se izpolnile Jezusove besede, ki je rekel: „Blagor nerodovitnim itd.“ Mertve žene s svojimi otroci in stari umerli možje so sem ter tje ležali. Mladenči in device so pa kakor sence po ulicah hodili. In kjerkoli je kdo od lakote onemogel, zgrudil se je na tla in dušo izdihnil. Ker ni bilo mogoče mertvih pokopavati, ki jih je bilo odveč, zato jih je več k grobu hitelo, še predno jim je bila smert pred durmi, in so se sami v grob spravili, kakor so ravno mogli. Sred tolike reve roparji še niso mirú dajali, temveč so plenili in ropali mertve po poti; ali pa so tudi svoje meče na mertvih truplih skušali, in še marsikaj družih napak so uganjali z mertvimi in z umirajočimi. Spervega so mertve skoz mestna vrata nosili; ko so pa Rimljani bliže mesta se pomaknili, in niso mogli več svojih merličev iz mesta nositi, in pokopavati, metali so jih čez ozidje iz mesta. In ko niso mogli tudi tega več delati, znašali so jih v hiše, ter vrata in okna zapirali, da ni mogel smrad ven. Na zadnje pa so jih nehali ležati, kjer so bili.

Enkrat se je zgodilo, da je Tit okoli mesta jezdaril; tu je videl veliko mertvih trupelj v mestnih okopih; tedaj je svoje roke proti nebu vzdignil, in Boga za pričo

poklical, da ni kriv tolike reve, ker je večkrat Judom ponudil, naj bi z vso častjo mesto mu izročili. Še celotistikrat jim je vnovič storil ponudbo, da smejo brez kazni oditi, ako mesto njemu izročijo. Judje pa so bili po pravični Božji sodbi tako terdovratni, da niso marali za prijazne Titove besede. Ko je tedaj Tit videl terdovratnost tega ljudstva, pritiskal je silniše na mesto, in je tretji dan majnika prvi zid proti polnoči pridobil in je posedel brez velike zgube novo mesto. Pet dni potem je drug zid pridobil, in se je polastil drugzega spodnjega mesta. Zato so se pomaknili Judje v tretje mesto ali na uterjeno goro Sion, ki je bila dokaj uterjena.

Ko je tedaj Tit videl, da je prav težko, mesto pridobiti, zato je Jude zopet opominjal, naj se vdajo, ako hočejo, da prizanese tempeljnu. Ko so pa Judje odgovorili, da hočejo raji največje nesreče prenašati, kakor se Rimljanom vdati, tedaj je Tit pred Bogom in pred ljudmi pričal, da je prisiljen, tempelj in mesto razdijati; zato je tudi z velikim trudom na zadnje še tretji zid v svojo oblast dobil, in tudi tretje mesto posedel. Tukaj v spodnjem mestu, pri Pilatovi hiši na visoki skali je stal prav lep grad, ki so mu Antonija pravili, kjer je bila močna posadka judovskih vojakov, kateri so s pšicami in s kamnjem tako na Rimljane streljali, da se ni smel nobeden gradu bližati. Tedaj je Tit svoje vojake opominjal, naj se čversto dela lotijo, in grad spodkopljejo, česar so se tudi lotili; Judje pa so toliko kamnja na nje metali, da niso mogli nič opraviti. Tedaj so ležali Rimljani deset tednov pred tem gradom, in še le dvajseti dan julija o polnoči, ko so straže spale, so grad v svojo oblast dobili.

Ko so Rimljani grad posedli, bežali so Judje po skrivni poti pod zemljo na goro, kjer je tempelj stal, Rimljani pa za njimi, ter so se tudi ondi borili; ali Rimljani so se kmali nazaj v Antonijev grad pomaknili.

Potem je Tit Judom iz tega gradú na ves glas klical, da, če se vdajo, hoče še prizanesti mestu in tempeljnu, in jim hoče tudi dovoliti, da smejo iti svobodno, kamor hočejo. Judje pa so mu odgovorili, da se ne bojé zavoljo tempeljna; da tempelj mu gotovo v roke ne pade, ker je hiša Božja. Tit je zopet očitno na znanje dal, da ne želi tempeljnu nobene škode storiti in da ga Judje sami silijo, ga razdjati.

2. Premišljuj, kako je bilo mesto Jeruzalem požgano.

Tit je ukazal tedaj dolino med tempeljnomo in med Antonijevim gradom izpolniti, in njegovi vojaki so od polnoči do poldne tempelj naskakali. Zato je ukazal, z velikim trudom napraviti tudi štiri visoke namete okoli tempeljna; pravim, z velikim trudom, ker so morali derva in drugo potrebno po tri do štiri ure daleč dovažati. Na to so vergli Rimljani ogenj v tempeljno predvorje, da je skoraj celi predvor zgorel. Judje pa so bili tudi navlašč veliko suhega lesa v predvorje postavili, in delali so se, kakor da bi bežali; ko so pa Rimljani v predvorje prišli, vergli so Judje ogenj vanj in vsi Rimljani, ki so ondi notri bili, so zgoreli.

Sedaj so se Judje v tretjem ali znotrajnem dvoru tempeljna držali, in so se branili, kolikor so mogli. Tit pa je ukazal, naj se spodkopajo zidi, ali v šestih dneh ni mogel nič opraviti. Potem je ukazal, povsod okoli lestvice na zid nasloniti, in čez zid noter iti; Judje pa so jih vse doli iz zidov pometali. Na zadnje je ukazal k vsem vratom ogenj pristaviti, da se je srebro teh vrat stopilo, in je tudi tretji dvor pogorel. Judje so bili prisiljeni pomakniti se v tempelj, kjer je stal kadilni altar. Tu se je Tit s svojimi vojskovodji posvetoval, ali se ima tempelj razdjati? Ko so vsi rekli, da se mu ne more in ne sme prizanašati, temveč da se mora požgati, zavpil je Tit: Bog obvaruj, ti sveti hiši Božji nočem nobene škode storiti! In ko je to rekel, šel je v svoj šotor se malo odpočit.

Ko je bil Tit odšel, vergel je en vojak ogenj skozi okno v tempelj, in tempelj je začel pri ti priči goreti, tako da je bila streha kmalo vsa v ognju. Ko je Tit to zvedel, pritekel je koj zraven in vpil, naj ogenj gasé; zavoljo velikega šuma in ropota pa ga ni nobeden slišal. In ko so si Judje v tempeljnu prizadevali ogenj pogasiti, razbili so rimski vojaki tempeljnova vrata, noter planili, in toliko ljudi poklali, da je kri po stopnicah doli tekla. Ko je Tit noter v tempelj šel, čudil se je taki krasoti, kakoršne ni nikoli videl ali slišal. Ker je tedaj menil, da je še mogoče, ta sveti kraj ognja ovarovati, je prav resno ukazoval, naj se ogenj pogasi. Ali vojaki ga niso slušali, temveč so zmirom več ognja vanj metali, tako da je bil Tit prisiljen iz tempeljna pobegniti, in z žalostjo gledati, da to sveto mesto gori.

Med tem, ko je tempelj gorel, so vojaki okoli letali, ropali in plenili, kar so mogli. Jude morili, in niso prizanašali ne ženam, ne starim. To je bila še le reva, ki se ne da popisati. Povsod, notri in zunaj tempeljna je bilo po tleh vse polno mertvih, in kri je v potokih skozi vrata tekla. Zraven tempeljna je stala še velika hiša, v katero so pobegnile žene z otroci, okoli šest tisoč jih je bilo. Ko so vojaki sami od sebe to hišo zažgali, slišalo se je tako vpitje, tak krik, da bi se kamnje omečilo. Več njih je skozi okna poskakalo, in so se tako ubile, druge so vse zgorele.

3. Premišljuj, kako je bilo mesto Jeruzalem razdjano.

Potem ko je bil tempelj požgan, dovolil je Tit vojakom, da smejo celo mesto oropati in zažgati. Tedaj so tekli najprej do kraljeve palače, v katero se jih je veliko tisoč ljudi nabralo s svojimi najdražimi rečmi. Vojaki pa so razbili vrata, so v hiši pomorili osem tisoč in štiri sto mož, in so vse poropali. Drugi vojaki so preiskali celo mesto, so vse poklali, kar so jih srečali, so mrtva trupla psom metali, tako da je bilo mesto polno mertvih; na

zadnje so celo mesto požgali, tako da ni ostala cela ne ena hiša.

Sama gora Sion je bila še, ktera je bila tako vterjena, da ne bi se mogla premagati drugače, kakor z lakotjo. Vendar je hotel Tit poskusiti, ali jo bo s silo pridobil. Dvanajsti dan avgusta je začel namete delati, ki so bili sedmi dan septembra gotovi; potem je dal z močnimi ovni zidovje biti. In ker so neprenehoma celi dan in vso noč zidovje bili, tako da je več manjših stolpov se posulo, prestrašili so se Judje tako, da so popustili stolpe in zid, in so se v podzemeljskih skrivnih potih poskrili. Ko Rimljani niso nobenega sovražnika več na zidu videli, nastavili so lestvice, so po njih verh zidovja prišli in veselo zaukali. Potem so letali po celi terdnjavi, ropali in plenili, in morili vsakega Juda, ki so ga dobili. V več hiš so prišli, kjer so mislili, kaj plena dobiti, pa so jih našli vse polne mrtvih trupelj. Preiskali so tudi vse skrivne podzemeljske luknje in izhode, v katerih so velike ljudi pomorili, tako da je bilo tudi ondi vse polno merličev. Hiše, v katerih so našli živih ljudi, so zažigali, da so z ljudmi vred zgorele. Na gori Sion so toliko Judov poklali, da je kri po vseh ulicah tekla in da je kri na nekterih krajih ogenj pogasila.

Tako so Rimljani goro Sion osmi dan septembra v svojo oblast dobili, bolj z Božjo kakor s človeško pomočjo. Ko je tedaj Tit visokost, velikost in moč ozidja in stolpov ogledoval, rekel je: „Sam Bog nam je k zmagi pomagal!“ Bog sam je Jude od teh zidov in stolpov pregnal. Zato akoravno je druge terdnjave tega mesta razdjal ukazal, hotel je vendar nekaj teh stolpov pustiti v veden spomin. V celem tem obleganji, ki je pet mesev terpelo, namreč od 14. aprila do 8. septembra, kolikor se je sošteti moglo, je desetkrat sto tisoč ljudi poginilo pod mečem, od lakote pa jih je pocepalo enajstkrat sto tisoč; vjetih pa je bilo sedem in dvajset tisoč. Zmed teh so jih sedemnajst tisoč v Egipt peljali, da bi tam za rimsko državo dela opravljali. Kar jih je bilo manj kot

devetnajst let starih, prodali so jih v sužnost. Sedaj so bili oni, ki so bili poprej Kristusa za trideset srebrnikov prodali, tako malo cenjeni, da so jih po trideset za en srebrnik oddajali. Tako je bilo poprej od Boga blagodarjeno mesto sedaj od Boga prekleto in v smeh in zaničevanje vsem ljudstvu.

Zato ne imejmo mi grešniki v britkosti oterpnjenega serca, kakor Judje, temveč kličimo s spokornim srcem Boga na pomoč.

Molitev v britkosti.

Usmili se, o milostljivi Gospod! usmili se nas revnih grešnikov, ki po pravici terpimo, ker smo od poti pravice zašli! Tvoje šibe čutimo in vendar ne jenjamo grešiti. Veliko zlegov terpimo, pa smo še več terpljenja si zaslužili. O Gospod! ti si pravičen in vse tvoje sodbe so pravične. Vsegamogočni in dobrotljivi Gospod! ki si nas stvaril, ko nismo še bili; ko smo sami zašli od poti življenja, nas po svoji milosti zopet odrešil in na pravo pot zavernil! oh ne delaj z nami po naših grehih, s kterimi smo tvojo jezo zaslužili, temveč usmili se po svojem velikem usmiljenji, ki je večje, kakor vsi grehi celega sveta. O Gospod, nebeški Oče! po Jezusu Kristusu, tvojem Sinu, te prosimo, ne kaznuj nas v svojem serdu, temveč tepi nas s svojo šibo kakor milostljiv Oče, in daj nam vedno poterpežljivost, zato da tvoja hvala iz naših ust nikoli ne zgine. Usmili se nas, o Oče vsega usmiljenja! usmili se nas in pomagaj nam, kakor veš, da nam je za dušo in za telo zveličavno in potrebno. Saj ti si vsegamogočni in dobrotljivi Bog; ti veš vse, premoreš vse in storiš vse prav, po Jezusu Kristusu, našem Gospodu in Zveličarji. Amen.

Četerti odstavek.

Jeruzalem po razdjanji.

Za praznik sv. Štefana, 26. decembra.

„Jeruzalem! Jeruzalem! ki moriš preroke in jih kamnjaš, kateri so k tebi poslani.“ (Mat. 23, 37.)

1. Premišljuj, kako se je mestu Jeruzalem pod malikovavskimi cesarji godilo.

To sveto mesto je ostalo nekaj let po svojem razdjanji popolnoma zapuščeno in prazno, prava jama razbojnikov. Poznej, ko so se Judje počasi zopet pomnožili, in se v Jeruzalemu naselili, so ga Rimljani zopet posedli, in so ga v svoji oblasti imeli dve sto devet in štirideset let. Vendar so skušali Judje na skrivnem in očitno se zopet Jeruzalema polastiti. V letu 116. namreč pod cesarjem Trajanom so v mestu Cirenii v Libiji dvakrat sto tisoč Rimljanov, Gerkov in kristjanov z mečem pomorili; o ravno tistem času na otoku Cipri osem in štirideset tisoč ljudi pobili. Potem so se zopet vedno bolj množili, in so prebivali v Galileji in v Jeruzalemu.

V letu 130. je med njimi se prikazal lažnjiv prerok, ki se je klical Barkokba, kateri je pravil, da je od Boga poslan, Jude rešiti izpod rimske oblasti. Zato so se Judje vnovič spuntali zoper Rimljane in so jim veliko nadlego delali. Ker so Judje iz vseh strani se k njemu stekali, zdelo se je, kakor da bi bil punt po vsem svetu. Ta lažnjivi prerok je pa ne samo Rimljanom, ampak tudi kristjanom, kar je le mogel, nagajal, silil jih je zatajiti Jezusa, in kdor ni hotel svoje vere zatajiti, je imel neizrečeno terpeti. Zato je bil prisiljen deželni oblastnik cesarja prositi, naj mu več vojakov pošlje.

Cesar Hadrijan je tedaj poslal veliko vojsko v judovsko deželo; navstal je dolg boj med Rimljani in Judi, in na oboji strani jih je veliko padlo. Ta vojska je terpela več ko pet let, dokler niso Rimljani Judov pobili, ter vzeli mesto Jeruzalem in še drugih vterjenih gradov petdeset, in požgali in razdjali devetsto in pet in

osemdeset dobro naseljenih tergov, in pobili več kakor petdeset tisoč Judov. Dve leti po tem so se Judje zopet v Betlehemu zbrali, in so zopet začeli vojsko zoper Rimljane. Rimljani pa so mesto tako dolgo obsedli, da so Judje v največo stisko prišli. Na zadnje so Rimljani mesto v svojo oblast dobili, in so zajeli veliko tisoč ljudi. Te so nekaj poprodali, nekaj v Egipt odpeljali, kjer so od reve, lakote in z mečem poginili. Tedaj je bila judovska dežela vnovič razdjana, Judje pa iz nje pregnani.

Cesar Hadrijan je ukazal, da ne sme noben Jud več v Jeruzalem iti. Še to jim je prepovedal, da ne smejo tudi iz nobene visoke gore proti Jeruzalemu gledati; kdor pa bi kaj takega storil, ima biti umorjen. Cesar je ukazal mesto Jeruzalem vnovič sèzidati in razširiti na polnočno stran; ker je goro Sion na strani pustil, zunaj mestnih zidov, goro Kalvarijo pa je potegnil med ozidje, tako da je ta gora prišla skoraj na sredo mesta. Dal je tudi prešiča iz marmeljna narediti in nad vrata, ki deržijo proti Betlehemu, vžidati, v znamenje, da, kakor je svinsko meso Judom prepovedano, tako jim je tudi prepovedano mesto Jeruzalem. Namesti Salomonovega tempeljna je dal maliku, ki so mu Jupiter rekali, tempelj sèzidati, kjer so se opravljale malikovavske daritve.

S tem pa malikovavski cesar ni bil še zadovoljen, temveč, da bi tudi kristjansko vero iz tega mesta pregnal in iztrebil, dal je na mesto, kjer je bil Kristus križan, nesramno podobo boginje Venere postaviti, nad sveti grob pa podobo Jupitrovo; in v Betlehemu na mesto Kristu-vega rojstva je dal postaviti nesramno podobo Adonidovo. Vse to je storil, zato da so se kristjani teh svetih mest ogibali, da niso več tjekaj hodili molit, kakor so bili vajeni. Ako bi pa vendar kateri kristjan tjekaj molit prišel, bi vsi ljudje menili, da je svojo vero zatajil, in te malike molil. Te malikovavske podobe so ondi ostale ne malo, ampak skoraj sto in osemdeset let, do časov cesarja Konstantina, ko je sveta Helena jih dala odpraviti in na tista mesta cerkve sèzidati.

Gospod! dodeli nam svojo milost, da sveto Heleno posnemamo, in s pomočjo tvoje milosti nesramne in nečiste podobe, ter vse grehe in hudobije iz svojih serec odpravimo. Amen.

2. Premišljuj, kako se je mestu Jeruzalemu pod odpadnim cesarjem Julijanom godilo.

Po smerti cesarja Hadrijana so se Judje počasi zopet v Jeruzalem in v obljubljeni deželo pomikali, kjer so pod rimsko oblastjo živeli do časov odpadnika Julijana, namreč do 361. leta po Kristusovem rojstvu; v tistem letu je pa ta cesar Judom dovolil, da smejo zopet v Jeruzalemu prebivati in tudi tempelj zopet sèzidati; vse to iz namena, da bi pokazal, da je Kristusova prerokba od razdjanja Jeruzalema in tempeljna lažnjiva in da je bil Kristus lažnjiv prerok. V ta cilj je dal Judom iz državne zakladnice denarja dovolj, da bi tempelj zopet tako krasen sèzidali, kakor je nekdanj bil, in da bi ondi žgavne daritve po Mojzesovi postavi zopet opravljali. Judje so bili dokaj veseli; so iz celega sveta v Jeruzalem hiteli, so najeli umnih zidarjev, dovažali so lesa, kamnja, apna, peska, železa in svinca obilo; dali so si narediti tudi srebernega orodja; okinčali so mesto v največi radosti, z eno besedo: Vsi so storili, kar so le mogli, da bi se tempelj kmali zopet postavil. Žene so dajale svojo zlatenino, in drago kamnje v pospeševanje zidanja in so tudi same pri delu pomagale.

Vsi Judje so bili veseli, so glave po konci nosili in so kristjanom žugali, ali njih veselje se je kmali v žalost spremenilo. Ko so bila namreč tla za zidanje že pripravljena in skopana, ter so hotli drugi dan že začeti zidati, vstal je tisto noč tak vihar, da jim je vse apno, sadro, pesek in les na vse kraje raznesel. Vstal je tudi tak potres, da ni samo tla zopet zasul, kjer so imeli zidati, temveč je tudi bližnje hiše okoli posul. Veliko Judov je bilo v tem potresu živih posutih in pobitih. Ko so pa tisti, ki so bili živi ostali, zjutraj zopet zidati začeli, odperla

se je zemlja in ogenj je ven švigal in požgal kladva, sekire, žage, pikone in drugo orodje, in tudi Jude, ki so delali, in tiste, ki so gledali delati. Ko so pa Judje vendar ostali terdovratni, in niso hotli jenjati zidati, prikazal se je svetel križ na nebu, kar jih je tako prestrašilo, da so začeto delo popustili.

O Gospod! tvoj sveti križ naj v beg požene naše sovražnike in naj uniči vse njih hudobne naklepe. Amen.

3. Premišljuj, kako so kristjani Jeruzalem pridobili, pa zopet zgubili.

Ko je cesar Konstantin Veliki leta 312 cesarovati začel, in kristjan postal, ter je njegova mati, sveta Helena v Jeruzalem prišla, našla je sveti križ, in je sezidala okoli tri sto cerkev v obljubljeni deželi; tako so kristjani 302 leti v tej deželi gospodovali. Potem pa je Perzijski kralj Kozroe to deželo z veliko vojsko obiskal, devetdeset tisoč kristjanov Judom za sužnje prodal, sv križ sabo v Perzijo odpeljal in dvanajst let v Palestini gospodaril, dokler ga ni cesar Heraklij pobil in sveti križ v letu 628 zopet nazaj dobil. Osem let poznej pa so Saraceni v sveto deželo prihrumeli, sveto deželo in mesto Jeruzalem posedli, pomorili in pregnali kristjane in so gospodarili ondi 463 let.

Poznej niso hotli kristjani dalej terpeti, da imajo neverniki sveto mesto v svoji oblasti, tedaj so s pomočjo svetega Očeta Papeža veliko vojsko, s svetim križem zaznamvano, vkup spravili; pod Bogomirom (ali Gottfridom) Buljonskem se je ta vojska čez morje prepeljala, najpred Sirijo posedla, in za tem sveto deželo in mesto Jeruzalem pod se spravila 15. dan julija 1099. Toliko Saracenov in družih ljudi, ki so bili v Jeruzalemu, je poklala, da so vojaki v mesto do kolen v kervi bredli, in da so bili od glave do podplatov vsi kervavi. Ko so tako posedli mesto, preoblekli so se in v ponižni obleki pobožno obiskovali sveta mesta terpljenja, vstajenja in vnebohoda Kristusovega. Ta pobožnost je terpela sedem

dni; osmi dan so hotli vojaki svojega poveljnika Bogomira za Jeruzalemskega kralja z zlato krono kronati; ponižni vojvoda pa ni hotel zlate krone na svojo glavo postaviti tam, kjer je Kristus nosil ternjevo krono.

Tako so kristjani sveto mesto zopet v svoji oblasti imeli osem in osemdeset let, potem pa ga je egiptovski sultan zopet kristjanom vzel, in 330 let obderžal. Na zadnje je v letu 1517, ravno ko se je Luterska kriva vera začela, turški cesar Selim vso judovsko deželo obsedel in mesto Jeruzalem pod svojo oblast spravil. Ko je mislil mesto popolnoma razdjati, sta se mu v spanji dva leva prikazala, ki sta nanj planila in hotla ga stergati, tako da je v strahu zavpil, in na pomoč klical. In ko so njegovi ljudje na ta krik pritekli, in niso ničesar videli, so mu njegove žene to prikazen tako razlagale, da mu Bog grozi s poginom, ako razdene mesto Jeruzalem, kjer je veliki prerok Jezus prebival. Potem je začel Soliman mesto popravljati, z visokim ozidjem obzidati, s stolpi utrditi, pa tudi Salomonov tempelj zopet postaviti.

O Gospod! zavoljo svojih grehov smo pozemeljski Jeruzalem zgubili; ne daj, da tudi nebeški Jeruzalem z nespokornostjo zgubimo, temveč da s pokoro in svetim prizadevanjem nebesa zadobimo. Amen.

4. Premišljuj sedanji stan mesta Jeruzalema pod turškim jarmom.

V Jeruzalemu živijo ljudje vseh ver, katoličani (latinci, maroniti, gerki), socinijani, nestorijani, abisinci, judje, arabljani in turki, v sedanjem času tudi luterani. Katoličanov je manj, ker jih turki bolj tlačijo, kakor druge. Častivredni očetje frančiškani so leta 1304 s papeževim dovoljenjem tje se podali, so začeli stanovati na gori Sion v hiši, kjer je bil Jezus svojo poslednjo večerjo obhajal, ki jo je bil pobožni Robert Sicilijanski od egiptovskega Sultana drago kupil in ondi samostan ali kloster sèzidal. Onda so v veliki nevarnosti in vedno pre-

ganjani 248 let živeli, Božjo službo opravljali in pokoro delali; na zadnje pa so bili v letu 1561 od ondod pregnani in so dobili sred mesta drug samostan, ki mu pravijo St. Salvator, v katerem ti pobožni Očetje še do današnjega dneva v vedni nevarnosti Bogu služijo, sveta mesta varujejo in romarje pod streho jemljejo. Oni imajo lep samostan in lepo cerkev, kjer noč in dan navadno službo Božjo opravljajo. Vsako leto morajo turkom velike davke plačevati, in sicer veliko darov jim dajati, da jih tolikanj ne tlačijo. Živijo pa od miloščine, ki se jim pošilja iz Evrope, in kar je dobivajo od pobožnih romarjev. Nekaj let sem se na Avstrijskem in na Parskem vsako leto na veliki teden po vseh katoliških cerkvah miloščina bere za dobre očete frančiškane v sveti deželi, zato da zamorejo sveta mesta ohraniti, romarjem pomagati in sveto Božjo službo spodobno opravljati.

V Jeruzalemu stanuje tudi veliko gerkov, ki so ločeni od katoliške cerkve; oni imajo velik samostan, v katerem stanuje njih patrijarh. Oni so največi nasprotniki očetov frančiškanov in jim nagajajo, kjer in kakor morejo.

Tudi veliko judov stanuje v Jeruzalemu, ki hodijo tjekaj iz vseh krajev sveta. Živijo pa tam, delajo, kakor povsod drugod, in če le morejo, koga opeharijo. Sicer pa jim judje iz celega sveta vsako leto več tisoč goldinarjev v Jeruzalem pošiljajo, da bi za vse jude in za sèzidanje tempeljna molili. V tem mestu, kakor po celem turškem cesarstvu imajo judje veliko sinagog. Zaničevani pa so od vseh ljudi bolj, kakor pri nas v Evropi.

Med vsemi jih je največ turkov v Jeruzalemu in po vsi sveti deželi, ki ima turškega paša za deželnega poglavarja. Turki imajo tudi duhovnega poglavarja, ki se kliče mufti; on opravlja duhovne reči in razklada koran, to je, njih sveto pismo, z mečem v roki, rekoč: da se ima njih postava z mečem širiti. Svoje pridige sklepajo neki vselej z besedami: „Bojujte se s temi, kateri verujejo v Trojico! vojskujte se ž njimi, dokler ne po-

stanejo mahomedanci!“ V Jeruzalemu imajo veliko mošej ali svojih cerkev, z visokimi turni, na katerih nimajo zvonov, temveč zjutraj opoldne in zvečer iz teh turnov doli na ves glas kličejo ljudje k molitvi. Njih mošeje so kakor luteranske cerkve, v katerih se ne vidi drugo, kakor leca za pridiganje. Po tleh je več plaht ali preprog razgarnjenih, in okoli in okoli gori več lampic.

Predno gredó v mošejo, umivajo se; zato imajo pred vsako mošejo vodo. Potem sèzujejo čevlje, ker ne sme nobeden s čevlji v mošejo, pa tudi pljuniti ne sme notri nobeden. Ko stopijo v cerkev, veržejo se na tla, povzdignejo svoje oči proti nebu, poljubijo večkrat tla in govorijo: „Bog sam je Bog in Mahomed je njegov prerok!“ Turki častijo tudi Kristusa, kot velikega preroka, ki je z nebes prišel in je rojen bil iz device; častijo tudi Marijo kot mater tako svetega preroka, in molijo tudi nekaj nji na čast. Če kdo Kristusa ali Marijo kolne, tepejo ga. Vendar pa pravijo, da je Mahomed veči prerok, kakor je bil Jezus. Oni ne pustijo nobenega kristjana v mošejo, ker so jim kristjani nečisti ljudje. Bog varuj, če najdejo kristjana v mošaji! Kristjan, ki želi videti njih mošejo, in noter vanjo iti, mora imeti posebno dovoljenje, ktero se težko zadobi. Dan današnji pa vendar niso turki več tako hudi, ker so močno oslabei.

Salomonov tempelj jim je za Mahomedovim grobom najsvetejša mošeja, tako da od daljnih krajev tje kaj romajo. Ta mošeja stoji tam, kjer je bil Salomon svoj tempelj sèzidal, samo da je gora malo nižja, kakor je bila nekdaj. Okoli in okoli ima tempelj velik prostor, ki je nasajen z lepim drevjem. Mošeja je osmovoglata, iz rezanega kamnja, ima veliko stebrov in oken, in je prav čedno zidana. Namesto strehe ima veliko okroglo kuplo, na kateri je namesti križa pozlačen polomesec. Od znotraj je mošeja lepo svetla, s preprogami vsa obdana, brez stolov ali klopi, ker turki v svojih mošejah nikoli ne sedijo in ne klečijo, temveč le stojé, ali pa se na tla veržejo. Tudi nimajo notri ne altarja, ne podob, ne malarij, ker turki

za take reči ne marajo. Pa veliko lamp je notri, ktere vsak petek gorijo; petek namreč je turkom to, kar nam nedelja, ali kar je judom sabota.

Iz vsega tega se vidi, da se je spolnilo vse, kar je Jezus prerokoval, o Jeruzalemu, razdjanji judov po celem svetu; to pa nas ima spominjati, da tudi v prihodnje nespokorni grešnik ne ostane brez zaslužene šibe Božje.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus in češčene naj bodo njegove nezapopadljive sodbe na vekomaj! Amen.

Gospod, vsegamogočni Bog! dodeli nam luč svoje milosti, da svoje grehe spoznamo, obžalujemo, popustimo in se jih ogibamo; zato da prave obljubljene dežele, in nebeškega Jeruzalema ne zgubimo, ampak s pomočjo tvoje gnade zadobimo, po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Pet in dvajseto poglavje.

Duhovno romanje ali Kristusova slava na svetih mestih.

Pervi odstavek.

Sveta maša v Jeruzalemu.

Za križevi teden.

„Molimo na kraji, kjer so njegove noge stale.“ (Ps. 131, 7.)

1. Romaj v duhu in premišluj sveti križevi pot.

Ta se začenja pri Pilatovi hiši, ki je sedaj skoraj v sredi mesta. Treba je gori k nji iti čez dvajset korakov, ker je precej visoko gori, tako da se od ondod ves Salomonov tempelj z vsemi okolicami vidi. Ta palača je dokaj stara, tako da se meni, da ni bila poderta pri razdjanji mesta. Kakor so nekdam rimski deželni oblastniki

v nji stanovali, tako stanujejo v nji tudi turški paše ali namestniki. Dvorana, v kateri je stal Kristus pred Pilatom, stoji še sedaj, in v nji se poslušajo tožbe in rešujejo. Dvorišče, v katerem je bil Kristus kronan, je tudi še vedno tako nespremenjeno, in je z marmelnom pepelnate barve vloženo, in je dolgo pet in dvajset, široko pa sedem in dvajset čevljev. To hišo so bili sicer kristjani v cerkev, in stanice v kapele spremenili: sedaj pa je zopet ne več hiša moli ve, ampak hiša krivice ali turškega paše, v katero kristjanom ni lahko priti.

Pilatovi hiši nasproti, na drugi strani ceste je mesto, kjer je bil Kristus bičan, kjer so kristjani majhno, vendar pa lepo kapelo sèzidali, ki se pa sedaj od zunaj ne more spoznati. Tudi vrata nekaj na cesto obernjena, so zazidana, in tedaj se more v njo le skoz hišo nekega turka priti. Od znotraj ne skerbé nič za snažnost tega svetega mesta, pa tudi ne dopuščajo kristjanom noter molit. Ko je hotel leta 1618 sin deželnega poglavarja v tej kapeli napraviti hlev za svoje konje, pocepali so mu prvo noč vsi konji v nji; tedaj so mu kristjani svetovali, naj opusti to misel; nobeden si ni več upal, kaj takega skusiti.

Če se od Pilatove hiše po križevem potu za en lučaj naprej gre, vidi se proti polnoči na desno Herodeževa hiša, ki je še vedno lepa in krasna in ena najlepših hiš v mestu. Sèzidana je iz belega in črnega rezanega kamnja, srednje visokosti, še precej široka, pa ne odveč dolga. Znotraj je velika dvorana, kjer je bil Kristus pred H rodeža postavljen; tukaj so bili kristjani tudi cerkev zidali, v dokaz tega se vidijo še vedno stare malarije. Ta palača je sedaj turška šola; turški šolarji pozdravljajo vsakega kristjana s kamnjem, kateri hoče kraj bolje ogledati.

2. Premišljuj pa sedaj križevi pot sam.

Ta pot od hiše Pilatove do gore Kalvarije ima na dolgosti tisoč tristo dvajset korakov, vsak korak po dva čevlja in pol.

Iz Pilatove hiše je šel Kristus šest in dvajset korakov na teržišče; tu mu je bil križ na rame djan. Od tod je šel družih osemdeset korakov s svojim križem naprej, in je bil že tako truden, da je obnemogel in na tla padel. Od tod je šel skoz Pilatov oblok, kjer je bil v smert obsojen. Ta oblok, v hebrejskem gabata, ki je od Pilatove hiše sto in deset korakov daleč, stoji na dveh zidih, ktera na obeh straneh pot zaperata. Sèzidan je iz belih in velikih štirivoglatih kamnov; vsi, ki ga vidijo, pričajo, da je dokaj star. Zunaj v zidu proti solnčnemu zahodu se poznajo še te le besede: Toll, toll, to je: tolle, tolle, ali proč ž njim!

Od tega obloka je šel Kristus naprej do mesta, kjer ga je njegova Mati srečala in kjer se je sèzidala cerkev na čast Matere Božje. Od tega kraja je šel eden in sedemdeset korakov dalej in je vtretjič padel; od tod naprej mu je pomagal Simon križ nositi. Od tod je šel sto in devetdeset korakov naprej do Veronikine hiše, ktera še dandanašnji na levi strani stoji, ko se gre proti Kalvariji; da se v hišo pride, je treba po stopnicah iti; v tej hiši stanujejo sedaj turki. Predno pa se pride do hiše svete Veronike, vidi se hiša bogatega požrešniča, od ktere ga Kristus govori v svetem evangeliji, malo na levo stran proč od poti. Hiša ima lepa vrata, lepo je sèzidana, tudi v nji stanujejo turki.

Od hiše svete Veronike do sodnjih vrat, kjer je Kristus zopet padel, je 336 korakov. Od tod je moral po stermin, kamniti in težavni poti proti polnoči hoditi 348 korakov do križ poti, kjer je govoril Jeruzalemskim ženam. Od tod je šel naprej 161 korakov do gore Kalvarije, kjer je poslednjikrat padel. Ondi je še sedemnajst korakov šel do mesta, kjer so mu križ z rame vzeli in ga slekli. Še družih dvanajst korakov naprej je bil na križ pribit. In tako na križ pribit je bil še štirinajst korakov naprej vlečen, kjer je bil s križem povzdignjen.

O Jezus! po tvojem britkem križevem potu pelji me po potu pokore in čednosti do večne gore.

3. Premišljuj lepo cerkev nad goro Kalvarijo.

Na gori Kalvariji stoji sedaj prav lepa cerkev. Ona krije pod svojo streho vso goro Kalvarijo, sveti grob in mesto, kjer je bil sveti križ zopet najden, in je tako velika, da prav lahko sto tisoč ljudi v nji stojé in svojo pobožnost opravljajo. Pervi začetnik te cerkve je rimski cesar Konštantin Veliki, kateri jo je po svojem spreobrnjenji v letu 326 zidati začel, in v enajstih letih dozidal. Temelj ali podstava te cerkve je živa skala, tako da se ne da lahko podreti. In akoravno je bila cerkev trikrat vsa posuta, temelja pa ni mogel nobeden ji razdjati.

Sprednji del cerkve stoji proti jugu in ima dvoje vrat, z marmelnovimi stebri. Ena se od turkov zazidana; v drugih pa je troje lukenj ali okenj, skozi ktere duhovnim, ki so noč in dan v tempeljnu, jedi noter dajajo. Na levi strani vhoda stoji zvonik brez strehe in brez zvonov; ker je bil namreč nekda viši, kakor turški turn, vzeli so turki mu streho in še nekaj zidu proč; in ker ni pripuščeno zvoniti, vzeli so jim tudi zvonove in prelili. Ta zvonik je sèzidan iz rezanega kamnja in ima lepa okna. Iz tega, kar je ostalo, se da spoznati, da je bilo umetno delo, ko je še cel bil.

Na desni strani, proti solnčnemu vzhodu, zunaj cerkve stoji prav lepa kapela na štirih stebrih, do ktere se mora po petnajst velikih stopnicah gori iti. Kapela stoji tam, kjer je stala Mati Božja s svetim Janezom med tem, ko je bil Jezus križan, in kjer ga je na križi povišanega prvič zagledala. Iz te kapele se zamore skozi železno mrežo na gori Kalvariji mesto videti, kjer je stal Kristusov križ. In ker je ta kapela v oblasti katoliških kristjanov, zato je lahko noter priti, v nji moliti, ali pri maši biti.

Samo moraš vedeti, da vselej noč in dan duhovni, ne samo katoliški, ampak tudi gerški, armenski, nestorijanski, gregorijanski, koftiski, jakobitski, abisinski in drugi v tempeljnu stanujejo in opravljajo vsak po svoje službo Božjo. Za to imajo vsi duhovni svoje posebno mesto in svojo lastno kapelo, kjer opravljajo svojo Božjo službo,

in živijo od tega, kar dobivajo od svojih sovernikov. Cerkvena vrata namreč, kakor je bilo zgoraj rečeno, imajo veliko okno, skoz katero dobivajo svoje jedi; v tempeljnu so spavnice, kjer po noči počivajo. Od katoličanov je navadno vedno šest francižkanov v tempeljnu, nekteri ostanejo vedno notri, drugi pa le začasno.

Če hočejo romarji v tempelj iti, grejo vselej s procesijo iz francižkanskega samostana, spremljani od nekterih francižkanov; in ko pridejo v tempelj, spremijo jih francižkani, ki so notri v tempeljnu, s križi in banderi in pojejo: *Te Deum laudamus*, to je, Te be Boga hvalimo. Kakor hitro so romarji v cerkvi, zaprejo turki cerkev za njimi, in jih pustijo notri štiri in dvajset ur. Potem pridejo zopet pred vrata, in jih kličejo, da naj gredó ven. Ko pridejo francižkani v cerkev, oblečejo se v cerkvena oblačila, podajo vsakemu romarju gorečo svečo, in potem gredó vsi, duhovni in neduhovni, bosi s procesijo v tempelj, iz ene kapele v drugo; v vsaki kapeli pojejo svete pesmi in romarjem razlagajo, kaj se je na tem mestu zgodilo. Potem padejo vsi na kolena, poljubijo tla, in molijo en očenaš in eno češčenamarijo. Takih kapelic je posebno enajst, ktere vsak dan po večernicah francižkani s pobožnimi romarji s procesijo obiskujejo tako le:

Najprej gre procesija v kapelo, kjer stoji steber, na ktereга je bil Kristus med bičanjem privezan. Drugič gre procesija do Kristusove ječe: tretjič do mesta, kjer so si bili Kristusova oblačila razdelili; četrstič, do mesta, kjer je bil sveti križ najden: petič, v kapelo svete Helene; šestič, v kapelo, kjer je kamen, na katerem je Kristus sedel, kadar so ga s ternjem kronali; sedmič, k skali Kalvarije, kjer je bil Kristus križan; osmič, do mesta, kjer je Kristus na križi visel; devetič, kamnu, na katerem je bilo Kristusovo s križa sneto truplo mazičeno; dosetič, k svetemu grobu; enajstič, do mesta, kjer se je bil Kristus Magdaleni v podobi vertnarja prikazal. Vsa ta sveta mesta so noč in dan zaperta. Dva

ključa imajo vrata, enega hrani deželni oblastnik ali paša, drugega pa kadi ali turški sodnik. Zraven tega je ključavnica še s pečatom turškega cesarja zapečatená. Ako hočejo romarji ali drugi kristjani noter iti, morajo se pri turkih oglasiti; tedaj pride osem turških uradnikov, ogledujejo cesarski pečat, ali je še cel, in se po tem na cerkvenih vratih vsedejo; in sedaj jim mora vsak, ki hoče noter iti, plačati ne malo denarja. Za veliko noč pa, binkošti, vnebovzetje Marije in na praznik svetih apostelnov Petra in Pavla se cerkev odpre, in vsak lahko brez plačila noter gre; zato pa o takih priložnostih vselej dosti ljudi v Jeruzalem pride. — Zato zamoremo tukaj premišljevati, kako je kapela svetega groba po Izaijevi prerokbi ¹⁾ častitljiva. Med vsemi kapelami je namreč kapela svetega groba najimenitniša, ktera je velika, visoka, okrogla in čez sedemdeset čevljev široka. Od znotraj je z lepim, belim jaspidom vsa vložena in okoli in okoli z rudečim marmelnom in stebri iz jaspida okinčana. V ti kapeli se vidi sveti Kristusov grob, v oboku devet čevljev visokem, sedem čevljev dolgem in šest širokem; in grob je tri čevlje visok, sedem dolg in dva in pol širok, podoben altarju, kjer se lahko sveta maša bere. Ta sveti Kristusov grob ima tako čeznatorno moč, da ga ne more nobeden, bodi si kristjan ali turk, obiskati brez svetega strahu. Ko namreč človek vanj stopi, prešine ga neki strah, da meni, da visi med nebom in zemljo v ozračji. Pa tudi obuja v človeku kes in pobožnost, da si človek ne more solz vderžati. Vsak grešnik se tukaj gane, da začne svoje grehe obžalovati in objekovati.

Čudno je to, da, ko je bila sveta dežela tolikokrat vsa razdjana, je sveti grob vselej cel in nepoškodovan ostal. Akoravno so ga turki toliko let v svoji oblasti imeli in ga še imajo, vendar ga niso nikoli poškodovali. Leta 1009 so pisali Judje iz francoskega turškemu Sultanu v Egiptu in so kristjane obrekovali, da zato tako

¹⁾ Iza. 11, 10.

pogostoma romajo k svetemu grobu, ker bi ga radi pod se spravili in da bodo kmali tje prišli in deželo posedli, ako ne bo koj vseh cerkev kristjanom razdjal. Na to je ukazal Sultan, da se ima sveti grob razdjati, zato da ne bi imeli kristjani več ničesar ondi, kar bi jih v deželo vleklo. Pa, akoravno so si turki na vso moč prizadevali, sveti grob razdjati, vendar niso mogli tudi enega koščeka ne odlomiti ali odbiti. Prisiljeni so bili pustiti ga, kakor je bil.

4. Premišljuj druga sveta mesta v tem tempelju.

Za Kristusovim grobom je mesto na Kalvariji naj-svetejše, kjer je namreč stal sveti križ. To sveto mesto ima tudi tako čeznatorno moč, da ne samo pobožne, ampak tudi največe grešnike s svetim strahom napolnuje in jim solze iz oči stiska. Do tega mesta se mora po osem-najstih stopnicah gori iti, tako visoko stoji. Sveta gora Kalvarija je štiri in dvajset korakov široka in trideset dolga. Ljuknja, v kateri je križ stal, je en komolec globoka in tako široka, da se lahko glava noter vtakne. Ali vsa je s srebrom pokrita, v katerem so neke čerke vrezane, ki se pa ne dajo več brati zavoljo velike starosti.

Mesto, kjer je bil Kristus na križ pribit, je dvanajst korakov proč. Žato je tudi tam lepa kapela in in prav lepo okinčana. V nji sta dva altarja, eden za kato-ličane, drugi za gerke. Na mestu, kjer so vojaki vadljali in si delili Jezusova oblačila, je tudi kapela, ki jo imajo armenci. Na zadnje je kapela tudi tam, kjer je sveta Helena Kristusov križ našla; do nje je treba doli iti po štirideset stopnicah. Sveti križ je bil namreč najden zraven gore Kalvarije v dolini med mestom in goro. K vsem tem kapelam grejo franciškani z vsemi pričejočimi vsak dan po večernicah v procesiji.

Pobožni kristjan! obiskuj tudi ti v duhu ta sveti tempelj in reci:

Molitev svete Brigite.

Gospod Jezus Kristus! ti nedolžno Jagdnje Božje, za naše grehe zaklano in darovano! jaz te spominjam na znotranje terpljenje, ki ga je tvoje serce od tvojega spočetja do tvoje smerti prestajalo. Jaz te spominjam na tvojo žalost in britkost, ktero si terpel, ko si rekel: Moje serce je žalostno do smerti. Jaz te spominjam za tvoj kervavi pot in na vse muke in bolečine, ki si jih preterpel, kedar si bil vjet, v obraz bit, s šibami tepen, s ternjem kronan, s pljunci opljuvan, in na zadnje na križi preklinjevan in umorjen. Po vseh teh bolečinah, mukah in prestanih krivicah te prosim, usmili se nas, dodeli meni in vsem grešnikom resnično pokoro in poboljšanje življenja, in vsem vernim kristjanom, živim in mertvim, milost in usmiljenje, odpuščenje grehov in večno življenje. Amen.

Drugi odstavek.

Sveta mesta zunaj Jeruzalema.

Naj se bere mesca majnika zoper nepotrebno postopanje in pohajkovanje.

„Kristus je za nas terpel in vam je zapustil zgled, da hodite po njegovih stopinjah.“ (1 Pet. 2. 21.)

1. Premišljuj sveto goro Sion, kjer je Kristus mnoge in visoke skrivnosti storil.

Na ti gori, ki je bila nekdanj v mestu, je kralj David prebival, in je bil tu tudi pokopan. Dan današnji pa je ta gora zunaj mesta, in turki so močan grad tu sèzidali. Hiša z dvorano, v kateri je Kristus poslednjo večerjo s svojimi učenci obhajal, je bila v cerkev spremenjena, in tu so več let franciskani stanovali. Sedaj pa turki v nji stanujejo, in kristjanom ni lahko noter priti.

O Gospod! kako nezapopadljive in strašne so tvoje sodbe!

Ne daleč od tega mesta je Kajfeževa hiša, v kateri je sedaj armenski samostan. Zraven samostana je še precej velika cerkev, v kateri je na desni strani altarja ječa, kjer je bil Kristus tisto noč svojega terpljenja zapert. Ta ječa je temna in tesna in je v veliki časti; vsak človek, kateri v njo stopi, občuti neki sveti strah in obžaljuje svoje grehe. Tudi hiša velikega duhovna Ana je v samostan spremenjena, v katerem stanujejo sedaj armenske nune. Armenci so navadno pobožni in dobri kristjani, samo da niso vsi s katoliško cerkvijo zedinjeni.

2. Premišluj hišo svete Ane.

Ta hiša stoji za Pilatovo, blizu ovčje kopeli, po hebrejsko Betezdi, proti polnoči, iz ktere je sveta Helena cerkev sèzidala, in žensk samostan ji prizidala, tako da se še dan današnji vse cele vidijo in mali vertiči; toda sedaj nobeden notri ne prebiva, temveč je vse zapuščeno in prazno. Turki bi sicer radi na tem mestu prebivali, ker ima prijetno lego; ali njih žene ne morejo tukaj živeti, temveč umerjejo v kratkem času, kar so večkrat v svojo škodo skusile. Od zunaj na cerkvi je namalana zgodba svete Ane, ki se pa več ne pozna. Franciškani berejo vsako leto v ti cerkvi sveto mašo, namreč na praznik rojstva Marije Device, in scer o polnoči, ali za to dovoljenje morajo kadi-ju precej dosti plačati. Kdor hoče noter, mora od zgoraj doli se podati v globoko luknjo, kjer stoji v temnem oboku velik altar, namreč na mestu, kjer je sveta Ana, kakor se pravi, Mater Božjo porodila.

Ovčja kopel je za Pilatovo hišo proti solnčnemu izhodu, ne daleč od vrat svetega Štefana; obzidana je okoli in okoli, 170 korakov dolga, in okoli 30 široka. Studenec, ki je imel za Kristusovih časov čudno zdravilno moč, je še tukaj, in ima slano vodo, in zdravilno, in to posebnost, da daje vodo samo zjutraj od treh do šestih, in potem zopet počasi odteka, tako da skoraj celi

dan ni vode v nji. Za Kristusovih časih je bila polna vode, ker je iz tempeljna podzemeljski vodotok vodo, v kateri so se zaklane živali umivale, noter speljeval, in zato je bila voda vselej rudečkasta ali kervava. Od te kopeli piše sveti evangelist Janez, da so bolniki v nji zdravje dobivali.

3. Premišluj vrata svetega Štefana; potem zlata vrata, za tempeljom proti izhodu, skoz ktera je bil Kristus na cvetno nedeljo v mesto prijezdaril. Sedaj so ta vrata zazidana, ker pravijo turki, da bodo skoz ta vrata en praznik, ko bodo vsi v svojih mošejah, kristjani v mesto prišli, in se ga polastili. Kdor hoče tedaj iz Jeruzalema na oljsko goro, mora iti ven skoz vrata svetega Štefana.

Kličejo se pa vrata svetega Štefana, ker je bil sveti Štefan pred temi vratmi kamnjan, in ondi kažejo tudi še zmirom kamen, na katerem je klečal, ko je za svoje sovražnike molil. Od tod se gre doli v globoko dolino Jozafat do potoka Cedrona, eno četert ure od mesta. Ta potok ima svoje ime od cedrov, ki rastejo pri začetku te doline; ali kakor je bolj verjetno, od svoje temote, ker je dolina Jozafat globoka, senčnata in temna. Potok Cedron začenja se nad Marijinim grobom, in se sem ter tje zvija, in gre v mertvo morje. Ta potok je celo leto suh, samo kadar zeló dežuje, o spomladi, ima nekaj vode.

4. Premišluj potok Cedron.

Čez ta potok sta dva zidana mosta; eden blizo groba Matere Božje, eden pa en malo niže, čez ktereга so Judje Kristusa k Anu peljali, in v potok doli vergli; kjer se vidijo v globočini znamenja Jezusovih rok in nog v terdo skalo vtisnjena. Ta sveta znamenja pobožni ljudje vedno poljubujejo; in tu se očitno vidi, kako se je moral Jezus močno udariti, ko so ga ondi doli vergli.

Franciškani pravijo, da si Judje v Jeruzalemu na vso moč prizadevajo zbrisati in uničiti vse sledi in znamenja, ki jih je naš Odrešenik ondi zapustil. Zato so hotli ni zdavno te sledi Kristusovih rok in nog tako le zbri-

sati ali odpraviti. Oni imajo svoje pokopališče v dolini Jozafat blizu tega mesta. Ker jim je bil ta sveti kamen že dolgo tern v očeh, zato so paši veliko denarja dali, in tako zadobili dovoljenje, da smejo svoje pokopališče razširiti. Kopali so tedaj goro, in so perst vozili doli v dolino, da bi bili zravnali svoje pokopališče. S tem so dolino visoko s perstjo nasuli, in tedaj sveti kamen, in ž njim tudi znamenja Kristusovih rok in nog za enega moža visoko zasuli. Komaj pa je bilo to delo storjeno, prišel je o nenavadnem času velik dež, voda v potoku se je silno narasla, in je odnesla vso to nasuto perst, in ž njo še velik del njih pokopališča; in od tistega časa se zamore ta sveti kamen še lože videti in častiti kakor prej.

5. Premišljuj dolino Jozafat.

Ta dolina je eno četert ure široka in skoraj eno uro dolga. Stegaje se sicer še celih sedem ur do mertvega morja, vendar se od Jeruzalema naprej ne imenuje več dolina Jozafat, ampak Gehena. Jozafatova dolina se imenuje po pobožnem kralji Jozafatu, ki je bil v ti dolini pokopan, kjer je njegov grob prav umetno v živo skalo vsekane v podobi štirivoglate kapele. V ti dolini, kakor mnogi menijo, bo Jezus Kristus vse ljudi sodil pri poslednji sodbi; ako ravno je namreč dolina pretesna za toliko milijonov ljudi, bodo vendar ubogi grešniki vse okoli na več milj daleč razpostavljeni; Kristus pa bo v sredi nad Jozafatovo dolino na svojem veličastnem tronu sedel, in nam vsem lahko s perstom kazal vsa mesta, na katerih je za nas terpel.

6. Premišljuj sveti grob Marije Device.

V zgorenjem delu Jozafatove doline proti polnoči, ko se od potoka Cedrona začenja enmalo gori iti na oljsko goro, se pride do svetega groba Matere Božje, nad katerim je lepa, velika cerkev postavljena. Ta cerkev je globoko v tla vzdignjena, tako da se mora po petdesetih stopnicah doli v cerkev iti. To se je menda tako zgodilo, ker je bila dolina Jozafat pri večkratnem razdjanji mesta

Jeruzalema zasuta, in tedaj zvišana tako, da je bila cerkev tega svetega groba skoraj vsa pokrita. V koru te cerkve je Marijin grob v jami, ki ima dvojne vratic, tako da se zamore skoz ena noter, skoz druga ven iti. Turki spoštujejo to cerkev, poljubujejo Marijin grob, in se pred njim na tla devajo. V tem svetem grobu se bere sveta maša, kakor v Kristusovem grobu, in nad njim visi eno in dvajset lamp, ki se prižigajo med mašo. To sveto mesto ima posebno moč, da romarje z duhovno tolažbo razveseljuje, kar pričajo vsi, kateri so ta grob obiskali. Kakor grob Kristusov namreč vse z nekim svetim strahom navdaja, tako navdaja Marijin grob vsakega z neko duhovno tolažbo.

7. Premišluj vert Getsemane na oljski gori, v katerem je bil Kristus vjet.

Ta kraj je obzidan, deset dobrih korakov dolg in zid je devet čevljev visok: tukaj opravljajo kristjani vsak dan svojo pobožnost. Ta kraj je prav prijeten in ima rodovitna tla. Tukaj stoji devet velikih oljk, od katerih pravijo, da stojijo še od Kristusovih časov sem; zato jih imajo vsi v časti in nobeden ne sme z njih ene vejice odlomiti. En turk jih varuje in prodaja njih sad kristjanom, ko zori. Judje so temu kraju dokaj sovražni, in podpihujejo paša vedno, naj ga da razdjati. Zato plačujejo kristjani onemu turku vsako leto, da ondi blizo stanuje in to mesto varuje, da ga ne morejo Judje poškodovati.

Dvanajst korakov od tega mesta, gori na oljski gori, je velik kamen, kjer so trije učenci dremali. En lučaj naprej pa je luknja, v kateri je Kristus molil in kervavi pot potil. Ta votlina je v sivi skali, popolnoma štirivoglata in ima v svoji dolgosti proti izhodu in v širokosti osem in dvajset pedi. Zgoraj v skali, ne prav na sredi, je špranja, skoz katero malo svetlobe noter pride. Vhod je tesen in visi, v jami pa stojé štiri stebri iz skale izsekani.

Konec votline proti izhodu solnca stoji altar popolnoma gol, na katerem franciskani kakšenkrat mašujejo.

Kjer je Kristus klečé molil, se vidi še v terdo skalo utisnjeno znamenje njegovih kolen. Nad tem mestom na levi strani so te le besede v skalo vsekane: Tukaj je Kristus Jezus kervavi pot potil. Oče! ako je mogoče, vzemi ta kelihi od mene. Kristjani in turki častijo ta kraj in grejo le bosí noter.

Od tega kraja, ko se gre naravnost gori, pride se do jame, kjer so sveti apostelní, predno so se razskropili po svetu, apostoljsko vero sèstavili in se poslovali. Od tod se gre še za en lučaj gori in se pride do gladke skale, na kateri je Kristus sedel, ko je vtorek po cvetni nedelji svojim učencem razdjanje mesta in konec sveta prerokoval. To mesto je lepo polje, in še sedaj stoji tukaj lepa oljka in kos kamnitega stebra v spomin na to skrivnost. Tretjič se pride skoraj verh gore do mesta, kjer je arhangelj Gabriel Devici Mariji se prikazal in ji naznanil dan njene smerti. Tukaj stoji tudi kamen, ki mu pravijo Marijino počivališče, ker je Marija ondi navadno počivala, ko je vsak dan sveta mesta obiskovala.

8. Premišljuj oljsko goro.

Ta sveta gora je med vsemi gorami, ki stojé okoli mesta, najviša in najprijetníša, ker se da z nje mesto Jeruzalem prav lepo celo videti in vse ulice šteti. Vidi se tudi od tod prav daleč okoli cela judovska in samaritanska dežela. Ta sveta gora ima svoje ime od oljk, ktere rastejo na nji in so zelene po zimi in po leti.

Gora ima tri verhe; en verh šterlí proti jugu, eden pa proti severju; srednji verh je najviši in najlepši; zato si ga je bil menda tudi Jezus izvolil, da je od tod v nebesa šel. V spomin se pozna v živo skalo vtisnjeno znamenje njegovih svetih nog. Nad tem mestom je sèzidana lepa osmovoglata kapela iz rezanega kamnja, vsa okinčana z umetnimi stebri in drugimi lepotijami. Svetloba pada od zgoraj doli v cerkev; sicer nima ta cerkvice ne oken, ne druge svetlobe nobene. To sveto mesto so turki oskrunili, so iz cerkve mošeje naredili, in tudi vtisnjeno znamenje desne Kristusove noge izsekali in v Salomonov

tempelj odnesli. Njegovih duhovnih stopinj pa, namreč njegovega nauka in njegovih zgledov, ne morejo izseči in uničiti, zato nas opominja sveti Peter, rekoč: „Kristus je za nas terpel in vam je zapustil zgled, da hodite po njegovih stopinjah.“ Hvalimo tedaj Gospoda, prosimo ga in recimo:

Hvaljen bodi Jezus Kristus povsod, v nebesih in na zemlji! Amen.

O Gospod! daj, da tvojih svetih mest ne oskrunimo in da tvojih svetih stopinj ne zbrisemo, temveč da hodimo po tvojem zgledu. Amen.

Tretji odstavek.

Betfage, Betanija in Jeriho.

„Kraj pod svojimi nogami bom povelical.“ (Iza. 60, 13.)

1. Premišljuj kraj Betfage.

Če se z oljske gore proti solnčnemu izhodu dva strejljaja doli gre, pride se do vasi Betfage, ki je na griči med dvema dolinama, od ktere vasi pa se sedaj nič drugega ne vidi, kakor malo, revno mirišče. S tega kraja do mesta obhajajo franciskani vsako leto na cvetno nedeljo lepo procesijo, h kateri pride vselej veliko tisoč turkov, nevernikov in krivovernikov.

Ko pride procesija do mesta, kjer se je Kristus nad Jeruzalemom razjokal, vstavi se procesija in se poje evangelij svetega Luka, kterega vsi pobožno in z ginjenim srcem poslušajo. Potem gre procesija prepevaje doli z gore in pride čez doline Jozafat do mestnih vrat, kjer ji pride več sto kristjanov naproti, kateri jo potem spremljajo do samostanske cerkve, kjer je sveta maša.

2. Premišljuj Betanijo*) in grad svete Marte.

*) Betanija v hebrejskem jeziku pomeni to, kar bi mi rekli hiša pokorščine ali pa tudi hiša britkosti.

Z Betfage se gre naprej doli z oljske gore in se pride v četert uri v Betanijo, ki je prav zdoli pod oljsko goro. Zemlja je ondi dokaj rodovitna; prideljuje se tukaj mnogo žita in sadja, vina, olja, mandeljnov, smokev ali fig, jabelk in več takega. Od nekdanjega terga, ki je bil tukaj, se nič več ne vidi; sedaj je le še revna turška vas nad veliko cesto, ki derži v Jeriho. Nad cesto je Lazarjev grob, h kateremu se gre po kamnitih stopnicah. Ta grob ni taka votlina v skali, kakor je Kristusov grob, temveč je skoraj taka raka ali zidan grob, kakor jih imamo sploh po naših cerkvah. Predno se noter stopi, pride se v malo stanico, dvanajst pedi dolgo, kjer se hrani kamen, ki je nekdanj Lazarjev grob zaperal, sedaj pa je altarni kamen, na katerem franciškani kakšenkrat sveto mašo berejo. Iz te stanice se gre po kratkih stopnicah doli in se pride v votlino, ki je slabo obokana in samo devet pedi visoka; tukaj je Lazarjev grob, devet pedi dolg, ki ga častijo kristjani in turki. — Dan današnji je Betanija mala vasica, v kateri samo ubogi arabljani živijo.

Zunaj Betanije, okoli štiristo korakov proti solnčnemu vzhodu, je stal grad svete Marte, od ktere se ne vidi sedaj družega, kakor samo še nekaj malo zidov in pa groblje. Zraven njega je vodnjak in velik okrogel kamen, na katerem je neki Kristus sedel, ko ga je Marta srečala, rekoč: „Gospod! ko bi bil ti tukaj, ne bi bil moj brat umerl.“¹⁾ Pravijo tudi, da je kamen vedno cel, akoravno romarji vedno kose odbivajo, in sabo domu nosijo.

2. Premišljuj mesto Jeriho.*)

Od Betanije do Jeriha je dobrih sedem ur hodá; štiri ure namreč čez same gore in puščave in tri ure čez planjave. Koj za Betanijo se pride do vodnjaka, kateremu pravijo vodnjak svetih aposteljnov, iz ktere se

¹⁾ Jan. 11, 21.

*) Jeriho utegne pomeniti lunino mesto.

Kristus memogredé večkrat pil. Potem se pride do starega podertega samostana, ki mu pravijo samostan sv. Mojzesa, kjer je svetí opat Mojzes s svojimi menihi sveto živel. Konec puščave in judovskega gorovja se pride v veliko, prijetno dolino, ki je dvanajst milj dolga in tri milje široka, ki ji pravijo vallis illustris po latinsko, mi bi ji rekli izverstna ali imenitna, po kateri dolini teče reka Jordan od galilejskega morja med lepim germovjem in prijetnimi hostami do mertvega morja.

V ti dolini je stalo najbolj trdno in najstareje mesto Jeriho, sedaj pa je le majhna revna vasica, ki šteje okoli dvajset bajt, v katerih sami arabljani stanujejo. Zahhejeva hiša stoji tukaj še v podobi trdnega, visokega stolpa; arabljani pa stavijo noter ovce. Tod se nahajajo tudi jerihunske rože, ki imajo eno samo špičasto korenino, en perst dolgo. Gorenji del rože je okrogel in se lepo širi; in ima več kot sto vejic, z malimi listeki, enakimi bucikinim glavicam, in imajo prav prijeten duh. Roža je vsa suha in zaperta; če se pa v vodo postavi, razširi se lepo.

4. Premišljuj reko Jordan.

Ta reka teče tri ure od Jeriha proti vzhodu in ni široka. Rumenkasta voda je rajši mórna kakor merzla, ima veliko rib in se da piti. Dá se petnajst, do šestnajst let v posodah shraniti, na zadnje postane tako čista in bistra, kakor kristal. Vsi romarji, ki pridejo k Jordanu, se kopljejo v njem.

Jordan izvira na podnožji Libana iz dveh studencev; en studenec, kakor spričuje sveti Hieronim, se imenuje Jor in drugi Dan. Ta dva studenca prideta vkup pri mestu, ki so mu Filipova Cezareja (Caesarea Philippi) pravili, in od ondod ima reka ime Jordan. Od tod teče v galilejsko morje; iz galilejskega morja teče naprej v mertvo morje, v katerem se zgubuje.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus povsod in vselej! Amen.

O Gospod! jaz te prosim po vseh čudežih in dobrotah, ki si jih na teh mestih delal in ljudem skazoval, dokler si na zemlji živel: daj, da bom tam, kamor si me postavil, dobro delal, krepostno živel in voljo tvojega nebeškega Očeta vselej spolnoval. Amen.

Četerti odstavek.

Mesto Betlehem.

„*Pojdimo v Betlehem.*“ (Luk. 2, 15.)

1. Romaj v duhu do Betlehema.

To mestice leži na gori, tri ure od Jeruzalema, na cesti, ki derži v Hebron. Pot je sicer kamnita in neravna, pa obdana na obeh straneh od lepih njiv, vinogradov, fig in oljk, ki delajo romarju prijetno popotovanje. Vidi se pa med potjo: prvič velikanska dolina, ki se začne kmali pri Jeruzalemu; tu so nekdanji velikani prebivali, posebno pa Enak in Šešaj; potem vas hudobnega sveta, kjer je bil Kajfež svetovavce vkup sklical zoper Kristusa. Ta vas leži za en streljaj od poti na levi strani, kjer sedaj sami arabski živijo. Drugič se pride eno uro od mesta do hiše starega Simeona, ki je kake tri streljaje od poti na desni strani. Zidana je kakor stolp in ima lepo kapelo, na čast sv. Simeona posvečeno. Pol ure od tod se vidi Marijino terebintino drevo, katero se je pripognilo, kakor se pripoveduje, ko sta Marija in Jožef z detetom Jezusom v tempelj šla, štirideseti dan po porodu. Nekaj dalej od tega drevesa je vodnjak svetih treh kraljev, kjer se jim je bila zvezda zopet prikazala. Kmalu potem se pride na hrib, kjer se vprič zagleda mestice Betlehem, čegar pogled vse pobožne romarje dokaj razveseljuje. En streljaj dalej na griči je mesto, kjer je angelj preroka Habakuka za

lasé prijel in v Babilon, 170 milj daleč, prenesel, da je Danielu kosilo nesel, ki je sedel med levi. Eno uro od tod na levi roki je samostan svetega Elija preroka, kateri je dobil od angelja pogačo, ko je bežal pred Jezabelo, in je ondi ves truden počival. Eno četert ure dalej, na desni strani, je majhna kapela na štirih stebrih, pod katero je zakopana Jakobova žena Rabel. Na zadnje blizo Betlehema, en lučaj od ceste, je Davidov vodnjak, ki ima od zgoraj majhno ljuknjo, od zdolej pa je širok, ves iz skale izsekan.

Betlehem po hebrejsko pomeni hišo kruha; imenuje se menda tako, ker ne raste bolje žito v celi obljubljeni deželi, kakor okoli Betlehema; potem pa tudi zato, ker je bil tukaj rojen On, kateri je pravi nebeški kruh in kruh življenja, namreč Kristus, in sicer na tistem kraji, kjer je stala nekdanj Davidova hiša. Ker je bil Jezus Davidov Sin, hotel je tudi rojen biti prav na tistem mestu. To je bil Bog po preroku Miheji šest sto let, predno se je spolnilo, prerokoval rekoč: „Ti Betlehem Efrata! majhen si med tisoči v Judu, ali iz tebe mi pride gospodovavec v Izraelu, in njegov izhod je od začetka, od večnosti.“¹⁾

Nekdanj je bilo mestice dobro zidano in vterjeno: sedaj pa nima nobene lepote, nima ne ozidja, ne stolpov, ne lepih hiš, vse hiše so revne in šteje se komaj sto hiš, v katerih prebiva okoli tri tisoč ubozih katoličanov in gerkov. Z malim zadovoljni kristjanski prebivavci mestica nekaj polje obdelujejo in redijo živino, nekaj delajo paternoštre, Božje martre in druge enake reči, ki jih romarjem prodajajo. Ženski spol se hvali posebno zavoljo svoje pridnosti in poštenosti. Sicer je Betlehemska okolica dokaj prijetna, ima veliko travnikov, rodovitnih dolin, vinogradov in rodovitnih dreves. Zato je res škoda, da je tako sveto in prijazno mestice zavoljo naših grehov v

¹⁾ Mih. 5, 2.

pesti sovražnikov, turkov namreč, prišlo in da je tako zapuščeno.

2. Premišljuj hlev, v katerem je bil Kristus rojen.

Ta jama je v skali proti izhodu solnca konec mesta Betlehema, kjer je bilo v starih časih mestno ozidje, vendar pa tako, da se je le zunaj ozidja moglo noter iti. Tukaj so stanovali v prestarih časih Betlehemski pervaki, namreč Booz, Obed, Jese in David. Ondi je namreč stala hiša, kjer se je bil David rodil. Ali za Kristusovih časov je bila ta hiša poderta, samo staro zidovje je še tukaj stalo, nad katerim je bila streha postavljena, da je mogla živina ondi pod streho biti. Za tem podstrešjem je bila jama trideset čevljev dolga, dvanajst široka in devet visoka.

Ta jama je sedaj, ker je bil v nji rojen Jezus Kristus, tako imenitna in sveta postala, da jo bodo ljudje do sodnjega dneva obiskovali in častili. In akoravno imajo sedaj turki sveto deželo v svoji oblasti, in ne more noben kristjan brez velikih stroškov tje iti, vendar jih pride vsako leto veliko ljudi sveta mesta obiskat. To pobožno romanje je Marija Mati Božja sama začela, ker je po Kristusovem vnebohodu večkrat iz Jeruzalema v Betlehem prišla, da je molila tam, kjer je bila Jezusa porodila. Ko so ta zgled pobožni kristjani posnemali, in so Judje to videli, dali so kraj razdijati in z nesnago zasuti; dali so tudi oklicati, da je tisti kraj preklet, in da bo kaznjen, kdor tje molit pojde. Ker pa ni vse to nič pomagalo, so dali na zadnje vhod v jamo tako s kamnjem zamašiti, da ni mogel nobeden več noter. Čez nekaj časa pa so kristjani zopet kamnje odmaknili in so sveto jamo tako častili, kakor poprej, dokler ni neverni cesar Hadrijan nesramne podobe Adonidove ondi postavil. Tedaj so bili kristjani prisiljeni, ogibati se tega mesta, da ne bi ljudje mislili, da hodijo malika Adonida častit. Ta podoba je stala tako dolgo ondi, dokler ni tje prišla sveta Helena, ki jo je dala odpraviti.

Ta sveta cesarica je tudi dala nad to jamo tako lepo cerkev zidati, da jih je malo takih. V cerkvi so štiri verste marmelnovih stebrov tako umetno narejenih, da se jim vsi čudijo. Nad stebri se vidijo na oboku vpodobljene najimenitniše zgodbe svetega pisma od začetka sveta naprej. Stene so z alabastrom obložene in z zlatom in jaspidom okinčane. Pod je iz marmeljna, tramovi so cedrovi in streha je s svincem krita.

Ta silno stara, od svete Helene sèzidana cerkev, je sedaj na pol poderta in oropana vsega kinča. Dve versti stebrov in pa stene kažejo še nekaj od nekdanje slave te cerkve. Gerki in Armenci imajo to cerkev v posesti, namreč Gerki imajo kor, Armenci pa drugi del cerkve.

Iz tega tempeljna se gre osemnajst ali dvajset stopnic doli v jamo Kristusovega rojstva, ki je vsa temna in brez oken; vendar pa gori notri veliko srebernih lamp noč in dan. Pod in stene so v tej sveti jami z belim marmelnom pokrite; obok pa je sama natorna skala. Sveto mesto, kjer je bil Kristus rojen, je proti solnčnemu vzhodu konec kapele, podoben majhnemu koru, ki je tri perste viši, kakor druga tla kapele, in ondi je sreberna, z dragim kamnjem obsejana zvezda, z napisom: „Tukaj je bil Jezus Kristus iz Marije Device rojen.“ Tukaj je altar iz belega marmeljna v podobi polomeseca, kjer se bere sveta maša.

3. Premišljuj mesto, kjer je bil Jezus v jasli položen.

Na desni strani proti jugu, štiri korake od mesta, kjer je bil Jezus rojen, se gre po treh stopnicah doli in se pride kakor v drugo kapelo; konec te kapele proti jugu je mesto, kjer je bil Kristus v jasli položen. Te jasli so enake kamniti trugi iz skale izsekani, štiri čevlje dolge, dva čevlja široke, tri čevlje globoke in od tal visoke šest čevljev. V teh kamnitih jasliah so bile lesene jasli, ki so jih poznej proč vzeli in v Rim prenesli, kjer se še hranijo in častijo v cerkvi, ki ji pravijo „Marija Maggiore.“ Pred jaslami sta dva kamna, enaka podnožju,

na katerih sta neki Marija in Jožef pred Božjim Detetom klečala. Nad jaslom ni altarja, ker skalnati obok ni zadosti visok, da bi se bil ondi altar napravil. Ali na nasprotni levi strani je altar svetega Jožefa na mestu, kjer je klečal takrat, ko se je Kristus rodil.

4. Premišljuj, kako se časti kraj Kristusovega rojstva.

Sveta jama Kristusovega rojstva je tako prijazna, da vsak človek, ki vanjo stopi, se čuti ginjenega. Vsi, kristjani in nekristjani, grejo bosi noter, in turki se odkrijejo, kar se sicer nikjer drugod ne zgodi; turki namreč se nikoli nobenemu ne odkrijejo. Tukaj je lepo videti, kako pobožni romarji na svojih obrazih leže, tla pobožno poljubujejo in s svojimi solzami močijo. Večkrat gre človek v to sveto jamo, večja postaja njegova pobožnost. Franciskani, ki imajo v Betlehemu en samostan, imajo vsakdan po opravljenih cerkvenih molitvah zvečer pobožno procesijo v ti jami; in sprejemljajo pod streho vse tuje kristjane, kateri priromajo v Betlehem. Samostan pa ima prav veliko celic in lep vert srednje velikosti: verh samostana se vidi daleč okoli na vse strani, posebno pa proti vzhodu, kjer se vidi mertvo morje in arabsko pogorje. Menihi imajo pa od turkov in gerkov veliko prenašati. Vrata njih cerkve so tako nizke, da je treba se dobro pripogniti, kdor hoče iti noter; to je pa za to, da turki ne morejo svojih konj noter postaviti; kar bi sicer gotovo delali, kakor delajo drugod, kjer so vrata viša. Na levi strani samostana je cerkev svete Katarine; pravijo, da je bila ondi ta svetnica duhovno poročena z Jezusom Kristusom. Ko je bila namreč še malikovavka, pa je v Aleksandriji v Egiptu veliko slišala od Kristusa, podala se je iz želje, Kristusa videti, na pot v Betlehem, kjer se je Marija na mestu Jezusovega rojstva, ko je bila v duhu zamaknjena, z detetom Jezusom prikazala in ga prosila, naj Katarino za svojo nevesto vzame. Dete Jezus pa je djalo, da se to zgoditi ne more, ako se Katarina ne da kerstiti, kar je Katarina tudi storila. In ko je

potem zopet na to mesto prišla, prikazal se ji je Jezus in ji je dal perstan, kot svoji nevesti.

Za Božič pride o. gvardijan iz Jeruzalema z nekaterimi franciskani v Betlehem v samostan svete Katarine, da obhajajo tukaj Božične praznike; in o tej priložnosti pride tudi veliko tisoč kristjanov v Betlehem, da opravijo svojo pobožnost. Na sveti večer, in tisto sveto noč je vse v cerkvi in zunaj cerkve polno ljudi, vsi imajo goreče sveče v rokah, ki jih potem cerkvi pustijo. Celo noč se pridiga v več jezikih in se bere sveta maša. Nekteri gredo o polnoči na mesto, kjer se je bil angelj pastirjem prikazal, in pojejo tam: „Gloria in excelsis!“ Drugi gredo tje, kjer so pastirji sveto Dete molili; drugi tje, kjer so sveti trije kralji Detetu zlata, kadila in mire podarili; drugi tje, kjer so bili nedolžni otročiči pomorjeni; in na zadnje drugi gredo tje, kjer je bil Jezus rojen. In to ne terpi samo tisto noč, ampak noč in dan do praznika svetih treh kraljev: še le potem se začenjajo romarji zopet ločiti in Betlehem popuščati.

To bodi zadosti povedano o mestu Betlehemu in o mestu Kristusovega rojstva.

Ti pa, o nebeški Oče! daj nam vsem pravo vero, da bomo tebe in tvojega ljubega Sinú v duhu in v resnici molili in častili, povsod in vselej, in na vekomaj. Amen.

Peti odstavek.

Hebron in Nazaret.

„Oni (namreč Marija in Jožef z Jezusom) so se vernili nazaj v Galilejo v svoje mesto Nazaret.“ (Luk. 9, 35.)

1. Romaj v duhu in premišluj mesto Hebron.

Iz Betlehema do Hebrona je šest ur hoda po prav prijetni poti. Čez pol poti iz Betlehema v Hebron je vas, ki ji pravijo vas Matere Božje, ker je Marija z Jožefom in svojim Božjim detetom, ko je v Egipt bežala, tukaj čez noč ostala. Mesto Hebron je eno zmed najstarejših mest,

ker se meni, da je bilo sèzidano od Kama Noetovega Sinú. Večkrat je bilo razdjano, pa vselej zopet sèzidano, akoravno ne prav na tistem mestu. Sedajno mesto Hebron leži od starega mesta okoli tri streljaje proti jugu in je vterjeno mesto, od gor obdano, in sovražnik mu ne pride lahko blizo zavoljo prav tesnih sotesk, po katerih se mora eno dobro miljo poti storiti, ako se hoče v mesto priti. Zato imajo turki v tem mestu vselej močno posadko.

Kristjanska cerkev, ki je sèzidana nad Abrahamovim grobom, je bila poznej v turško mošejo spremenjena. Ondi notri so pokopani Abraham, Izak, Jakob, Sara, Rebeka in Lija. Grob je prav drago okinčan. V to mošejo ne sme noben kristjan, ako nima posebne dovoljenja.

Eno uro od Hebrona je dokaj prijazna in rodovitna dolina Mambre, kjer je sveti očak Abraham dolgo prebival in tri angelje pogostil. Tudi ondi je dal cesar Konštantin lepo cerkev zidati, od ktere pa nič več ne stoji, kakor štiri zidi brez strehe. Kamni v zidih so gladki in tako umetno vkup eden verh družega položeni, kakor da bi bili vkup zrastli. Vsak kamen je tri sežnje dolg, en seženj širok in visok tudi en seženj; takih kamnov stoji še sedaj osemnajst eden verh družega. Zdi se, da je to poslopje še više bilo, da so ga pa turki razdjali; oni namreč ne skerbijo nič za obderžanje starega poslopja, in če bi se tudi z majhnimi stroški ohraniti dalo, temveč, kar se samo ne posuje, pa oni poderejo, kakor se vidi povsod, kjer oni gospodarijo.

Na drugi strani mesta Hebrona, proti solnčnemu zapadu, en streljaj od mesta, med vinogradi je damascensko polje, od ktereга polja pravijo ljudje, da je bil Adam na njem stvarjen in od tod v raj prestavljen; sto korakov proč v dolini je jama, v kateri sta neki Adam in Eva čez sto let prebivala in pokoro delala.

2. Premišluj pot od Jeruzalema do Nazareta.

Mesto Nazaret je od Jeruzalema tri dobre dni hodá proti polnoči, in pot, ki pelje čez hribe in doline, je neugodna in težavna. V Jeruzalemu se gre skoz damascen-

ska vrata ven, pa med zidovjem in verti do visoke sterme gore; čez to goro in še druge je še štiri ure hoda do mesta Mahmas, kjer je bila Mati Božja zapazila, da se je zgubil njeni dvanajstletni sin. Mahmas, sedaj Elbire, je bilo lepo mesto, sedaj pa je revna vas. Od tod se gre zopet eno dobro nemško miljo po nevarni poti, kjer stoji na levi prav slabo ohranjena cerkev. Ta kraj se kliče Betel; ondi je očak Jakob v spanji lestvico videl, ki je segala od zemlje do nebes. Iz Betela se pride v Šilo, od kterege mesta se dan današnji ne vidi družega, kakor velika groblja. Vendar je blizo ondi prenočišče in v dolini studenec, dve nemški milji od Mahmasa.

Od tega prenočišča do mesta Sihem ste zopet dve nemški milji in pri Sihemu, skoraj pol četertinke, na desni strani, je Jakobov vodnjak, pri katerem je Jezus Samarijanko spreobernal. Nad mestom Sihemom ste dve lepi gori, eni je ime Ebal, drugi Garizim, na katerih se je bral Izraelcem blagoslov in prekletje. Sihem je vterjeno staro mesto, skoraj na sredi obljubljene dežele na povišenih tleh med gorami in prijaznimi dolinami. Zemlja je tukaj dokaj rodovitna žita in mnogoterega sadja, posebno pomeranč, in družega žlahtnega sadja. Tudi studenčne vode ima obilo; zato ga imenujejo turki Stablu, to je, veselo ali radostno mesto, ker nima para v celi deželi. Zato je kralj Jeroboam tukaj prebival.

Iz Sihema se gre proti zahodu po dolini štiri ure naprej; in če se potem od poti na desno stran zaverne, pride se do visokega hriba, ki je še s višimi gorami obdan; tukaj je stalo mesto Samarija, od kterege mesta se vidijo same razvaline več; ali po teh ostankih soditi, bilo je to mesto prav lepo, sedaj šteje samo šest revnih bajt. V tem mestu je bil pokopan sveti Janez Kerstnik; še se neki vidi v neki podzemeljski kapeli njegov sveti grob med grobom svetih prerokov Elizeja in Abdija.

Iz Samarije se mora čez prav visoko goro, in potem še tri milje iti do gradu Ginim, ki je na zadnji meji Samarijanskega. Pri tem gradu je Jezus deset gobovih

očistil. Sedaj je grad razdjan, le še mala vas tu stoji. Od tod se pride čez samarijansko gorovje na veliko planjavo Esdrelom. Tla imajo černo perst in so dokaj rodovitna za vsakoverstno žito; poleti pa je silna suša tako, da so tla vsa razpokana in da je popotvanje po ti planjavi silno težavno. Tukaj teče potok Cison, en oddelek tega potoka teče proti vzhodu v Jordan, drugi pa proti zahodu v veliko morje. Na tem potoku je prerok Elija dal umoriti štiristo lažnjivih prerokov. Pa tudi prerokinja Debora je tukaj sovražnika Izraelcev Sisara v beg zagnala. Konec tega dolzega polja so gore Gelboe, suhe in puste, kakor jih je bil David preklel. Ko se pa prek planjave Ezdrelom tri nemške milje hodi, se pride do galilejskih gor, med katerimi je treba še eno dobro miljo hoditi, da se pride do Nazareta.

3. Premišljuj mestice Nazaret.

To leži na nerodovitni, pusti, skalnati gori in okoli in okoli so same puste gore, tako da ne vidi oko nič prijaznega ali prijetnega na njih. Zemlja je tudi slaba in nerodovitna, in samo nekaj oljk raste tod. V tesnih dolinah je nekaj malo vertov in travnikov, ki dobivajo potrebne moče od dveh studencev, ki izvirata v Nazaretu. To mestice pa tudi nima zdrave sape, zadosti pa gadov, kač in družih merčesov.

Hišica, v kateri je Marija Kristusa spočela, je konec mesta proti Jeruzalemu in je spremenjena v cerkev. Bolj pa je jami podobna, kakor cerkvi. Cerkev ali bolje, cerkvice je samo petnajst čevljev dolga, trinajst široka in deset visoka. Proti solnčnemu vzhodu je lep altar, posvečen oznanjenju Marije Device. Skoraj konec kapele proti jugu stojita dva marmeljnova siva stebra, tri čevlje eden od drugega. En steber se kliče steber Marije Device in stoji tam, kjer je Marija klečala, ko jo je angelj pozdravil. Drugi se kliče angeljev steber in stoji blizu vrat tam, kjer je stal angelj Gabriel. Marijin steber častijo ljudje vseh narodov. Ko so turki videli, da kristjani pri teh dveh stebrih molijo, mislili so si, da utegne biti ondi

velik zaklad zakopan. Tedaj so kopali pod enim stebrom; ko pa niso nič našli, opustili so delo.

4. Premišljuj malo o Lavretanski hišici.

Zraven te svete jame na desni strani proti jugu je druga kapela, angeljeva kapela imenovana, 34 čevljev dolga in deset čevljev široka. Pri vhodu te kapele so kamnite stopnice; od tod naravnost nasproti se gre doli v sveto jamo po šest stopnicah. Ta angeljeva kapela stoji na mestu, kjer je stala hišica, v kateri sta prebivala Marija in Jožef, katero so sveti aposteljni v cerkev spre-menili, kakor se pravi, in dva altarja postavili, enega na čast svetemu Jožefu proti vzhodu, drugega na čast Mariji Devici proti jugu.

Sveta Helena je čez njo dala cerkev sèzidati, katero so pa poznej neverniki razdjali. Ker je pa tudi ta sveta hišica bila v nevarnosti, da ne bi bila razdjana, vzdignili so jo angelji v letu 1291 deveti dan majnika in čez morje 500 nemških milj daleč v Tersat nad Reko prenesli. Ondi je ostala tri leta in pet mesecev, in koj so ljudje od vseh strani jo začeli častiti, in so k nji romali. Ko sta pa dva brata, gospodarja tiste gore, kjer je svetišče stalo, zavoljo darovanega denarja se začela prepirati, vzdignili so angelji v letu 1294 deseti dan decembra sveto hišico zopet s Tersata in jo čez morje na Laško prenesli in postavili sred velikega gozda. Ker so pa roparji v tem gozdu romarje pobijali, bila je Marijina hišica v tretje od angeljev prenešena, in na Pičenskem na zemljo postavljena, ktera zemlja je bila neke bogaboječe gospé, ki se je Lavreta ali Loreta klicala. Od tod pride, da jo še sedaj imenujejo Lavretansko hišico. Ljudje iz vseh krajev romajo tjekaj.

Potem ko so angelji to sveto hišico proč bili odnesli, sèzidali so na nje mestu drugo ravno tako hišico, ki stoji še dan današnji. — Zraven te svete kapele je samostan, v katerem frančiškani prebivajo. Oni varujejo ta sveta mesta in vsak dan po večernih molitvah deržijo pobožno procesijo do teh mest. Ubogi frančiškani pa morajo dosti

terpeti od turkov in arabcev, posebno ker ima to mestice, ki je sedaj le vas, hudobne prebivavce.

En lučaj od tega samostana kažejo še mesto, kjer je stala hiša svetega Jožefa, v kateri je bival z Marijo in z Jezusom, ko je iz Egipta nazaj domu prišel. Od tod malo naprej proti polnočni strani je studenec Marije Device, kjer je Jezus večkrat vodo zajemal in svoji Materi domú nosil. Na zadnjem griči nazaretanske gore je mesto, kjer so hotli Judje Kristusa s sterminem doli pahniti.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus na vseh krajih, od vseh ljudi in v vseh časih! Amen.

O najdobrotljiviši Jezus! ker si, dokler si na zemlji živel, toliko krajev posvetil, očisti in posveti, te prosim, tudi moje serce, da postane tebi prijetno prebivališče. Amen.

Šesti odstavek.

Druga sveta mesta v Galileji.

„Po vseh krajih njegovega gospostva hvali moja duša, Gospoda!“
(Ps. 102, 22.)

1. Romaj v duhu in premišluj Kana v Galileji, Naïm, in Betuljo.

Kana leži v dolini Zabulon na visokem hribu, lepo jo je videti in od daleč jo že popotnik zagleda. Sedaj ni več mesto, ampak le velik terg. Hiša, v kateri je bil Kristus na ženitnini, in ktero je bila sveta Helena dala v cerkev spremeniti, je že davno posuta, pa tudi terg sam je že zginil.

Naïm pomeni prijetno in prijazno. Tukaj je Kristus mertvega mladenča zopet obudil. Leži pa na gori Hermon, nekdanje mesto, je sedaj revna vasica, ki šteje deset hiš.

Dobro miljo od Kane pri polji Dotajm na visoki gori leži mesto Betulja, kjer je prebivala sveta Judita; sedaj je dokaj lepo in vterjeno mesto, in se vidi skoraj po celi Galileji. V gradu stanuje turški paša, kteremu so podložne Nazaret, Kana in vse druge vasi ondi okoli. Iz Betulje se pride do zadnjih Zabulonskih mej, ondi je gora srednje visokosti, vsa z oljkami obraščena, in ji pravijo gora osmerih blagrov, ker je na ti gori Jezus pridigal.

2. Premišljuj galilejsko morje in okoli ležeča mesta in kraje.

Galilejsko morje leži skoraj na sredi galilejske dežele, je lepo, prijazno jezero, tri nemške milje dolgo in eno široko. To jezero ima na svojih bregovih najlepše oljke in palme, granate in pomeranče. Vodo ima sladko, ki se dá dobro piti in rib ima prav obilo. Skoz jezero teče reka Jordan. Nekdaj je bilo veliko lepih mest, gradov, trgov in vasi okoli jezera, namreč: Korozaín, Dalmanuta, Kafarnaum, Magdal, Betsajda in Tiberiada, ki so pa dan današnji večí del razderti.

Tiberiada je bilo nekđaj imenitno mesto, kterega omenja tudi sveti evangelist Janez, in tudi galilejsko morje se je imenovalo od tega mesta Tiberijadino morje. Od tega mesta ni nič ostalo kakor groblja, in pa pet ali šest slabih bajt, v kterih živijo turki.

Eno uro od Tiberijade proti polnoči je stal na bregu jezera grad Magdal, lastina svete Marije Magdalene. Meni se, da se je po tem posestvu Magdalena klicala. Od tega gradú se najde malo sledú več.

Od tod zopet eno uro bolj proti polnoči je stala Betsajda, rojstni kraj svetih bratov in aposteljnóv Petra in Andreja; dan današnji se komaj več pozna, kje je stala.

Kafarnaum je stal konec galilejskega morja, skoraj tam, kjer se Jordan v jezero vliva. Nekdaj veliko mesto, sedaj ga ni več.

Unstran morja je stalo mesto Genezaret, od ktere-
rega se je imenovala dežela Genezaret, pa tudi jezero
Genezaret. Tudi to mesto je popolnoma razdžano.

Ne daleč od tega mesta je gora, kjer je bil Kristus
pet tisoč ljudi s peterimi ječmenovimi kruhi nasitil.

Desetera mesta, od katerih govorijo evangelisti, so
unstran galilejskega morja in so ta le: Korozain, Gamala,
Julija, Gadara, Astarot, Masfa, Jabezgalaad, Ramotgalaad,
Edraj in Abila. *)

Mesto imenovano Filipova Cezareja, kjer je
Kristus ozdravil kervotočno ženo, ni daleč od Libanovega
podnožja. Nekdaj se je mesto klicalo Dan, Herodež Filip
pa je to mesto razširil in mu je dal ime Cezarea
Philippi, rimskemu cesarju na čast. Pri tem mestu je
vprašal Jezus svoje učence, kaj od njega mislijo: tukaj
je obljubil svetemu Petru ključne nebeškega kraljestva.
To mesto je bilo začetek judovske dežele, kakor pravi
večkrat sveto pismo: od Dana do Bersabee, ker je bila
Bersabea na drugem konci dežele, pri začetku egiptovske
puščave.

3. Premišljuj goro Libanon in pa mesti Sidon
in Tir.

Gora Libanon **) je šest in dvajset nemških milj
od Jeruzalema proti polnoči, dokaj visoka ima v okrogu
šest in trideset milj, in okoli sebe imenita mesta: Tipolje,
Damask, Barut, Sidon, Tir in pa Filipovo Cezarejo. Deli
se na dvoje, en del se kliče Libanon, drugi pa Anti-
libanon ima pusto pečevje, je veliko viši od Libana in
ima na svojih najviših verhovih večni sneg. Libanon pa
je prav lep, prijazen, zelen in obraščen, po leti nima
snega. Deset dobrih ur treba hoditi, da se pride na goro,

---

*) Drugi še drugače določujejo teh deset mest. Pa tudi Plinij ni prav
za vseh deset mest vedel.

**) Libanon pomeni bela gora, in se tako kliče ali zavoljo več-
nega snega, ki ga ima na svojih najviših verhih, ali pa zavoljo bel-
kastega svojega pečevja.

kar kaže, da je gora še precej visoka. Na ti gori prebivajo Maroniti, pobožni, dobri katoličani. Oni imajo zvonove in zvonijo vsak dan, kar je v jutrovih deželah kaj posebnega, ker se sicer v celi turški državi ne zvoni. Na ti gori se prideljuje prav dobro vino, žlahtno sadje in žito. Posebnega omenjenja vredni so pa cedri; že Salomon je cedrov les rabil, ko je zidal tempelj v Jeruzalemu.

Cedri so tako silno visoki, močni in debeli, da dva moža težko eno deblo objameta. Od tal je deblo okoli dvanajst komolcev visoko; potem začnejo veje zmirom gori do samega verha. Listje tega drevesa je rožmarinu podobno, samo da je malo bolj dolgo in bolj debelo, sad pa tak, kakor na jelki ali hojki; ko je še mehek in neposuščen, daje od sebe prav močan duh, in iz njega stiskajo dragoceno olje, s katerim merliče mazilijo, da ne strohnejo.

Nekdaj je bilo na ti gori več kakor 120 lepih vasi, in prebivalo je v njih več kakor stotisoč katoliških Maronitov; sedaj je samo še 43 vasi, v katerih se je pred nekimi leti 40.000 duš naštel. Ali število teh ubozih ljudi se bolj in bolj kerči, ker jih turki vedno bolj stiskajo.

Mesto Sidon je na bregu sredozemskega morja, od Jeruzalema 29 milj, ne daleč od Libana proti zahodu. V starih časih je bilo bogato, kupčijsko mesto in prav veliko, kakor se vidi po razvalinah. Sedaj je zopet dovolj lepo sèzidano ter ima lepo lukó. V Sidonu so trgovci od raznih narodov; tudi frančiškani in kapucini so v mestu. Pred vzhodnimi vratmi stoji kapela na mestu, kjer je Kanajka za Kristusom vpila in je bila uslišana.

Eno miljo od Sidona proti Jeruzalemu je mesto Sarepta na griči, kjer je vdova stanovala, kateri je bil prerok Elija pomnožil moko in olje.

Mesto Tír (Tyrus) leži štiri milje od Sidona proti jugu, tudi na bregu morja; sedaj je tako razdjano, da stoji tukaj prav malo hišic, v katerih stanujejo ribči. Nekdaj

je bilo lepo, dobro vterjeno mesto, ki je svoje lastne kralje imelo.

Od Tira je šest dobrih milj do Ptolemajide, ki je bilo v starih časih veliko mesto. Sedaj je tretji del mesta dobro ohranjen, kjer prebivajo turški kadi, mnogo turkov, gerkov, armencev in nekaj francoskih trgovcev.

Molitev.

Hvaljen bodi Jezus Kristus in češčene naj bodo njegove pravične in ostre sodbe sedaj in vekomaj! Amen.

Gospod, nebeški Oče! kako čudne in nezapopadljive so tvoje sodbe? Mi te prosimo po vseh čudežih in delih, ki jih je tvoj ljubi Sin na vseh mestih in koncéh storil: dodeli, da te mi kristjani na vseh mestih in v vseh časih spoštujemo, molimo in tvojo Božjo voljo vselej in povsod spolnujemo po Kristusu Jezusu, Gospodu našem. Amen.

Sedmi odstavek.

Gora Karmel in še druga mesta.

„Dala se ti je slava Libanska, lepota Karmelska in Saronka.“
(Iza. 35, 2.)

1. Romaj v duhu in premišluj goro Karmel.

Od Ptolomajide ste dve nemški milj do imenitne gore Karmel. Ta gora je tik sredozemskega morja, vedno zelena in se prav lepo od daleč vili; zato je podoba svete Kristusove cerkve, ktera se na zemlji vojskuje, v nebesih pa svojih zmag veseli. Na ti gori je nekda prebival sveti prerok Elija, in je tukaj duhoven red vstanovil; še se vidijo v terdo skalo globoko vsekane stanice ali cele, v katerih so njegovi učenci prebivali. Na ti gori mu je Bog skrivnost prihodnje Matere Božje razodel; zato je nji na čast cerkev sèzidal, ki se še dan današnji vidi. Podobna je pa bolj jami, kakor cerkvi, ker je v skalo vsekana, in ima podobo križa, pravijo ji jama

preroka Elija; turki so iz nje naredili mošejo in prižigajo v nji veliko lamp; vendar pa je kristjanom dovoljeno, noter iti. Na ti gori stanuje več karmelitov, kateri opravljajo službo Božjo. Jedi in pijače jim ne zmanjkuje, vodo pa si morejo v mehkih gor znašati. Na mestu, kjer je prerok Elija lažnjive Baalove preroke osramotil, je dala sveta Helena lepo cerkev sèzidati, katero so poznej turki razderli. V novejših časih so kristjani novo cerkev in samostan sèzidali, kjer Božjo službo karmeliti opravljajo.

2. Premišljuj Palestinsko Cesarejo.

Še drugo mesto se je Cesareja klicalo v sveti deželi, ležeče na morskem bregu, pravili so mu Palestinska Cesareja (Caesarea Palestinae), zato da se je ločila od Filipove Cesareje. Peprej se je klicalo Stratonov stolp (turris Stratonis); Herodež pa je mesto razširil in olepšal in Cesarju na čast mu je dal ime Cesareja. V tem mestu je prebival stotnik Kornelij, ki je bil od svetega Petra kerščen; tukaj je bil sveti Pavel dve leti vjet ter je bil od tod v Rim poslan. Tukaj so navadno stanovali rimski deželni oblastniki; bilo je namreč dokaj prijazno mesto, od Herodeža prav krasno olepšano. Napravil je bil tudi dokaj lepo zavetje za barke. Od tega velikega in prelepega mesta, osem milj ležečega od Jeruzalema, ne ostaje dan današnji nič družega, kakor žalostne razvaline in pa kakih pet revnih bajt.

3. Premišljuj mesto Jope, ki se sedaj Jafa kliče.

To mesto je na bregu sredozemskega morja, šestnajst ur od Jeruzalema in je prav za prav morska luka za barke, ki so v sveto deželo namenjene. Jope stoji na lepem, prijaznem hribu in ima na vzhodni strani prav lepo, ravno in rodovitno polje. Ta kraj varuje grad, ki stoji visoko, pa je silno star in že močno razdert. Turki imajo par majhnih topov na gradu. Pod gradom doli do morja je veliko hiš in štacun, kjer se vsakoverstne reči kupujejo in prodajajo. Mesto samo na sebi je zadosti poderto; nekdanj je bilo veliko lepše in bolj vterjeno.

V tem mestu je prerok Jona v barko stopil, da bi bil pobegnil. Sveti Peter je tudi nekaj časa tukaj stanoval pri nekem strojarji. Iz te hiše so poznej naredili cerkev, ktera se, akoravno zelo poderta, še dan današnji zraven morja pod neko skalo vidi.

4. Premišljuj mesto Rama ali Ramata ali pa Arimateja.

Ramataim Sofim je bilo rojstno mestno preroka Samuela. Pravijo, da je ravno tisto mesto, kakor Arimateja, domovina Jožefa iz Arimateje. Leži pa v lepem, ravnem, širokem in rodovitnem kraju. Nekdaj je bilo prav veliko mesto, kar se iz razvalin spozna; sedaj je le terg, kjer stanujejo turki, arabei in gerki, kakor tudi nekaj francoskih kupcev in katoliških Maronitov. Frančiškani imajo ondi tudi samostan, v katerem sprejemljajo potujoče kristjane. Kakor hitro romarji v ta kraj pridejo, morajo pokazati svoje potne liste in povedati, ali imajo toliko, da zamorejo sveto mesto in svete kraje obiskati.

5. Premišljuj pot iz Rame do Jeruzalema.

Od Rame je pet dobrih milj do Jeruzalema, s konjem se jezdari deset ur. Med potjo na levo roko je Lida, nekdanje mesto, sedaj je revna vas. Tukaj je sveti Peter ozdravil Eneja, ki je bil osem let bolan; pravijo tudi, da je bil sveti Juri tukaj mučen. Njemu na čast je dal cesar Justinijan tukaj sèzidati prav lepo cerkev, ki je pa sedaj razderta. Gerki imajo tukaj nekaj svojih duhovnov, da opravljajo službo Božjo; tukajšnji turki pa obdelujejo polje.

Ko se pride iz Rame tri dobre milje do planjave, vidi se star, skoraj razdrt grad na visokem hribu, pravijo mu grad desnega razbojnika Dizma, ker se pripoveduje, da je ta razbojnik s svojimi tovarši tukaj stanoval in popotnike napadal, plenil in moril.

Ne daleč od tod na levo je stalo mesto Modin, kjer so bili pokopani Matatija in njegovi sinovi Makabeji. To mesto je za en streljaj od poti na gorici, sedaj v raz-

valinah; ena sama cerkev še stoji, iz ktere so turki morajo naredili.

Od tega mesta je ena dobra milja hodá, čez same kamnate gore, dokler se ne pride do cerkve preroka Jeremija, ktero so pa turki v hlev za ovce in koze spremenili. Od cerkve svetega Jeremija se pride v dokaj globoko in tesno terebintsko dolino, kjer je David velikana Golijata ubil. Sredi te doline teče majhen potok, kjer je David pet kamnov vzel.

Ko se iz te doline pride zopet verh gore, eno četert od svetega mesta, zagleda se Jeruzalem pred sabo; tukaj romarji navadno stopajo s konja, padajo na svoja kolena, poljubujejo zemljo in hvalijo Boga, da jim je dal to milost, da vidijo sveto mesto, v katerem je On zavoljo našega zveličanja terpel in umerl. Po opravljeni molitvi se romarji zopet vsedejo na konje in jezdiyo naprej, da pridejo blizo Jeruzalema; takoj pa pošljejo tolmača v frančiškanski samostan, da napové o. gvardijanu njih prihod. Gvardijan pošlje dva frančiškana naproti, ktera jih do samostana sprejemata.

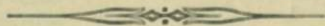
V samostanu romarjem umijejo noge. O. gvardijan namreč, oblečen v svoja cerkvena oblačila, umiva romarjem nogé, in pelje potem, prepevaje „Te Deum laudamus“ s procesijo romarje, ki nosijo goreče sveče v roki, skoz samostan v cerkev, kjer se posebne molitve opravijo. V tem samostanu ostajajo romarji, dobivajo svojo postrežbo; vsak dan jih pelje eden, ali tudi dva frančiškana na sveta mesta. Pri poslovljenji podari vsak romar, kar hoče in kar premore, frančiškanom, kateri mu za dar serčno hvalo dajo. Frančiškani namreč nimajo ničesar, kakor le, kar jim dajo romarji, ali kar se jim iz Evrope pošilja.

Sklep duhovnega romanja ali molitev od svetih mest.

Hvaljen bodi Jezus Kristus na vseh svetih mestih!
Amen.

O najdobrotljiviši Jezus! Zopet pridem v duhu v mesto Jeruzalem, da obiščem in počastim sveta mesta, kjer si za nas toliko terpel. Poljubujem jih v duhu in častim, pokleknem pred tvoje sveto obličje, in prosim pohlevno: O Jagnje Božje, katero grehe sveta odjemlješ, oh! odvzemi tudi moje grehe in hudobije. Jaz te prosim po vseh delih in skrivnostih, kar si jih v obljubljeni deželi za naše zveličanje storil, usmili se mene in dodeli, da bo tvoje sveto življenje zadostenje za moje pregrehe! Tvoje vezi naj bodo moja odveza, tvoje zasramovanje moja čast, tvoje rane moje zdravilo, tvoje terpljenje moje plačilo, tvoje zasluge moje odkupilo, tvoja bitka smert spravna daritev za moje grehe, tvoje vstajenje moje opravičenje, tvoj vnebohod moja tolažba in moje upanje in tvoj križ ključ, s katerim si odprem nebeški raj. Amen.

O pobožnosti Jezus Kristus v trdnj v
moj denar, da običaj in postavit svoje mo-
je in me tako terpe. Postavim jih v trdnj
moj, poklonim pred tvoje sveto obličje, in prosim po-
moj: O hagijsko Božje, katero greho sveta objemlje
si odvzame tudi moje grehe in hudičij: tak se prosim
o woli deliti in skrivnostih, kar si jih v objemljeni
ostali za našo zveličanje storil, namili se mano in hodi
v bo tvoje sveto življenje zadošče za moje pregreše
tvoje veki naj bodo moje odvose, tvoje zasmehovanje
moje časti, tvoje rane moje zadržilo, tvoje terpljenje
moje plašilo, tvoje zasluge moje odkupilo, tvoje brite
moje sprijazne daritev za moje grehe, tvoje vstajenje moje
pričevanje, tvoj vnebohod moje tolažbe in moje upanje
v tvoj čini ljube, v kterim si odprl nebeški raj. Amen.

Kazalo.

Stran

Obseg družnega dela.	
Drugi del	
Od britkega terpljenja našega Gosпода Jezusa Kristusa	3

Pervo poglavje.

Koliko preganjanja je Kristus prestal.	
Pervi odstavek Branje in premišljevanje Kristusovega terpljenja je dokaj koristno	3
Drugi odstavek. Kristus terpi preganjanje, zaničevanje in krivice	8
Tretji odstavek. Kaj je Kristus v svojem serci terpel in čutil, ko je bil preganjan	13
Četrti odstavek Od Marijine žalosti zavoljo Kristusovega preganjanja	16
Peti odstavek. Preganjavci se dvakrat posvetvajo zoper Kristusa	21
Šesti odstavek Kristusov slovesni vhod v Jeruzalem	28
Sedmi odstavek Kaj je Jezus še na cvetno nedeljo, potem v ponedeljek in v torek delal	37
Osmi odstavek Kristus v sredo svojim sovražnikom prodan	44

Drugo poglavje.

Kristusovo pripravlanje k terpljenju.	
Pervi odstavek Kristus je zopet svoji Materi svoje terpljenje razodel	50
Drugi odstavek Kako je Jezus od svoje Matere slovo jemal	56
Tretji odstavek Kako je Kristus velikonočno jagnje jedel	63
Četrti odstavek Kristus umiva noge svojim učencem	69
Peti odstavek Kristus postavi zakrament svetega Rešnjega telesa	75

Stran.

Šesti odstavek Kristus in njegov izdajavec	80

Tretje poglavje.

Od Kristusove žalosti in britkosti na oljski gori	
Pervi odstavek Kristus gre s svojimi učenci v vert, in začenja biti žalosten	86
Drugi odstavek. Zakaj je bil Kristus žalosten	91
Tretji odstavek Kristus moli na oljski gori prvič	96
Četrti odstavek Kristus moli na oljski gori vdrugič	100
Peti odstavek Kristus moli vtretjič, in kervavi pot poti	104

Četerto poglavje.

Kristusa vjamejo in peljejo pred Ana in Kajfeža.	
Pervi odstavek Kristus je izdan	110
Drugi odstavek Kristusa vjamejo	115
Tretji odstavek. Učenci zapustijo Kristusa	119
Četrti odstavek Kristusa peljejo k velikemu duhovniku Anu	122
Peti odstavek Veliki duhoven Ana izprašuje Kristusa	127
Šesti odstavek. Kristusa peljejo k velikemu duhovniku Kajfežu	131
Sedmi odstavek. Kristus od Kajfeža psovan in na smert obsojen	137
Osmi odstavek. Kristus v Kajfeževi hiši zasramovan	141
Deveti odstavek Kristus v Kajfeževi hiši še na dalje zasramovan	145

Peto poglavje.

Kristusovo sočutje z Marijo in z učenci.	
Pervi odstavek. Marijina serčna žalost zavoljo tega, kar je Kristus	

na oljski gori prestal, in zavoljo njegovega vjetja	150
Drugi odstavek. Kristusovo žalovanje zavoljo Petrovega zatajenja, in zavoljo Judeževega obupanja	155

Sesto poglavje.

Kristus k posvetni pravici peljan.

Pervi odstavek. Kristus peljan k deželnemu oblastniku Pilatu	163
Drugi odstavek. Kristus pred Pilatom tožen	171
Tretji odstavek. Kristus od Herodeža zasmehovan in zaničevan	175
Četrti odstavek. Kristusa peljejo nazaj k Pilatu	182
Peti odstavek. Kristus razbojniku Barabu zapostavljen	189

Sedmo poglavje.

Kristus bičan.

Pervi odstavek. Kristus pred bičanjem do nazega slečen, in k stebru privezan	195
Drugi odstavek. Kristus bičan	200
Tretji odstavek. Še nekatere okolnosti in razjasnila od Kristusovega bičanja	206

Osmo poglavje.

Kristusovo kronanje in predstavljenje.

Pervi odstavek. Kristus z rupečim plaščem ogernjen	210
Drugi odstavek. Kristus s ternjem kronan	214
Tretji odstavek. Kronani Jezus zaničevan	218
Četrti odstavek. Pilat kaže ljudstvu Kristusa	223
Peti odstavek. Serēna žalost Marije Device, ko je Pilat Kristusa ljudstvu kazal	228

Deveto poglavje.

Kristus v smert obsojen.

Pervi odstavek. Kristusovi sovražniki terjajo vedno njegovo smert na križi	231
Drugi odstavek. Jezus v smert na križi obsojen	237
Tretji odstavek. Kristusu naložijo težki križ na rame	241

Četrti odstavek. Kako je Kristus svoj križ nosil	245
Peti odstavek. Jezus pade prvič, in drugič s križem	251
Šesti odstavek. Jezus pade tretjič s križem	258
Sedmi odstavek. Jezus pade s križem četrtič, petič, šestič in sedmič	264

Deseto poglavje.

Jezus Kristus križan.

Pervi odstavek. Kaj je Kristus pred križanjem terpel	271
Drugi odstavek. Kristus pred križanjem slečen	275
Tretji odstavek. Kaj je Kristus terpel, ko se mu roke z žebli na križ pribivali	279
Četrti odstavek. Od pribijanja svetih nog Kristusovih	284
Peti odstavek. Kaj je Kristus terpel, ko je bil križ po konci vzdignjen	290
Šesti odstavek. Od Marijine žalosti pri Kristusovem križanju	295
Sedmi odstavek. Od Marijine žalosti pri Kristusovem križi	300

Enajsto poglavje.

Poslednje besede Kristusove na križi, in njegova smert.

Pervi odstavek. Od prve besede na križi	304
Drugi odstavek. Od druge Jezusove besede na križi	310
Tretji odstavek. Od tretje Jezusove besede na križi	314
Četrti odstavek. Solnce, luna, in druge stvari žalujejo nad Kristusovim križanjem	320
Peti odstavek. Kaj je terpela Marija v temi in po temi, in pri četrti Jezusovi besedi na križi	328
Šesti odstavek. Od Jezusove zapuščenosti, in od njegove četrte besede na križi	331
Sedmi odstavek. Od pete Jezusove besede na križi	338
Osmi odstavek. Od šeste Jezusove besede na križi	343
Deveti odstavek. Od sedme, ali poslednje Jezusove besede na križi	347

Deseti odstavek. Od Marijine žalosti pri treh poslednjih Jezusovih besedah na križi	350
Enajsti odstavek. Kaj je Kristus v svoji smrti na duši in na telesu terpel	353
Dvanajsti odstavek. Kako je Kristus umrl	357
Trinajsti odstavek. Od Marijine žalosti pri svojem umirajočem Sinu	361
Štirinajsti odstavek. Vse stvari žaljujejo pri Kristusovi smrti	364
Petnajsti odstavek. Sveta Jezusova stran prebodena	372
Šestnajsti odstavek. Od skrivnosti in češčenja rane svete Jezusove strani	376

Dvanajsto poglavje.

Kristusov pogreb, in češčenje njegovega britkega terpljenja	
Pervi odstavek. Kako je bil Kristus s križa snet	379
Drugi odstavek. Kako so nad Kristusovim truplom žalovali	384
Tretji odstavek. Kako je bilo mrtvo Jezusovo telo omito, maziljeno in zavito	389
Četerti odstavek. Kako je bil Jezus pokopan	394
Peti odstavek. Kako je Marija od groba šla na goro Kalvarijo, in s Kalvarije na goro Sion	401
Šesti odstavek. Kaj je Marija delala veliko saboto	405
Sedmi odstavek. Kaj se je še po Kristusovem terpljenju posebnega zgodilo	410
Osmi odstavek. Kako si imamo Jezusovo britko terpljenje v svoj prid obrniti	415

Trinajsto poglavje.

Od častitljivega Kristusovega vstajenja	
Pervi odstavek. Kako je šel Kristus doli v predpeklo	423
Drugi odstavek. Sveta velika noč, in velikonočni praznik	427
Tretji odstavek. Od častitljivega Kristusovega vstajenja posebej	431

Štirinajsto poglavje.

Kristus se prikazuje, in razodeva svoje vstajenje, svojo čast in slavo	
Pervi odstavek. Kristus se prikaže svoji Materi	437
Drugi odstavek. Kristusovo vstajenje oznanjujejo angelji	441
Tretji odstavek. Kristus se prikaže Mariji Magdaleni	449
Četerti odstavek. Kristus se prikaže pobožnim ženam in spokornemu Petru	454
Peti odstavek. Kristus se prikaže dvema, ki gresta v Emavs	458
Šesti odstavek. Kristus se prikaže zbranim učencem brez Tomaža	464
Sedmi odstavek. Kristus se prikaže svojim učencem v pričo Tomaža	470
Osmi odstavek. Kristus se prikaže sedmerim učencem pri Galilejskem morju, in izroči svetemu Petru svoje ovčice	475
Deveti odstavek. Kristus se prikaže svojim učencem v Galileji	478
Deseti odstavek. Kaj je Kristus do svojega vnebohoda na zemlji delal	484

Petnajsto poglavje.

Častitljivi vnebohod Kristusov	
Pervi odstavek. Od praznika in skrivnosti Kristusovega vnebohoda	487
Drugi odstavek. Kako je Kristus pred svojim vnebohodom slovo jemal	491
Tretji odstavek. Kako je Kristus v nebesa šel	497
Četerti odstavek. Kako je bil Kristus vnebesih sprejet in kronan	503

Šestnajsto poglavje.

Kristus oslavljen po poslanji svetega Duha	
Pervi odstavek. Od želje po sv. Duhu	507
Drugi odstavek. Od priprave kako naj prejemo svetega Duha	512
Tretji odstavek. Potreba in korist molitve	519
Četerti odstavek. Od svetih binokosti in od češčenja svetega Duha	525
Peti odstavek. Sveti Duh poslan od Boga Očeta in Sina	528

	Stran
Šesti odstavek. Od delovanja, dari in gnad svetega Duha . . .	533

Sedemnajsto poglavje.

Kristusova slava se prikaže v spoznanji in razlaganji presvete Trojice.	
Pervi odstavek. Aposteljni učijo skrivnost presvete Trojice . . .	540
Drugi odstavek. Od neskončnih popolnosti Božjih	545

Osemnajsto poglavje.

Kristusova slava se kaže v zakramentu presvetega Rešnjega telesa.	
Pervi odstavek. Od praznika svetega Rešnjega telesa	553
Drugi odstavek. Presveto Rešnje telo treba z največo ponižnostjo prejemati	558
Tretji odstavek. Zakrament svetega Rešnjega telesa treba prejemati z gorečo ljubeznijo in željo.	566
Četrti odstavek. Sveto obhajilo množi v nas gnado Božjo. . .	571

Devetnajsto poglavje.

Kristusova slava se kaže v sveti maši, daritvi nove zaveze.	
Pervi odstavek. Pri sveti maši se daruje Jezus Kristus v dopadljivo daritev do konca sveta svojemu nebeškemu Očetu	577
Drugi odstavek. Sveto mašo po božno slišati je koristno in lahko.	583
Tretji odstavek. Za kaj se zamore, in se ina dajati za svete maše	588

Dvajseto poglavje.

Kristus poslanjen v svoji Materi Mariji Devici.	
Pervi odstavek. Marijino življenje po Kristusovem vnebohodu . . .	595
Drugi odstavek. Marija spreoberne več nevernih, ter uči in tolaži verne	598
Tretji odstavek. Kako želi Marija umreti	603
Četrti odstavek. Smertna Marijina bolezen.	606
Peti odstavek. Marijina smert in njeni pogreb.	609
Šesti odstavek. Marija z dušo in s telesom v nebo vzeta	615

	Stran.
Sedmi odstavek. Marija v nebesih kronana	621

Eno in dvajseto poglavje.

Kristusova slava se kaže v njegovih serčnih spoznovalcih in mučencih.	
Pervi odstavek. Sveti Štefan in drugi verni terpijo preganjanje zavoljo Kristusa	627
Drugi odstavek. Sveti Jakob starši je zavoljo Kristusa umorjen; aposteljni se razidejo po celem svetu	633
Tretji odstavek. Sveti Pavel od Judov vedno preganjan, in na zadnje od cesarja mučen	638
Četrti odstavek. Sveti Jakob mlajši	643
Peti odstavek. Sveti Janez evangelist	645

Dva in dvajseto poglavje.

Kristus slaven v svojih svetnikih.	
Pervi odstavek. Prilika od dobrega pastirja	650
Drugi odstavek. Kristus slaven v sveti spokornici Mariji Magdaleni.	656
Tretji odstavek. Sveta Marija Magdalena v puščavi	661
Četrti odstavek. Smert svete Marije Magdalene	666
Peti odstavek. Sveta Marta	670

Tri in dvajseto poglavje.

Kristusova milost in slava se kaže v njegovem svetem križi.	
Pervi odstavek. Najdenje svetega križa	673
Drugi odstavek. Povišanje svetega križa	677

Štiri in dvajseto poglavje.

Kristusova slava se kaže v strašnih sodbah in kaznih Judov in njegovih preganjavcev.	
Pervi odstavek. Stiske in terpenja Judovskega ljudstva	679
Drugi odstavek. Obleganje mesta Jeruzalema	687
Tretji odstavek. Razdjanje mesta Jeruzalema	695
Četrti odstavek. Jeruzalem po razdjanji	702

Pet in dvajseto poglavje.

Duhovno romanje, ali Kristusova slava
na svetih mestih

Pervi odstavek. Sveta mesta v
Jeruzalemu 709

Drugi odstavek. Sveta mesta zunan
Jeruzalema 716

Tretji odstavek. Betfage, Betanija
in Jeriho 722

Četrti odstavek. Mesto Betlehem 725

Peti odstavek. Hebron in Nazaret. 730

Šesti odstavek. Gora Karmel, in
še druga mesta 739

Kazalo nedelj

in premičnih praznikov, katero pové, kaj se ima vsako nedeljo in praznik brati,
premišljevati in moliti.*)

1. nedeljo v adventu se lahko bere in premišluje od Kristusovega prihoda I. 13, 1. od svetega adventnega časa 13, 3. ali od Kristusovega prihoda k sodbi. Pr. 2, 6.
2. nedeljo v adventu: od življenja sv. Janeza Kerstnika I. 21, 6. spričevanje nebeskega Očeta od Kristusa. I. 25, 2. ali pa tudi od Kristusovega prihoda na daleč I. 13, 2.
3. nedeljo v adventu: spričevanje svetega Janeza I. 25, 1.
4. nedeljo v adventu: od Kristusovih čudežev, nauka itd. I. 26, 4.
- V nedeljo po Božičnem prazniku: od otročjih let Kristusovih I. 16, 7.
- V nedeljo po novem letu: Kristusovo uboštvo in vernitev iz Egipta. I. 22, 1.
1. nedeljo po svetih 3 kraljih: Jezus zgubljen I. 23, 1. Marija išče Jezusa. I. 23, 2. ga najde v templju I. 23, 3.
2. nedeljo po svetih 3 kraljih: sveto sladko ime Jezus. I. 17, 3.
3. nedeljo po svetih 3 kraljih: ponižnost pred svetim obhajilom II. 18, 2. od sodbe. Pr. 2, 9.
4. nedeljo po svetih 3 kraljih: od molitve v britkostih II. 10, 6.
5. nedeljo po svetih 3 kraljih: od pekla. Pr. 3, 1. in 4.
6. nedeljo po svetih 3 kraljih: od gnade Božje II. 11, 1. od nebes. Pr. 4, 1.
- Nedeljo Septuagesimo: od vstvarjenja človeka, I. 4, 1.
- Nedeljo Seksagesimo: Kristus preganjan II. 1, 2.
- Nedeljo Kvinkagesimo: začni brati Kristusovo terpljenje II. 1, 5. ali pa, Kristus pred Kajfežem. II. 4, 8.
- Pepelnico sredo: od Kristusovega posta I. 25, 3. ali pa od vina z miro pomešanega, II. 10, 1.
1. nedeljo v postu: Kristus skušan I. 25, 4.
2. nedeljo v postu: Kristusovo spremenjenje I. 26, 7.
3. nedeljo v postu: Kristus zasramovan II. 4, 8. od peklenskih duhov. Pr. 3, 9. ali od svete spovedi. II. 14, 6.
4. nedeljo v postu: Od vsega mogočnosti Božje II. 17, 2. Kristus pred Herodežem. II. 8, 1.
5. nedeljo v postu: Kristus zaničevan. II. 1, 2. bičan II. 7, 1. kronan II. 8, 1.
- Praznik sedem žalosti Matere Božje: Marijino sočutje. I. 17, 5. II. 1, 4. in 5, 1. in 7, ali 10, 6. ali 10, 7.

*) Opomba. Rimski številki pomeni, v katerem delu je premišljevanje iskati; arabska številka prva pomeni poglavje, druga pa odstavek Pr. pa pomeni priklado prvega dela. Postavim: Vernitev iz Egipta I. 22, 1. najdeš v prvem delu, 22. poglavju, v prvem odstavku.

- Cvetno nedeljo: Kristusov slovesen vhod II. 1, 6. Kristus nosi križ. II. 9, 4.
- Veliki četrtek: poslednja večerja II. 2, 5.
- Veliki petek. Kristus križan. II. 9, 1. umerje II. 11, 1.
- Veliko saboto: Marijina žalost II. 11, 10. Kristus v predpeklju II. 13, 1. 2. 3. Marija na veliko saboto. II. 12, 6.
- Velikonoči: Kristusovo vstajenje II. 13, 3 in 4.
- Velikonočni ponedeljek: Od dveh učencev, ki gresta v Emavs. II. 14, 5.
- Velikonočni torek: Kristus se prikaže učencem II. 14, 6.
1. nedeljo po veliki noči: Neverni Tomaž. II. 14, 7.
  2. nedeljo po veliki noči: Kristus se prikaže na gori v Galileji. II. 14. 9. Dobri pastir II. 22, 1.
  3. nedeljo po veliki noči: Hrepenenje po svetem Duhu II. 16, 1.
  4. nedeljo po veliki noči: Priprava k prejetju svetega Duha. II. 16, 2.
  5. nedeljo po veliki noči: Od molitve. II. 16, 3.
- Križev teden: od molitve II. 16, 3.
- Dan pred vnebohodom: kaj je delal Kristus pred svojim vnebohodom. II. 14, 10.
- Kristusov vnebohod. II. 15, 3.
6. nedeljo po veliki noči: Kristus v nebesih kronan. II. 15, 4. od svetega Duha. II. 16, 2
- O Binkošti: od poslanja svetega Duha, II. 16, 4.
- Binkoštni pondeljek: II. 16, 5.
- Binkoštni torek. II. 16, 61.
1. nedeljo po binkošti: Sveta Trojica I. 1, 1. in II. 17, 1. in 2.
- Praznik sv. Rešnjega telesa: II. 2, 5. in 18, 1.
2. nedeljo po binkošti: od svetega obhajila II. 18, 2.
- Petek po 2. ned. po bink. praznik srca Jezusovega: II. 2, in 4, 1.
3. nedeljo po binkošti: dobri pastir, II. 22, 1. Magdalena se spreoberne I. 26, 6.
  4. nedeljo po binkošti: Noe, in potop. I. 5, 1.
  5. nedeljo po binkošti: Zoper sovraštvo in jezo. II. 1, 2 od pekla. Pr. 3, 1.
  6. nedeljo po binkošti: Od Mojzesa, in rešenja iz egiptovske sužnosti. I. 6, 1. od kruha iz nebes I. 6, 2 od peklenke lakote. Pr. 3, 6
  7. nedeljo po binkošti: od peklenkega ognja. Pr. 3, 3. in od peklenkih duhov. Pr. 3, 9.
  8. nedeljo po binkošti: II. 1, 5.
  9. nedeljo po binkošti: od posebne sodbe. Pr. 1, 4.
  10. nedeljo po binkošti: od ponižnosti I. 24, 1. od peklenkih červov. Pr. 3, 8.
  11. nedeljo po binkošti: od Jozva, I. 6. 4. od pekla. Pr. 3, 5.
  12. nedeljo po binkošti: od rane desne strani II. 11, 15. Kristus s križa snet. II. 12, 1.
  13. nedeljo po binkošti: od nehvaležnosti. II. 4, 3.
  14. nedeljo po binkošti: zakaj se bo Božji sodnik jezil. Pr. 2, 8.
  15. nedeljo po binkošti: od tretje besede II. 11, 3 od smerti. Pr. 1, 1.
  16. nedeljo po binkošti: od peklenkih muk. Pr. 3, 2.
  17. nedeljo po binkošti: Kristus Davidov in Božji Sin, I. 1, 2 in 7, 1.
  18. nedeljo po binkošti: oterpanje srca II. 3, 4. od šeste besede II. 11, 8.
  19. nedeljo po binkošti: od pete besede II. 11, 7. kako so bili Judje tepeni II. 24, 1. Malo se jih zveliča. Pr. 4, 4
  20. nedeljo po binkošti: od srečne smerti. Pr. 1, 2 3.
  21. nedeljo po binkošti: sodba hudobnih. Pr. 2, 10. večne muke. Pr. 3, 10.
  22. nedeljo po binkošti: od Kristusovega nauka in resnice. I. 26, 4. od pismarjev I. 26, 1 in II. 3, 3.
  23. nedeljo po binkošti: Pogin Sodome I. 5, 3. Kristus bičan. II. 7, 2.
  24. nedeljo po binkošti: od poslednje sodbe. Pr. 2, 1. 2. 3. itd.

Kazalo praznikov,

za vse nepremične praznike, kakor tudi za vse sabote in nedelje vsakega mesca.

Januar.

- O nedeljah: od Jezusovih mladih let, I. 17, 1. 18, 4. 21, 1. 23, 1. — O sabotah: od Marije I. 9, 1. 10, 1. 10, 3. 11, 1. 14, 3. 16, 7.
1. jan. od Kristusovega obrezovanja in imena I. 17, 2. in 3.
5. jan. od Kristusove vernitve iz Egipta. I. 22, 1. 2. ali od poklica svetih treh kraljev I. 18, 2.
6. jan. Kristus češčen. I. 18, 3. in tudi 18, 1.
13. jan. Kristusov kerst. I. 25, 1.
18. jan. sv. Petra stol II. 14, 8.
20. jan. praznik sv. Sebastjana. Pr. 3, 6.
23. jan. Marijina poroka, I. 12, 2.
24. jan. Spreobrn. sv. Pavla. II. 21, 1. in 3.

Februar.

- O nedeljah: Jezusov beg v Egipt. I. 21, 1.
1. febr. kako bo Kristus svetnike sodil. Pr. 2, 9.
2. Marijino očiščenje I. 20, 1. Kristusovo darovanje. I. 20, 2.
5. Sv. Agata od peklenskega ognja. Pr. 3, 3.
24. febr. Sv. Matija, od ponižnosti. II. 18, 2. od Judeža, II. 4, 1. Kristus želi vse zveličati. Pr. 4, 7.

Marc.

- O nedeljah: od Kristusovega terpljenja II. 1, 1. itd.
- O petkih: Serčna žalost Kristusova II. 1, 3. 5, 2 in daleč.
- O sabotah: Od Marijinega terpljenja. II. 5, 1. 8, 5. 10, 6.
18. marc. Sv. Gabriel I. 13, 4.
19. marc. Sv. Jožef I. 12, 1. 2. in 3.
20. marc. Sv. Joakim I. 8, 2.
21. marc. Sv. Benedikt. I. 17, 4. 24, 2. itd.
25. marc. Marijino oznanjenje I. 13, 4. 15, 1.

April

- O nedeljah: od Kristusove slave, in njegovega vstajenja. II. 13, 4.
- O petkih: od častljivih ran. II. 14, 7.
- O sabotah: II. 14, 1.
23. apr. Sv. Juri: od Božje milosti. II. 16, 6.

25. apr. Sv. Marka: od molitve. II. 16, 3.
30. apr. Sv. Katarina Sienska. I. 12, 3.

Maj.

- O nedeljah: od Kristusovega vnebohoda II. 15, 1. itd.
- O petkih: hrepenenje po svetem Duhu. II. 16, 1.
- O sabotah: Marijino življenje po Kristusovem nebohodu II. 20, 1.
1. maj. od sv. Jakoba mlajšega. II. 21, 4.
3. maj. najdenje sv. križa. II. 23, 1. kako se bo križ pri sodbi prikazal. Pr. 2, 5.

Juni.

- O sabotah: Marijina žalost. II. 1, 4. 5, 1.
- O petkih: od svete maše. II. 19, 1.
- O nedeljah: od smerti. Pr. 1, 1. od svetega Rešnjega telesa II. 12, 3. in 4.
6. jun. Sv. Norbert: od sv. obhajila II. 18, 1.
13. jun. Sv. Anton Pad. II. 2, 5.
24. jun. Sv. Janez Kerstnik. I. 14, 3.
29. jun. Sv. Peter in sv. Pavel. II. 21, 3.

Juli.

- O nedeljah: od pekla. Pr. 3, 1. itd.
- O sabotah: od Kristusove žeje II. 11, 7. ali od Marijinega sočutja II. 10, 6.
2. Obiskovanje Marije Device I. 14, 1. in 2.
4. jul. Sv. Urh II. 12, 7.
22. jul. Sv. Marija Magdalena: njeno spreobrnjenje. I. 26, 6. Kristus se ji prikaže II. 14, 3. njeno življenje II. 22, 2. pokora in smert. II. 22, 3.
25. jul. Sv. Jakob starši II. 21, 2.
26. jul. Sv. Ane rojstvo. I. 8, 2. zakon I. 8, 2.
29. jul. Sv. Marta II. 22, 5.
31. jul. Sv. Ignacij. II. 16, 6.

Avgust.

- O nedeljah: od češčenja Marije Device. I. 20, 3. njeno življenje I. 21, 4.
- O petkih: I. 19, 1.
- O sabotah: II. 20, 2.
10. avg. Sv. Lorenc: od peklenskega ognja. Pr. 3, 3.
14. avg. II. 20, 3.
15. avg. Vnebovzetje M. D. II. 20, 6.

24. avg. Sv. Jernej. II. 20, 2.
 29. avg. Odsek. glav sv. Jan. kerst. I. 26, 5.

September.

- O nedeljah: od angeljev varhov I. 3, 1.
 O petkih: Hrepenenje po Kristusovem prihodu. I. 13, 1.
 O sobotah: od Marijinega rojstva I. 10, 1. in otročjih let. I. 10, 4
 8. sept. Marijino rojstvo. I. 10, 1. ime I. 10, 3.
 14. sept. Povišanje sv. križa. II. 23, 2.
 29. sept. Sv. Mihael. I. 3, 1.

Oktober.

- O nedeljah: Sodba. Pr. 2, 6.
 O sobotah: Žalost M. D. I. 16, 2.
 4. okt. Sv. Francišk: hoja za Kristusom. Pr. 2, 9. od Kristusovih ran II. 11, 15.
 15. okt. Sv. Terezija II. 11, 16.
 28. okt. Sv. Simon in sv. Tadej. II. 1, 2, 6, 4.

November.

- O nedeljah: od nebes. I. 2, 5.
 O petkih: vnebohod vseh svetnikov. Pr. 4, 1.
 O sobotah: Marija nebes kraljica I. 13, 2.
 1. nov. Vsi svetniki: Od nebes I. 2, 5. od nebeskega veselja. Pr. 4, 1.
 2. nov. vse verne duše: od svete maše II. 19 1. in 3.
 11. nov. Sv. Martin: ed vere. I. 1, 1.

21. nov. Marijino darovanje. I. 11, 1. 2. in 3.

30. nov. Sv. Andrej. Pr. 4, 2.

December.

- O nedeljah: Kristusov prihod I. 13, 1. rojstvo I. 16, 1.
 O sobotah: Marijine želje po Jezusovem rojstvu I. 15, 3.
 3. dec. Sv. Francišk Ksav. I. 26, 8. Pr. 1 3.
 4. Sv. Barbara. od sv. obhajila II. 18, 3.
 6. dec. Sv. Miklavž od Božje gnade II. 16, 6. od posebne sodbe. Pr. 1 4.
 7. dec. izvoljenje Marije Device. I. 9, 3, 4.
 8. dec. Čisto spočetje M. D. I. 9, 3. in 4.
 21. dec. Sv. Tomaž. II. 14, 7.
 24. dec. Marija hrepeni po rojstvu Jez. Kr. I. 13, 2. gre v Betlehem. 16, 1.
 25. dec. Sveti dan I. 16, 4. rojstvo. Jez. Kr. 16, 5.
 26. dec. Sv. Štefan. II. 21, 1. kazni Judov. II. 24, 1.
 27. dec. Sv. Janez evangelist. II. 21, 5.
 28. dec. Nedolžni otročiči. I. 21, 5.
 31. dec. Sklep leta. I. 17, 1. od smerti Pr. 1, 2
 Navadno branje za praznik in godove svetnikov. Pr. 4, 1.
 Na god in praznik enega, ali več apostoljnov II. 17, 1.
 Za svete mučence. II. 4, 1 in 2.
 Za sveto spokornico. II. 22, 2.

